Schicker Jenő, szobrász MDK

60. Róvásiró. Bronz.

166. Tanulmányfej. lo.l. Gipsz.

Bp.Műcs.-"A Magyar Művészetért." Képzőmüv.Kiáll.1942. jun.6.-22. Kat.6.l. és lo.l.

Schicker Jenő MDK

Tanulmányfej, gipsz

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás
A magyar müvészetért c.kiáll.

Schicker Jenő

szobrász

l. Ferkápzomfoiskvk

1939-41. 149. 1-

MŰEMLÉKEK ORSZ. B. ZOTTSÁGA
4/20/1944

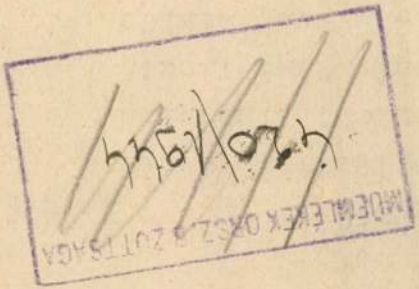

M. KIR. VALLÁS ÉS
KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM

47.712/1944.III.szám.

Folyó évi augus
ványára értesitem, hogy a
helyreállitására 2.000 P
Bizottsága" elnevezésü 16
számla javára - elszámolá
átutaltam.

Budapest, 1944.

A kiadvány hiteléül:

min.shiv.igazgató.

A Müemlékek Orsz.Bizottsá

Schicker Jan
Hobraň

l.

Ferk pzomfoisk vk

1939-41.142.l

16.

~~Uj Lap~~ Tek. Herk.

Bp.

~~IX. Ferencsik Ferenc. 7.~~

17.

Uj Nemzedék Tek. Herk.

Bp.

V. Honvéd u. 10.

18.

V. Lap Tek. Herk.

Bp.

VI. Andrássy u. 47.

19.

Sórai Ujság Tek. Herk.

Bp.

VIII. Rökk Lihárd u. 4.

20.

Esti Kurír. Tek. Herk.

Bp.

V. Ferenc József Fér.

21.

Magyar Távirati Iroda

M. D. K.

SCHICKH Mihály asztalos

jezsuita laikus

Bül. ~~1707~~ 1707, Hutling,

1735-ben Egerben lett rendtag és asztalos

1736-37. Trencsén, novicius

1739-1746. Sárospatak

1747-1770. Buda, utóbbi évben behö-

vetkezett baláláig

Aggházy: Barokk szobrászat ... Gy. 1959.

I. 267. II. 257. e

M.D.K.

SCHICKH, Johan Jacob akadémiai nobrász

1766. Vázákat, ablakkeret díszeket, az épület homlokzatra hadiékitményeket és modell szerinti ornamentikát tervez

Müvért. 1955. 1. sz.

Valkó Adorján: Fertőd/ Eszterháza, Süttör: Győr-Sopron megye / mesterei, müvészei 1720-1768 között

130. l.

M. D. A.

SCHICKH, Johann Jakob szobrász
Bécsből

1766. Fertőd, Esterházy-kastély,
ablakkeretek, oszlop pillértejezetek,
négy fülkeszobor 2100,– forintért
(Repr.)

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 267. II. 93. l. CLVI, CLVII.

Schicker Jenő

MDK

Rövásiró, bronz

Műcsarnok 1942 [redacted]

A magyar művészetért c.kiáll.

Schicker Jenö

MDK

Kovásiró, gipsz

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Schicker Jens

Novàrik, Elpas

MDK

Schicker Jenő

Rovásiró, gipsz

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 12.1.

Schickinger, ötvös

Honderü, 1847. II. 98.

Heti szemle

M D K

Schickinger ötvösmüvész

Kremmer Dezső dr.: Az első pesti festőiskola.
Vasárnapi Ujság 1914. 24. sz. 472-473. l. képpel

Schickinger

Ötvösmester nevét és munkásságát említi

Somogyi Árpád: Régi pesti ötvösművészet.
Budapest, 1970. 7.sz. 38-40. l.

Schickinger ötvös

Pesten dolgozott (XVIII - XIX. szd)

Somogyi Ásvád: Régi pesti ötvösművészet

Budapest 1970 VII. sz. 38 old.

Schickinger József

ezüstmivés Pest.

1842 lett mesterré
1870-es évek elejéig
követhető

Horváth Szentpéteri

256. l.

Schickinger József

ötv.

Kőmagóstáj. 547 sz.

1 5 | 1847 | Nr. 420 | SCHICKINGER **Josephus Schickinger,** M 1842, e. —1849. Festékesdoboz. Marastoni Jakabnak, az első magyar festészeti akadémia alapítójának, ajándékozták tanítványai. — *Farbenkasette. Der Begründer der Kunstakademie geschenkt von seinen Schülern.* — „1847".

Főv. Múzeum — *Hauptst. Museum*, Bp. Expos. 1935: 143.

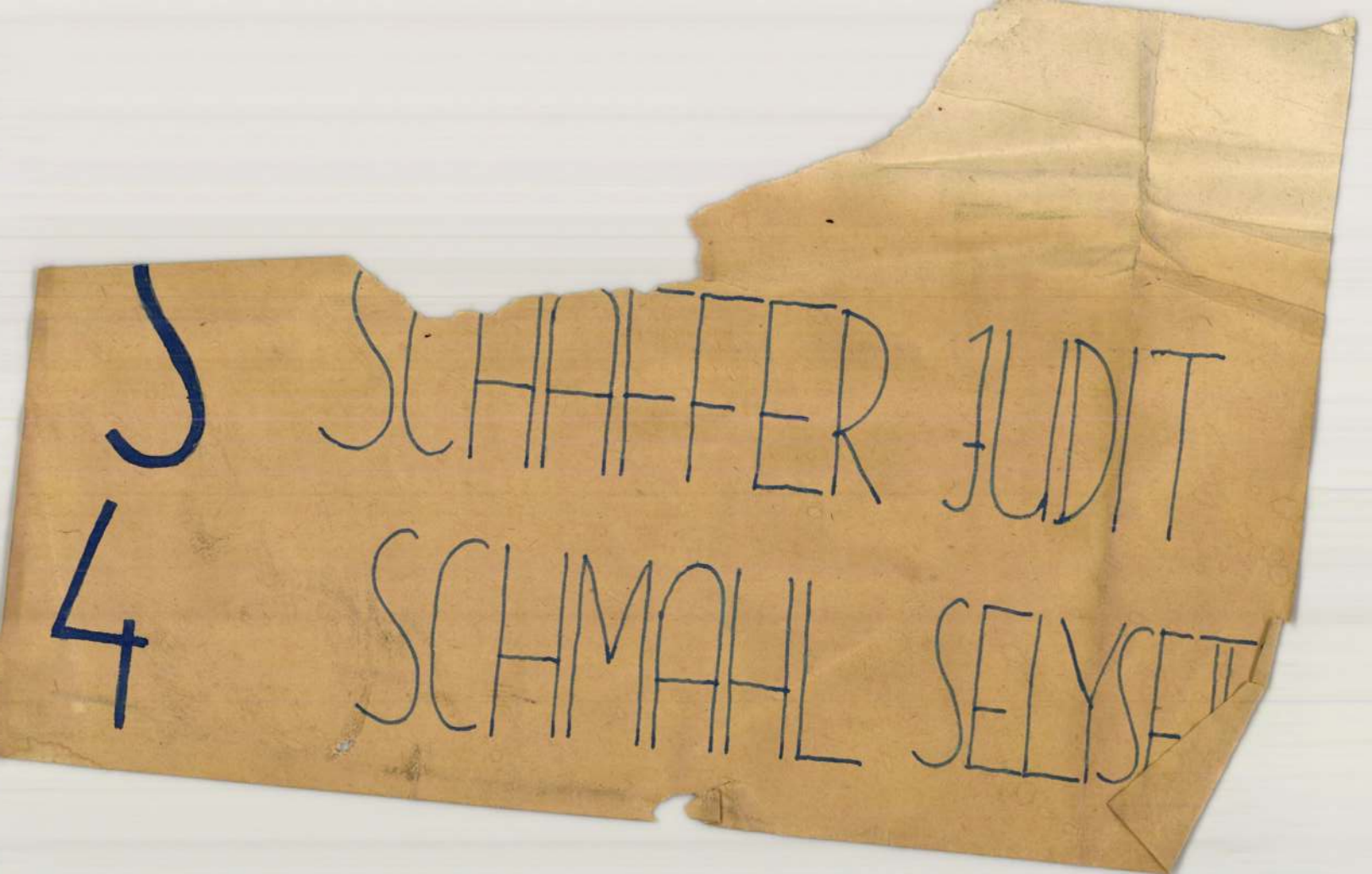
3 SCHAFFER JUDIT
4 SCHMAHL SELYSE

Schidló Ferenc

Nobrain

lásd

Sidló F.

éveiből származó, Erdélyre vonatkozó emlékirat feldolgozását és közlésre való előkészítését is elvégezte. A Német-Magyar Társaságban németnyelvű előadást tartott az erdélyi szász jogfejlődésről.

Majlát Jolán (1917, Sárvár, ref.) bölcsészettanhallgató Budapestről (Domanovszky professzor) levéltári kutatásokra háromhónapi változó belső intézeti tagságot nyert. Nagykőrös XVII—XVIII. századi társadalomtörténetére vonatkozólag gyüjtött anyagot a Hofkammer-archivban. Salzburg és Tirol területén tanulmányokat folytatott az Einzelhof-gazdálkodásra nézve.

Rosdy László (1918, Szombathely, róm. kat.) egyetemi gyakornok Budapestről (Szekfű professzor) magyar történelmi tanulmányait háromhónapi változó belső tagsággal folytatta a nyár folyamán. Az állami ösztöndíjjal megkezdett levéltári kutatásait megszakítás nélkül végezte a bécsi Staatsarchivban és tanulmányait még a következő évben is folytatni szándékozik.

Dr. Voit Pál (1909, Szendrő, róm. kat.) nemzeti múzeumi gyakornok (Gerevich professzor) a Történeti Intézet állandó belső tagjaként bútortörténeti tanulmányokat folytatott a második félévben. Főként Bécs és Pest-Buda asztalosművességének kapcsolatával foglalkozott és ebből a célból a bécsi köz- és zárt valamint magángyüjtemények

Schiefelbein
berlini szobrász
tovább

Vas. Ujs. 1864.
336 l.

kozonségnek sok vidám perczet fog szerezni.

** *(A magyar akademia palotájának szobrai)*, melyek a homlokzatot lesznek ékitendők, egy német lap szerint Berlinben készülnek. Siemering szobrász késziti *Leibnitz* szobrát, Afinger *Newtonét*, Vittich *Descartesét*, Wolf *Galileiét*, Schiefelbein *Rafaelét*. A „M. S.“ kételkedik e hir valóságában, s reméli, hogy ha ezek lennének is az akademia palotájának ékességei, nehány magyar jeles szobra, legalább Kazinczyé s Vörösmartyé, hazai, müvészek kezéből nem fog hiányzani.

Lásd Divald. A M. Tud. Akademia palotája 25, 26 l.

nincs écd.

l. Thieme-Becker

Hatatlanságának tudatát.

Az előadások ál
lódési és hazafias cél arra bátor
forduljon támogatásért a Fővárosi
lőadássorozatáink alkalmával oly
ügyünk népszerüsitése terén. Szü
a Bizottság számára, hogy az előad
lenéseért a szokásos dijakat megf
gos Bizottságát őszinte hálára kö
tőség, ha az idemellékelt előzete
jának január hó 22.-i számában, v
dások előtt beküldendő néhány sor
a lap müvészeti rovatában dijtala

Kiváló tisztele

Budapest, 1928. január hó 9.

Schickinger József

Ötvös, Pest 1847

Festékesdoboz, Marastom

Jakab rézére készült, ezüst,

1847. Fővárosi Múzeum

lásd

Lay Bpest iparmuvkiáll

34. l.

ÁNT E

festőm

TEMÉNY

ircius 24-t

Belépő

zgató: Schmidek Tibor dr.

Schickinger József

Pest 1854. II céhm
1855. I. céhm
1858-60. I céhm
l.

Ságúnegespár

273. l.

1860 I céhm
1862. I céhm

u. o.

Schickinger József Pest. Ez.

Szül.: 1813. Pest. 1842. VI. 19. mester; 1846. jún. 19. pesti polgárjogot kap. Műhelye: 1845. Waiznergasse; 1847. Schlangengasse; 1858. Grünbaumgasse 5. 1870-ig említve. *Inasa:* 1846. VIII. 1. Ditrich Mihály.

Művei:

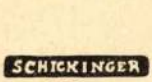

309

155

224

Marastoni Jakab emlékdoboza
Felirata: „Emlék, melyet t. cz. Marastoni Jakab úrnak, az első magyar festészeti Academia alapítójának tanítványai hála jeléül benyújtának 1847".
1847
Bp. Tört. M.

155

224

Fedeles cukordoboz, ezüst
1847
Bp. Tört. M.

Irodalom:
BFL IX/14. 1842. VI. 19.; BFL Pesti arany- és ezüstműves céh iratok 1858. XII. 9.; Illyefalvy—Pallós; Horváth H.: I. 252. p.; Kőszeghy; Wegweiser 1845., 1847.; Bp. Tört. M.; A. B.: 46. p.; Földes.

Pest. Buda 1977

132

Sótartó
1826
M. Nemz. M.

132

Pohár
1826
Bp. Tört. M.

135

Sótartó
1828
Iparm. M.

141

Kehely
1834
Szentesi Szt. Anna plébániatemplom

141

Kanna
1834
Bp. Tört. M.

M.D.K.

Schickh, Johann Jacob, bécsi díszítő szobrász

egyre volt azoknak, akik Rösslerrel együtt dolgoztak a fertődi Esterházy kastély egyhori disztermen. Szerző két fülke-szobrát közli 1766-ból.

Aggházy Mária: Barock-plastik in Ungarn.
Übers. Barbara Faragó
Bp. 1959. 29 l. 185 t. 15. old.
179-180. á.

GOTTFRIED SCHICKMAYER v.STEINDLBACH, éremvésnök

A magyar veretü konvenciós huszasokon Gyulafehérváron 1777-1780-ig H.-S. mesterjegy.-Anton Jos. Hammerschmid és Gottfried Schickmayer v.Steindlbach éremvésnökök.Levéldisz,recézés,vagy peremirat.20.old.

BAKONYI: Magyar veretü konvenciós huszasok és tizesek 19.old.

AZ ÉREM, VII.évf. BP. 1934. Jan-dec.

GOTTFRIED SCHICKMEYER VON STEINDLBACH, becsüs

Erdélyi Pénzeken H -S mesterjegyek.-J. s.Hammerschmidt
és Gottfried Schickmeyer von Steindlbach becsüs.
11.old.

SZENTGÁLI KÁROLY: Erdély pénzei 1.old.

AZ ÉREM, VII.évf. BP. 1934. jan-dec.

GOTTFRIED SCHICKMAYER VON STEINDLBACH, pénzbecsőr

Mesterjegyek a konvenciós pénzláb érmein:
Gyulafehérvaron vert pénzeken:
S.vagy G.S = GOTTFRIED SCHICKMAYER von Steindlbach
Wardein. Wardein 1777-1780. 138.old.

SZIGETI ISTVÁN: ~~Xxkonvenciós~~ Mesterjegyek a konvenciós pénzláb érmein 138.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------ XX. 1964. 27-28.sz. Bp.

GOTTFRIED SCHICKMAYER v.STEINDELBACH, vésnök

Ujkori pénzeink verdejegyeinek feloldása:
H -S /1777-1780/ =Anton Josef Hammerschmid-Gottfried Schickmayer v.Steindelbach./Gyulafehérvárott/. 64 .old./Lásd még: 138.old./

DR.HUSZÁR LAJOS: Ujkori pénzeink verdejegyeinek feloldása 65.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyüjtés köréből.
------- XIX. 1963. 25.sz. Bp.

GOTTFRIED SCHICKMAYER VON STEIDLBACH, pénzbecsőr

Erdély pénzein a verdejegyek csak 1765-től jelennek meg. De ezek nem közvetlenül a verdékre vonatkoztak, hanem a verdé vezető hivatalnokainak a jegyei.
Pl. a gyulafehérvári pénzverdében:
HS = Joseph Hammerschmidt verőmester és Gottfried Schickmayer von Steidlbach pénzbecsőr/Wardein/.
15x 14.old.

RADÓCZY GYULA: Mária Terézia magyar pénzverése
10.old.

AZ ÉREM, Az Éremgyüjtők Egyesületének Hiv. Lapja.
------ 1969. 49-50.sz. Bp.

Schid Károly

nobrász

1881 a münchenei képzőművészeti akadémián Barchanalia c. csoportozatáért díszérő oklevelet kapott.

Magyar művészek Külföldön.

Vas. Ujs 1887. 494 l.

Schid Károly

Nobrán

a München (?) akadémian Bachanália csoportjáért dicsérő oklevelet kapott.-

Vas. Ujs. 1881. 494 l.
(Magyar művészek külföldön.)

Fenti Senyei-vel azonos??

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Schid Mihály
kőműves
Bruckleinből
(Austria
1762-ben telepe-
dett le Szegeden
Kovács János
Szeged népe.
Szeged, 1901.
113.

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Reinhardt Schidenäir

ötvös 1632

lásd

Mih. Pozs. 115.

Schidenäir, Reinhardt, pozsonyi ötvöslegény

V. 115.

Schider Etel

1907/8.

Deák Elemér úr.

Ferképzomfojskèvk
1891.

Vízfestményeket, olajképeket és karcokat készített. Miként Claude Lorrain a Liber veritatis-ban, ő is képeinek hitelességéül azokról eredeti karcokat tett közzé a Liber Studiorumban (London, 1807—19, új kiadás 1904). Munkásságának első korszakában (1805—15) képei olykor sötétek, olajosak, majd a régebbi mesterek, Cuyp és Claude Lorrain világítási problémáit követi a formák még erős hangsúlyozásával. 1815—30 között néha még Claude Lorrain kompozícióira emlékeztet mind szabadabb ecsetkezelés mellett, míg végre élete utolsó szakában (1830—50) csupa mozgás és szín lesz, a formák teljesen feloldódnak, a természettől nyert benyomásokat, a levegős és világítási hatásokat vibráló színfoltokba impresszionista módon fogja össze és mindezt jó pár évtizeddel Monet előtt. Színfantáziákat fest, melyeknek narancsvörös, rezgő kék, opálszínekben játszó zöld, vérvörös, citromsárga, ezüstösen csillogó szürke, mély feketé és szikrázó arany az elemei. Levegő, napfény tölti meg a teret, fölszabadítja a tárgyakat anyagi mivoltuktól és a kontúrokat rezgő léghullámokba oldja föl. Tengeri és valóságos vidékek képeit festi, melyeken a cselekvő alakok szinte elvesznek, máskor történeti és mithológiai tájakat fantasztikus épületekkel és a táj hangulatába olvadó alakokkal, később azután a történelmi vagy irodalmi tárgy csupán a megütött akkord, amelyre hangolja az egész szín-szimfóniát. Tengeri képei közt a legkiválóbb a Napkelte, a tengeri ködben hajókkal (1807) és a Claudera emlékeztető Karthagó építése (1815), melyeket végrendeletileg

Schidkabl
zobrász

Der Ungar 1845 jan. 4.
(Sz.: Theaterkronik)

Kalmár

Schidmann László
Olgica, patinált gipsz

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 1o 1.

SI JURA SACRORUM SUMMAT ADALBERTUS

e megtörik, nem oly gördülékeny, mint
n kicsengő mivolta /tuis-petis/ kissé
ik. Ugy anezt mondhatjuk Szent Adalbert

AC EXAQUAR UT VIS.
két rész rimes végződése /tuis-ut vis/.
an, méginkább a kancelláriai gyakorlat-
beli sajátosságok, s a szakirodalom
"elegáns" stilus megjelöléssel szokta

rlatban is jólismert ez a stilus, például

ACTA MORTALIUM
ENTUR IN DUBIUM
T TEMPORIS DIUTURNITAS
ILLI AUTENTICI REVOCET AUCTORITAS.
)/ igy kezd a király kancellárja Adorján

OLICE FIDEI CULTURIBUS - QUOD EGO BELA

Gemeine Schidt, festő

Sopronban Lackner Kristóf temetésére, 1672, jan. 4. 57 címert festett arannyal, ezüsttel, valószínüleg Lackner címere, 75 paizsra pedig a város címerét festette.

168. old József: A Lackner Kristóf felett tartott gyászbeszéd és temetésének számadása 167. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

SCHIDT Lajos emlék

Kassa, Nowotny, 1897 (Schmidt Jenővel)

Szőnyi 1996 115.

hogy a művészet egyre lényegtelenebb, egyre perifériálisabb eleme életünknek.

Ránk köszöntvén Gadányi Jenő festőművész születésének századik évfordulója – mint a hagyaték egy jelentős részének, több mint száz kép 1977-es Esztergomba kerülése óta már többször – most is falakra került a festmények és a grafikák egy szűkebb válogatása, ám inkább csak a tisztelgés szándékával, ünnepélyes gesztus gyanánt, mintsem a történeti feldolgozás igényével, a tudományosság, az értékszemlélet józanul mérlegelt szempontjainak szellemében. Gadányi Jenő centenáriumán igenis – ha már ezidáig nem történt meg – a teljes életművet feltáró, alaposan és gondosan előkészített emlékkiállítást kellett volna rendezni, fel kellett volna kutatni a más gyűjteményekben rejtező és az ismeretlenségben lappangó jelentős műveket, közre kellett volna adni egy elemző, a munkásságot teljes mélységében feltáró tanulmánnyal kísért katalógust. A lehetőség természetesen továbbra is adott: az évfordulótól függetlenül ez

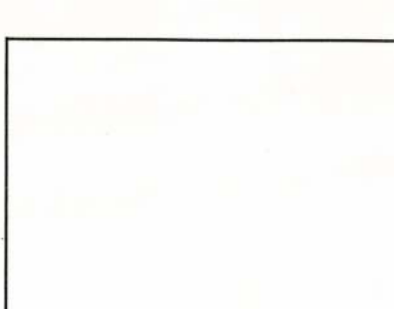

Gadányi Jenő: Fekvő akt, 1930 k., olaj, vászon, 63×130 cm

gazdagságú és változatosságú, megújító frissességű képvilágokat teremtett. Programját már pályája korai szakaszában körvonalazta ,,Minden vágyam belső világom konstruktív formai felépítése és kifejezése.'' Vagyis ha alakot, ha tájat, ha csendéletet festett, akkor sem elsődlegesen a látvány, a képtárgy, a valóság, a körülvevő környezet volt a lényeges számára, hanem az általuk közvetíthető belső üzenet. *Körner Éva* megállapítása szerint: ,,Gadányi művészetének fő témája

Schieb MOK

1922-ben öntötte a Marienburgi templom új harangját.

Das Burzenland. IV. 1. E. Jekelius kiad. Brassó 1929

eml. L. 221.

Schieb Georg

königl. m

1657. Nagyszeben

Albrich Hans

289. l.

ifj. SZOMAY ISTVÁN
HIRLAP HIZOMÁNYOS
Huszt, Rákóczy ut. 48 sz.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Schieb Götz

Königsberg

1657. Nagrebn

Wod

Allsneb 289 l.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áirása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Schieb Hedwig

graphicus

Cäsd

A Aegypto

1930. 80 l.

MDK

Schieb Hedvig

Roth V.: Szász művészet Erdélyben. A Műgyűjtő. 1930. 3. sz. 80.l.

MDK

Schieb Hildegard festő

Nagyszebeni festő, az alábbi muzeumban 1942-ben rendezett koll.kiáll.-on vett részt. A kiáll.-t a nagyszebeni festők együttesen rendezték.

Mitteilungen aus dem Baron Brukenthalischen Museum. IX. X. 1944. 119.1.

Schieb, Hildegard

~~Closius, Karl Ed.~~

~~Dörschlag Anna~~

Hermann Hans

Hienz Dolf (1943-ban Különkiall. tanaa is volt)

Schieb Hildegard

nagyszebem festök 1942. Koll. kiall. rendezter az alábbi muzeumban együttesen

Mitteilungen aus dem Baron Brukenthalischen Museum. IX/X. 1944. 119. l.

Schieb Hildegard

Végbiz. jó eredm.

Éirmisk 1917/18.

32. l.

ai mester.

ázadból.

mely felett dicsfény ragyog,
, bajusza és szakálla nincs.
ı és lábain a szegektől szár-

— Lelt. sz. 1350. — Vétetett
00 lirán, vagyis 184 K-án. —
én (279–895). — Az elszámo-
és az 1895 november 28-iki
— Az elszámolást jóváhagyta

335–900) és az 1901 augusz-
)4–901).
26. l. — Verzeichniss Nº. 184.

l együtt vásároltatott.

34

Schieb Hildegard

grafikus

1915–18

Éinnisk 1930. 88. l.

Bécs.

Az előtért a bécsi Belv
ahol számosan járkálnak, a közép
háttérben pedig a környékbeli he

WIEN.
(vom Garten des Belvede

alól balra: W.H. Bartlett.
jobbra: R. Wallis.

Am., mér. a vk. 12.1: 18

140-95

Schieb Hildegård

200 k államsegély

Éimisk 1916/17. 29. l.

Ékitmenyes rajzból
dicsérő okm.

u. o. 31. l.

Nürnbergi latin biblia, 1475-iki

VI·257.

Schieb Hildegard

Ékitmenyes rajzból
elismerő okm.

Éimisk 1915/16.

45. l.

SCHIED, Johannes, pozsonyi kőművesegéd

J. SCH., Maurergesell, 4 napos lánya meghalt
(1799, 532 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Schieferdecker A

litogr.

l.

№ 2. Kremseplit

175. l.

937 № 22.

VIII. Az új öltöző

4328

Lucas Müller Cranach:
Sz. Kronachban 1472 október

Mária a gyermek ~~Jézuszal~~ et szoptat.

Térden alólig ~~látható~~, benézve van ábrázolva. Kezeiben tartja, a ki épen táplálkozik, haja vállaira omlik, homlokát kelelógó gyöngyökkel ékesitett bog is takarja, magas ruhája ~~[illegible]~~ p nak, a középtérben ~~balról~~ balról a folyhajtásos pilléren nyugvó hid köt kastély bontakozik ki; a háttérb felhőzött.

Festmény, fekete keretben
Fa, méretei ~~81.5:54.7~~
~~[illegible]~~
Tárban B: XV - 937. T — L Becse

~~Jegyzet. A leltár szerint:~~
~~Lucas Cranach: Madonn~~
~~in schwarzen Rahmen, 60.3~~

5(669).

L Jelzése 67.

T és a régiben pa

Schieferdecker A.

Báró Eötvös József arcképe. Jelz:
"Schiferdecker A.del."
Remény. Irod. és müv. Évkönyv. Pest, 1861. Címlap előtt.

Schieferdecker, A

József-nádor:

Mellig látható, kissé jobbra ~~nézve~~ fordult. Teje elöl kopaszodik, haja hosszú, nyirott bajusza ősz, szakálla leberetvált. Körülcsavart nyakkendője felett szalagon az aranygyapjás rendet hordja s mellét a szent István rend csillagja díszíti, melynek szalagját is viseli. Paszomántgállérú atillája s bal vallára vetett prémes mentéje gazdagon zsinórzott. Felirata a kép alatt két sorban:

JÓZSEF

Cs. K. Főherczeg, Magyarország Nádora.

a jobb karnál: „A. Schieferdecker"
s legalól középütt: „Bach J. G. Könyomda intézete Lipcsében."

Könyomat, az alak nagysága 17 cm.

9495.

Eötvös József:

Mellig, hatnyolcnad balra. Hosszú hajat, bajuszt és leberetvált ála körül szakált hord. Ingének gallérja kissé látható, nyakkendője rojtos, mellénye kivágott s atillája csinóros. Felirata a kép alatt:

„Baró Eötvös József"

a jobb karnál: „A. Schieferdecker 1860"
s a balnál: „Bach J. G. Könyomda intézete Lipcsében."

Könyomat, az alak nagysága
Rajzolta: Schieferdecker A. 1860.
Ltsza: 4838. (chin. pap.)

150/90 № 40.

GOTTFRIED CHRISTIAN SCHIEFERDECKER, textilfestőmester

"Verzeichniss der zur Neusohler priv.Sieben Bergstadtisen Lade einverleibten Schwarz und schön-färbemeister,aus dem Meister-Buche ausgezogen. /1823/:
in Arvaer Comitat:Tresztena:
63.- Gottfried Christian Schieferdecker
112. lod. 31.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Schiel Vince ajtón

Dr. Ispanovits János kisplasztikái.

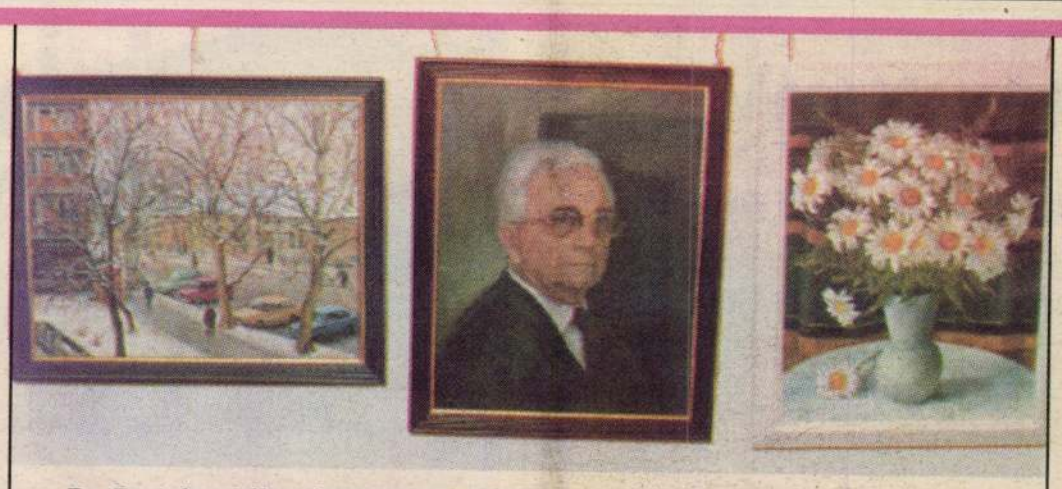

Dr. Bertalan Gábor faszobrász munkái.

„Gyógyító" művészek, emberközeli portrék

Állatorvosok vándorkiállítása Győrött

Dr. Simon József festőművész képei.

Az emberi lélek gazdagsága, s kiismerhetetlensége parancsol elsőre tiszteletet. Pályatévesztők, pályamódosítók vagy a művészetek iránt az átlagosnál érzékenyebb emberek bemutatkozása ez? Is-is. De nem a pályatévesztők megkeseredése sugárzik a művekből, nem a túlérzékenység fűtötte érzelmi hullámzások tükröződnek a képeken, kisplasztikákon, hanem az érett művészek gazdag gondolatisága, a teremtő bőkezűsége képesség és tehetség dolgában, amivel kitüntetnek néhányunkat. Mindezt együtt látni és élvezni segít az a páratlan ötlet, hogy ezúttal az állatorvos képzőművészek állítsák ki munkájukat, s vándorkiállítás kapcsán sok helyütt, sokakat tegyen gazdagabbá a bemutatkozás.

A kiállítás, *első ilyen kezdeményezésként Magyarországon*, ott volt Tapolcán, Székesfehérvárott, Zalaegerszegen, és *november másodikától tíz napig Győrben lesz, a Széchenyi művelődési központban*. Örömünkre szolgálhat, hogy az országos élmezőnyben hazai pályákon futó művész is kiállít, mégpedig *dr. Mészáros László* igazgató-főállatorvos, fotóművész, aki felvételeiben megcsillogtatja nemcsak a fotózásban való magas szintű technikai tudását, hanem azt az egyedüli látásmódot, amit csak a valóban érzékeny művész foghat a világ adásaiból. Az ökörnyállal körbefont hortobágyi flóra, ahogy éppen meglepte az első hajnali dér, lenyűgöző szépségű. Valamennyi alkotásban – szobrászat, festészet –, a természet közelsége, szeretete érhető tetten, jár ez a hivatással is részben, de olyan ember hivatásszeretete tükröződik, aki rendelkezik a látásnak ama képességével, ami keveseknek adatik meg. Ezt érezzük *dr. Bertalan Gábor* faszobrász, budapesti állatorvos munkáin, egészen sajátos megközelítéssel formálja témáit, például a csergén heverésző lányt, mellőzve a famunkákban megszokott népieskedést. *Dr. Ispanovits János* kisplasztikái hosszú szemlélődésre késztetnek, talán ezek előtt a legerősebb az emberben a pályatévesztés érzete. Alakjai, a virágárus asszony, az állatorvos páciensével annyira beszédesek, olyan csodálatosan kidolgozottak, a tökéletes anatómiai ismeretek mellett az érzelmek változásaival s annak személyiségjegyeivel is tisztában van a művész, elhitetik ezt velünk a munkái.

Érett, természethű színkeveréssel, nagy valóságérzettel alkot *dr. Simon József* békéscsabai állatorvos, festőművész, mint megtudtuk, Szőnyi István tanítványa volt, s mivel a sors útjai kifürkészhetetlenek, mégis állatorvos lett a művész, de a művészetet soha el nem hagyta.

Több ez vagy kevesebb? A jórészt autodidakta módon gyakorolt szobrászat, festészet avagy fafaragás a választott hivatás mellett csak így kapásból is több, de a kiállítás meggyőző az emberi értékek sokoldalúsága mellett. Úgy hírlik, hamarosan megrendezik Az orvosok és állatorvosok a képzőművészetben vándorkiállítást is, állítólag Zalaegerszegen ért meg a gondolat, legyen belőle ilyen sikeres folytatás, mint ez a kiállítás.

G. Szabó M.

Fotó: SZÜK Ö.

MÁZLIJA VAN!
Győrben minden olcsóbb lett!

Mozzarella pizza

~~179.- Ft~~

135.- Ft

Hihetetlen, hogy ma már
minden megtörténhet.
Egyik nap például bemegyek
a Pizza Hut-ba, itt Győrben.
Megrendelem a szokásosat, a kedvencemet:
egy Mozzarella pizzát.
És képzeljék, azt mondja a felszolgáló
lányka, hogy 135 Ft-ba kerül.
Mondom neki, hogy az lehetetlen,
mert a múltkor még 179 Ft-ba került.
Sok minden megfordult a fejemben.
Talán kisebb lett?
Vagy kihagytak belőle valamit?
Egyik sem.
Azt mondja nekem a leányzó:
„Mázlija van, Uram!
Mostantól Győrben minden olcsóbb lett."
És azt is, hogy menjek át
a Kentucky Fried Chicken étterembe,
ott is mázlim lehet.
A Happy menü (1db csirke,
1 adag káposztasaláta – normál – egy adag
sültkrumpli – normál) például
189 Ft helyett 165 Ft-ba kerül.
És ez most már mindig így lesz.
Ezt a mázlit!

Happy menü

~~189.- Ft~~

165.- Ft

Pizza Hut®

KFC
KENTUCKY FRIED CHICKEN

PIZZARAJONGÓK! CSIRKERAJONGÓK!

LOTUS ROADSHOW '93

Ismerkedjen meg Ön is a legújabb Lotus termékekkel!

November 5. (péntek) Győr, Technika Háza (Szent István út 5.)

Program:

9:30 Regisztráció
10:00 Megnyitó
10:05 A Lotus cég stratégiája – beszámol Suresh Patel, a Lotus Közép-Európai Marketing Igazgatója

Termékbemutatók:

10:30 1–2–3 for Windows R4.01, Integrált táblázatkezelő
Előadó: Duna Elektronika
11:00 Ami Pro 3.0 Magyar nyelvű szövegszerkesztő
Előadó: Walton Networking Kft.
11:30 Kávészünet
12:00 Notes, átfogó információs rendszer – UNIOFFICE
Előadó: Lotus SE
12:30 Freelance Graphics for Windows&Organizer&Approach
Előadó: Lotus SE
12:40 cc: Mail for Windows, magyar nyelvű elektronikus levelező rendszer
Előadó: KFKI
12:55 Videobemutató
13:00 Állófogadás

Minden érdeklődőt sok szeretettel vár a Lotus cég és közreműködő hazai partnerei!

(82276/2/1H)

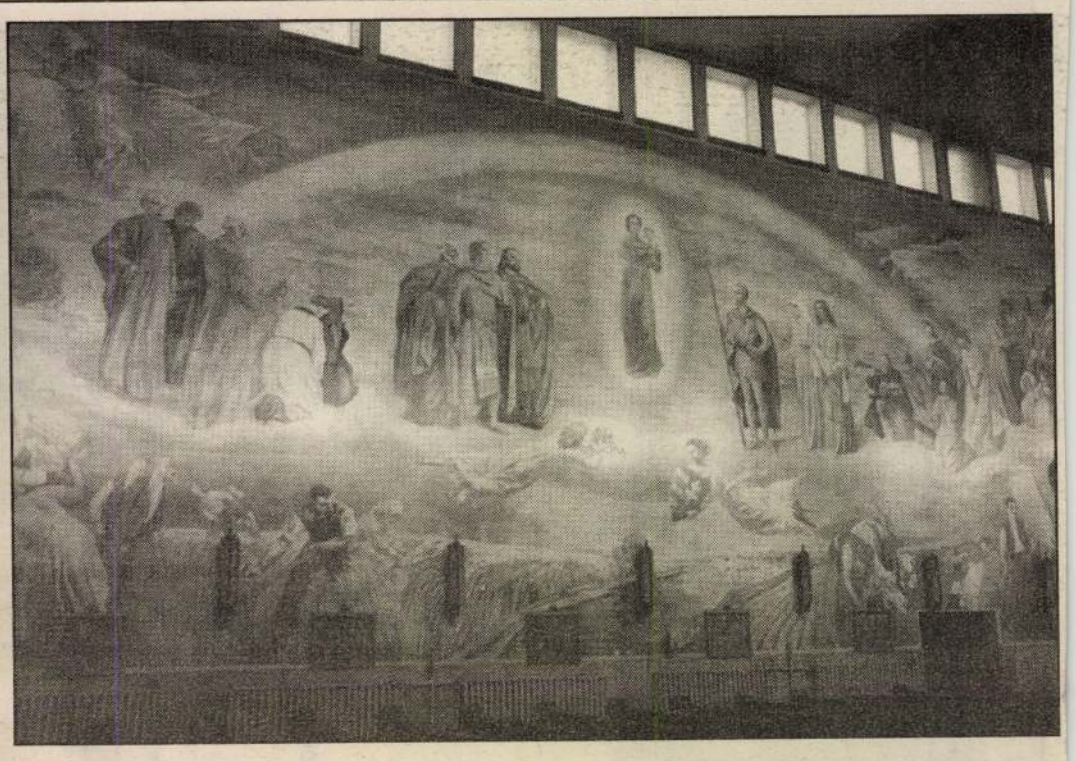

Szent Imre-búcsú Nádorvárosban

Fél évszázada szól a harang

A történelem többfelől érkező szelét, néha viharát változatlan szépségben állták a falak és szólt a harang.

E hét vége felé, *Imre napján, fél évszázados születésnapjára erősödik fel a harangszó*, amit fényesít az ünnepi program Győr-Nádorvárosban. Mert 1943-ban szentelték fel a Szent Imre-templomot, amit 1937-ben kezdett építeni Schiel Vince. Az akkori templomépíttető bizottság hivatalosan is telket kért Győr városától az Erzsébet ligetben, s 1934-ben a város közgyűlése határozatban biztosította az 1100 négyszögöl telket a templom és a plébánia céljára. Majd öt évvel később megérkezett a három új harang, azok toronyba helyezését nagy sokaság nézte végig, őszre elkészült a felső templom, s ugyanakkor helyezték a főbejárat fölé Kovács Margit elévülhetetlen szépségű kerámiáját. Majd 1940 januárjától negyvenhárom májusáig a belső vakolással egy időben számos művészi munka kivitelezésére került sor, amikben napjainkban is teljes szépségükben gyönyörködhetünk. Így a mellékoltár bronz domborműve Borsos Miklós alkotása, a szentély és a karzat vasrácsait Deéd Ferenc tervei alapján Mentes József győri lakatosmester alkotta, a belső falakra a nagyméretű festményeket Szőnyi István festőművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára készítette, a templom bejárata előtti Szent Imre-szobor pedig Varga Ferenc műve. A Szent Imre-oltár, amelyet dr. Papp Kálmán megyés püspök szentelt fel, 1947-ben készült el. A templomot 1985 és 1991 között restaurálták, Bálinger Tibor plébános áldozatvállalása révén, aki fizikai munkával is részt vállalt a rendkívül értékes freskók megmentésében, ugyanis a szentély beázott.

Majd 1991-től Radó Tamás plébános vezetésével felújításra került az altemplom is, ahol a többi között hittantermeket is kialakítottak és napjainkban hetvenhárom hittancsoportban, egy-egy csoportban tizenöt–húsz gyerekkel tartják a foglalkozásokat.

– Tulajdonképpen szeptemberben volt az ötvenedik születésnap, akkor csak házirendezvénnyekkel ünnepeltek. Hogyan készülnek a hétvégi jubileumra? – kérdezzük Radó Tamás plébános urat.

– Pénteken Szent Imre-búcsút tartunk, ezúttal egész nap szentségimádás lesz és este hat órakor pedig ünnepi szentmise. A jubileum meghittségét emeli dr. Ternyák Csaba esztergomi segédpüspök, a püspöki kar titkárának a részvétele.

– És természetesen szólnak a harangok.

– Igen, szólnak a harangok, a kelyhek újra aranyoztatva csillognak, s az ötvenéves évfordulóra elkészült a toronyóra, ami Kapui Gyula munkája.

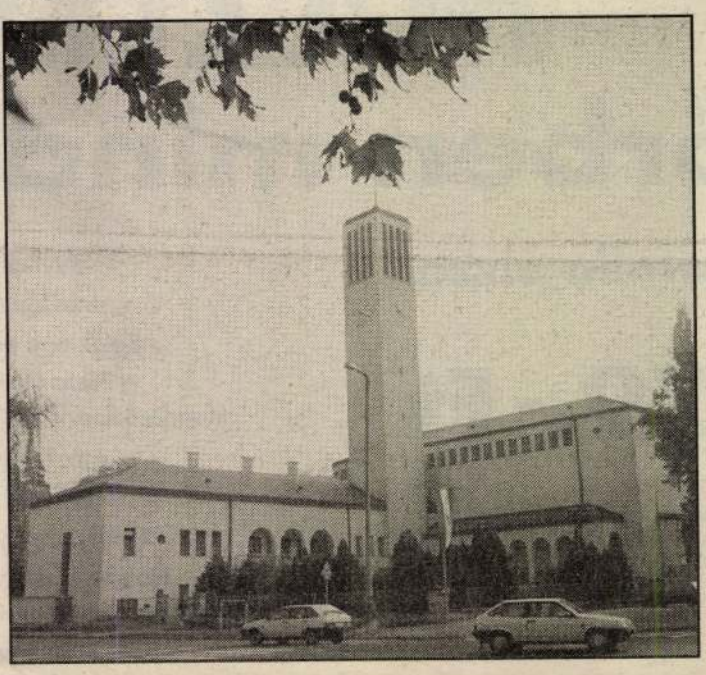

G. Szabó Mária
Fotó: SZÜK ÖDÖN

ÉPÍTKEZŐK FIGYELEM!

BELTÉRIAJTÓ-VÁSÁR!

75-ös tele	3.848 Ft
90-es tele	4.000 Ft
100-as tele	4.120 Ft
90-es félig üveges	4.416 Ft
100-as félig üveges	4.648 Ft
90-es mélyen üveges	4.536 Ft
100-as mélyen üveges	4.664 Ft

Befizethetők az alábbi telephelyeinken:
Győrszemere 96/378-127,
Öttevény 96/365-043,
Dunaszeg 96/352-036,
Nyúl 96/364-025,
Pér 96/376-014,
Abda 96/350-032,
Nagyszentjános 96/353-056,
Bőny -
Nyitvatartási idő:
hétfő–péntek 7.30–16 óráig,
szombat 7.30–12 óráig.
A fenti árak az áfát nem tartalmazzák.
(82257/1/1H)

VÁLOGASSON CIPŐOSZTÁLYUNK ŐSZI–TÉLI KÍNÁLATÁBÓL!

Hölgyeknek

bundás bokacipő	2.820 Ft
meleg házicipő reklámáron	320 Ft
francia papucs	910 Ft-tól 1.760 Ft-ig.

Uraknak

bőr félcipő, fekete és barna	4.100 Ft
bőr fekete alkalmi cipő	3.900 Ft
bundás bokacipő	4.000 Ft
Kínai hótaposó, férfi	2.800 Ft
női	2.550 Ft
gyermek (31–34 méret)	2.100 Ft.
Bélelt gumicsizma, női és férfi	1.800 Ft.

VÁLASSZON, VÁRJUK!!

ARRA BONA
(82274/1/1H)

Nemzetközi Társadalmi Szervezet
a magyarországi feladatainak jobb ellátása érdekében
pályázatot hirdet

TERÜLETI IGAZGATÓI

állás betöltésére, győri székhellyel.

Pályázati feltétel: egyetemet vagy főiskolát végzett személyt keresünk min. 5 éves vezetői gyakorlattal. **Saját gépkocsi használata szükséges.**

Területi igazgató feladata: A területi igazgatóság szakmai irányítása.
Személyi, tárgyi feltételek megteremtése.
A területi képviseleti hálózat megszervezése, felügyelete, irányítása.
Önálló bevételi források felkutatása, az igazgatóság pénzügyi menedzselése, tőkebevonások megszervezése, bonyolítása.

A pályázatnak tartalmaznia kell: Szakmai önéletrajzot, erkölcsi feddhetetlenségi bizonyítványt.
A feladat ellátására vonatkozó elképzelést (min. 5 gépelt A/4 oldal).
Jövedelemmel kapcsolatos elképzeléseket.

A pályázat benyújtásának határideje: 1993. november 20.

BBS INTERNATIONAL 1384 Budapest, Pf.: 732.

(82241/1/1H)

Schiele

mühasztalos

a trencsém jezsuita rend-
házban novicinskodott
1728-38. kört.

Schoen Arnold:
Vanossi Antal-
Székesfeh. Szemle
1932. 58. l.

LÉGRÁDY NYOMDA
ÉS KÖNYVKIADÓ R.-T.
NYOMÁSA, BUDAPEST.

Schielle József

1735-után Egerbe szegődött mint asztalos-mester.

Voit Pál stb.: Heresmeyye müemlékei II.

Magyarország müemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

5381

K. P. K.

SCHIELLE József asztalos
jezsuita laikus

Szül. 1707, Hutteling,
1735-ben Egerben lett rendtag és asztalos
1736-1737. Trencsén, novicius
1739-1746. Sárospatak
1747-1770 Buda, utóbbi évben bekövetkezett haláláig

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 264. II. 33. 237. l.

Schiele Egon

Mappa, Munich
1926. 41, 175

velut Prodigium Munificentiae Deo Sacraria Religioni Collegia et Monasteria Sapientiae Lycea et Gymnasia, Marti Sancio Nosoconeia et Propugnacula e fundamentis aut ererit, aut reparavit; Et quidem: 1. Budae pro Reperatione Propugnaculi 30000 Fl.«; befejezése pedig: »*Id est: Vigesies et bis Centena Millia Tercenti Floreni*«. A háttérben oszlop és félrevont meggyszínű függöny tünik szemünkbe.

Vászon, méretei 133 : 98 cm. — Át. Képt. 24.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Tört. Képcsarnokban. 1884 : II. 28. — 1894 : IV. 140.

A'. 24.

EGON SCHIELE, festő

Ferenczy Béni, éremművész művészérem-sorozatának / 19 darab/ egyik darabja. Érmeinek jegyzékében: 24./.sz.-Egon Schiele festőművész halálának 10-ik évfordulójának emlékére. 1928, bronz, 70 mm. /HP. 2217/. Wilde Ferenc tulajdona. 68.old.

SOÓS GYULA: Ferenczy Béni érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVIII-LIX.évf. 1959-1960. Akad. Kiadó, Bpest. 1960

EGON SCHIELE, festő

EGON SCHIELE, festő

FERENCZY BÉNI ÉRMEINEK JEGYZÉKE:
Ferenczy bécsi tartózkodása idején a kubisztikus törekvések hatása alá került és nagyvonalúan, vázlatszerűen elmosódott éremkompozíciókat mintázott.
24/.sz.-EGON SCHIELE festőművész halálának 10-ik évfordulójának emlékére...-1928, bronz, 70 mm. Wilde Ferenc tulajdona. /HP.2217/. 68.old.
A 19 darabból álló-művész-érem sorozat egyik darabja

SOÓS GYULA: Ferenczy Béni érmei 65.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LVIII-LIX. évf. 1959-1960
Akad.Kiadó, Bpest. 1960

Schiele: A Secession 49. kiállításának plakátja, színes litográfia, 68 × 53 cm, 1918

gondok gyakran akadályai a magasabb törekvéseknek. De az embernek korrigálnia kell a saját természetét" – fogalmazza meg az Erkély című képének alapgondolatát. – Vajon a figurális ábrázolások brutalitása van-e olyan meggyőző, mint a szellemiség diadalának ábrázolása? – kérdem a művésztől. – Válasza meglepő: „A szellemiség az én számomra nem valamiféle túlvilági erő, hanem saját belső durvaságunk, a bennünk rejlő földhöz szorító erő, testiség legyőzése. A világ mostanában sok tekintetben felfordult. Ebbe a láncolatba való bekapcsolódásnak egyetlen útja – a humanizmus."

Naumovának a 80-as évek közepén készült portréi érdekes evolúcióról tanúskodnak: egyre jobban eluralkodik rajtuk a lelki harmónia keresése. Tudatosan kerüli a művész az ábrázolás érzéki plaszticitását, a városképet. „Lelkesít, megihlet a szín kiterjedése, annak különböző fokozatai, szélessége, hosszúsága. Amikor a szín absztrakt nyelvén

Egon Schiele, osztrák festő grafikusművész (1890-1918).
MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
l'Unità
1021

Una mostra su Egon Schiele

Ritorna il «bambino» che inquietava la Grande Vienna

A fianco, «Amicizia» di Schiele (1913); a sinistra, un'immagine dell'artista.

Nostro servizio

VIENNA — A pochi passi dal Palazzo della Secessione, costruito da Joseph Olbrich alla fine del secolo scorso, è stata aperta in questi giorni nel Museo storico della città di Vienna una grande mostra delle opere di Egon Schiele. Sono più di cento pezzi, prevalentemente di proprietà della galleria Serge Sabarsky di New York, che per la prima volta vengono esposti in Europa. L'ultima esposizione di Schiele a Vienna era stata organizzata tredici anni fa, per ricordare il cinquantesimo della sua morte. Più che altro un atto dovuto, ancora pieno di insicurezza di fronte al valore del pittore austriaco. Anche la mostra di questi giorni nasce per iniziativa del gallerista newyorchese. Insomma la Vienna ufficiale continua ad avere un complesso di rimozione verso gli anni della Secessione. In città non c'è una guida che aiuti a ripercorrere quel cammino culturale: ogni immagine rimanda a Maria Teresa e alla Vienna di Johann Strauss. In tutte le lingue è descritto l'orribile Parlamento neoclassico e il non meno brutto Municipio neogotico, il Rathaus. Chiunque viene subito a sapere che in Michaelerplatz c'è il negozio di Plankl, quello che fa i loden più conosciuti nel mondo, ma nessuno gli dice che di fronte c'è una delle case più interessanti di Loos.

«La rottura dell'ordine borghese», come Schiele chiamava gli anni della Secessione, rimane memoria di vita recente, che fa fatica ad entrare nell'asetticità della storia patria. Vienna teme il suo passato recente e si aggrappa a quello più lontano: molto più rassicurante celebrare Maria Teresa nella retorica dell'ordine e della tranquillità di cose sempre uguali. E si ritrovano cose sempre uguali, per quanto indietro possa andare con un ricordo di ormai quasi trent'anni. La quiete infinita dei parchi dove chiunque può passeggiare di notte senza alcuna preoccupazione, i caffè concerto con il solito Strauss, i giornali lasciati alla domenica dentro a buste di plastica, che tutti educatamente prendono e pagano con una moneta da cinque scellini, da mettere dentro una cassettina che sta lì accanto. Le Kellnerin, le cameriere, sempre con il grande portafoglio nero a soffietto, con la stessa divisa nera e verde, con i sandali con il tacco grosso, e corti calzini bianchi sulle calze scure. Per strada neppure l'ombra della prostituzione. Anche la celebrazione, che è stata fatta in questi giorni all'Università, per il centenario della nascita di Hans Kelsen, «l'uomo nuovo nella storia del diritto del nostro tempo» (così era presentato), seguiva un rituale vecchio; il Bundespräsident, la distribuzione delle onorificenze, la sala decorata con grandi mazzi di gladioli bianchi e rossi. Se si tiene presente che anche l'assetto stradale, in questi ultimi anni sconvolto per la costruzione della metropolitana, è stato sistemato, si può dire quello che da sempre desidera il borghese viennese: Alles in Ordnung, tutto a posto.

Il catalogo della mostra cerca di mettere a posto anche Egon Schiele; si dice che la proposta dell'esposizione nasce dall'iniziativa di Serge Sabarsky, che in questi ultimi vent'anni è stata soprattutto la critica internazionale a riconoscere il valore di Schiele, e ad essa si è associata quella austriaca; poi, alla fine, un avvertimento a non considerare pornografiche le sue opere, e che, se tale era l'impressione che una volta potevano suscitare, oggi la questione diventa per lo meno problematica.

La numerosa documentazione esposta insieme alle opere (soprattutto le lettere di Schiele a Arthur Roessler, il critico d'arte viennese suo amico ed estimatore, e alcuni brani di articoli comparsi su riviste), contribuisce a mostrare con quanta determinazione Schiele cercasse nella forza espressiva dei corpi la possibilità di spezzare l'ordine convenzionale delle cose e della conoscenza delle cose. Era una sfida giocata non sulla ricerca di contenuti nuovi, ma sulle forme di rappresentazione del contenuto più consueto e originario: il corpo.

Schiele ha due decisivi punti di riferimento che riesce a sintetizzare, con la tessa rapidità con cui la sua vita finisce a 28 anni (1918), stroncata dalla malattia: Gustav Klimt e l'opera di Picasso e Braque. Viene così stimolato ad usare la linea e il colore per superare il decorativismo e gli equilibri simmetrici dello Jugendstill, e ad impadronirsi dei mezzi espressivi del razionale attraverso il linguaggio geometrico e formale. Due sono anche i libri che non smetteranno di accompagnarlo: Nietzsche, *Così parlò Zarathustra*, e Wilhelm Worringer, *Astrazione e empatia*. Da qui nasce una ricerca ai confini del razionale, che vuole materializzare in immagini chiare le forme buie della coscienza, e insieme un tentativo di dare concretezza di immagine ad una tecnica che non utilizza i criteri della rappresentazione realistica. La danza di Zarathustra è un esercizio apparentemente insignificante, non è certo un valore universale, però permetteva a Schiele di imparare a camminare tra la gente senza confondersi, gli insegnava un ritmo e uno stile che definivano aristocraticamente la sua individualità.

Schiele sapeva che l'ironia dell'innocenza lo difendeva sia dall'esaltazione nichilista, nella politica e nella cultura, di molti suoi compagni di strada, sia dal conservatorismo piccolo borghese di una città che avrebbe continuato a rifiutarlo. Nella semplicità rituale dei corpi e nel mondo elementare che li circondava, Schiele raffigurava la sua innocenza, l'amore per il gioco, il piacere di non trovarsi nei meccanismi di vita dei «grandi»: valori minimi ed essenziali per trovare la propria identità nella vita di ogni giorno, per dare un senso alla propria quotidianità.

In una delle sue poesie, raccolte con altri scritti da Arthur Roessler, Schiele diceva: «Io eterno bambino, - io ho sempre seguito il cammino della gente tutta fervore e non ho voluto essere in mezzo ad essa / ho detto: non parlate, non parlate; ho ascoltato e con forza, con tanta forza ho voluto sentirla e vederla / Io eterno bambino, - io mi sono offerto agli altri che mi compativano, / a quelli che erano lontani, a quelli che mi guardavano e non mi vedevano. / Io eterno bambino, - io ho subito disprezzato il denaro e ho riso».

Stefano Zecchi

tossicodipendente «colpevole» di essersi addossato un delitto per lasciare uscire dalla galera due «cutoliani». Il clan avverso a Cutolo, la «Nuova famiglia», non glielo perdonò; Varriale fu aggredito e ucciso da un gruppo di detenuti, perlomeno una ventina, nel corridoio che immette nella sala colloquio.

I dati che illustrano la situazione drammatica di Poggioreale non sono mutati. Nulla è cambiato dopo la visita del ministro Darida; nessun passo in avanti fa il progetto di «alleggerimento» della prigione fondato sulla costruzione del nuovo carcere nella zona nord della città, progetto ancora sul tavolo del ministro di Grazia e Giustizia. Così i detenuti a Poggioreale sono sempre 1.700 che aggiunti ai circa 400 in semilibertà fanno la cifra impressionante di 2.100 persone stipate in un carcere che ne dovrebbe contenere solamente 800. Mentre gli agenti di custodia sono appena 400.

Intanto, fuori da Poggioreale, continua la guerra fra le bande della camorra. Un altro uomo è stato ucciso l'altra sera alla periferia della città. Pasquale Menna, 23 anni, è stato freddato da due killer mentre era nell'auto del fratello Mario. Salgono così a 181 le vittime della violenza nel Napoletano.

---

una semplice ammenda da 4 a 120 mila lire il maltrattamento degli animali. Oppure al fatto che le norme che vietano la vivisezione (due leggi che risalgono a ben mezzo secolo fa) sono talmente generiche da non riuscire, nei fatti, a disciplinare la materia.

Certo, si può discutere, se gli animali — in quanto tali — hanno «diritto ad avere dei diritti». Il nostro ordinamento giuridico — che considera gli animali «beni mobili», non lo riconosce. Ma l'UNESCO con la dichiarazione dei diritti dell'animale, proclamata a Parigi nel 1978 ha affermato l'esatto contrario, riconoscendo gli animali come soggetti di diritti. La Dichiarazione attende ancora di essere messa in discussione all'ONU: qualora fosse approvata, tutti i Paesi membri (e quindi anche l'Italia) sarebbero impegnati a modificare secondo questi nuovi principi la propria legislazione.

I calendari dei lavori dell'ONU sono molto fitti, in questi tempi, di ordini del giorno di vitale importanza per la pace e la sopravvivenza dello stesso genere umano. Non sarà, comunque, tempo sprecato neppure quel poco che sarà dedicato ai diritti degli animali. Perchè bisognerà — prima o poi — dare forza di legge alla faticosa ma irreversibile acquisizione della cultura di questi ultimi decenni: quella che rispetta l'ambiente è l'inevitabile conseguenza del rispetto per l'uomo.

Dopo la morte di Martino viene da chiedersi se sia sufficiente il ruolo che oggi viene svolto dall'esercito e dalle Forze armate per fronteggiare la diffusione dell'eroina. La domanda, rivolta recentemente al ministero della Difesa da un gruppo di parlamentari comunisti (Zanini, Margheri, Cerquetti, Lodolini), non si limita a porre fortemente in discussione l'atteggiamento di pura resistenza passiva che la legge impone alle Forze armate sul dramma degli stupefacenti, ma sottolinea una questione di indirizzo generale che riguarda il rapporto stesso tra Forze armate e società.

A tutt'oggi l'amministrazione militare ha gravi limiti nella battaglia contro la droga. non si riesce, infatti, ad andare oltre l'informazione (cicli di conferenze nelle caserme sul rischio-eroina, certo insufficienti per arginare la diffusione degli stupefacenti tra i giovani di leva), e alla funzione di filtro medico-fiscale: la macchina sanitaria non si preoccupa di cure nè di recuperi, così come non partecipa alla battaglia con gli altri organismi. Si limita ad accertare se i tanti Martino siano o no tossicomani per vedere se sia il caso di congedarli.

«Ma l'Esercito — chiedono i parlamentari — deve soprattutto "proteggersi" illudendosi tra l'altro di escludere ogni contatto con i problemi della società, oppure deve affrontare con decisione nuovi compiti e nuove iniziative per strappare quanti più giovani è possibile dalla minaccia di questa spaventosa piaga sociale?».

Giovanni Laccabò

SCHIELE, Egon

Páldi Lívia: Körelség és távolságtartás
: Egon Schiele képei. = Európai Utas.
Nr. 2. = II. évf. 1. sz. 1991. 95-99. p. Ill.

fidelium. — Biblia excerpta et glossata. — A ...gustinus: Soiiloquia. —
Iacobus Zocchi: Dicta de iure canonico. — S ...monum fragmenta. —
1477. 299 fol. „per manus Wolfgangi de W... ...va" 1477. Sok kisebb-
nagyobb díszes iniciále. Új kötés. A Budáról I... ...6-ban Bécsbe szállított
könyvek közül való. „Liber magistri Micheli ... de Kapolna canonici
ecclesie Iauriensis." „nunc Magistri Jacobi d... Kapolna, legatus altari
Sancti Iacobi et Augustini."

4146. Iohannes Eschuid: Summa astrologiae iudiciali... — Leopoldus de Aust-
ria: Fragmentum III. tractatus de astrologia i... iciaria. — De annorum
revolutionibus. — Aben Esra vel Abraham Ave... ...r: De planetarum con-
iunctionibus. — XV. sz. 264 fol. Több díszítet... ...ezdőbetű, csillagászati
ábrák. Reneszánsz vaknyomásos (valószínűl... magyar) bőrkötés. A
Budáról 1686-ban Bécsbe szállított könyvek k... ...ül való. (C. L. 915. sz.)

4147. Chrysostomus: Semones LXXI latine versi. — ...e raparatione lapsi. —
de titulo triumphali ... secundum Bernardi ... ...m de Senis sermo. —
XV. sz. Több díszesebb iniciálé. Kötés: új. ... ...lószínűleg az 1686-ban
Budáról Bécsbe szállított könyvek közül való.

4169. Commentarius in librum II. Decratalium Gr... ...orii IX et in quasdam
Clementinas. — 1449. 350 fol. „Anno 1449 mu... ...m festinanter scripsi".
Több díszített lapszélkeret. Kötés: új. Valószíni... ...g az 1686-ban Budáról
Bécsbe szállított könyvek közül való.

4182. Commentarius in librum III., IV. et V. Decrata... ...um. — XV. sz. 292 fol.
Díszesebb vörös és kék kezdőbetűk. Sima ... ...örkötés. Az 1686-ban
Budáról Bécsbe szállított könyvek közül való

4227. Commentarius in Rubricam Decretalium de jud... ...iis. — XV. sz. első fele.
Kötés: új. A Budáról 1686-ban Bécsbe szállít... ...t könyvek közül való.

SCHIENBEIN, Albert, pozsonyi kőművesmester

~~Albertus~~

A. Schibein, Maurergesell, 9 hónapos fia meghalt 1811-ben. (1812, 103.l.)

—

Albertus Schienbein, Maurergesell, † 50 éves korában, Pozsony, 1820 november 27. (1820, II. kötet, 639.l.)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Schiener Mátyás

kőművesmester Vác

l.

Kossuth Vác

74. l.

Derkovits Gyula

Kompozíció, fametszet
repr.

Pandora 1927. 27. l.

Schiennagel Tadeusz

épitész Kassa

erőd

Divinivnemz

409.1.

Schier

Kolozsvári ötvös

1836

d

Körlemenyek a

Nemzeti Muzeum

Erem- és Rejseg-

tárából. 1916. I. évf

1. sz. 64. l.

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **DECEMBER** 51. hét

11 Vasárnap		Damáz *Árpád*
12 Hétfő		Otilia *Gabriella*
13 Kedd		Luca *Luca*
14 Szerda		Nikáz *Szilárdka*
15 Csütörtök		Valér *Johanna*
16 Péntek		Etelka *Albina*
17 Szombat		Lázár *Lázár*

Schier pozsonyi

ötvös

Schier, ötvös M. D. V.

A zácalmási katolikus templomban a 18. sz. közepéről egy fogadalmi darabja maradt meg.

Somogyi Árpád: Neuere Beiträge zu der Geschichte der Goldschmiede Kunst in der Komitat Fejér. 137. old.

Alba Regia. Istvánkirály Múz. Közleményei 4-5. köt. 1963-64. Székesfehér vár 1965

130. **Sarló,** aranyozott ezüstből, drágakövekkel díszítve „Pozsony 1840 tél hó 4-iki Emlékül. Az Ország Gyűlési Ifjúság" felirattal. Készítette Schier ötvös Pozsonyban. Schodelné kapta vendégszereplésekor mint Norma. Hasonló Norma-sarlót „La Grua k. a.-nak a pesti ifjúság. 1860" felirattal, a Nemzeti Színház-ban vendégszereplő olasz társaság operaénekesnője kapott.

Történeti Osztály.

Schier pozsonyi ötvös

Höllr Nemz Szinh. kiáll

24. l.

szürkés szinezéssel, heráti kerettel. XIX. sz. — Gebet- Farbe, mit herater Bordüre. XIX. Jh. 175×120 cm.

ben két medaillon. XIX. sz. — Sultan-Teppich in rotem 215×105 cm.

három medaillonnal. XIX. sz. — Kasak-Teppich, auf Jh.

alapon három virágos, fekete alapu medaillon négysávos auf-Teppich, mit drei Medaillonen. Persisch, XIX. Jh.

ös tükrében nagy zöld medaillon. XIX. sz. — Grosser grosses Medaillon in Grün. XIX. Jh. 345×450 cm.

s tükrében indás palmetták. XIX. sz. — Grosser Smyrna- enmuster. XIX. Jh. 580×400 cm.

ös tükrében nagy kék medaillon. XIX. sz. — Grosser und zwei grossen Medaillonen. XIX. Jh. 400×650 cm.

Aovabb

Schier körajzolo

~~29. l.~~

~~Bergmann fotó~~

29. l.

~~Bérö~~

~~1988–1989 Kolozsvár fotó 30. l.~~

~~Deinert litogr~~

29. l.

Schier litogr. 32. l.

Szamosi Soós Vilmos

29. l

Vastagh György id

29. l.

l ~~Kolozsvár~~. Erdélyi

zene- és szinmüv. kiall-

kat. 1941.

Összeolv

Exp. 19

43.612. — 1

1021. GYŰRŰ. Arany, türkizzel . . . . . 38.—
1022. PIPEREDOBOZ. Üveg, köszörült díszítéssel, ezüst fedővel. 3 drb . . . . . 36.—
1023. MELLKERESZT. Arany, onixxal és gyémánttal 28.—
1024. CUKORFOGÓ. Ezüstfiligrán. 1850 körül . . . 6.—
1025. GYŰRŰ. Arany, gyémántokkal . . . . . 60.—
1026. VAJKÉS. Ezüst, Bécs, 1840 körül . . . . . 10.—
1027. EVŐESZKÖZ. Ezüst, 113 darab. Súlya késnyelekkel együtt kb. 5800 gr. Pozsony, 1842—1843, Schier Antal. (Tokban.) . . . . . 600.—
1028. CSEMEGEKÉS ÉS VILLA. Ezüst nyéllel. 11—11 darab. Pozsony, Anton Schier, 1842—44 . . 60.—
1029. KAROSGYERTYATARTÓ. Ezüst. Egy pár. 585 gr . . . . . 58.—

Schier Antal
Ötvös

Árverési Közlöny
1939. 3. sk. sz.

	Mel. 885 gr	40.—
992.	GYŰRŰ. Arany, zafirral és 6 brilliánssal. 9 gr	180.—
993.	KEREK TÁLCA. Ezüst, áttört és domború peremmel. 829 gr	80.—
994.	MELLTŰ. Arany, gyémántokkal és rekonstruált rubinnal	35.—
995.	POHÁRALJA. Ezüst, domború díszítéssel. 2 drb, 231 gr	23.—
996.	FÜGGELÉK. Gyöngy, brilliánssal és gyémántokkal díszített 18 karátos arany foglalattal .	90.—
997.	POHÁRALJA. Ezüst, domború díszítéssel. 2 drb, 231 gr	23.—
998.	FÜLBEVALÓ. Fehérarany, brilliánssal. Egy pár	750.—
999.	MOSDÓTÁL. Ezüst, vésett díszítéssel. 704 gr .	70.—
1000.	GYŰRŰ. Fehérarany, egy brilliánssal . . .	330.—
1001.	FEDELES CUKORTARTÓ DOBOZ. Ezüst, 312 gr. Bécs, 1803	60.—
1002.	GYŰRŰ. Fehérarany, egy brilliánssal . . .	330.—
1003.	NÉGYLÁBÚ SÓTARTÓ. Ezüst, 65 gr. XVI. Lajos stílus	15.—
1004.	NYAKLÁNC FÜGGELÉKKEL. Arany, brilliánssal. 9 gr	60.—
1005.	KÁVÉSKANÁL. Ezüst, domború barokk díszítéssel. 6. drb. 200 gr	20.—

848. KEREK POHÁRTÁLCA, hasonló a 847. számhoz. Átm. 14·5 cm. J B C O (ODIOT) mesterjegy. Páris, 1819—38. — Csetényi József.

849. TALPAS KANNA, talpa tagozott, az átmenetnél trébelt virágkoszorús öv, tojásdad teste gerezdes és bordás, elől díszes S-idomú kiöntőcső, födelén kis urnaalakú gomb, könyökben hajló fafüllel. M. 24·8 cm. I S mesterjegy. Bécs, 1830. — Wertheimer Adolf.

850. ASZTALI CSENGŐ, bordás rozetta alatt virágfrízzel. M. 8·5 cm. Bécs, 1830 k. — Glück Frigyes.

851. CUKORSZÓRÓ, vázaalak, talpán rovátkás frízzel. M. 10·2 cm. Bécs, 1819. Gál Hugó dr.

852. KÁVÉSKANNA, szögben hajló fekete fafüllel, talpán és gömbös testén poncolt palmettasor, akantuszleveles kiöntőcsővel, tagozott födelén tobozalakú gomb. M. 24. SCHIER mesterjegy. Pozsony, 1840. — Wertheimer Adolf.

853. TALPAS CUKORTARTÓ, lapított gombalakú szárral, tagolt csészéjének peremén áttört arabeszkes fríz. M. 12·5. Bécs, 1830 k. — Huszár László.

838. KÉT ALACSONY TALPAS SÓTARTÓ, négyszögű, hullámosszélű peremén préselt dísz. H. 10 cm. Bécs, 1841. — Mauthner Alfréd.

839. NAGY LEVESESTÁL FEDŐVEL, ovális és gerezdes alak, négy kihajló, akantuszleveles díszű, csigás lábon áll. Két végén akantuszleveles és oroszlánfejes, kengyeles fül. Pereme ferdén gerezdes és palmettákkal diszített. Boltozatos födelén nagy levelek közt kelvirág. Két oldalán címeres kartus, jelmondattal. H. 43·5 cm. *R. G.* (GARAR DS. LONDON) mesterjegy. London, 1837—8. Neobarokk. — Kammer Ágnes.

840. PERSELY, zömök gerezdes neobarokk alak, trébelt virágokkal, I alakú füllel. M. 11 cm. *I G* mesterjegy. Buda, 1847. — Wertheimer Adolf.

841. TINTATARTÓ, négyszögű áttört díszű talpon két talpas edény és egy magasabb, talapzaton álló vázaalak emelkedik. H. 21·5 cm. Milano, empire. — Mauthner Alfréd.

842. KEREK TÁL, peremét levélsor szegi. Átm. 30 cm. Jelezve C. CAHIER. Páris, 1819—38. — Dr. Hischler

Schier Antal Lajós

Ötvös Pozsony

Kőmagyötvj. 301.

302 l.

1790		SCHIER Antonius (Ludovicus) Schier, M 1820, e. —1861. Jegye az utolsó a táblán. — *Sein Zeichen ist d. letzte an d. Kontrolltafel.*
	Nr. 1669 —1687	*a)* Asztali ezüstnemű. — *Tafelsilber.* Mus. Nat. Hung., Szt. Benedek-rendház, Komárom és több magántulajdonban — *Benediktinerkloster, Komorn u. Privatbesitz.*

F. sz. *Lf. Nr.*	Próba *Beschau*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
1790	Nr. 1677		*b)* Toilette-készlet. — *Toilettegarnitur.* Dessewffy Miklós gróf, Vencsellő.
1791		SCHIER	Ugyanaz a mester. — *Derselbe Meister.*
	Nr. 1682		*a)* Kávéskanál. — *Kaffeelöffel.* Mus. Nat. Hung.
	Nr. 1684		*b)* Cukorszóró. — *Zuckerstreuer.* Kőszeghy Antalné, Bp.
1792		AS	Ugyanaz a mester. — *Derselbe Meister.*
	Nr. 1689		Üvegpohár fedele. — *Deckel eines Glasbechers.* Dómkincstár, Pozsony — *Domschatz, Preßburg.*

Schier Antal Lajos
ötvös Pozsony

985. SZELENCE, ezüst, négyszögü föd
— Dose, Silber, am viereckigem
reich, Empire.

986. KÉT GYERTYATARTÓ, ezüst,
empireförmig. Wien, 1821. 537 gr

KÉT GYERTYATARTÓ, ezüst,
. Wien, 1806. 602 gr.

98 ALU VÁZA FEDŐVE
eckelt, Silber. Deu

989. CUKO üst, baluszter
streuer, S förmig, m

990. KIS TALPAS st. I
XIX. Jh. 92 gr.

991. POHÁR, ezüst. Osztrák, k

992. KÉT ALACSONY GYERTYAT
Leuchter, Silber, mit viereckiger

993. TÁLCA, ezüst, hullámos széllel
Silber, mit welligem Rand, zv
360 gr.

994. KÉT HÁROMÁGU GYERTYA
díszítéssel. Német, 1860 k.

697. TALPAS CUKORSZÓKÓ, urnáalakú, boltozatos, csá-
varos kupakja áttört, empire díszítésű. M. 14·5 cm. Mes-
terjegye SCHIER (Antal Lajos, 1820—65.). Pozsony,
XIX. sz. e. f. — Gróf Bánffy György.

77. l

Csanyi régiezüst

77. l

ist, ovális talppal. Szára nőalak, gerezdes köszörült
Silber, teilweise vergoldet, mit ovalem Fuss. Den
ppter, geschliffener Glasschale. Österreich, um 1700.

ar, 1846. — Dirigentenstab, Silber. Ungarisch, 1846.

alak. Bécs, 1818. — Zwei Leuchter, Silber, empire-

isszel. Teás- és tejeskanna, cukortartó és 10 csésze.
mit Reliefblumen. Tee- und Milchkanne, Zucker-
. 3240 gr.

TTAL, ezüst, trébelt virágos és akantuszleveles disz-
eckel und Sockel, Silber, mit getriebenem Blumen-
Jh. 1100 gr.

iveg. Bécs, 1854. — Blumenvase, Silber und weisses
. 370 gr.

ezüst, két felnyuló fülü vázaalak. Bécs (1816. év-
mit Deckel, Silber, vasenförmig, mit zwei empor-
gr.

ségéje baluszteres száron nyugszik. Bécs (1800. év-
lter mit Fuss, Silber, der Schaft balusterförmig.

ségéjét 3 levelesdiszü szár hordja. Bécs (1807. év-

Schier Antal

pozsonyi ötvös

. Szintén *pozsonyi* mester volt Schier Antal, akitől nagy, 113 darabból álló díszes evőeszközt állítunk ki (1027), készítése 1842—1843-ra esik. Ennek mintegy pótléka 11 csemegekés és hozzávaló villa ugyanattól a mestertől, az évbetű szerint 1844—1846-ból.

Árverési Közlöny

1939. 3. rendkiv. szám

téssel. 1440 gr. . . . . 180.

1439. GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Ezüst, domború és alakos díszítéssel. 856 gr. . . . . 125.—

1440. GYÜMÖLCSÁLLVÁNY. Ezüst, domború és alakos díszítéssel. 825 gr. . . . . 120.—

1441. POHÁR. Ezüst, vésett díszítéssel. 116 gr. Bécs, 1826. . . . . 50.—

1442. SZENT NÖT LÓVAL ÁBRÁZOLÓ DOMBORMŰ. Vert ezüst. XVIII. SZÁZAD. . . . . 24.—

1443. NYAKLÁNC. Aranyozott ezüst filigránmunka. Velence, XVIII. SZÁZAD. . . . . 24.—

1444. KÉS ÉS VILLA. Ezüst, domború díszítésű nyelekkel. Német, 1730 körül. . . . . 15.—

1445. ECET-OLAJTARTÓ. Ezüst, áttört díszítéssel. 672 gr. Ezüst kupakos és füles csiszolt üvegbetétekkel. Bécs, 1822. (Az üvegbetétek nem illenek pontosan a hüvelyekbe.) . . . . . 80.—

1446. KÉS ÉS VILLA. Ezüst, domború díszítésű nyelekkel. 1730 körül. . . . . 15.—

1447. KANÁL. Ezüst, erőteljes kagylódísszel. XVIII. SZÁZAD eleje. . . . . 9.—

Schier Antal

pozsonyi ötvös

912. SARKANTYÚ. Ezüst. Egy pár. Pozsony, 1834 . 14.—

Schier Antal pozsonyi mester bélyegét viseli egy pár sarkantyú 1834-ből, amely jól illenék valamely régies szabású magyar díszruhához.

Árverési Közlöny

1937. 7. rk. 24.

ILLUSZTRÁCIÓK

Schier Antal

Pozsonyi otvos

l.

Arv. Csanok 106

aukc. Eat.

bevezetés és

lajstr.

Schier Antal Sajó

ötv.

Kőmagyötvj. 1790 n

Schier Antal

ötvös

1828 jan 15 1828 Porsony

Kapmagyarorszötvösök 44 l.

1895: VIII. 7. én 4000
[illegible] 1895: VIII. 31. én
[illegible] l. az 24 3 47/95
[illegible] h. Stregel 100 frer

Girolamo Romanino (született Bresci
1566-ban).

Férfi képe:

látható é
Derékon alól, kissé
ben tollat tart baljába

„Al mio amico
Romani pic
Bresciani
Hajá és szemöldöke fe
szeme barna. Inge
tókájá és bélés prém.
Olajfestés, vá
~~Gir. Romani~~

Latha 1.

melyet a tintatartóba mártott;

221

246/95:3

91 skv.

298.

Schielle József

Minasztalon

+ 1770 jan. 25

lásd

Schoenjersuita

287. l.

RANSCHBURG GUSZTÁV
könyvkereskedése és antiquariuma
Budapest, IV. Ferenciek-tere 2.

ÁI

Műemlékek

IX. ker

utca Bá

Schielle
jezsuita épületei
XVIII. sz.
l.

Schoen Buda és Óbuda
3. l.

Budapest, IV. 141

Schiener Mátyás

építőmester Vác

XVIII.

lásd

Bónisné Vác 17, 19. l.

54. l.

74. l.

C H T I B O R

.r.tanár

ėtem Bölcsészeti Karán
ében tartott előadása.

M Ü V É S Z E T.

kiadja

l t á n.

Schier Antal polsowyi ötvös
mesterjegyei V. 159

Schier Antal, pozsonyi ötvös V. 92.

Schier Antal, pozsonyi ötvös V. 89, 90.

Schier, porsanyi ötvös V. 154.

Schier, porovnej ötvös V. 157

Schier Antal Lajos, pozsonyi ötvös

V. 146, 147, 148.

Schier, Anton, rozsnyói ötvöslegény

V. 142.

Schier Antal, porsonyi ötvös V. 100, 101

Schier Antal, pozsonyi ötvös V. 94, 95,

Schier Antal

poisoji otvos 1820--1861

laid

Kivi 159

Schier Antal Lajos

ötvös 1820-1861

lasá

Mik. Pars. 146.

Schier Antal

ötvös 1816

laid

Mih. Pors. 142

Schier Antal

ötvös 1820.

lásd

Mih. Pors. 94, 95

Schier Antal

ötvös 1820

László

Mih. Pozs. 94

Schier Antal

čtvós 1820

láid

Mih. Pazs. 100.

Schier Antal

ötvös 1820

Lása

Mih. Pozs. 92.

Schier Antal

ötvös 1820

László

Mih. Pozs. 90.

Schier Antal

ötvös 1923

László

Mih. Pozs. 101.

Schier Antal

Ökr. 1820

laid

Mih. Pozs. 89

Schier Antal Lajos.

pozsonyi ötvös

1820 – 1861.

Csákos József János:

A pozsonyi szőllőmű-
vesek építészete.

Forum. 1935. 100. l.

Schier

[illegible]

Ernst [illegible]

1823

Arv. Kösl

75.n 1935. okt.

1820. ápr. 16-án a czéhnek Nagy commissárius előadja, hogy miután a polgár- és mesterjogért folyamodó *Anton Schiert* úgy a tanács, mint pedig a czéh kiskorú volta miatt elutasította, *Schier* a helytartó-tanácshoz recurrált. Innét a tanácshoz rendelet érkezett, hogy *Schiert* a kiskorúság alul oldják fel s őt minden további nélkül iktassák a polgárok és mesterek sorába. A czéh feladja neki remeke rajzának elkészítését. Lefizetett 2 frtot.

1820. ápr. 30-án bemutatja rajzát. Ezt nem találják jónak s a remek elkészítéséhez alkalmasnak. Lefizetett 2 frtot.

1820. máj. 7-én bemutatja ismételten elkészített remek-rajzát, mely egy kannát ábrázol. Elfogadják, *Joh. Tirtschnél* kell elkészítenie. Lefizetett 2 frtot.

1820. okt. 29-én bemutatja *Joh. Tirtschnél* elkészített remekét, névszerint egy fésűt, mely egyszersmind diadém gyanánt használható. Miután ez az előzőleg bemutatott rajznak meg nem felel s mert a jelenlévő ékszerész-mesterek itélete szerint a tárgy egész kidolgozásában a finomságot és az izlést nélkülözi és a szükséges ismeretek hiányát tünteti fel, azt mesterremek gyanánt annál kevésbé fogadhatják el, mert a Stuckmeister nyilatkozata szerint a czéhet itéletében a pártoskodásból fakadó gyülölet vezeti. Azért a tárgyat egy másik, pártatlan grémiumhoz utasítják.

1820. decz. 3-án bemutatja ismételten elkészített remekét. A czéh csodálkozással látja, hogy a remek-tárgy megváltoztatva és most már előírás szerint van készítve. Mindezt *Schier* bejelentés nélkül s nem a Stuckmeisternél, hanem otthon vagy más valahol végezte el, avagy mással végeztette. S miután ilyen ravasz és törvényellenes eljárás a czéhben idáig még soha elő nem fordult, a remeket elutasítják. Meghagyják neki, hogy egy más rajzot és egy más, előírás szerinti remeket készítsen kijelölt Stuckmeisterénél.

1820. decz. 24-én a commissárius elnöklete mellett tárgyalja a czéh *Schier* esetét. Ez ugyanis a városi tanácshoz fordult s a tanács decz. 19-én tartott üléséből tudatja a czéhhel, hogy jóllehet ez *Schier*nek mesterremekét végképen visszavetette, mégis, tekintettel arra, hogy *Schier* a remek hibáit 200 frttal hajlandó jóvátenni s a tanács ez összeget jótékony czélra szándékszik fordítani, felvétele elé ne gördítsen a czéh akadályokat. Lefizeti a 100 frtot, a remek hibáiért fizet 200 frtot és leteszi a 8 frt czéhilletéket, összesen 308 o. é. frtot.

1823. febr. 2-án Waitzinger pozsonyi balettmester kérésére összeül a czéh.

Az ülésen Waitzinger panaszt emel *Anton Schier* ellen s egyben irásos bizonyitékot is nyujt be, hogy *Schier* neki egy lánczot kereszttel s egy pár «Linzerl»-t mint 2-ik számú aranyból készült tárgyakat szállított s vele ilyen gyanánt megfizettetett, holott a keresztnek belseje, «die Schlupfe», szorgos vizsgálat után csupán 1-es számú aranynak bizonyult. Miután ezáltal a grémium hitele van megtámadva s annak tagjai megsértve, a czéh *Schier*-nek meghagyja, hogy a szállított munka jóvátételére a munkáért 200 frtot, a megtartott czéhülésért 4 frtot fizessen, a keresztet pedig a főczéhmester előtt törjék össze.

1823. ápr. 13-án a Nagy czéhcommissárius elnöklete mellett összeült czéhben Johann Bauschek helybeli polgár és kárpitos panaszt emel *Anton Schier* ellen, hogy a nála megrendelt munka nem éri fel a próbát. A czéh által megejtett ellenőrző próba után az immár másodizben előfordult esetet a czéh feljelenti a városi tanácsnak.

1823. júl. 6-án 7 évre szegődteti a pozsonyi születésű, katholikus vallású, 14 éves Franz Joppich-ot. Évei 1821. júl. 21-től számítódnak. Lefizet 2 frtot.

1825. jún. 26-án 5 évre szegődteti Joseph Weinstablt, aki kath. vallású, 16 éves, pozsonyi születésű. Ideje 1824. nov. 1-től számítódik. Letett 2 frtot.

1827. júl. 1-én *Anton Schier* tanulóját, Franz Joppich-ot, felszabadítja a czéh.

1828. júl. 6-án 5 évre tanulóul szegődteti Ludwig Bitts, 15 éves, róm. kath., a pozsonymegyei Usarba (= a felsőcsallóközi járásban lévő Uszor) való ifjút. Ideje 1828. jan. 1-től számítódik. Ugyanakkor 5 évre szegődteti Johann Litzenmayer, 15 éves, róm. kath., pozsonyi születésű ifjút. Ideje 1827. nov. 1-től számíttatik. Lefizet 4 frtot.

1829. jún. 28-án felszabadítja tanulóját, a 20 éves róm. kath. Joseph Weinstabl-t. Lefizet 4 frtot.

1830. júl. 11-én felszabadítja tanulóját: Ludwig Bitto-t, aki 19 éves, róm. kath. vallású. Fizet 4 frtot.

1832. júl. 1-én felszabadítja Johann Lietzenmayer nevű tanulóját.

1832. júl. 1-én 6 évre szegődteti Anton Wagner pozsonyi születésű, róm. kath. vallású, 14 éves ifjút. Ideje 1830. decz. 6-tól számítódik. Ugyanekkor szegődteti 6 évre Michael Ehrenhofert, aki pozsonyi születésű, kath. vallású és 15 éves. Ideje 1831. ápr. 5-től számítódik.

1837. febr. 10-én felszabadítja tanulóját, Anton Wagner-t. Fizetett 4 frtot.

1837. ápr. 3-án felszabadítja tanulóját, Michael Ehrenhofer-t. Fizetett 4 frtot.

1839. júl. 2-án 5 évre szegődteti a nyitrai születésű, róm. kath. vallású Johan Gortán-t. Ideje 1835-től 1840-ig tart. Fizet 2 frtot.

1840. okt. 18-án a következő tanulókat szegődteti: a pozsonyi születésű Joseph Tschida-t 5 évre, a bécsi születésű Joseph Wittemann-t 5 évre és Zaderába (= Zára, Dalmáczia) való Alexander Grovois-t 3 évre, miután 3 évet már *Schiernél* töltött tanulásban.

1841-ben alczéhmester.

1842. nov. 18-án fölszabadítja Joseph Wittemann és Joseph Tschida nevű tanulóit. Ugyanekkor a *Weinstablhez* tanulásba szegődött Jos. Schaller-t, tanuló-éveinek kitöltése végett, *Schierhez* szegődtetik.

1844. júl. 8-án fölszabadítja Joseph Schaller nevű, 18 éves tanulóját. Fizetett 4 frtot. Ugyanekkor valószinűleg ő hozzája szegődik Joseph Gaupp 5 évre. Ideje 1843. jan. 9-től számítódik.

1861. ápr. 14-én *Ant. Ludwig Schier* szegődteti s egyben fölszabadítja Lennar Josef-et. Ezt a czéh azzal a megjegyzéssel jegyzi fel, hogy ilyen esetek többé elő ne forduljanak, miután ezek a czéh rendtartása ellen valók. A szegődtetésért 2, a fölszabadításért 4 frtot fizetett.

13. ANDRIEUX FERENCZ. *(Franz Andrieux).* 1820—1821.

1820. jan. 9-én a csász. kir. zálogház becslőmestere kéri a czéhbe való felvételét. A czéh kénytelen volt a kérelmet elutasítani, mert az arany- és ezüstművesek száma már túlsok (übersetzt) és «der in der jetzigen Zeit-Epoche vorkommende geringe Verdienst zu sehr getheilt sey» és végre, mert a folyamodó, mint a kir. zálogháznak hivatalnoka, fix fizetést élvez. De mert folyamodó «sich eines Vorrechtes nehmte», az ügyet a tanács elé viszik. Lefizetett 2 frtot.

1820. jan. 30-án *Franz Andrieux*-nek, a kir. zálogház becslő-mesterének a városi tanácshoz intézett kérvénye tárgyában tanácskozik a czéh. A folyamodvány hátiratán azt mondja a tanács, hogy miután folyamodó professióját eléggé kitanulta, az előírt vándorló-éveket kitöltötte s mert idáig tisztességes magaviseletet tanusított, a szabályszerű mesterremek elkészítésének feltétele mellett a czéhbe felvehető. A czéh megbizza a remek rajzának elkészítésével. Lefizetett 2 frtot.

1820. márcz. 12-én bemutatja a rajzot. Mert a rajz nagyon egyszerű s a remek elkészítéséhez nem alkalmas, azt a czéh el nem fogadja. Lefizetett 2 frtot.

1821. febr. 11-én *Andrieux* becslő-mester másodizben bemutatja remekének rajzát. Miután a jelenlévő ékszerész-mesterek azt mesterremekre alkalmasnak nem találták, *Andrieux*-t egy másik remek rajzának az elkészítésére utasítják. Lefizetett 2 frtot.

1821. febr. 25-én *Franz Andrieux* be akarta mutatni remek-rajzát, de miután a czéhnek tudomására jutott, hogy *Andrieux* becslő-mesteri állását el akarja hagyni, a rajzot további intézkedésig el nem fogadja. Lefizetett 2 frtot.

14. VOIGT FRIGYES. *(Friedrich Voigt).* 1820—1840.

1820. okt. 10-én a Nagy commissárius elnöklésével tartott ülésben *Friedrich Voigt*-ot, az előírt mesterremek elkészítésének kötelezettsége mellett, felveszik s megbizzák egy rajz elkészítésével. Lefizetett 2 frtot.

1820. okt. 24-én beterjeszti egy nyakék (Hals-Collie) rajzát a csattal és a fülbevalóval, mint ékszer-rajzot. Elfogadják. Remekét *Joseph Steinmasslernél* kell elkészítenie. Folyamodó egyben bemutatja tanulólevelét Hanauból és Bécsben nyert *aka-*

MDK

Schier Antal Lajos

Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből.
147.l.

Schiev (1833, Pozsony) M.D.K.

Kerek ezüst tál

Bizonkció 1957. Budapest. 36 l.

MDK

Schier Adolf

Falu vége, festm.

Mohács emléke. Krnt Knz. 84. kiáll. 1926. szept.

~~11.1.~~ 12 l.

MDK

Schier Andor

Váci táj

Mohács emléke. Ernst Mus. 84. kiáll. 1926. szept

15 l.

MDK

Schier Andor

Váci táj, festm.

Mohács emléke. Ernst muz. 84.kiáll. 1926.szept.
15 l.

MDK

Schier Andor

Borus hangulat, festm.

Mohács emléke, Ernst muz. 84.kiáll. 1926.szept.
12 l.

MDK

Schier Andor

Falu vége, festm.

Mohács emléke, Ernst muz. 84.kiáll. 1926.szept.

~~XXXXX~~ 11 1. 12 1.

MDK

Schier Andor

Csendélet, festm.

Mohács emléke. Ernst Muz 84.kiáll. 1926. szept. 12.1.

Schier Andor

1924/25 - 1925/26 I.,
1926/27 I., 1928/29 I.

Ferk. pzomfoisk. vk

929 l.

SCHIER, Anton persoyi ötvoi

(1814)

MÉt. 1995 117.

Schier F

Splényi Gábor b.

Mellig látható, kissé balra fordult. Göndör haja rövid, bajusza és szakálla leberetvált. Mária Terézia rend jelvényét szalagon, egy elejű kabátjét, a melynek lehajtott gallérja paszománttal van szegve, begombolban viseli. Felirata a kép alatt három sorban:

GABR. FREIH. SPLENY
v. NAGY MIHALDY,
K.K. Feldmarschall-Lieutenant.

s alól balra: „F. Schier lith."
s jobbra: „A. Machek gedr."

Könyomat, az alak nagysága 12·6 cm.

9546 ~~9346~~

211/96

Schier F.

Gabr. Freih. Splény v. Nagy Mihály k.k. Feldmarschall-Leutenant. Jobbra fordult mellképe. ♂ Kövajz. Alatta: F. Schier lith. A. Machek gedr. Mérétei: 17.05 + 12.05 c.m. özv. Vay Kázmérné tulajdona Budapest.

♂ (: szül 1734 okt 2. + 1818 apr. 1.:)

lítését történeti ismertetés kísérje. A kiállítás helyiségére vonatkozólag egyhangú volt a nézet, hogy az a *városligeti kiállítási műcsarnokban legyen.* Intézzen a város föliratot a közlekedési miniszteriumhoz, hogy ez a kiállítást illető levelezésekre s a tárgyak szállítására a postai portomentességet adja meg. A vasutak igazgatóságai felkéretnek, hogy a kiállítás alatt (augusztus 15-től október 31-ig) Budapestre olcsó vonatokat rendezzenek.

olája a budapesti magyar irói és művészi körben.

N PÜNKÖSD NAPJAIRA A BÉCSI HIRLAPIRÓI ÉS IRÓI EGYLET, A «CONCORDIA.»

József főherczeg jótékonysága. Zelinka József pozsonyi tűzoltó, a pozsonymegyei szövetség közgyűlése alkalmával a gyakorlatok közben a tetőről leesett, szörnyet halt s több árvát hagyott hátra. József főherczeg, mint az országos tűzoltó szövetkezet fővédnöke, megtudva, hogy a szerencsétlen véget ért tűzoltó családja nyomorral küzd, a napokban 50 frt segélyt küldött az özvegynek, hogy abból szükséges téli kiadásait fedezze.

A hó. Évek hosszú sora óta nem voltak oly havazások, mint a közelebb múlt napokban. Ez egészen oroszországi tél, rengeteg hósivatagokkal. Amerikában, egész Európában egyszerre dúltak a havas förgetegek, sőt a déli részek, Olaszország sincsenek megkímélve. Napokig szakadatlanúl omlott a hó. Viharok kavarták föl a nagy hórétegeket és egész hegyeket emeltek. A czivilizáczió hatalmas közlekedései, a vasutak, a távirók tehetetlenné váltak. A vihar kidöntötte a táviró póznákat, a hó súlya alatt elszakadtak a sodronyok; és a vasutakon a hótömegek ellen-álltak a hótipró mozdonyoknak, az óriás hóekéknek. Mindenfelé háborgatva volt a vasúti közlekedés, vagy teljesen fennakadt több napra. Más közlekedési módról szó sem lehetett. Némely vidékeket teljesen elzárt a hó a legközelebbi szomszédságtól is. Sok vasúti vonatot útközben lepett meg a nagy hófuvás. Egyszerre csak meg kellett állani, távol minden helységtől és tanyától.

A rendkívüli erőfeszítéseknek, melyeket a Budapest és Bécs közti vasútakon tettek a pálya megtisztítására, csak egy-két óráig lehetett foganatjuk. Aztán itt is megszünt a közlekedés. E hó 8-ikától e hó 13-ikáig minden vonat órákkal megkésve tudott csak rendeltetése helyére érkezni vagy pedig elakadt és úgy kellett kiásni a hóból. Ilyen sors érte *Sarasate* Pablo hírneves spanyol hegedűművészt is, kinek e hó 12-ikén Budapesten kellett volna lenni, hogy megtartsa hangversenyét. A közönség össze is gyűlt a redoutban, de a híres művész helyett Esztergomból egy távirat érkezett (az is elkésett, mert kerülővel jöhetett), hogy nem lehet tovább menni. Másnapra jött meg csak Sarasate s egy nappal később tartotta meg hangversenyét. Németországban, Ausztriában, Csehországban, Morvában még nagyobb volt a havazás, mint nálunk, sokkal erősebb viharok kiséretében. Csak e hó 13-ikán szünt meg a több napig tartó havazás. Nagy városokban a városi élet folyama egészen felfordúlt. Hiába állítottak ki ezer meg ezer munkást, hogy tartsák nyitva az utakat. A szüntelenül omló havat lapáttal és seprővel nem lehetett fegyelmezni. A kocsikba több lovat kellett fogni, mégis alig bírtak czammogni. A lóvasutak — ott a hol, és akkor, mikor lehetett — négyes fogattal közlekedtek. Budapesten a városliget, Kőbánya, Ó-Buda felé is megakadt a közlekedést. A budai hegyeken túl eső községek, honnan a főváros az élelmezés egy részét kapja, el voltak torlaszolva a hegyi utakon. Az utczák fölszabadítása is nem kis feladat volt. A városbeli közlekedés helyreállítása nagy költségekbe kerül. Először a főutakon kezdték. A munkakeresőket nemsokára keresni kellett. Az utczák két oldalán végtől végig nagy hóhalmok huzódnak még most is, s napok fognak elmulni, míg elhordhatják, pedig szakadatlanul hordják.

Országos lövészünnepély. A jövő évben Budapesten tartandó országos lövészünnepélyre folynak előintézkedések. A budapesti lövészegylet által kiküldött bizottság a lövőtér számára alkalmas helyet már kiszemelte a Hermina-mezőn, az Amerika- és hajcsár-ut közvetlen szomszédságában. A telek hossza 1200, szélessége 200 öl és mind közbiztonság, mind könnyü hozzáférhetés tekintetéből igen előnyös, mert a városliget tőszomszédságában fekszik.

Az aggteleki barlang, a világ e legnagyobb cseppkő-barlangja, melynek megtekintésére ezelőtt 16 óra volt szükséges, a jósvafői (tornai) oldalon eszközlendő áttörés által egy második kijárást nyer és igy megtekintésére felényi idő kell. Ez áttörés még ez évben remélhető, és csak ekkor lesz a barlang egész terjedelmében hozzáférhető. Az áttörés munkálataira a Kárpát-egyesületnek, illetőleg a Keleti Kárpátok osztályának ez ideig 2100 frt áll rendelkezésére, ehhez 1000 forinttal Trefort Ágoston közoktatásügyi miniszter járult, 500 forintot a Keleti Kárpátok osztálya, 600 forintot pedig a központi választmány utalványozott.

Ó-arabs szoba az iparmuzeumban. Az első hazai takarékpénztár-egyesület ajándékából a muzeum vezetősége által az antwerpeni világkiállításon vásárolt ó-arabs szoba felállítása már be van fejezve. Valószinüleg e hó vége felé számos más érdekes tárgyakkal együtt megtekinthető lesz az iparművészeti muzeum váltakozó termében.

Túzokok az állatkertben. Az állatkert igazgatósága értesíti az illetőket, a kik az ólmos időben netán élő túzokokhoz jutottak volna, hogy azokat hajlandó az állatkert részére megvenni, és fizet egy élő, hibátlan túzok kakasért 20, egy nőstényért 15 frtot, és elvállal bármennyit.

A főváros új temetője, mely nemsokára megnyilik, tizenhárom kilométernyire, azaz csaknem két mérföldnyi távolságra lesz a várostól, a keresztúri határban s mivel a temetési menetek eddigi rendje ilykép lehetetlenné válik, a temetési bizottság tehát elhatározta, hogy lóvonatu vasut épitése iránt tesz lépéseket.

Halottégető egylet alakitásán fáradozik Légrády Károly, ismert nyomdatulajdonos és fővárosi bizottsági tag. Felhivást is bocsátott ki, mely felsorolja a jelenlegi temetési rendszer hiányait. Külföldön már számos helyen van halottégető kemencze, egy mintája az országos kiállitáson is szemlélhető volt. Az eszme csak ugy hódíthat, ha felvilágosodott egyének a temetés e módját választják és iparkodnak saját körükben az alaptalan aggodalmakat eloszlatni. Eddig 80 férfi és nő jelentette ki, hogy készek ily egyletbe lépni. Ha a mozgalomhoz elég számosan csatlakoztak, a kormányhoz fordulnak az egylet engedélyezése iránt. Jelentkezhetni Budapesten, nádor-utcza 7 sz. a.

Levélbélyeg-gyűjtők egylete alakult a fővárosban. Alapszabályai közelébb nyerték meg a helybenhagyást a belügyminiszteriumnál. A levélbélyegek gyűjtése külföldön már régen el van terjedve; számos lap jelenik meg, mely ez ügygyel foglalkozik, és sok kereskedés árulja a régi s ujabb bélyegeket, melyek közül némelyiknek (a legrégibbeknek) mesés áruk van. A földrajz és történelem segédeszközének tekintik a levélbélyeg-gyűjteményeket. Egész gyárak foglalkoznak a hamisítással, a keresett régibb bélyegek előállításával. A magyar egylet is akar szaklapot kiadni, s ezenkívül könyvtárt szervez, mert a levél-

bélyegeknek egész külön irodalma van. A beiratási díj egy frt, tagsági díj pedig 2 frt.

A «Jogtudományi Közlöny» jan. 15-iki száma (3-ik) a következő tartalommal jelent meg:

A kir. Curia szóbeliségi reformkisérletei a bűnvádi eljárás terén. Dr. *Fayer László* egyetemi magántanártól. — Jogirodalom: Irta Dr. *Katona Mór*, a győri királyi jogakadémia ny. r. tanára. K. A.-tól. — Törvénykezési Szemle: Eszrevételek *Teleszky István*-nak a telekkönyvi törvényjavaslatra vonatkozólag szerkesztett módosítványaira. *Káplány Géza* erzsébetvárosi tszéki bírótól. — A makacssági elv és a becsületsértés. A.-tól. — Igazolás és orvosi bizonyítvány. R. M.-tól. — Különfélék.

MELLÉKLET: Tartalommutató a Jogtudományi Közlöny 1885. évi folyamának II. felében a Curiai Határozatokhoz.

A magyar-franczia biztosító részvénytársaság (Franco-Hongroise) életbiztosítási osztályához 1885 decz. hóban benyujtatott 512 ajánlat 1.003,400 forint összegről és kiállíttatott 474 kötvény 828.100 forint biztosított összegről.

Folyó év jan. 1-től decz. hó végéig 4582 ajánlat 8.611,315 frt összegről nyujtatott be és 4092 kötvény 7.466,260 frt biztosított összegről állíttatott ki.

A «Magyar-Franczia» életbiztosítási kötvényeihez kibocsátott előzetességi igényjegyeknek 6-ik kisorsolása már folyó hó 30-án fog az igazgatósági irodában Budapest (fürdő-útcza 6. szám) megtartatni. E kisorsolásban részt vesznek mindazon biztosítottak, kik a kisorsolási kombinációk valamelyike szerint 1885 decz. 31-ike előtt biztosítást kötöttek, ha kötvényeik a sorsolás napján érvényben vannak.

HALÁLOZÁSOK.

Berettei Marton Antónia, Kossuth Lajosnak közel rokona, meghalt Budapesten e hó 9-ikén. A nemeslelkű és hazafias érzésben férfias hölgy Kossuth nejének unokatestvére volt, s a szabadságharcz alatt Kossuth családjának hű és önfeláldozó kisérője. A függetlenségi harcz után Kossuth ő reá bizta két fiát, kikkel a külföldre kellett volna menekülnie, de bujdosásuk közben Lókuton (a Bakonyban) elfogták őket. A haza ügyéhez s Kossuth Lajos személyéhez volt hű ragaszkodása miatt két évi súlyos börtönre itélte a katonai birróság, s a fogságot a pesti új-épületben, Pozsonyban, Zárában szenvedte át. A hatvanas évek elején tevékeny részt vett harczosok szerzése és kiszállításában az olasz-magyar légió részére. Kossuth mély tisztelettel viseltetett az erős lelkű nő iránt. Midőn Kossuth nejével külföldre menekült, az esetre, ha ő és neje elhalnának, végrendelete végrehajtójául s gyermekeinek gyámjául Guyon tábornokot és Marton Antóniát kérte föl. A köztiszteletben élt úrnő vagyona nagyobb részét jótékony czélokra hagyta, a Rókus- és gyermekkórháznak, a honvédmenháznak, az akadémiának, nemzeti szinháznak, a hirlapirók nyugdíjintézetének, stb.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: Trzcinski Gyula, miniszteri tanácsos és a magyar kir. dohányjövedéki központi igazgatóság főnöke, életének 56-ik évében Budapesten. — Zuber Kálmán, törvényszéki biró, 56 éves korában, Székes-Fehérvárt. — Bády Valér, sz.-ferenczrendi atya, a budapesti szerzetház legidősebb és köztiszteletben élt tagja, aranymisés pap, Budapesten. — Kóbor Antal, prépost, nyug. mohácsi plébános, 84 éves korában, Mohácson. — Bencze István ref. lelkész, 63 éves korában, Gyomán, hol negyvenegy évig lelkipásztorkodott. — Idésb Rafanidesz Károly, evang. lelkész, 72 éves korában, Nagy-Kürtösön. — Szánthó Ödön, református lelkész, 49 éves korában, Bugyiban. — Petelei János, marosvásárhelyi városi közgyám, a szabadságharczban honvéd-főhadnagy, 70 éves korában. — Ónekes Imre, főgymnáziumi tanár, ki irodalmi téren is foglalkozott, 25 éves korában, Egerben. — Gerő Jakab, volt színigazgató, Gerő Lina kisasszonynak, a kolozsvári színház tagjának édes atyja, 54 éves korában, Bánffy-Hunyadon. — Fakla János, gömörmegyei adófelügyelő, 58 éves korában, Rimaszombaton. — Szappanyos Miklós, földbirtokos, Szolnok-Doboka bizottsági tagja, Tótörön. — Dr. Surgoth Jenő, ügyvéd, takarékpénztári igazgatósági tag, 44 éves korában, Dunaföldvárt. — Csepelley Ferencz, nyug. kir. aljárásbíró, H.-Szoboszlón. — Szabó János, egykor a fehérmegyei Csurgó község jegyzője, majd pedig Mező-Szentgyörgyé, hol a hetvenes évek végeig viselte buzgón e tisztet, s ki a méhészettel is nagy szeretettel foglalkozott, 72 éves korában, M.-Szentgyörgyön. — Lengyel János, járási orvos, 61 éves korában, Nagyhalmágyon. — Nagy Károly, ügyvéd, Marczaliban. — Horváth György, kath. tanító, a koronás ezüst érdem-kereszt tulajdonosa, 75-ik évében, Osztopánon. — Dein Gyula, m. k. honvéd-százados, 37 éves korában, Munkácson. — Wesselényi Alajos, biharmegyei bizottsági tag, 55 éves korában Élesden. — Zayzon Albert, távíró tiszt, 38 éves korában, Fel-Torján. — Bekker Antal, birtokos, 65 éves, Békés-Gyulán. — Soltz Gusztáv, 1848—49-iki honvéd, Békés-Csabán. — Kopál József, gr. Károlyi Gyula budapesti főkertésze, 43 éves. — Ifj. Nagy János, érettségi vizsgát tett és a jegyzői pályára készült ifju, Nagy János kun kapitány fia, és unokaöcscse a korán elhunyt költő Nagy Imrének, 21 éves korában, Kis-Ujszálláson. — Galgóczy Gyula, 44 éves, Gégényben. — Ugron Ádám, Háromszékmegye egyik legtekintélyesebb családjának tagja, 62 éves korában. — Schier Ferencz, állami főmérnök, a székes-fehérvári épitészeti hivatal főnöke, 62 éves korában, Székes-Fehérvárt. — Nagy Gusztáv, bányatiszt, a veresvizi bányamű gondnoka, 35 éves korában. — Gajdek, zágrábi kanonok. — Mátyás Mihály, ref. énekvezértanító a háromszéki Feldobolyban, 86 éves korában. — Karácsoni Lajos, nyug. kir. törvényszéki biró, 96 éves korában, Szamos-Ujvártt. — Hartman József, csepregi gyógyszerész, 73 éves korában.

Roffi Borbély Lászlóné szül. Szathmáry Király Borbála, 73 éves korában, Jánosiban és nagyszámu rokonság gyászolja. — Ffrencz Anna, Ferencz József unitárius püspök és országgyülési képviselő 15 éves leánya Kolozsvártt; ugyanott Melitskó Frigyesné szül. Ákeszman Ida, a magyar államvasutaknál alkalmazott főmérnök neje, 32 éves korában. — Vajna Ádámné szül. Bocskay Mária, köztiszteletben élt hölgy 46 éves korában, Nagy-Enyeden. — Özv. Rafinszky Károlyné szül. Klein Eszter, 68 éves korában, Szarvason. — Bosznay Istvánné szül. Költő Borbála, 72 éves korában, Debreczenben. — Fabriczius Károlyné, ügyvéd neje, Pozsonyban. — Zahornáczky Bálintné szül. Tischler Ágnes, törvényszéki biró neje, 44 éves korában, Miskolczon. — Bibó Vilma, Bibó István kir. táblai pótbiró kis leánya, Budapesten. — Rappné szül. Jung Mária, 96 éves korában, Bulkeszen, 19 unokát, 56 dédunokát és 7 szépunokát hagyván maga után. — Urbán Gyuláné szül. Piller Blanka, törvényszéki biró neje, 28 éves korában, Eperjesen. — Lászlóné szül. Légrády Mária, 42 éves korában. — Özv. Karácsonyi Istvánné szül. Zachariás Anna, 68 éves korában.

Bellegarde Ágost, gróf, ő felségének 1877-ig főhadsegéde, e hó 12-én meghalt Kairóban. A bécsi krach anyagi viszonyait annyira megrongálta, hogy ő felsége melletti állásában sem maradhatott meg. Sok erőfeszítést tett, hogy anyagi helyzetén javítson, de csak újabb adósságokba bonyolodott. Egy év előtt, Kuffler bukásakor, Bécsben azt rebesgették, hogy a törvényszék Bellegarde grófot is ki fogja hallgatni, de ő hirtelen elutazott Bécsből és azóta a külföldön, legutóbb pedig Kairóban élt.

SAKKJATÉK.

1365. számu feladvány. Pradignat E.-töl.

Sötét.

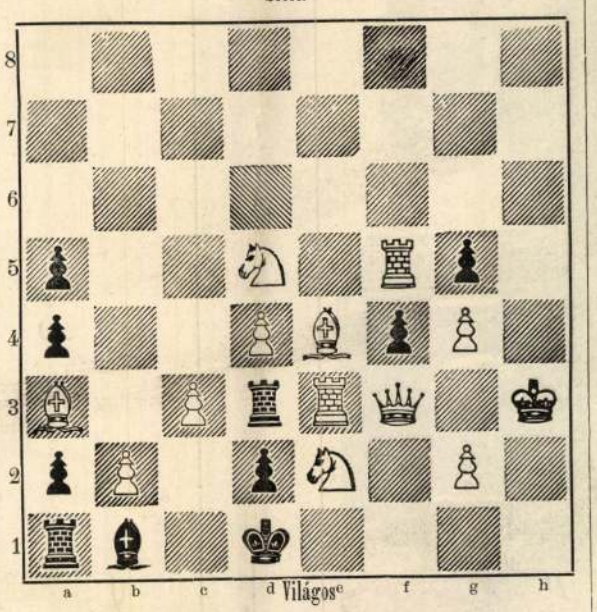

Világos indúl s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 1359. sz. feladvány megfejtése.

König A.-tól.

Megfejtés.

Világos.	Sötét.
1. Bb5—g5 --- --- ---	Ve1—e7 (a)
2. Fc7—d8 --- ---	t. sz.
3. H, B, V mattot ad.	
a.	
1. --- --- --- --- ---	He7—g5 : (b)
2. Fc7—d6	t. sz.
3. H v. V matt.	
b.	
1. --- --- --- --- ---	Ke8—f8
2. Bg5—g8 † --- ---	Kf8—g8:
3. Vf6—g7 matt.	

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. Andorfi S., Kovács J. — *Az Erkel-sakktársaság nevében:* Exner Kornél. — *Lubochnán:* Okál János. — *A pesti sakk-kör.*

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

Rossz napok. A vers — valamint hasontárgyú s formára is iker-társa — sem sokkal jobb, mint a napok, melyeket megénekel: mintha csak elgondolta volna, hogy megénekli, de nincs mit mondania róluk: semmi hév, semmi áthatottság, csak modor s mondva csinált borongás. Az előbbiek után sokkal jobbat várnánk.

La....la. Kriminális esetből lehet balladát csinálni (ott van pl. Ágnes asszony) de magában még nem ballada. A leány esetét az apja után nem is értjük világosan, vajjon azt is úgy ölték-e el? Szóval, az egész meg van verselve, de nincs megalkotva.

Télen. Jól kezdődik s szépen is foly egy darabig. Szeretjük benne az igaz és szép érzelmek egyszerű, erőltetettség nélküli kifejezését. De a vége, mintha elvágnák — nem lesz belőle semmi, nem is illik az előzményekhez. Kisértse meg méltóbban fejezni be — talán lehet belőle valami.

Csurgó. Köszönjük. Megjelenésre ugy sem levén szánva — nem is arra való — elég magán tudomásúl vennünk.

X. Y. Csakugyan nem haszontalan, mert egyben-másban felülmúlja elődeit. Alkalmilag közölni fogjuk.

Csak küzdj. Nem tetszik nekünk e sötét életnézet, e komor hang, kivált ily bölcselkedő modorban, a szenvedély ereje s a költői hangulat heve nélkül.

HETI NAPTAR. Január hó.

Nap		Katholikus es protestans		Görög-Orosz	Izraelita
17	V	C 2 J. sz. n.	C 2 Antal rem.	5 E Teopampt	11
18	H	Piroska sz. vt.	Piroska	6 Epiphania	12 Hénok
19	K	Kanut kir vt.	Márius	7 Iván	13
20	S	Fáb. és S. vt.	Fáb. s Seb vtk.	8 György, D.	14
21	C	Ágnes sz. vt.	Ágnes	9 Polieukt vt.	15 F. b. ü.
22	P	Vin. szrp. vt. †	Vincze	10 Nisszeni G.	16
23	S	Bold. Assz. elj.	Imrike	11 Theod. apát	17 S. Vaj.

Holdváltozásai: ☾ Utolsó negyed 27-én 2 óra 37 pk. p. e.

TARTALOM.

Szöveg: Lukács Béla. — Tört szív. (Költemény.) Sziklai Somától. — Születésem napján. (Költemény.) Hollósi Istvántól. — Különös történetek. — Angolországról. — Sándor Mátyás Verne Gyula regénye. — Egyveleg. — Bolgár vezérek. — A januárius. — II. Rákóczi Ferencz eddig ismeretlen arczképe. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálo ások. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Hetinaptár.

Képek: Lukács Béla. Ellinger Ede fényképe után. — Képek Nagy-Brittaniából: 1. A Themse Oxford mellett. 2. Fountains romjai. 3. Természetes sziklaív (Mull szigeten). 4. Londoni hidak. 5. Sz. Pál-templom Ludgate-Hillről. 6. British-muzeum. 7. A költőkszeglete a Westminsterben. — Sándor Mátyás. (Két képpel.) — Bolgár vezérek: 1. Topov ssázados. 2. Dermancsve százados az északi hadtest táborkari főnöke, 3. Nikiforov őrnagy, hadügyminiszter. 4. Ozunov százados, mérnökkari tiszt. 5. Marinov százados. 6. Nikolajev ezredes, a bolgár hadsereg rumeliai szakaszának parancsnoka. — Sándor fejedelem bevonulása Szófiába. — A «Concordia» bécsi hirlapiró- és irói egylet ezüst emléktáblája a budapesti magyar irói és művészi körben.

A Franklin-Társulat könyvkiadó hivatala

ingyen és bérmentesen küldi

a kiadásában megjelent könyvek ***teljes jegyzékét*** *mindazoknak, kik hozzá e végett fordulnak.*

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.
(Budapest, egyetem-utcza 4. sz.)

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**

(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Fekete selyem Faille Française, Surah, Satin merveilleux, Satin Luxor, atlaszok, damasztok, ripszek és tafoták, méterjét frt 1.10 egész frt 8.85 (körülbelül 120 különböző fajtában) szállít egyes öltözetekre, valamint egész végben vámmentesen a házhoz ***Henneberg G.*** (cs. és k. udv. szállító) selyemgyári raktára, ***Zürichben.*** Minták postafordultával. Levéldij 10 krajczár.

Egy kitünő szer. Pancsova (Magyarország). Fiszelt uram! Önnek svájczi labdacsait egy ideig használtam aranyeres bajaim ellen s már is hálás elismerésemet s köszönetemet fejezem ki, mert azok használata évekig gyötrött fájdalmaimtól megszabadított. Teljes tisztelettel B. Milankovics.

Mindig meg kell győződni, hogy Brandt R. gyógyszerész svájczi labdacsainak mindenik dobozán (egy doboz ára 70 kr. a gyógyszertárakban) rajta van e czegjegyűl: a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláirása, — minden másfajta csomag elutasítandó

Schiff-Hajós Benedek

festő

— **Hathónapi börtönt kapott a »műtermek réme«.** Csinos, fiatal lányt állított a fogházőr ma délelőtt *Végh* Andor büntetőtörvényszéki egyesbíró elé. A lányt *Kovács* Erzsébetnek hívják, 21 esztendős, model és a festőművészek körében mint a műtermek rémét ismerik. Eddig már *négyszer volt büntetve lopásért*. Most is ilyen bűncselekménnyel vádolva került a bíróság elé, mert *Schiff-Hajós* Benedek festőművész műtermében egy óvatlan pillanatban a művész ruhájából 100 pengőt ellopott. A lány a bíróság előtt sírva ismerte el bűnösségét. A törvényszék jogerősen *hathónapi börtönre* ítélte.

Az Est, 1938 szept. 1.

Schiffer

Siffrer Anton harangöntö

Zagrabiae 1791. 1801. ~~1809.~~ 1789.

Vjesnik Arheol. XIII. 1913/4 172, 173. 180

Herzog

Schier Ferenc, királyi mérnök

M.D.K.

1860 körül az egri érseki uszoda fából készült rácsos ~~fürdőt~~ társasfürdőt tervez. 1875-ben a verpeléti r.k. templom műszaki vizsgálatát végzi Kreppli Károlyi egri kőművesmesterrel együtt.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 395. old.

SCHIER Ferenc királyi mérnök. Egerben 1860 körül az érseki uszodába fából készült rácsos társasfürdőt tervez /Tervj.219./. 1875-ben a verpeléti rk. templom müszaki vizsgálatát végzi --+ Kreffli Mátyás egri kőművesmesterrel együtt.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

Schier Ferenc

„ásiami segédmérnök" 1860 körül tervet nyujtott be az egri Fürdő u. 2. sz. épület bővítésére, illetve kiegészítésére.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.
Magyarország műemlékei topográfiája, VIII. köt.
Budapest, 1972.

3011

Schier Ferenc

terve az egri „rácsos társasfürdőhöz" 1860
körül. Reprodukció.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII.
Budapest 1972.

3031

M.D.K

Schier József, egri üvegesmester

Az egri fürdő bővitésénél, 1839-40-ben, ő is dolgozott
178.o.

Sugár István: Az egri melegvizü fürdők története.
II.rész.1791-1965. 165.o.

Az Egri Múz.Évkönyve.IV.Eger.1966

SCHIER, Leopold, norvanji órámester

L. SCH., bürgerl. Uhrmachermeister, 9 hónapos lánya meghalt (1830, 975 l)

—

U. az, 3 éves lánya meghalt (1831, 828 l)

—

Breslauer Zeitung
(Genthan)

MdK

Schier Xav. Ferenc jezsuita szerzetes

munkája: Buda Sacra c. könyve
1774.

Bertalan Vilmos. A Kiscelli Múzeum
Bp. 1962.

30.l

SCHIERZ, Urban Tönüves

1665 Gün

An 1997/1-3. 236.

futott végig,
szt templom
falában ma is
z utóbbi déli

szentélyében
V. és a XVI.
lakai alapján
I. században,

okában XIII.
k zárókövén

Pozsony. Schiessl Mátyás, Könyvesegéd,
1767, 1777.

Pressburger Zeitung

1777, 90. sz.
1767, 74. sz.

MDK

Schies Hildegard festő

Nagyszebeni festő, az alabbi muzeumban 1942-ben rendezett koll.kiáll.-on vett részt. A kiáll.-t a nagyszebeni festők együttesen rendezték.

Mitteilungen aus dem Baron Brukenthalischen Museum. IX. X. 1944. 119.1.

Schiessel Adolf

ékszerész

Bp. IX. Tűzoltó u. 82

Nemzetőr 1941

199. l.

SCHIESSEL, Mathias, pozsonyi kőművesegéd

M. SCH, Maurergesell, 5 hetes lánya meghalt. (1767, 74. vzám, 4 l)

—

M. Schiessl, Maurergesell, 53 éves feleségi meghalt. (1777, 90. vzám, 8 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Schiessel Mátyás, Kőmívessegéd,

1767. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1767, 74. sz.

Schiessl Mátyás, könyvnyomdász,

1777. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1777, 90. sz.

Schiesstl István

74. Az angyal megjelenik a pásztorok előtt. Magt.

Nemzeti Szalon
Egyházm. kiáll.
1926.

l látható, ki

én.

mell

n és zöld ruhában, áll Virginia és
olébe, mig balját ~~szivére~~ tette.
kezét ugy tartja, mintha be-
g férfi köti le figyelmünket. Az asszonyok
~~a~~ segit~~ségére~~ és ~~a harmadik~~ egy jobb
rő bő köntöst viselő agg férfi
netet. A háttér hegyes vidék vá-
yben folyóval. Az égbolt felhős.

he Venice Art. Companytól 800

-án. (148/95.)
34150/95 min. számot.

M. D. K.

SCHIESTL (Schiessl) Ferdinánd festő

szül 1721 Wien

1753-ban nyer polgárjogot Temesvárt, 1761 után Aradon dolgozik

Arad minorita t. oltárképek

1761 Temesvár kapucinus t. főoltárkép Szt. Katolin

Magyar XVIII. sz. 151, 157, 201, 248, l.

Schieszl Ferdinand

festő

szül. 1721. Bécs.

Lásd

Berkeszi. Temesvári művészek

20. l., 21. 22. l.

szül. ~~Bé~~ Wien. 1721. Ugyanott tanult 1753. Temesvárt nyert polgárjogot. 1774 S. festette a mai belvárosi rk. plébánia, egy-kor ferencrendi templom főoltárképet, amely szent Katalint ábrázolja – 1761. Aradon telepedett le s az ottani minoriták templomának képeit festette. S. egyike volt jelesebb barokk festőinknek

M. kir. adóhivatal Eperjesen
ERK: 1904 MRZ 05
2123. sz.

11

Schiesel Ferdinand

festo

úvod

Bo Tomcová

242. l.

..... *műhely.*

főnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számú .....

am

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Schiesl Ferdinand

Szód

Bo Temesvár

244 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Schiesl Ferdinánd

Jestő

1753.

László

Berkeszi: Temesvári műv.

7. l.

Schiszler Ferdinánd

festő.

Az aradi minorták templomai-
nak legszebb képeit 1761-
ben ő festette. (Hezettes volt?)

IROD.

Márki 825 l.

SCHIESZL *Ferdinánd*, festő, * Bécs 1721. U. i. tanult. 1753. Temesvárt nyert polgárjogot. Itt S. festette a mai belvárosi r. k. plébánia, egykor ferencrendi templom főoltárképét, mely Szt. Katalint ábrázolja. 1761. Aradon telepedett le s az ottani minoriták templomának oltárképeit festette.

Ec. Gy. II. 4191

Schiessl Ferdinand

Thieme Becker

XXX. 62. l.

(Lyka)

ROPA
KÖNYV-LAPTERJESZTŐ ÉS KÖNYVKIADÓ RT.
Budapest, V., Visegrádi-u. 36.
Telefon: 493-947.

T. Tőzsér Józsefné úr
úrnő

hirlapbizományos

Cinkota

Schieterdecker A

Remény. Irod. és Univ. Évkönyv.

Kerk. Vachott Sándorné. Pest, 1861.

Címlap előtt: Báró Kötvös József arcképe. Köny. Jelzés: „A. Schieterdecker del".

Föv. Kvt.

Kr. (1). 863.

Schievelbein, Hermann

1817 – 1867

Wien

l.

Dávald Akad. palotája

35. l.

A lépcsőfeljárat.

SCHIEWEL András Kaityafartó

Porsony, 1820 k.

Kaityafartók Mo-on. [Kiáll. kat.]
Keszkemét, 1996

HÍVÓ

nácsa meghívja Önt

János

ÉSZETI (ARCHEOMETALLURGIAI)
NÖS TEKINTETTEL
ZÁZADI VASKOHÁSZATÁRA

i értekezésének

étfőn) de. 10 órakor
ti tanácstermében tartandó nyilvános vitájára.

t Gusztáv a történelemtudomány doktora
k kandidátus

vtárában (Budapest V. Arany János u. 1.)
het és írásban előzetesen észrevételt is tehet.

MTA Doktori Tanácsa

Schifer Alice

Gräfinus

1914.

Éimisk 1930. 88 l.

T. 5200.

redere kertje foglalja el,
térben Bécs városa van, a
egységek látszanak. Felirata:

ere aus gesehen.)

3.4 cm.

Schifer

Schifer Antal Zágrábban

öntötte a kőv. harangokat:

pottureni (Muraköz) templ. harangja 1800.

nedelicai templ. harangja

Al Antonio Schifer zum fusa

Zagrabiae 1803

vidovecci templ. harangja 1808.

Rómer Flóris hagy

XLIX. 5.

MDK

Schiff

Képeivel szerepelt a Nemzeti Szalon karacsonyi művasaran.

Cikk: A Nemzeti Szalon karacsonya.

Uj Idők, 1904-5. XI. 11. sz. 276. l.

Schiff Benö

szül. Vaál (Fehér m)

1868. Izr. 2 reál.

1890/91 II. vendégl.

1891/92 " -

Lánczy, római V. 244.

Schiff Benő

festő aranos

Hajós Benedek

díszítő festővel.

Lárd ott!

Schiff Fós Benő

festő

a Derengés Képző-
művészeti Vállalat
Anlajdonosa Budapesten első
kiállítását 1917
decemberében Ber-
kes Antal művei-
ből rendezte.
Lásd Berkes cso-
magjában.

Lebrun, Vigée, festo VI. 213.

Schiff Dezső

1890/91 - 1891/92

Ferképzőmfoiskèvk

179. C.

M.D.K.

SCHIFF Jenőné dr.né

1918-ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybanya... 1954. 333.1.

Schiff Kálmán

Festő

+ 30 évés korala

Nagy ugyvezon 1905 be

Vaszy, 1905. 385

Schiff Kálmán

1904. téli

kitöll. Nemzeti szálonban

Női arckép, olaj.

Öskori bronzlándzsa. V. 180.

Schiff Kálmán

wil. Wagyngrócz 1875

Nr. 4 polg.

1893/94 I. vendéglat

1893/94 II " -

Kadocha- (Lippich Elek dr. V. 46.

Schiff Kálmán

1893/94

Ferkèpzomfoiskèvk

129. l.

UDEN, *Lucas van*, flamand festő, * Antwerpen 1595. † u. o. 1672. Rubens segédje és barátja volt és mint táj-

SCHIFF *Kálmán*, festő, * Nagyugróc 1875, † u. o. 1905. A bpesti mintarajziskolában tanult. Arcképeket festett, melyek közül egy női portrét 1904. a Nemzeti Szalónban állított ki.

E-G II. 419 l

Schiff Róbert festőművész
Kalimegdan, rajz
Thurn Paula grófnő egy üditőállomás vezetője az Isonzo-fronton, olajf.
Sajtóhadiszállás második kiállitása
Nemzeti Szalon, 1917 február

MNK

Schiff Róbert

Arckép.Olajf. Mgt.

Képzm.Tars.1899.Tav.nemzetk.kiall. 44.1.

MDK

Schiff Róbert

Arckép, of.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. kat. 44.l.

M.D.K.

Schiffauer Márton, osztrák ácslegény

1752-ben dolgozik Egerben Wildinger ácsmester segédjeként.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 395. old.

SCHIFFAUER Márton osztrák ácslegény. Egerben 1752-ben dolgozik --+ Wildinger egri ácsmester segédjeként.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Schiffenthaller Protáz

M.D.K.

ferences nemzetes építén

Veszprém – ferences sárda, 1776.

Genth. Müeml. 1959 I. 420

MDK

Schievoni, olasz festőm.
az egri érseki székesegyház egyik oltárképe

az egri érseki székesegyház egyik oltárképe

Egri festők.a XVIII. században. Müvészet k8
1904, 348 l.

1858

129

Úrmutató, aranyozott ezüst. Felső része hengeres üveg. Neogót stílü. Talpperemén: Josephus Abbas E. M. Strigon. Canonicus A: Diaconus Honth: ad Capellam sic dictam Bakaczianum fieri curavit 1858. Béczi hitelesítő bélyeggel és Schiffer ötvösjegggel. Mag. 42·5 cm. Béczi munka, 1858.

Durguth József kanonok készíttette a Bakócz kápolna számára.

Lepold: Adatok, 33 l.

Lepold szerint 1861.

Esztergomi Emlékár

Schiffer

Schiffer

ötvös

l.

Csatkaissprommüeml.

III. 46. l.

Schiffer

Wien

Pesth

Der Ungar 1844. jul. 27.

Wegweiser u. Anzeigblatt

(Se.: Pesther Kunstausstellung 1844.)

Kahmann

S c h i f f e r

festő

Fővárosi Lapok.1869.jan.8. /Fővárosi hirek./

Schiffer

„Páskádzyos ablak" c. műve szerepel a Szinyei Társaság Tavaszi Szalon c. kiállításán az Ernst Múzeumban (emlitve)

Magyar Hirlap 1938 IV.-10

Schiffer

beim Ötvös 1850

l.

Magyarorsz. Mův.

topogr.

261. l.

SCHIFFER, Anton, pozsonyi (dzetalos) ~~[illegible]~~ megéd

A. SCH., Tischlergesell, +23 éves korában, 1845 ~~[illegible]~~ julius 1. (1845, 624 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

SCHIER, Anton, pozsonyi ötvös

A. SCH. Zuwelen-, Silber- und Gold-Galanterie-Arbeiter in Pressburg, filigrános keresztelő érmeket és egyebeket hirdet. Üzlete Kenturgasse 208. vzám (1826, 436, 448 l)

Ugyanazt hirdeti (1831, 441, 456 l)

Ugyane címekkel, ugyanazt hirdeti. (1833, 489 l)

Ugyane címekkel, ugyanazt hirdeti (1836, 557 l)

—

(Mihalik J. Muz és Kt. Ért, 1911, 146 l)

Pressburger Zeitung

(Genthon)

SCHIFFER, Anton, pozsonyi asztalossegéd

A.SCH.,Tischlergesell,
† 23 évesen, 1845 júl.1. [1845, 624 l.]

Pr.Z.

MDK

Schiffer Arthur

Női félakt, of.

Kertrészlet, of.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 2o. 1.

MDK

Schiffer Artur festő

Művészet 1917. 3.l.

Schiffer Artur

Szendy Árpád tanár arcképe, olf.

Micsarnok 1916-17 téli tárlat

Schiffer Artur MDK

Női tanulmányfej, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Schiffer A

Munkács. T. 7124.

A középtérben látjuk a várat, melynek kapujához jobbról karfás hid vezet, az előtérben pedig a község terül el a temetővel és az uton járó-kelőkkel. Jobbra a patak innenső partján három szarvasmarha képez csoportot. Felirata:

ANSICHT DER FESTUNG MUNKATS
in Ober-Ungzarn von der Westseite.

alól balra: A. Schiffer lith.

Kny., mér. a vk. 15.2 : 21.8 cm.

Szn. 173-901
187-901-18.

MDK

Schiffer Arthur

Arcképe, of.

N.Szal. 2.zsürimentes kiáll. 1916. máj. 19 1.

Schiffer Arthur

19/3. zsúrmentes kiáll.
Művésház.
Csendélet, olaff. 300.—
Hölgy bocával, olaff. 500.—

Amerika VII. 220

Nem magyar honosokat nem

* A választói jogosultság az **illető rovatban** egy 1-es szám beirásával jelölendő meg.

Schiffer Artur

Munkacsi fotó Bpst

1916-17. tér. kiáll. 137

1917. tav. kiáll. 116

Szekszárdi múzeum III. 180

Schiffer Artur

1915. dec. kiäll. N. Szalon
Bretagnei téjkép, olaff. 300.—
Önarckép, olaff. 500.—
Párisi lány, 500.—

1916. apr. kiäll. u.o.
Női félakt, olaff. 500.—
Kertrészlet, olaff. 300.—

1918. máj. kiäll. u.o.
Csendélet, olaff. 700.—
Csendélet, olaff. 1000.—

Vörösmarty bronzplakettje Beöntől

X - 153.

Schiffer Artur

1905/6 – 1907/8.

Ferkápzomfoiskèvk

129 l.

SCHIFFER *Artúr*, festő, * Eszék 1885 jan. 18. Budapesten, Münchenben és Párizsban tanult. 1913—18. figurális, táj- és csendéletképeket állított ki a Művészházban, Nemzeti Szalónban és a Műcsarnokban (Önarckép, Párizsi leány, Női félakt, Bretagnei tájkép stb.).

E. G. II. 419. l

A MŰEMLÉKEK ORSZÁ

BUDAPEST, VI., ARÉ

.....szám.

Schiffer Arthur

Reggeli, olajf: 300 k

Ropalotafela 30 l.

Somogy

Ádánd határában K
Attala vár nyomai.
Berzencze, várrom.
Felső-Segesd, kolos
Hamuház (Baranya
Kőröshegy, r. k. te
Nágocs, freskók Dc
Rád, templomrom.
Somogyvár, kupahe
Ugyanott föld
Templom-alap
Faragványos
Szent-László, r. k.
Szigetvár, Ferenczie
Vármaradvány
Szöcsény, vár.
Tab, freskók Dorfm
Vámos (Somogyvár
Zics, freskók Dorfm

Schiffer Artur

Thieme Becker

XXX. 63-l.

(Lyka)

Budapest, V., Visegrádi-u. 36.
Telefon: 493-947.

T. Pammer Márton úr
hirlapbizományos úrnő

Levél

Schiffer Arthur

277 „Manci" olajf.

278 Buttykay Ákos tanár olajf. 500.— m. t.

Nemzeti Szalon
1917 - május
tav. tárl -

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

FARKAS ZOLTÁN

HORVAI JÁNOS

IGAZGATÓ

HUBAY ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

Schiffer Arthur

173 Csendélet olajf.	700.—
173a Csendélet „	1000.—

Nemzeti Szalon

1918. máj.
tav. kiáll

Pálffy János hagyom.
Pozsony 37.

~~Leonardo da Vinci tanitványa.~~
o(?)-ban. V: 101

ussal és ker. szent Jánossal.

ei virágoktól ellepett ~~borított~~ előterében lát-
és jobbrafordultan ábrázolt Madonnát,
k a gyermek Jézus és a ki kezeit szét-
fátyolt, vállravetett kék palástot és
ézus jobb kezét kinyujtotta, baljának
keresztbe vetett lábait összehúzta,
t tevebőr védi, bal kezével támaszkodik
át fogja. Az egymást néző két szőke gyer-
rben balról város bontakozik ki, mig jobb-
lé kanyarodó uton, két beszélgető férfi
~~bra fordult~~ kutya szaladgál. Az égbolt

5 cm. — Becsértéke 35000 K.
~~gyománya 1907. november 14-én (1429-908)~~
a törzsleltárban 57 és annak

36

~~rint:~~
. Andrea Salaino, die Muttergottes Chris-
s, London 1862, 111 hoch 75 brt. (Grosses

pag 25

30.—

Schiffer József

az 1791/92 tanévben a pécsi rajziskolá-
ban kőművesmesterneh képezte ki magát

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormű-
vészet a 18-19 század fordulóján, Bu-
dapest, 1972

681

Schiffer Lajos

Münchner 1905. 338

Austen Brown Thomas: Anya
gyermeke 20(598), 2353(345). — Az
falat 20(598), 2181(304).

Schiffer Marcus

1826

l.

Epreuves 1929

47 l.

„A PAPÁM DOHÁNYGYÁRI IGAZGATÓ"

Egy hónapra ítélték a „különleges dohánnyal" szélhámoskodó ügynököt

Ghillány Lucián volt díjnok *dohányjövedéki kihágás* miatt állott ma *Lombay* törvényszéki tanácselnök előtt vádlottként. A vád szerint *Ghillány* a közönség megtévesztésének szokatlan módját eszelte ki. Az árudákban különféle minőségű dohányt vásárolt, azokat összekeverte, majd becsomagolta,

a csomag alját azonban vastag papírral bélelte ki és afölé tette a dohányt.

Ezekkel a csomagokkal azután *mindenfelé házalt*, azt adta elő, hogy

édesapja dohánygyári igazgató, attól kapta a különlegességi dohányt, de miután nem cigarettázik, őt bízta meg az értékesítéssel.

Sokan vásároltak a «különlegességi» dohányból, csak később jöttek rá, hogy a furfangos ügynök részedte őket, mire bűnvádi útra terelték a dolgot. Kiderült, hogy *a súly körül is volt «differencia»*, sőt az árban is, mert

ugyanazt a dohányt a dohánytőzsdékben sokkal olcsóbban lehetett beszerezni, mint Ghillánynál.

A volt díjnok beismerő vallomása során *nyomorával* védekezett. A törvényszék engedély nélküli árusítással elkövetett *dohányjövedéki kihágásban* mondotta ki bűnösnek és ezért nem jogerősen

egyhónapi fogházra ítélte a vádlottat.

A PESTI HAZAI

alapnak 175.000 P, *e)* a nyugdíjtartalékalapnak 100.000 P, *f)* köz- és jótékonycélokra (az 1939. év folyamán folyósított 88.911.55 P-n felül) 15.000 P, *g)* a felügyelőbizottság tagjainak tiszteletdíjára 9.200 P, *h)* a választmány tagjainak tiszteletdíjára 11.812 P, *i)* az igazgatóság rendelkezésére a tisztviselők külön jutalmazására 70.000 P, *j)* az alapszabályszerű jutalékok levonása után fennmaradó 177.,24.02 P pedig vitessék át az 1940. évi nyereség- és veszteségszámlára.

Az 1939. év az egyesület *alapításának centenáriuma jegyében folyt le* s annak kimagasló eseménye az ezzel kapcsolatban 1939. december 15-én tartandó emlékünnepély volt, amelyen hálás megemlékezéssel fordult az alapítók felé s köszönettel adózott mindazoknak, akik az intézetet ebből az alkalomból baráti melegséggel felkeresték. Az elmult év történetéhez tartozik az a nagy veszteség is, amely vezérigazgatójának, *Milos* Györgynek hirtelen elhúnytával borította gyászba az intézetet.

Azok az emlékezetes politikai események, amelyek végül is szeptember elsejével hadműveletek megindulására vezettek, közvetlenül nem érintették ugyan hazánkat, de gazdasági téren természetszerűen nem maradtak erre sem hatás nélkül és ennek figyelembevételével mégis megnyugvással állapítható meg, hogy a takarékpénztár az elmult esztendő folyamán mindenkor követett óvatos üzletpolitikája folyományaként fejlődést tudott felmutatni, amit a mérleg-főösszeg és a tiszta jövedelem emelkedése egyaránt bizonyít. Emelkedett az összes forgalom és a készpénzforgalom is, és pedig az előbbi 9.8 milliárdra, az utóbbi 1 8 milliárdra.

A takarékbetétek — annak ellenére, hogy a lefolyt év a takarékosságnak egyáltalán nem kedvezett — *mintegy 1.2 millióval növekedtek s emelkedett* a forgalomnak magasabb igényeiben leli magyarázatát. Az értékpapírfedezettel biztosított adósok álladéka a tőzsdei üzlettelenség és az ezzel kapcsolatos kisebb lombardigények következtében árnyalati csökkenést mutat.

Erőteljesen vett részt a takarékpénztár az állam részéről felmerült pénzszükségletek kielégítésében, és pedig egyrészt a Nemzet Beruházási Kölcsön és az 1939. évi kincstárjegy címleteinek átvétele útján, másrészt nem-címletesített kölcsönben való részvétellel is, ami által az állami érdekeltségek fogalma alá tartozó tételek összege, az állami kezességvállalások figyelmen kívül hagyásával, kereken 30 millióra emelkedett. Nagyobb összeggel részesedett az intézet a székesfőváros 1939. évi 5½ %-os kötvényeinek átvételében is.

A *deviza-üzlet* fejlődése erős ütemben folytatódott.

A *jelzálogkölcsön-üzlet*, valamint a községi kölcsönök terén ügyszólván kizárólag a törvényben szabályozott esedékességek behajtására szorítkozhatott az intézet tevékenysége: e kétrendbeli kölcsönök állománya a tavalyihoz képest csaknem változatlanul 42.5 millió, illetve 7.8 millió.

Az *eredményszámlánál* úi tisztviselők felvétele és a kisebb tiszti javadalmazások emelése nyomán emelkedés állott elő, ezzel szemben a kezelési költségek tételénél a legnagyobbfokú takarékosság alkalmazásával mérsékelt csökkenés volt elérhető.

Az intézet tehát, a fenti adatokból megállapíthatóan, nehéz viszonyok közepette is fejlődött, miért is az igazgatóság *3 pengős osztaléknak* és ezenfelül az áthozott nyereség terhével, a 100-ik évforduló alkalmából *1.— pengős külön osztaléknak* kifizetését javasolja a közgyűlésnek.

— **A Közgazdasági és Közlekedési Tudósító** új száma a mérnökproblémáról, a nyersanyagkérdésekről és a vidék gazdasági aktualitásairól számol be.

Igmándi keserüvíz-ből elég 3 ujjnyi

Legyen piros, tiszta nyelve, akkor rendben az esete!

NYILT-TÉR

E rovatban megjelent közleményekért semminemű felelősséget nem vállalunk.

Figyelmeztetés!

Mindenkit ezúton figyelmeztetek, hogy **ifj. Gosztonyi Imre** kiskorú fiamért, semmi néven nevezendő adósságáért, költekezéséért, vagy ténykedéséért felelősséget nem vállalok.

GOSZTONYI IMRÉNÉ.

Az ifjúság a gyermekért

A hangverseny-évad egyik legmegkapóbb eseménye: a budapesti római katolikus egyházközségek hangversenye — *«Az ifjúság a gyermekért»* — amely a balatonzamárdi gyermeküdülőtelep javára tegnap folyt le a *Zeneművészeti Főiskola* nagytermében, másfélezer hallgató előtt, félezer közreműködővel. A *Regnum Marianum* cserkészzenekara, a *Keggesrendi gimnázium*, a *zsámbéki* Keresztes nővérek tanítónőképzőjének, az *Új Iskolának*, a *Szent Lujza intézetnek* énekkara s a *Madách-gimnázium* zenekara szerepelt a műsoron, egytől-egyig kiváló zeneköltők alkotásaival. Ugyancsak kitettek magukért! A közönség elbájoltan hallgatta a zeneszámokat, elsősorban *Bors Virginia* kedves nővér kis elemistáit, akiket egy *tűzpiros ruhába öltöztetett első elemista kislány vezényelt.* S irigykedve gondoltunk a *Madách-gimnázium* lelkes diákjaira, akiknek zenekarát a *tornatanáruk* vezényelte: *Cseke* Dénes, ahol *Forrai* Miklós tanítja az éneket, ahol a hitoktató: *Pantol* Márton főtisztelendő tanár úr a diákzenekarban hegedül mint második hegedűs, valamelyik utolsó pultnál.

A hangversenyen mélyen szántó, *igazi keresztény szellemet sugárzó* ünnepi beszédet mondott *Mészáros* János érseki helynök s a rendezéssel mintaszerű munkát végeztek *a szociális testvérek*, az élen *Erzsébet* testvérrel, a hangverseny lelkével.

f. gy.

MULATSÁGOK

Vitézi bál. A legmagyarabb bál, a *Vitézek bálja* szombaton este 10 órakor kezdődik a *Vigadóban.* A *kormányzói párt ünnepélyesen fogadják.* A történelmi szépségű felvonulások után az először bálozó leányokat bemutatják a Főméltóságú Asszonynak.

NSC-bál. A *Nemzeti Sport Club* február 10-én, szombaton rendezi az ezévi hagyományos *NSC-bált* a *Park-szálló* összes termeiben. Meghívóigénylés: 133—081 telefonon.

A MIEFHOE hálhelyettesítő teáját a közgazdász társaság ma este rendezi a Bristol szálló termeiben.

A Victoria Szövőgyár alkalmazottai február 3-án rendezik reggelig tartó táncestélyüket az *Utazók Egyesületének* termeiben.

A Magyar Irodalmi Társaságok Országos Szövetségének estélye február 5-én, hétfőn este, a *Newyork* kávéházban lesz. A bál fővédnökei *József Ferenc* királyi herceg és *Anna* királyi hercegasszony, valamint *Onni Talas* budapesti finn követ.

Szent István-bál. A *Szent István Bajtársi Szövetség* február 6-án, farsang utolsó napján rendezi az idei *Szent István bált a Hungária Szálló* termeiben. *A bál fővédnöke Róbert főherceg, IV. Károly másodszülött fia.*

Cukros-bál. A *KÉKOSz* Cukorkakereskedők Egyesülete február 10-én, szombaton este tizedik jubiláris cukrosbálját tartja *a Britannia* szálló összes termeiben.

Irodalmi est — ruhabemutatóval. Február 4-én, vasárnap a kelenföldi református egyház dísztermében a *Pátria Irónők Társasága* délután 6 órai kezdettel irodalmi estélyt rendez, melynek keretében az *Egyesült Női Tábor* dr. *Szalay* Lászlóné vezetésével bemutatja a legújabban tervezett, népművészeti motívumok felhasználásával készült magyaros ruhamodelljeit.

A vengédlősök és iparosok bálja a Lehár-muzsika jegyében zajlott le a Hungária-szállóban. Bemutatták az új fogadós csárdást, amely nagy sikert aratott. A bál jövedelméből jelentékeny összeg jut a vendéglősök péceli otthonának. Malosik Ferenc elnök és Gruber Emil főrendező fáradoztak legtöbbet a bál sikere érdekében.

Hívja fel!!

ezen telefonszámok egyikét és fogadásait díjtalanul percek alatt kikézbesítjük. **Tel.: 128-092, 121-584**

ZALAY BÉLA

bookmaker irodái

Központ: VI., Váci-út 1. sz. (Westendüzlethház.) Fiókirodák: V., Wurm-u. 5. sz. (Dorottya-u. sarok.) Óbuda, Fő-tér 5. sz.

Borsos Endre tanácselnök

előadása a civilizáció válságáról

Pénteken este a budai reformátusok férfiszövetségében *Borsos* Endre **közigazgatási** bírósági tanácselnök tartott előadást a *civilizáció válságáról.* Rámutatott, hogy

az alacsonyrendű emberek száma összehasonlíthatatlanul megszaporodott az értékesekkel szemben.

Iparkodnak a hatalmat megszerezni és az egyéniséget elnyomni. Az egyénileg kiválók elnyomása a civilizáció bukásához vezet s *mindenkinek, aki bízik az emberiség tisztább jövőjében, fel kell vennie a küzdelmet ezzel az iránnyal szemben* a meggyőzés és felvilágosítás eszközeivel. Ha az értékes emberek összefogását sikerül megvalósítani, az európai civilizációt s vele az egyetemes kultúrát fenyegető veszedelem lényegesen csökken.

Szükség van tömegre, de értelmes tömegre az alacsonyrendűséggel szemben.

Balogh Gábor főgondnok, *Nagy* Miklós országy. könyvtárigazgató, *Eördögh* Árpád közig. bíró és mások szóltak *Borsos* Endre dr. előadásához.

111 vidéki megbízott figyeli az áralakulást az országban

Kacsóh Bálint kormánybiztos az árellenőrzés munkájáról

Kacsóh Bálint dr., az árellenőrzés országos kormánybiztosa *a Magyar Élet Pártértesítőjében* érdekes cikkben ismerteti az árellenőrzés munkáját. Cikke bevezetésében arra utal, hogy

a beruházási program nagy áldozatokat kívánt az állampolgárok széleskörű rétegeitől, gondoskodni kellett tehát róla, hogy azt a helyzetet, amelyet a nagy gazdasági erőfeszítés előidézett, egyesek a maguk számára ki ne használhassák.

E cél érdekében *az árelemző bizottságot, amely addig csupán mint véleményező szerv működött, árkormánybiztossággá szervezték át.*

Megtakarítás a közszállításoknál

Az árellenőrzés első korszakában, amely 1938 tavaszától a háború kitöréséig tartott,

az árkormánybiztosság a közszállítások ellenőrzése során többmillió pengő megtakarítást ért el.

Ki kell emelni, hogy a legtöbb esetben *a kormánybiztosság nem is élt a rája ruházott hatalommal*, hanem csupán rendszeres vizsgálatok eredményeire támaszkodva, *az érdekeltekkel folytatott tárgyalás során egyezett meg olyan feltételekben, amelyek a közintézményeknek, elsősorban pedig a honvédkincstárnak nagy megtakarítást eredményeztek.*

45.000 adat

A második időszakban, amely a háború kitörésétől számítható, a kormánybiztosság folytatta az árellenőrzés szervezetének országos kiépítését. Az árkormánybiztosság most már nem csupán a gyári és nagykereskedői áraknak Budapestre vonatkoztatott árszínvonalával törődik, hanem figyelmét kiterjeszti az egész országra.

Jelenleg minden vidéki törvényhatósági jogú és megyei városban, valamint a nagyobb községekben, összesen 111 vidéki helységben árfelvevők működnek, akik a fontos közszükségleti cikkek áralakulásáról és a felmerült panaszokról hetenként jelentést tesznek.

Ilymódon *az árkormánybiztossághoz hetenként kb. 45.000 adat érkezik*, amely az egész ország áralakulásáról kellő tájékoztatást nyujt.

A világpolitikai feszültség következtében beálló hátrányok csökkentésének eszköze az *árrögzítés* volt. Az iparcikkek, erdészeti és bányászati ipartermékek közül a közszükségleti cikkek és a rendeletben felsorolt mezőgazdasági termékek árait az 1939 augusztus 26-án fennállott árszinten rögzítették.

A világpiacról behozott élelmezési cikkek egy részénél megnézdett,

sőt egyes esetekben lehetetlenné vált a behozatal. Hogy ezeket hazai terményekkel lehessen pótolni,

ösztönözni kellett az eddig elhanyagolt termelési ágakat és ezért számos mezőgazdasági cikket részben ki kellett vonni az árrögzítés alól,

részben pedig rendeletileg megállapított árát időközben fel kellett emelni. A kormánybiztosságnak azonban gondja volt rá, hogy

az elkerülhetetlen áremelkedéseket csak abban a mértékben engedélyezze, amennyire ezt a külföldi nyersanyagok áremelkedése indokolja.

Gondoskodott azonkívül arról is, hogy *ez az elkerülhetetlen áremelkedés a fogyasztói árakban minél később és minél kisebb mértékben következzék be.*

— **A Pesti Tőzsde** új számában fontos értéktőzsdei, árupiaci információkat, érdekes mérlegkritikákat, osztalékhíreket közöl.

KISHIRDETÉS

10 MILLIMÉTER ÁRA 3 P ★ ÁLLÁS—OKTATÁS 1.50 P

SVÁBHEGYI MAJESTIC

Lomnic. Kis Majestic, 5-em. luxuspenzió, a Fogasmegállónál

Az üdülők paradicsoma

Legn komfort Hideg-meleg folyó víz Tündéri kilátás. Diétás konyha Árak P 9-től. Telefon: 165—416 v. 165—286.

TÜNDÖKLŐ

szép lesz, ha

Gyémántházban

(Rákóczi-út 56)

HÁROMSZOROS HÁROMSOROS BÁLI ÉKSZERT VESZ (Kölcsönbe is adunk)

BÉRHÁZ CENTRUMBAN

gyönyörű frontital és lakásokkal, 100.000 évi bérrel

680.000-ért

eladó. Érdelődések „Részvényársaság 13568" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10

Belvárosban elegánsan

butorozott szoba

folyóvízzel, külön előszobával, azonnal kiadó. Petőfi Sándor-utca 2, III. em. 1.

Francia német

nyelvtanítást, fordítást, gépelést vállal bölcsészdoktor nyelvtanárnő. Tel.: 315—186.

Vigyázzon, ne fejlődjön vissza!

FRANCIA - ANGOL TANÍTÁS

hetenként egyszer. irodalmi összejövetelek a Belvárosban. Részletekért írjon XIV. ker., Kőszeg-utca 21.

Okl. gyógyszerész (izraelita) állandó, esetleg ideiglenes **ELHELYEZKEDÉST KERES** „Prima referenciák" jeligére a kiadóba.

Sportcélokra alkamas **ALAGSORI HELYISÉGET KERESEK.** Ajánlatok „Évi bért előre fizetem" jeligére Blocknerhez, Városház-utca

Kétszemélyes, nikkelezett **rekami, rádiószekrény** 2 velur fotőj, angol garnitúra mokettel. V., Pozsonyi-út 23, Házfelügyelőnél.

Nagy robbanás a német-svájci határon

Az erődvonal egyik municiósraktára robbant fel?

London, február 3.

Svájc északi határán tegnap kora reggel német területről nagy robbanást hallottak. Az első robbanást további robbanások követték, majd pedig a svájci határról nagy tűz lángnyelveit és füstfelhőit látták. A tűz színhelye a határtól mintegy tíz mérföldnyire lehetett. Baselben azt hiszik, hogy az erődvonal egyik municiós raktára robbant fel.

Angol felderítők fényképsorozata a Siegfried-vonalról

London, február 3.

Az angol sajtó most közli az angol felderítő repülőgépek legújabb fénykép-sorozatát, amely a Siegfried-vonalról készült. A hivatalos jelentés szerint az angol felderítő gépek teljes hosszában lefényképezték a Siegfried-vonalat. Egyes képek néhányszáz méternyi magasságból készültek, viszont gyakran a megfigyelők csak igen nagy magasságból tudtak fényképezni, mert a felderítő repülőgépek igen gyakran kerültek légelhárító ágyúk tüzébe. A fényképeken minden fontos katonai támpont szerepel. Lefényképezték ezenkívül a megfigyelők a Siegfried-vonal erősségei mögött lévő kaszárnyákat, vasútvonalakat és gyárakat is.

3200 vagón ipari szenet juttatnak a fogyasztóknak

A széngazdasági tanács intézkedései

A széngazdasági tanács 16 tagja *Aliquander* Ödön elnökkel együtt csütörtökön délután letette a fogadalmat és

a tanács nyomban megkezdte az érdemleges tárgyalást a szénelosztás megszervezéséről. A gyakorlati életben a szénmizériák tekintetében még nem mutatkozik enyhülés.

A kisszenesek maximum 40 mázsa szénhez tudnak hozzájutni, amelyet 5—10 kilós tételekben adnak el rendes vevőiknek. A pályaudvarokon a szénkirakodás rendkívül lassú. A szénellátás zavarai a pestkörnyéki városokban és községekben is mutatkoznak.

A rosszra fordult időjárás fokozza az eddigi zavarokat. A síkos utca úgyszólván lehetetlenné teszi a közlekedést. Az árellenőrzés kormánybiztosa úgy intézkedett, hogy

a fuvarosok Budapest székesfőváros területén felszámítható fuvardíjakat szabályozó rendeletében megállapitott hópótdíj helyett további intézkedésig métermázsánkint 24 fillért számíthatnak fel.

Ezt az összeget a tüzelőanyagkereskedők is átháríthatják vevőikre.

Az iparügyi minisztérium illetékes osztályán a szénellátással kapcsolatos intézkedésekről a következő érdekes felvilágosításokat kaptuk:

— *A napi szénfelhozatalt 330—350 vagonban rendszeresítjük és ez a mennyiség rendelkezésre is áll.* Sajnos, a számítást olyan előre nem látott zavarok keresztülhúzhatják, mint például a mostani időjárás.

A bányák széntermelését a legnagyobb mértékben fokoztuk.

Tatabánya legutóbbi öt napi termelése 870 vagon volt. Dorogon pedig 458 vagont termeltek és ez a mennyiség ennek a két bányának legnagyobb teljesítőképességét közelíti meg.

A közönség megnyugtatására közölhetjük, hogy az intézkedések következtében a helyzet napról napra javulni fog.

Legelsősorban a háztartások szénszükségletét fogjuk kielégíteni és erre a célra az ipari üzemek és gyárak nélkülözhető szénmennyiségét is igénybe vesszük.

A Magyar Általános Kőszénbánya által szállított ipari szénmennyiségből *naponta 100 vagónt*, egész február havában pedig összesen 2400 vagónt vonunk el és adunk át a háztartásoknak. A dorogi bányáktól *1400 vagón ipari szenet* fogunk elvonni ebben a hónapban és a MÁK szenével együtt *3200 vagón szénhez jut az ország.*

Ezzel a széntömeggel akarjuk feljavítani a Budapestre és a vidéki városokba érkező napi szénszállítmányok mennyiségét. Sajnos, az úgynevezett ipari szén hiányozni fog egyéb helyeken is, úgy hogy számolni lehet két-háromnapos szénhiánnyal. Ez a szénhiány azonban nem lesz egyhetes, mint ahogy arról beszéltek.

Most válogatjuk ki azokat az üzemeket, amelyeknél a néhánynapos szénszünet nem okoz majd különösebb zavarokat.

Elsősorban azok jönnek számításba, amelyek éjjel is dolgoznak. Ezek az üzemek a szénszünet idején munkásaikat csak nappal fogják dolgoztatni, arra azonban ügyelünk, hogy emiatt a munkások ne károsodjanak és ne legyen keresetükben csökkenés.

Értekezlet a Városházán

Szombaton délelőtt értekezletet tartottak a szénügyben a városházán. Résztvett az értekezleten dr. *Farkas* Ákos tanácsnok, az üzemi ügyosztály vezetője is. Félegy tájban ért véget az értekezlet és utána *Farkas* Ákos kijelentette, hogy

a főváros olyan értelmű ígéretet kapott, amely szerint a szénszállításban fennakadás nem fog történni, aminek következtében a közüzemek szolgáltatásaiban korlátozásra nem lesz szükség.

Általános iskolai szénszünetre nem gondolnak, csak azokban az iskolákban szüneteltetik a tanítást, ahol a szén elfogyott.

Öngyilkos lett Schiffer Hugó mérnök, a Palatinus-házak építője

Megdöbbentő halálosvégű öngyilkosságot fedeztek fel ma a *Klebelsberg Kunó-utca* 15. számú házban lévő panzióban. A panzió egyik lakója: *Schiffer* Hugó 61 éves műépítész-mérnök, zsilettpengével

karján és csuklóján felvágta ereit

s mire az öngyilkosságot észrevették, *már halott volt.*

A 61 éves mérnök, aki *Schiffer* Miksának, a *Palatinus Építőipari Részvénytársaság főrészvényesének* és ismert földbirtokosnak unokaöccse, a *Palatinusnál* volt mérnöki alkalmazásban. Annakidején

ő irányította a Palatinus-házak hatalmas építkezését.

A kiváló mérnök kitűnő teljesítményeire való tekintettel alkalmazták annakidején a *Palatinusnál* a mérnök fiát is tisztviselőnek.

A zsidótörvény életbelépése után azonban úgy a mérnöknek, mint a fiának a többi nem-árja alkalmazottakkal együtt *felmondtak.* Az idős mérnök, amikor a fölmondás után megkapta végkielégítését, felmondta régi lakását és beköltözött a Klebelsberg-utcai panzióba. Fia *Svájcba* utazott, hogy ott próbáljon új exisztenciát teremteni magának. A 61 éves mérnök rendkívül beosztóan, visszavonultan élt, de a végkielégítési összeg egyszer mégis elfogyott és *Schiffer* Hugó

súlyos anyagi gondok közé került.

Nagybátyja, *Schiffer* Miksa ugyan juttatott néha neki munkát, amelyből némi szerény keresethez jutott, de ez nem volt elég és a panziószámlát sem tudta rendesen fizetni.

Tartozása miatt ugyan nem zaklatták, de a más életkörülményekhez szokott idős embert rendkívül bántotta súlyos anyagi helyzete. Állandóan rosszkedvű, lehangolt volt s a penzió lakói között is csak *ritkán mutatkozott.* Idegessége folyton fokozódott, otthon sem tudott maradni s a napnak legnagyobb részét a városban töltötte céltalan bolyongással.

Csütörtökön kora délután *Schiffer* mérnök ismét elment hazúlról s csak este nyolc óra tájban tért haza. Mikor azután tegnap reggel a penzió szobalánya bevitte *Schiffer* szobájába a reggelit, megborzadva látta, hogy

a mérnök halottsápadt arccal, hatalmas vértócsában fekszik az ágyon.

A szobaleány jajveszékelve futott ki a szobából és fellármázta a penzió lakóit.

Azonnal értesítették a mentőket, azok azonban már csak a beállott halált tudták megállapítani. A halál

elvérzés következtében állott be.

A mérnök mindkét csuklóján és mindkét karján *zsilettpengével felvágta az ereket.* Az orvosi vélemény szerint néhány perc alatt elvérzett s mire a megdöbbentő öngyilkosságot észrevették, *Schiffer mérnök már körülbelül két órája feküdt holtan.* Az asztalon kusza írással egy cédulát találtak, erre *Schiffer* csak a következőket jegyezte fel:

„Adósságomat az unokabátyám fogja kiegyenlíteni."

A helyszínre kiszállott rendőri bizottság megállapítása szerint *Schiffer* mérnök *súlyos anyagi gondjai miatt* követte el borzalmas tettét.

Meghalt Dengl János

Dr. *Dengl* János egyetemi nyilvános rendes tanár, a m. kir. József nádor műegyetem közgazdaságtudományi karán a németnyelvű kereskedelmi enciklopédia és a német kereskedelmi nyelv egyetemi nyilvános rendes tanára, február 2-án, életének 59. évében, rövid szenvedés után Budapesten elhúnyt.

AZ ANGOL RÁDIÓ LAPJA MAGYARORSZÁGRÓL ÉS HORTHY KORMÁNYZÓRÓL

Londonból jelentik:

A „The Listener" — az angol rádió kétmillió példányszámú folyóirata — legutóbb meleghangú, bőven illusztrált cikket közölt Magyarországról Marjorie Harrison tollából.

A magyar jellem uralkodó vonása — írja többi között a cikk — a szenvedélyes, izzó hazaszeretet, amely Trianon óta megrendítően tragikus módon nyilvánul meg.

Mindenütt Magyarország megcsonkítását jelképező térképek láthatók a nemzeti feltámadást jósló magyar Hiszekegy szövegével. A gyász, amellyel Magyarország elveszített területeit siratja, őszinte és méltóságteljes fájdalom. Ebben a keserű fájdalomban minden férfi és nő osztozik és minden gyermek örökli azt. Mindenütt a félárbocra eresztett lobogó gyászolja az elvesztett országrészeket.

Nem lehet Magyarországot említeni anélkül, hogy ne gondolnánk kormányzójára, Horthy tengernagyra. Ez a nagyszerű tengerésztiszt, aki évek hosszú sora óta vezérli bölcs kézzel országa sorsát, tisztelet és bámulat tárgya Európa minden országában.

Nemcsak erős ember, hanem — ami még sokkal nagyobb ritkaság — hozzáférhetetlenül becsületes és ez a két főerénye teszi őt igazán nagy emberré. *(MTI.)*

35.000 halálos áldozata volt a törökországi földrengésnek

London, február 2.

(Havas.) A Londonban legutóbb közzétett adatok szerint a törökországi földrengések halálos áldozatainak száma 35.000 ember, 200,000 ember pedig hajléktalanná vált és 50.000 ház rombadőlt.

Sir Windham Deeds Ankarába érkezett. Deeds Garstang egyetemi tanárral, aki szintén Ankarába utazik, az angol-török segélybizottság részéről megállapodik a török kormánnyal a földrengés áldozatainak megsegítését célzó együttműködés módozataiban. Az angol király és királyné is küldött adományt a segélybizottságnak. (MTI.)

„fő a kényelem!"

ORION 055V

a nyomógombos automata-rádió. A hangja pedig kristálytiszta.
Kapható minden ORION rádió-kereskedőnél

VASÁRNAP ÉJJEL MANNEQUIN-BÁL
Meghivóigénylés a divatszalonokban és a helyszinen a
„ZANZIBARBAN" VI, Jókai-utca 31
MEGJELENÉS estélyi ruhában

A Pelsőci Gyógyintézet
epilepszia
gyengeelméjűség, fejlődésbeli visszamaradottság
osztályaiba magánbetegek felvétetnek. Beutalások betegbiztosító intézetek útján is. Alapitva: 1898. Igazgatóság: Budapest, VII, Károly király-út 1. II. 6. T.: 135-433. Intézet: Pelsőc, Gömör-Kishont vármegye. Telefon: Pelsőc 7.

CHMURA Árjegyzék ingyen Csere, részletre is
Ferenciek-tere 2

28 éve fennálló
BODNÁR
cég az összes RADIO-típusokat díjtalanul bemutatja. Részlet. Csere.
Vilmos császár-ut 60. Árjegyzék ingyen!

MARNITZ József-körút 37 Telefon 134-028

SCHILLER AUREL

Aurél Schiller

MÅLNINGAR PAINTINGS 88 89

A

AURÉL SCHILLERS målningar är alla namnlösa. Man behöver inte identifiera och känna igen, men man förundras över den förmåga konstnären besitter att variera sina uttryck endast med få färger, ljus, skugga, linjer och former utan relation till kända förhållanden annat än att det är han själv som styr mot *"tomrum för att låta det oväntade komma."* Det är inte de framvällande känslornas konst, inte de stora åtbördernas. Han reder sig länge med behärskade emotioner och sentiment och en sensibilitet, som anmäler sig redan när han drar en enkel linje, när han måttar in en yta eller låter volymer vibrera. Det handlar om askes och försakelse. Det kan se löjligt enkelt ut, men gång på gång står man frågande och bara undrar, hur han egentligen burit sig åt för att nå många av de här uppvisade resultaten.

LIVSKRAFT OCH ASKES

I en av målningarna kan man utan ansträngning tro sig se en verklighet som av vana brukar höra tavlor till, nämligen en himmel i upprivet grått och aningen av horisont i pariserblått längst ner. Här tar han ett steg bakåt mot den moderna konstens gryning. August Strindberg som målare är inte så värst långt undan, ej heller Johans funderingar i Tjänstekvinnans son om att *"måla sitt inre och icke rita av stockar och stenar, som ju vore betydelselösa i sig själva, och endast genom att passera det förnimmande och kännande subjektets smältugn kunde få någon form. Därför studerades ej ute, utan man målade hemma ur minnet och med fantasin."* För undertecknad i den vanliga konstpubliken har Aurél Schillers måleri åtskilligt att ge och mycket att fundera över.

BERTIL LINDSTRÖM

B

C

D

ALLA framsteg måste komma djupt inifrån och kan inte pressas fram eller skyndas på av något. Allting är havandeskap och sedan framfödande. Att låta varje intryck och varje frö till känsla komma till fullbordan helt i sig själv, i mörkret, i det outtryckbara, det omedvetna, utom räckhåll för ens egen intelligens, och avvakta med djup ödmjukhet och tålamod födelsestunden för en ny klarhet: detta allena är att leva en konstnärs liv: i förståelse liksom i skapande. Här gäller inga tidsmått, ett år spelar ingen roll och tio år är ingenting. Att vara konstnär är inte att planera och räkna utan mogna som trädet som inte tvingar fram sin sav utan står med tillförsikt i vårstormarna utan att vara rädd för att det kanske inte kommer någon sommar efter dem. Den kommer. Men den kommer bara till de tåliga, som finns där som om de hade evigheten framför sig, så oberört stilla och vidöppna. Jag lär mig dagligen detta, lär mig med en smärta som jag är tacksam mot: *tålamod är allt !*

LETTERS TO A YOUNG POET

ALL progress must come from deep inside and cannot be forced or hurried by something else. Everything gestated and then brought forth. To permit any impression and any seed of a feeling to reach completion entirely in itself, in the dark, in the inexpressible, in the unconscious beyond the reach of one´s own intelligence and to await in great humility and with great patience the moment when a new insight is born that alone is leading the life of an artist in comprehension as well as in creation. Here time does not matter, a year is of no significance, and ten years is nothing. being an artist does not mean planning and counting but maturing as a tree that does not force its sap but stands confident when shaken by spring storms without fearing that they may not be followed by another summer. It will come. But it will come only to those who are patient, who are waiting as though they had eternity in front of them, who are unperturbed, quiet, and open to impressions. I learn this every day, learn it with a pain for which i am grateful: *patience is all !*

RAINER MARIA RILKE

E

F

G

AURÉL SCHILLER´s paintings are all untitled. It is not necessary to identify or recognise anything in them but one is struck by wonder at the artist´s ability to vary his expression only by means of a few colours, light, a shadow, some lines and forms which bear no relation to anything known except that it is he who steers towards *"voids in order to make unknown arrive."* His is not an art of surging emotions or of grand gestures. He makes do with controlled emotions and sentiments and a sensitivity which presents itself every time he draws a simple line, when he measures a surface or makes volumes vibrate. It is all a question of asceticism and renunciation. The result may be ludiscrously simple, yet time and again one is left with the question how he manages to achieve all the effects displayed here.

VITALITY AND ASCETICISM

In one of the paintings one is unsuspectingly led to perceive a reality which is usually represented in paintings : a skyscape of torn-up grey clouds and, at the very bottom, a hint of a horizon the colour Parisian blue. In this work he takes a step backwards towards the beginnings of modern art. August Strindberg, the painter, is not very far away either nor Johan´s ideas in The Servants Woman´s Son about *"painting one´s inner feelings and not drawing logs and stones, which are unimportant in themselves and only acquire form by passing through the furnace of a perceiving and feeling subject. That is why outdoor studies were not done but artists worked at home and with the help of their imagination."* Aurél Schillers painting has a lot to offer me, as a member of the public, and as a constant source of meditation. BERTIL LINDSTRÖM

AURÉL SCHILLER född 1945 av ungersk härkomst 1965-68 Studier på Akademie für Musik und darstellende Kunst i Wien 1969-70 Akademie der Stadt Basel, Konstvetenskapliga studier på Universitetet Basel 1970-71 Konststudier i Florens 1971-72 Studier i konstvetenskap på universitetet Stockholm 1972-77 Undervisning i konstvetenskap med flertal resor till Grekland, Italien, Frankrike och England 1978 Radioprogram om dödsföreställningar i konsten 1976-82 Eget konstnärligt arbete och studier i kinesisk kalligrafi och japanskt suibuko-måleri 1982 Separatutställning, Galleri Schiller Stockholm 1985 Separatutställning, Eric Skoglund Art Gallery Stockholm 1986 Utställning Galärvarvet, Djurgården Stockholm 1988 Stockholm Art Fair, Galerie Leif Ståhle Paris, Galleri Bacchus Borås 1989 Separatutställning, Fisksätra konsthall, Stockholm Art Fair, Galerie Leif Ståhle Paris, Galleri Konstnärskretsen Södertälje 1990 Stockholm Art Fair, Galerie Leif Ståhle Paris

all paintings in this catalogue are WITHOUT TITLES

A. 1989 *olja på duk / oil on canvas* 99 x 73
B. 1988 *olja på pannå / oil on panel* 61 x 45
C. 1988 *olja på duk / oil on canvas* 80 x 59
D. 1989 *olja på duk / oil on canvas* 24 x 19
E. 1989 *olja på pannå / oil on panel* 27 x 22
F. 1989 *olja på pannå / oil on panel* 27 x 22
G. 1989 *olja på duk / oil on canvas* 92 x 73

alla målningar i denna katalog är UTAN TITEL

Med varmt tack för generöst bidrag
till Olof Hedengren och Staffan Sandler
PRODUKTION *Sandler/Anders Andersson*
DESIGN *Gábor Ludwig Németh*
FOTO *Thomas Hellsing*

Schiller Aurél

Aurél Schiller

Aurél Schiller

och inte att måla heller, nej, jag tror inte att det är ett arbete att måla. Jag har länge trott det. Jag tror det inte längre. Jag tror det är ett icke-arbete. Det är att uppnå icke-arbetet.

nej, att måla är att skapa detta tomrum för att låta det oväntade komma, det uppenbara.

fritt efter M. DURAS

ne pas peindre non plus, non, pour moi peindre
n'est pas un travail. Longtemps je l'ai cru
mais je ne le crois plus. Je crois que c'est un
non-travail. C'est d'atteindre le non-travail.

non, peindre c'est creer un vide òu faire place
a l'inattendue, à l'évidence.

d'aprés M. DURAS.

"Morgon". Tusch. 1984.
"Matin". Encre de chine.

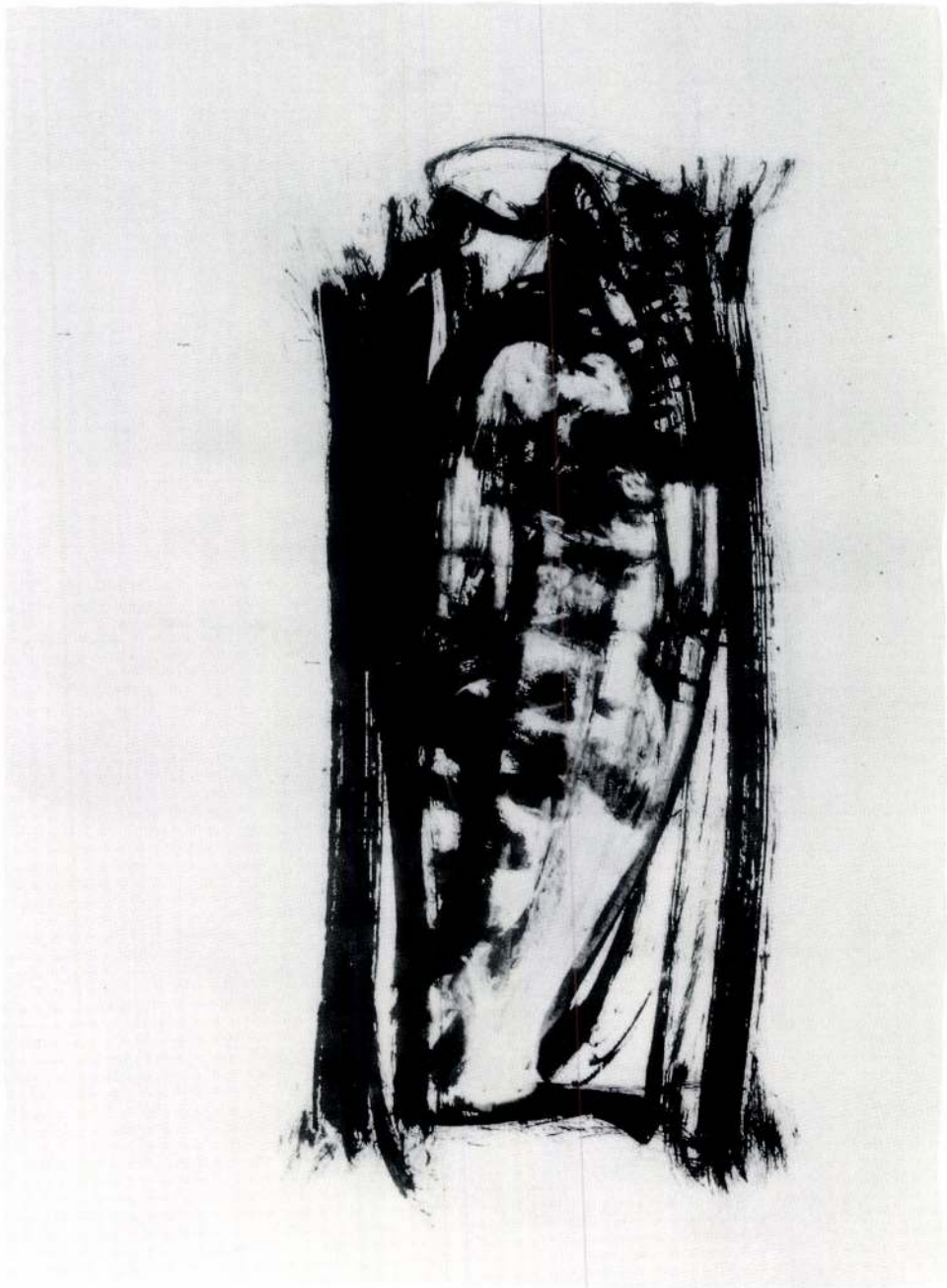

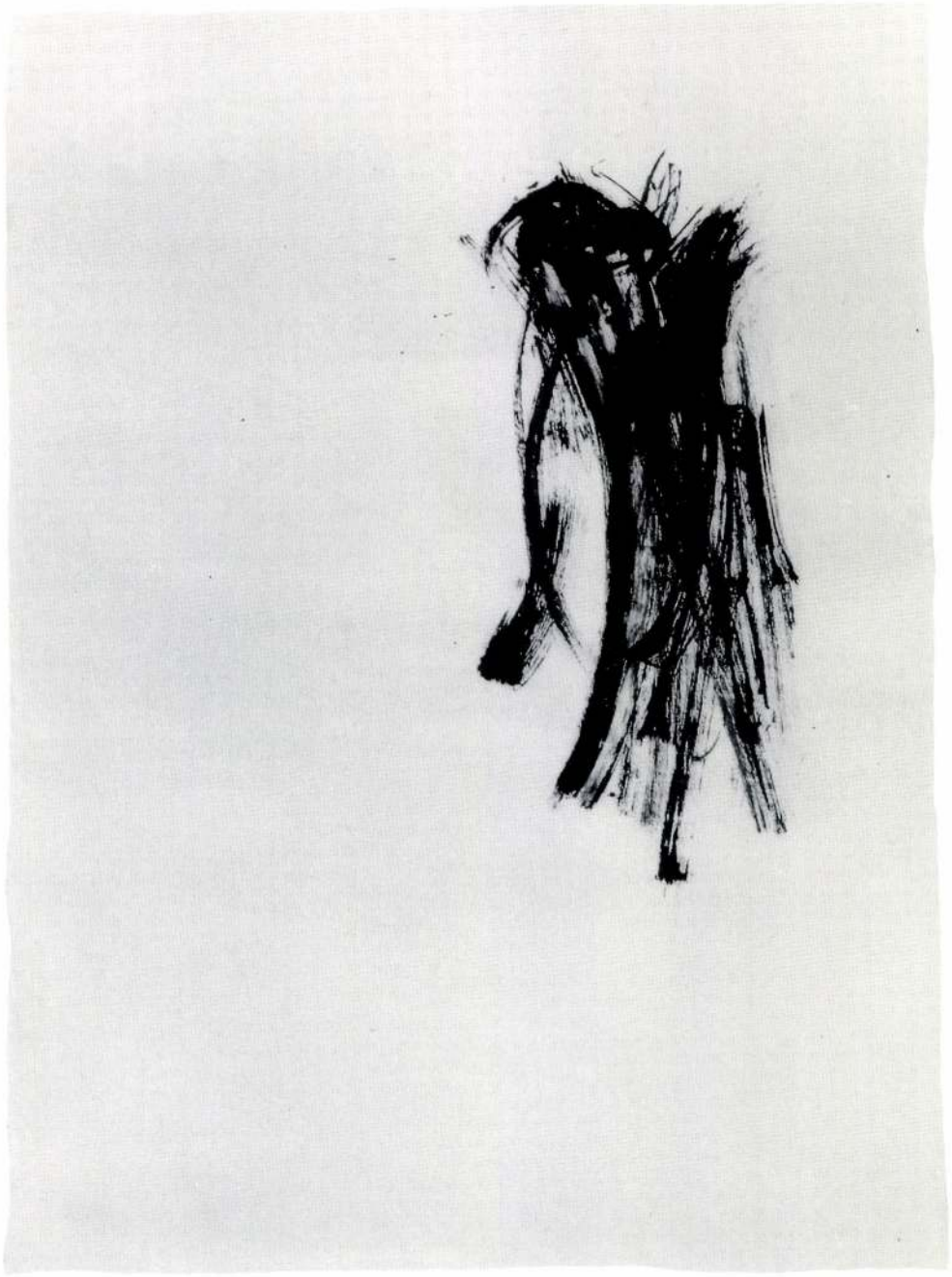

"J'entre - Je sors", diptyk. Tusch på papper. 1987.
"J'entre - Je sors", diptique. Encre de chine.

Den bredaste floden i världen
Dolde mig för era ögon, era armar,
Mitt hjärta fann sig utan att fatta
Ha blivit en ö under djupa vatten
Som inte vågade låta sig ses.

Senare kom ni så nära
Att jag hörde er tystnad,
Så som ytterst i skogsbrynet
Det sista trädet, ensamt, lyssnar.
Ni betraktade någon punkt på himlen.

Och nu - är jag inte mer än natt
Över er åldriga gata,
Men ni, har ni inte blivit till en
Astronom av en annan värld
Som följer mig genom ert kikarglas?

Le plus large fleuve du monde
Me cachait vos yeux et vos bras
Mon coeur devint sans le savoir
Une île sous les eaux profondes
Elle n'osait se laisser voir.

Plus tard, vous étiez si près
Que j'entendais votre silence,
Comme, á l'orée de la foret,
Ecoute, seul, le dernier arbre.
Vous regardiez un point du ciel.

Et maintenant je ne suis plus
Que nuit dans votre ancienne rue,
Mais n'êtes-vous pas devenue
L'astronome d'un autre monde
Qui me suit de sa longue-vue?

JULES SUPERVIELLE,
"Gravitations/Matin du Monde".

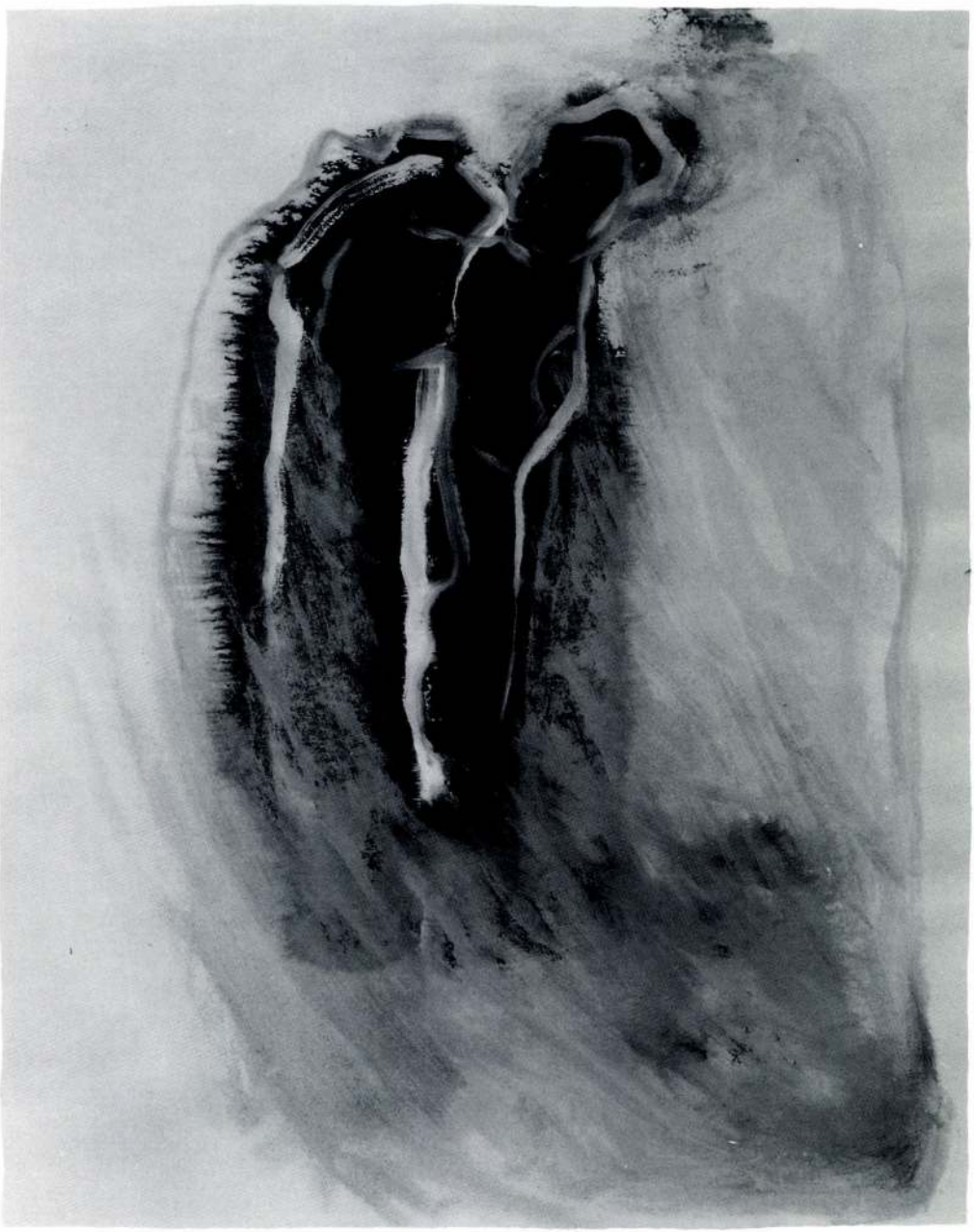

Utan titel. Tusch och gouache. 1987.
Sans titre. Encre de chine et gouache.

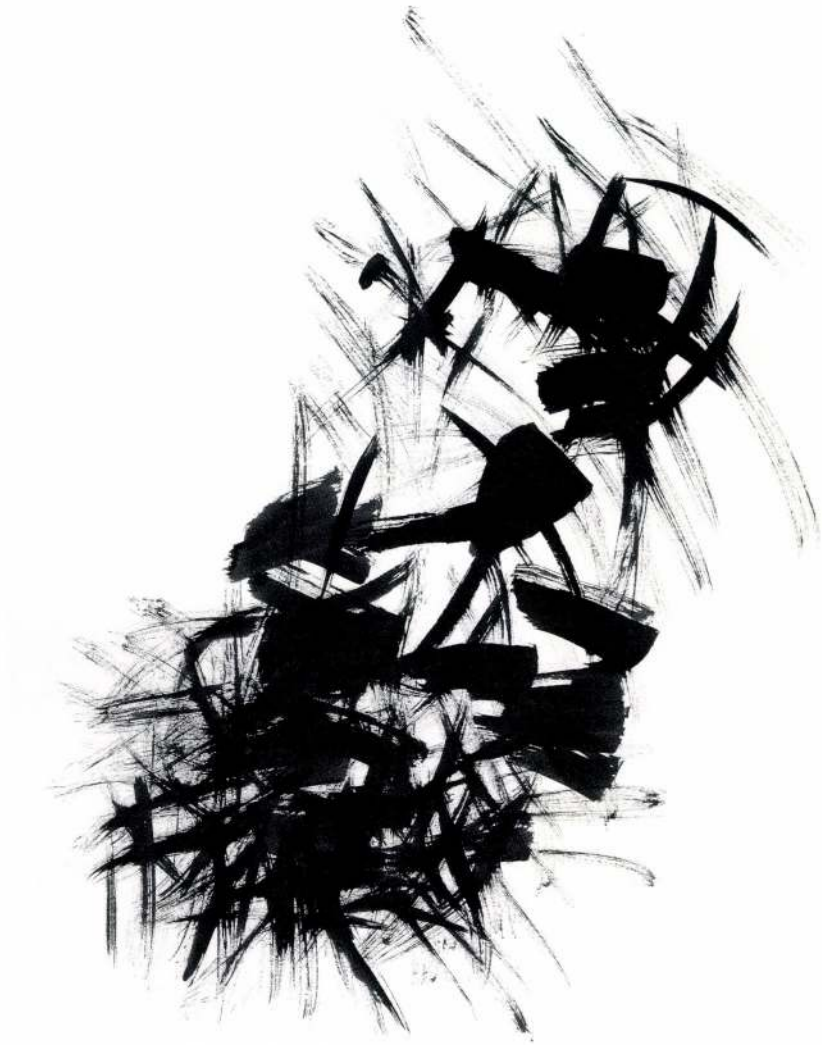

Utan titel. Tusch. 1987.
Sans titre. Encre de chine.

Aurél Schiller
Född/né 1945.

die Kunst ist das grosse Rätsel -
der Mensch ist die Antwort.

l'art est un grand mystère -
l'homme en est la réponse.

J.Beuys.

Layout och grafisk form Susanne Andersson.
Tryck, Tryckproduktion, Roger Wenngren, Västerås.
Mars 1988.

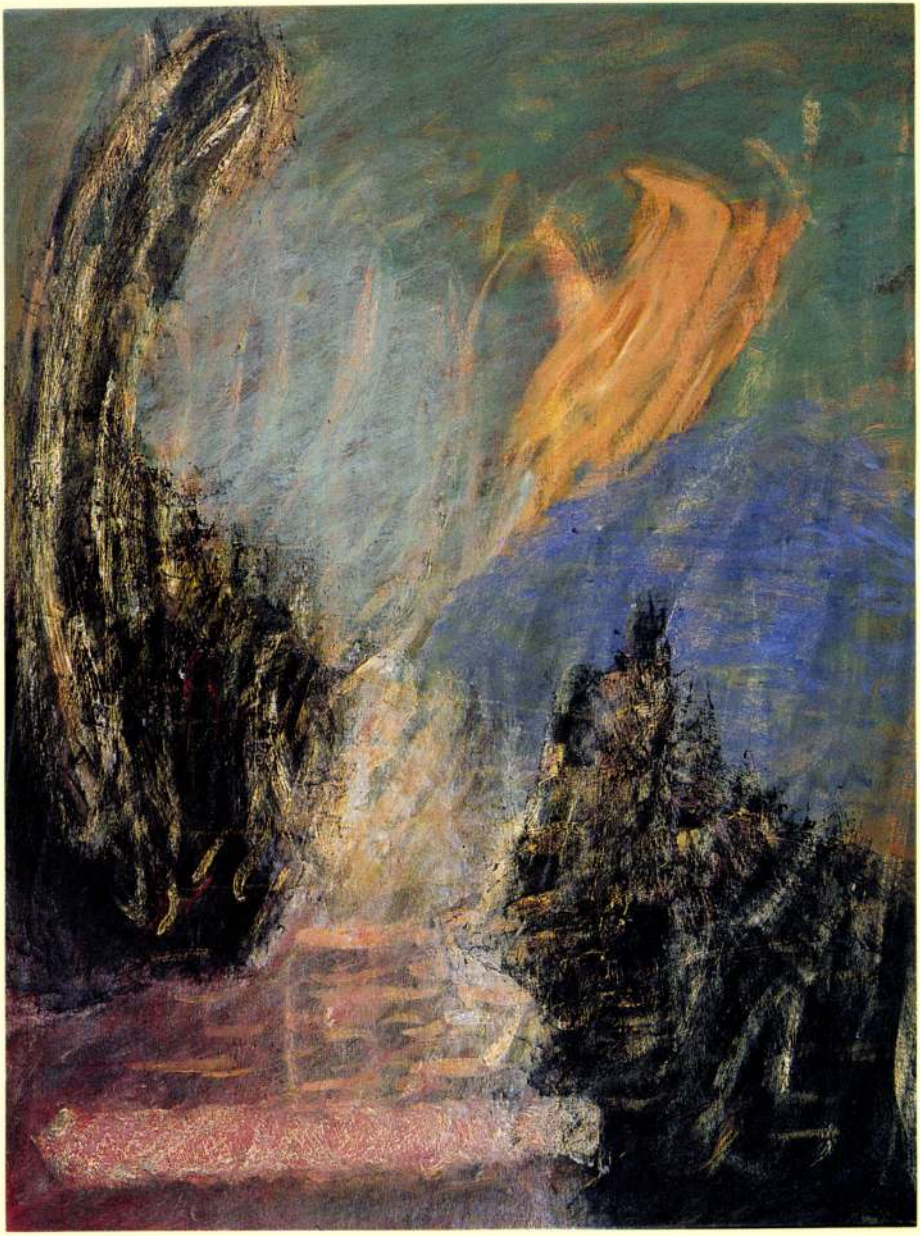

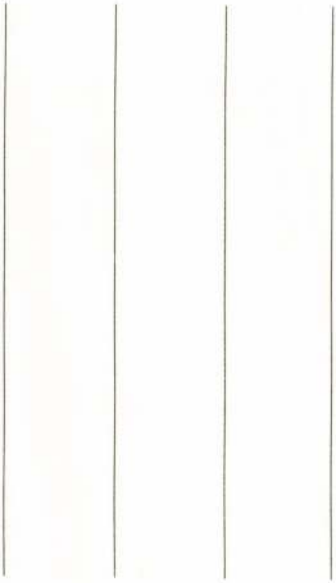

Aurél Schiller (född 1945): UTAN TITEL *Olja och tempera på duk.*

Aurél Schiller (born 1945): WITHOUT TITEL. *Oil and tempera on canvas.*

SANDLER / Fälths i Värnamo

Aurél Schiller, Triptyk, 1991, olja på duk, 100 x 50 cm [x3].
Aurél Schiller, Triptyque, 1991, huile sur toile, 100 x 50 cm [x3].

Aurél Schiller, Utan Titel, 1988, olja på duk, 92 x 73 cm.
Aurél Schiller, Sans Titre, 1988, huile sur toile, 92 x 73 cm.

Aurél Schiller, Utan Titel, 1991, olja/tempera på pannå, 101 x 76 cm.
Aurél Schiller, Sans Titre, 1991, huile/tempera sur carton, 101 x 76 cm.

nulmányainak befejezése után a kereskedői pályára lépett és 1882 óta önálló üzlete van. Tőzsdetanácsos. A Lloyd választmányi és OMGE. igazgatósági tagja, földbirtoka van Csongrádmegyében; a lipótvárosi polgári kör igazg. tagja; az adófelszámolási bizottság tagja. Pestmegyei bizottsági tag. L.: IV., Eskü-tér 5. sz.

Schächter Jakab orvos, egyike a főváros legkiválóbb gyógyászainak, aki a közegészségügy terén igen magas színvonalon álló tudományos, irodalmi működésével is kiváló érdemeket szerzett. L.: VII., Kertész-u. 50.

Schiffer Miksa okleveles mérnök, építész és építési vállalkozó, az ország egyik legnagyobb és legtekintélyesebb nagyvállalkozójának, aki az építkezés terén szaktekintély és talpig szabadelvü gondolkozású; a közgyűlésen alapos készültséggel szólal fel. L.: V., József-tér 4.

Schödl Lipót, légszeszgyári ügyvezető igazgató; sz. 1858-ban Budán, a légszeszgyártás meghonosítása terén kiváló érdemei vannak. 30 évi munkássága alatt Schödl honosította meg a gyárban a magyar könyvvezetést. Több kulturális és jótékony intézmény tagja. L.: VIII. ker., Tisza Kálmán-tér 20.

Schöffer Bódog magánzó, a VII. ker. Ehrlich-párt régi, tekintélyes tagja. L.: VII., Erzsébet-körút 39.

Schön Ignác, szül. 1846-ban Lovasberényben, nős, nagyfuvaros; 1903 óta bizottsági tag; 9 év óta iskolaszéki tag; a fuvarosok ipartestületének elnöke. L.: VI., Andrássy-út 72.

Schreil János régi, jónevü kocsigyáros, tekintélyes ferencvárosi nagyiparos, buzgó tagja a IX. ker. Springer-pártnak. L.: IX., Bakáts-utca 4.

Schreyer Jakab dr., ügyvéd, jogi iró, szül. Ugrán 1847 február 7-én. Több önálló jogi munkát irt. Mint bizottsági tag a városi ügyekben és társadalmi téren tekintélyes szerepet visz. A Magyar kereskedelmi csarnok főtitkára. L.: V., Perczel Mór-utca 1.

Schubert Sándor, szül. Ujlakon, 1866-ban; iskoláit Budapesten végezte. 1896 óta bizottsági tag, azóta állandóan a közélelmezési bizottságban működik. Elnöke volt a mészáros ipartestületnek és a mészárosok országos szövetségének; elnöke a Mészárosok melléktermékek-értékesitő országos egyesületének is. L.: III., Zsigmond-utca 43.

Schunda V. József, hangszergyáros és nagykereskedő, a belvárosi Saskör egyik régi tagja. A hangszergyártás terén kiváló érdemei vannak. Hosszabb idő óta fővárosi bizottsági tag. L.: IV., Magyar-utca 16.

Schwarcz Jenő épitész, az Erzsébetvárosi körnek és az Ehrlich-pártnak régi tagja; már a multban is póttagnak választották meg. A közjótékonysági intézmények készséges pártolója. L.: VII., Baross-tér 18.

Schwartz Ármin, az „Erzsébet" gőzmalom vezérigazgatója, szül. Budapesten 1854-ben. Iskoláit Budapesten végezte; 13 év óta bizottsági tag, az iparügyi bizottságban működik; az Országos Kereskedelmi és Iparegyesület alelnöke; a gabonakereskedők és malmok védegyletének alelnöke; a „Lloyd"-társaság választmányi tagja. L.: V., Kárpát-utca 3.

Senyei Ferenc. L.: VII., Murányi-u. 10.

Bátori Sigray Pál, ügyvéd, földbirtokos, szül. 1839-ben. A jogot elvégezvén, Budapesten ügyvédi irodát nyitott, 25 év óta mint bizottsági tag, tevékeny munkássággal szolgálja a közügyet; a pénzügyi és telekadó-bizottságokban működik; egyik alapitója és igazgató-választmányi tagja a Nemzeti Torna-Egyletnek; a budapesti református egyháznak 16 év óta presbytere, az Országos Magyar Iskolaegyletnek díszelnöke; a zúgligeti egyesület elnöke; a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak és az „Érsekujvári takarékpénztárnak" igazgatósági tagja, a „Kolozsvári takarékpénztár és hitelbank" alelnöke; a budapesti ref. gimnáziumnak 40.000 koronás, a gimnázium épitésére

1000 koronás, az egyházra 2000 koronás alapítványt tett. L.: IV., Váci-utca 58.

Silberberg Károly nagykereskedő, szül. Budapesten 1851-ben. Iskolaszéki tag; az Ujpest-Rákosi közuti vasut r.-t. igazgatója, a Belvárosi tak. pénzt. igazgatósági tagja. L.: V., Nagykorona-u. 3.

Simon Jakab, nagykereskedő, született Lengyeltótin 1848-ban. Budapesten a kereskedelmi akadémiát végezte. Húsz év óta bizottsági tag, a pénzügyi és középítési bizottságokban működik. Tőzsdetanácsos, az Adria magy. kir. tengerhajózási r.-t. és az Erzsébet-gőzmalom r.-t. igazgatósági tagja, a Pesti magy. kereskedelmi bank felügyelő-bizottsági tagja, az árúf. értékmegállapító bizottság II. szakosztályának elnöke, a „Ferenc József" kereskedelmi kórház igazgatósági tagja, a magyar keleti tengerhajózás, a Teudloff és Dittrich gépgyár és a Gresham életbiztosító társaság igazgatósági tagja, a boglári takarékpénztár elnöke. L.: V., Nádor-utca 23.

Simonovics Béla, szül. 1849. Zomborban. Középiskoláit Kalocsán, Szabadkán és Pécsett végezte, a háztulajdonosok testületének igazgatója; a józsefvárosi körnek igazgatója, kilenc év óta bizottsági tag és mint ilyen a katonaügyi, közlekedésügyi, kórházi és a sétányügyi bizottságban működik. A józsefvárosi kerületi ügyeknek lelkes védője a közgyűléseken. L.: VIII., Nagyfuvaros-utca 26.

Siposs Ágoston káplán. L.: IX., Baráts-tér 13.

Springer Ferenc dr., szül. 1863-ban Budapesten; jogtudor és 1890 óta ügyvéd; 15 év óta fővárosi bizottsági tag; tagja a 32-es és a pénzügyi bizottságnak s az igazoló választmánynak; a ferencvárosi polgári leányiskola, a napközi otthon s a külső soroksári-uti nyilt piac s egy ker. ált. közjótékonysági egylet megteremtője. A 30-as bizottságban az előljáróságok ügymenetét felülvizsgáló bizottság elnöke volt, ebben a tisztében számos üdvös javaslatot tett, így neki köszönhető a városi bélyeg behozatala. Politikai ügyekkel 1884 óta foglalkozik, 1896-ban függetlenségi, 1901-ben pedig szabadelvü programmal mint IX—X. ker. képviselőjelölt kisebbségben maradt. Községi ügyekben a Ferencváros vezérembere, a közgyűlésen népszerű szónok és legutóbb Springer inditotta meg a boráros-téri dunai híd építésének akcióját. L.: Rákos-utca 11.

Steinhardt Antal, műépitész. A közgyülés egyik legszorgalmasabb látogatója; a főváros középitészete körül kiváló érdemei vannak. L.: IV., Egyetem-u. 3.

Stern Ármin dr. Ügyvéd és háztulajdonos. Nemcsak jogász, hanem kiváló zenetalentum is, sőt egy kedvező sikert elért operát is irt. Legujabban tagja a VI. ker. közp. demokrata-pártnak. L.: VI., Terézkörut 19.

Stern Károly, nagykereskedő és háztulajdonos. A főváros egyik legjobb nevü szabóüzletének tulajdonosa. L.: VIII., Rákóczi-ut 7.

Stern József dr., született Varannóban 1860-ban, iskoláit Eperjes, Kassa és Budapesten végezte, 1891 óta bizottsági tag, közigazgatási, középitési és központi választmányi bizottságokban működött. A III. ker. polgári kör és a torna- és vívókör elnöke. L.: III., Lajos-u. 148.

Stettina József dr. Máv. igazgató és a m. kir. keresk. miniszteriumban I. o. miniszteri tanácsos stb. L.: VI. Liszt Ferenc-tér 2. sz.

Stieber Vince, terézvárosi apátplébános. L.: V., Érsek-utca 4. szám alatt a plébánián.

Stiller Mór dr., ügyvéd, szül. Miskolcon 1842 aug. 6-án, iskoláit Miskolcon és Budapesten végezte; a főváros egyesítése óta bizottsági tag, 28 évig a jogügyi bizottságban működött. A főváros egyesítésének 25 éves évfordulója alkalmából a közügyekben teljesitett tevékeny munkásságának elismeréséül a III. oszt. vaskorona-renddel tüntettetett ki. 25 év óta

Pesther Tageblatt 1841

überhaupt, nämlich die Accurateſſe und Verläßlichkeit derſelben beeinträchtigt wurde. Nach vielem Nachdenken und Verſuchen iſt dem Pasquale Andervalt in Trieſt, endlich jene höchſt wichtige Erfindung gelungen, vermöge welcher derſelbe mit Anwendung des einfachſten Mechanismus ſolche autodinamiſche Uhren zu verfertigen im Stande iſt, welche einmal in Gang gebracht, nie mehr wieder aufgezogen zu werden benöthigen. Die Conſtruction dieſer, vom Genannten erfundenen autodinamiſchen Uhren, welche zugleich von einer ſehr eleganten, gefälligen Form ſind, iſt der Art, daß ſie ſich, wenn die bewegende Kraft erſchöpft iſt, von ſelbſt wieder aufziehen, wodurch alſo der Beſitzer einer ſolchen Uhr jeder diesfälligen läſtigen Sorge völlig enthoben iſt, und dabei nichts deſtoweniger auf die möglichſte Accurateſſe und Regelmäßigkeit derſelben rechnen kann. Auf dieſe höchſt nützliche Erfindung, für welche die k. k. Academie der Wiſſenſchaften und Künſte dem Erfinder die goldene Medaille ertheilte, erhielt derſelbe von der hohen k. k. Hofkammer ein ausſchließendes Privilegium. Der Erfinder, welcher ſich dermalen hier in Wien befindet, (Rothethurmſtraße, Nr. 641, 1. Stock), nimmt auf dieſe ausſchließend privilegirten autodinamiſchen Uhren unter folgenden Bedingungen Beſtellungen an: 1) Die beſtellte Uhr wird dem P. T. Committenten binnen vier, oder längſtens ſechs Monaten vom Tage der Beſtellung vollkommen gearbeitet, geliefert. 2) Der Preis einer ſolchen autodinamiſchen Uhr iſt, (ſpeſen- und portofrei) auf 225 fl. Conv. Mze. feſtgeſetzt, welcher Betrag jedoch erſt bei Uebergabe der beſtellten Uhr, zu bezahlen iſt. 3) Der hieſige bürgerl. Uhrmacher Hr. Marenzeller, Haarmarkt Nr. 641, übernimmt die diesfälligen Beſtellungen, und beſorgt die Uebergabe der Uhren. Auch iſt er ermächtiget, die Zahlungen dafür in Empfang zu nehmen, ſo wie er hinwieder für die Regelmäßigkeit und Güte der gelieferten Uhren ſelbſt bürgt. Zur größeren Bequemlichkeit können derlei ſchon fertige Uhren beim Erfinder während ſeines kurzen Hierſeins, ſo wie beim genannten Hrn. Marenzeller, in Augenſchein genommen werden.

Die Pariſerinnen rauchen.

Dieſen Sommer werden die Damen auf dem Lande beſtimmt Tabak rauchen, berichtet ein Pariſer elegantes Journal; die Herren, welche in allen Dingen Luxus zeigen wollen, haben ſich aus Havannah vergoldete Cigarren kommen laſſen, wie ſie die königl. Fabrik für die Granden von Spanien liefert, und wie ſie der Kaiſer Dom Pedro zu rauchen pflegt. Die Damen rauchen ſogenannte pajillas, die ſehr kurz ſind, und diejenigen Raucher, die einander Feuer geben wollen, nöthigen einander ſehr nahe zu kommen; es iſt dieß eine ſpaniſche Galanterie. Die Pariſerinnen werden übrigens nur die Andaluſierinnen nachahmen, welche nicht immer, ſondern nur gelegentlich rauchen.

Ein Mondſichtiger.

In Italien lebt in dieſem Augenblicke ein Mann, aus Cremona gebürtig, der als Bedienter in einem Hauſe diente, wo man aber gar bald die krankhafte Eigenheit desſelben bemerkte, ſich Nachts aus dem Bette zu erheben und ſeine gewöhnlichen Tagsbeſchäftigungen vorzunehmen. Er ſpülte Gläſer aus, richtete die Tafel zurecht, leuchtete über die Treppe u. ſ. w. Einmal wollte man jedoch ſeinen ſomnambulen Scharfſinn auf eine Probe ſtellen und ſtellte ihm eine Schüſſel mit Kohl hin, den er auch wirklich wie einen Salat behandelte und ſomit den Beweis lieferte, daß die Geiſteskräfte der Nachwandler keineswegs die ganze Schärfe beſitzen, wie im eigentlichen wachen Zuſtande.

Local-Zeitung.

Zweite Generalverſammlung der ungariſchen Aerzte und Naturforſcher.

Die Geſchäftsleiter der Verſammlung haben ſo eben angekündigt, daß die zweite Generalverſammlung am 6. September und den darauf folgenden Tagen, abgehalten werden wird; alle Aerzte, Wundärzte und Naturforſcher (im weiteſten Sinne des Wortes) werden daher eingeladen, am 3., 4. und 5. des obengenannten Monates im Univerſitäts-Saale ſich einſchreiben zu laſſen, und zugleich den Zweig der Naturwiſſenſchaft zu nennen, in welchem ſie thätig mitwirken wollen, oder an dem ſie beſonderes Intereſſe nehmen, damit die Theilnehmenden den reſpectiven Sectionen eingereiht werden können.

Engliſch-ungariſche Handelsunternehmung.

Unterzeichnete geben ſich die Ehre, allen pl. t. Producenten Ungarns und Siebenbürgens bekannt zu machen, daß die obgenannte und neulich in den öffentlichen Blättern angekündigte Anſtalt bereits ins Leben getreten iſt, und ſich ſowohl durch Erlangung der zur Führung der Geſchäfte geeignetſten Individuen, als auch die zweckmäßigſten Localitäten zur Errichtung von Depots, für alle Gattungen Landesprodukte, und einer Wollſortirungs-Anſtalt, im Stande geſetzt hat, den Anforderungen der größten Produzenten Genüge zu leiſten.

Was das Schaafwoll-Geſchäft, und alle damit zuſammenhängende Manipulationen anbetrifft, vertrauen Unterzeichnete in dieſer Hinſicht der Geſchäftsleitung des Herrn Simon Winternitz, eines in dieſem Fache mit ausgezeichneten Kenntniſſen ausgerüſteten und allgemein geachteten Mannes.

Um die Vortheile der Anſtalt noch mehr auszubreiten, und das Vertrauen in dieſelbe noch mehr zu befeſtigen, haben ſich die Unternehmer entſchloſſen, für Produzenten, die nicht Willens ſind, ihre Erzeugniſſe auf den Londoner Markt zu ſchicken, oder deren Producte nicht dahin geeignet ſind, ſolche Depots zu errichten, in welchen ſie die Erzeugniſſe aller Art Commiſſionsweiſe zum Verkaufe übernehmen, darauf verhältnißmäſſige Vorſchüſſe zu 5% Zinſen leiſten, und ſo dem Produzenten in den Stand ſetzen, in gedrückter Handels-Conjunctur, beſſere Preiſe abzuwarten. — Die Anſtalt wird Sorge tragen für alle ihr anvertrauten Güter in London, ſo wie in Peſth die beſtmöglichſten Preiſe zu erwirken ſuchen. Damit endlich die pl t Hrn. Wollproduzenten den ganzen Vortheil ihrer Bemühungen, in der Veredlung der Schaafheerden genießen mögen, haben Unterzeichnete ſolche Anſtalten getroffen, daß jede durch die Geſellſchaft nach England beſtimmte Wolle, hier in Peſth, in Gegenwart der Eigenthümer ſelbſt, oder deren Beamten, ſortirt werden kann.

Durch die Billigkeit der Zinſen vom Vorſchuß, ſo wie der ermäßigten Verkaufs-Proviſion, wo für London und Peſth feſtgeſetzte Bedingniſſe beſtehen und im Comptoir der Anſtalt täglich einzuſehen ſind, ſo wie auch durch den günſtigen Umſtand, daß Unterzeichnete mit allen engliſchen Fabriks- und Conſumtions-Plätzen in genauer Verbindung ſtehen, ſchmeicheln ſich die Unternehmer eine thätige Theilnahme und die volle Zufriedenheit der pl. t. Herren Produzenten zu erlangen.

Peſth, im Monat Juni 1841.

John Giffort et Comp.

Comptoir: Poſtgaſſe Neumeyer'ſches Haus.

Groß-Papa Blocksberg, wird nächſtens ein Familienfeſt feiern, wozu wir ihm und uns von ganzem Herzen gratuliren. — Dieſem tauſendjährigen Rieſen, mit einem Auge auf der Stirne, das bis an die Sterne reicht, dieſem Urahn, um deſſen bemooſtes Haupt die andern Berge wie greiſe Schaarwächter ſich reihen, und zu deſſen Füßen hundert friedliche Häuschen, wie eine liebe Familie vertrauungsvoll ſich lagert, dieſem Cyclopen alſo wurde wieder ein Kindlein geboren, welches zu bedeutenden Hoffnungen berechtigt, da es ſchon über ſeine übrigen Geſchwiſter hinausragt. — Wir meinen die auf Sr. Excellenz Freiherrlich Eötvös'ſchem Grunde neu erbaute Bierbrauerei in Verbindung einer Brantweinbrennerei mit Gall'ſchen Dampfapparate. — Abgeſehen von der einfachen aber geſchmackvollen und zweckmäßigen Bauart dieſes Werkes, welches nach der Angabe und unter perſönlicher Leitung des rühmlich bekannten Bräuhaus-Architecten und Mechanicus, Herrn Johann Köhler, aus Prag, entſtand, und in ſeiner techniſchen Vollkommenheit nichts zu wünſchen übrig läßt, glauben wir um ſo eher darauf aufmerkſam machen zu dürfen, als es eine überaus reitzende Lage hat, und zur Verſchönerung des rechten Donauufers bedeutend beiträgt. Unmittelbar am Fuße des Gebäudes, welches eine 2 Stock hohe Façade von 35 Fenſtern bildet, liefert die Donau mit ihren Dampfböten, Frachtſchiffen, Kähnen und Mühlen eine freundliche Staffage zum ſchönen Bilde, welches uns gegen Süden die Ausſicht zur Cseppeller-Inſel öffnet, nach Norden zu, die Brücke mit der Margarethen-Inſel, und dem impoſanten Peſth uns zeigt, während der Blocksberg im Rücken ſich thürmt, und die Feſtung, das ferne Ofnergebirge, mit ſeinem üppigen Fluren und Weingärten im Abendnebel ſchwimmend, das Ganze lieblich begränzen, und gleichſam den Rahmen zur Landſchaft bilden. Ueberdies berechtigt, wie wir hören, die ſachkundige Adminiſtration welche weder Fleiß, noch Mühe, noch Koſten geſcheuet hat, um uns den böhmiſchen Gerſtennectar in ſeiner vaterländiſchen Echtheit zu credenzen, die Liebhaber dieſes vini hordacei der Alten zu den angenehmſten Hoffnungen.

K. – s.

Kleine Stadtpoſt.

Peſth. Am 19. und 21. Juni verſammelten ſich (wie wir bereits gemeldet), unter dem Vorſitze des Peter von Benyovszky, die Advocaten von Ofen und Peſth zu einer Sitzung, in welcher beſchloſſen wurde, daß ſich ein Verein derſelben bilden und öffentliche Sitzungen für die Zukunft regelmäßig ſtattfinden ſollen. Zur Ausarbeitung der Statuten wurde ein Ausſchuß von 20 Mitgliedern erwählt, welche in den öffentlichen Sitzungen bei Beſchlüſſen, die übrigen Advocaten aber bloß bei Berathungen Vota haben. Damit der Ausſchuß einen Beſchluß faſſen könne, müſſen 7 Mitglieder zugegen ſein. Bei jeder Verſammlung wird ein neuer Präſes gewählt. Zum Notär wurde Laurenz Tóth ernannt. Die von dem Ausſchuße vorzuſchlagenden Statuten werden in der den 15. September abzuhaltenden Sitzung vorgelegt werden.

— Der Verein für Förderung ungariſcher Weine hielt am 4. und 9. d. M. Generalverſammlung. Es ergab ſich, daß im Jahre 184⁰/₁ 40,458 Bouteillen weißer und 7880 rother, dann 2628 Bout. Deſſert-Weine — in Summe 50,965 Bouteillen — verkauft wurden.

Herr und Mad. Rettich, vom k. k. Hofburgtheater, werden Morgen den Cyclus ihrer Gaſtſpiele in Halms „Griſeldis" beginnen.

Zu dem bereits beſprochenen „Kliegl-Könyv" (Buch zum Beſten der Setzmaſchine), haben neuerdings unter Mehreren, auch die Herren Franz v. Pulszky, Knoss. Frankenburg u. ſ. w. Beiträge zugeſagt. Die Redaction des Werkes wird daher ſchon heute im Redactions-Bureau des „Pesti Hirlap" organiſirt werden.

Wiener Börſen-Courſe.

30. Juni 1841.		Conv. Mze.
Metaliques	à 5%	106
idem	à 4%	96¼
idem	à 3%	—
Darlehen mit	loſ v. J. 1834	—
„ „ „	1839	267⅛
Bank-Actien as Stück		1645
Kaiſerliche Dukaten		—

Markt-Preiſe.

der Körnerfrüchte in Peſth

am 2. Juli. Peſther Metzen, Grosch. W.W.

Weizen	150	bis	170
Halbfrucht	115		120
Roggen	90	–	100
Gerſte	80	–	88
Hafer	70	–	76
Kukuruz	90		106

Früchten-Preiſe.

Der Preßburger Metzen W. W. Groſchen.

	Comorn den 26. Juni. beſt	mit.	ger	Baja den 26. Juni beſt.	mit.	ger.
Weizen	105	97	90	78	74	67
Halbfru	82	80	78	68	60	58
Korn	—	—	—	58	—	—
Gerſte	64	63	62	42	—	—
Hafer	52	50	46	36	—	—
Kukuruz	68	64	60	47	—	—
Hirſe	—	—	—	—	—	—

Bühnen-Repertoir.

Peſth, deutſches Theater.

3 Juli. Kabale und Liebe.

Sommertheater

3. — Production des Mr. Hart.

Ofner Arena.

3. — Das Marmorherz.

Waſſerſtand der Donau

(in der Brunnmaſchine zu Ofen)

am 2 Juli Früh 8 Uhr 5′ 9″ 3‴ ober 0

Meteorologiſche Beobachtungen vom 30 Juni.

Zeit der Beobachtung	Barometer auf 0° Reaumur reducirt Pariſer Maaß	Wiener Maaß	Thermometer Reaumur	Wind.	Witterung.
9 Uhr Morgens.	27 Zoll 371	28Zoll 1L 6P.	+ 21. 8	S. Mitt.	Heiter.
3 Uhr Nachmittags	„ „ 335	1 1	+ 25. 1	S. Heftig	Wolken
9 Uhr Abends.	„ „ 336	1 1	+ 20. 2	S Schwach	Trüb.

Aemtliche Anzeigen.

Concurs
der Gläubiger des Baron Ludwig Podmaniczky
in Pesth den 26. October 1841.

22383 1841. Vom Gerichtsstuhle der gesetzlich vereinigten Pesth-, Pilis- und Solter Gespannschaft wird gegen die Massa des zahlungsunfähigen Baron Ludwig Podmaniczky der gerichtliche Concurs angeordnet. Nachdem die Gläubiger selbst zum Litis-Curator Joseph v. Agoston, k. Fiscal, zum provisorischen Massa-Curator hingegen den Gerichtstafelbeisitzer Alexander von Ilkey erwählten; haben die Gläubiger vor dem, am 26. October 1841 Vormittags um 9 Uhr, in dem kleinern Saal des in der Stadt Pesth sich befindlichen Comitathauses abzuhaltenden Gerichtstuhle zu erscheinen. Diese Zeitfrist wird hiemit im Sinne des Gesetzartikels 22 §. 28. v. J. 1841 zur gesetzlichen Wahrnehmung jedermännniglichen Ansprüche zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

Concurs
hinsichtlich der weiland Andreas Okos'schen Masse
in Pesth den 26. Julius 1841.

22360. 1841. Von Seiten des Gerichtsstuhles der k. Freistadt Pesth, wird durch gegenwärtigen Einberufungs-Beschluß zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß nachdem demselben ämtlich angezeigt wurde, daß in der Masse des weiland Andreas Okos, ein Deficit ersichtlich ist, ein gerichtlicher Concurs für alle Gläubiger, und für alle unter was immer für einen Rechtstitel an jene Masse Anspruchmachende, angeordnet wird — Zum Litis-Curator wurde Gustav Remellay, beeideter Advocat, ernannt. — Die Gläubiger haben also persönlich oder durch ihren bevollmächtigten Sachwalter am 26. Juli 1841 vor diesem Gerichtsstuhle zu erscheinen, und die ihre Forderungen enthaltende Klageschriften spätestens binnen 3 Tagen einzureichen. — Auf später eingereichte Forderungen wird keine Rücksicht genommen.

Concurs
der Gläubiger des Joseph Fülöp
in Großwardein den 21. August 1841.

22299. 1841 Von Seiten des Gerichtsstuhles der Bihárer Gespanschaft, wird gegen den Einwohner der dortigen Ortschaft Margita, Joseph Fülöp, auf Ansuchen der, seine Zahlungsunfähigkeit darlegenden Gläubiger, der gerichtliche Concurs angeordnet; zum provisorischen Masse-Curator wird Joseph Balog, Margitaer Ortsnotär, zum Litis-Curator hingegen Anton v. Beregszaszi, Comitats-Fiskal ernannt. — Zugleich wird zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß am 21. August 1841. jeder der an die genannten Masse was immer für eine Forderung macht, mit den nöthigen Documenten in zwei gleichlautenden Exemplaren versehen, zu erscheinen habe; denn auf später eingereichte Forderungen wird, im Sinne des Gesetzes, keine Rücksicht genommen.

Nachrichten.

Ankunft Abfahrt
der Dampfboote in Pesth.

Ankunft von **Wien** Abends jeden zweiten Tag (nämlich an geraden Tagen)
Abfahrt nach **Wien** Früh 6 Uhr dto. dto dto.
Ankunft von **Orsova** Vormittag den 8., 13., 19., 24., 30. Juli.
Abfahrt nach **Orsova** Früh 4½ Uhr den und 4., 10, 15., 21, 26. Juli.

Der Remorqueur „**Samson**" fährt jede Woche ein Mal nach Wien; der Remorqueur „**Erös**" jede zweite Woche nach Semlin und Drenkowa.

Im Verlage der Reuter'schen Buchhandlung in Solothurn ist so eben erschienen, und durch alle Buchhandlungen zu beziehen:

Handbuch der Gefängnisse,
oder
geschichtlich-theoretische und practische Darstellung des
Buß- und Besserungs-Systems
von
Grellet-Wammy.
Aus dem Französischen übersetzt von
Carl Mathy.

Preis 1 fl. 54 kr. C. M.

Dieses Werk, welches sehr gelungen übersetzt worden ist, behandelt eine der wichtigsten Fragen unserer Zeit mit einer Trefflichkeit, die von den ausgezeichnetsten Männern in vollem Maße anerkannt worden ist. Das „Handbuch der Gefängnisse" bildet einen Theil einer von der Metzer Akademie gekrönten Preisschrift, dessen Druck der Verfasser auf mehrfach dringende Aufforderung beschleunigte. „Beeilen Sie sich," schrieb man ihm, „ein Werk drucken zu lassen, welches die vollständigste Widerlegung der heillosen Lehren enthält, die sich des Besserungssystems in Deutschland und Frankreich zu bemächtigen drohen."

Wie die Academie von Metz, so hat sich eine der gewichtigsten Autoritäten Deutschlands für dieses Werk mit entschiedenem Beifall ausgesprochen. Herr Geheim-Hofrath Mittermaier theilte schon vor dem Erscheinen des französischen Originals, einen Auszug daraus in seiner kritischen Zeitschrift 9 Bd. 3 Heft, 1837 mit, und hob namentlich diejenigen Stellen hervor, worin das amerikanische System mit seiner einsamen Einsperrung siegreich bekämpft wird.

Die Uebersetzung des zweiten practischen Theils wird nachfolgen, sobald derselbe im Original erschienen sein wird. Uebrigens bildet der erste Theil ein Ganzes für sich

Graf St. Szechényi's neuestes Werk.
A' KELET NÉPE 1841.

Pesth. gr. 8. 24½ Bogen. gedruckt bei Trattner-Károlyi.
Zu haben bei **Gustav Heckenast** in Pesth. Preis geb. 3 fl. 20 kr. CM.

7 Octaviges Fortepiano
von besonderer Güte, fast neu, aber bereits gut überspielt, wird um billigen Preis verkauft zu Ofen, Wasserstadt, Canal-Gasse, Nro 127 im 1ten Stock.

Zu Unterricht
in der deutschen, altgriechischen, lateinischen, französischen, italienischen, englischen und spanischen Sprache, bietet sich an. P. V., Leopoldtstadt 175, Thüre 19.

Im
Caffeehause „zum Jägerhorn"
sind verschiedene Zeitschriften vom 1. Juli l. J. um billige Preise zu pränumeriren, als:
Journal des Débats,
Augsburger Allgemeine,
Oesterreichischer Beobachter,
Humorist,
Világ,
Pesti Hirlap.

Bedeutende Parthien.
Binderholz, slavonisches, gut ausgetrocknet, 1 a 100 Eimriges,
Slivovitz echter Syrmier, und
Zwetschken, türkische, letztjähriger Fechsung sind zu billigstem Preise zu haben bei
Brüder Lackenbacher,
Leopoldstadt, 3 Kronengasse, zum wilden Mann, 2 Stock.
Pesth, im Juni 1841.

Mehrere 1000 Stück
fertiger Wäsche eigener Erzeugung, bestehend in Hemden, Hosen, Unterröcken, Nachthauben, Corsetten, Leintücher und Polster sind in jeder Feine zu haben in Pesth beim
Ypsilandy.

Die Leinwäsche-Niederlage
des löbl. Pesther Frauen-Vereins besteht fortwährend wohl assortirt bei **F. B. Liedemann** zur schönen Ungarin, und wird der Aufmerksamkeit der geschätzten Abnehmer bestens empfohlen.

Hühneraugen-Ausrottung.
Unterfertigter hat die Ehre anzuzeigen, daß er die Hühneraugen zuverlässig und auf immer, ohne Schmerzen zu verursachen, auf dem Gesichte, Halse, auf den Händen, Füßen und Fußsohlen ausrottet, was er auch mit glaubwürdigen Zeugnissen belegen kann. Pesth, Josephstadt, aus der Stationgasse in die Braumeistergasse Nr. 35.
Stephan Némethy.

Die Buchhandlung von Gustav Heckenast in Pesth,
beehrt sich hiemit ihre vollständig eingerichtete
LEIH-BIBLIOTHEK,
welcher im verflossenen Jahre wieder **1000** neue Bände angereiht wurden, und die jetzt schon über
9000 Bände
zählt, und fortwährend durch die neuesten dafür geeigneten Erscheinungen in deutscher, ungarischer, französischer und englischer Sprache vermehrt wird, zur geneigten Beachtung zu empfehlen.

Fremden-Anzeige.

Königin v Engl. HH. Graf Wenkheim. — Somogyi u. Kary. Grundherren. — Monsthuclos, Officier. — Fehr, Proprietair. — Reid u. Sternikel, Kaufleute. — Fischer, Beamtensgattin.

Jägerhorn. HH. Ringthin, engl. Edelmann. — Sohnton, Particulier. — Haipht, Rentier. — Small, Doctor. — Kapováry, Grundherr. — Reukin u. Tóth, Kaufleute. — Schifka, Landschaftsmaler. — Dory, Edelfrau.

Tiger. HH. Graf Sebetzky. — Revitzky. Grundherr. — Fellner, Kaufmann. — Vássar, Johnson, Naight u. Smoll, engl. Edelleute. — Kutschernik, Waldbereiters-Frau.

Redacteur: Dr. S. Saphir. — Verleger: G. Heckenast.

Schifka

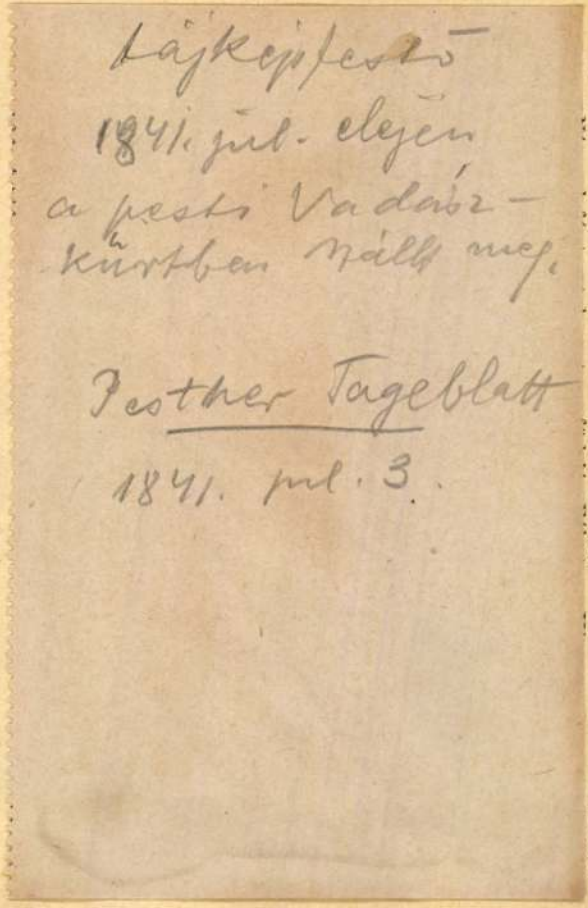

1054. NAGY VÁZA FEDŐVEL, bronz, beégyazott színes zománcdisszel.

1032. TÁLKA, fajansz, türkizkék luszteres mázzal és sötétkék diszitéssel. Perzsa, XV. sz. 70.—

1033. HÁROM BRONZVÁZA, födelén Fókutya, domboru diszitéssel. Japán, XIX. sz. 80.—

1034. KÉT VÁZA, cloisoné, oldalán kék alapon vörös sárkány. Japán, XIX. sz. 80.—

1035. HOSSZULÁBU JAPÁN HALÁSZ, elefántcsontszobrocska. Japán, XIX. sz. 20.—

1036. KÉT NAGY DISZVÁZA, cloisoné, bronztalapzaton. Japán, XIX. sz. 500.—

1037. MÉLY TÁLKA, ólommázas cserép, zöld mázzal és sgrafittos diszitéssel. Perzsa, XV—XVI. sz. 50.—

1038. TÁLKA, félfajansz, karcolt és zöld rácsos diszitéssel. Perzsa, XVI. sz. 50.—

1039. VÁZA, fajansz, türkizkék mázzal, fekete diszitéssel és arab feliratokkal. Perzsa, XIV. sz. 100.—

1040. NÉGYSZÖGÜ VÁZA, porcellán, testén sárgamázas, meanderes alapon négy kartus, domboru és szines jelképekkel. Fenekén Nienhao. Kina, XVIII. sz. 40.—

MDK

Schiffer Miksa

30. 8.1.

Schiffer Miksa.építész

Épesetn a Munkácsy u,19/B.alatt épített villáját Vágó József tervezte.Kernstok Károly,Ripp-Rónai József, Fémes Beck Vilmos és Aisfalugy Ströbl Zsigmond működtek közre művészi berendezésében. 456-7.old.

Horváth Béla: Kernstok Károly 1873-1940 457.old

Komárom Megyei Múzeumok Közleményei.I.Tata.1968

MDK

Schiffer Miksa okl. mérnök,épitész

Guthi I.: Főv. Almanach 1910-12. 467.l.

SCHIFFER Miksa építész

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 57.p.

Schiffer Miksa, építész

dr. Beck Béla: Lévinek, fürdők, szállodák.

A Palatinus strand már a Tanácsköztársaság ideje alatt is működött, a végleges strandfürdőt azonban, mely 1921. aug.-tól fogadta a vendégeket, Schiffer Miksa építette.

Budapest folyóirat, 1988., 4., 30-old.

M.D.K.

SCHIFFER Mathias festő

szül. 1744 Puch (Ausztria), megh. 1827 Graz

Dolgozott Magyarországon

Garas XVIII. 99, 248. l

SCHIFFER, Paul, pozsonyi üvegesmester

P. SCH., bürgerl. Glaserermeister, 8 hetes fia meghalt. (1844, 515 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Schifferer Dezső

Mihalik Gy. : A kaposvári kiállitás. Magyar Iparmüvészet 1905. 252.l.

KDK

Schiffterer Dezső

Mihelik Gy. : A képorvari kisalföld. Magyar Ipartörvénytár 1905. 252.l.

THOMAS SCHIFFL MDK
Maurer

Pesti lakos.

P.Tjkv.I.köt.24,5.f.1688.szept.15, 1689.jun.1.

Schifflen, Georg Heinrich, rézmetnő

III. 40.

Schiffler Nándor

műfaragó

1880 - 83.

Szimisk 1930. 88. l.

Bécs.

Az előtérben jobbra lát
melynek terasse-it épugy, mint
élénkitik; a háttérben pedig E
tünik szemünkbe. Felirata:

WIEN
(von der Gloriett

alól balra: W.H. Bartlett.
jobbra: J.C. Armytage.

Am., mér. a vk. 11.6: 1

140-95

Schiffthaller

Prottasius

Thieme Becker

XXX . 64. l.

(Lyka)

Schiffthaler
Protasius pater

ferencrendi gvardián Veszprémben
+ 1777 okt. 6.
n. o.

Terverte és épitette 1770-73 ben a veszprémi ferencrendi zárdát. Fellner Jakab a veszprémi püspöki palota épitésénél is igénybe vette munkáját.

Horváth Konstantin dr. A veszprémi püspöki palota és épitoi
Veszprémi Hulasz 1928. 44. 4

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Szikl Veszpr. 3/8. l.

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

SCHIFFTHALER PROTASIUS
guardián épitész

a veszprémi ferencrendi székház /Tolbuchin utca 21/ tervezője és épitője 1770-1776

Korompay György: Veszprém, Bpest, 1956. Müszaki kiadó. 169 /Képpel: 170.1/

SCHIFFTHALER PROTASIUS

guadián épitész

Schiffthaller, Protäz

Epikön

Gentmüemt

502.l

Mar

Mar

Szóval: Egyszártiz

Budapest

előleg 300 —

napszámokra 2

utilőleg 170

visszafizetett 110

300

M. D. K.

SCHIFFTHALER Protasius

Veszprém Talbuchin u 21. Ferencrendi kolostor átépítése 1770-76.

Gerő László: Magyar építészet kaladó hagyományai Bp. 1951. 42. A.

M. D. K.

SCHIFTHALER Protasius építész

Veszprém. Ferencrendi kolostor át-
építésének tervei, 1770-76

Magyar építészet. Ba. 1954. 81. l.

Schifthaler Protagius

ferences épitett

XVIII

Verspreini ferencestemplom

l.

Bierbéptört

203. l -

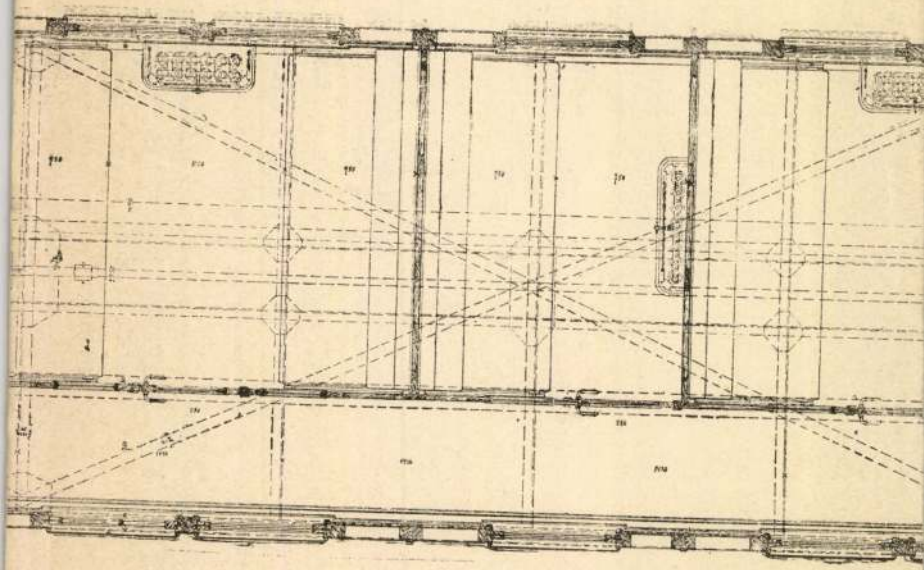

évben épült 4 teng. forgó állványos hosszátjáratu háló és

szet és alaprajz.

Schiffmann, festő

Divatcsarnok, 1862.szept.2.35.

557-558.

Heti Szemle.

SCHIFFRICH L. orgonaépitő

Angster József orgonagyára törzsgárdájának évi fizetése /pengőben/ 1934-1942 között.
SCHIFFRICH L. orgonaépitő
1934-ben 1250---1935-ben 1393---1938-ban 1439---1939-ben 1707---1942-ben 3315. 145.old. 26.jegyz

HORVÁTH CSILLA: Adatok az Angster orgona-és harmónium gyár történetéhez 137.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII. 1972-73. Pécs, 1975.

SCHRIFFRICH V. orgonaépitő

Angster József orgonagyára törzsgárdájának évi fizetése/pengőben/ 1934-1942 között.
Schiffrich V. orgonaépitő.
1934-ben 1309---1935-ben 1326---1938-ban 1652---1939-ben 1666---1942-ben 3290. 145.old. 26.jegyz

HORVÁTH CSILLA: Adatok az Angster orgona-és harmónium gyár történetéhez 137.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XVII-XVIII. 1972-73. Pécs, 1975.

Schifnoszka Manó

az alábbi tárlaton
következő művével vett
részt.

Parkrészlet ceruzarajz,
Tájkép tollrajz, Hegylejtőn,
I–II.
vízf, A hid vízf., Szegfű I–
II. vízf, Hegyi ut tempera,
Zivatar után tempera,
Utcarészlet tempera, Hegyi
villa tempera, Parkrészlet
tempera, Őszi alkony, olajf.
Köd olajf., Tél olajf.

irod
A veliki becskereki mű-
vésztelep reprezentatív
kiállításának tomertetője
Szombor, 1933. jun. 11–13.

Schirschek

porcellanfeste

1858

l.

Ruzicska Herend

58. l.

Köln III. 201

MDK

Schik János

betűöntő

1845 ben állított fel kisebb öntödét Budán, mely 1856 ig működött. Felszerelése Odessába került.

Firlinger Károly: Hazánk könyomtatói.

Grafikai Szemle 1893 évf. 3. f. 39 l.

Sclik Janós
betüöntő

1845 ben nyitott öntödét a Rác-
városban 1856 ig vezette. Eladás
utján az öntöde 6 dessába került.

Scheiber E. Magyar betüöntők
Grafikai Szemle 1939 erő 1 sz 4 l

SCHIK KÁROLY, asztalosmester

Budai asztalosmester volt 1828-ban.-Krisztinavárosi lakos.-Helyrajzi szám: 156.-Segédek száma: -
Összeirási szám: 321.- 46.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban
39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII.1970.
Bp. 1971.

MDK

SCHik Mariska,

1903-ban az iskolában dolgozott./

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 79.1.

K. D. K.

SCHIK Mór iskola festő

1903-ban Nagybányán a Hollósi-iskola növendéke

Bébi Bp. 1954. 326. l.

Schik Mariska

Nagybanyai kiáll. kat. c
1912

79

Szállítja Szénásy Béla

Trencséni jezsuiták egyhori (és temploma rendháza VI. 249, 250.–) rendházá-
nak (gyógyszertára VI. 249. 250.–) refectoriuma VI. 249, 250.

Schikaneder Jakab MDK

Késő ősszel, repr.

Műcsarnok 1888. őszi kiáll.

II. sorozat

Schikerle Mihály

vérmunder

1817

l.

Mihalek Miklósbort

50 l –

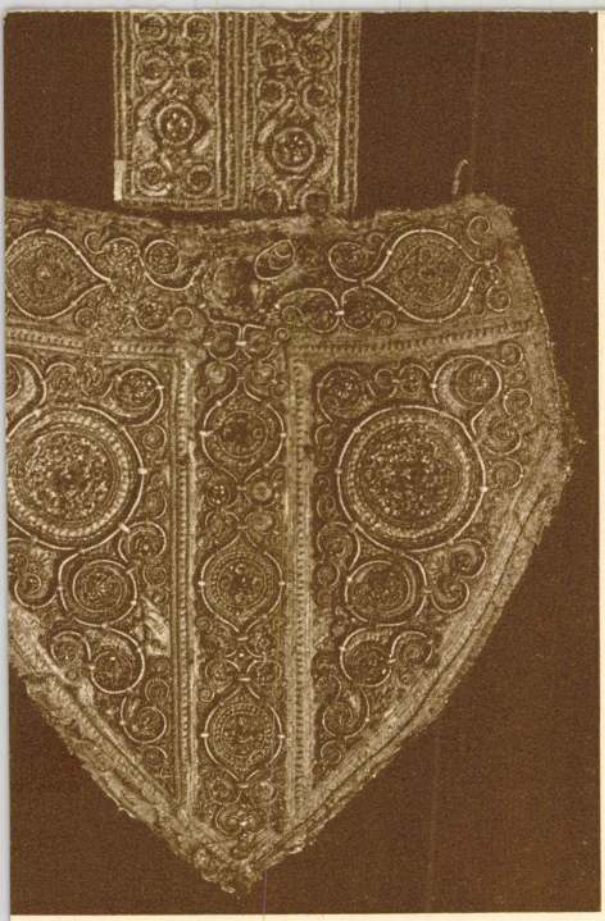

II. 274

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....l.

Név: Schikinger József

Foglalkozás: ezüstműves mester

Szárm.hely: Pest

Hitfelekezet: R.K. Csal.állapot: nőtlen

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1846 VI. 19

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 6.

Schikinger József

ötvös

1846 jún. 19 Pest

Kapmagyarorn ötvösök 44 l.

1428.

kola
~~lea~~.
+ naradból.

és kissé jobbra néz-Szö-
szeme kékes, fehér fökötöjét hi-
szitik. Homlokába gyöngyfüzér
agy fejér gyöngyszem csüng.
ája alól ingének csipkefodra kilátszik
fehér gyöngyfüzér, melynek al-
ön egy rubin csillog.
: „LAVRA."
ki 50: 41·5 cm.
~~Át. Képt. (56.)~~
nuból

MDK

Schikorszky Oszkár

Gróh István: Könyvtábla aranyozások. Diszitő Müvészet, 1915. II.évf. 1.sz. 12-18 l.

Schikorszky Oszkár

kultuszminisztérium

100 K államegyik

Éimisk 1913-14.

Schikorszky Oszkár

Belső építészeti nak-
Elismerés -

Kémusk. 1913-14.

Schikorszky Oszkár

butortervező

1911 – 18

Éimisk 1930. 88 l.

T.5199.

juk a Schönbrunni gloriette-t
a tó környékét a látogatók
écs és a környékbeli hegység

e zu Schönbrunn)

8.2 cm.

SCHIKSEL, Andreas, pozsonyi kőművesszegéd

A. SCH., Maurergesell, 4 hónapos lánya meghalt
(1798, 839 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Pozsony. 1795. Schiksel András
Kőmívesegéd.

Pressburger Zeitung

1795, 69. Szám

ARGUS
CH-8030 Zürich, Telefon 01/252 49 37
Schikula Gabor
Nidwaldner Tagblatt
Luzern (CH)
Aufl. t. 2125
Argus Media No. 1273
1021
8. Feb. 1984

Schikula Gabor

Ein Künstler aus Ungarn

LUZERN – ue. Die Handels- und Sprachschule Ecole Tamé an der Theaterstrasse 15 in Luzern stellt zurzeit in ihrem Foyer Ölbilder des Ungarn Gabor Schikula aus.

Vor zwei Jahren emigrierte der Künstler, 1951 in Budapest geboren, in die Schweiz, genauer nach Zug. Seine Bilder sind noch geprägt vom pulsierenden Leben seiner Geburtsstadt; sie sind aber auch durchdrungen von einer Trauer, die mit dem Verlust seiner Heimat erklärt werden könnte.

Denn trotz der meist leuchtenden, kräftigen Farben, die Gabor Schikula für seine Ölbilder verwendet, stimmen die Motive und deren Aussagekraft keineswegs heiter. Der Autodidakt, der sich dem politischen Druck Ungarns in seiner Kunst nicht beugen wollte, ist auch schwerlich einer bestimmten Kunstströmung zuzuordnen. Beschäftigt er sich einmal mit Surrealismus – beispielsweise in seinen Bildern «Das Geburtstagsgeschenk» oder «Die fleischfressende Pflanze» –, so erinnern andere Darstellungen, wie etwa «Blitze I», an expressionistische Maler. Oder ist Gabor Schikula gar ein «Neuer Wilder»? Der Künster meint nein; seine Bilder gleichen lediglich einem Tagebuch, das den Wandel des Malers und seiner Umwelt spiegelt. Die Ausstellung in der Ecole Tamé dauert bis am 18. April.

ARGUS
CH-8030 Zürich, Telefon 01/252 49 37

Luzerner Tagblatt
Luzern (CH)
Aufl. t. 24 695
Argus Media No. 1154

1021

8. Feb. 1984

Schikula Gabor Artist

Ein Künstler aus Ungarn

LUZERN – ue. Die Handels- und Sprachschule Ecole Tamé an der Theaterstrasse 15 in Luzern stellt zurzeit in ihrem Foyer Ölbilder des Ungarn Gabor Schikula aus.

Vor zwei Jahren emigrierte der Künstler, 1951 in Budapest geboren, in die Schweiz, genauer nach Zug. Seine Bilder sind noch geprägt vom pulsierenden Leben seiner Geburtsstadt; sie sind aber auch durchdrungen von einer Trauer, die mit dem Verlust seiner Heimat erklärt werden könnte.

Denn trotz der meist leuchtenden, kräftigen Farben, die Gabor Schikula für seine Ölbilder verwendet, stimmen die Motive und deren Aussagekraft keineswegs heiter. Der Autodidakt, der sich dem politischen Druck Ungarns in seiner Kunst nicht beugen wollte, ist auch schwerlich einer bestimmten Kunstströmung zuzuordnen. Beschäftigt er sich einmal mit Surrealismus – beispielsweise in seinen Bildern «Das Geburtstagsgeschenk» oder «Die fleischfressende Pflanze» –, so erinnern andere Darstellungen, wie etwa «Blitze I», an expressionistische Maler. Oder ist Gabor Schikula gar ein «Neuer Wilder»? Der Künster meint nein; seine Bilder gleichen lediglich einem Tagebuch, das den Wandel des Malers und seiner Umwelt spiegelt. Die Ausstellung in der Ecole Tamé dauert bis am 18. April.

ARGUS
CH-8030 Zürich, Telefon 01/252 49 37
Gabor Schikula
LNN Luzerner
Neueste Nachrichten
Luzern (CH)
Aufl. t. 56 936
Argus Media No. 1153
1021
21.Feb. 1984

921 1

In Luzerns Galerien

Im Mittelpunkt der Werke steht der Mensch

is. Im Foyer der **Ecole Tamé**, Sprach- und Handelsschule an der Theaterstrasse stellt der Zuger Künstler **Gabor Schikula** bis zum 18. April seine während der letzten zwei Jahre geschaffenen Ölbilder aus. Im Mittelpunkt der grossflächigen Arbeiten steht der Mensch.

Der Mensch in Bewegung, der Mensch in Erwartung, der Mensch unterwegs ... Gabor Schikula arbeitet mit Farbe, die in seinen Bildern oft symbolische Kraft hat. Er braucht die Betonung der Linie in der Fläche: die Horizontale, Vertikale oder Diagonale, um einen Zustand zu formulieren. So etwa beim Bild mit dem Titel: «Werde frei!» Die Diagonale eines roten Quadrates bestimmt eine menschliche Gestalt mit ausgestrecktem Arm. Er erhebt sich über eine mit grauen Würfeln angedeutete Stadt. Freiheit symbolisiert durch Lichteinfall in die dunkelrote Fläche. Ein dem Künstler wichtiges Bild ist mit dem Titel: «Requiem» überschrieben. Wieder geht es um das Thema Freiheit. Im Mittelpunkt steht ein zerstörter, trauernder Mensch. Er scheint eingeschlossen in einem vermauerten Raum. Doch auch dieses Bild prägt die Hoffnung. Ein Durchblick durch die Mauer lässt die menschliche Figur wiedererkennen. Sie scheint sich in eine hellere Zukunft zu begeben.

Gabor Schikulas Bilder lassen sich nicht ohne weiteres einordnen. Er beansprucht in seiner Malerei Freiheit. Eine Freiheit, die er auch dem Betrachter überlässt. «Meine Bilder» so sagt er, «verändern sich, wie ich selbst und die Welt. Jeden Tag sind sie anders, und doch stehen sie in einem Zusammenhang. Meine Bilder entsprechen einem Tagebuch, das die Veränderung meiner selbst und die der Welt aufzeigt.»

Gabor Schikula, 1951 in Budapest geboren, emigrierte 1981 in die Schweiz. Er wohnt in Zug und stellt jetzt zum ersten Mal in der Schweiz aus. Die Ausstellung in der Ecole Tamé ist von Montag bis Freitag jeweils von 9 bis 16 Uhr geöffnet.

du. Während der letzten zwei Wochen fingen in der Passage zum Stein luftig zarte Aquarelle die Blicke mancher Vorbeihastender. Die Kunsthandlung **Twerenbold** zeigte neun Aquarelle des in Luzern arbeitenden Goldschmieds **Hans Peter Hänggi.**

Wie verblassende Erinnerungen wirken die Bilder der todgeweihten Stadt Venedig auf den ersten Blick. Pastellener Schimmer von Wasser, Luft, Sonne und Weite huscht über Häuser- und Kirchenfronten. Beim genaueren Betrachten fällt jedoch die sorgfältig beobachtete und ausgearbeitete Einzelheit ins Auge, die auf eine intensive Auseinandersetzung mit der Gestalt dieser faszinierenden Stadt und ihrer Ausstrahlungen schliessen lässt.

Die Abbilder von Luzerns See- und Reussufer geben ebenso helle und feine, vielleicht etwas weniger offene Einblicke einer Stadt am Wasser wieder. Viel Zeit steckt in diesen akribisch geschaffenen «Lichtblicken» – Zeit zum Verweilen, zum Betrachten und Festhalten.

Der 1939 in Zürich geborene Hans Peter Hänggi arbeitet seit 1970 in Luzern und beschäftigt sich in seiner Freizeit mit dem Aquarellieren.

☆

zgg. In der **Galerie auf Zeit** (im Klarahof) stellt zurzeit der 25jährige **Albrecht Schnyder** Werke seines jüngsten Schaffens aus. Obwohl sein heutiges Gesamtwerk bereits eine beachtliche Grösse und Vielfalt erreicht hat, stellt der Künstler lediglich drei seiner Werke der Öffentlichkeit vor. Es sind dies ein grossformatiges Gemälde (Acryl auf Baumwolle) sowie zwei Serien.

Vor allem das unbetitelte Grossbild entstand mit einem Seitenblick auf das zeitgenössische Schaffen der «Neuen Wilden» in Deutschland. Doch Schnyder hat dabei seinen eigenen Stil gefunden: dunkeltonig, mit sparsamer und feiner Farbgebung, die Farbe und Struktur der Baumwolle miteinbeziehend, lässt er einen Männertorso vermuten, ein Motiv, mit dem er sich seit rund einem Jahr intensiv beschäftigt.

Eher gegenstandslos muten seine beiden Serien auf den ersten Blick an (einmal sechs, einmal 27 Bilder, zirka 20×30 Zentimeter gross, Acryl und Tinte auf Transparentpapier). Die Bilder sind einfach, mit einem sparsamen Farbauftrag und subtiler Farbgebung gearbeitet. Durch eine raffinierte Anordnung entsteht eine Spannung, die die inhaltlich und stilistisch einheitliche Gestaltung der Einzeltafeln noch unterstreicht und sie formal zusammenhält.

Eine persönliche, engagierte Malerei, die sich am zeitgenössischen Schaffen orientiert ohne nachzuahmen. Schnyder hat seinen eigenen Ausdruck in Stil, Farbgebung und Material gefunden. Die Ausstellung dauert noch bis zum 28. Februar.

☆

us. Bis zum 18. Februar dauerte im **Café Engelsgruss** eine Fotoausstellung des 17jährigen **Stefan Peter**, der seine Präsentation von Schwarzweissbildern unter dem Titel «Hundeleben» zusammenfasst. Es ist ein kritischer Blick, den der junge Amateurfotograf durch den Sucher seiner Kameras geworfen hat, als er sich dem speziellen Thema angenähert hat. Stefan Peter, der in seinem bisherigen Fotografieren gemerkt hat, dass mit dem Streben nach schönen Fotos nicht die Realität aufgezeigt wird, meint zu seiner aktuellen Ausstellung: «Der Mensch nimmt die Tiere nicht so, wie sie sind, sondern macht sie so, wie er sie haben möchte.» Dies ist der Ausgangspunkt, von dem aus er auf die Suche nach Motiven zum Thema «Hundeleben» gegangen ist. «Der Hund ist ein Gegenstand zum Kaufen, ein Spielzeug, eine Alarmglocke, ein Teddybär oder ein Modegag mit roter Schlaufe, abgeschnittenen Ohren und verkürzten Köpfen.» So lautet ein Gedanke von Stefan Peter zu seinen Bildern. Was er da fotografierend zu seinem Thema zusammengetragen hat, sind Alltagsimpressionen, die das Bildthema «Herr und Hund» in verschiedenen Varianten zeigen, oder auch «Porträts» von Vierbeinern in possierlicher Pose.

Aufmerksam lauschen die vom Lärmschutzkomitee Autobahn N 2 Luzern eingeladenen Gäste im Überdachungstestmodell Sentibrücke den Ausführungen der Sachverständigen. Bild Hugo E. Berchtold

Die Autobahnüberdachung soll jetzt auf die Sentibrücken gezügelt werden

Lärmschutzmodell hat Test bestanden

Das Überdachungstestmodell im Massstab 1:1, das im Lochhof auf der unbenützten Autobahnausfahrt aufgebaut wurde, hat die Prüfung glänzend bestanden. Zehn Meter vom Testmodell entfernt reduziert sich der Schallpegel um zehn Dezibel, was der Halbierung des Lärms entspricht. Dies gab Professor Ulrich Winkler vom bauphysikalischen Institut in Bern gestern im Testmodell bekannt. Stadtingenieur Albert Gassmann erklärte, die wesentlichen Probleme seien gelöst. Der Stadtrat will jetzt aber das 20 Meter lange Testmodell für einen ästhetischen Test auf die Sentibrücken zügeln.

Das hat es in der Schweiz noch nie gegeben: Das Bundesamt für Strassenbau bewilligte vor Jahresfrist den Bau einer 20 Meter langen Teststrecke für einen völlig neuen Lärmschutz an Autobahnen. Die Idee von transparenten Bögen über die Sentibrücken der Nationalstrasse N 2 Richtung Zürich, die den Lärm der Autobahn auffangen sollen, stammt von Professor Ulrich Winkler. Im Lochhof-Tunnel machte er Tonbandaufnahmen vom Autobahnlärm. In einer leisen Nacht des vergangenen Novembers spielte er diesen Lärm inmitten des Stahlgerippes ab und machte entsprechende Messungen. In den folgenden Wochen wurde das Stahlgerippe mit Kunststoffglas eingekleidet und das Testmodell hinten und vorne abgedichtet. Nun konnte wieder Professor Winkler, diesmal zur Stunde der Wahrheit, anrücken. In einer kalten Januar-Nacht spielte er den Lochhof-Tunnellärm wieder ab, diesmal aber im fertigen Testmodell.

Gespannt warteten nicht nur die Erbauer, die Architekten und Ingenieure, sondern auch das seit rund fünf Jahren tätige Lärmschutzkomitee, bestehend aus Mitgliedern der beiden Quartiervereine «Luegisland» und «Wächter am Gütsch», auf die Winklerschen Resultate. Was die Architekten erhofft und Professor Winkler schon vorausgesagt hatte schutzraupe, die sich über die Sentibrücken hinziehen soll, zu verbinden. Der Schub, von den durchfahrenden Fahrzeugen erzeugt, würde für die Belüftung ausreichen.

Umstrittener «Zügelwunsch»

Ob das so schnell geht und bis zur Eröffnung der N 14, die den Zürcher Verkehr noch zusätzlich auf die Sentibrücken bringen wird, steht noch keineswegs fest. Eine weitere Verzögerung im bereits fünfjährigen Kampf für einen wirksamen Lärmschutz könnte sich durch den Wunsch des Stadtrates, das Modell zwecks Ästhetikdemonstration auf die Sentibrücken zu zügeln, ergeben. Die Fachleute zeigten sich von dieser Mitteilung des Stadtingenieurs überrascht, denn das nur 20 Meter lange Modell nimmt sich naturgemäss viel klotziger aus, als auf der ganzen Länge.

Ruedi Estermann

GRAND HOTEL CORVINUS
Kempinski Budapest

A

KEMPINSKI GALÉRIA
(1051 Budapest, Erzsébet tér 7-8. I. emelet)

szeretettel meghívja Önt

Schikula Gábor
"Itthon"
c. kiállításának megnyitójára

1995. szeptember 8-án, pénteken
17.15 -18.30 óráig

A kiállítást méltatja: Éri Gyöngyi művészettörténész

Schikula Gábor 1951-ben született Budapesten. Festményeit először 1978-ban látta a fővárosi közönség. Ezt követően minden évre jut egy kiállítás, de csak 1981-ig. Abban az évben ugyanis elhagyta Magyarországot és a svájci Zugsban telepedett le. 1984-től rendszeresen bemutatta munkáit Svájcban, majd külföldön is. 1994-ben tért vissza Magyarországra.

Schikula Gábor autodidakta festő. Nehéz kenyér ez mindenütt a világon, de talán még nehezebb az emigráns magyar művész sorsa. Schikula vasakaratával és hihetetlen művészi invenciójával dolgozta fel magát a svájci művészet élvonalába. 1994-ben mégis visszatért hazájába, mindent elölről kezdeni. *(Éri Gyöngyi)*
"Belső indíttatásból festek. Amikor az állvány előtt állok és dolgozom, csak akkor érzem magam szabadnak. És szabadnak lenni, ez a művész legszentebb kötelessége."

A képek keretezéséért köszönetet mondunk a komáromi Barcza Kft.-nek.

A tárlat megtekinthető október elejéig naponta 8.00-20.00 óráig.

Szappanos T. Andrea
Public Relations Manager
Tel.: 266-1000/508

A Kempinski Galéria a Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület 2260. sz. pecsételőhelye.
(Bell Captain)

SCHIKULA Gábor

HERNÁDI ANDRÁS:

Európába — de merről?

Épeszű ember aligha vonja kétségbe az unalomig ismételt tételt, mely szerint Magyarország és egész Kelet-Közép-Európa mind földrajzi, mind pedig történelmi okból a hosszú időn át egyszerűen csak Nyugat-Európaként aposztrofált térséghez kötődhet a leginkább zökkenőmentes módon. De minthogy e folyamat mégiscsak olyan keservesen halad, ráadásul azt kell tapasztalnunk, hogy a korábbi egyetlen *keleti „big brother"* helyett most mintha több *kisebb nyugati bátyuska* is rajtunk kívánná tölteni kedvét, talán nem ártana taktikát és stratégiát váltani. Még mielőtt végérvényesen beleesnénk a hibába, hogy csak egyféle térképben és kiterített földgömbben tudunk gondolkodni, amelynek a közepén magától értetődően Európa terül el.

Túl azon, hogy az USA-ban és Japánban eleve nem ilyen térképek függenek a falakon, sőt utóbb már az ausztrálok is egy önmagukat a középpontba állító glóbusszal jelennek meg, észre kellene vennünk, hogy ez a sajátos európai szemléletmód éppen az általunk mindig is joggal bírált amerikai kisvárosi híradásokra emlékeztet. Azokra, amelyek — legyen szó helyi lapról, televíziós vagy rádiós hírműsorról — gyakran nemcsak a nemzetközi eseményeket, de még az összamerikai érdeklődésre érdemes fejleményeket sem ismertetik. Egy biztos — és ezt már Amerikában is felismerték —: a világ három kiemelkedő jelentőségű térsége, Észak-Amerika, Európa és a Távol-Kelet között versenyben az információnak az állampolgárhoz való gyors eljuttatása és „megemésztésre", felhasználásra alkalmas tálalása döntő jelentőségre tett szert.

Miközben ugyanis Európának sorra meg kellett küzdenie a „túlérettség" buktatóival (a népesség elöregedésével, a jóléti állam koncepciójának kifulladásával, a versenyképtelenné vált iparágak leépítésével, a magas szinten rögzült munkanélküliséggel), a Távol-Keleten egy sor, korábban csak kuriozitásként emlegetett ország (Dél-Korea, Szingapúr, Malájzia, Thaiföld) már-már a „japán csodát" is meghaladó gazdasági és társadalmi sikereket könyvelhetett el. Ezek a ma is töretlen ütemben fejlődő gazdaságok időközben újabbakkal egészültek ki, elég csak a szabadságot és a demokráciát más értékek és mértékek mentén megítélő, éppen ezért a politikai rendszerváltást csak halogató Kínára és Vietnamra utalnunk. Utóbbiak hallatán az utca embere bizonyára legyintene, annyira csekély információval rendelkezik róluk. (Még szerencse, hogy a televízió jóvoltából olykor-olykor azért feltűnik egy-egy felhőkarcolókkal, „nyugati", de persze már Keleten gyártott autókkal zsúfolt utcakép. Ha akarunk, hát van miért gondolkodóba esnünk.)

***

Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy a minduntalan ugyanazon a kapun kopogtatót vagy dörömbölőt biztosan szívesebben fogadnák be, ha volna megfelelő vonzereje. Az egyidejűleg több irányban és esetleg kiegyensúlyozottabb arányokban kereskedő nemzet iránt a fogadókészség is erősödik, nem beszélve arról, hogy ez kisebb függőséggel járna, *horribile dictu* akár megvárhatnánk azt is, amíg a meghívót kikézbesítik címünkre. A távol-keleti példánál maradva, a térség egyetlen életképes integrációs tömörülése, az 1967-ben éppen főként a vietnami „fenyegetéssel" szemben létrehozott Délkelet-Ázsiai Nemzetek Szövetsége, az ASEAN, idén júliusban teljes jogú tagjává fogadta a világ felé látványosan nyitó, a térségnek az utóbbi néhány évben „legdivatosabbá" vált kereskedelmi és tőkebefektetési célpiacát: Vietnamot. A befogadók — Brunei, Fülöp-szigetek, Indonézia, Malájzia, Szingapúr és Thaiföld — valamennyien gazdagabbak és fejlettebbek, mint új társuk.

***

Mit tettünk és mit teszünk mi ehelyett? A világgazdaságnak most már több mint két évtizede legdinamikusabban növekvő régiójával, a Távol-Kelettel folytatott kétirányú kereskedelmi forgalmunk összértéke először tavaly haladta meg az 1 milliárd dollárt, vagyis a teljes forgalom 4 százalékát. (A kivitelben ez 2 százalék alatti, a behozatalban 6 százalék alatti részarányt jelentett.) Ráadásul még ez a csekély forgalom is túlzottan egyetlen országra, a nálunk sokkal fejlettebb és gazdagabb Japánra koncentráltan jelentkezett: ebben a relációban zajlott a forgalom fele. A hozzánk fejlettségben közelebb álló országokkal — a Kínából, Tajvanról és Dél-Koreából származó importtól eltekintve — elhanyagolható mértékben kereskedtünk. A kihagyott lehetőségekre igazából csupán akkor derül fény, ha felfigyelünk folyamatosan csökkenő (tized- és századszázaléknyi) részarányunkra e partnerországok statisztikáiban.

Márpedig napjainkban a távol-keleti gazdaságok fejlődésének egyik legszembetűnőbb sajátossága, hogy messze nem csak export-teljesítményeikkel hívják fel magukra a figyelmet, hanem egyre jelentősebb termékfelvevő-piacokká és tőkeforrásokká is váltak. Áruimportjuk hátterében egyfelől közép- és hosszútávú fejlesztési tervekkel összhangban megvalósuló beruházásaik, másfelől — a szélesedő középrétegnek köszönhetően — a lakosság fizetőképes keresletének javulása áll. (E gazdaságok többségét a tartósan magas, 30-35 százalék körüli megtakarítási és beruházási arányok jellemzik. 1994 végére együttes valutatartalékaik meghaladták a 460 milliárd dollárt.) Az ezred végéig tartó időszakban meghatározó módon lesznek jellezőek az infrastrukturális — út-, vasút-, erőmű-, telefon-, kórház- stb. — fejlesztések. A különböző, részben a régióból, részben a világ vezető tőkebefektető országaiból származó előrejelzések 1-2 ezer milliárd dollárra becsülik a befektetéshez szükséges tőke mennyiségét. Ha sikerülne a magyar vállalatoknak — *kellő időben* és a *megszokottnál jóval nagyobb aktivitással* startolva — ebből a „tortából" akár al-alvállalkozóként is csupán egy vékonyka, néhány ezreléknyi szeletet kihasítaniuk, akkor az 1996-2000 közötti öt év során legalább 1-2 milliárd, de akár 4-5 milliárd (évi átlagban 0,2-1,0 milliárd) dollárnyi forgalmat érhetnének el. Mindezt csupán egyetlen, igaz, távoli és kemény feltételekkel működő, és a mi külgazdaságpolitikánkban a mai napig is kedvezőtlenül kezelt régióban.

***

Félő, hogy miniszterelnökünk ez év végére tervezett és a hírek szerint három távol-keleti országot érintő útja sem lesz képes rést ütni a ma már szinte mindent eldöntő vállalati szféra idegenkedésén és kényelmességén. Mindezek tetejében semmiképp nem tekinthetők kedvezőnek a nemrégiben tett olyasféle kormányzati lépések sem, mint a most éppen felzárkozóban lévő és éppen ezért egy korábbi partnerséget nyilván hosszú távon is meghálóló Fülöp-szigeteken követségünk bezárása — pénzügyi okokra hivatkozva —, vagy éppen a kínai államelnök és pártfőtitkár idelátogatásának viszonylagos előkészítetlensége. (Ezt nem ellensúlyozta a sajtóban felelőtlenül bedobott hír sem egy esetleges 1 milliárd dolláros mamutüzletről). A megoldás másirányú: szorgos és türelmes piaci munkára van szükség, az ázsiai érdeklődők megbecsülésére, ígéretek, határidők betartására, stabil kapcsolattartására, a szerény, „próbarendelés" jellegű megbízások lelkiismeretes teljesítésére.

Mindezek az erőfeszítések természetesen kitűnően alkalmazhatók más térségekkel fennálló kapcsolatainkban is. Így azután esetleg megvalósulhat az, amit a régióval alaposabban foglalkozók hosszabb ideje képviselnek már: „Talán Európába is a Távol-Keleten át vezet majd az út."

Dr. Hernádi András, az MTA Világgazdasági Intézet Japán, Kelet- és Délkelet-Ázsia Kutató Központjának vezetője, az Európai Japanológusok Szövetségének elnökhelyettese.

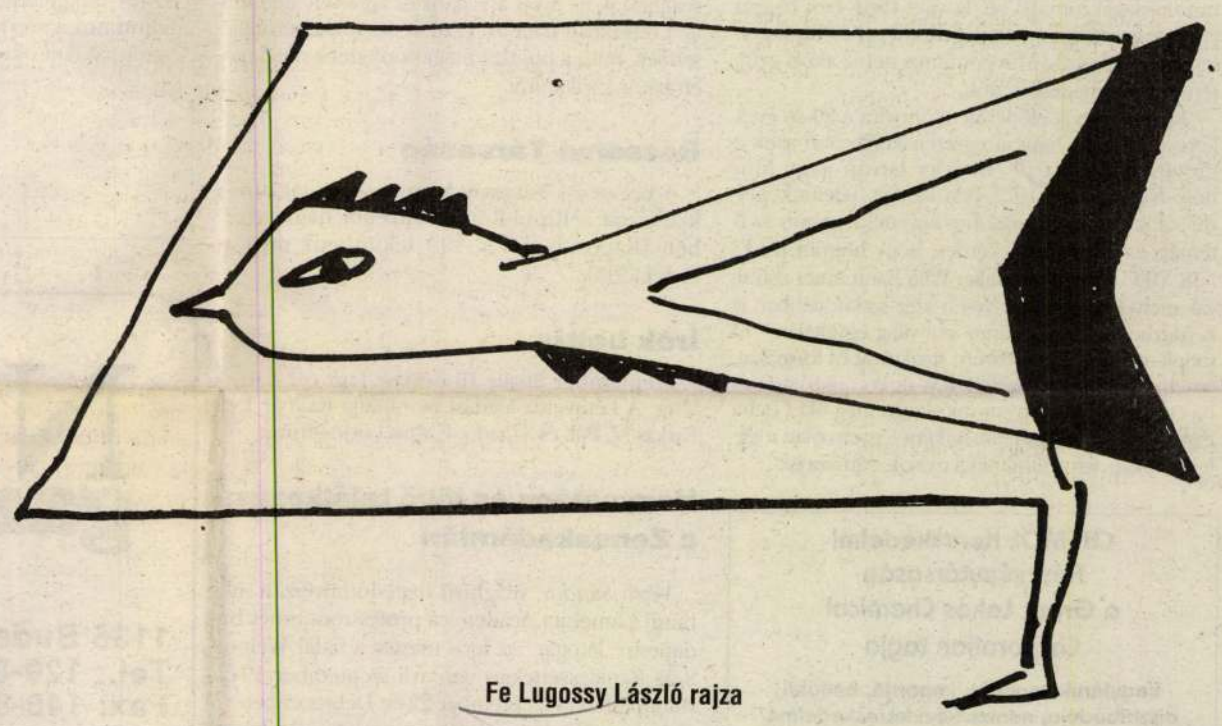

Fe Lugossy László rajza

VÉRTES CSABA:

Kényszervállalkozók és disszidensek

Ott tartunk (és most tessenek kapaszkodni!), hogy a „humán erőforrás-gazdálkodás" egyik sarkallatos pontja: *adhat-e számlát a munkavállaló vagy nem?* Mert ha igen, akkor semmi gond. Akkor a munkavállaló igazából nem is munkavállaló, hanem vállalkozó. Nincs munkabér és nincsenek elviselhetetlen — sőt: a legújabb bejelentés szerint elviselhetetlennél 2 százalékkal is magasabb — bérterhek.

Ott tartunk, hogy egyre gyakoribb: a munkaadó „szabályszerű" munkavállalóval nem szívesen áll szóba; számára egyre inkább a „számlaképes" vállalkozó jelenti a hasznavehető „humán erőforrást".

A férjből és a feleségből álló családi bt. már kisvállalkozás. Alkalmazottai a nagykorú gyerekek, a nagyszülők, meg a keresztmama és a keresztpapa, az ángyika és a tántika vagy bárki, aki csak a család környékén föllelhető és munkára fogható. Nincs ezzel semmi baj, csak ne tévedjünk el: e kisvállalkozásoknak semmi közük az új munkahelyek megteremtéséhez, semmi közük a gazdasági szerkezet átalakításához, s többnyire semmi közük a valóságos vállalkozásokhoz. Éppen ellenkezőleg: az efféle mikrovállalkozások általában a munkáltatók nyomására, gyakorta kifejezett kényszerítésére születnek, mondjuk úgy, adózási megfontolásból.

Nem véletlen, hogy az egyéni vállalkozásként működő több mint hétszázezer cég közül több mint kétszázezer szellemi szabadfoglalkozásúak egy vagy két személyes cége. Viszonyításként: 1990-ben egy szellemi szabadfoglalkozásúra két kiskereskedő és nyolc kisiparos jutott, napjainkban e három csoport létszáma alig különbözik egymástól.

Az Ipargazdasági Kutatóintézet munkatársai, Futó Péter és Kállay László szerint a kis- és középvállalkozók legalább 40 százaléka (!) halott cég. Fantomszervezet. Papírvállalat. Vagy azért, mert a cégalapítónak be kellett látnia, hogy elképzelései megvalósíthatatlanok; vagy azért, mert a szóban forgó céget eleve adócsalási célokból hozták létre; vagy azért, mert az elkerülhetetlen csőd előtt álló vállalkozó maradék vagyonát a villámgyorsan megalapított fantomvállalatba mentette a hitelezők elől; vagy pedig azért, mert sokan a főállásuk mellett kényszerültek vállalkozni.

Mindennek ismeretében megállapítható, hogy fura ez a vállalatalapítási láz. Fura azért, mert a vállalatalapítás nagy föllendülését meglepően kevés vállalat-megszűnés kíséri. Például találomra belekotorva a bőséges statisztikai adattárba — 1993-ban 16 ezer új gazdasági szervezet alakult, alig 1500 szűnt meg, jogutód nélkül pedig mindössze 361. Miért, mikor mindenki a cégalapítás súlyos gondjaira, a még súlyosabb adóterhekre, az elviselhetetlen hitelfeltételekre panaszkodik, egyébként okkal? Gyaníthatóan azért, mert az újonnnan alapított vállalkozások java része el sem jutott az érdemleges működésig, mindössze papíron létezik, vagyis csődbe sem juthatott. Az üres szervezetek esetében semmi gondot nem jelent a cég akár hosszabb ideig tartó „altatása" sem. Ezt is tudva, ugyancsak óvatosan kell kezelni azt a — politikai érvként is sokat használt — adatot, miszerint a kisvállalati szektorban több mint másfélmillióra tehető a foglalkoztatottak száma, tehát e szektor dinamikus növekedése a munkanélküliség fontos ellenszere.

Nos, ez így túl szép, és ráadásul nem is igaz, mert egyrészt: a munkanélküliek mindössze 1-2 százaléka lesz vállalkozó; másrészt mert a vállalkozásukat elindító főállású munkavállalók túlnyomó többsége valamiféle vállalkozás gründolásával próbálja elkerülni az esetleges munkanélküliséget. Ez utóbbiak fölismerték, hogy szerencsés esetben a kisvállalkozás felfoghatja a makrogazdasági válság csapásait. Legfőképpen oly módon, hogy szükség esetén beépül az informális gazdaságba. Fura paradoxon, hogy a súlyos adóterhek egyrészt sok kisvállalkozást csődbe juttatnak, ugyanakkor éppen az adócsalás lehetőségeit kínálják a kisvállalkozások talán legfontosabb versenyelőnyét.

Sajátos rétegről van szó. Többségük korábban is részese volt a feketegazdaságnak, és alaposan kiismerte a jövedelemeltitkolás módszereit. Közülük tízezrek lettek olyan üzletemberek, akik korábbi tapasztalataikat hasznosítva már „csak" a társadalmilag megszokott módon és elfogadott mértékben titkolják el jövedelmeiket az adóhatóság elől. Sokan csak azért legalizálták korábbi rejtett tevékenységeiket, hogy az üzletmenetüket bővíthessék, de készenlétben állnak az adóság további szigorítása, a dekonjuktúra további mélyülése esetén az informális gazdaságba történő azonnali visszavonulásra.

Vagyis: jellegzetesen kétarcú ez a hazai kis- és középvállalkozói világ. S külön elemzés tárgya, hogy miért e kétarcúság, miért e különleges vonzódás a fekete gazdaság peremén történő mozgáshoz és miért a jövedelem-eltitkolás és az adócsalás kockázatának könnyed vállalása? E kérdésekre nem válasz, mindössze egy lábjegyzetnyi kiegészítés, hogy a témában járatos kutatók szerint az országban működő 860 ezer gazdasági szervezet 99 százaléka potenciálisan alkalmas az informális tevékenységre. Mert ilyen az adózási rendszer, mert ilyen a legális gazdasági körbe való belépés szabályozása (szabályozatlansága), s mert ilyen — általában véve — a gazdálkodási környezet. Az úgynevezett informalitás — mondjuk magyarul: a fekete munka — Kornai János kifejezését használva, a magyar gazdaság „normál állapotához" tartozik.

Vannak, egyelőre nem sokan, bár egyre többen, akik ezt az állapotot képtelenek elfogadni. Ők azok, akik itt hagyják ezt a vircsaftot; ők azok, akik már semmiben és senkiben nem bízva, a legeslegújabb kor disszidensei. Kényszerűségből, most már legálisan, s természetesen nem az ország hasznára.

MÁS

Kempinski Galéria

Október elejéig látható a Kempinski Galériában (Budapest, V., Erzsébet tér 7-8.) *Schikula Gábor* „Itthon" című kiállítása. Schikula Gábor 1951-ben született Budapesten. Festményeit először 1978-ban látta a fővárosi közönség. Ezt követően minden évre jutott egy kiállítás, de csak 1981-ig, ugyanis abban az évben elhagyta Magyarországot és a svájci Zugsban telepedett le. 1984-től rendszeresen bemutatta munkáit Svájcban, majd külföldön is. 1994-ben tért vissza Magyarországra.

Schikula Gábor autódidakta festő. Nehéz kenyér ez mindenütt a világon, de talán még nehezebb az emigráns magyar művész sorsa. Schikula vasakaratával és hihetetlen művészi invenciójával dolgozta magát a svájci művészet élvonalába. 1994-ben mégis visszatért hazájába, mindent elölről kezdeni. (*Éri Gyöngyi*)

Műcsarnok

Szeptember 8–án nyílt meg a Műcsarnokban *Kovács Attila* kiállítása.

Kovács Attila (sz. 1938. Budapest) eddigi legátfogóbb magyarországi kiállításán három évtized munkásságát mutatja be. Kovács 1964–ben hagyta el Magyarországot, jelenleg Kölnben és Budapesten él és dolgozik. Művei számos nemzetközi gyűjteményben megtalálhatók.

„Művészetének elődei nem annyira a 20–as évek konstruktivistái, hanem egészen konkrétan azok a művészek, mint pl. Beöthy István vagy Moholy–Nagy László, 1922–ben készült 'telefonképeivel', akik additív munkaelvet követtek: ugyanis az ő témája az az alapvető kérdés, hogy hogyan JELENIK MEG a világ, vagy talán Willi Baumeister szavaival, melyeket Kovács szívesen idéz sarkítottabban is kérdezhetjük: 'vajon kinéz–e a világ egyáltalán?' El tudok–e képzelni rendszert, struktúrát és formákat, amelyek ábrázolni képesek a világ komplexitását és ha ez lehetséges, hogyan valósítsam meg őket és ha megjeleníthetőkké váltak, miként tegyem őket megfejthetőkké, lefordíthatókká mások számára is?

Kovács munkáinak témáját a legtalálóbban így foglalnám össze: a különbség érdekli, az absztrakt módon elképzelhető, önmagukban érvényes strukturák és ezek megjelenési formái közötti eltérés." (*Wulf Herzogenrath*)

*

Tendenciák a kortárs litván művészetben címmel nyílt kiállítás a Műcsarnokban. Megtekinthető: október 1-ig, hétfő kivételével 10-18 óráig.

Talált nő

Szeptember 15-én 20 órai kezdettel *Forgács Zsuzsa*: Talált nő című könyvének a bemutatóját tartják a Merlin Klubban (Budapest, V., Gerlóczy u. 4.)

A könyv védője: Kozma György,

A könyv támadója: Kozma György,

Forgács Zsuzsa pedig részben saját szövegeivel, részben más szerzők életművéből előásott kedvenc idézeteivel fogja szórakoztatni a közönséget.

Erró

Kiállítás a Galéria 56-ban (Budapest, V., Falk Miksa u. 7.)

Erró 1932-ben született Izlandon. Talán ő az egyetlen izlandi művész, aki igazi világhírnévre tett szert.

Képeinek egyértelmű politikai tartalmuk van. Arról szólnak, amit látunk, nem kell mélyebb értelem után kutatni. Persze lehet a meghökkentő módon egymás mellé rakott jelképek mögé mögöttes tartalmat képzelni, bár Erró saját maga ezt nem teszi. Ilyen értelemben Erró ízig-vérig európai pop-art művész. Az általa használt jelképek, mint az amerikai pop-art művészeknél, csak önmagukat jelentik, ugyanakkor, szemben az amerikaiakkal, direkt politikai töltetük van. A politikai realitásnak az ilyen arrogáns és agresszív bemutatása rendkívül hatásos. Erró képei sokkal erőteljesebbek, mint a politkai magazinok néha meglepően bátor karikatúrái.

Bezsenyi Társaság

A Berzsenyi Társaság képzőművész tagjainak kiállítását a Rippl-Rónai Múzeum nagytermében (Kaposvár, Fő u. 10.) tekinthetik meg az érdeklődők.

Írók boltja

Szeptember 20-án 16 órakor Lao ce: Tao te king. A kétnyelvű kiadást bemutatja Kalmár Éva, Farkas M. Pál, és a kiadó, Farkas Lőrinc Imre.

Hagyomány és jövő találkozása a Zeneakadémián

Végh Sándor, világhírű hegedűművész, a salzburgi Camerata Academica professzora ismét Budapestre látogat. Az idős mester a fiatal Weiner-Száz Kamarazenekart vezényli szeptember 19-én Budapesten és szeptember 22-én Debrecenben.

A Zeneakadémián a szeptember 19-i hangverseny 19.30-kor kezdődik. Műsoron: MOZART: Cosi fan tutte — nyitány

Esz-dúr sinfonia concertante hegedűre és mélyhegedűre K. 364

D-dúr (Prágai) szimfónia K. 504

Szerkesztői üzenetek

Rovatról, sorozatról, stúdióról

ROVATOK — Lapunk 8-9. oldalán, e héttől kezdődően új rovatot indítunk — egyelőre kétheti megjelenéssel — ECO címmel. Mondhatnánk úgy is, hogy gazdasági rovat, ez azonban így leegyszerűsítés volna: kifejezőbb talán a rovat alcíme: szellem, gazdaság, társadalom. Szándékaink szerint bemutatnánk azt a munkát, amely a legkülönfélébb értelmiségi műhelyekben — kutatóintézetekben, kamarákban, egyetemekben, szakmai szervezetekben — folyik, lehetőség szerint azok írásain keresztül, akik az adott folyamatokkal foglalkoznak. Ennek keretében szeretnénk, ha arányosabb, így az eddigihez képest jelentősebb szerephez jutna a reálértelmiségi gondolkodás, ebből következik az is, hogy az ismert szerzőkön kívül mindeddig kevesebb publikálási lehetőséget kapott nevekkel is megismerkedhet az olvasó. A közgondolkodás figyelemre méltó és lehetséges irányai, esetleges modelljei jelennének meg a rovatban, amelyik — nem szeretnék megsérteni egyetlen kollégát sem —, mindenképp az egyre tarajosabb hullámokban hömpölygő felszínes újságírói álpublicisztika ellen szerveződik. Szeretnénk, ha lényeges kérdésekben azok szólalnának meg, akik a lényeges kérdésekben korábban már elmélyültek és hiteles választ képesek adni — nyilvánvalóan esetükben sem kizárva a tévedés természetszerű kockázatát. Bevalljuk, hogy a rovattal mindenekelőtt a reálértelmiséget szeretnénk visszacsalogatni: az úgynevezett legendás időkben olvasóink jelentős részét alkották a mérnökök, közgazdászok, orvosok, ám az útjaink az idők folyamán lassanként elváltak. Hátha ismét közelíthetünk egymás felé. A rovat szerkesztője Tarnói Gizella.

MŰGYŰJTÉS — másik új rovatunk a Műgyűjtés. Korábban már jeleztük, hogy az őszi aukciós szezon beindulásával egyidőben olyan rovatot szervezünk, amelyik a lehetőség szerint foglalkozik majd a hazai műtárgykereskedelemmel, az aukciós rendezvényekkel, és általában is, a hazai tárgyi kultúrával. Amellett, hogy a rovat információkat közöl, időről időre bemutat egy-egy aukciós tárgyat, művészettörténti vagy éppen műkritikai szempontból. A Műgyűjtés a műbírálati részen belül jelenik meg kisrovatként, viszont heti rendszerességgel. A rovat szerkesztője Bátki Mihály, aki most már huzamos ideje foglalkozik ezzel a tágykörrel, nevét e tárgykörben a Figyelőből ismerheti az olvasó.

LEVÉLSOROZAT — E héten Ferenczi László és Ungvári Tamás írásával befejeződik a Magyar Posta támogatásával szervezett sorozat, amelyben kilenc írást közöltünk e műfaj köréből. Hogy milyen volt, azt az olvasó ítéli meg, nekünk, akik a sorozatot gondozták, igazán élvezet volt elsőként olvasni az írásokat erről a különösen izgalmas műfajról.

RIPORTERSTÚDIÓ — a jelentkezők létszáma jóval túllépte azt a határt, amelyik a tematikának megfelelő kiscsoportos foglalkozásokat még lehetővé teszi. Minthogy senkit nem szeretnénk elutasítani, úgy döntöttünk, hogy az érdeklődőket két csoportra osztjuk. Az egyik csoport foglalkozásait október-november-decemberben tartjuk, a másik csoportét jövő év elején. Éppen azért, hogy valamilyen alapon kialakíthassuk a csoportokat, eredeti szándékainktól eltérően mégiscsak kérünk egy önéletrajzot, valamint egy (maximum három) megjelent, vagy meg nem jelent bármilyen műfajú írást. Ezt szeptember 22-ig kérjük eljuttatni a szerkesztőségbe, hogy a szeptember 29-i számunkban közölni tudjuk azok névsorát, akiket október 2-án várunk a Rezső tér 15. szám alatti helyiségünkben.

Kovács Zoltán

CHEMOL Kereskedelmi Részvénytársaság
a Great Lakes Chemical Corporation tagja

Vegyiáruk exportja, importja, belföldi disztribúciója, nemzetközi kereskedelme

Cím: 1134 Budapest, Róbert Károly körút 61-65.
Postai cím: 1439 Budapest, 70. POB 696.
Telefon: 269-8520, 269-8521, 269-8522
Fax: 269-8578, 269-8590; Telex: 22-4351

NAPI gazdaság

ÁLLANDÓ MELLÉKLETEINK:

Tőzsdék-piacok

NAPI Szolgáltatás

Pihenő NAPI

1135 Budapest, Csata u. 32.
Tel.: 120-8062, 149-0305
Fax: 140-8111

GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI HÍRLAP

Műtárgyak és aukciók

MŰGYŰJTÉS

Szerkeszti: Bátki Mihály

Csak orrhosszal — alig harminc évvel vezet a Sotheby's, a világ legrégibb aukciósháza, a több mint kétszázhúsz éves BÁV (Bizomány, bizi, sőt bizó, főleg azoknak, akik jól vettek, vagy adtak el) előtt — életkorban legalábbis. Igaz, a Sotheby's árverések rendezésével kezdte és úgy is folytatta-folytatja jelenleg is, könyvárveréseket tartott két évszázadon át, majd rátért festmények, ékszerek, bútorok, és gyakorlatilag minden gyűjtői érdeklődésre számottartó tárgy aukcionálására. A BÁV jogelődje viszont zálogjogot kapott Mária Teréziától, és néhány évtizeddel ezelőttig zálogházairól, nem pedig — mint most — művészeti aukcióiról volt híres. Örülnek a változásnak? — a kérdésre Konrád Miklós, a BÁV aukciós osztályának vezetője válaszol.

— Nem érzem ilyen élesnek a változást, hiszen korábban is voltak és vannak igen nívós műtárgyboltjaink, de a műtárgyaukciók rendezése egyértelműen a műkereskedelmi tevékenység csúcsát jelenti, és mi olyan időben tartottuk meg, talán erősítettük is vezető szerepünket, amikor egyre több jórészt komoly, felkészült cég lépett be erre a piacra.

— Az aukciókat a közvélemény, (és ebben rejlik nagy vonzereje) egyfajta műtárgytőzsdének, olyan koncentrált piacnak tartja, ahol a tárgyak a legtisztább körülmények között, ellenőrizhető módon cserélnek gazdát. Így van ez valóban?

— Általában igen. Bár természetesen, mivel pénzről, gyakran nem kevés pénzről van szó, néha előfordul ezzel ellentétes szándék is, de senkinek sem szeretnék tippeket adni.

— Még akik sosem járnak aukcióra, azok is tudják, hogy vannak — sőt, évről-évre dőlnek — az aukciós csúcsok; egy-egy tárgy, hat, nyolc, tízszeres áron kel el, mármint a kikiáltási árnoz képest. Lehet az ilyet előre tudni, vagy sejteni?

— Csak annyira, mint a lottószámokat. Minden aukciós területnek megvannak a szakértői, akik az úgynevezett kikiáltási árat meghatározzák. Ezt bízvást nevezhetjük a tárgy reális értékének. De ha nincs a teremben olyan, — és ritkán ugyan, de ez is előfordul — aki „be van fűtve" arra a darabra, akkor az a tárgy visszamarad. Ha viszont ülnek ott legalább ketten, akiknek ezért, azért, amazért kell a tárgy, akkor megindul a licit. Ezért nem lehet aztán következő alkalommal az előző árverésen elért árból kiindulni: ha két vetélkedőből csak az egyik influenzás, máris elmarad az szenzáció. Más kérdés persze, hogy a korábban elért ár nem csak az eladók, de a vevők fantáziáját is meglódíthatja...

— Ön fél évtizede állandó vezetője a nagy műtárgyaukcióknak. Azt a látványt, ami ilyenkor ön elé tárul, más nem igen láthatja, hiszen íratlan szabály, hogy aukción nem illik hátrafordulni, és azt bámulni, hogy egy-egy tárgyat ki ütött le, ki vásárolt meg. Amikor az első tétel kikiáltása előtt körülnéz, mit lát maga előtt?

— Ötven millió forintot. Azt a forgalmat, ami az aukción realizálódik..

— Ez a lényeg valóban, hiszen ezért rendeznek aukciót. Mégis milyen az a többszáz ember, aki ott megjelenik? Vannak visszaköszönő arcok?

— Nagyon sokan. És vannak meglepetések is: azt az arcot, akihez tartozó kéz tavaly decemberben Munkácsy Mihály Az alvó nagyapó című festményét leütötte, és adott érte közel hatmillió forintot (a legtöbbet, amit Magyarországon eddig aukción kifizettek) még sosem láttam.

— Különösebb aukciós gyakorlat híján is sikerült neki a mutatvány. Lehet, hogy az aukción való vásárláshoz csak pénz szükségeltetik? Vagy van olyan is, ami megtanulható.

— Azt hiszem, hogy van, bár ter-mészetesen a pénz sem árt. Mindenesetre ha fix összeggel rendelkezünk, és netán több tárgyra is fáj a fogunk, akkor nem árt gondosan felkészülni, a katalógusban bejelölni, hogy valaki milyen leütési árig kíván (tud) elmenni. Ilyenkor — ha a licit vége felé két-három licitáló marad — némi ügyességgel kisakkozható, hogy ez a leütési ár nála hangozzék el, mert ekkor van esélye arra, hogy a többiek nem mennek tovább, — ha viszont másnál mondják be az összeget, akkor arról ő már biztosan lecsúszott. Vagy: ha egy neki tetsző tárgyra az árverés elején kerül sor, és nincs rá licit, ő is elengedheti, mivel az el nem kelt tárgyak az aukciók végén visszakérhetők, és akkor már annak tudatában licitálhat, hogy az általa kiszemelt tárgyakat sikerült-e (és főleg mennyiért) megvennie. Persze fel kell készülnie, hogy ekkor már a korábban látszólag senkinek nem kellő tárgyra — pontosan ezért — tízen is licitálnak.

B.M.

Aukciók péntektől-péntekig

Numizmatika: 15-16., Budapest, Hotel Kempinski, Habán Kft., Huberman László

Általános: 18., Budapest, Váci u. 36., Belvárosi Aukciósház

Ékszer: 19., Budapest, Lónyai u. 30-32., BÁV Rt.

Papírrégiség: 20., Budapest, Margit Krt. 16., Első Budai Árverőház

Vegyes műtárgy: 21., Budapest, Margit krt 16., Első Budai Árverőház

Bélyeg: 17., 21., Budapest, Vörösmarty u. 65., Profila Kft.

Festmény: 22., Budapest, Villányi út, Műgyűjtők Galériája

Schilcher

bécsi festő

festette a nyitrai
páli sz. Vincéről
nevezett irgalmas
testvérek templomának
oltárképeit. Az 1850-es
évek (?)-ben

Vagner József:

Adatok a nyitra-
városi plébániák
történetéhez.
Nyitra, 1902. 28. l.

tevékenységének apotheozisát zengenek azok a szavak, melyekkel Carducci a várost a műemlékek helyreállítási munkájának folytatására ösztönözte. «Bologna szép — mondta a költő — de az olaszok nem csudálják érdeme szerint szépségét: merész, fantasztikus, formás és plasztikus XIV. és XV. századi építészetét, terracottáival, könnyed loggiáival, ketté osztott, keretes ablakaival. Mily csudásak lehettek a cinquecentoban festményekkel elhalmozott vörös falai! A papok, a spanyol secentisták és a settecentisták megrontották, bemeszelték, álöltözetbe bujtatták. Ma a szabadság fényében lassankint leválik a hamis vakolat, lehull az álarcz, előbukkan a régi

Franczia országban a nagy forradalom zott pusztítások tettek elsősorban szü műemléki intézkedéseket. 1834-ben miniszter a franczia történelem okm kiadására és a régészeti és művésze kek leltározására bizottságot neve 1837-ben megalakították a Történet kek Bizottságát (Commission des mo historiques), melynek feladatául a mű osztályozását tűzték ki.

Ez intézkedések azonban a műemlé munkának csak első részét, az eml vételét, lajstromozását jelentették; a lépésre, a tulajdonképeni védekezés emlék rombolók és fosztogatók el

MDK.

Schil János aranyozó.

A félegyházi r.kath. templom.

Vasárnapi Ujság, 1877 XXIV. évf. 583 l.

Schilcher

l.

LykaMagyműI800-50

424. 488. l.

6.

Schilcher

l.

Lykanomzromantika
48, 57. l.

lapbizományos
PÜSPÖKLADÁNY

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Adler Mór.

† Ambachban 1886 július 21-én.

, kissé balrafordult, jobbkezét
ig kettős táblát tart a tíz-
eje sugárkévéket szór, szemöl-
haja vállaira omlik, bajusza
Bő ujjú köntöse piros. A hát-

m. — Lelt. sz. 2232. — Értéke
ya 1902 július 4 én (821–902).
9-én (890–902). — Az átadást
íróság 1903 február 10-én Ö.
másúl (178–903).

III

318 (2232).
597 (3).

318

Kª 300.—

Hagy

~~ajándék~~

a díjakr
a: az I. csoportba
port három tervét 1000—100
500—500 koronával díjazta —
küeknek jelentvén ki. Az I. csop
Tódsó Pál) és „Világos" (*Nagy*
alkalmazkodnak a telekviszonyokho
kevésbbé mesterséges eszközöket,
„Allmighty" (A. *Balogh* Lóránd),
és „Szeressetek" (*Gerster* Kálmán)
sorozott tervek inkább szabadabb
(*Habicht* Károly), „Lord" (ifj. *Ka*
schlosz Kornél) jeligés tervek. A
közöljük. Az építő tervek elkészítés

A betegsegélyző pénztári sér
ipartestület kérdőíveket küldött az
zendő feleletek alapján f. hó 29-
országos értekezletet tartanak, mely a

A lipesei új városi elektrom
város különböző pontjain elhelyez
szolgáltató telep. A központban 1
termelnek, ezt két kábel, amelyek
az állomásokhoz vezeti. A gépház
helyezni. Egyelőre két, egyenkint
egy 3600 lóerős turbódinamót sz
18 Cornwall-kazánnak van helye.
kerüljék, hat kémény számára kísér
berendezés épült, amely a tüzelé
segítségével hajtja. Az alállomásol
alakítják át. Nagy akkumulatorba
A kábelek isolatiójára nagy súlyt v
készült fedő téglák védik és válasz
az egyikben keletkezett rongálás a
nem terjedhet át.

Újrendszerű mesterséges j
Friedrichstrasse-pályaudvar közelét
metszetű húzott vascsövekből kész
egymás mellé rakják, a pár mill
hajófödélzeteken, dugacsolják. A
kering és a padozatra bocsátott v
jéggé fagyasztja. A terem padozat
megfelelően is berendezhető.

Pótlás. A mult számunkban i
nyok" című füzetét; pótlólag m
mény Kilián Frigyes könyvkeresk
10 koronáért. — Mult számunk
megvilágítása végett ismételjük, h
a szerző, *Orczy* Gyula tanulmány

ani és le kell
lig mindig úgy
erbírása még abban
a régi béton között n
t létrehozni. A bétonozás fél
bárhol; *b*) gerendán az ó
ében, az általa hordott leme-
ezen az őt megtámasztó geren-

ek még friss bétonját a hirte-
itől, a hajszálrepedések kelet-
célból a bétont a legkedve-
legalább egy hétig állandóan

C alatt csak akkor szabad
hatásának elhárítása érdekében
gtétetnek. Fagyott anyagokat
zabad használni.
akadályozó megtámasztások
a béton a sajátsúly elbírá-
hez szükséges időtartam függ
on megkeményedése végbe-
ztől és a saját súlynak nagy-

ogy kedvező körülmények
ntására a *legrövidebb* meg-
ezők:
ezeteken, amelyekben a saját-
első erőket okoz, mint az
legfölebb 7 *m*; elkészültük

nlítettnél nagyobb sajátsúlyú,
zerkezeteket két hétnél hosz-
artani. Nevezetesen az olyan
nagyobb, mint az esetleges
elynek a nyílása nagyobb
kell megtámasztva hagyni.
is legrövidebb megenged-
ét között megfelelő közbe-

edése folyamán fagy állott
fagyos idő tartamával meg

eteket kibontásuk után saját
(pl. építőanyagokkal vagy
támasztó állásokkal stb.)
elkészültük óta *négy hét*
yobb szabad nyílású geren-
rgása után. Természetesen
n szabad nagyobb súlyok-

az
fol
csat
1
véte
rész
káza
még
2.
kere
nem
hibá
nagy
10.
3.
lések
8 *m*,
értő
nagy
vétel
Eg
pítan
Ok
ha az
feleln
figyel
föl ar
végre
is, ut
rész t
4.
hat h
5.
építm
rész f
tető v
lában
mérets
fölvév
Az

ukön körülfogja. A gerendák
etőleg a munka félbeszakítása
a pedig ez nem volna lehet-
atása előtt a már lekötött régi
mosni. A munka
ar törte kell megválasz-
5. §. 2. pontja az esetben
t — az állás eltávolítás em is

határidők előtt a szerke-
ítés folytatása érdekében
ntaállásban teljesen meg-

et támasztásaik kibontása
) nem mutatkoznak-e raj-

tul
b)
az
áta
utá
gál
látl
1
sér
ese
gor
nap
1
8.
is meg

Schilcher Friedrich
* 1811.
Lkab IV. 47,100
IV. 152

Schilcher Fritz

festő

Lásd még magyar vonatkozással

Wurzbach XXIX

K. 312 l

Schilcher Frigyes

993. Schilcher Frigyes.

Sz. Bécsben 1811-ben. † ugyanott 1881 május 6-án.

I. Ferencz József.

Egész alakban, oszlopos erkélyen állva és gyalogsági tábornoki ruhában van ábrázolva. Kissé balra fordul, de visszanéz. Jobb kezét csipőjére támasztotta, baljával az oroszlánfővel ékesített és mintázott zöld terítővel letakart asztalon lévő térrajzra, a melyen egy másik rajz és egy zöld tollas kalap fekszik, támaszkodik. Rövid haja, szemöldöke, oldalszakálla és bajusza szőke, szeme kék. Mellét a katonai érdemkereszten kivül szalagjaikkal az aranygyapjas, a hadi ékítményes Mária Terézia-, a szent István-, a Lipót- és a vaskorona-rend jelvénye diszíti. Öltözete: fehér kabát, piros nadrág oldalt paszomántcsíkokkal, szolgálati jelvény a derékon és kard. A háttér hegyes vidék felhőzött égbolttal. Jelzése alól jobbra: »*Fried. Schilcher 1856*«.

Vászon, méretei 117·5 : 135 cm. — Lelt. sz. 993. — Értéke 150 K. — A magy. kir. ministerelnökség letéte 1906-ban. — Átvétetett 1906 február 27-én (307–906). — Bejelentetett 1907 január 21-én (93–907).

F. sz. Lf. Nr.	Mesterjegy Meisterzeichen	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur
180		**Mattes Schuller,** e. 1591—, MC 1597, 1604/05, 1610, † 1610, avagy — *oder* **Michael Schildmacher,** e. 1602, † 1604. Fedeles kupa, vésett arabeszkes lambrekénnel. — *Deckelkanne, m. grav. Arabeskenbehängen. Ca. 1600.* Báró Herzog Mór Lipót, Bp. Expos. 1931 : 54, képpel — *mit Abbildung.*

rzeichen aus ihrer früheren Hei-
itgebracht haben. (Die frühesten
chten über eine Stempelung in
hland, aus Erfurt 1289, deutet
berg auch nur als Forderung von
rzeichen.) Die Stempelung mit
eichen können Italiener nach
n eingeführt haben. Aber, daß
mpelung in Ungarn nicht unbe-
us dem Auslande stammt, zeigt
ein dastehende Art des Stem-
mit dem „Siegel der Zunft-
rschaft", die in einigen Zünften
war (siehe S. 174/176), wo doch
teuropa zu dieser Zeit allgemein
nzeichen oder Anfangsbuch-
von Stadtnamen die Ausführung
eingehaltskontrolle, die Beschau

Schilk Ferenc
kőfaragó

1727-től Pécsi
tanácsos Pesten

Schmall
I. 158. l
167. l

a folyóiratok: nálunk az Archaeologiai Értesítő, Erdélyi Múzeum, Budapest régiségei. A Corpus III. kötetének első pótkötete 1891-ben jelent meg. Mommsen művét Do-

perator helyett DN (Dominus noster) czímmel élnek. A császári házhoz tartozók közül, ha a Caesar-név utoljára áll a czímek végén, akkor a trónörökös személyéről van szó. A császárt holta után az istenek közé sorozzák, (Divus). Ha ellenben a senatus (rendesen az utód akaratára) damnatio memoriae-vel sújtja a holt császárt, akkor az összes emlékekről letörlik nevét. Ezért találunk feliratokat, hol a betükből semmi se látszik; ezeket ///// vonásokkal jelöljük, ha egyes betük megmaradtak ezeket *dült* kis betükkel írjuk.

Az inscriptiok Mommsen gyüjteményében geografiailag vannak felsorolva: tartományok és azok városai szerint. Itt pedig először az istenségeknek szentelt feliratokat közli az istenek nevei sorrendjében, azután a császári feliratokat, végül a sírfeliratokat; külön tárgyalja az utakra vonatkozó feliratokat, a téglák és edények feliratait. Az előadó professzor ezután a különböző felirattani rendszereket ismerteti.

A tituli sacri, az isteneknek szánt feliratokat legtöbbnyire az oltárköveken kapjuk; ezek három oldalon faragott oszlopok, melyeknek hátulja sima. Három részből állanak (plinthus, cyma, abacus) és néha oldalukon

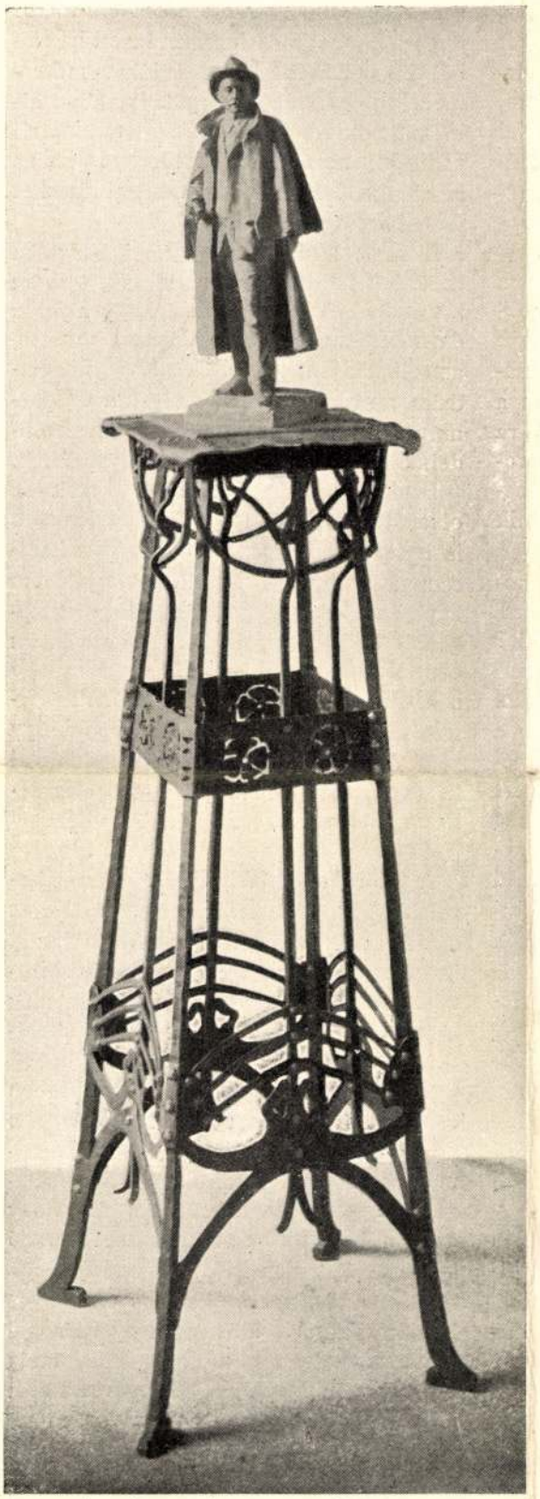

SZOBORÁLLVÁNY KOVÁCSOLT VASBÓL, FORREIDER ÉS SCHILLERTŐL.

venni? Közönségünk jobb tájékozást nyerne kiállító iparművészeink tanulmányairól, törekvéseiről, eddigi sikereiről s lassankint megismerné őket. Mint már említettem, szükségesnek tartom, hogy a vásárló közönség *a műtárgy nacionáléját is ismerje.* E nélkül műtárgy és vevő között igazi, benső kapcsolat nem létesülhet. Az olajfestményen rajta áll a művész neve, a szobabútoron vagy egyéb dísztárgyon nem. — Ezért szükséges, hogy a közönség gyakori olvasás és bizonyos adatok megismerése által *a művészekkel szellemi barátságra lépjen.*

Én tehát azt szeretném, ha a katalogus ez irányban némileg bővülne, a kiállított tárgyakat pontosan, sorrendben követné és ingyenes volna. Megfigyeltem ugyanis, hogy a csekély 20 filléres ár mellett is tíz ember közül jó, ha egy akadt, a ki megvette. Mire jó ez? A katalogus — nem a gazdag polgárokat vagy a mágnásokat értem — kulturmissziót teljesíthet, és sok családban lapozgatják majd otthon utólagosan olvasókönyv gyanánt, felnőttek és gyermekek egyaránt. Abból — t. i. a katalogusból — pedig, a fent említett bővítések eszközlésével a közönség igen sokat tanulhatna és érdeklődése egy évről a másikra fokozódnék.

Az idén talán ezer vagy kétezer katalogus kelt el — az összes bevétel 100—200 forint. Lehet, hogy ennek a fele sem. Erről a jövedelemről le kell mondania a társulatnak, sőt meg kell toldania annyival, hogy abból az összes látogatók lehetőleg ingyen, tetszetős könyvecskékhez juthassanak. Nem baj, ha Bécsben, Drezdában vagy egyebütt nincs is így. Ne futkossunk példák után, hanem minden eszközzel lássunk hozzá, hogy népszerűvé tegyük a közönség előtt törekvéseink-

Magyar Iparművészet
1903. 3. f. lép

ket, akármilyen áldozatokba kerül is az, főleg eleinte.

Végül, mielőtt tulajdonképeni tárgyamra áttérnék, meg kell említenem, hogy ugyancsak nagy mértékben fel kell ébresztenünk iparosaink érdeklődését is úgy a kiállítás mint az iparművészeti egyesület és iskola intézménye iránt.

Egy külön „mester vernissage“ volna talán az alkalmas eszköz arra, hogy asztalosok, lakatosok és egyéb ipart üzők — egy számukra biztosított külön napon — tanulmányokat tehessenek a kiállításon, s erre a „mester-megnyitó“-ra a jelesebb, sőt a kevésbbé ismert iparosok is külön levélben volnának meghivandók, — miként az most történik másokkal, az ünnepi megnyitón.

De említettem az iparművészeti iskolát is!

Ehhez is közük volna az iparosoknak? Volt alkalmam beszélgetni tanítványaimmal a leckeórákon kívül s valamennyien panaszszal jöttek hozzám és félnek a rájok váró bizonytalan jövőtől. Természetesen nincsen mindenben igazuk, mert az ügyesebbek, életrevalóbbak — még ha nem is a legtehetségesebbek egyúttal — az élet tülekedései közepette el fogják foglalni helyeiket, s szorgalommal, kitartással szép jövőt biztosíthatnak maguknak.

Általánosságban azonban megszivlelendő aggódásuk, minthogy jelenleg *alig néhány cég van, mely az iskolánkból kikerülő kitünő erőket alkalmazza.*

Vissza kell tehát térnem ismételten kiindulásom pontjára, s teljes meggyőződéssel állítom, hogy az iparművészeti társulat kiállításait, ha talán nem is egyszerre, de lehetőleg mielőbb, igen széles *üzleti alapokra* kell fektetni, hogy a kiállító iparosok készítményei vevőkre találjanak s a kiállítók ebből folyólag örömmel és lelkesedéssel keljenek egymással versenyre.

Az ilyen *nagyobb arányú* versenynél azután nem fogják nélkülözhetni a *tervező szakerőket, sőt egyenesen érdekükbe fog vágni,* hogy az iparművészeti iskolából kikerülő fiatal nemzedéket műtermeikben, gyáraikban, műhelyeikben alkalmazzák. Az iparművészeti társulattól pedig elismerésre méltó törekvés, ha az iskolánkból kikerülő fiatal művészeket foglalkozáshoz segíti.

Érdek nélkül nincsen semmi, bár néha az érdek látszólag rejtve marad, s azért ismételten hangsúlyozom, hogy a *jogos érdekek* támogatására sablontól mentes, amerikaias intézkedésekkel vigyük diadalra azokat a célokat, melyeket az Iparművészeti Társulat megalakításával elődeink és kortársaink a zászlóra felirtak.

Ezek után szíves elnézést kérek az olvasótól bevezetésemért, mely talán nem is egészen alkalmas arra, hogy a karácsonyi kiállításról irandó ismertetésem kapcsán lásson napvilágot, de mentségemül kijelentem, hogy az ismertetést ezúttal igen rövidre szabom, minthogy a kiállítási tárgyak nagy részének elvitele után az érdeklődő közönségnek úgy sem áll módjában, hogy birálatommal kezében, a helyszinén hasznothajtó összehasonlítást tehessen.

*

A kiállítás általában véve igen sikerült és sok tekintetben túlszárnyalja az előző évek tárlatait. Jól esik látnunk, hogy a magyaros törekvések is fokozottabb mértékben érvényesülnek, bár még igen sok a — gyakran kritika nélküli — utánzás.

A jó pap holtig tanul, s így valóban célszerű dolog, ha nálunknál fejlettebb népek művészetét, iparát alapos tanulmány tárgyává teszszük. Az alapos tanulmány azonban nem abból áll, hogy csak a könnyen emlékezetben maradó külsőségeket másoljuk.

Az agyondicsérő általános és hangos kritika dacára is állítom, hogy az angol kiállításban igen sok dolog volt, mely utánzásra nem való, sőt elismerésre sem méltó. Azok a vékony lábú, magas támlájú, gyönge szerkezetű, kényes szövetű

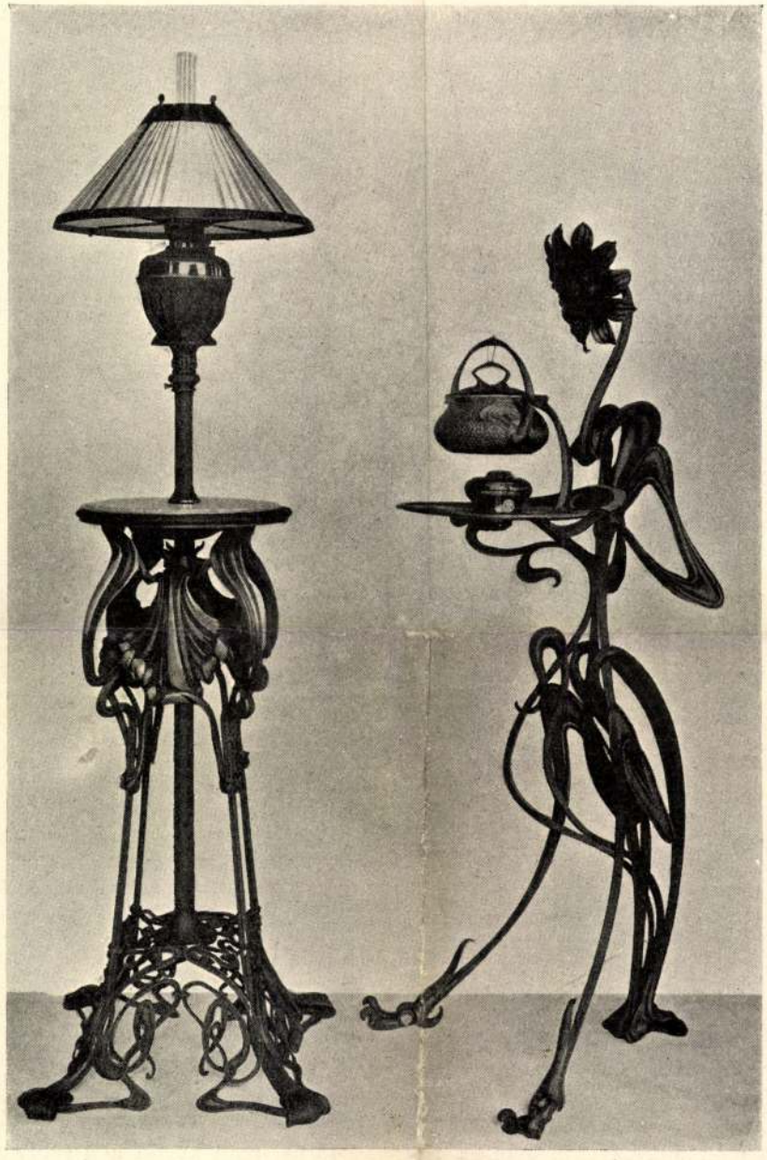

LÁMPA- ÉS TEAFŐZŐ KÉSZLET.
KÉSZITETTE FORREIDER ÉS SCHILLER.

Magyar Iparművészet
1901. 277. l.

korálásánál. A japánok fametszeteikkel is tudnak tisztán ornamentálisan hatni, tárgyakul választván a tenger hullámfodrát, a bájos cseresznyevirágot, fürge halak úszását, hulló hópelyheket stb., stb.

♛

AZ ÜVEGMŰVESSÉG A MODERN iparművészetben jó ideig a hangsúlyozottan fényűzési ágak között foglalt helyet. Tiffany, Koepping, Gallé, Ripp-Rónai stb. alkotásai végtelen finom művészi alkotások, de a gyakorlati használhatóságtól igen távol esnek. Némelyiket közülök lehelletszerű szubtilissága folytán még a légáramlattól is óvni kell. Újabban azonban a poharakat és kancsókat, szóval a köznapi használatban forgó üvegtárgyakat is pártfogásukba vették a művészek és különösen a franciák az anyag és a formák tökéletesítésével a gyakorlati célt szolgáló üvegipart nagy arányban fellendítették. A Sèvres-i üveggyár Bracquemond elegáns tervei után dolgozik; Val-Saint-Lambert, Leveillé, Dufrène a műipari drágaságok helyett szintén a gyakorlati hasznú üvegtárgyak tervezéséhez és készítéséhez fordultak. A Maison Bing, Colonna asztali üvegeit árulja, melyeknek nemes szépsége a hajdani velencei üvegekre emlékeztetnek. Powell, Behrens és a bécsi Moser szintén szép sikereket értek el e téren. Az Art et Décoration legutóbbi száma (1901. nov.) bőven foglalkozik velök s szép jövőt jósol általában a gyakorlati élethez alkalmazkodó üvegművészetnek.

♛

A MAGYAR KÉPES LEVELEZŐlapok grafikai fejlettsége koránt sincs még azon a fokon, mint a milyenen a külföld hasonló gyártmányai vannak, a melyek tömeges beözönlésükkel a magyar piacot is elárasztották már és hazai képes levelezőlap iparunkat csaknem egészen leszorították. Az is igaz azonban másrészt, hogy egy valamire való cégünk sem foglalkozott eddig komolyan és nagyobb arányokban a művészi ipar e népszerű termékeinek előállításával. És a kiadó cégeink mellett még inkább panaszt emelhetünk művészeinkkel szemben. A képes levelezőlapok művészi megoldása még nagyrészt és elég helytelenül kicsínyléssel találkozik. *Mühlbeck* az egyetlen, a ki művészi és magyaros lélekkel alkotott egynéhány igen szép képes levelezőlapsorozatot (Ócskay brigadéros, Göre Gábor stb.). Kívüle *Faragó* József „Erkölcseink" című, a Borsszem Jankó után reprodukált szatirái, *Heyer* nehány kisérlete és főleg *Morelli* tanár színes fametszetű lapjai jöhetnek még művészi szempontból figyelembe. Mint már mondottuk, nagy bajunk e tekintetben, hogy nincs magyar cégünk, a ki kellő tőkebefektetéssel és művészi választékossággal fogna a képes levelezőlap ügyéhez. A helyett azt tapasztaljuk, hogy külföldi gyárosok igyekeznek a mi ízlésünkhöz igazodni, magyar vonatkozású thémákat hoznak forgalomba, magyar szöveggel ellátva; szóval, közönségünknek annyira kedvében járnak, hogy az nem is érzi a magyar képes levelezőlap ipar hiányát. Azt hiszszük, hogy a művészeknek és a kiadó-cégeknek érdemes volna saját hasznuk érdekében magyar képes lap termelésről gondoskodni.

PÁLYÁZATI ÜGYEK.

EGY OKLEVÉLRE, MELYET A kereskedelemügyi miniszter kétezer koronás jutalmát kiérdemlő iparos kap, pályázatot hirdetett az Iparművészeti Társulat. Egy egyszerű tervezetről van szó — két-háromnapi munkáról — a melynek első díja ezer korona, a második négyszáz. Ily fényes tételek mellett azt várja az ember a pályázattól, hogy nemcsak a legjobb erők vesznek részt benne, hanem a dicsőség pálmájáért és a jelentékeny anyagi haszonért a legjobb erők még külön megfeszített erejükkel szállnak síkra. Evvel ellentétben azt tapasztaljuk, hogy művészek vagy egyáltalán nem pályáznak, vagy ha pályáznak is, a kitűzött feladat mélyebb és komolyabb felfogású megoldására nem vállalkoznak s a dilettáns pályázók titkos seregéből a kész és átgondolt munka fensőbbségével nem óhajtanak feltűnni. Ily körülmények közt igazat kell adnunk azoknak, a kik csak a munkát kerülő művészek nyomorában hisznek.

45 pályamű között alig szerepel négy művész s azoknak művein sem lehet fellelni a munkáját szerető kéznek tiszta alkotásra törekvő nyomát. A legtöbbnél pedig nagyon is érezzük bizonyos közkézen forgó kiadványoknak formalizmusokba sülyesztő hatását. A pályázók nagy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Schiller Alfréd
ESTI HIRLAP
1957 AUG 14.

610

Egy magyar művészalbum világsikere

A Szépművészeti Múzeum grafikai kincseit egy magyar nyomdai találmány szabadította ki a páncélkazetták homályából

A budapesti Szépművészeti Múzeum grafikai gyűjteménye páratlan a világon. A klasszikus és modern mesterek egyedülálló alkotásainak egész sorát őrzik a múzeum fóliánsai és tűzbiztos páncélszekrényei. A grafikai anyagot számon tartja ugyan a művészettörténet az egész világon, de nagy részüket nem ismeri a közönség. A grafikai kiállítások itthon is elég ritkák, *külföldre pedig úgyszólván sohasem kerülnek ki* a remekművek eredeti példányai, legfeljebb néhány többé-kevésbé sikerült reprodukció.

Az alvó rajzok

Érdekes magyarázata van annak, hogy miért nincs állandó kiállítása a grafikának, miért nem láthatja a közönség a gyűjtemény több száz halhatatlan ritkaságát a múzeum falain. Az ok: az erős fény és az időjárás, a nedvesség és a meleg árt a leheletfinom rajzoknak és színeknek, sárgítja és mállasztja a papírt, és azok lassankint tönkremennek. Ezért őrzik „hét lakat alatt" a törékeny, foszló anyagra szőtt művészi álmokat fénymentes fóliánsokban, árnyékos helyen.

A fekete-fehér vonalas rajzok reprodukcióját viszonylag nem nehéz elkészíteni. Más a helyzet a tónusos grafit- és szénrajzoknál, de legnehezebb és egyszersmind legköltségesebb az aquatinta, pasztell és más színes rajzok és színvázlatok azonos értékű nyomdai sokszorosítása. Fogalmat alkothatunk abból is, hogy *egyetlen kép reprodukciója az ismert legtökéletesebb fénynyomó eljárással 200 órát vesz igénybe*, és a nyomólemezről mindamellett nem lehet korlátlan számú másolatot készíteni.

A szép nyomatok magas előállítási költsége volt az egyik oka, hogy a Szépművészeti Múzeum mesés kincsei valóban *a világtól elzárva aludták álmukat a szekrények mélyén*. Közkinccsé csak akkor válhatnak, ha sikerül a nyomdai reprodukciós munkát olcsóbbá tenni anélkül, hogy a műtárgyak eredeti rajz- és színszépsége a sokszorosításban kárt szenvedne.

Magyar nyomdai szakembereké a dicsőség, hogy a budapesti Offset-nyomdában *kidolgoztak egy új eljárást*, mely lehetővé teszi a tömeges és tökéletes reprodukálását. Az offset-eljárással készült másolat a legfinomabb részletekkel és színtónusokkal híven, művészien adja vissza az eredeti képet, olyannyira, hogy legtöbbször csak a nyomópapír színe árulja el, hogy reprodukcióról van szó. Az új eljárás több nyomdai fényképész-szakember találmányán alapszik, és bonyolult színes technológiája ellenére *lehetővé teszi, hogy a „legnehezebb" színtónusú képről 40—50 óra alatt — szemben az eddigi 200 órával* — próbanyomatot készíthessenek. Az új eljárást „monometal" szóval jelölik, és tulajdonképpen a modern kontaktrács-, monometal- és maszkoló-eljárás hármas rendszerén épül fel.

Az album megszületik

Az eljárást az Offset-nyomda szakemberei tovább tökéletesítették, és ennek eredményeként két évvel ezelőtt felvetődhetett az a gondolat, hogy a Szépművészeti Múzeum grafikai gyűjteményének világhírű darabjait tökéletes másolatban végre a világ elé tárják, minthogy az egész emberiség kultúrkincseiről van szó.

Igy jött létre, és tavaly az év végén jelent meg először csak külföld számára a *Rajzművészet Mesterei* című album, amely a klasszikus grafikai anyagból mutatott be több mint száz darabot, nagyobbrészt olyanokat, melyeket „hírből" ismer az egész képzőművész-világ, de aki látni és élvezni akarta, annak Budapestre kellett jönnie. A *„Corvina"* és a *Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatának* szervezésében az album eljutott a világ minden részébe, s mint a most beérkező jelentések és méltatások mutatják, *világsikert ért el*. Pár hét alatt húszezer példányt vásároltak meg, és az Amerikai Egyesült Államokból az első hatezer példány kihelyezése után *további tízezer példányt rendeltek*, úgyhogy második kiadást kellett nyomtatni.

Ára 18 dollár

Az album ára külföldön 18 dollár volt, s így az ország jelentékeny valutához is jutott azon kívül, hogy *az egész világ művészeti sajtója elragadtatással ír a gondos válogatásról és a nyomdai sokszorosítás szinte páratlanul álló tökéletességéről.*

A világsiker arra indította a kiadókat, hogy megjelentessék *a második kötetet is*, amely a XVIII—XX. század festő- és rajzolóművészeinek a Szépművészeti Múzeumban őrzött egyedülálló remekművei reprodukcióját tartalmazza. Ennek az albumnak a javarésze színes nyomat lesz, és a közönség *az eredetivel egyenértékű másolatban élvezheti* Manet, Delacroix, Cesanne, Picasso, Toulouse-Lautrec, Courbet, Corot, Renoir, Gaughin, Degas, Rodin, Millet, Van Gogh, Daumier, Alt és még számos modern mester csodálatos szépségű rajzait, színvázlatait, pasztelljait és akvarelljait, köztük olyanokat is, amelyek még sohasem kerültek külföldi nyilvánosság elé.

Minthogy a Szépművészeti Múzeum még reprodukálásra sem engedi ki az épületből féltve őrzött kincseit, *az Offset-nyomda egy részlegét átköltöztették a múzeum épületébe.* A berendezés eléggé elavult, a színes reprodukciók mégis csillogóan szépek. *Schiller Alfréd* és *Tóth Pál*, a művészbrigád technológiai vezetői és tanácsadói szerint minden fényképész és színtechnikus, minden laboráns és nyomómester szívét-lelkét beleviszi a munkába, hogy a halhatatlan mesterek remekművei méltó kiállításban jussanak el a világ minden részébe.

Szegedi Emil

Ára 60 fillér

...ffirla

EN POLITIKAI NAPILAP

...ros csapatkapitánya ...sztráliai útról

Miért drága ... és a főz...

...kás sorsáról, ...ról, ... tervekről

...iszter

...rsbérlőkkel – Az idén ...r lakást hoznak tető alá

...ban kevés. Ugyancsak a következő három évben korszerűsítéssel, új technikával ki kell alakítanunk azt az építőipart, amelynek megvan a lehetősége az ugrásszerű fejlődésre. Ezt kérik tőlünk *a fiatalok, a társbérlők, a felnövekvő nemzedék és az elavult lakások lakói.* Húsz-huszon...

2000 kilowatto... kezdte meg működ...

Bukarest, augusztus 13.

Megmozdultak a műszerek mutatói és vad táncba kezdtek a számlapok előtt. A tudósok, akik már napok óta feszült figyelemmel kísérték az első román atomreaktor „felfűtését", most órájukra tekintettek és felírták noteszukba a percet. A láncreakció megindult. A román Tudományos Akadémia atomfizikai intézetének kétezer kilowattos atomreaktora tehát megkezdte működését, teljesítménye fokozatosan növekedett és tegnap jelentették: *elérte teljes kapacitását.*

Az atomreaktor desztillált vízzel működik; a pár száz literes központban az uránrudak működését bonyolult szerkezetek szabályozzák. Bármely pillanatban megállítható a láncreakció. A keringő víz hőjét

TUDÓSÍTÓNK TELEFON

A berliniek ma nag... a szovjet k...

Berlin, augusztus 13.

Vége felé közeledik a szovjet párt- és kormányküldöttség berlini látogatása. A tegnap folytatott párt- és kormányközi tárgyalások ma befejeződnek, s a déli órákban Németország Szocialista Egységpártja Központi Bizottságának székházában sor kerül a kétoldali tárgyalások dokumentumainak aláírására. Nemhivatalos értesülések szerint

nem csupán egy közös közlemény aláírásáról van szó, hanem a gazdasági együttműködést szabályozó dokumentumról is.

Berlin egyébként ma nagygyűlésre készül. A város legnagyobb terén, a Marx—Engels Platzon, ahol egykor a császári palota emelkedett, ma a munkásmozgalom vörös lobogói lengenek. A közel két emelet

... és Mikojan E...

Megyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188 307

1967 NOV 18

HEVES MEGYEI
NÉPUJSÁG

Schiller Alfréd

Diapozitívek — remekművekről

A Képzőművészeti Kiadó színes diapozitívjei után most a magyar múzeumok is színes diákat bocsátanak ki, melyeket a Szépművészeti Múzeum és a Galéria remekműveiről készített a festményfotózás legkiválóbb magyar szakembere, *Schiller Alfréd* és a színesfilmtechnika avatott értője, *Dobrányi Géza*, eastmancolor film felhasználásával. A harminc lefényképezett mű közül a két nagy budapesti gyűjteményen kívül néhány az Esztergomi Keresztény Múzeum, illetve egy a Magyar Nemzeti Múzeum tulajdona. A magyar középkor mesterei — Kolozsvári Tamás és M. S. mester — nyitják a sort, melyben szerepel még Raffaello Santi, Correggio, Dürer, Greco, Goya, Corot, Monet, Cézanne, Gauguin, valamint Szinyei Merse, Munkácsy, Rippl Rónai, Ferenczy Károly, Paál László és Barabás Miklós egy-egy műve. Az eredetivel maximálisan megegyező színélményt adó képek a múzeum előcsarnokaiban kaphatók. Jó lenne, ha a város egyéb pontjain, például a diaboltokban is, megvásárolhatók lennének.

f

k

kocsi

fékez

kőmű

lemezlakatost, ácsot, bádogost, tetőfedőt, villanyszerelőt, esztergályost, fényezőt, maróst, betanított munkást, segédmunkást (férfi, női), takarítónőt, felépítményest (pályamunkást), váltótisztítót, kábeles segédmunkást, cimfestőt.

Felvételre jelentkezés:
Budapest, VII.,
Akácfa u. 15.

lasági Ellátó Vállalat,

ói figyelmét, hogy a

megállapító

t

Féner Tamás, a fényűző

Elmegy az ember Féner Tamással a Tájfénykép című kiállításra a Várba, aztán bemegy Féner lakásába, megnézi a könyveit – régi kínai esztétikai írások, repülőgépek légiüzemeltetési utasításai, Biblia, fegyverszakkönyvek –, de egy bizonyos Féner nevű fotográfus könyvei nincsenek a polcokon. A falakon jó képek, festmények, grafikák, agancsok, de Féner-fotót nem látni.

– Most volt egy vitám erről a gyerekemmel. Új lakásba költöztünk. Kért egy képet... végül is megcsináltattam neki. Ez egy elbújós szakma.

– A fotósé? Az egy elbújós szakma?

– Talán még mindig nem vagyok tisztában azzal, hogy mit csinálok. Kevés mestertől lestem, egy sem volt fotós. Festők, szobrászok. Azt tanultam meg tőlük, különösen Schaár Erzsébettől, hogy mesterségbeli kérdésekkel kell szembenézni. Az ember például legyen tisztában a korlátaival.

– Ha szobrászoktól és festőktől tanulsz, akkor a kép mint anyag foglalkoztat.

– Mert az nagyon anyag. Csak akkor veszti el ezt a nagyon anyag jellegét, ha készségszinten tudod kezelni. Utána jönnek a fotózás igazi problémái. Amikor tanítok, mindig azzal kezdem, hogy fölhívom a hallgatók figyelmét: ne legyenek illúzióik, a mai korszerű gépekkel egy majom is meg tud tanulni fényképezni. Kaphatók hihetetlenül olcsó kis automata kamerák. Ezek elvették a fényképezés esetben más lapokból kitépkedett fotókat használnak föl. A lényeg az, hogy nem kell fotóst tartani, honoráriumot fizetni.

– A mai magyar tömegképeslapok elképesztően egységesek. Ha nem nézed meg a címlapot, föl sem ismered, melyiket tartod a kezedben.

– A közelmúltban alakult egy hetilap, beszéltem a főszerkesztővel. Azt mondta, régebben csinált egy lapot, azt tapasztalta, hogy túlságosan igényesek voltak a fotósok, és az sokba került. Hát akkor nincs is miről beszélgetni.

– Van egy megjegyzés, amelyet nem kerülhetek ki. A kollégáid azt mondják a hátad mögött: annak ellenére lettél jelentős művész, hogy vannak gondolataid.

– Az előttem lévő generációból úgy lettek a fotósok, hogy a főszerkesztő kiemelte a sofőrjét. Tehát be van kódolva az újságírók génjeibe, hogy a fotós nem az, aki ezt hivatásszerűen gyakorolja, erre készül hosszú időn keresztül. Az én korosztályom – az ötvenes–hatvanas években kezdtünk – kifejthette a személyiségét, és már kezdték elfogadni. Bár nem azt mondták, hogy a fotósok jó fejek, hanem azt, hogy Korniss Peti, Balla Döme... Bármelyik leült veled, lyukat beszélt a hasadba a világról. De jó életet is éltünk. Elláttuk a lapot, nem kellett belerokkanni, maradt idő arra, hogy építsük magunkat. Olvastunk, egyetemre jártunk. Az utánunk jövőknek, a mostani negyveneseknek már semmire sincs idejük. Annyit kell dolgozni. Ha szabadúszó, azért, ha nem, akkor ötvenszer a képébe vágják, jó állása van, becsülje meg.

– Hogyan lesznek ezután, mondjuk, szociofotók, hogyan lesz arra idő és erő, hogy valaki elmenjen Csepelre és a gyári munkásokkal két évig együtt éljen..? Igaz, már lassan gyár sincs.

– Gyár sincs, sem idő, sem pénz. Már én is csak szabadidőmben fotózok.

– Tíz éve ember sincs a képeiden. Amikor nézelődsz, a koncepciódhoz nézed a világot, vagy hagyod, hogy a világ csináljon benned koncepciót?

– Erre olyan példát tudok mondani, amiért minden kolléga megvet és lenéz. Mindig kint voltam Berlinben, amikor történt valami. Az Alexon is, meg amikor ledöntötték a falat. Egy kockát sem csináltam. Mert nem azért voltam ott.

– Hanem egy régi városrészt fényképeztél. Emberek nélkül.

– Tudom, hogy hülyének néznek ezért. Igazuk is van.

– A mostani kiállításodon látható képeknél előre elhatároztad, hogy megbillented a képet, vagy véletlenül történt?

– Ez csak eszköz, már nagyon régen alkalmazom. A cél az volt, hogy megmutassam, az óriási reklámtábla, a mai környezetnek ez a rendkívül pregnáns kifejezője, hogyan kezd viselkedni bizonyos konkrét helyzetekben. Hogyan hasít meg egy tájképet.

– Kinek mutatod meg a képeidet kiállítás előtt?

– Nagyon kevés embernek.

– De miért?

– Te nem írsz magadnak, csak azért, mert valami benned van? Aztán addig formálod, amíg lehet. A napit én is letermelem. Fényképezek, másnap viszem. Borzasztó.

– Még mindig betege vagy annak, ha valamelyik munkád megjelenik? Reggel szaladsz az újságoshoz?

– A szó szoros értelmében.

– Tehát most, pár héttel egy infarktus után nem is lett volna szabad a Várban ezt a kiállítást megnyitni – legalábbis a jelenlétedben. Mert mi van akkor, ha nem értik az emberek, amit látnak?

– Amikor az első eldöntött képeket csináltam Rómában, az emberek kitekert nyakkal nézték őket. Aztán megmutattam egy festő barátomnak, Gyarmathy Tihamérnak. Nézett szépen, egyenes fejjel. Kérdeztem, miért nem tekereg. Hát mert látja, hogy ez fénykép, nem ház. Engem az izgat, hogy a kép leválasztható-e a valós dimenziókról. Elkezd-e működni egy-két építőelem vagy nem. Felületroncsolás nélkül próbálok elérni újfajta képi minőséget. Az a kérdés, mennyire fejezi ki az ember pszichés állapotát az, hogy minden csúszik, minden áthelyeződik.

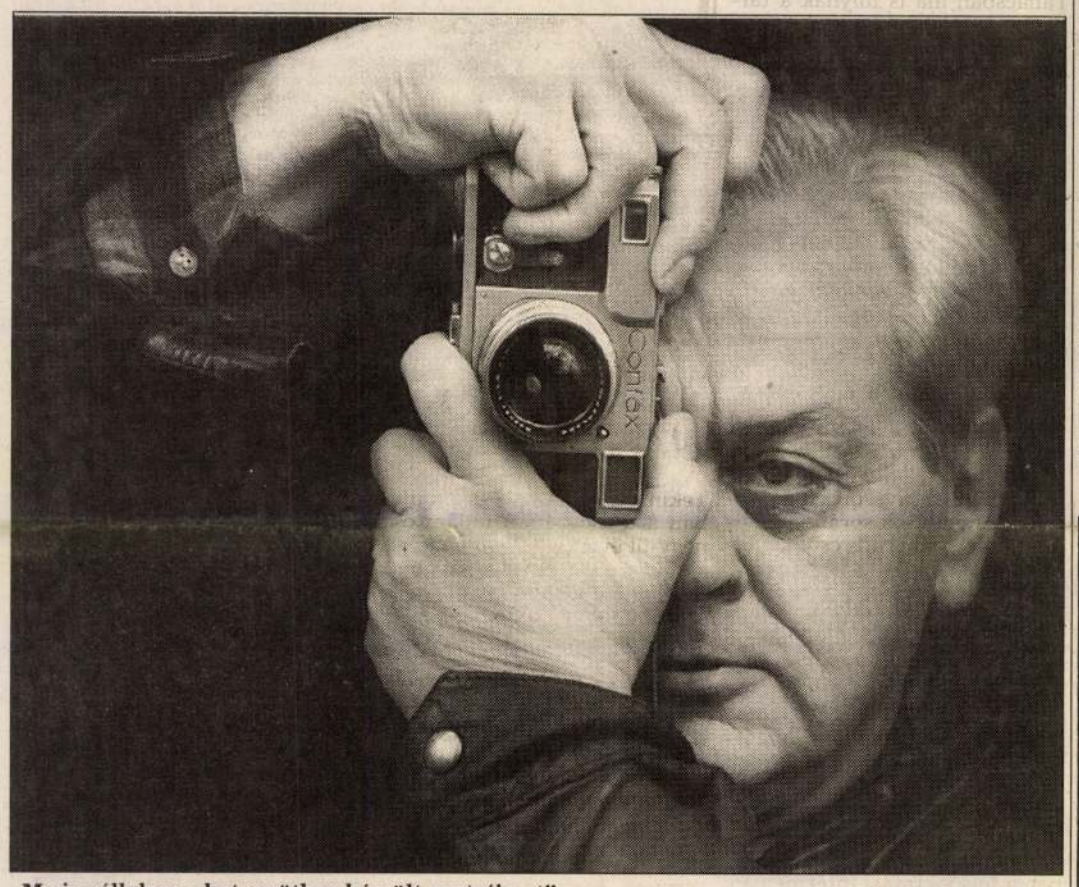

„Ma is vállalom a hatvanötben készült portréimat" TEKNŐS MIKLÓS FELVÉTELE

szertartásosságát. Valaha például a parasztnak az élet nagy eseménye volt elmenni a fényképészhez, a család a hierarchia szerint helyezkedett el a képen. Már nem szertartás, tulajdonképpen semmit sem jelent a családi fényképezés. Csak előkapják a gépet, amelyik akár automatikusan kidobja a képet.

– Olcsón jó fölszerelést lehet venni, vagyis bárki gyakorolhatná ezt a mesterséget, művészetet. Mégis kevés az új tehetség, a művész.

– Amíg nincs hivatásos minőségorientált képfelhasználó, és ezért nincs minőségkereső publikum...

– Enyhe, finom bírálat a sajtónak...

– Nem enyhe és nem finom és nem csak a magyar sajtónak. A világ nagy képeslapjai tönkrementek. Ennek nyilván gazdasági okai vannak, nem kell kiterjedt terrorista összeesküvésre gyanakodni. De az biztos, hogy a fényképész személyisége elveszett a sajtóból. Mert egyszerűbb bármelyik ügynökségtől a világ legjobb képeit összeszedni, mint tartani egy fényképészt. Tárgyalni kell vele, elküldeni, megvárni, amíg visszajön... az ügynökség pedig elárasztja a szerkesztőséget. Bárnivel. A gyümölcsfotótól a kasztrófáig. Ráadásul egészen áló képekkel. Az újságcsináa fotóriporter kezéből áta képszerkesztő kezébe. kicsit előrébb tartanak az ásban", már a képszerkispórolják. Az teszi a lapba, aki úgy érzi, zzá. Így persze szó izuális egységről, rendszer igényén jó a hírügykép, rosszabb

Lajtha-est

Minimális hírverés nélkül, már-már illegalitásban tartotta minap Lajtha-estjét a Filharmónia. A Zeneakadémia Kisterméből testületileg távol maradtak mindazok, akik Lajtha mellőzöttségét politikai zászlóként lengették az elmúlt hét-nyolc esztendőben.

Felmutatta-e hangverseny a formabontó, viharos nyelvújító ifjút és az érett formaművészt? Az expresszionizmus jegyében fogant első műve – *Egy muzsikus írásaiból* – Arpaslan Ertüngealp érzékeny zongorajátéka révén őszinte, nagy hatást tett. Ezúttal négy tétele hangzott el ennek az 1913-ból való, teljes terjedelmében mindmáig előadatlan ciklusnak. Nagy igyekezettel szólaltatta meg Matuz Gergely és Szakács István a fuvolára és zongorára írt kései *Koncertszonátát*. A két fiatal muzsikus azonban nem rendelkezik még elegendő pódiumrutinnal ahhoz, hogy teljességgel feltárja a csillogó darab virtuóz hatásait.

Annál alaposabban sajátította el a Lajtha-muzsika színeit, karaktereit a Rásonyi Leila–Kolozsváry László–Fenyő László összeállítású hármas. Pompásan érvényesültek a *3. vonóstrió* verbunkos-néptánc felhangjai, gyengéd dallamai, kísérteties lidércfényei.

Valóságos bravúrt hajtott végre ezen az estén a Lajtha László nevét viselő csepeli zenei általános iskola kórusa. Profiknak is díszére válna, ahogy tanár-karnagyuk, Hollós Ágnes mindössze háromheti próbával újította fel a tavasszal előadott *Magnificatot*, ezt a roppant nehéz alkotást. Sugárzó muzikalitás tette élménnyé a diákprodukciót.

A hangverseny „külső" alkalmát Lajtha Lászlóné, az utolsó igazi magyar dáma meg nem élt századik születésnapja szolgáltatta. Régen rossz, ha Lajtha-művek előadásához alkalom szükségeltetik.

Breuer János

Színek, anyagok, festékek

Schiller Aurél a Széchényi könyvtárban

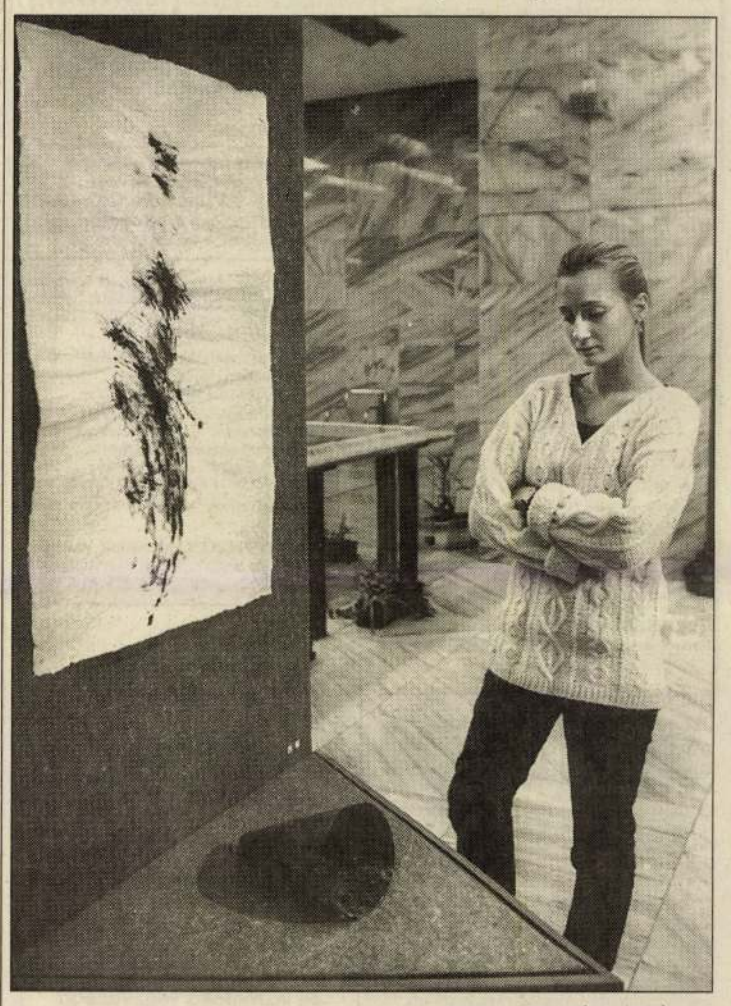

SZANDELSZKY BÉLA FELVÉTELE

Az Országos Széchényi Könyvtár kiállítótermének Ars Librorum sorozatában Schiller Aurél *Képeskönyv Rilkének* című kiállítása látható december 31-ig.

Rilke 1925. november 13-án írta egy levélben: „Immár nyomulnak, Amerikából ide, üres, közömbös dolgok hozzánk, látszat dolgok, életutánzatok..." Schiller Aurél – a magyar származású, Svédországban élő művész – most látható alkotásainak e gondolat a kiindulópontja.

„Korszakunk nem tudja többé már, hogy mit jelent egy kút, egy torony, egy ház, egy alma, egy köröző sas" (Schiller Aurél). A művész nem is ezeket ábrázolja. Hagyja, hogy a színek – a smaragdzöld, a kék, a fehér, a fekete –, az anyagok – a vászon, a pergamen, a papír, a gipsz, az agyag, a viasz, az öntöttvas, a bronz, a réz –, és a festékek – a tempera, az olaj – hassanak rá, hassanak egymásra és hassanak a nézőre.

Schiller egy tapasztalaton túli világot ábrázol.

R. A.

BRITANNICA

226 ÉVE FOGALOM AZ EGÉSZ VILÁGON. A KÖNYVSOROZAT, AMIRŐL MINDENKI TUD, AMIRE MINDENKI HIVATKOZIK, AMI MÉRVADÓ.

Heckenast Gusztáv másfél évszázada adott közre egy 12 kötetes nemzetközi lexikonsorozatot. Azóta Magyarországon nem volt hasonló vállalkozás.

A BRITANNICA HUNGARICÁVAL AZ ENCIKLOPÉDIÁK FEJEDELMÉNEK MAGYAR VÁLTOZATÁHOZ JUTHAT.

Fejedelmi külső: arany élmetszés, zöld bőrkötés, kötetenként csaknem 800 nagyalakú, négyszínnyomású oldal.

A mű a chicagói székhelyű Britannica és a Magyar Világ Kiadó többéves előkészítő munkájának eredménye.

A sorozat 18 kötetből áll. Az első kötet ez év végén jelenik meg - az utolsó 1999 nyarán lát napvilágot. A páratlan könyv lexikonszerűen, alfabetikus sorrendben tartalmazza a világ tudásanyagát - a világ legkiválóbb tudósainak tollából. Nem száraz leírásokat ad, szokatlanul olvasmányos, az angolszász esszé ragyogó stílusában.

A Britannica Hungarica az enciklopédiák fejedelmének többi nemzeti kiadásához igazodva felöleli a teljes Micropaediát, és tartalmazza a Macropaedia kiválasztott részeit, továbbá - külön feltüntetett módon - magyar vonatkozású kiegészítések is gazdagítják.

A Magyar Világ Kiadó a minden szempontból műremek könyvet - az egyszeri bevezető akció keretében - hihetetlenül kedvező áron kínálja a most közvetlenül tőle rendelőknek: mindössze **3400 Ft**-ért.*

Az első kötet előfizetőinek ezt az árat - az inflációtól függetlenül - a kiadó garantálja a következő 3 kötetre is. A bevezető akció keretében ugyanakkor lehetőség van egyidejű sorozatelőfizetésre is: **49 000 Ft** + ÁFA áron.

(Az előfizetés módozatairól - amelyek a részletfizetésre is kiterjednek -, munkatársaink készséggel adnak felvilágosítást.)

* Ez a 4300 Ft-os bolti árral szembeni ajánlat december 31-ig érvényes, de a Kiadó fenntartja a jogot, hogy a limitált példányszámú első kiadás elfogyása esetén előbb lezárja a kedvezményes akciót. A csomagolási és postaköltség 230 Ft.

MEGRENDELŐLAP

Szeretném megrendelni a Britannica Hungarica

☐ 1. kötetét a kedvezményes bevezető akció keretében. Kérem, küldjenek csekket az **1800 Ft** előleg befizetéséhez. Tudomásul veszem, hogy a fennmaradó **1600 Ft** (+230 Ft csomagolási és postaköltség) a könyv átvételekor utánvéttel fizetendő.

☐ 18 kötetből álló teljes sorozatát. Kérem, küldjenek részletesebb tájékoztatót.

Név: .....

Cím: .....

Megrendelés: **Népszabadság / Britannica, 1960 Budapest**

További információ: **Magyar Világ Kiadó, 1134 Budapest, Klapka u. 6.**

Tel/fax: 270-0761, 270-0762

HALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatja a család, hogy

DR. MÁTÉ KÁROLY

belgyógyász, nyugdíjas osztályvezető főorvos, az orvostudományok kandidátusa, 74 éves korában, türelemmel viselt, hosszan tartó betegség után elhunyt. Temetése 1994. december 2-án délután 2 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Fájdalommal tudatjuk, hogy

FODOR ZOLTÁN

nyugalmazott MÁV mérnök-főtanácsos 1994. november 7-én, életének 58. évében elhunyt. Hamvait 1994. december 5-én, 13 órakor, a kelenföldi Szt. Gellért plébániatemplom urnatemetőjében (XI., Bartók Béla út 149.) helyezzük örök nyugalomra. A gyászoló család.

SÓLYOM MIHÁLY,

a BSZV nyugalmazott igazgatója, életének 69. évében, 1994. november 16-án, rövid szenvedés után elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása 1994. december hó 5-én 11 óra 30 perckor lesz a Budafoki temetőben. (45332/1K)

Fájdalommal tudatjuk, hogy

ÖZV. KOVÁCS LÁSZLÓNÉ

(szül.: Monduk Matild) temetése december 2-án 9.45 órakor lesz az Erzsébeti temetőben. A gyászoló család.

Az ELTE Térképtudományi Tanszéke szomorú szívvel tudatja, hogy

AJTAY ÁGNES

tudományos munkatárs méltósággal viselt, súlyos betegség után elhunyt. Szeretett munkatársunktól 1994. december 9-én 10 órakor veszünk búcsút a Farkasréti temető ravatalozójában.

Állás

☎ **Biztos munkalehetőség!** Keresünk fiatal, agilis, jó megjelenésű, gépkocsival rendelkező munkatársakat, jól eladható importtermékek direkt eladására. Tel.: 270-0733/1104. (106176/2H)

☎ **Kőművest** és építőipari segédmunkást egész téli munkára felveszek. Jelentkezni lehet: IV., Görgey Artúr u. 14., 8–10 óráig. (106532/5T)

☎ **Magas színvonalú** vezetői készségfejlesztő tréningek terjesztéséhez keresünk intelligens, tárgyalóképes munkatársakat. Teljesítménytől függő jövedelem, felső korlátozás nélkül. Folyamatos továbbképzés. Jelentkezés levélben: Pozi-Team, 1224 Budapest, Garam u. 10.; telefonon: 226-6344. (106578/2H)

A VIII. kerületi Polgármesteri Hivatal Segítő Szolgálata diplomás munkatársat keres, szociális munkára. Tel.: 113-4062, Ill Márta vezető.

A Herkules Rt.
várja vidéki
kőművescsoportok,
építőipari brigádok
jelentkezését,
budapesti munkahelyre,
elsősorban a főváros környéki
megyékből,
valamint Karcagról
és környékéről.
Szükség esetén szállásról,
szállításról gondoskodunk.
Jelentkezés, felvilágosítás:
216-6500/40-es telefonon,
Égetőné Magyar Vera
humánpolitikai vezetőnél.
(106229/4H)

☎ **Reklámcég keres** szövegszerkeszteni tudó titkárnőt 22–40 között. Angolnyelv-tudás, Macintosh-ismeret szükséges. Jelentkezés: 17–18 óráig, 1114 Budapest, Orlay u. 2/B. EDISON NETWORK. (106654/2H)

☎ **Felveszünk 3 fő,** vasipari ismeretekkel rendelkező dolgozót, az alábbi munkakörökbe. Darus (hiddaru), raktáros, anyagkiadó. Targoncavezetői vizsga, valamint autogéntechnikában való jártasság előnyt jelent. Dunaferr Center Dulőr Kft., 1184 Budapest, Vaslemez u. 25. Tel.: 292-4445, Tóth Tibor vezető üzletkötő, 294-0563 Szilágyi Gyula telepvezető. (106667/5H)

☎ **Lakástakarítást vállalok.** 141-0628. (98878/4T)

A Piszkei Papír Rt. (Lábatlan)
és a Szentendrei Papírgyár Rt.
(Szentendre)
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI
MUNKATÁRSAKAT
keres.
Amit Öntől elvárunk:
- **felsőfokú számítástechnikai végzettség,**
- **magas szintű, tárgyalóképes angolnyelv-tudás.**

Kérjük, szakmai önéletrajzát
az alábbi címre küldje:
Piszkei Papír Rt., személyügyi igazgató,
2542 Lábatlan, Rákóczi út 161.
Tel.: (33) 361-011.

☎ **MOST AKTUÁLIS!** Otthon végezhető, pénzkereseti lehetőség. Naponta 9000–12 000 Ft fizetéssel. Válaszborítékért tájékoztatást küldünk: 1388 Budapest, Pf. 96/138. (106735/5T)

Az Alusuisse-Lonza Hungaria Kft. budapesti irodája alumínium félgyártmányai értékesítésének bővítéséhez **termékmenedzsert** keres. Feltételek: műszaki végzettség, értékesítési gyakorlat, németnyelv-tudás. Kínálunk szolgálati autót, kiemelt fizetést. Szakmai életrajzát kérjük német nyelven december 5-ig címünkre postázni (1047 Budapest, Labdarúgó u. 19.). Telefon: 266-4668, Kempelen Katalin. (45241/1H)

Kiskereskedelmi nagyvállalat mérlegképes,
számítógépes feldolgozásban jártas
ESZKÖZELSZÁMOLÁSI OSZTÁLYVEZETŐT keres.
Érdeklődni: 186-8757-es telefonszámon,
Nagy László főkönyvelőnél. (106722/3H)

Jó kereseti lehetőséggel felveszünk művezetőt, mélyépítési munkákra, esetleg kubikusbrigáddal együtt. Tel.: (86) 347-364, 06 (60) 395-079. (45223/1H)

Bedolgozás, mellékkereseti lehetőségek! Válaszborítékért tájékoztatjuk! Neptun, 1461 Bp., Pf. 131. (211684/1K)

Kellemes megjelenésű, érettségizett fiatalok jelentkezését várjuk Budapesten és Pest megyében végzendő piackutatói munkakörbe. Érdeklődni lehet a 118-1133/266-os telefonszámon, 9–16 óráig. (212015/1H)

Munkanélküliek nyelvtanfolyama! Tel.: 201-6158.

ÜZLETKÖTŐKET keresünk exkluzív autós évkönyv reklámjainak szervezéséhez. Érdeklődni 8–12-ig: 163-7674. (211472/2k)

Felveszünk németül
tárgyalóképes fiatal
GÉPÉSZ-
MÉRNÖKÖT,
felsőfokú angolnyelv-vizsgával
rendelkező
TITKÁRNŐT
és középfokú végzettségű
fiatal
ANYAG-
KÖNYVELŐT.
Érdeklődni:
Hradszky Sándorné
munkaügyi vezető:
280-3043, 280-3044-es
telefonszámon.
(106859/3H)

MUNKAVÁLLALÓK! Balzac utcai társasházba házmestert keresünk. Adunk: 1+2 félszobás, udvari, 58 nm-es szolgálati lakást. Hasonló bérlakással rendelkezők hívjanak az esti órákban. Tel.: 149-8646. (212057/1k)

Otthoni, szaktudás nélküli, magas mellékkereset. Válaszborítékért tájékoztatom. 1537 Budapest 114., Pf. 453/203. (212084/1k)

Grafikai stúdió Macintosh számítógépre profi operátort keres. (Photoshop, Illustrator, QuarkXPress). Tel.: 06 (30) 443-054.

Erzsébeti Papír Kft.
(1201 Budapest,
Helsinki út 101.) felvesz
FÉRFI
RAKTÁRKEZELŐT,
1995. januári belépéssel.
A munkakör betöltésének
feltétele:
– középfokú iskolai végzettség,
és
– targoncavezetői tanfolyam.
A jelentkezéseket várjuk
a fenti címen,
vagy a 283-0160/119-es
telefonszámon.
(107105/2H)

Médiakutató kft. könyvelőt keres. Feladata: a cég pénzügyi-számviteli feladatainak önálló ellátása. Feltételek: felsőfokú számviteli képesítés, alkalmazói szintű számítógépes ismeretek. Jelentkezés: Tel./fax: 131-0357.

☎ **Napközis nevelőt** keres belvárosi iskola. 122-1663. (107552/1H)

☎ **Bedolgozókat** keresek könnyen megtanulható fűfejűek készítésére, pl. Hajas Artúr. Cím: 1388 Budapest, Pf. 96/6. (107268/3T)

PÁLYÁZAT!
Igazgatói állás betöltésére
A négy érdekcsoportba tömörült,
túlnyomórészt vegyes vállalatként
működő, 11 hazai cukorgyár közös
szakmai érdek-képviseleti
szervezete a budapesti székhelyű
CUKORIPARI EGYESÜLÉS
élére
IGAZGATÓT
keres.
Elsősorban jogi és/vagy
közgazdasági felsőfokú végzettséggel
rendelkező pályázó jelentkezését
várjuk, aki tárgyalási szinten beszéli
az angol nyelvet, ismeri a magyar
gazdasági és jogrendszert,
tájékozott az élelmiszeripar
és az Európai Közösség
működési területén.
Kész az ügy elkötelezett szolgálatára
és teljesen mentes
a cukorgyárak befolyásától.
A megbízás 3 évre szól,
és meghosszabbítható.
Fizetés: megegyezés szerint.
A pályázat benyújtási határideje:
1994. december 31.
Az elbírálás határideje:
1995. január 31.
A pályázatot bizalmasan kezeljük.
További felvilágosítást
PÁL GYÖRGY,
az igazgatótanács elnöke ad
az alábbi címen:
3901 Szerencsi Cukorgyár Rt.,
Gyár u. 1. Pf. 163.
Telefon: (47) 362-914.
Telefax: (47) 362-639.
Telex: 62-639.
(106910/4H)

☎ **Betanított munkára** felveszünk IV. kerületi munkahelyre nőket, és kerepestarcsai munkahelyre nőket, férfiakat. Tel.: 342-6507. (107297/2H)

☎ **Zalai lovaspanzióba** lovászokat felveszünk. Érdeklődni: (60) 398-504-es telefonszámon. (107303/2T)

☎ **Benzinkútnál működő** nonstop snackbárba szakképzett munkatársat felveszek. Fényképes önéletrajz, erkölcsi bizonyítvány szükséges. Jelentkezés személyesen: 1113 Budapest, Nagyszőlősi út 47., vagy 166-6050-es telefonszámon. (107312/2T)

Francia
és angol nyelven beszélő,
mikroszámítógépes
felhasználói ismeretekkel
rendelkező, dinamikus fellépésű
személyi
asszisztenst
felveszünk vezérigazgató mellé.
Lehetőleg 30 és 50 év közötti,
kiegyensúlyozott,
jó munkabírású,
koncentrálni tudó hölgyek
jelentkezését várjuk,
akik önálló feladatok
elvégzésére is alkalmasnak
érzik magukat.
Jelentkezni lehet:
kétnyelvű önéletrajzzal,
fizetési igény megjelölésével.
Merlin Gerin Vertesz
Villamossági Rt.
Emberi Erőforrások
Igazgatósága,
1116 Budapest,
Fehérvári út 108–112.
(212183/1H)

☎ **Német nyelvet jól beszélő** munkatársat keresünk, 35 éves korig. Feltételek: PC-ismeret, gépírástudás, adminisztratív készség. Olyan agilis munkatárs jelentkezését várjuk, aki szereti a sokoldalú munkát, és önálló munkavégzésre is alkalmas. Jelentkezni: Blaskó Lászlónál a 250-4304-es telefonon. (107336/2H)

A Főv. Önk. Nyírő Gyula Kórháza, 1135 Bp., Lehel u. 59. felvételt hirdet az alábbi munkakörre: diétásnővér. **Jelentkezés:** dr. Németh Istvánné ápolási igazgatónál.

Az ELMŰ Rt. Észak-pesti Üzemigazgatósága felvesz, az rt., mint szolgáltató működésével kapcsolatos jogi feladatok végzésére **jogi előadót** (jogtudományi egyetemi végzettséggel) vagy **jogtanácsost.** Pályázatokat az iskolai végzettséget igazoló okiratok leadásával Bánkuti Béláné munkaerő-gazdálkodási osztályvezetőnek (1044 Budapest, Megyeri út 118.) kérjük elküldeni. (212239/1H)

Mechanikai Művek Rt. azonnali belépéssel felvesz pályakezdő elektroműszerészeket és forrasztási munkához értő női betanított munkásokat. Jelentkezni lehet vállalatunk humánpolitikai osztályán. Telefon: 227-3800/102. Vállalatunk megközelíthető a Kosztolányi Dezső térről induló 87-es autóbusszal. (212236/1H)

Csőd- és felszámolási eljárás

Tájékoztatjuk tisztelt ügyfeleinket, hogy az ebben a rovatban megjelenő közleményeket csak 5000 Ft (4000 Ft + 25% áfa) befizetésének igazolása után jelentetjük meg. Kérjük, hogy a megrendelés mellé csatolják a 326-11922 számla javára átutalt vagy belföldi postautalványon befizetett összeg bizonylatának másolatát.

A Plastinnova Kft. (1225 Budapest, Bányalég u. 108.) értesíti hitelezőit, hogy az előzetesen meghirdetett december 5-e helyett a csődegyezségi tárgyalásra

1994. december 15-én 10.00 órakor

kerül sor a cég 1225 Budapest, Bányalég u. 108. alatti székhelyén. (212370/1K)

Elveszett

☎ **Elveszett Mocsáról** a DUE 191 frsz-ú, 408397 motorszámú, piros MTZ 82-es **traktor ekével.** A NYOMRAVEZETŐNEK **100 000 forint jutalom.** Bejelentés: (34) 349-507, vagy rendőrkapitányság, Komárom. (107415/1T)

☎ **1994. november 24-től** az alábbi bélyegző használata érvénytelen: Tóth Zoltán kereskedő, Tatabánya, Konzum. Adószám: 48530835-2-31. (107421/1T)

☎ **„Sági László magánkereskedő,** OLCSÓ ÁRUK BOLTJA, th.: Öcsény, Fő út 40." bélyegző elveszett, november 25-től érvénytelen. (107428/1T)

☎ **ÉPSER** Építőipari Tervezés, Kivitelezés, Dohány, Ajándék, Játékkereskedés. Adószám: 40986122-2-21. Telefon: 147-0950 feliratú bélyegző elveszett. Használata 1994. november 28-tól érvénytelen. (107559/1T)

Utazás

EZ NEM ÁLOM, EZ VALÓSÁG! TUNÉZIA 8 nap szállodában félpanzióval már 29 971 Ft. SZENZÁCIÓ! PÁRIZS 6 nap 3 éjszaka, belvárosi hotel, városnézés, utazás emeletes luxusbusszal NOVEMBERBEN CSAK 18 590 Ft. ISZTAMBUL 6 nap emeletes luxusbusszal (WC, videó) NOVEMBERBEN CSAK 7990 Ft. KING DEVRAN TRAVEL, 1074 Rákóczi út 64. 121-0913, 267-8545, 06 (60) 324-825.

Ank-Air Első Pesti Általános Utazási Ügynökség, 1061 Budapest, Anker köz 2. 141-3712, 267-8521. **Ön elé tárjuk a világot** a budapesti utazási irodák teljes bel- és külföldi kínálatával. Nálunk megtalálja az Önnek megfelelő úticélt a legmegfelelőbb áron!

TÁRGYALÓBUSZ rendelhető. 160-0161. (210337/1K)

Szilveszter EGYIPTOMBAN: Kairó–Luxor–Asszuán útvonalon, repülővel, középkategóriájú szállodákban, félpanzióval. 1994. december 26.–1995. január 3., **89 900** Ft. EXCLUSIVE TOURS, 1052 Budapest, Váci utca 12. Tel.: 267-4365, -66, -67, -68, -69.

MAURITIUS repülővel, négycsillagos tengerparti szállodában, félpanzióval, 1995. január 12–21., február 9–18., 163 500 Ft. EXCLUSIVE TOURS, 1052 Budapest, Váci utca 12. Tel.: 267-4365, -66, -67, -68, -69.

HYDRA TOURS – MINDENKI PÉNZTÁRCÁJÁNAK! Szilveszter: (Crveni otok) Vörös Sziget szállodában, teljes ellátással, szilveszteri vacsorával, utazással, 20 900 Ft. Sítúrák 6750 Ft-tól, Egyiptom 49 990 Ft-tól, Kanári-szigetek 49 400 Ft-tól, Tunézia 24 600 Ft-tól. Hydra Tours, 1067 Bp., Eötvös u. 46. Telefon: 132-9781, 132-9463.

A TCD UTAZÁSI IRODA AJÁNLATA: EILATI ÜDÜLÉS MÁR 43 900 Ft-tól/fő, indulás keddenként charterjárattal, elhelyezés szállodákban vagy apartmanokban. Jelentkezés: TCD Utazási Iroda, 1086 Bp., Üllői út 14., tel.: 113-0477, 133-0536.

SZILVESZTER TUNÉZIÁBAN, repülővel, gazdag programmal, háromcsillagos szállodában, félpanzióval 1994. december 29.–1995. január 5. 69 900 Ft. EXCLUSIVE TOURS 1052 Budapest Váci utca 12. Telefon: 267-4365, -66, -67, -68, -69.

BUÉK '95! EZ NEM ÁLOM, EZ VALÓSÁG! **KANÁRI-SZIGETEK:** 8 nap, 7 éjszaka, félpanzióval, négycsillagos szállodában, repülővel, folyamatosan egész télen, 59 900 Ft-tól. **ISZTAMBUL:** 6 nap, emeletes luxusbusszal (WC, videó), szilveszteri vacsorával, 14 990 Ft. **PÁRIZS, A FÉNYEK VÁROSA:** BELVÁROSI HOTEL, 6 nap, 3 éjszaka, emeletes luxusbusszal, városnézéssel, szilveszteri vacsorával, 25 900 Ft. KING DEVRAN TRAVEL, 1074 Bp., Rákóczi út 64. 121-0913, 267-8545, 06 (60) 324-825.

☎ **Szilveszterezzen Szlovákiában! Nyugdíjasoknak 1000 Ft, gyermekeknek 10 százalék kedvezmény!** Dudincében, szállodában, busszal, teljes ellátás, szilveszteri program, ismerkedési est, december 28.–január 2-ig: 12 400 Ft/fő. KONTAKT TOURS, VI., Rózsa u. 87. Tel.: 112-8051, tel./fax: 112-7055. (105946/4H)

☎ **Vidám szilveszterezés** a MINITOURS-szal. 5 nap repülővel, Párizsban, 50 388 Ft, Londonban 52 720 Ft, 4 nap Rómában 39 100 Ft, Tunéziában 42 000 Ft, Kanári-szigeteken 56 900 Ft, Miamiban 109 900 Ft, a Vörös-tenger mellett 54 900 Ft. Belföldi mulatságok: Gárdonyban, Agárdon, Hajdúszoboszlón, Szegeden 5100 Ft-tól. Jelentkezés: XII., Győri út 2/B. Tel.: 175-0019, 156-6826. (105967/5H)

Utazzon a BICI-TOURRAL! Rio – az álmok városa... 10 nap (7 éjszaka) 119 900 Ft, egyiptomi körutazás (Kairó–Alexandria) 8 nap (7 éjszaka) 3 egész napos programmal – 69 900 Ft, **szilveszter Egyiptomban** gálaprogrammal – 79 900 Ft, **sítúrák Olaszországban** (Ravascletto) január 7-től folyamatosan, szállás + síbérlet 17 450 Ft. Jelentkezés és további felvilágosítás: BICI-TOUR UTAZÁSI IRODA, 1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 2. Telefon/fax: 268-0215, és Öné a világ!

A TCD UTAZÁSI IRODA AJÁNLATA: SZILVESZTER IZRAELBEN, dec. 27.–jan. 3., háromcsillagos szállodában, félpanzióval, szilveszteri vacsorával, egész napos kirándulásokkal, most csak 75 900 Ft-ért! Jelentkezés: 1086 Bp., Üllői út 14. Tel.: 113-0477, 133-0536.

Közlemények, információk

A BUDAPEST TOURIST legújabb ajánlatai. **SZILVESZTER EGYIPTOMBAN: HURGHADA:** repülőgéppel, félpanzióval, 1994. december 30.–1995. január 6., 53 990 Ft-tól. **LUXOR:** hajózással a Níluson, repülővel, félpanzióval 1994. december 30.–1995. január 6., 61 990 Ft. **FAYOUM:** körutazással, repülővel, félpanzióval, 1994. december 30.–1995. január 6., 66 990 Ft. **SZILVESZTER AMSZTERDAMBAN, LONDONBAN, PÁRIZSBAN:** repülőgéppel, reggelivel, szilveszteri programmal, 1994. december 30.–1995. január 2., 48 990 Ft-tól. **SZILVESZTER MÁLTÁN:** repülőgéppel, félpanzióval, 1994. december 29.–1995. január 3., 59 990 Ft. **SÍELJEN VELÜNK!** Gazdag kínálat síutakból Ausztriába, Szlovákiába, Franciaországba, már 9990 Ft-tól/hét. Jelentkezés: **a BUDAPEST TOURIST Rt., Nyugati téri** (tel.: 132-6565) és **Pataky téri** (tel.: 262-1456) irodáiban, valamint a **BUDAPEST TOURIST Rt.** valamennyi irodájában és viszonteladóinál!

SZILVESZTER SZICÍLIÁBAN, Palermóban december 29.–január 2-ig 5 nap 4 éjszaka, utazás repülőgéppel, elhelyezés négycsillagos szállodában, félpanzióval, csak 46 900 Ft. ATLASZ Utazási Iroda, Budapest, Teréz krt. 43. Tel.: 131-1102, 269-1798, 132-3300/130 mellék. Szeged, Oroszlán u. 6. Telefon: (62) 322-502, (62) 421-110.

SZILVESZTERI REPÜLŐS UTAK A CHEMOL TRAVELTŐL! EILAT: vörös-tengeri, 8 napos üdülés december 2.–január 3-ig 66 900 Ft-tól. PÁRIZS: 4 napos utazás december 3.–jan. 2-ig 39 900 Ft-ért. IZRAELI KÖRÚT: 8 nap, szállással, a Földközi-tenger partján, Netanyán, félpanzióval, gazdag programokkal, december 2.–január 6-ig, 79 900 Ft-ért. Jelentkezés a Chemol Travel Utazási Irodában: Budapest V., József nádor tér 8., tel.: 266-2261, 266-2173.

☎ **AUTÓBUSZ-RENDELÉS, mikrobuszbérlet:** 132-1997, 132-2996. (98985/38T)

SZILVESZTERI AJÁNLATOK!! TATAI VADÁSZ PANZIÓ! MISKOLCTAPOLCA! SZILVÁSVÁRAD! VIKTÓRIA TOURS, Bp. XIV., Vezér út 28/B. Tel./fax: 252-3373.

Síút egyedülállóknak! 141-2189, 166-2115.

☎ **„ALPESIHÉT"** 12 000-ért, **síbérlettel.** 252-9922. (105457/12H)

SZILVESZTER a Vörös-tenger partján! December 20-tól hetente indítjuk közvetlen charterjáratunkat. Egy hét már **37 900** forinttól. **EGYIPTOMI** körutazás havonta, már 69 900 forinttól. Szilveszteri programok: Srí Lanka, Vörös-tenger, Dominika, Bali. **EMMANUELLE TOURS,** 1052 Budapest, Váci utca 9. Tel.: 266-0029. 6720 Szeged, Oroszlán u. 1. Tel.: (62) 471-066. 8000 Székesfehérvár, Várkörút-Romkert, (22) 329-503.

SZILVESZTER CIPRUSON 4 csillagos tengerparti szállodában: 1994. december 26.–1995. január 3. Részvételi díj: 75 500–79 900 Ft/fő, 62 300 Ft/fő (2–12 évig). Ellátás: félpanzió, műsoros szilveszteri vacsora korlátlan étel- és italfogyasztással, városnézések belépőkkel. Jelentkezés: HUNGARIANA Utazási Iroda, 1072 Bp., Rákóczi út 8/A. Telefon: 118-2625, 122-4137.

AKCIÓS NAPOK az M+M-mel TUNÉZIÁBAN! 8, 12, 15 napos luxusutak középáron, NYUGDÍJASOKNAK 10 százalék, GYERMEKEKNEK 50 százalék kedvezmény. Körutazások teljes ellátással már 59 900 forinttól! Érdeklődni: 1073 Budapest, Erzsébet krt. 23. Tel.: 122-5681 vagy 322-5681. Fax: 266-4602.

Rendkívül kedvező ajánlataink bécsi repüléssel egész télen: 4 hét luxushotelben a török Riviérán, félpanzióval (medence, casino, tenisz, animáció) 99 000 Ft-tól; 5 nap Isztambul, belvárosi szállodában 29 900 Ft, 1 hét török tengerparti szállodában 34 900 Ft, 1 hét mallorcai szállodában 36 900 Ft, 2 hét Mexikó, szállodában 139 900 Ft, és még több száz utazási ajánlat. **PRIVILEG TOURS,** Budapest V., Papnevelde (volt Eötvös L.) u. 3. Tel.: 117-7152, 266-2488.

☎ **MÜNCHEN hetente háromszor,** amerikai luxusbusszal, 3000 Ft-ért. Tel.: (33) 315-516. (107571/1T)

Tanfolyam

INTENZÍV nyelvtanfolyamok, vizsgaelőkészítők. Diákkedvezmény! 112-0290. (207199/1K)

☎ **Cultrade Iroda** szakképesítő ingatlanközvetítő (értékbecslő) tanfolyamot indít. Tel.: 210-0046/160-as mellék. (106710/5H)

12 hetes, napi 2 órás angol- és németnyelv-tanfolyamainkon a középfokú nyelvvizsga szintjéig juthat el. Tel.: 201-6158.

Garantáljuk a nyelvvizsgát 6 hetes, szuperintenzív tanfolyamaink után! Tel.: 201-6158.

☎ **Szövegszerkesztő tanfolyam** indul a Belvárosban. Beiratkozás: Budapest, Sütő u. 1., 16.30–18 óráig, vagy a 168-6873-as telefonon. (106202/4T)

☎ **Egzotikus hastánctanfolyamot indítunk** 8–88 éves korig. 180-5462, 8–15 óráig. (107557/1T)

Egyéb

TERMÉSZETGYÓGYÁSZ-kezelés! 164-0955. (210924/1K)

A MÁV Rt. Pécsi Üzletigazgatósága közli, hogy a Somogyszob-Gyékényes vasútvonalon megépített nagyvasúti villamos felsővezeték, tápvezeték, valamint a takarék transzformátorállomások (Csurgó, Zákány) 1994. december 7-én (szerda) 6 órától 25 000 V feszültség alá kerülnek. A nagyvasúti villamos felsővezeték 2 (kettő) méteren belüli megközelítése életveszélyes, ezért tilos!

☎ **PIRAMIS Alternatív Medicina nyílt.** Érdeklődni: 218-0529. IX., Lónyai u. 20. (106549/4T)

☎ **Meglepetésnek vegyen különleges,** nagyméretű, dekoratív, gyöngy fülbevalót! Csak 355 Ft! Küldje postán, „Exped", 7031 Paks, Pf. 138. címre. (106954/2T)

☎ **Euritmia: látható beszéd és zene.** Intenzív hétvége. Ismerkedés, gyakorlás azok számára, akik euritmiaképzésben akarnak részt venni. Díj: 1000 Ft. Helyszín: 1022 Budapest, Bimbó út 3. IV. em. Antropozófiai Társaság. Időpont: 1994. december 10. szombat, 10–18 óráig; december 11. 10–13 óráig. (107361/1T)

☎ **MEGHÍVÓ! A fajszi Kék Duna Szövetkezet igazgatósága** az 1994. november 25-i közgyűlés határozatképtelensége miatt újabb **közgyűlést hív össze,** melynek időpontja 1994. december 2., péntek, 9 óra. Helye: községi művelődési ház, Fajsz. A közgyűlés napirendje az eredetivel azonosan a következő: 1. Tagfelvétel. 2. Tisztségviselőválasztás (igazgatósági tag, elnök). 3. Tájékoztatás a gazdálkodásról. Az igazgatóság felhívja a tisztelt tagtársnők, tagtársak figyelmét arra, hogy az újabb közgyűlés az alapszabály szerint a tagok 25 százalékának megjelenése esetén határozatképes. Tisztelettel: az igazgatóság. (107414/1T)

A Mezőgépfejlesztő Ipari Részvénytársaság 1994. december 20-i rendkívüli közgyűlésének napirendje – részvényes kérelmére – „A MEFI Rt. alapszabályának módosítása" tárgyú napirendi ponttal kiegészül.

KÖZLEMÉNY! A LEGO System, Billund, Dánia felperesnek a RAVILL Kereskedelmi Vállalat alperes és a BYGGIS AB., Almhut, Svédország beavatkozó ellen, tisztességtelen piaci magatartás miatt indított perében, a Legfelsőbb Bíróság Pf. IV. 21.049/1992. számú jogerős ítéletével megállapította, hogy az alperes a svéd BYGGIS cég által gyártott építőjátékok alapelemeinek forgalmazásával és a „LEGO-hoz hasonló", a „LEGO-val összeépíthető" termékként való reklámozásával jogsértést követett el. A bíróság az alperest a további jogsértéstől eltiltotta, és a perköltség megfizetésére kötelezte. Feljogosította továbbá a felperest, hogy az ítélet rendelkező részét az alperes költségén országos napilapban közzétegye.

A Láng Kiadó és Holding Rt. igazgatósága 1994. december 31-én délelőtt 10 órára összehívja a társaság rendkívüli közgyűlését a társaság székhelyén (1055 Budapest, Balassi Bálint u. 7.). A közgyűlés napirendje: 1. A Láng Invest Kft. és a MAECENAS INTERNATIONAL Korlátolt Felelősségű Társaság egyesülése, beolvadás útján a Láng Kiadó és Holding Rt.-vel. Az egyesülési szerződés jóváhagyása, a beolvadással kapcsolatos alaptőke-emelés és alapszabály módosítása. 2. Egyebek. A részvényesek szavazati jogukat az alapszabály szerint gyakorolhatják. A társaság igazgatósága.

*

A Maecenas International Kft. nem azonos a MAECENAS KÖNYVKIADÓ-val, amely változatlan tulajdonosi összetételben folytatja tevékenységét.

☎ **A Ház és Hobby Kft.** ezúton értesíti minden tisztelt vásárlóját, hogy cégünk 1994. október 1-jétől **nem folytatja csomagküldő tevékenységét.** Minden mai napig hozzánk érkezett reklamációt rendeztünk, de 1994. december 1-jétől újabb reklamációt már nem áll módunkban fogadni. Ezúton is köszönjük tisztelt vásárlóink cégünkbe vetett bizalmát. Tisztelettel: Vevőszerviz és Magyarosi Gábor igazgató. (107568/1T)

☎ **MÓDOSÍTOTT FELHÍVÁS!** A Simi-Ker Élelmiszer-kereskedelmi Rt. felügyelőbizottsága értesíti tisztelt részvényeseit, hogy **rendkívüli közgyűlést** hív össze. **A módosított időpont:** 1994. december 30., 10 óra. A közgyűlés helye: 1134 Budapest, Lehel utca 27. III. em. A közgyűlés napirendje: 1. A társaság gazdasági helyzete. 2. Egyebek. Határozatképtelenség esetén, a megismételt közgyűlés időpontja 1994. december 30., 10.30 óra. Helyszíne és napirendje azonos az előzővel. A közgyűlés összehívására a társaság alapszabályának VI. fejezet 5/C pontja alapján kerül sor. Simi-Ker Rt. felügyelőbizottsága. (107614/1H)

A FÉKISZ RT. (Tatabánya, Komáromi u. 16.) igazgatósága ezúton értesíti részvényeseit, hogy 1994. december 30-án, délelőtt 10 órai kezdettel közgyűlést hív össze. Helye: VI., Bajcsy-Zsilinszky u. 39. (Angol részleg) A közgyűlés napirendi pontjai: az rt. alapító okiratának módosítása: 1. Székhelyáthelyezés 2. Tevékenységikör-kiegészítés. A közgyűlésen szavazásra azok (illetve teljes körű meghatalmazott képviselőik) jogosultak, akik a részvénykönyvbe bejegyzésre kerültek. Határozatképtelenség esetén ugyanazon a napon délelőtt 12 órára hívja össze az igazgatóság a közgyűlést.

☎ **Újpesti magángyógyszertár** hálózati gyakorlattal rendelkező, számítógépet ismerő asszisztenst és gyógyszerészt keres. Tel.: 169-8424. (81793/9H)

Kamaraerdei munkahelyre,
alkatrészraktározásban jártas, dízel üzemű
targoncavezetői jogosítvánnyal rendelkező
munkatársat keresünk.
Németnyelv-tudás előny.
Tel.: 227-7669, 227-7671. (107317/2H)

☎ **Kereskedelmi** és marketingasszisztensi feladatok ellátására, érettségizett, angolnyelv-tudással rendelkező hölgyet, urat keresünk. Önéletrajzokat 1300 Budapest, Pf. 127. címre várjuk. (107420/1H)

☎ **Nyugaton** már jól bevált módszerrel, kis szervezési munkával, magas jövedelemhez juthat. 06 (84) 357-614. (107424/1T)

☎ **Kft. keres** Acces, Excell, Pascal és dBase programozót Tel.: 131-1664, 131-9594. (107497/1T)

☎ **AMI HIHETETLEN, nem biztos, hogy LEHETETLEN!** Változatos, kötetlen munka. Kiemelkedő jövedelem! 185-5923, 166-3663. (104477/5T)

A Magyar Rádió garázsipari osztálya (Bp. X., Szállás utca 24.) felvesz szakmai gyakorlattal rendelkező autószerelőket és szervizmunkást. Telefon: 260-1627.

☎ **Műszaki végzettségű,** siófoki fiatalember, 4 éves üzletkötői gyakorlattal, gépkocsival, telefonnal, bármilyen munkát vállal, akár karácsonyig is. (84) 314-991, egész nap. (107518/1T)

A zalaapáti Zalavölgye Pogányvár Mgtsz
szarvasmarhatelep-vezetői
munkakör betöltésére szakembert keres.
Jelentkezni személyesen vagy írásban
a szövetkezet elnökénél lehet.
Megegyezés esetén lakást biztosítunk.
Zalaapáti, Jókai út 4. (107504/1H)

A PESTI SZÍNHÁZ nézőtéri dolgozókat keres felvételre. (Nyugdíjasok is lehetnek!) Jelentkezés Tauszik Péterné nézőtéri felügyelőnél: Bp. V., Váci u. 9., este 7 óra után.

☎ **Álláskeresők figyelmébe!** Export, import nagykereskedelmi cég újonnan nyíló raktárirodáiba, 18–30 év közötti munkatársakat keres. Amit kérünk: céltudatos, kemény munka. Amit adunk: biztos háttér, perspektíva, nyugati fizetés. Tel.: 212-1991, 10–17 óráig. (107510/1T)

☎ **Nyomdai üzletkötőt** keresünk jutalékos rendszerben. 286-0066 vagy 284-3446, napközben. (107511/1H)

☎ **Autófényezőt** felveszek. 8–17 óráig: 280-0521, 18 órától: 142-0473. (107542/1T)

☎ **KÖZÉPISKOLAI** végzettséggel képesített **könyvelőt** keresünk, budapesti irodánkba, azonnali kezdéssel. Érdeklődni fényképes önéletrajzzal: 1149 Budapest, Mogyoródi út 32. I. 106., 252-7444/164. (107318/2T)

☎ **Társaságunk munkatársakat** keres kiemelkedő jövedelemmel. 160-4746. (107519/1T)

HOGYAN HIRDETHET A NÉPSZABADSÁGBAN?

Szeretettel várjuk ügyfeleinket Közönségszolgálati Irodánkban: 1034 Budapest, Bécsi út 122–124. Nyitva: munkanapokon 8–18 óráig Telefon: 250-1680/380, 381, 382

KERETES HIRDETÉSEK FELADÁSA:

A megbízást előjegyezzük, a befizetendő összeget és a megjelenés dátumát írásban visszaigazoljuk. A hirdetés ellenértékének kiegyenlítése történhet átutalással, illetve készpénzzel.

Címünk:
Primus Népszabadság Média-képviseleti Kft.
1034 Budapest, Bécsi út 122–124.
Telefon: 250-1680/148, 149, 155, 156, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199-es mellék. 168-7627
Telefax: 168-9857, 188-9567

A Primus Kft. tanácsadó-üzletkötői, kérésre személyesen is felkeresik hirdetőinket. Így kívánjuk könnyebbé tenni az egyes hirdetések elhelyezését, a reklámkampányok lebonyolítását a Népszabadságban, illetve más médiumokban, reklámhordozóknál.

Termékmenedzsereink felvilágosítást adnak a Népszabadság színes mellékleteiről:

Színes behúzások: Varga Borbála Telefon: 250-1680/189, 190
TV Magazin: Pajlócz Júlia Telefon: 250-1680/189, 190
McMix, Könyvszemle: Horváth Márta Telefon: 250-1680/189, 190
KERÉKVILÁG Pyszny László Telefon: 250-1680/193, 194

APRÓHIRDETÉSEK FELADÁSA:

Budapesti felvevőhelyeink:
A Népszabadság Közönségszolgálati Irodája, 1034 Budapest, Bécsi út 122–124.,
a Hírlapkiadó Vállalat hírlapboltja, 1085 Budapest, Blaha Lujza tér 3.,
Referens Kft., 1111 Budapest, Bertalan Lajos u. 26.,
továbbá a Magyar Hirdető felvevőirodái.

Telefonos hirdetésfelvétel: 2-69-71-00
hétköznap 8–20 óráig, 20 óra után üzenetrögzítő,
szombat-vasárnap: 9–17 óráig, 17 óra után üzenetrögzítő.
Ha apróhirdetését 14 óráig *telefonon* feladja, lapunkban másnap megjelenik.
Felhívjuk tisztelt ügyfeleink figyelmét, hogy halálozással kapcsolatos hirdetés, illetve részvétnyilvánítás kizárólag személyesen adható fel.

Vidéki irodáink:
Népszabadság Agrimédia Kft
3300 Eger, Trinitárius u. 2.
Telefon: (36) 313-522, 411-1
Fax: (36) 312-899
3527 Miskolc, Görgey A
Telefon/fax: (46) 4
5600 Békéscsaba, Szab
Telefon/fax: (66
5000 Szolnok, K
Telefon: (
Fax:

A kiállítás támogatói:

MALÉV Hungarian Airlines

Svédország Nagykövetsége

SCHILLER Arnél

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
BIBLIOTHECA HUNGARICA NATIONALIS 1802

MEGHÍVÓ

Ungerska Széchényi Nationalbiblioteket
har äran inbjuda till utställningen

„EN BILDERBOK TILL RILKE"
av AURÉL SCHILLER

i Nationalbibliotekets lokaler; Budapest, Budavári
Palota F épület, VI våningen „Ars Librorum"
Tisdagen den *15 November 1994 klockan 15.00*.

Utställningen invigs
av Sveriges Ambassadör *Jan Lundvik*.
Inledningsanförande
av Nationalbibliotekets Direktör *Géza Poprády*.

Utställningen pågår 15 November-31 December,
vardagar 10.00-18.00, måndag 13.00-18.00, Söndag stängt.

Az Országos Széchényi Könyvtár
tisztelettel meghívja Önt

SCHILLER AURÉL
„KÉPESKÖNYV RILKÉNEK"

című kiállításának megnyitására
1994. november 15-én 15 órára.
A kiállítás megtekinthető: Budapest, Budavári Palota
F épület, VI. emelet „Ars Librorum"

A kiállítást megnyitja
Jan Lundvik, Svédország Nagykövete
Bevezetőt mond:
Poprády Géza főigazgató

1994. november 15-december 31-ig,
naponta 10-18 óráig, hétfőn 13-18 óráig, vasárnap zárva.

"A müvészet a nagy rejtvény
– az ember a válasz"
Josef Beuys

Schiller Aurél müvészetét be lehet illeszteni egy romantikus-költöi hagyományba, ahol a müvészetnek életadó és lélekfelszabaditó képessége van. A müvészet olyan hely, ahol találkozások és kommunikáció teret és türelmet kapnak. Itt van idö kivárni a váratlant.És bár a müvészetet szabad övezetnek és légzönyilásnak tekintik, azért ez nem a Paradicsom hanem fájdalmas munkát is jelent. Schiller Aurél festményei az anyag, valamint a szellemi és fizikai én találkozásából születnek. Itt szubjektivizmusról van szó, ahol éppen ez a különleges szubjektum kisebb szerepet játzik, mint az a tény, hogy egy EGYÉNT foglal magában.

Schiller Aurél részére a müvészet vizfolyam is, amely állandóan örvénylik. Elöszivárog, és szembeötlö nyomokat hagy az emberekben. Neki a müvészet egyszerüen ige, és nem fönév. Festményei egy párbeszéd nyomának tekinthetök, de nem bevésödéseknek, hanem anyagi épitményeknek. A vásznak sokszor le vannak fedve vastag festékrétegekkel, láttatva a kéz munkáját. A festmények nem-ábrázolóak – a müvész szerint a folyamot nem szabad kész formákba beszoritani – az absztrakt expresszionizmus és az informális festésmüvészet kifejezödése azonban felismerhetö. Ugyanakkor láthatunk erdöt, – mint Per Kirkeby-nél, vagy tengert, mint Strindbergnél – tág teret ad a nézö saját értelmezésének. A mimezis – klasszikus értelemben vett ábrázolás – hiánya valószinüleg a zenei háttérrel függ össze. Nem véletlen, hogy olyan müvészek, mint Jackson Pollock, Yves Klein, Wols és Henri Michaux tartoznak a kedvenceihez.

Ez a festészet egyrészt tiszta festészet - müvész és anyag közötti párbeszéd, festék, mint forma és szin – , másrészt viszont továbbvezethetö metafizikai gondolatokra. Bizonyos kettösség is megnyilvánul a festmények különbözö rétegeiben. Egy hagyományosabb képre néha egy vékonyabb festékhártyát tesz, amin átcsillan az also réteg. Festöi pórusokkal enged sejtetni egy túlvilági árnyékvilágot, ami ugyanakkor maximalisan konkret is. És az a verejték ami ott elötör, maga a középpont: személyes, de mégis egyetemes, anyagi, de mégis mentális, müvészet, de mégis élet.

Schiller Aurél 1945-ben született, magyar szülöktöl, de Svédországban nevelkedett fel. A bécsi Zene- és Szépmüvészeti Akadémian 1965–1968 között, és a baseli Városi Akademián 1969–1970 között végezte tanulmányait, majd müvészeti tudománnyal foglalkozott Firenzében és Stockholmban. A festészeten kivül kalligrafikai tusrajzolással, valamint kiállitási installácioval és performansszal foglalkozott. Az 1980-as és 1990-es években több egyéni kiállitása volt Svédországban és Parisban. Csoportos kiállitásokon is részt vett Svédországban, Parisban, Németországban és Svájcban.

Maria Lind

Az özvegyi bör – Képeskönyv Rilkének.

Egy bizonyos eltolódás mindig van, egy eltolódás, amely – bár paradox módon – feloldja az idöt.

R.M. Rilke 1922-ben irta a "Duinoi elégiák"-at. Ma ezek aktuálisabbak és fontosabbak, mint valaha. Egy olyan korban, amikor a müvézet talán legfontosabb feladata a nyugati Én-kép kontúrjainak feloldása, Rilke költészete feltárja – érthetövé teszi azokat a összefüggéseket és pszichológiai kapcsolatokat, amelyek a felszin alatt rejtöznek. Ezek meglepnek minket, nehezen érthetök, ha szembesülünk velük, hiszen szokatlan (vagy valljuk be, hogy kedvünk ellenére van) befelé tekinteni. Olyan struktúrák és összefüggések válnak láthatóvá, amelyeket Én-felfogásunk, társadalmi mintáink és a világról alkotott megkövesedett tudásunk eddig elfedett elölünk. Most jött el az ideje annak, hogy mindez megváltozzon.

Rilke tudta, hogy az élet transzcendentális része, a lehetöség a határok áttörésére mindennapi létünkben, a matériában rejtözik. Talán ezért nyithat találkozásunk Rilke költészetével és a müvészet materializációja közös utat új ismeretek, horizontunk kiszélesedése és egzisztenciális élménykincsünk gazdagodása felé.

Egy könyvtár! Összegyüjtött tapasztalataink és ismereteink mindig többnek bizonyulnak egy monolitikus tömbnél. Már maga az épület, amely ezt kitölti, egy négyszögletes, mozdulatlan test halott anyag, amely lassan elporlad, miközben dörén megkisérelyük meghosszabitani a történelmet, életben tartani az entrópiát. Vagy az ötödik elégia hasonlatával: "...mint az özvegyi bör". Egy bör, ami megtölthetö az "újjal" és élövé, vitálissá válik. Vertikális a horizontális helyén!

Rilkének a dolgokhoz való viszonyulását érdekes kiindulási pontnak, találtam munkámhoz a különbözö objektekkel és tárgyakkal, amelyek mint "soliton" (spontán mozgás az álló, vagy lassan folyó vizben) átszelik a kiállitást.

Karel Kosik érdekes és iránymutató kiindulási pontokat talált és következtetéseket vont le Rilke egy leveléböl a "Lettre International" – cimü folyóiratban:

"1925, november 13-i levelében irja Rilke: "Immár nyomulnak, Amerikából ide, üres, közömbös dolgok hozzánk, látszat-dolgok, élet-utánzatok..."

A modern kor e költö számára a látszatok, imitációk, mesterkéltségek, pótlékok korát jelenti. Nincsenek meg már azok a dolgok, amelyek körülvették elödeinket, dolgok, amelyek meghitt miliöröl gondoskodtak és generációról generációra emberiességet és közelséget hagyományoztak. Korszakunk nem tudja többé már, hogy mit jelent egy kút, egy torony, egy ház, egy alma, egy körözö sas. Megtévesztö utánzatokkal vagyunk elárasztva, amelyek növekvö agresszivitással és szemtelenséggel akaszkodnak ránk.

Balszerencse és nem bizonyult hasznosnak, hogy Rilke és követve öt Heidegger a modern kor pótlékjellegét az "amerikanizmus" hamis és félrevezetö fogalmával jelölte. Egy ilyen fogalom azt a benyomást kelti, mintha a modern idök problémái a "történelem végé" - vel együtt egy másik kultúrából importálták volna öket, noha az az igazság, hogy ezek európai termékek. Európa nem amerikanizálódott, Európa, hasonlóan Amerikához és Japánhoz belépett a "történelem vége" korszak végsö fázisába".

Aurél Schiller

BUDAPEST, 1994. NOVEMBER

– Och dessa ting, som lever
utav förgängligt, vet att du prisar dem; förgängliga
ser de en räddning i oss, oss de mest förgängliga.
Vill att vi helt skall förvandla dem i det osynliga hjärtat
– o oändligt – i oss! Vilka till slut vi än är.

Jord, är det inte detta du vill: osynlig
uppstå i oss? – Är det inte din
dröm att en gång bli osynlig? – Jord! Osynlig!
Vad om inte förvandling är ditt tvingande uppdrag?
(R.M.Rilke; 9. elegin)

És ök, az átlényegüléstöl élö dolgok,
megértik majd, hogy dicsöited öket; mulandók,
bennünk, a legmulandóbbakban, megsejtik a mentöt.
A szivnek sötétjében mibelénk – ó végtelenség – mi belénk
áhitnak áthasonulni! akárkik is volnánk.

Föld, hát nem ezt akarod: újra teremteni bennünk,
láthatatlanná? – Vajjon nem az álmaid álma,
hogy az leszel egyszer? – Föld! láthatatlan!
Ha nem az átváltozás: mi volna hát sürgös parancsod?
(R.M.Rilke; 9. elégia)

Månne vi vistas här för att säga:
hus, bro, brunn, port, krus, fruktträd, fönster
– allra högst: pelare, torn... men säga, märk väl,
o säga det så, innerligt som tingen själva
aldrig trodde sig vara. Är det ej denna
tystlåtna jords hemliga list, när den tvenne älskande
eggar, att allting och allt i deras känsla rycks hän?
Tröskel: vad innebär det
ej för två älskande, att även de något får nöta
den egna äldre tröskeln, efter de många gågna,
före de kommande..., varsamt.

Här är det sägbaras tid, här är dess hemvist.
Tala och vittna. Mer än nånsin
bortfaller tingen, som vi kan uppleva, ty det som
utränger dem, är en verksamhet utan symbol.
Verksamhet under skal, som villigt rämnar, så snart
sysslandet innanför växt och når en annan gräns.
Men mellan hamrarna vårt
hjärta består, som mellan
tänderna tungan, vilken
ändock fortfar att prisa.
(R.M. Rilke; 9. elegin)

Miért vagyunk itt? Kimondani tán: hogy
ház, hid, kút,kapu, korsó,almafa, ablak,
– legfeljebb: torony, oszlop... de mondani, értsd meg,
ó, mondani úgy, ahogyan mélyükben a dolgok
sem gondolták még. Vajjon nem a zárt- ajakú föld
titkos csele készteti rá a szerelmeseket, hogy
ujjongva ujjongjon minden az érzéseikben?
Küszöb; két szeretönek
elkoptatni tovább a vén kapunak küszöbét
kissé, az elöttük jártak után és
az utánunk jövendök elött..., de könnyü.

Itt van a mondható ideje, itt a hazája.
Szólj és vallj. A megélhetö dolgok
inkább elenyésznek, mint valaha, mert
kiszoritja öket, helyükbe lépve, a képnélküli cselekvés.
Cselekvés kéreg alatt, mely boldogan mállik, ha bentröl
kinönek a tettek és más határt vonnak maguknak.
Pörölyök között a szív
megmarad, mint a fogak
között a nyelv, amely mégis,
mégis dicséretet mond.
(R.M. Rilke; 9. elégia)

O ej för att lycka finns,
denna den snara förlustens förhastade vinning.
Inte av nyfikenhet eller till hjärtats övning,
som kanske funnes i lagern...

Men för att tillvaron är så stor, för att allt
här till synes behöver oss, detta flyktiga, som
sällsamt berör oss. Oss, de mest flyktiga. En gång
allting, blott en gång. En gång och ej mer. Och även vi
en gång. Aldrig mer. Men detta att
en gång ha funnits, om endast en gång:
att ha funnits på jorden, tycks oåterkalleligt.

Och så mödar vi oss, vill förverkliga det,
söker att rymma det i våra enkla händer,
i en mer bräddfylld blick och i ett förstummat hjärta.
Söker att bli det. – Ge det åt vem? Väl helst
allting behålla för alltid...
(R.M. Rilke; 9. elegin)

– Miért hát akkor emberit akarni – és, sorsot kerülve
sorsot áhitani?...
O, nem, mintha boldogság volna,
elhamarkodott elölege egy közeli veszteségnek.
Nem kíváncsiságból, vagy a sziv gyakorlata végett,
ami benne volna szintén a babérban...

Hanem mert itt lenni oly sok, és nyilván szüksége van ránk
minden itteninek, eme tünöknek, kik oly különösmód
ránk hagyatkoznak. Ránk a leginkább tünökre. Egyszer,
minden csak egyszer. Egyszer és soha már. És mi ugyancsak
egyszer. Soha újra. De az, hogy voltunk
egyszer, ha csupán egyetlen egyszer
földiek voltunk: nem vonható vissza soha.

Igy hát hajszoljuk magunkat és véghez akarjuk vinni
belé akarjuk zárni a mi egyszerü kezeinkbe,
telezsúfolt pillantásunkba és szótlan szivünkbe.
Hogy vele egy legyünk. Kinek adjuk? Legszivesebben
megöriznénk örökre mindent...
(R.M. Rilke; 9. elégia)

1 "Gauchère -hét kisérlet egy egységhez", tus papiron, 1986
2 "Hat névnélküli kisérlet,"tus papiron, 1986
3 Négy idézet R.M. Rilke Duinoi elégiaiból, braille-irásban
4 "Opacitées Transparentes", tempera – olaj, 1990–1994
5 "Sans Nom ", szén -olaj vászon, 1992
6 Cim nélkül, tus, kézel készült papiron, 1991
7 "Inhalátor", patinált réz, 1994
8 "Változások", Gipsz, viasz, agyag, öntöt vas, bronz, 1994
9 "Képeskönyv Rilkének", 1994 (szöveg: Requiem – Für eine Freundin, 1908/Paris)
10 Cim nélkül, tempera papiron, 1993
11 Cim nélkül, tempera papiron, 1993
12 Cim nélkül, tempera – olaj, vászon, 1991–94
13 Cim nélkül, tempera – olaj, vászon, 1991–94
14 Cim nélkül, tempera – olaj, vászon 1991–94
15 Cim nélkül, tempera – olaj, vászon, 1991–94
16 Cim nélkül, tempera – olaj, vászon, 1991–94
17 Cim nélkül, tempera – olaj, vászon, 1991–94
18 "Emerald green", olaj, vászon, 1991
19 "Emerald green", olaj, vászon, 1991
20 "Blue is darkness made visible", olaj, vászon, 1993–94
21 "Blue is darkness made visible", olaj, vászon, 1993–94
22 "Blue is darkness made visible", olaj, vászon, 1993–94
23 "Blue is darkness made visible", olaj, vászon, 1993–94
24 "Angelo y Atmosfera", tempera – olaj, vászon 1992–93
25 "Naht", tempera – olaj, vászon, 1992–94
26 Cim nélkül, olaj vászon, 1989
27 "Fogamzás", olaj, vászon, 1993
28 "Opacité", tempera – olaj vászon, 1992
29 Cim nélkül, olaj vászon, 1990

AUREL SCHILLER

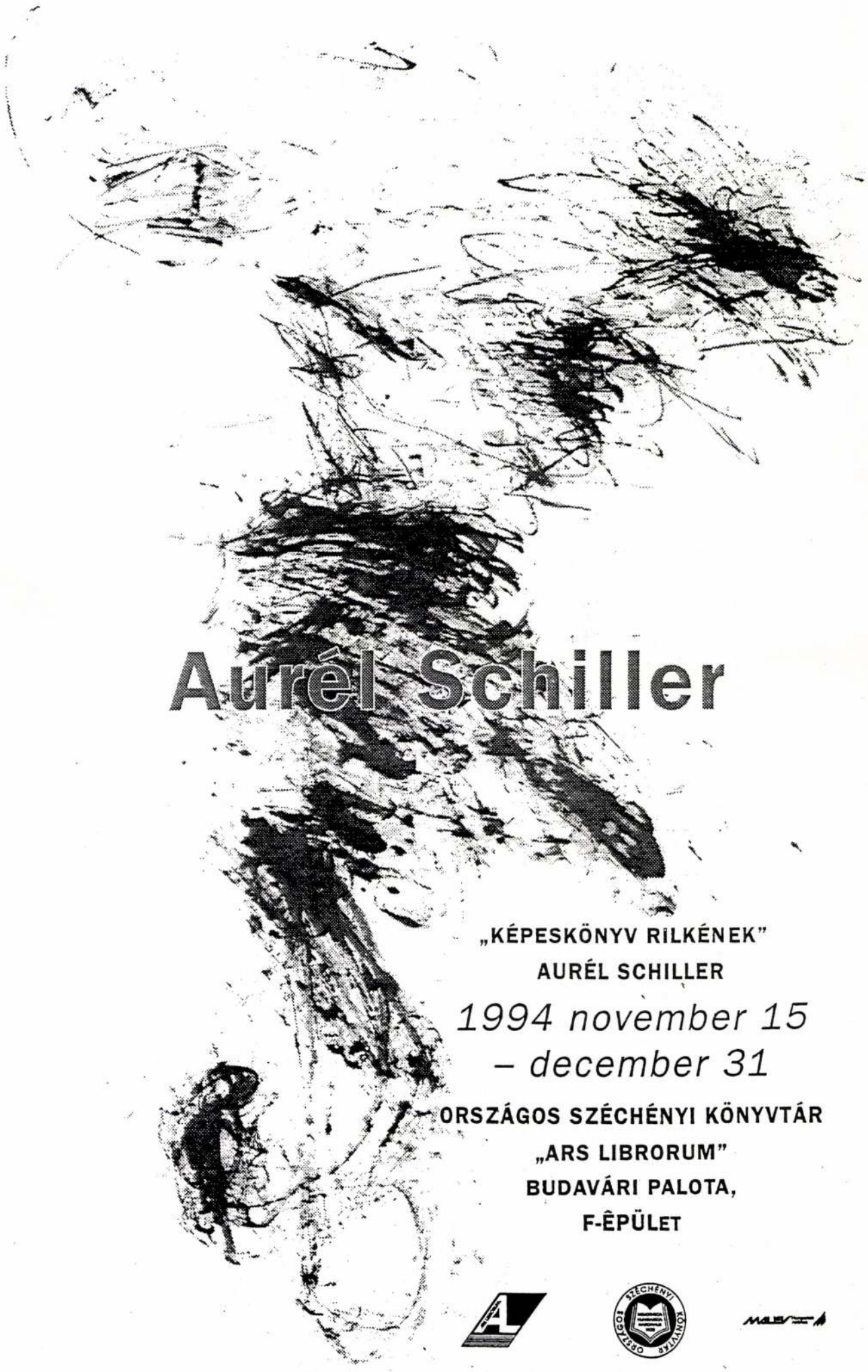

Aurél Schiller

„KÉPESKÖNYV RILKÉNEK"

AURÉL SCHILLER

1994 november 15

– december 31

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR

„ARS LIBRORUM"

BUDAVÁRI PALOTA,

F-ÉPÜLET

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
Schiller Ferenc
1970 JUN. 8

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021

Schiller Ferenc: Leány

LÉTAY VERA:

Történelmi skizofré

Ki halt meg valójában 1821 május 5-én, este hat órakor Szent Ilona szigetén? Kinek a teste porlad az Invalidusok dómjában a vörös gránit alapzaton nyugvó kőkoporsóban? Szabó György *Napóleon és Napóleon* című komédiájának fantasztikus feltevése szerint valószínűleg a császár alteregójáé, akit egy vakmerő és körmönfont szöktetési kísérlet során Napóleon helyére csempésztek. S minthogy magyar színdarabról van szó, a történelmi vállalkozás kitervelője és végrehajtója a Jókai regényből kilépett dúsgazdag magyar arisztokrata, aki a Habsburg elnyomás alóli felszabadulás ígéretét és nagy lehetőségét látja a száműzött Bonaparte visszatérésében. Költséget, időt, és fáradságot nem kímélve, két és fél hónapos hajóúttal az angol katonáktól őrzött istenhátamögötti szigetre viszi Kelemen Farkas sakk-automatáját, hogy segítségével valósítsa meg a világraszóló tervét.

Szabó György új darabjában nemcsak bohózati személycsere lehetőségeivel játszik. Napóleon és Napóleon nem csupán az igazi császárt és hasonmását jelenti, hanem két történelmi koncepciót, két egymásnak ellentmondó eszmét és magatartást, melyet a nagy történelmi személyiség életének különböző szakaszában képviselt. A francia forradalom tábornoka, a jakobinus eszmék harcosa és a magát császárrá koronázó, világuralomra törő, száz és százezreket rezzenéstelen lélekkel halálba küldő katonai diktátor áll szemben egymással, a forradalmi ideál és az önkény testesül meg egy és ugyanazon emberben. A történelmi skizofrénia a darab igazi főszereplője. A fogoly császár szolgálatában álló Gambart — egykor lelkes híve és testőre, ma lakája — véleménye a szabadongondolkodó köztársaságiak kiábrándulását fejezi ki, akik hatalmasat csalódtak az idealizált személyben. Miként Beethoven is Napóleonnak ajánlotta Eroicáját, de a koronázás hírére visszavonta ajánlását. Gambart megöli a császárt, (vagy a hasonmását?), hogy ne kezdődhessék újra, amitől a világnak egyszer már sikerült megszabadulnia.

A Napóleon és Napóleon a kitűnő esszéista, tanulmányíró Szabó György harmadik drámája. A szekrénybe zárt szerelem-ben

is feltű
filozófi
tásos s
sen ve
komoly
játékos
új dar
A dar
mikun
lyes v
zóan
mulat
dalon
a gro
nolba
borzo
gyakr
a rut
túlsá
nek,
mi n
gyedi
játék
dakti
előtér
Eni
sunk,
lyebb
Vigsz
tó es
módb
hiszer
génel
megv

MDK

Schilcher Friedrich festő

Nagyszombat szamara oltarképet festett / a glóriás Atyaisten/, 1842-ben kiallitotta Bécsben Magyar falusi nép c.képét.

Ltáb.IV.47.1.

Friedrich Schilcher (bécsi) F.0.19.2.

Bihar megyében festett cigányokat 1852-ben, de már Bécsben is kiállitott egy Magyar pásztort. (Gy: N.S. 41. 57.

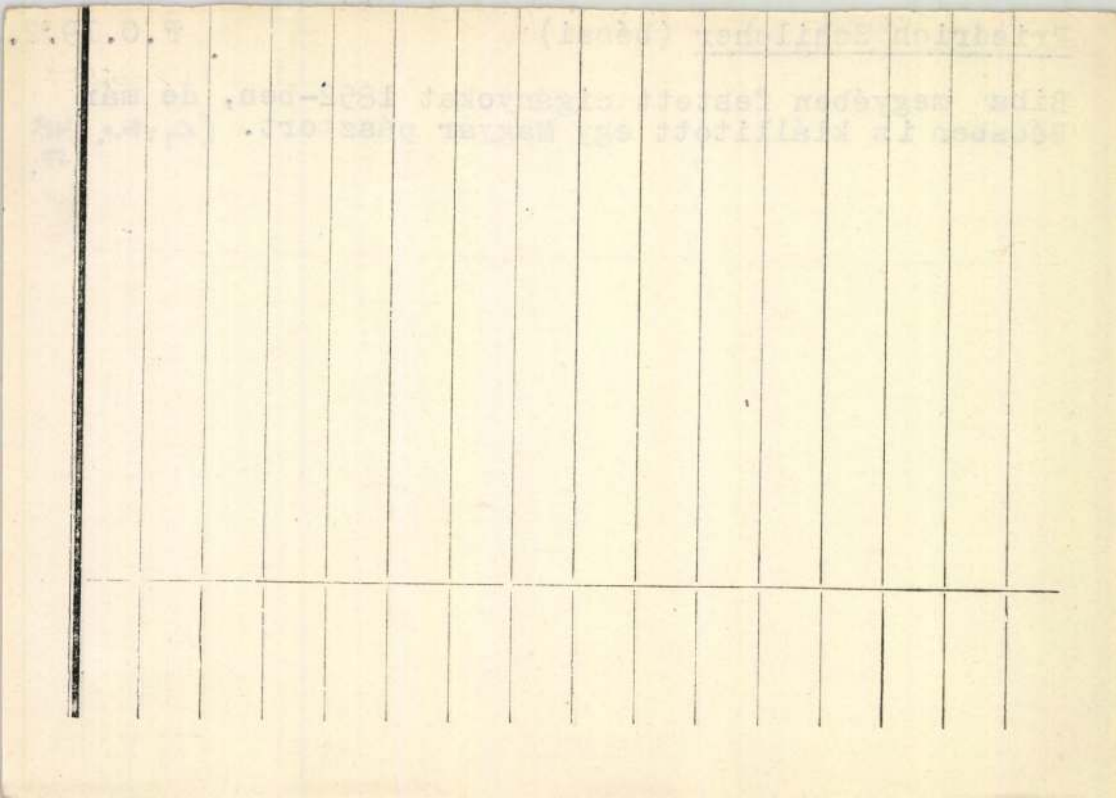

MDK.

294. Schilcher, Rriedrich. /1811-1881/

A kis muzsikusok. Olajfestmény.

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság V. akció.
Bp. 1923. 18. 1.

Schilcher, Friedrich (Wien 1811 - Wien 1881)

„Bűnbánó Magdolna"

o.v. 100x79 cm s.l.j.: Friedrich Schilcher 1862. Restaurált.

Kikiáltási ár: 25000 Ft.

BÁV 56.Képaukció Bp.1981.december

Schilcher Frigyes

l.

Perálltörtképes

167.506.l

Schilcher Frigyes

Perialtörtképes

167.506.l.

Schilchert

festő festette a
sz László (ujvárosi [Nagy-
váradon ?]) templomban
levő oltárképet Fogarassy
Mihály erdélyi püspök
parancsára.

Rómer Flóris/nagy XIV cs.

MDK

Schild Ferenc

festő, az isk. v. növ.

Iskolatörténeti kiáll. 1954. jun. 14.1.

Eötvös József gimn. loo éves fennállása.

MDK

ifj. Schild József

Gödi strand, vizf.
Havas házak

N. Szal. tavaszi kifll. 1929. jun.

ll 1.

Schild József ifj

a bpesti IV. Ker. reál-
ben tanult.

Jub. kiáll. Eat.
1932-okt.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

Schild József György Ftj.

1928. jun. Nemz. Szalon.
tav. tárl.

Tabán, Aés ucca, vízf.
Tisztán, vízf.

Mainz h. u. III. 191

Schild József.

növendék.

Az kötvös főreáliskola karácsonyi kiállításán rajzai szerepeltek.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 18.

Schild József.

tanuló,

Az hötvös főreáliskola karácsonyi kiállításán rajzai szerepeltek.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 19.

Schild Karl

Hobrász

magyar vonatk.

Cáid

Wurzbach Biogr-

Lex. XXIX k

314 l

Schild József.

nörendék

Az Götvös József főreáliskola rendezésében nyitották meg az intézet karácsonyi kiállítását, melyen munkái szerepeltek.

Magyarság, 1928. dec. 18.

Schildmacher Mihály

ötv.

Kőmagyötvj. 180. n.

Schildmacher Michael

ötvös

1603. meghalt

BRASSO
RE. 20 l

Schildmacher Mihály

Ötv. Brassó. + 1710

Lvód

~~gegr~~ 114. l.

.....*műhely.*

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu.....

.....hó.....

.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Schildmacher Mihály

ötvös

† 1603. júl. 29.

irod

Gy. Brassó Ord. Matr.

385.

..... *műhely.*

yfőnökség!

v ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Schildmacher Michel

ötvös 1590

láid

Gyárfás Brassó 99

Schildmacher dinály

vagy Schuller Máté

brassói ötvös

nincs
cd

Karcsu Fedeles kupa
za 1600.
báró Herzog M. tipót
Anlajd
Emil

Schildmayer Ferenc

Állami Gazdaságok Irodaháza, Veszprém /Ruttkay Gyula épitész/. - Ism: Schildmayer Ferenc, Müszaki Tervezés, 1968.12.sz.3o.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.ért. 1971.2.sz.149-182.l.

156.l.

Childmayer Teresa

M. D. K

SCHILDMAYER Ferenc építész

Résztvesz a Veszprém városközpont-ja rendezésére kiírt tervpályázatban

Tarstervező: Horváth G. Molnár P.

Vörös János

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 64. l.

Schildmayer Ferenc

a nagyvársonyi Kastely-szálló helyreállításának és átalakításának tervezője.

Vendégváró régi házak, Müszaki kiadó Bp.1979.186.o.

Schildmayer Frigyes M.D.K.
Veszprémi T. i.

Sümegi volt Ferences kolostor telkén épült barokk gazdasági épület mardványainak felhasználásával tzristaszállás terve.

Tájékoztató Rövid hírek
Műemlékvédelem, 1964/4. 249. l.

Frid. Schildner (?) festő M.D.K.

az ácsi r.k. templom főoltárképét festette 1844 ben: Mária mennybemenetele.

Gutth. kiemel. 1959 I. 15.

M. D. K

Getta.

Schildt Martin MDK

Almaárusnő, olf.

Mücsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

Schildt Martinus

241. Schildt Martinus: Citromárusnők.

~~Horovitz Lipót~~

K

303. Horovitz Lipót: Freund Salamonné arcképe.

Műcsarnok 1902. tav. nemzeti. Kiáll. P

Schildt Martin

MDK

Öregfej, olf.

Műcsarnok 1897.tavaszi kiáll.

Schildt Martinus MDK

Citromárusnők, repr.

Műcsarnok 1902. tav. nemzetk. kiáll. Képek.

Schilek Johann

Kőfaragóm.

1720

l. Frey Burgl 1929

XVIII. l

10. " 30án Hetidij-jegyzék x

11. " " Kézi Kiadások 19

12. " " Frölich József fu

13. " " Nagrand Mihály kit

— (

Bevétel: 1214.04

Kiadás: 622.54

Maradvány: 591.50

Visegrád 19

Láttam:

[illegible]

br. [illegible]

K. D. K.

SCHILEK, Johann Kőbarajzó

1720. Császárkőbánya r. k. Templom, főoltárra adatokik

Agyhásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.

I. 264. II. 59.

Johann Schilek

Kaisersteinbruch-i köfaragómester

Dagobert Frey: Das Burgenland,
Wien, 1929. I–XXXI.

XVIII/1

Joan. Pau. Schilek kőfaragó

neve szerepel a Kaisersteinbruch-i templom főoltárán.

Allgemeine Landestopographie des Burgenlandes. Eisenstadt. 1954

I. kötet

2371

Schilek János Pál

a császárkőbányai
(Moson m.) rk.-
templom főoltárán (?)
dolgozott 1720-ban

irod
a

Dehio-Ginhart

269-l-

Budapest IX. ker. nép- és iskolai
Könyvtár IX. 186.

Schilhabel Béla

festő

Közlezrkiáll

1396. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 135418

M.D.K.

Schilhaber Béla, keramikus

Az Apátfalvi Keménycserépgyár alkalmazottja volt. Telkibányai származású. Valószinüleg ott és más üzemekben is dolgozott.- 248.o. 22.jegyz.

Molnár László: Az Apátfalvi keménycserépgyár a XIX.sz. század utolsó harmadában./kb.1867-1894 között/. 241.o

Az Egri Múz. Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok közleményei. 1967. Eger. 1967

M.D.K.

Schilhaber Béla, keramikus

Az Apátfalvi Keményoseréпgyárban alkalmazásban állt 1891-1893 között.-"Gyári munkás".- 247.o.

Molnár László: Az Apátfalvi keményoserépgyár a XIX. század utolsó harmadában./kb. 1867-1894 között./. 241.o.

Az Egri Múz Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

SCHILHABL BÉLA, keramikus, festő

A bélapátfalvi keménycserépgyár kitünő festője volt. A milleniumi időkben a főfestő volt. Az Ezredéves Kiállt táson bronzérmet nyert. Festészte, stilusa reányomta bélyegét a gyár termékeire. 230.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi keménycserépgyár 1894 és 1928 között 221.old

AZ EGRI MUZEÉVKÖNYVE, VI. 1968. Eger, 1969

SCHILHABL BÉLA, kerámia festő

Bélapátfalván a gyár részt vett az Ezredéves Kiállitáson. Itt főfestője, Schilhabel bronz érmet, az 1900-as kiállitáson pedig az Orsz. Iparegy. ezüst érmét nyerte. 223. old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi keménycserépgyár 1894 és 1928 között 221. old.

AZ EGRI MUZEUM ÉVKÖNYVE, VI. 1968. Eger, 1969

SCHILHABL BÉLA, keramikus, festő, főfestő.

A bélapátfalvi keménycserépgyárból csak azoknak a dolgozóknak a nevét ismerjük, akik valamilyen formában hivatalos iratokban szerepeltek. -Schilhabl 1896-tól 1910-ig dolgozott. 229.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi keménycserépgyár 1894 és 1928 között 221.old.

AZ EGRI MUZEUM ÉVKÖNYVE, VI, 1968. Eger, 1969

M.D.K.

Schilhaber Ferenc, keramikus

Az Apátfalvi Keményceréppgyárban alkalmazásban állt 1887-1893 között.-"Gyári munkás, gyári festő".- 247.o.

Molnár László: Az Apátfalvi keményceréppgyár a XIX. század utolsó harmadában./kb.1867-1894 között,/.241.o.

Az Egri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei 1967. Egr Eger, 1967

M.D.K.

Schilhaber Ferenc, keramikus

Az Apátfalvi Keménycserépgyárka alkalmazottja volt. Telkibányai származású. Valószinüleg ott és más üzemekben is dolgozott.- 248.o. 22.jegyz.

Molnár László: Az Apátfalvi Keménycserépgyár a XIX. Század utolsó harmadában./kb.1867-1894 között. 241.o.

Az Egri Múz.Évkönyve. Heves Megyei Múzeumok Közleményei. 1967. Eger, 1967

SCHILHÁN János Zentán

Forgódi fáritás, parkoritás 1896 után

Forgód története. Forgód, 1985. 299.

Schilling

Részt vesz a Mücsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállitásán.

8 ó.ujság 1935.III.24.

Schilk Ferenc Antal

l.

Schoenkörpvarath

131, 136. l.

Schilk Ferenc Antal

Kőfaragó

1691 — 1733

l.

Schoenkörpvárosh

131. l.

Schilk Antal

pesti kőfaragó

I. Gerő Bvár

47. I.

M. D. V.

SCHILK Antal kőfaragó

Pesten

Vogl Konrád kőfaragó perlehe-
dett vele kőbánya miatt

Gerő tánló: A budai vár helyre-
állítása Bu. 1951. 44. l.

mdk

Schilk Antal köfaragó,

volt Pesten az 1700-as években. Vele is perlekedett Vogl Konrád.

Palinkás György. A merges köfaragó ükunokája.
Ország-Világ 1963. 44. sz 5 l

K. D. K.

SCHILK(S) Ferenc Antal kőfaragó

Szül. 1691 Bécs

1719. Pesten polgár

1733. Pesten meghalt, munkái nem azonosíthatók

Agghány: Barolek szobrászat... Bp. 1959.

I. 267. e.

Schilk Ferenc
~~Kőfaragó mester~~
+ 1733. Pesten.

Özvegyét ez év
augusztusában fele-
ségul vette Conti
Lipót Antal soproni
Kulcsési Kőfaragó,
aki a minhelyt saját
neve alatt vezette
tovább –
Schoen Arnold dr:
A Kőbányai Segítő
Szűz Mária-Kápolna
Magyar Főváros 1939
20. n. 5. l

Schilk Ferenc

Kőfaragó

1727-ben Pest-város
külső tanácsának
tagjává választ-
ották.

Schmall L., Adal-
lérok. Bp. 1899.) 158. l.
167. l.

I.

Római sejtlak, bélyeges VI. 132

Schilk Franz

Anton

Thieme Becker

XXX. 67.l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schilks Ferenc Antal

A Mübarát

1921.317

Riba Lajos múzeumi szolga

IX. 15.

Schilkowsky P.

pusztamüves Arad

l.

Hampkalur

69. l.

Schill és társa

kártyagyarosok

Pest 1860

l.

Kolbkártyaf.

KIR. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

S T E R G Y U L A urnak,
ágos Bizottsága elnöke,

B U D A P E S T.

hó 25-én 229.szán alatt kelt be-
zással, van szerencsém Nagrand

Schill, Andreas

ötvös, Bécs, 1803–13

l.

Csatsopromiótv

19. l.

kék

MDK.

Schill Erzsébet

Kiállitási hir

Szolnokmegyei Néplap 1967 jan.7.

MDK.

Schill Erzsébet

Kiállitási hir

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 jan.7.

MDK

Schill Corsétet, gyermekrajzoló

Új-Delhiben díjat nyert.

-: Magyar siker 1

ESTI HIRLAP Bp. 1967 jan. 6.

MDK

Schill Erzsébet, gyermekrajzoló

Új Delhiben díjat nyert.

— : Magyar siker 1

ESTI HÍRLAP, Bp. 1967. jan. 6.

Schill Erzsébet, gyermekrajzoló

Díjat nyert.

–: Tizenegy magyar díjazott az indiai gyermekrajz-kiállításon

NÉPSZABADSÁG, 1967. jún. 7

MDK.

Schill Eszter

Kiállitási hir

Vas Népe 1967 jan.7.

M.D.K.

Schill Károly

A vidéki szinházak diszitésére készült, müvészek és irók szobrai közül Kamotsay István:Vörösmarty Mihály szobrát vési kőbe.

Fényképen Schill Károly munkaközben a Vörösmarty szoborral.

Kis Film Szinház Muzsika hiranyagából.
Film Szinház Muzsika. Bo. 1960. márc. 25. IV. évf. 13. sz. 7. l.

MDK

Schill Károly kőszobrasz

Schill Károly kőszobrasz dolgozik Ady Endre mellszobrán, mely a zalaegerszegi mmmmmmm filmszínház részére készül. A szobor Kamócsy István szobrasz alkotása. Repr.

Népszabadság, 1958.dec.6.

Dear Mr. Kozsehmen

Until early December, we will be away from
Washington, and will not receive mail. If you
have any questions please contact Mr. Taylor
Knowles directly. Thx.

Yours, 1958.dec.6.

Schill Károly, [Kőszobrán] MDh

Köbe faragja, gipszminta után, Dabóczy Mihály szobrának a Gellert fürdő részére készült szobrát.

– : Új szobor 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. ápr. 2.

Schiller Tassa

kártyafestő Pest

1867

lásd

Tanulmányok Brest I.

140-l.

Schill Vince

festö

mit. 1803. Magyarbród

lásd

Fleischer Bécs 81. l

Budapest VI. 176.

MDK

Schiller

Magyarország Amerikában. Vasárnapi Ujság, 1904. 39.sz. 662 l.

Schiller

MDK

szobrász

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története.

MDK

Schiller mellszó

(Felsorolás; adalék a pest-budai művészeti élethez 1848. elején.)

Dr. Wildner Ödön: Tavasz ébredése a pesti és budai városházán.
Városi Szemle, Bp. 1928. 402. l.

M.D.K.

Schiller épitész

Soproni orth. izr. Hitközség Imaházát épitette 1890-91-ben. Sopron, Paprét 12-14.

Dr. Heimler Károly: Sopron topográfiája utca és házjegyzékkel. Sopron. 1936. 164. l. lábjegyzet.

Schiller MDK

2000 koronás iparművészeti nagydijat kapott

Művészet 1903. 141.o.

Schiller MDK

vasmüves nagy dijat kapott

Magyar Iparmüvészet 1903. 3. sz.

Schiller és Forreider vasművesek

M.D.K.

Horti Pál tervei szerint virágasztal aluminum-bronzból

repr.

György Kálmán: Az iparművészet a párisi kiállitáson
Azx A világ ipatművészete Párisban . 1900. Szerk. itt
Kamill és György Kálmán
Klyn Magyar Iparművészet 190 . évi folyamából 145.l.

Porreider és Schiller, müiparosok.

a kitüntetett kiállító nevét esetről -esetre vésik az érem hátsó lapjára. 1901.

A kereskedelemügyi miniszter érme.
Magyar Iparművészet. 1905. 167.l.

Schiller vasműves

A kereskedelmi miniszter által alapitott állami éremmel kitüntetett Forreider és Schiller budapesti vasművesek, művészi szinvonalon álló kiti nó kovácsmunkájukért.

Magyar Iparművészet, 1902. 41.l.

MDK

Schiller

kovácsolt vasmunkák

Czakó K: A torinói kiállitás. Magy. Iparműv. 1902. 166. l.

MDK

Csaki,M: Baron Bruckenthalisches Museum in Hermann stadt. Führer durch die Gemäldegalerie. VI. Auflage Hermannstadt, 19o9.

MDK

Schiller, festöm.

A képtár helyi müvészetet szolgáló termében kap helyet müve, bár nem soproni születésü, de itt tartózkodott.

A helyi müvészet megbecsülése.
Muz.és Kvt.Ért. III. 1909. 2-3.sz. 144-145.l.

SCHILLER mülakatos

Bajza u. 44. kapuja
Ajtósi Dürer sor 25.

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 25.p. és ill.

„Schiller"

mesterjelzés az egri főszékesegyház mise-
képletén. Bécs 1851. Reprodukció.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII.
Budapest 1972.

440 l

Schiller „P. S."

bécsi ötvösmester valószínű alkotója az egri székesegyház pásztorbotjának. 1851

Voit Pál szb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

4351

Schiller
fotós

Schiller fotós kiszitette a
fotót Szalay Ferenc: „Tr
közgyűlés" cimü müvéről

Pap Gábor: Szalay Ferenc ikonosztáma
Müvészet, 1975. május - 27 oldal.

MDK

Schiller és Forreider, vasmüvesek

a turini nemzetközi iparmüv. kiállitáson kitüntetést kapott. ezüstérem

Kitüntetések. Müvészet, 1902. 254. l.

KDK

Forreider és

Schiller vasművesek.

Horti Pál által tervezett székely udvarház belső részébe egy pompás, hatalmas vaskapu vezet. Az ismert budapesti F. é Sch. vasművesek munkája.
Tervezte Horti Pál.

St.-Louisi kiállításunk.
Magyar Iparművészet. 1904. 208-15.

MDK

Schiller és Forreider vasmüvesek

Diener Dénes József: Az Iparmüvészeti Társulat karácsonyi kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1901, 1/2. sz. 1-21 l.

MDK

Schiller és Forreider

ezüst érmet kaptak a nemzetközi torinói iparm. kiáll.-on

A turini nemzetközi... Művészet, I.évf. 1902. 354 l.

MDK

Schiller és Forreider

Magyar Iparmüvészet 1901.

MDK

Schiller és Forreider

kandeláber az Eskü téri hidra

Meller S: Az Ipm.Társ. karácsonyi kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1901. 6.sz. dec.

MDK

Schiller és Forreider

szoborállvány kovácsolt vasból

Almási Balogh L: A karácsonyi kiáll. Magyar Iparművészet 1903. jan. 1. 1-28. l. képekkel.

Schiller vasműves

Magyar Iparművészet, 1901

1/2. sz. 1-21. o.
Dicsőr-Dénes József: Az Iparművészeti
társulat karácsonyi kiállítása.

Schiller és Forreider vasmüvesek

Magyar Sparmüvészet, 1902

V. évf. 4. sz. 145-168. o. / mag. von. rész: 165-168. /
Czakó Elemér: A torinói kvállitás.

S c h i l l e r vasmüves

M Ü V É S Z E T
I.évf. 1902.
354.
"A turini nemzetközi kiállitáson..."

MDK

Schiller, ip. müv. -mülak.

a kiállításon szerepelnek kovácsolt vasmunkái.

Forreider és Schillertöl.

A karácsonyi iparmüvészeti kiállitás.

Magyar Iparmüvészet. 1908. 14.1.

1906.

Schiller festö

Normabb ideig élt Sopron-
ban a XIX századb.

iród

Mké 145.l

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... osztályu tanuló a

.....

.....

l elégtelen elömenetelt tanusitott.

.....

..... hó .....

osztályfő.

nre Szeged.

Schiller, sopromi festö III. 145.

M.D.K.

Schiller Albrecht Károly, egri kőműves

neve 1771-ben szerepel
az adózók névjegyzékében

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 395. old.

SCHILLER Albrecht Károly egri kőmüves. Neve az adózók névjegyzékében 1771-ben szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Schiller Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 6. számát

hátsó borító

Schiller Alfréd

A színes fényképészet magyarországi úttörője 65 éves korában elhunyt. A nyomdászatot a Pallas nyomdában tanulta ki. 1924-ben szabadalmat, 1928-ban a főgépmester helyettese lett, 1936-ban kilépett a vállalattól, és a Hungária Nyomda főgépmestere lett. 1942-ben bevonult munkaszolgálatra.

(szkly): Schiller Alfréd; Magyar Grafika, 1970.2.sz. 26.l.

Schiller Alfréd

A felszabadulás után a Hungária Nyomda művészeti igazgatója lett, 1949-ben az Állami Lapkiadó művészeti vezetője, 1953-tól az Offset Nyomdában a színes labor vezetője. Színes fotói először a Szovjet Kultúrában és a Vengreja c. orosz nyelvű folyóiratban jelentek meg.

(szerk): Schiller Alfréd; Magyar Grafika, 1970.2.sz. 26.l.

Schiller Alfréd

Viremelkedő alkotása az először 1958-ban megjelent Régi magyarországi faszobrok c. szines művészeti könyv, amely nyomán nemzetközi kérnevet szerzett, mint Pataky Dénes-nek A rajzművészet mesterei és Barcsaynak a Művészeti anatómiája.

(szkly): Schiller Alfréd; Magyar Grafika; 1970. 2. sz. 26. l.

Schiller Alfréd

Tanított a grafikai ipariskolában és a műszaki főiskolán, az NSzK szakembereinek kínáusóyára előadássorozatot tartott, bécsi előadása szakmai esemény volt. Az Alberto-kötetet ő kivitelezte, s ebből az alkalmából Dolores Ibarruri levelet intézett hozzá. A Nyomdai Művészet Barátai társaságunak megalakulásától tagja.

(szkty): Schiller Alfréd ; Magyar Grafika, 1970. 2. sz. 26. l.

Schiller Alfréd

és más felvételei illusztrációjára

a Budapest c. folyóirat 1969. 9. számát.

Schiller Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 9. számát

hátsó borító

Schiller Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 8. számát

hátsó borító

Schiller Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. évi 2. számát

hátsó borító

Schiller Alfréd, id.

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1974. 8. számát

hátsó borító

Schiller Alfréd

folyóiratai illusztráljak

a Budapest. c. folyóirat 1971. 6. számát
hátsó borító

Schiller Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 1. számát

hátsó borító

Schiller Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóiratot 1970. 10. számát

hátsó borító

Schiller Alfréd

felvételei:

P. M. mester: Mária, Szent Katalin és Szent Margit körött (Szépmüvészeti Muzeum tulajdonában levő oltárképei).

Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr., a hátsó borítón

Schiller Alfréd

reprodukciója:

Manet: Holgy legyezővel.
(A Szépművészeti Múzeum
tulajdona.)

Budapest VII. évf. 1. sz. 1969. jan.,
hátsó borító.

Schiller Alfréd

és más felvételei illusztrálják

a Nagyvilág c. folyóirat 1969. 8. számában.

látó tanító

Schiller Alfréd

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóiratot 1969. 5. számát.

Látó barát

Schiller Alfréd

felvétele dmíti. c Budapest o. folyóirat 1969. 5 sz.
hátsó borítójat.

Budapest, 1969. 5.sz.

Schiller Alfréd

„A Kötteszet napja, 1964. ápr. 11.". (repr.)
Schiller Alfréd, Kass János

Három értized politikai plakátjaiból.
Társadalmi Szemle, 1975. ápr.

id. Schiller Alfréd

felvétele i illusztráljék

a Budapest c. folyóirat 1972. 11. számát

hátsó borító

Schiller Alfréd

Menet: Hölgy lepkével
(A Képzőművészeti Múzeum tulajdona,
Schiller Alfréd repr.)

Budapest VIII. évf. 1. sz. 1969. jan., borító
IV.

id. Schiller Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972.5.számát

hátsó borító

rd. Schiller Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972.6.számát

hátsó borító

Schilles Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 12. számát

hátsó borító

Schiller Herrn

Folvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 12. számát

Vekvó bontó

id. Schiller Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972.4.számát

hátsó borító

id. Schiller Alfréd

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 8. számát
hátsó borító

Schiller Alfréd

Felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1973. 1. számát

Schiller Alfréd

Folyóiratok illusztrációk

A Budapest c. folyóirat 1974. 1. számát

Schiller Alfréd

fölvételeit illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1975. 2. számát

Schilles Alfréd

felvételei illusztrálják a

Budapest c. folyóirat 1974. 4. számát

Schiller Blanka

textil

1931–34.

Iparm. Isk. Évk.

1930–34. 46. l.

MDK

Schiller Blanka, textilmüv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.l.

SCHILLER, Christof sárvári udvari asztalos

Szombathely, Szt. Márton-templom, főoltár

MÉrt 2001. 232 sk.

Schiller Etelka

festő

1933 – 34

Iparm. Isk. Évk.

1930 – 34. 46. l.

mából előkerültek, továbbá a Némethytől szerzett régészeti és néprajzi tárgyakból és Knauz Nándor prelátus-kanonok adományaiból alakult ki a múzeum gyüjteménye, mely a Főegyházmegyei Könyvtár egyik pince-helyiségében kapott szerény otthont. Ugyanezzel párhuzamosan megalakult 1896-ban az Esztergom-vidéki Régészeti és Történeti Társulat, melynek megalakítására Ferenczy Jákó vezetésével már 1875-ben történt kísérlet.

Némethy távozásával a múzeum és régészet ügye holtpontra jutott. 1913-ban újabb mozgalom indult meg, mely a múzeum tárgyait hozzáférhetővé iparkodott tenni. A németutcai Einczinger-házban három kis szobát sikerült szerezni, s őrévé Sinka Ferenc Pált választották meg. A világháború azonban hamar véget vetett a néhány hónapi virágzásnak: a múzeum őr nélkül zárva maradt, és csak 1923-ban nyilt meg újra a Kollár-féle Széchenyi-téri ház udvari emeletén levő két szobában.

A múzeum költöztetését Balogh Albin bencés tanár végezte, ki aztán igazgatását 1925-ben átvette. Balogh régészeti ásatásai révén az anyag állandóan gyarapodott, úgyhogy a Kollár-ház két szobája lassanként kicsinynek mutatkozott. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium évi államsegélyt utalt ki a múzeumnak. A város az Obermayer-ház első emeletét felajánlotta s itt, öt szobában 1926-ban a múzeum újra megnyilt.

Nemsokára azonban a város az Obermayer-házat polgármesteri lakás céljaira igényelte. Ekkor Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás adott helyiséget a múzeumnak a Főegyházmegyei Könyvtár épületének első emeletén. A múzeum 1933-ban ide költözött. A társulat 1934. december

2(

(14) Magyarország művészeti t

MDK

Schiller Etelka, alakrajz.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.l.

Schiller Ferdinánd

soproni építész

terverte a petőházai

rk. templomot. 1903-ban

román – gót stílusban.

írod

Csatkai Endre dr.

Sopron vármegye

műemlékei II. sor.

Sopron 1935. 71. l.

Schiller Ferdinand

épitén

l'

Csatkaisoprommüemel

II. Fiel.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

SCHILLER Ferenc építész

Löverek, 1906, Vilátótorony

SSz 2001. 262.

Schiller Ferenc, keramikus

Bécsből való. 1840-ben fabrikant. A miskolci porcelán és kőedénygyárban. 240.o.

Molnár László: A porcelán és kőedénygyártás Miskolcon a reformkorban. 259.o.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve. VI. 1966. Miskolc
A Herman Ottó Múz kiadása. Miskolc

Schiller Ferenc

"Leány" c. képének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. juni. 6.
XIV. évf. 23. sz. 14. lap

II. 274

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I.

Név: Schilkh Franz Antoni

Foglalkozás: kőfaragómester

Szárm.hely: _____

Hitfelekezet: _____ Csal.állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1719. XII3.

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

MDK

Schill András, antalos

Bánhegyi C. F., üzlethirahat

Belv., Városház u. 1.

1863.- Hamlohnat, alapr.

MDK-A-II-1/1137.

Schiller

MDK

Az 1906-s világkiállitás kuttermében Maróthi terve nyomán Forreider és Schiller domboritották a tüzkutyákat és kandalló ellenzőt.

14. o.

Repr.: 15.o. 6. Kép. : Kandalló Maróthi Gézától.

Schiller Gábor

asztalosmester

1714-ben városbíró

Pécsett.

Fejes György dr:

A pécsi iparosok

mint városbírák.

A Pécs-Baranyamegyei

Múzeum-Egyesület Ér-

desítője. 1928. 77. l.

hídak pályatervei.

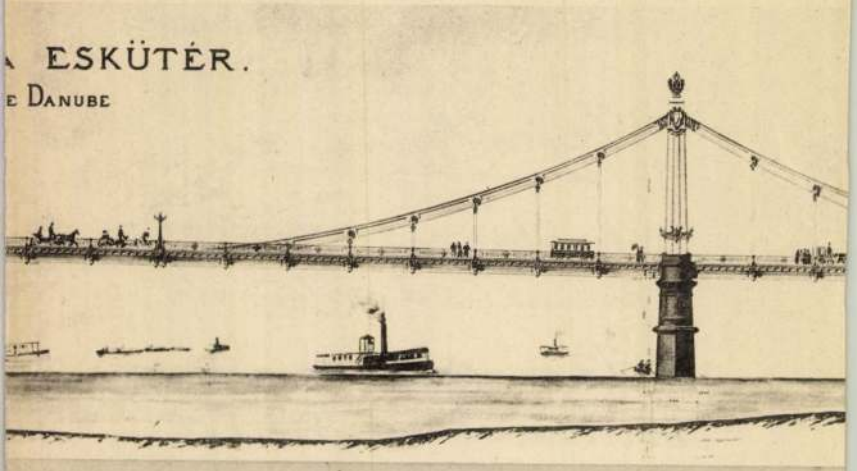

rt megvett) hídervezet.

uction de Levallois-Perret.

Schiller ...

az elmult idők kiváló díszítőlakatosa és kovácsmestere.

Sárádi Kálmán: Művészi kovácsolás, Budapest, 1970. 239 l

54 l.

SCHILLER Géza festő

Ernyey Gyula: A hagyat csak messziről
lélek. Schiller Géza (1895? - 1928)
In: Felfedezett és felfedezésre vár
életművek. Szombathely 1998 37-47. ll

2559. II/6

2578/ I/3.

2579

2589 VII mest

2591 VI. meste

2598 VI meste

2621 VII/5

MDK

Schiller Géza, festöm.

edényeket festett.

Mücsarnok. - Kiállitás.
Müvészet.1918. 6.1.

MDX

SCHILLER G-ÉZA

1923-ban Foltyn F.-el volt
közös kiállítása Kassán
és Ungvárom. Ezen kívül többször
szerepelt a Kassai festők kiállítá-
tán a Rembrandt teremben.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom
Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 52.

~~LÖTTLER GÉZA~~

SCHILLER GÉZA

Művészetének rövid elemzését, közli:

kedvelt témáinak kidolgozásáról

~~kor~~ ú.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. Ω.

Schiller Géza

Bohdanovci lányok, olaj,

1923

Reprod.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 2.16.

Schiller Géza

Vasúti hídas tájkép,
olaj, 1922.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 216.

SCHILLER GÉZA

Mesél Gittner K. és Amber Dorkárral

kapcsolatban említi:

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 44.

Schiller Géza

Az 1920-as évek második felében
elhagyja Kelet-Szlovákiát. „(1895–1927?)"

Ladislav Saučin: Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 16.

Schiller Géza

1924 tájén elhagyta Kassát, Romá-
niába emigrált, ahol 1927 ~~-ben~~ tájén meghalt.

Ladislav Saučin: Výtvarné umenie na východnom
Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 26.

Schiller Géza

festő

a Periszkop c. aradi

művészeti folyóirat (egyik) mű-

vészeti vezetője 1925-ben

Önarcképe repr.

irod

Periszkop (Arad) 1925. márc.

nam

Meghalt 1928. Bpesten

irod

Szántó György: Fehete

évcim.-kolozsvár, é.n.

II. k. 57-59. l.

A Periszkop Szántó György lapja volt.

Schiller Géza

Ünnepartist
1918. tav. Erdk. 224, 3/9

Szentpétervár h. n. III. 16.

SCHILLER GÉZA

Festő és grafikus. Rövid életrajzát körbi:

Kassán nagyon együttműködött Foltyn Ferencel.

1921. tól tott kiállítása volt Kassán, Tátrafüreden, Rozsnyón és másutt.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 17.

Schiller Géza

Szántó György munkájából ~~utat~~ közöl rá vonatkozó adatokat: 1919-ben a magyar forradalmi vezéralakok között említi.
1925-től ~~mint~~ képzőművészeti munkatársa a „Periszkóp"-nak.

Tomáš Štrauss: Anton Jasusch a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava. 1966. 31. l. szélj.

MDK

Schiller Géza, festöm.

utca- és ház képét láthatjuk az V.-ik teremben.

Műcsarnok. - Kiállítás.
Művészet.1918. 5.1.

MDK

Schiller Géza, festőm. ?-graf.

922. Kassai részlet. Szinezett tusrajz.
J .l.j.

Árverési Közlöny. 1929. ápr. 3. rb. sz. 36. l.

MDK

Schiller Géza

Művészet 1918. 5.1.

MDK

Schiller Géza

Kassai részlet, sz.tus

MK Árv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 30 l.

SCHILLER GÉZA

A „Periszkóp" munkatársa, már kassai (közrenmű)ködése (tartózkodása) idején megjelennek a lap hasáb-jain a közlései a magyar avantgardistákról. A reprodukciós részben más nemzetek képviselői mellett magyar és szlovák festők képeit is hozza.

Tomáš Štrauss: Anton Jasusch a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 31. l. szélj.

Schiller Géza

mu"ködésével kapcsolatban: Szántó György, Fekete évcim, Budapest, 1935. c. memoár írásában utal. ~~rá~~

Tomáš Štraus: Anton Jasusch a zkod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1966. 31. l. nélj.

SCHILLER GEJZA (GÉZA)

Magyarország számkivetettjeként Kassán él. A figyelmet 1918 és 1919-ben a műcsarnokban megrendezett kiállításon vonta magára.

Tomáš Štraus: Anton Jasusch a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava 1966. 30. l.

Schiller Géza ~~val~~.

Bortnyik Sándorral és Toltyn Ferencel

kapcsolattan említ.

Ladislav Sančin: Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 26.

Schiller Géza

Foltyn Ferencel kapcsolatban

említi:

Ladislav Sančin: Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 26.

SCHILLER GEJZA (GÉZA)

a fonadalmi avantgardizmus képviselőjének az 1924-1926-os években lehetősége nyílt Kernstok Károlyal, Perlrott-Csaba Vilmossal, Berényi Róberttal és Bortnyik Sándorral visszatérni Kassára.

Tomáš Štraus: Anton Jasusch a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava, 1969. 36. l.

SCHILLER GÉZA

A „Perioszkóp" szerkesztője. Közelebbi adatot kapunk róla: Szabó Gy – Gál I., A Perioszkóp. Egy romániai radikális magyar folyóirat. Filológiai közlöny (1-2) 1962.

Tomáš Štraus: Anton Jasusch a zrod východoslovenskej avantgardy dvadsiatych rokov. Bratislava 1966. 32. l. szélj.

Schiller Géza

Foltýnnal és Bortnyikkal a kassai művészekre gyakorolt hatásáról tesz említést.

Ladislav Saučin: Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 26.

Schiller Géza

Bortnyikkal és Foltýnnal a kassai

művészekre gyakorolt hatásáról tesz

említést.

Ladislav Saučin: Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 26.

Schiller Géza

Šmarešép, máj 1924.

Reprod.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1958. Košice 1964. R 16.

Schiller Géza

Kysak – ~~Kos.~~ Obyšovce

környéri táj, vlaj, 1923

Repr.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 216.

Schiller G.

Ovarcrép, 1923, színes litográfia

Fekete-fek. repr.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 24.

Schiller G.

Hegyvidéki bázar, litografia 1922.

Rep. a kör. - ben.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918-1938. Košice 1964. 21.

Schiller Géza

„Autoportrét" – Önarckép, ~~1927~~

1923. Színezett litográfia.

Reprodukció!

Ladislav Saučin. Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 24.

SCHILLER GÉZA

1923-ben Kassán, majd megrázon
közös kiállítása volt Foltyn Ferenccel.

Ladislav Saučin. Výtvarne umenie na východnom Slovensku 1918- 1938. Košice 1964. 44

SCHILLER GÉZA

„Domy v horskej krajine" – Hegyvidéki házak, litografia, 1922.

Reprodukcia!

Ladislav Saučin. Výtvarné umenie na východnom Slovensku 1918–1938. Košice 1964. 21.

Schiller Géza

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : 358, 362, *363/1*,

Schiller Gy.

éremvéső

Lásd

Numizmat. Közl.

1911. 99. l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

tam.

.. évi ..... hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Schiller György

építész

Neve feltűnik a CIAM magyar csoportjának kézirataanyatgában.

Gábor Eszter: A CIAM magyar csoportja 1928–1938. 8.
Akadémiai Kiadó 1972.

Schiller Henrik

Ötvös

Egy kis konvolutumban hat filigrán gombot találunk a *körmöcbányai Schiller Henriktől.* Nem járunk messze az igazságtól, ha korukat 1830 körül keressük.

88

1

Árverési Közlöny

1940. 1. vk. 7.

1803. TERÍTŐ. Horgolt . . . . . 16.—
1804. ASZTALTERÍTŐ. Vászon, hímezve és vert csipkeszegéllyel . . . . . 40.—
1805. KEREK TERÍTŐ. Horgolt, pointlace-középpel 22.—
1806. LORGNONTARTÓ. Brokát . . . . . 10.—
1807. TERÍTŐ. Vászon, pointlace-csipkével . . . 28.—
1808. ŐV. Gyöngyhímzés. 19. század közepe . . . 20.—
1809. ABROSZ ÉS HAT ASZTALKENDŐ. Rumburgi vászon, madeirahímzéssel . . . . . 45.—
1810. TERÍTŐ. Kézi rece, lencérna . . . . . 35.—
1811. KEREK TERÍTŐ. Vászon, madeirahímzéssel 15.—
1812. TERÍTŐ. Kézi rece, lencérna . . . . . 35.—
1813. SZÍNHÁZI SÁL. Tüll, ezüstözött fémvezetékkel 7.—
1814. TERÍTŐ. Kézi rece, lencérna . . . . . 35.—
1815. TÁLCAKENDŐ. Horgolt csipke . . . . . 5.—
1816. TERÍTŐ. Kézi rece, lencérna . . . . . 35.—
1817. SELYEMKENDŐ. Kézzel csomózott rojtokkal 9.—
1818. NAGY TERÍTŐ. Kézi rece, lencérna . . . 45.—
1819. PÁRNATETŐ. Selyem, színes virághímzéssel 3.—
1820. KÖTÉNY. Vászon, piros keresztöltéses hímzéssel. (Hibás.) . . . . . 3.—
1821. KÉZI TÁSKA. Gyöngyhímzés. (Hibás.) . . 5.—

Schiller Henrik

ötv.

Kőmagyötvj 1093. r.

Schiller Henrik

Körmöcbányai ötvös

Csat, XIX. z. 1. fele

Veszprémmegyei

Múzeum

Ismt

Schiller Henrik

ötvös Körmöcbánya

Kőmagyötvj. 189. l.

1093		HS **Henricus Schiller,** e. 1830—1835.	Γ 8
	Nr. 1076	*a)* Filigránmívű csatt. — *Schnalle in Filigranarbeit.*	
	Nr. 1079	*b)* Hasonló tárgy. — *Ähnliche Arbeit.*	
		a—b) Mus. Nat. Hung.	

VASÁRNAP 5 Zakkari Ant.		Protestáns Enese Görög Márta özv. Izraelita Thamus 15
HÉTFŐ 6 Izaiás pr.		Protestáns Ozajás Görög Szicoesz Izraelita Thamus 16
KEDD 7 Ciril és Metod		Protestáns Ciril, Met. Görög Tamás Izraelita Templ.böjt
SZERDA 8		Protestáns Teréz Görög

Schiller Henrik

korongos

a Zsolnay-gyár művészeti munkában közre-
működött 1906-1920.

69.o.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Schiller Henrik, korongos

1906-tól a Zsolnay gyárban dolgozott 14 éven át.

Nikolcsky Géza: A Zsolnay gyár művészei és kivitelezői
Pécs. 1949. ápr.12.

Schiller Ida

Thieme Becker

XXX. 67. l.

(dyka)

Schiller Ida

SCHILLER *Ida*, festő. • Torna 1856. Bécsben és Budapesten tanult azután Münchenben, majd Olaszországban volt tanulmányúton. Táj- és arcképeket festett.

E. gy. II. 41 gl.

Schiller Ida

Malerin, geb. 1856 in Torna, genoss ihren ersten Unterricht in Kassa, bildete sich dann in Wien und auf ihren Studienreisen in München, Mailand, Venedig und Budapest fort und zählt heute zu den geschätzten Portrait- und Landschafts Malerinnen. Bekanntere Gemälde: Auf den Ruinen von Aquincum, Der Gellértberg in Budapest, Nächtliche Fahrt, Ungarische Steppenlandschaften, Sonnenuntergang, Im Mondschein, Genrebilder von den Ufern der Körös, Portrait der Sängerin Klara Kürry, Selbstportrait.

Krück II. 470. l.

Confutse III. 188.

Schiller Ignác

l.

Csatkai Soprexl.

19. l.

Thaly- szoba a Debreczeni muzeum

ban VIII. 120

Schiller Iván

Autostervező

1926 – 28

Římisk 1930. 88 l.

Bécs.

Az előtérben balra a dom
mely körül a vidéket járókelők,
kitik, a háttérben pedig Bécs vá
ség köti le figyelmünket. Felira

WIEN.
(von der Spinner

alól balra: W.H. Bartlett.
jobbra: J.C. Armytage.

Am., mér. a vk. 12.9: 18

140-95

Schiller János

l.

Emléklap Sopr. 1872

25 l.

360. SPENGLER OSWALD: Der Untergan
Morphologie der Weltgeschichte
361. STENGEL-OEHMICHEN: Die griech
das Bühnenwesen der Griechen u
362. STENGEL PAUL: Die griechischer
chen,1898.Fbőrk.
363. STOUGHTON JOHN: An introducti
a sketch of doctrinal progres
the Reformation.London,é.n.Vk.
364. STRAUSZ ADOLF: Bolgár népköltő
eredeti bolgár szöveggel.2k.Bp
365. STRAUSS D.F.: Der alte und de
366. SULICA SZILÁRD: A szegedi egy
te.Szeged,1939.
367. SUPKA ERVIN: Adatok a szkita é
1935.
368. SZABÓ T.ATTILA: Dés helynevei
369. -: A magyar helynévkutatás a
370. SZÁDECZKY K.LAJOS: Bethlen Gá
1619-1629.Bp.1915.
371. SZÁRTORISZ FERENC: Türingi ma
György munkájának nyomán.Selm
372. SZEBERÉNYI LAJOS ZS.: A paras
Szociális tanulmány.Békéscsab
373. SZEKFŰ GYULA: A magyar állam
374. -: Három nemzedék és ami után
375. SZEPESHÁZY-THIELE: Merkwürdig
2k.Kaschau,1825.(Lomnic nagy
376. SZERB ANTAL: Hétköznapok és c
377. SZIGETVÁRI IVÁN: A komikum el

Schiller János

soproni építész

1859. XII. 9 – 1907 IX. 17.

Épitette ♀ 1903. a petőházai rk. templomot, 1904. a hegyközi templomot, 1905. a szárazvámi templomot

♀ 1891. a soproni orth. izr. templomot,

Csatkózl.

Das neue Rat

Originalzeichnung v

Schiller János MDK

épitész

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története.

MDK

Schiller János

A győr-kiskúti parkvendégló tervpályazatan a 200 koronás második dijat Schiller Janos kapta.

Művészet, 1905. 126.l.

Schiller János (soproni) építén M.D.K.

munkája a soproni vármegyeház restaurálása (35.000 frt) i a balfi gyógfürdő restaurálása. (32.000 frt) i s egy asztalos- és lakatosáru gyár felépítése (25.000 frt.) valamint a városi konvéd laktanya (393.000 frt költséggel).

Vállalkozók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

febr. 8. sz. 6. old.

M.D.K.

Schiller János (soproni) építész

építi a soproni igazságügyi palotát, melynek a napokban tartottát meg a bokréta-ünnepségét.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1896. XVII. évf.

szept. 22. sz. 3. old.

M.D.K.

Schiller János, soproni építőmester

terve 200 koronás második díjat nyert, a gjör-kiskuti parkban létesítendő vendéglő pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

febr. 22. sz. 10. old.

Schiller János

épitéz

l.

Csatkai Soprkörny

17. 1.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszteremében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Schiller Jahrs

Mürwisch 1905. 126

Ascanius Domenicus van Wyne
Don Quichotte 19 (598), 22i (6).

Schéller János épitett
Sopronban.
Csatsopronkörnyek 17. l.

épitette 1904-ben a hegyköi
(Sopron m.) rk. templomot
román stilusban.
Háromhajós, tágas nagy
templom.

Schiller János

ötvös

1828 Lovasberény

Kapnagyarorn ötvösök 44 l.

1427.

i iskola.

ásadból

üdvözítő szem~~[illegible]~~be néz. Kö-
szú haja, bajusza és szakálla
e mögött kereszt alakú dics-
öntöse a nyaknál hímezett és
~~[illegible]~~ vet~~[illegible]~~ette.
n. méretei 55: 45 cm.
muz. ~~Át. Képt. (190).~~
cumbol

Schiller J. MK

korongos

A Zsolnay-gyárban dolgozott

1922-26; 1930- napjainkig.

76.o. 36. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete.

Pécs. 1959.

Schiller János,épitész

Sopronban dolgozott.Templom homlozzatok.II.Balra a neo-
lóg zsinagóga/Templom u.1874/Schármár Jánostól.-elpusz
tílt.-Jobbra fenn az ev.temető csarnoka.1886.-jobbra
lenn az ortodox zsinagóga.Paprét.1891.Tervezte?
Schiller János.Fekete repr. 4.ábra. 349.old

Winkler Gábor: Sopron épitészete a 19.azázadban
339.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968
Sopron

Schiller János épitési

M.D.K.

Sopron, Zsinagóga, 1890

Genth. Müem. 1959 I. 312

SCHILLER JÁNOS, építész

Sopronban az 1876-ban Romwalter Károly által épittetett Károly kilátó használhatatlanná vált. 1896-ban pályázat újabb kilátó építésre, melyet Schiller János nyert meg, de a kilátót nem építették meg.

LÓRÁNT ÖDÖN: Kilátók Sopronban 171.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI. évf. 1972. 2.szám.

SCHILLER JÁNOS , építész

A helyreállitási módszer érthetően a legtöbb esetben nem vezet megnyugtató esztetikai megoldáshoz,az esetlegesen elhagyott és átformált tagozatok az egész homlokzati architektúra egyensúlyának értelmetlen felbomlásához vezetnek.--8 kép.-Köztársaságuol.számu lakóház /Schiller János,1898/.-Varga Ferencné felvétele. 213. old. fekete repr.

WINKLER GÁBOR: Sopron 19.századi épitészeti emlékeinek védelméről 195.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört.Folyóirat, XXVIII.évf. 1974. Sopron, 1974.

SCHILLER JANOS, épitész

A szigoru stilus első korai képviselője Sopronban Scharmar Janos volt. Az ő munkásságához kapcsolódik később Ullein József, Schneider Márton, Schiller János, Spach Ferdinand építészete. 209.old

WINKLER GABOR: Sopron 19.szazadi épitészeti emlékeinek védelméről 195.old

SOPRONI SZEMLE, Helytört.Folyóirat, XXVIII.évf. 1974, Sopron, 1974

SCHILLER JANOS, épitész

A helyreállitási módszer érthetően a legtöbb esterben nem vezet megnyugtató ezstetikai megoldáshoz,az esetle gesenelhagyott és átformált tagozatok az egész homlokzati architektúra egyensúlyának értelmetlen felbomlásához vezetnek.-Köztarsaság utca 1.szam. 8.kép.

WINKLER GÁBOR: Sopron 19.szazadi épitészeti emlékeinek védelméről 195.old

Soproni Szemle,XXVIII.évf.1974.-Helytört.folyóirat. Sopron, 1974.

Schiller János, építész

Körlevelezőlap."

"Kubinszky Mihály építész a Sopron-Villasorról írva, megemlékezik az 1893-as parcellázás során az Alsó-Löverekben Schármár János, Schiller János tervei szerint egyenletes, hangulátos beépítéssel szép utcasorról.

Magyar Építőművészet, 1986. 5., 15-old.

SCHILLER János építész

ORBÁN Ferenc: Magyarország zsidó emlékei, nevezetességei. Bp. : Panoráma, 1991 136.

Sopron. Ortodox zsinagógája. 1890.

SCHILLER János festő

Sopron, Zettl-Lang gyüjteményben található mütárgyairól

GALAVICS Géza: Francia regény két XVIII.századi falképsorozaton. = Müvészet és felvilágosodás. Bp., 1978. 398.p.

Komárom megye és a skóciai Midlothian megye együttműködése keretében — a Komárom megyei Múzeumok Igazgatósága szervezésében — Komárom megyei képzőművészek kiállítására került sor Edinburgh-ben; tizenhét művész negyvenhét alkotása, festmények, grafikák, kisplasztikák reprezentálták megyénk képzőművészetét.

1975. szeptemberében megvált a Kuny Domokos Múzeumtól a múzeum gazdasági vezetője, Madarász Miklós.

1975. március 21-én nyitotta meg kapuit Tatabánya új múzeuma: a Munkásmozgalmi és Ipartörténeti Múzeum. Első állandó kiállítását ünnepélyes keretek között Steiner Tibor, Komárom megye Tanácsának elnökhelyettese nyitotta meg.

1975. szeptember 25-én Vilim István, Baj, Petőfi utca 44. szám alatti lakos római leleteket hozott be a múzeumba, amelyeket a Szomód menti halastó-határban, a nagy esőzések után talált. Elmondása szerint a környéken nagy lelkesedéssel mentek ki a helyszínre a magángyüjtögetők és a gyerekek pénzeket keresni. Vilim István ezért járta be a területet, és a lelőhelyet bejelentette a múzeumnak, majd Bíró Endre igazgatót a helyszínrevezette. Az általa beszolgáltatott leletek: 3 darab későrómai (IV. szd.) érem, bronz verettöredékek, domborműves üvegmedaillon. A terület feltehetően a korábban már ismert kelta-római temető telephelye lehet,

SCHILLER JÁNOS
épületét

Sopron
Károly-magaslati
kilátó
TKM 645

5. old.

blk= kue
3000= 40175399
3100= Farkas, István (1915)
3105= Farkas, István Béla
3140= m
3162= Bildhauer
2194= Ungarn
3200= Ungarn
3270= 1915.01.01
3290= Debrecen
3360= 1992
3420= Debrecen?
309a= Mue^BSvÉlet, 1985;
KMML I, 1999 T. ATT.
9995= 0022
kenn= hg
redk= Nováky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
katg= 4
9900= 20020718
9990= xxx0
revi= 10 Jul 2000/BRANDT
created 4 Jul 2000/BRANDT

SCHILLER JÁNOS
építőmester

Sopron

Villa sori Nepomuki szt.
János - kápolna
TKM 614

6. old.

iker * 9. 2. 1937 Orosháza, lebt in Budapest
György Z. Gács, Lajos Szentiványi; 1963
vantgarde kennen und schlies er mit ihm
er seinen konstruktivistischen Stil.
pten, West-Europe. Stip. 1971: Wilhelm
Ab 1974 Gründungsmitglied der Pesti Műhely
Ilona Keserű, Adrás Mengyán), wo meist
t E. der 1960er Hahre vertiefte
uktivismus und Neokonstruktivismus, Op-art.
városi Galéria) und die Sommerschule im
ie und Symposium für Metallplastik in Győr.
e in Cegléd. 1985 Munkácsy-Preis. 1985-96
ely. Seit 1989 unterrichtet an der HAK in
hen Werken: minimalistischen Ölgemälden,
enden Relief-Formen aus Kreis und Viereck
riente des Neokonstruktivismus. Aktiv
ethode erschien das Buch Síkfestészet (A mód

Burgenländisches M. Eisenstadt – Herman O.
Pannonius M. Pécs – Joanneum, Graz –
nsthalle Zürich – Ludwig M. – Magyar NG

8: Berlin: G. Eremitage, Zürich: Ostwest G.
csarnok; 1995 G. Körmendi; Stockholm:1999:
Menshikoff; Budapest: 2001 G. Fény;

TANKÖNYVZŰRZAVAR

Fejetlenség felsőfokon

Alig néhány négyzetméteren, egy tankönyvhalom közepén beszélgetünk a győri Kazinczy Ferenc utcai papírboltban.

– A könyvektől lassan már nem férünk el – panaszkodik egy könyvkupacon kuporogva beszélgetőpartnerem, Badics Veronika. – Hol jobbra, hol balra kell átrakodnunk, ha egyáltalán mozdulni akarunk. Tavaly még rosszabb volt a helyzet, akkor a Bem téren árusítottunk, még ekkora helyünk sem volt.

– Valóban elkelne egy nagyobb helyiség – vetem közbe –, *ez így áttekinthetetlen. Térjünk azonban a témára. Mi a helyzet jelenleg a tankönyvek háza táján?*

– Teljes fejetlenség uralkodik, főleg a terjesztésben. Egyelőre csak három iskola – a Dolgozók Esti Gimnáziuma, az Egészségügyi Szakközépiskola, valamint a Balassi Bálint Általános Iskola számára – árusítunk, de ezt is sikerült tökéletes mértékben megkeverni. A tavaly még egységesen 94 forintos másodikos irodalomkönyvet a szakközépiskolásoknak az idén 87 forintért adjuk a kompenzáció miatt. Az utcáról betérőknek ugyanez a könyv 140 forintba kerül majd. Jó idegrendszerre van szüksége annak, aki tankönyvekkel kezd, kész bolondokháza! – magyarázza picit indulatosan.

– A könyvek zöme megérkezett már?

- Javarészt igen, de például a hatodikosok fizikakönyve már hosszú ideje hiánycikk. Hasonló a helyzet néhány középiskolás könyvvel is. Akad, ami már most elfogyott, pedig előzetes igénybejelentés alapján adtuk le a rendelést, s az utánpótlás ugyancsak akadozik.

– Mi okozza a hiányt?

- Az iskolák pontatlan adatokat közölnek velünk, s mi csak ezek alapján tudunk rendelni. A Révaiesti gimnáziumából most sem kaptuk meg a pontos listát, így gyakorlatilag árusítani sem tudunk számukra. Ez az egyik oka az itt látható halomnak.

– Keresik már ezeket a könyveket?

– Igen, csak éppen az iskolai lista hiányában nem tudjuk a vevőket normálisan kiszolgálni.

Már részletben is adják

Hasonló gondokkal bajlódik a győri Gyakorló Általános Iskola is.

A rendelt tankönyvek, néhány kivételtől eltekintve, iskolakezdésre valószínűleg megérkeznek majd, de meglehetős összevisszaságban. Talán az a magyarázata, hogy rengeteg kiadó foglalkozik manapság a tankönyvkiadással, de meglehetősen gyatra közöttük a koordináció – vélekednek az iskolában.

Amire néhány évvel ezelőtt aligha lehetett volna példa, az idén két részletben árusítják a könyveket. Van, amit már június elején megvehettek a diákok, a többit azonban csak most fogják kézhez kapni. Zavaró lehet a szülők számára, hogy azonos évfolyamban tanuló gyermekeik könyveiért más és más összeget kell fizetni osztályonként. A csomagok ára aszerint módosul, milyen program szerint okítanak az adott osztályban.

Tovább bonyolítja ezt a helyzetet az a kompenzáció, amit egy-egy tanuló állami támogatásként kaphat. Sajnos nagy a tájékozatlanság a pedagógusok között is, ők sincsenek tisztában azzal, miként is működik ez a rendszer. Nem mindegy, hiszen van olyan tankönyv, amelynek ára tavaly óta a tízszeresére emelkedett! Az átlagos áremelkedés olykor két-háromszáz százalékos. Most körülbelül 619,illetve 1300 forintba kerülnek a könyvek egy második osztályos tanuló számára a tantervek különbözősége szerint.

Munkanélküliek gyermekei előnyben

Ellátogattunk a Regionális Oktatásügyi Központba is, ahol a kompenzáció felől érdeklődtünk kicsit részletesebben, *Futó Zoltán* informatikustól. Megtudtuk, hogy a Művelődési és Közoktatásügyi Minisztérium pontosan 642.015.161 forintot különített el erre a célra. Ez 664.601 gyerek között osztják fel. Ebből megyénkben 25.599-en részesülnek, összesen 11.379.897 forint értékben. Az országból 3806 iskola nyújtott be igényt ilyen jellegű támogatásra, régiónkból közel 180-an, az alapítványi és egyházi iskolákkal együtt.

A támogatás mértéke szerint mindössze négy kategóriát különítettek el. Azokét, akiknek mindkét szülője munkanélküli, azokét, akiknek csak az egyik, vagy akiknek két, keresettel nem rendelkező testvérük van, végezetül azokét, akiknek egy iskolás testvérük van.

Mindezt több hónapos munkával, számítógépen dolgozták fel, s ez olyan jól sikerült, hogy 84 forint híján a 642.015.151 forintot igazságosan elosztották – sorolta készségesen 1993 legtragikusabb számtanpéldáját az informatikus.

Fehér Gyöngyvér

Herman Melville

MOBY DICK

A FEHÉR BÁLNA

22. Mikor megkapta a fakalapácsot Starbucktól, egyik kezével feltartotta, a másikkal felmutatta az aranyat, így ment előre a főárboc felé, és emelt hangon kiáltott:

– Bárki közületek jelez nékem egy ráncos homlokú, ferde állkapcsú, fehér fejű bálnát, bárki közületek jelzi nékem ama fehér fejű bálnát három szúrt sebbel a jobb oldalán – ide figyeljetek, bárki közületek jelzi nékem ezt a fehér bálnát, azé lészen ez arany uncia, fiaim.

– Hurrá! hurrá! – kiáltottak a matrózok, és vászont lobogtatva örvendeztek, míg Ahab az árbochoz szögezte az aranyat.

Ahab ledobta a fakalapácsot.

– Egy fehér bálna, mondom – folytatta –, egy fehér bálna. Vakulásig keressétek, emberek, jól figyeljetek a fehér vízre, hacsak egy buborékot láttok is, kiáltsatok.

Tastego, Degu és Kvikveg egész idő alatt még a többieknél is nagyobb érdeklődéssel és meglepetéssel figyeltek, és a ráncos homlok és ferde állkapocs említésére megrezzentek, mintha mindegyikükben külön-külön feltámadt volna egy emlék.

– Ahab kapitány – mondta Tastego –, az a fehér bálna ugyanaz lesz, akit Moby Dicknek hívnak.

– Moby Dick? – süvített Ahab. – Ismered hát a fehér bálnát, Tas?

– Csapkod egy kicsit a farkával, mielőtt alámerül? – kérdezte a Vidám Főről való indián, óvatosan.

– És furcsán fújja a vizet – mondta Degu – túl bokrosan, még az ámbráscethez képest is, és igen gyorsan, ugye Ahab kapitány úr?

– És lenni neki egy kettő három – oh! sok vas övé bőrében, kapitány! – kiáltotta Kvikveg dadogva. – Mind lenni csavarva-facsarva, mint a, mint a – keményen küszködött a szóért, és körbe-körbe forgatta a kezét, mintha dugót húzna ki egy üvegből – mint az, az...

– Dugóhúzó! – rikoltotta Ahab. – Igen Kvikveg, a szigonyok meggörbítve és összevissza hajlítva ülnek benne, igen Degu, a fújása nagy, mint a gabonakepe, és fehér, mint a mi nantucketi gyapjúnk halma a nagy éves birkanyírás után, igen Tastego, úgy csapkod a farkával, mint egy szakadt ormányvitorla szélviharban. Ördög és pokol! Moby Dicket láttátok, emberek – Moby Dicket – Moby Dicket!

– Kapitány – mondta Starbuck, aki eddig Stubbal és Flaskkel egyetemben növekvő meglepetéssel figyelte feljebbvalóját, de végül egy gondolata támadt, ami valamelyest megmagyarázta az egész csodát –, kapitány, én hallottam Moby Dickről – de nem Moby Dick vette le a fél lábadat?

– Ki mondta neked ezt? – kiáltotta Ahab, majd egy kis szünet után: – Igen, Starbuck, igen, ti kedveseim. Moby Dick csonkított meg. Moby Dick szerezte nekem ezt a halott csonkot, amin most állok. Igen, igen – kiáltotta szörnyű, hangos állati zokogással, mint egy szíven talált jávorszarvas. – Igen, igen, az az átkozott fehér bálna roncsolt meg, az csinált belőlem mindörökre nyomorult, tehetetlen sántát. – Azután szétfeszítette két karját és féktelen átokkal kiáltotta: – Igen, igen! És én hajszolni fogom a Jóreménység-fok és a Horn-fok körül és a Norvég Maelstroem körül, és a kárhozat lángjai körül, mielőtt feladnám a harcot. És a szárazföld mindkét partján és a földkerekség minden partján, míg fekete vért nem köp, és hátára nem fordul. Mit szóltok, emberek, összefogtok-e ehhez? Úgy vélem, derék legények vagytok.

– Igen, igen! – kiáltották a szigonyosok és matrózok, és közelebb futottak az izgatott öregemberhez. – Éles szemmel várjuk a fehér bálnát, éles lándzsával várjuk Moby Dicket.

– Isten áldjon meg benneteket. – Ahab félig zokogott, félig kiáltott. – Pincér, eridj, hozzál grogot, de sokat! De mért vágsz olyan megnyúlt képet, Starbuck? Nem akarsz vadászni a fehér bálnára? Nem szállsz szembe Moby Dickkel?

– Szembeszállok én azzal a ferde állkapcsával, szembe a halál állkapcsával is, kapitány, ha rendjén utunkba kerül munka közben, de én bálnavadászni jöttem ide, nem a parancsnokom bosszúját követni. Hány hordót szerez néked a bosszúd, ha megállod is, Ahab kapitány? Bosszú egy néma állaton, amely csak vad ösztönből támadt rád. Őrültség! Dühöngeni egy néma állatra, Ahab kapitány, istenkáromlásnak hangzik.

– A legénység, ember, a legénység! Nem egyek-é mindnyájan velem a bálna dolgában? Nézd Stubbot! Nevet! Nézd azt a chileit! Felhorkan, ha rá gondol. Az általános orkánban nem tud megállni a te egyetlen hajlongó facsemetéd, Starbuck! És miről van szó? Gondolj utána. Segítesz eltalálni egy uszonyt: nem valami csodálatos hőstett ez Starbucknek. Hisz ennyi az egész. Erről az egy nyomorúságos vadászatról csak nem marad el Nantucket legjobb lándzsása, mikor a tengerészek valamenyien fenőkövet fognak? Beszélj hát, beszélj! Igen, igen, a hallgatásod beszél helyetted. (Félre.) Valami kilövellt tág orrlyukaimon, s ő beszívta a tüdejébe. Starbuck, már az enyém: nem szállhat szembe velem, csak lázadással.

– Isten segéljen engem – segéljen mindnyájunkat! – mormogta Starbuck halkan.

– Az áldomást! Az áldomást! – kiáltotta Ahab.

Megkapta a színültig töltött cinkupát, és a szigonyosokhoz fordulva, megparancsolta, hogy szedjék elő fegyvereiket. Azután felállította őket maga előtt, a csörlő közelében, kezükben a szigonnyal, a három tisztje meg mellé állott lándzsájával, s a hajósgárda többi tagja kört formált a csoport körül. Ahab egy pillanatig kutatva figyelte legénységének minden emberét. De azok a vad szemek belemélyedtek az övébe, ahogy a prérifarkasok véreres szeme találkozik a vezérükével, mielőtt az nekiindul élükön a bölény után, de jaj, csak azért, hogy beleessen az indiánok rejtett csapdájába.

– Igyatok és adjátok tovább! – kiáltotta Ahab, s átadta a súlyos kancsót a legközelebbi tengerésznek. – Most csak a legénység iszik, Körbeadni, gyerünk. Rövid kortyok, hosszú nyelések, emberek, forró, mint a sátán patája. Úgy, úgy, pompásan száll körbe. Jó munka volt, csaknem kiittátok. Pincér, töltsd meg újra!

– Most figyeljetek, ti harcosok. Szemre vettelek benneteket itt, a csörlő körül. Igyatok! Igyatok és esküdjetek, emberek, ti, akik megtöltitek majd a halálhozó csónakot – halál Moby Dickre! Isten üldözzön mindnyájunkat, ha nem üldözzük halálra Moby Dicket!

Kiáltozva, átkokat szórva a fehér bálnára, hajtották le a matrózok hangos kortyokban a szeszt. Még egyszer és utoljára körbejárt az újratöltött kancsó a nekivadult legénység között: azután Ahab szabad kezével intett nekik, s ők szétoszlottak, a kapitány pedig visszatért kabinjába.

(Folytatjuk.)

Megmentik a soproni zsinagógát

Népfőiskola, biztató tervekkel

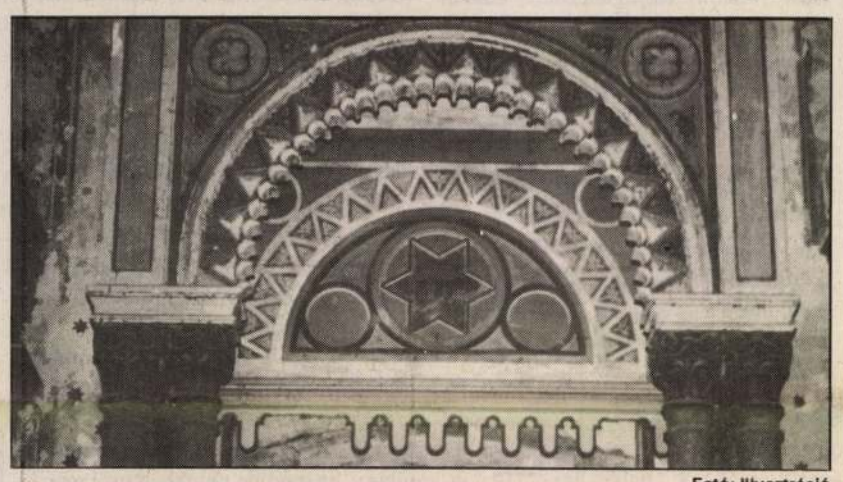

Fotó: illusztráció

A soproni Pap réti zsinagóga évtizedek óta pusztul. Vállalatok használták raktárként, végül a TIT kezelésébe került. Talán az utolsó pillanatban megszületett a megoldás: a soproni TIT mint alapító, Határok Nélkül elnevezéssel létrehozta a Soproni Népfőiskolai Alapítványt, amely céljául tűzte ki a romos állapotban lévő, valamikori ortodox zsinagóga átépítését, bentlakásos népfőiskola létrehozását a határainkon túl élő magyarság számára, valamint a tudományos és művelődési célokat szolgáló konferencia-, hangverseny-, kiállító- és oktatóközpont kialakítását.

Mint azt *Vigné Kovács Margittól*, a Soproni Tudományos Ismeretterjesztő és Tájékoztató Egyesület igazgatójától megtudtuk, az alapítvány kuratóriumában neves közéleti emberek, művészek, mecénások, írók, bankárok is helyet kaptak. Így például *dr. Lámfalussy Sándor*, az University of Lonvain professzora, a Nemzetközi Fizetések Világbankjának vezérigazgatója, *Dobos László író*, a Magyarok Világszövetségének alelnöke, *Failoni Nelly* balettművész, zenei mecénás, *Kozma Imre*, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke, *dr. Pozsgay Imre*, az NDSZ elnöke és a Magyar Népfőiskolai Társaság elnöke.

Az építkezés tavasszal kezdődik el. A tervek szerint kibővítenék a jelenlegi épületkontúr adottságait. Az épület befogadóképességét megnövelnék a hátsó kert beépítésével. A földszinten előcsarnok és egy nagy előadóterem kap majd helyet. A kibővített részben stúdió jellegű kiselőadó-termeket és kollégiumi szobákat rendeznek be. Az első emeleten galériák, társalgók és szociális helyiségek lesznek. A második emeleten kapnak helyet a vendéglátó-ipari részek, büfé. Még a tetőtér is hasznosítható lesz, két nagyobb tanterem, stúdió jellegű előadók elhelyezésével.

Az alapítvány természetesen nyitott, amelyhez bármely hazai vagy külföldi természetes vagy jogi személy illetve szervezet pénzbeli vagy természetbeli adománnyal, vagyonrendeléssel csatlakozhat.

K. Z.

Meddig nőnek a kaktuszok?

Nagyra, óriásra, ha hagyják őket. Szépek, bár szúrnak, ha bántják őket. Andreas Ardisson, 15 esztendős mexikói diák, ki tudja, melyik fajtájukat kedveli. Ám az idei nyáron a változatosság kedvéért beérte a magyar tuják és fenyőfélék ezernyi változatával. S a klasszikus, mexikói Chily con corn helyett talán nem esett nehezére a Jókai bableves, vagy a pörkölt krumplival.

Andreas Ardisson édesanyja magyar. A győri Rába-gyárban dolgozott évekig, kereskedelmi, vezetői beosztásban. Egy angliai, üzletkötői út ideje alatt romantikusnak induló, nagy szerelemmel gazdagodott. No és a mexikói kapcsolat "gyümölcse" sem váratott sok időt magára. A házasságot magyar földön áldották meg örökre, Andreas már Mexico Cityben látta meg a napvilágot. S természetes, hogy édesanyjával, vagy most már akár nélküle is hazalátogat anyai nagymamájához, barátaihoz, Győrbe.

A mexikói ifjú kitűnően beszél magyarul, így nem kellett kéz- és lábmutatványnyal besegíteni ahhoz, hogy szót értsünk. Mint meséli, 2240 méter magasságban élnek családjával egy négyszobás, családi házban. Édesanyja ma is kereskedelmi vezetőként dolgozik egy jónevű cégnél, hat nyelven beszél, apja egy olajfinomító alkalmazottja. Mexikóban később kezdődik az iskola, mint nálunk, és jelentős szerepük van a magániskoláknak. Sőt! Aki tovább akar tanulni, diplomázni, szinte elengedhetetlen, hogy ilyen iskolába írassák szülei. A legjobb osztályzat ott a tízes, s a nyelvtanulás mellett az állandó testedzést, számítógépes ismereteket részesítik előnyben. Mexico City a távolságok városa is: legnagyobb átmérője Andreas szerint legalább tíz kilométer. 18-20 millióan lakják, s a látszat ellenére, nyugodtabb emberek, mint a magyarok.

A mexikói ifjú idén nyáron tökéletesítette magyar nyelvtudását. Jövőre szeretné viszontlátni a Rába-parti várost, a nagymamát és magyar barátait.

H. J.

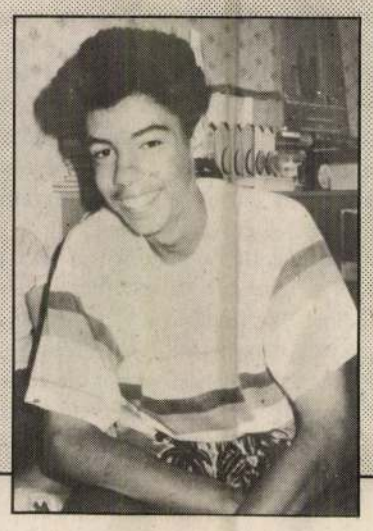

Jegyzet

Náthás varjú

Egy kis eső, szél, és azonnal náthás lettem. Bezzeg a varjú! Láttak már náthás varjút, részeg cinegét vagy pocakos mókust? Ugye, hogy nem.

Azt mondja a 95 éves, tudós Józsi bácsi, aki egy bio-öregapó, hogy minden az egészségtelen étkezés miatt van. Helytelen táplálkozásunkkal beleavatkozunk a természet rendjébe, túlságosan hajszoljuk az élvezeteket, ezért aztán korán halunk. A varjú kétszáz évig is elél, mert csak olajos magvakat eszik. A 95 éves bio-apó is kétszáz évig fog élni, mert ő is csak olajos magvakat eszik. Ha ilyen egyszerű lenne, tömegével szaladgálnának körülöttünk az olajos magvakat csipegető 300 éves emberek, a nyugdíjigazgatóság nagy bánatára. Még emlékezem arra a szikár, kopasz öregúrra, aki bicsérdista volt, és a televízióban fennen hirdette a hetvenes években, hogy ő már teljesen megtisztult, csak olajos magvakat eszik, és kétszáz évig fog élni. Mostanában nem látom.

Újabban elszaporodtak a természetfölötti képességekkel megáldott emberek. Múltba látnak, jövőbe néznek, húsz kilométer távolságra gyógyítanak, aurájuk van, energiájuk van, minden betegséget meggyógyítanak. Mégis halunk. Már aki teheti. Nekem még várni kell, mert nincs pénzem harmincezer forintos szemfedőre. Bizalommal lennék egy 450 éves orvos iránt. Hátha ő tud gyógyítani. Hol van ilyen?

Visszatérve a varjúra, lehet, hogy kétszáz évig él, de minek? Bezzeg Józsi bácsi, a bio-apó szépen berendezett villában csipegeti a magvakat, körötte antik bútor, olajfestmények, műkincsek. Ha a bevitt táplálék egyenes arányban van az élet minőségével, akkor az ember talán azért értelmesebb a varjúnál, mert összevissza evett mindent. Talán azért lett fejlettebb, át tudja formálni környezetét, tud gondolkodni, kommunikálni. Ezért nem varjú. Visszafelé is igaz lehet ez. Aki sok magocskát eszik, visszafordul az állatság felé. Gondoljanak csak a labdarúgópályák egyes szurkolóira! Akik sokat szotyoláznak, azok kiabálják a bírónak: Húha anyád! Teljesen visszamentek varjúba.

Magam sem láttam még náthás varjút, de szívbeteget és rákosat sem. Olyat sem, amelyik műkincsekkel telezsúfolt, jól fűtött villában lakik. Józsi bácsi, ha következetes lenne, visszamászna a fára. Náthás varjú nincs, csak döglött. Azokat meg Józsi bácsi nem látja, mert rossz a szeme. Inkább vagyok náthás ember, mint döglött varjú. Ön dönt, eszik vagy magzik. Magocska egyelőre van még bőven.

Rácz Ferenc

Jó reggelt!

Úszójegyek, kísérletre

Szárnyra kapott a hír, miszerint a Győri Vízi Sportcentrum valamilyen újdonsággal akarja meglepni ősztől a vendégeit. Az utca embere ilyenkor óhatatlanul is áremelésre gondol. Mórocz Józsefet, a vízi sportcentrum igazgatóját kerestük meg, vajon igazak-e a híresztelések?

– Valóban kitaláltunk valami újat. Ez azonban nem jelent áremelést. Ellenkezőleg. Terveink szerint szeptember elsejétől, kísérleti jelleggel ideiglenesen bevezetjük az úszójegyeket.

– Ez konkrétan mit jelent?

– Azt, hogy az egészségükért úszni akaróknak nem kell napi jegyet váltaniuk 75 forintért, elég, ha az úszójegyet vásárolják meg.

– Mennyibe kerül ez, és milyen időtartamra szól?

– Két órát tölthetnek el vendégeink a sportcentrumban. Mindezért 35 forintot kell fizetniük. Ez természetesen csak az úszómedence használatára jogosít. Ha valaki szaunázni is akar, vagy más szolgáltatásunkat is igénybe szeretné venni, azt külön meg kell fizetnie. Minden más szolgáltatásunk ára változatlan.

– Mi adta az alapötletet az új szolgáltatás bevezetéséhez?

– Elsősorban az, hogy ma már nagyon sokan úsznak az egészségük megőrzéséért. A legtöbben reggel nyolc órára járnak dolgozni és késő délutánig van a legtöbb embernek elfoglaltsága, így időhiány miatt kevesebbet tudnának fordítani egészségük megőrzésére. Éppen ezért gondoltunk a korábbi nyitásra és későbbi zárásra.

– A kísérleti és ideiglenes jelleg mit jelent?

– Amennyiben kedvező visszhangra talál az úszójegy bevezetése, tehát beválik, akkor végérvényesnek tekintjük a kísérletet. Ez egy hónapon belül bizonyára ki fog derüni.

Bízzunk benne, hogy a győri polgárok élnek a sportcentrum kínálta lehetőséggel, hiszen értük találták ki e célszerű megoldást.

Pátkai Tivadar

Schiller Jenő

pozsonyi építész

A nagyszebeni közte-
rnető építkezések
homlokzatának pályá-
zatán I. díjat
nyert

Magyar Pályázatok

1906. 11. sz. 30. l.
(Lejárt pályázatok)

629. OVÁLIS NAGY BONBONIÉRE, porcellán, szines domboru jelenetekkel.

641. KÉT TÁNYÉR, porcellán, kosárfonásos peremmel, szines virágokkal. Herend, 1870 k. 16.—

642. KÉT DISZTÁL, keménycserép, áttört peremmel, szines diszitéssel. Egyik Zsolnay, Pécs, másik Znaim. XIX. sz. 20.—

643. HÁROM FALIKÉP, ovális alak, tengeri tájképpel. Delft. 90.—

644. KÁVÉSKANNA FEDŐVEL, fajansz, lapitott, négygerezdes alak, piros virágokkal. Tata, XVIII. sz. m. f. 45.—

645. KORSÓ, majolika, kék-sárga-barna diszitéssel. Olasz. 15.—

646. MAGYAR TESTŐR, szines fajanszszobrocska. Holics, XVIII. sz. 250.— Illusztr. XXVIII. tábl.

647. KETTŐS SÓTARTO, szines fajansz, ülő nőalakkal. Tata, XVIII. sz. 100.—

648. KÉT DISZTÁNYÉR, fajansz, szines tájképpel. Castelli, XVIII. sz. 120.—

649. KORSÓ, fajansz, testén két szines virágcsokor közt vándor, kosárral. Gmunden, XVIII. sz. 25.—

650. KORSÓ, fajansz, testén elől két fa közt bohóc. Alvinc, XVIII. sz. 25.—

651. KORSÓ, fajansz, oldalán szinesen két vadász. Modor, XIX. sz. 25.—

Ára 10 fillér

Budapest, 1935 * Szombat * november 23. XXVI. évfolyam * 267. szám.

AZ ÉST

Előfizetési ár: Egy hónapra . 3 pengő
Egyes szám ára a fővárosban, a vidékenés a pályaudvarokon 10 fill.
Telefon: 455—50 éjjel 67-ig, 464—18, 464—19

Politikai napilap

FŐSZERKESZTŐ: MIKLÓS ANDOR
1910—1933

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. ker., Rákóczi út 54.
Jegypénztár, hirdetési, előfizetési, utazási és könyvosztály: VII., Erzsébet körút 18-20.
Szerkesztőség Bécsben: I., Kohlmarkt 7.

Mit nevetnek

az urak, a képviselő urak? Hallga, hallga csak, az unott esti ülésen felcsendül hirtelen a friss nevetés, a kacaj, a hahota az ország házában, amelynek levegőjét olyan régesrégen nem rázta már a jókedvnek a ki-kitörő vihara. Mi történt? valami maszületett pompás adomával rukkolt elő a szónok? vagy valami nagyon szellemeset szólott közbe valaki? vagy egy eltévedt egér jelent meg az ülésteremben és ott futkos tanácstalan és megáll és tehetetlenül figyel körül a fényességben? Igen, effele tehetetlenségnek a látványa hozta működésbe a nevetőizmait a képviselő uraknak, már mint azoknak akik a jobboldali padokban ülnek. A baloldalt, velük szemben ülő képviselőknek háromszor is fel kellett állani egymásután, felállással szavazni. Természetesen mind a háromszor standepé leszavaztattak. Hiszen olyan kevesen vannak. A jobboldal ifjú gárdája vezényelni kezdte az ellenzékieket: föl, le! föl, le! s nagy gaudiummal élvezték annak a kevés baloldalinak azt a reménytelen, gépszerű testgyakorlatát. Igen jól mulattak. O te jó Isten, magyarok Istene, ezelőtt való világban is estek ilyen édes jólmulatások a parlamentben, a nemzetnek azoknak a gyönyörű esztendeiben, mikor Eötvös Károly meg Ugron Gábor meg Vázsonyi Vilmos meg Mikszáth Kálmán derítették a maguk remek adomáival a t. Házat és folyosót. És jobboldalnak, baloldalnak élces vagdalkozása keltette a derültséget, a hosszantartó élénk derültséget, a szünni nem akaró zajos derültséget. Harsogtak a karzatok, végigfutott a nevetés a kávéházi terraszon ahol a Képviselőházat olvasták, végigcsillantotta Magyarország ablakait a szellemnek, a szívből jött humornak a fénye, az áldott derüje. No szépen levitézlettek azok a nagyszerű magyar igények humor tekintetében ebben a mai politikában. A derű nagyon egyoldalú lett: jobboldalú. Nézd milyen szegényes, milyen kiskorú ez a kacaj, amely kitör a másiknak a gyöngesége fölött. Olyan mint a gyereké aki a bácsinak a kifordult esernyőjét kacagja. Hiszen komikus, valljuk meg, mikor olyan komolyan áll fel újra meg újra az a pár ellenzéki, hogy szavazzon, újra és újra hiába. De a kacaj nem visszhangzik. Ez a szomorú kis őszi Magyarország el nem mosolyodik. Ez a kacaj hátborzongató.

Szigorúbb megtorlásra készülnek Itália ellen

A Turul nyilatkozik a diáktüntetések ügyében

Beugrattáták az ifjúságot
Teljes rend az egyetemeken

— Az Est tudósítójától —

Az egyetemi hallgatók nagyobb csoportja vonult tegnap a parlament elé, hogy *Kozma* Miklós belügyminisztert küldöttségileg keresse fel. A belügyminiszter azonban azt üzente a diákoknak, hogy csak akkor hajlandó meghallgatni őket, ha előbb 24 óráig teljes nyugalom és csend lesz az egyetemeken és *semmiféle rendzavarás nem fordul elő.*

Ma délelőtt *valamennyi egyetemen teljes rend és nyugalom volt.* A Pázmány Péter egyetem körül rendőrök teljesítettek szolgálatot, az épületekbe senkit sem engedtek be.

Délelőtt 10 órakor egyébként *az egyetemi templomban Ferenc József lelkiüdvéért rekviem volt,* amelyen résztvett az egyetemi tanári kar és az egyetemi hallgatók egy része.

Visszaéltek a Turul nevével

A sajnálatos események hátterét élesen megvilágítja az a nyilatkozat, amelyet ma adott ki a Turul Szövetség. Tudvalevően úgy *Hóman* Bálint, mint *Kozma* Miklós kijelentette, hogy *nem tudja magyarázatát adni az ifjúság mozgalmának* s mind a két miniszter hangsúlyozta, hogy a diákságnak *semmi oka* nincsen ilyen rendbontó megmozdulásra. A Turul nyilatkozata után egyszerre világos lett, hogy mi történt a sötét háttérben. Ime a szenzációs nyilatkozat:

— A Turul Szövetség csütörtökön este a diáktüntetésekkel kapcsolatban *vezértanácsi tábort tartott* a Turulvár helyiségeiben. A táboron megjelentek a szövetségbe tömörült összes bajtársi egyesületek kiküldöttei és órákon át tartó tanácskozásokon *tisztázták a tüntetések előzményeit.* A késő éjszakai órákig tartó tanácskozásról a Turul Szövetség vezetősége a következő nyilatkozatot tette:

— A tanácskozáson megállapítást nyert, hogy *a Turul Szövetségnek semmi köze sincs a tüntetésekhez. A tüntetéseket a szövetségen kívül álló egyének kezdeményezték, visszaéltek a Turul Szövetség nevével* és néhány bajtársat félrevezetve, belevontak a tüntetésekbe. *A Turul Szövetség letiltotta minden tagját a tüntetésekben való résztvételtől* és megtette a szükséges lépéseket azirányban, hogy *illetékes hatóságok* sürgősen vizsgálják ki, hogy kik voltak azok, akik a tüntetést szervezték, hogy azt *kétes politikai célokra felhasználják.*

— Ugyanakkor megállapította a Turul Szövetség azt is, hogy azért nem tudta az egyetemeken egyesületein keresztül a rendet fentartani és a tüntetéseket továbbra megakadályozni, mert *az összes egyetemeket idő előtt bezárták* és az illetékes szövetségi és egyesületi vezetők *nem tudtak helyiségeikbe bejutni* és idejekorán megfelelő intézkedéseket tenni.

Szegény cukrászkisasszony ráfizetett a szerelemre

Házasságszédelgésért három hónapra ítélték nős udvarlóját

— *Az Est tudósítójától* —

Házasságszédelgéssel vádoltan állott ma vitéz *Vass* Lajos büntetőtörvényszéki egyesbíró előtt *Láng* Béla fővárosi órabéres. Az ügyészség vádirata szerint Láng, aki nős ember és gyermeke van, házasságot ígért *Lendvay* Teréznek s ezzel az ígéretével a leánytól huzamosabb időn át kisebb-nagyobb összegeket, ajándékokat csalt ki.

— *Nem vagyok bűnös,* — védekezett *Láng* a bíróság előtt. — Mult év nyarán ismerkedtem meg *Lendvay* Terézzel, aki hivatalom közelében cukrászdát vezetett. Kölcsönösen megtetszettünk egymásnak, rövidesen intím kapcsolat fejlődött ki közöttünk, házasságról azonban nem volt szó.

— Itt van egy levél, — mondja a bíró — amelyben maga

a jövendő közös boldogságról

beszél. Ez nyilvánvalóan célzás a házasságra.

— Nem mondtam, hogy idővel nem lett volna házassági szándékom, de *soha meg nem kértem.* Egyébként is tudta, hogy nős ember vagyok és gyermekem van.

— Már pedig itt tanuk fogják vallani, — mondja a bíró — hogy maga

megkérte

a kezét. Egy másik levélben meg az írta a leány anyjának, hogy *»igaz gyermeki szivből szeretem«.*

— Úgy tekintett engem az anyja, mintha gyermeke lennék.

— Egy anya, akinek lánya van, csak arra tekint anyai szívvel, aki udvarol a leányának és feleségül akarja venni — jegyzi meg a bíró. — Maga házassági ígéretet tett, mert máskép *a leány nem adott volna magának annyi pénzt.*

— *Én is adtam neki mindenféle ajándékot, ékszert, retikült vettem neki.* Később aztán megtudtam, hogy mással tart fenn barátságot, mire szakítottunk.

A cukrászkisasszony elkeseredett tanuvallomása

Csinos, fiatal leány a cukrászkisasszony, *Lendvay* Teréz, aki elkeseredett hangon tett vallomást a bíróság előtt.

— Amikor megismerkedtem vele és aztán megkért, nem tudtam, hogy nős ember, karácsonyra ki is tüztük az eljegyzést, közben *folyton adtam neki pénzt.* Véletlenül

megtudtam, hogy nős ember,

mire kiadtam az útját. Akkor *megfenyegetett, hogy lelő és önmagával is végez, ha otthagyom.* Arra kért, hogy amíg meg tud szabadulni feleségétől, mondjam az anyámnak, hogy külföldre utazik. *Pénzt adtam neki a válóper költségeire is.*

— *Láng* azzal védekezik, hogy magával viszonya volt.

— *Aljas rágalom,* éppen úgy, mint ahogy rágalmaz, hogy idegen férfiakkal foglalkoztam. *Ami ékszert vásárolt nekem,* arra is

én adtam a pénzt,

a szórakozási költséget pedig tőlem elszedett pénzből fedezte. Ha nem mondja, hogy feleségül vesz, sohasem adok neki pénzt. Minden pénzem elment erre a szerelemre s mikor anyám megtudta a dolgot, három napig eszméletlen volt ennek hatása alatt.

Izgalmas szembesítési jelenet

játszódott le az egykori szerelmesek között. A szembesítés *eredménytelen* maradt: mind a ketten megmaradtak állításuknál.

Szerelmi vallomás fagylalttal, habbal, gesztenyepürével

Szabó Mária, a leány kolléganője tanuvallomásában elmondotta, hogy *a cukrászdában mindenki úgy tudta, hogy Láng Béla a leány vőlegénye.* Egyszer hozott egy levelet, amelyet állítólag a felesége írt *Lendvay* Teréznek, hogy majd elválik és ha ők ketten szeretik egymást, éljenek boldogul. Látta, amikor *Lendvay Teréz 100 pengőt adott Lángnak a válópör költségeire.*

— Hallotta, hogy Lendvay Teréznek házasságot ígért? — kérdi a bíró.

— Kérem, — mondja ellágyult hangon a leány — két nagy adag fagylaltot vittem neki csupa habbal és gesztenyepürét és miközben ette, azt mondta a Terinek: *»Elválok és elveszlek feleségül«.*

A bíró ezután

két szerelemtől áradozó levelet

olvasott fel, amelyeket a fiatalember intézett a leányhoz.

Még néhány tanu vallott a cukrászkisasszony és a fiatalember szerelméről, majd a bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszédek után *a bíróság bűnösnek mondotta ki Láng Bélát csalás vétségében és ezért háromhónapi fogházra ítélte.* Az ítélet nem jogerős.

Az értéktőzsde első kötései

— *Tudósítás a 16. oldalon* —

Az értéktőzsdén a hivatalos forgalom *csendesen* indult.

Bor lodi szén (9.75) 10 pénz, Cementia 11½ pénz, Szentlőrinci 5.2 pénz, Kohó (11.5) 11.5 pénz, Drasche (35) 35 pénz, Nagybátonyi 40 pénz, Salgó (26.2) 26.20, Urikányi (70) 69, Athenaeum 30.5 pénz, Tröszt (77) 77.25—77.1, Magyar Cukor (141.25) 141.60, Gyapjúmosó (6.9) 7—7.25.

1935. évi pénztárjegy (100) 100, 1914. évi fővárosi kötvény (277) 270—269, 1927. évi fővárosi kötvény (62.25) 62.5—62.

AZ ERNST MÚZEUM AUKCIÓI
Budapest, VI., Nagymező ucca 8.
FARAGÓ ODÖN tanár művészi hagyatéka
valamint egyéb festmények, műtárgyak és bútorok kerülnek eladásra
Kiállítás: 1935 november 17-től 24-ig d. e. 9-től délután 5-ig.
Aukció: 1935 nov. 25-től naponta d. u. fél 4-től

Igmándi 56 fillér

Tessék kivágni és eltenni

3 A PESTI NAPLÓ-KÖNYVEK SZELVÉNYE

Négy darab ilyen szelvény bemutatása mellett 1 P-ért kapja meg lapunk minden olvasója a Pesti Napló-könyvek köteteit. A harmadik kötet dec. 1-én jelenik meg. Címe: **Művelt, udvarias ember a XX. században.** A szelvények beválthatók »Az Est«-lapok kiadóhivatali üzlethelyiségében, Erzsébet körút 18, valamint minden bizományosnál, lapelárusitónál, dohánytőzsdében és ujságpavillonban

Kémkedési és hűtlenségi ítéletek

— *Az Est tudósítójától* —

A honvédtörvényszék idegen államok javára elkövetett hűtlenség, illetve kémkedés büntette miatt *Friedmann* Imre kereskedő román állampolgárt hat évi fegyházra, nyolc évi hivatal- és jogvesztésre és az ország területéről való kitiltásra;

Végh József irodaszolgát 6 évi fegyházra, 10 évi hivatal- és jogvesztésre, Budapest területéről, valamint a Csehszlovákiával határos zónákból való kitiltásra; özv. *Horváth* Bertalanné született *Tóth* Erzsébet háztartásbelit 6 évi fegyházra, 8 évi hivatal- és jogvesztésre, Zemplén vármegye területéről való kitiltásra;

Schwartz Lászlóné, született *Gyenge* Mária háztartásbelit 5 évi fegyházra, 6 évi hivatal- és jogvesztésre és valamennyi román határ mellett lévő községből való kitiltásra;

Schiller Marcel építészt 5 évi börtönre, hivatal- és jogvesztésre, Budapest területéről való kitiltásra; *Schlesinger* László magántisztviselőt 5 évi fegyházra, 8 havi hivatal- és jogvesztésre, Budapest és Pest vármegye területéről való kitiltásra;

Friedmann Miklós műszerészt 4 évi fegyházra, 8 évi hivatal és jogvesztésre, Budapest és Pest vármegye területéről való kitiltásra; *Mezei* Ernő műkereskedőt 4 évi fegyházra, 6 évi hivatal- és jogvesztésre, Budapest területéről való kitiltásra.

Andriska István nyomdászt 4 évi fegyházra, 6 évi hivatal- és jogvesztésre, Győr és Pest vármegye területéről való kitiltásra, *Benke* István földművest 3 évi fegyházra, 5 évi hivatal- és jogvesztésre, Budapest, Eger és a csehszlovákiai határos zónából való kitiltásra;

Balog József földműves katonaszökevényt 3 évi fegyházra, 5 évi hivatal- és jogvesztésre, végül *Kréczul* Mihály iparos, jugoszláv állampolgárt 3 évi börtönre, 6 évi hivatal- és jogvesztésre s Magyarország területéről örök időre való kitiltásra ítélte. *Valamennyi ítélet jogerős.*

A lord, a lédi és az élet szépségei egy válóperben

London, november 22

A választások előestéjén feltünő arisztokrata családi ügy szórakoztatta azokat az angolokat, akik a politikán kívül ilyesmi iránt is érdeklődnek. Az ügy szereplői Lord *Tavistock* és felesége voltak, akik

húszévi házasság után

elhagyták egymást. A lord 46 éves, a felesége 41. A lord terjedelmes beadványban indokolta meg, miért nem tud együttélni többé a feleségével.

Előadta, hogy 1924-ben gyermekei mellé nevelőnek szerződtette Cecil *Squire* lelkészt. A lelkész és felesége között hamarosan *meleg barátság* szövődött. Úgylátszik, hogy Squire nemcsak a gyermekeket nevelte, hanem anyjukat is. A lédi teljesen a lelkész befolyása alá került.

világnézete megváltozott.

Azelőtt teljes mértékben osztotta férje életelveit, Lord Tavistock mindig rendkívül *szigorú erkölcsü puritán ember volt,* aki gyülölte a kártyázást, a dohányzást, az ivást és a lóversenyt. Nem helyeselte, hogy felesége divatosan öltözködjék. Mindezt az asszony hosszú időn át természetesnek találta, a lelkész hatása alatt azonban *kezdett más elveket vallani.* Gyakran beszélt férjének arról, hogy

nem kell elfordulni az élet szépségeitől

és kellemes szórakozásaitól. Egyre élesebben bírálta férjét. Tavistockék eddig csak hasonlóan konzervatív gondolkodású emberekkel érintkeztek. Az asszony az utóbbi években sorra kezdte *»leépíteni« férje barátait.* Ha Squire valakiről rosszul nyilatkozott, *ez már elég volt ahhoz, hogy*

az asszony az illetővel ne álljon többé szóba.

1930-ban Lord Tavistock megelégelte a dolgot és *felmondott Squirenek.* Ettől kezdve elviselhetetlenné vált Tavistockék családi élete. Az asszony állandóan *gyülölködő hangon* beszélt férjével, szemrehányásokkal gyötörte és lenézően kezelte. A lord *többször elmenekült hazulról,* de mindig megbocsátott feleségének és viszszatért. Most már azonban nem bírta tovább, végképpen otthagyta feleségét. Az asszony pert indított ellene és azt követelte, hogy *térjen vissza hozzá* és továbbra is tartsa el. A bíróság elutasította az asszony keresetét azzal az indokolással, hogy a lédi

érdemtelennek bizonyult

arra, hogy a férje együtt éljen vele.

DUBARRY

Szívbetegségek magánklinikája
Sanatorium Dr. Löw, Wien
Az összes szív- és véredénymegbetegedések különleges kezelése
Orvosi vezetés: Dr. Singer Richárd, egyet. m. tanár
Felvilágosítással szolgál a szanatórium vezetősége: Wien, IX., Mariannengasse 20. Telefon: A. 24-5-60.

1965 JAN 26

/1021

Kincset érő hagyaték

November elején Császártöltésen csendben eltemettek egy öreg embert. Nyolcvanhat évet élt, a község főutcáján egy sanyarúságos putriban lakott. Annyit tudtak róla, hogy valamikor szoborkészítéssel foglalkozott, de az utóbbi években nem érdekelte más, csak a horgászat. Kora hajnalban kerékpárra ült, kiment az öntözőcsatorna partjára. Ott szerezte meg a betevő falatot. Mert másként már nem jutott neki enniváló. Kétszáz forintot kapott a szociális alapból. Aztán meg néha egy-egy gyorsfényképet készített a falubeliekről. Ebből élt.

Élt? Nyomorgott. Felkeresték azt a putrit, ahol utolsó évét töltötte.

Schilli János császártöltési magányában néha megjavított egy törött szobrot. A művészkedést egyébként teljesen abbahagyta. A képen: az idős szobrász egy éneklő angyalfejet tart a kezében.

12 éves oltárképfestő

Ki volt ez az öregember? Schilli János egykori épületszobrász, akinek munkáját Budapesten az épületek százai dicsérik ma is. De nemcsak Budapesten, hanem Európa sok országában. A századforduló utáni idők egyik legismertebb épületszobrásza volt.

Császártöltésen született. Szülei annyira szegények voltak, hogy iskolába sem járathatták. Hétéves korában a község öreg orvosa fedezte fel csodálatos rajztehetségét. Sárkányt eresztett a fiú, és az öreg doktor meglátta a sárkányon levő rajzokat. Segíteni azonban nem segített rajta senki.

Tizenkét éves korában — 1890-ben — oltárképet festett a császártöltési templom számára. Ez a kép ma is ott van a templomban. Művészi munkáját a plébános 3 forinttal és egy mázsa búzával jutalmazta. Jól jött ez az adomány az éhező családnak.

A hivatástudatot érző gyerek nem adta meg magát a sorsának. 1894-ben már Budapesten tanult Vasadi Ferenc szobrásztanár vezetése alatt az Iparrajziskolában.

Az épülő Pest és Buda művésze

Nem kellett sok idő ahhoz, hogy a fiatalember nevét kiemelkedő tehetsége miatt szárnyra kapja a hír. Első munkái a millenniumi kiállítás helyiségeit díszítik, és általános feltűnést keltenek.

Akkortájt már folyt az Andrássy út és a Rákóczi út palotáinak építése. Schilli János annyi munkát kapott itt, hogy tíz kézzel sem győzte volna.

A századfordulón a királyi palota termeinek barokk díszítőelemeit készítette, aztán a Bazilika és a koronázó templom részére faragott ma is meglevő szobrokat. Az épülő Pest és Buda egyik ünnepelt épületszobrásza volt.

Éveket töltött ösztöndíjjal külföldön. Berlin, Prága, Párizs, Drezda, Breslau számos palotája ma is őrzi a magyar művész munkáját.

Olyan szobrászokkal dolgozott együtt, mint Zala György, Stróbl Alajos és később Kisfaludi Stróbl Zsigmond. Alig van a fővárosban a századforduló után épült palota, amely nem vallaná magáénak a mester munkáját.

Ebek harmincadjára?...

Nehéz elképzelni, hogy ez az ember, aki annyit dolgozott és annyi pénzt keresett, ilyen mély nyomorba került. Pedig így van. A második világháború előtt hazajött szülőfalujába, és meghasonlott lélekkel csendben meghúzta magát.

Sajnos, a hatóságoknak nem jutott eszébe, hogy felkaroljék és kivételes művészetét a szocialista építkezés szolgálatába állítsák. Így aztán végleg elsikkadt.

A fél világot bejárt művész, aki minden pénzét utazásra költötte, idők folytán nagy értékű építészeti könyvtárat és több ezer darabot kitevő sztereoszkópikus fényképfelvételt gyűjtött össze. Szenvedélyes fényképész volt. Csodálatos és ritka szépségű tengeri kagyló- és csigagyűjteménye több zsákra valót tesz ki.

Ezek a kincsek, amelyek közül a sztereoszkópikus lemezek építészeti dokumentációs értékét nehéz kifejezni, ott hányódnak részint a kunyhóban, részint a közelben lakó rokonoknál. Hóman János tsz-dolgozó egyáltalán nincs tájékozódva a tárgyak értéke felől. Aki vásárolni akar, annak olcsón ad el belőlük. A putri udvarán ládástul kiöntve számtalan fényképlemez hever. Ki tudja, milyen értéket hordoztak valaha... Az eső már leáztatta róluk a zselatint.

Talán még nem késő felvetni a kérdést: ezt a nagy dokumentációs értéket képviselő hagyatékot miért nem vette gondozásba a hatóság? A megye, vagy az Építőművészek Szövetsége, esetleg az Akadémia. Nem hagyhatunk elkallódni anyagiakban ki nem fejezhető művészi értékeket.

Balogh József

Magyar Hirdető
SAJTÓTÖRZSELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE

SPOR

Jól kezdtek a kecskeméti cselgáncsozók

Lukács II., a Kecskeméti Dózsa versenyzője leszorítással győzött Juhász (Pécsi Dózsa) ellen.

Vasárnap Kecskeméten rendezték meg az idei első országos jellegű egyéni cselgáncsversenyt az Újkollégium tornatermében. A versenyen a helyieken kívül a Budapesti Híradástechnikai Gyár (HTG), a Békéscsabai Dózsa és a Pécsi Dózsa cselgáncsozói vettek részt több mint hatvanan. Mind a felnőtteknél, mind az ifjúságiaknál már az új súlycsoportosítás szerint rendezték meg a mérkőzéseket — ennek lett azután a következménye, hogy a nehézsúlyban egyik résznél sem volt versenyző.

A több mint kétszáz főnyi közönség sok szép mérkőzést láthatott. Különösen kitűnt a felnőtteknél a békéscsabai Kristóf, a kecskeméti Pulai és Kovács, az ifjúságiaknál a kecskeméti Nagy L., Jágfalvi II. és a pécsi Balogh. — Külön meg kell dicsérni a rendezőséget, amely a sok induló ellenére is gyorsan, zökkenésmentesen bonyolította le ezt a szép, színvonalas versenyt.

RÉSZLETES EREDMÉNYEK: Felnőttek: 63 kg: 1. Pulai (Kecskeméti Dózsa), 2. Fodor II. (K. Dózsa), 3. Gyimesi (Budapesti Híradástechnikai Gyár) és Lukács (Pécsi Dózsa). — 70 kg: 1. Böröndi (HTG), 2. Bodor (K. Dózsa). — 80 kg: 1. Kovács L. (K. Dózsa), 2. Fellegi (Békéscsabai Dózsa), 3. Kálmán (P. Dózsa) és Szabó (Bcs. Dózsa). — 93 kg: 1. Kristóf (Bcs. Dózsa), 2. Fodor I. (K. Dózsa), 3. Havasi (HTG). — Ifjúságiak: 63 kg: 1. Jágfalvi II. (K. Dózsa), 2. Gyeray (Bcs. Dózsa), 3. Nyerki (HTG) és Szabados (Bcs. Dózsa). — 70 kg: 1. Nagy L. (K. Dózsa), 2. Pirovits (HTG), 3. Kőhegyi (P. Dózsa) és Panyik (Bcs. Dózsa). — 80 kg: 1. Lukács II. (K. Dózsa), 2. Berecz (P. Dózsa), 3. Juhász (P. Dózsa). — 93 kg: 1. Balogh (P. Dózsa), 2. Gőgös (HTG), 3. Polónyi (HTG).

A kecskeméti Fodor II. félpontos dobása Lukács (Pécs) elleni mérkőzésén.

Portisch holtversenyben első

Korcsnoj a Szovjetunió idei sakkbajnoka

Befejeződött a bewervijki nemzetközi sakkverseny, amelynek az utolsó fordulója nagy izgalmak közepette zajlott le.

A verseny végeredménye:

1—2. *Portisch* (magyar) és *Geller* (szovjet) 10,5—10,5 pont.

3. *Bobocov* (bolgár) 10 pont.

4—5. *Donner* (holland) és *Ivkov* (jugoszláv) 8,5—8,5 pont.

6. *Lehman* (NSZK) 8 pont.

7—10. *Bagirov* (szovjet), *Langeweg* (holland), *Johannesen* (norvég) és *Pachman* (csehszlovák) 7,5—7,5 pont.

11. *Matanovics* (jugoszláv) 7 pont.

12—14. *Lengyel* (magyar), *Smederevac* (jugoszláv) és *Scheltinga* (holland) 6—6 pont.

A második csoportban a holland *Van Geet* lett az első 8,5 ponttal. *Flesch* holtversenyben 3. helyen végzett 7,5 ponttal.

KIJEV

A szovjet sakkbajnokságot *Korcsnoj* nyerte, miután a 18. forduló után már 13,5 (1) ponttal vezet *Bronstein* és *Tal* előtt, akiknek egyformán 11,5 (1) pontjuk van.

1021

SEGÍTSÉGRE SZORUL

Rogyadozó-düledező házikó húzódik meg két rangosabb ház között. Mintha restellené magát, apró vaksi ablakszemei ijedten pislognak a napfényben a látogatóra. A dudvával lepett udvaron néhány éhes tyúk kapargál szem után. Itt minden az enyészetre, az elmúlásra emlékeztet.

Pedig a düledező házikó lakója valamikor a századfordulón az épülő Budapest bérpalotáinak, szobrainak megálmodói és kivitelezői közé tartozott.

*

A 90-es években Császártöltésen egy 6—7 éves kisfiú sárkányt szerkesztett. Büszke örömmel nézte, hogyan emeli a szél magasra, a kéklő ég felé a hosszú farkú sárkányt. Az öröm nem tartott sokáig, mert az öreg községi orvos belegabalyodott a zsinórba és dühösen rángatta, tépte, mégcsak a sárkányhoz nem ért. Ekkor megdöbbenve nézett a sárkányon levő rajzra, majd a megszeppent kis Schilli Jánosra.

— Ezt meg ki rajzolta — kérdezte.

— Hát én —, felelte szepegve az ijedt kisfiú.

Így indult el a szegény napszámoscsalád gyermekének pályafutása. Hétéves korában a templom részére oltárképet festett. Ez az első keresete: három forint és egy mázsa búza.

Nagy dolog volt ez, hiszen a nyomorúságban tengődő szülők még iskolába sem tudták járatni a kisfiút.

Tizenhat éves volt, amikor sikerült Budapestre jutnia, az Iparrajz-iskolára. Éjjel-nappal tanult. Nappal az iskolában, éjjel az írást-olvasást tanulta. Pénze természetesen nem volt, módosabb növendék társai segítették. Tehetsége hamarosan kibontakozott Vasadi Ferenc szobrásztanár kezei alatt. Első munkái —, ezek már pénzt hoztak — a millenniumi kiállítás épületszobrász alkotásai. Majd az akkor épülő budapesti bérházak, Andrássy út, Rákóczi út stb. szobrász-munkái.

Világhírű magyar szobrászokkal dolgozott. Zala György, Stróbl Alajos, Kisfaludy Stróbl Zsigmond örökbecsű művei őrzik Schilli János kezenyomát.

A budapesti Mária utca 19. bérház kapuja, egy a sok közül, amely még ma is emlékeztet a 84 éves szobrász munkájára

A századfordulón a királyi palota pompás termeinek barokk díszítőelemein, kapuajtódíszein évekig dolgozott. A Bazilikában számos relief őrzi kezenyomát. Ösztöndíjjal évekig tanult külföldön: Münchenben, Berlinben, Prágában, Drezdában, Breslauban. Utána ismét itthon dolgozott. Résztvett a Ferenciek terén folyt építkezéseknél, a Mátyás templom gótikus épületszobrász-munkáin.

Szenvedélyesen fotografált, több mint ezer darabból álló fényképgyűjteménye történelmi dokumentum a századforduló építkezéseiről.

*

A 84 éves Schilli János düledező kis házában egyedül, elhagyatottan él emlékeivel, a századforduló remekeinek gipszmodeljei és fotográfiái között. Néha akad egy kis munka, egy-egy fazekat javít, ha éppen megsajnálja valaki a faluban, mert a 200 forintból, amit a tanács a szociális alapból havonta juttat, bizony kevés.

Talán az illetékesek felkarolhatnák az elhagyott öreg szobrászt, hiszen a birtokában levő építészeti dokumentációs anyag igen nagy érték.

Furcsa, hogy akinek munkája nyomán hatalmas, büszke paloták, templomok, bérházak évtizedeken át hirdetik a XIX. századvégi építészet műremekeit, most düledező viskóban tengődjön.

Vág György

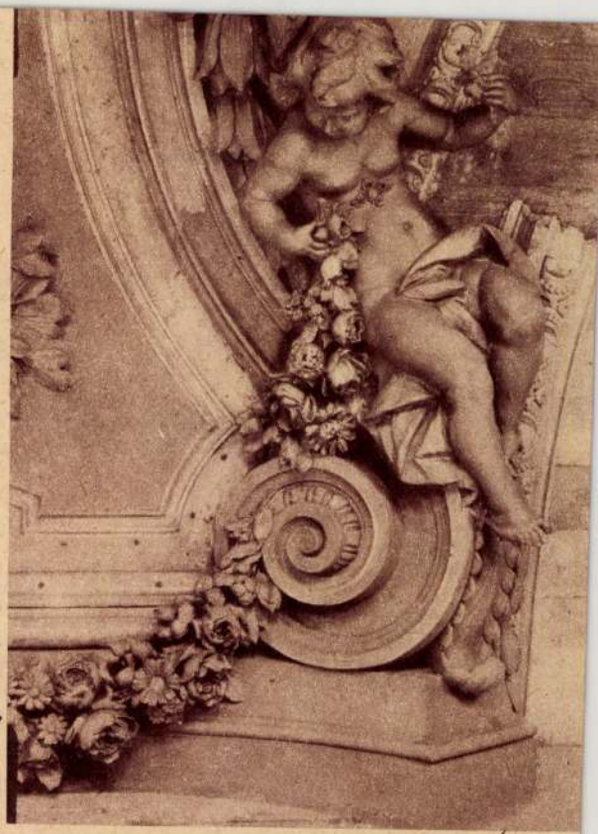

A századfordulón épülő királyi palota egyik barokk mennyezetdísze

Kisfaludy Strobl Zsigmond híres soproni kapujának műtermi munkálatain dolgozik az akkor még fiatal Schilli János . . .

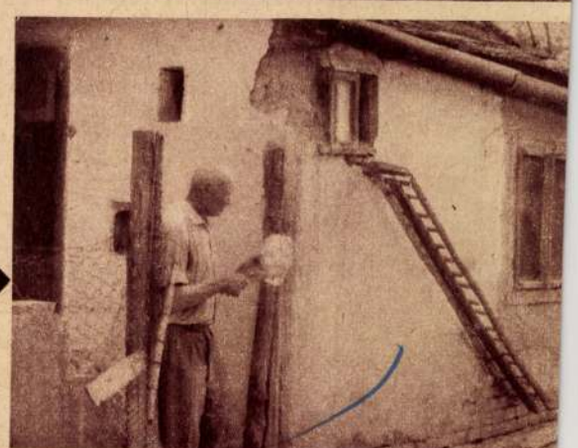

. . . Ma pedig a császártöltési düledező házikóban emlékeinek él

1962 SZEP - 8
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 16.
Telefon: 188-296, 188-297

A gorillák színre lépnek

A kórházi ágyon: Hector Mendoza haladó argentín munkást a katonai diktatúra letartóztatta és iszonyúan megkínozta. Először kórházba került — azután belehalt sérüléseibe

Nem 1942-ben, hanem 1962-ben. Nem a náci Németországban, hanem Argentínában történt... Ezeknek az ellentét-pároknak a hangsúlyozására azért van szükség, mert szinte hihetetlen a történet: a Tacuara nevű fasiszta szervezet suhancai horogkeresztet tetováltak Ricardo Heraldo d'Alessandro arcába. Sajnos az effajta példák nem egyedülállóak. Uruguay fővárosának, Montevideonak egyik mellékutcájában a haladó diákmozgalom egyik vezetőjét támadták meg, elhurcolták, s ugyancsak horogkeresztet vésték lábába. Hasonló eset történt egy paraguayi emigránssal.

Térjünk azonban vissza Argentínához, amely egyre inkább a szétesettség képét mutatja. A válság tavasszal robbant ki, amikor a peronisták választási győzelmet arattak, de a „gorillák" (így nevezik a katonai diktatúrára törő tiszti csoportokat) akcióba léptek, s túltették magukat a szavazati eredményeken. A válság azonban változatlanul tart. A hadseregnek számolnia kell a népi elégedetlenséggel, másrészt magán a katonai csoportokon belül is folyik a marakodás. A légierő és a hadiflotta a jelenlegi elnök ingatag hatalmát szeretné megtámasztani, Montero tábornok hívei (lázadó puccsistáknak vagy kemény gorilláknak nevezik őket) sokéves nyílt diktatúrára szeretnének berendezkedni, míg Rial tábornok úgynevezett legalista puccsistái (puha gorillák) bizonyos alkotmányos látszatot kívánnak. Nyilvánvaló, hogy ezek az állapotok elősegítik a Tacuarának, s a többi fasiszta csoportoknak működését.

A Kennedy által meghirdetett új stratégia reformokat végrehajtó „mintaállamokat" kívánna a kontinensen, hogy azok megfelelőképpen ellensúlyozhassák Kuba hatását. Ezt szolgálta a tavaly augusztusában meghirdetett „Szövetség a Haladásért" program is, amely kimondottan ilyen célokra kívánt volna nagyobb dollár-segélyt folyósítani. Washington elképzelése azonban fából vaskarikának bizonyult. Latin-Amerikában jelentős polarizálódás ment és megy végbe, s az amerikaiak enneg során mindig a legreakciósabb, legdiktatórikusabb elemekre kénytelenek támaszkodni.

Miféle szövetség is a haladásért, amelyet az argentín gorillákkal, a brazíliai és ecuadori zendülőkkel, a perui puccsistákkal, s a többiekkel kötenek? Az Egyesült Államok azonban kénytelen volt levenni az álarcot, s kitűnt, hogy a szépenhangzó elvek milyen gyakorlatot takarnak. S mindennek szinte summázásaként kubai ellenforradalmárok — amerikai fegyverekkel — nyílt kalóztámadást intéztek Havana ellen, a kubai főváros egyik szállodáját, több lakóépületét lőtték. A „reformok versenyéből" így tértek vissza a nyers erőszakhoz, az ágyuk szavához, ez az a légkör, amelyben burjánozhatnak a fasiszta szervezetecskék is Latin-Amerikában. Jelképesen szólva: a horogkereszteket tetováló tőrök, végső soron — made in USA...

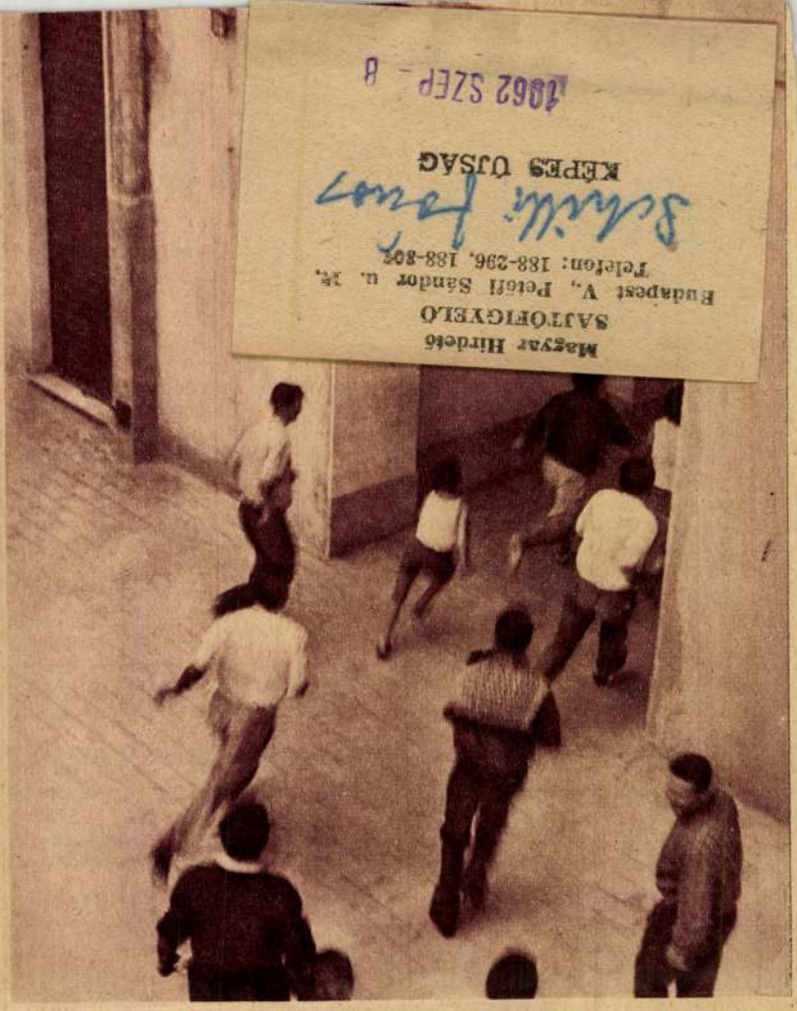

Emberek menekülnek a szabadba

Földrengés Dél-Olaszországban

Ariano Irpino lakossága, félve a további földrengéstől a szabad ég alatt töltötte az éjszakát több napon át
(MTI Külföldi Képszolgálat felv.)

A délolasz városka lakói, akik annyira szeretnek az utcákon, tereken élni, ezúttal félelemmel töltötték szabad ég alatt az éjszakákat. Az a földrengéshullám, amely Nápolyon kívül még kétszáz kisebb-nagyobb helységet érintett, pánikot idézett elő egész Dél-Olaszországban. Ariano Irpino városa szenvedte a legnagyobb károkat. Tizenkétezer kis házacska és lakás dőlt romba, csaknem az egész lakosság hajléktalanná vált, beomlottak a hidak, megbénult a vasúti közlekedés. A szerencsétlenséget tetézte, hogy a földrengéseket szakadó eső, heves viharok követték — miközben még az sem mert fedél alá húzódni, akinek erre módja lett volna. Szerencsére a legtöbb helyen, köztük Nápolyban ahol ötezer lakóház vált lakhatatlanná, volt idő a menekülésre, így is azonban 18 a halálos áldozatok, s háromszáznál több a sebesültek száma.

AZ ERNST-MÚZEUM KIÁLLITÁSAI

LXX.

XXIX. CSOPORTKIÁLLITÁS

FARKAS ISTVÁN, GIMES LAJOS ÉS SCHILLING OSZKÁR FESTŐMŰVÉSZEK

Farkas István: Kis templom a jegenyék közt.

RENDEZTÉK:

ERNST LAJOS ÉS LÁZÁR BÉLA

MOST JELENT MEG:

ERNST-MUZEUM.

I. füzet. ERNST LAJOS: Jacopo Tintoretto: Szent István Mária oltalmába ajánlja Magyarországot.

MAYER L. AUGUST: Tintoretto egy ösmeretlen magyar vonatkozásu képe.

II. füzet. Dr. LÁZÁR BÉLA: Bernhard-Strigel: II. Ulászló és családjának arcképe.

III. füzet. Külföldi mesterek magyar vonatkozásu művei.

IV. füzet. DR. FERENCZY ZOLTÁN: A Petőfi-terem.

V. füzet. ERNST LAJOS: Petőfi arcképei.

Az Ernst-Muzeum kiadása.

—◈—

AZ ERNST-MUZEUM MŰVÉSZ-KÖNYVEIBŐL ujabban megjelent a VI. Rippl-Rónai József és a VII. Vaszary János.

Előbbi füzetek:

I. Csók István. II. Iványi-Grünwald Béla. III. Perlmutter Izsák. IV. Gyárfás Jenő. V. Rudnay Gyula.

Egy-egy füzet ára 15000 korona.

—◈—

Dr. LÁZÁR BÉLA:

FADRUSZ JÁNOS ÉLETE ÉS MŰVÉSZETE.

A több száz illusztrációval, kiadatlan levelekkel, ismeretlen művekkel diszitett kötet kétféle kiadásban jelent meg.

KAPHATÓ A PÉNZTÁRNÁL.

Légrády nyomda és könyvkiadó r.-t., Budapest.

A magyar grafikai művészet nagy zürichi sikerét fel akarjuk használni arra, hogy nyomatékosan felhivjuk közönségünk figyelmét a fiatal magyar grafikára. A svájci lapok egyhangu és örvendező meglepetéssel konstatálták, hogy amit a zürichi kiállitás nyujtott, egészen *eredeti zamatu*. Kezdettől fogva következetesen a rajzolóművészet számára tartottuk fenn az első termet, s nem egyszer teljes egészében rajzolóművésznek — teszem Vadász Miklósnak — bemutatására is vállalkoztunk. A magyar grafika uj és jeles képviselői nálunk bontották ki szárnyaikat többnyire első izben. Most ujra egy erős képzeletü, bő elbeszélő erejü és eredeti kifejező készségü rajzolót mutatunk be, *Torday Schilling* Oszkárt, akinek már Zürichben is szép sikere volt.

Festőink közül a második és hatodik teremben *Gimes* Lajos, a többiben *Farkas* István mutatkozik be.

Gimes Lajos telivér festő, akit ugy olaj-, mint temperafestményeiben a természet szinhatásai érdekelnek, az őszi táj rőtes-sárga szinpompája, a téli hó kékesfehér szinharmoniái, a piac mozgalmas élete és a felhős ég egyre változó ornamentikában gazdag szinvegyülete. A szemet akarja gyönyörködtetni a szép szinek gazdag futamaival. A szinek melodikus összecsengésében szinképzelete buja hatásokat keres. A magyar táj lágy vonalait foglalja össze végeláthatatlan változatokban. Művészete ment minden problémakereséstől, egyszerü és közvetlen, őszinte és igaz. Most, hogy megismertük, bizonyára belopja magát a közönség szeretetébe.

Farkas István többrétü lélek. Aki csak szines pasztell-tájképeit nézi, a természet ritka szinösszetételeit kutató oldaláról ismeri meg. Itt a bizarr felhőalakulatokat, a naplemente vakmerő szinfelvillanásait figyelő művészt, az éles szinellentétek merész összehangolóját kapjuk. Már itt észrevehetjük hajlamát a szinek fokozására. De

az életáradat megfigyelésénél is nem az egyszerü, hanem szinte a groteszkre hajló különös formák ihletik. Képzelete az élet jellegzetes sajátosságait, mindenben a lélek titkos mélységeit, a mindennapi lét titokzatos megnyilatkozásait, a mélységben lejátszódó, a lélek aljáig lenyuló szinte démonikus erejü és torzformákban vonagló alakzatait kutatja. Egy hármas arckép nála infernális mélységeket szuggerál. Egy vidám mulatozó jelenet távol keleti mesevilág ezeregyéjszakai káprázatait sejtteti a hallgató nő foszforeszkáló tekintetében. Női arcképtanulmányai jellegzetességre törekszenek, akár a deformált formák vállalásával is. Itt egy buján piros ajkkal vegetativ vágyakat éreztet. Amott egy kifejezésteljes állati lustaságba merült női test expressiv kifejezésére tör. A lélek alján lappangó érzések fonják körül alakjait. Ez a fiatal művész vakmerő elszántsággal keresi a titokzatost, melyet a mindennapi életből kiérez. Művészete mai stádiumában viaskodás forrongó élményeinek formába öntésével. E harcból művészete megtisztulva, lehiggadva fog kialakulni. Olyan anyagból vágták, melynek épp erre a forrongó, bizarr tüzre van szüksége, hogy megnemesedjék.

Dr. Lázár Béla.

ELSŐ TEREM.

TORDAY SCHILLING OSZKÁR RAJZAI.

1.	Tanulmány. Ceruzarajz. Magántulajdon.	
2.	Kelenföldi részlet. Tusrajz	300.000 K
3.	Az elveszett fiu. Egyetlen példány	250.000 K
4.	Jel az égen. Rézkarc	180.000 K
5.	Énekes	120.000 K
6.	Ébredés	180.000 K
7.	Tájkép kentaurokkal	100.000 K
8.	Gonosz anya	180.000 K
9.	Prometheus	100.000 K
10.	Májusfa	150.000 K
11.	Tájkép	100.000 K
12.	Katonák	120.000 K
13.	Ugra-bugrák. Egyetlen példány . .	300.000 K
14.	Dunaparti részlet. Tusrajz . . .	500.000 K
15.	Utolsó tánc	200.000 K
16.	Zsuzsánna és az öregek. Egyetlen példány	300.000 K
17.	Még nem!	60.000 K
18.	A végzet	60.000 K
19.	Napnyugta	180.000 K
20.	Csillagnyilazók	180.000 K
21.	Meghalt a nagy Pán!	200.000 K
22.	Utolsó sugarak	200.000 K
23.	Kinyilatkoztatás	300.000 K
24.	Pulcinello és Pulcinella	200.000 K
25.	Udvarlás	150.000 K
26.	Abelár.	180.000 K
27.	Meditatio	180.000 K
28.	Női fej	100.000 K
29.	Groteszk.	100.000 K

30. Vihar	180.000 K
31. Kain	150.000 K
32. Symposion. Egyetlen példány	300.000 K
33. Napimádók	150.000 K
34. Önarckép. Tusrajz	500.000 K
35. Vezeklők	180.000 K
36. Arcképtanulmány. Tusrajz	300.000 K
37. Ingyenpublikum	80.000 K

MÁSODIK TEREM.

GIMES LAJOS FESTMÉNYEI.

38.	Esthangulat	4,000.000 K
39.	Tabán	4,000.000 K
40.	Dombos vidék	4,000.000 K
41.	Szürkület	1,500.000 K
42.	Őszi napsugár	6,000.000 K
43.	Falu vége	1,500.000 K
44.	Tavasz	4,000.000 K
45.	Mély ut	3,000.000 K
46.	Nyár	3,000.000 K
47.	Styx vizén	1,500.000 K
48.	Vitorlás	3,000.000 K
49.	Falurészlet	3,000.000 K
50.	Napsütéses utca	3,000.000 K
51.	Virágzó fa	5,000.000 K
52.	Napnyugta	3,000.000 K
53.	Kanális	3,000.000 K
54.	Alkonyat	3,000.000 K
55.	Tél a Dunán	6,000.000 K
56.	Téli erdő	6,000.000 K
57.	Tél	6,000.000 K

HARMADIK TEREM.

FARKAS ISTVÁN FESTMÉNYEI.

58.	Györöki házak. Pasztell	3,500.000 K
59.	Kazlak esti fényben. Pasztell	3,500.000 K
60.	Réten. Pasztell	3,500.000 K
61.	Tornyosuló felhők. Pasztell	3,000.000 K
62.	Bécsi nő. Olajfestmény	4,500.000 K
63.	Pihenő	6,000.000 K
64.	Mandulaszedés. Pasztell	2,500.000 K
65.	Feketegalléros nő	5,500.000 K
66.	Vilmácska	7,000.000 K
67.	Domboldal	5,000.000 K
68.	A beteg	4,000.000 K
69.	Vilmácska rózsás kalapban	8,500.000 K
70.	Asztalos próféta	7,500.000 K
71.	Rózsaszinü kalapos nő	12,000.000 K
72.	Szőllőben. Pasztell	2,500.000 K
73.	Nagykezü szentimentális modell	10,000.000 K
74.	Kazlak a fák alatt. Pasztell	3,000.000 K
75.	Szeles idő a Balatonnál. Pasztell	3,000.000 K
76.	Naplemente. Pasztell	3,000.000 K
77.	Este. Pasztell	2,500.000 K
78.	Duna Visegrádnál. Olajfestmény	4,500.000 K

Farkas István: Nagykezü szentimentális modell.

NEGYEDIK TEREM.

FARKAS ISTVÁN FESTMÉNYEI.

79. Györöki völgyben. Pasztell . . . . 3,000.000 K
80. Erdőben . . . . . 3,000.000 K
81. Nőstény. . . . . 10,000.000 K
82. Erdei ut. Pasztell . . . . . 3,000.000 K
83. Kirándulók. Pasztell . . . . . 3,000.000 K
84. Ülő nő . . . . . 15,000.000 K
85. Atellier-sarok. . . . . 15,000.000 K
86. Vilmácska vörös bluzban . . . . . 15,000.000 K
87. Pópa a monasztiri temetőben . . . 3,000.000 K
88. Domboldal. Pasztell . . . . . 3,000.000 K
89. Modell . . . . . 8,000.000 K
90. Estefelé. Pasztell . . . . . 3,000.000 K
91. Műteremben . . . . . 8,000.000 K
92. Látnoknő . . . . . 12,000.000 K
93. Öreg nő sárga keztyüben . . . . . 12,000.000 K
94. Szigeti vendéglőben . . . . . 5,000.000 K
95. Modellek . . . . . 12,000.000 K
96. Dr. R.-család . . . . . 12,000.000 K
97. Modell cigarettával . . . . . 8,000.000 K

ÖTÖDIK TEREM.

FARKAS ISTVÁN FESTMÉNYEI.

98. Világító ég. Pasztell . . . . . 3,000.000 K
99. Balaton. Pasztell. . . . . 2,500.000 K
100. Vendéglőben . . . . . 5,000.000 K
101. Esti fény. Pasztell . . . . . 3,000.000 K
102. Irónő . . . . . 5,000.000 K
103. A nagy felhő. Pasztell . . . . . 3,000.000 K
104. Felhőszakadás a Balatonon. Pasztell 3,000.000 K
105. Üszkübi hagymaárus. Pasztell . . 3,000.000 K
106. Esti világitásban. Pasztell . . . . 2,500.000 K
107. Györöki torony. Pasztell . . . . . 2,500.000 K
108. Kis templom a jegenyék közt. Pasztell 3,000.000 K
109. Malom. Pasztell . . . . . 2,500.000 K
110. Györöki házak. Pasztell . . . . . 3,000.000 K
112. Hadifogsági emlék. Olajfestmény . 9,000.000 K
113. Gyoroki hegyek este. Pasztell . . . 3,000.000 K
114. Kocsma előtt. Pasztell . . . . . 3,000.000 K

HATODIK TEREM.

GIMES LAJOS TEMPERÁI.

115.	Nürnbergi piac	4,000.000 K
116.	Burano	3,000.000 K
117.	Falu vége	2,000.000 K
118.	Az Inn partján. Szines rajz	2,000.000 K
119.	Velencei sikátor	2,000.000 K
120.	Domboldal	4,000.000 K
121.	Ponte Rialto	2,000.000 K
122.	Park	2,000.000 K
123.	Esthangulat	2,500.000 K
124.	Velencei zöldségpiac	2,000.000 K
125.	Nürnbergi piac	5,000.000 K
126.	Velencei óratorony	4,000.000 K

GRAFIKAI MŰVEI.

127.	Rothenberg. Rézkarc	100.000 K
128.	Nürnbergi piac. Rézkarc	180.000 K
129.	Téli alkony a Dunán. Rézkarc	250.000 K
130.	Erfurt. Rézkarc	180.000 K
131.	Avasi torony. Rézkarc	150.000 K
132—136.	Weimari részletek. Ceruzarajzok. Darabja	250.000 K

AZ ERNST-MÚZEUM KIADÁSA
BUDAPEST, 1924. SZEPTEMBER HÓ.

M.D.K.

Schiller Jenő, porsonyi épitési

tervei szerint a porsonyi kerületi betegsegélyző pénztár kétemeletes nőkórat épittet 145.082 K. 19 fill. költséggel

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.

ort. 4. sz. 5. old.

SCHILLER J. bécsi építész

Pozsony, Baross G. u. 6. 1903
Rakovszky u. 1. 1904
András Miróf tér, bérhaz, 1904
Günther Vilmos u., Szülő, 1910

Szőnyi 1996 91. és ill

Schiller Jenő, pozsonyi M.D.K.
építész.

Első díjat nyert a szi-
getvári kőrséchára pályá-
zatán (1000 K.)

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXIX. évf.
febr. 12. sz. 13 old.

Schiller Jenő, parsonyi, M.D.K.
építész

500 koronás első díjat nyert a besztercei gör. kath. egyházkörség bérházpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.
nov. 21. sz. 10. old.

Schiller Jenő, pozsonyi épitész M.D.K.

Első díjat nyert, a nagyszebeni köztemetői épitkezések homlokzatainak kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

okt. 24. sz. 10. old.

Schiller Ferő, personyi épitéz

M.D.K.

300 koronás második díjat nyert a nagyváradi kereskedelmi-ci iparkamara szérkáránat pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

jun. 27. sz. 8. old.

M.D.K.

Schiller Ferenc, pozsonyi építész

második díjat nyert a nagyváradi kereskedelmi és iparkamarai székház pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.
jul. 4. sz. 10. old. + jul. 11. sz.
6-7. old.

Schiller Jenő, porsonyi építész M.D.K.

első díjat nyert a Bajai Kölcsönös Segélyző Egylet intézeti szérkáránar pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1904. XXV. évf.

dec. 27. sz. 8. old.

MDK

Schiller Jenő

a szigetvári községház tervpályázatán
looo koronás I. dijat nyert

Kitüntetések. Művészet 19o8. 128.1.

MDK

Schiller Jenő

A bajai kölcsönös segélyző egylet intézeti házának tervpályázata

7oo koronás I. dij

Művészet 19o5. 56.l.

MDK

Schiller Jenö, építész

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara székházának pályázatán az 500 koronás első díjat Kauer és Jekeh, a 300 koronás második díjat Schiller Jenö kapta.

Művészet, 1906, 280.l.

MDK

Schiller Jenő

Művészet 1906. 421.l.

MDK

Schiller Jenő, 19oo

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert épitészek névjegyzéke. Épitő Ipar- Épitő Müvészet 1931. jun. 1. 89.l.

[redacted]vészi díj : Kőrséghaza tervpályázat
Szigetvár
Schiller Jenő

Művészet VII. cof. 1908. 128. l.

Művészi díj: Ker. és iparkamarai sík-
ház tervpályázata
Nagyvárad
Schiller Jenő

Művészet V. évf 1906. 280. l.

Műészi díj: Köntemető homlokrata
Nagyszeben.
Schiller Jenő

Műészet V. eof. 1906. 421. l.

Műészi díj: Gör. kat. bérházpálgárat

Besztercebánya
Schiller Jenő

Műészet V. évf. 1906. 421. l.

Schiller Jenő

épitez Pozsony

cvod

Magyar Épitőművészet

1908. 7 sz. (A 12 iget-
vári városháza pályatervei)

I. Dij:

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifiz-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Schiller Jenő

építész

Szül: Kislőd 1878

Oklevelet nyert 1900

Nérjegyzműegyetem 17. l

Senoa Ágoston.

Mellig, kissé jobbra tel
bajuszt és körszakallt visel.
kabátja bársonygalléru. Jelzés
alól balra: VB.

Tollrajz, mér. 16.7: 13.
Osztr. Magy. Monarchia X

Sz.n. 26
379-902-1

Schiller Jenő

ép. Porsony

~~Műcsarnok 1900~~

---

mod

Magyar Pályázatok

1907. 2 sz. (A nagyszebeni köztemető épület pályatervei) I. Díj

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláírása.

lyezem:

agy helyettesének
rása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Schiller Jenő

A nagyszebeni köztemető-épület pályatervei. (Schiller Jenő, Fenyves Károly művei) u. o.

(Magyar Pályaművek V. 2.

(Művészet 1907. 216. l.)

Schiller Jenő

pozsonyi építész

a szigetvári községháza
tervpályázatán 1000 Koro-
nás első díjat nyert

Magyar Építőművészet
1908. 3. sz. 28. l.

TARTALOM

KOLOZSVÁRI MŰVÉSZETI HETEK

Oldal

an Bálint: Előszó 3
dy Tibor: Kolozsvár művészeti célkitűzései 5
men Lajos: Kolozsvár története 9
ky Dénes: Erdély az újabbkori magyar festészetben..... 23
say Albert: Kolozsvár képzőművészeti élete a kisebbségi sorsban 35
gh Jolán: Kolozsvár műemlékei 46
Béla: Kolozsvár társadalma és a művészetek..... 56
olozsvári Művészeti Hetek időrendi tájékoztatója 64
ájus 9-i Irodalmi est műsora..... 70
ájus 11-i Zenekari hangverseny műsora..... 72
ájus 14-i Kamarazene-hangverseny műsora 73
ájus 18-i Egyházzenei hangverseny műsora 74
ájus 23-i Egyházzenei hangverseny műsora 75
ájus 24-i Keskenyfilm-bemutató műsora 76
ájus 25-i Éneklő Ifjúság-hangverseny műsora 77
ájus 25-i Keskenyfilm-bemutató műsora 78
nius 3-i Kolozsvári Zenekonzervatórium-hangverseny műsora 79
nius 6-i Irodalmi est műsora..... 80
olozsvári Nemzeti Színház ünnepi műsora 82
auer Virgil: Építőművészeti kiállítás..... 83
I. Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás tárgymutatója 87
ínház- és Zeneművészeti Kiállítás tárgymutatója 105

SZAPILLANTÁS A KOMÁROMI MŰVÉSZETI HETEKRE

sztury Dezső: Magyar lélek a határok felett 121
Géza: A Csallóköz régi templomai 130
István: Jókai és Komárom írói 143
linszky Károly: Az amatőr keskenyfilmezés és feladatai ... 151
ddig tartott Művészeti Hetek műsora 156
nellékletek

Schiller Jenő K

A nagyszebeni köztemetői építkezések homlokzatterveire hirdetett pályázaton az első díjat Schiller Jenő, a második díjat Fenyves Károly kapta, megvételre ajánlották Hoffmann József tervét.

Művészet 1906. 421. l.

Vadasz Miklos *240*, *373*.
Vágó József 71, 130, 144, 351.
Vágó László 71, 130, 144, 351.
Valencia, Jacopo da 208, 209, 210, *210*.
Vandza Mihály 135, 136.
VastaghGyörgy, ifj. *96*, *99*.
Vaszary János 215, 216, *281 m*, 281—290, *281*, *284*, *285*, *288*, *289*, *290*, *292*, *293*, *296*, *297*, *300*, *301*, *304*.
Vedres Márk *97*, *103*.
Velazquez 319, 395.
Velde, Henry van de 418.
Veneto Bartolommeo *315*, 320, 321, 322, 325.
Verlas lásd Veruzio.
Veronese, Alessandro l. Orbetto.
Veronese Paolo 404, 410, 411, 412, 413, 414.
Veruzio Francesco 200.
Villányi János 212, 216.
Visentini Antonio 416.
Vitrulio 328.
Vittoria Alessandro 335.
Vivarini Alvise 182, 186, 198, 203, 206, 208, 209, 210, 266.
Vivarini Antonio 178, 186, 209.
Vivarini Bartolommeo 186, 209, 210.

Schiller Jena

Universal 1905. 56

- 1906. 280, 421
- 1907. 216.
- 1908. 128

As Péter: Szárcsavadászat 18 (·
318 (10).

Schiller József festő

A II. József alatt épült ev. templomok
altárképeit festette Rusztan és
Farádon (eml.) Rajzai vannak a
soproni Storno hureumban és a Liszt
Ferenc hureumban

Csatkai Endre: Adalékok a soproni
barokk festészethez

Borsodi Szemle 1968 3 sz. 253 old.

Schiller József festő M.D.K.

Farád ev. templom oltárkép:Krisztus a keresztén. 1789

Genth.Müeml.1959 I.95

Schiller János József

soproni festő

vód

Schiller, Chr. Wilhelm

Chronik des ungarischen Adelsgeschlechtes von Schiller 1633. ?

Hol jelent meg? 1912.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schiller József

soproni festő

[redacted] 1820

[illegible] 1756

Csatkai Endre

Schiller József

vallásos tárgyú

képei.

Soproni Szemle

1938. 100-1.

Festi festette a

rusti ev. templom

oltárképét 1785-ben

A képet tüzvész ron-

gálta meg.

ACSAI „HANGYA"
Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet

Schiller János József

soproni festő

szül. 1756 aug. Sopronban. Keresztelték aug. 31. Atyja György, kereskedő, anyja Seiler Zsuzsanna, Rozina volt. Fenti némának született. Fentinek házasági szerződése, melyet 1785 máj 15-én kötott menyaszonyával, a soproni Storno gyűjteményben van. Hagyatékából számos rajz van a Storno-gyűjteményben.

Fenti meghalt a soproni evang. egyházkösség anyakönyvei szerint. Sopronban 1820 máj. 2.

Storno Miksa: Adatok a soproni festészet történetéhez. Soproni Szemle 1937 – 212 – 223. l. képekkel.

könyv- és papírkereskedés
UJKÉCSKE

Nyugtatvány.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schiller, Josef

festō

l.

Csat-Frey Öst Kunst.

XXIV. K.

179. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
199

Sachen, E. Militärdiplom von Kaiser Elagabalus.
Wien, 1874.

füz.

id.

Schiller J. József

festő Sopron

1756 – 1820

Női arckép fentitől az alábbi gyűjtemenyben

Storno Miksa

A Storno-család magángyűjtemenye

Sopron 1942. 18. l.

erac Kelandjai

ból.—

Schiller József, festő

Stornóknak rokona volt Sopronban. Későbarokk rajzait id. Stornó Ferenc gyűjteményében megőrizte. 271. old

Csatkai Csatkai Endre: Barokk Rajzok kiállitása a Liszt Ferenc Múzeumban 271. old.

Soproni Szemle. Helytört. Folyóir at. XX. évf. 1966. Sopron

Schiller József,festő

Soproni művész.A II.József alatt épült ev.templomok oltárképeit fe tette Ruszton,Farádon.Rajzai a Storni Múz-ban és a Liszt Ferenc Múzban láthatók. 253.old

Csatkai Endre: Adalékok a soproni barokk festészethez II.rész 254.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968. Sopron

M. D. K

SCHILLER János József

szül. Sopron 1756, megh. 1820 uo.

1785 Ruszt ev. t. oltárkép

1787 „Kunsterfahrener Porträtmaler"-nek említik

1789 Farád ev. t. Isten szeme kép szign.

Sopron Storno-gyűjt. ceruzarajzok

Garas XVIII. 17. 140, 168, 248. l

SCHILLER József festő

M.D.K.

1756 – 1820

Ruszt, Farád ev. imaház oltárkép

Óvarckén

Rajzok

1952)

Müvért. Csatkai Endre: Altomonte és Schaller Istv szerepe a soproni 72.

M.D.K.

Schiller József

festő

l.

Sopron Szemle

1940. 157. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schiller József

festő

szül. 1756(?) + 1820(?)

1785-ben festi a ruszti ev. templom oltárképet mely Krisztust a kereszt-fán ábrázolta. Elégett, csak sonjai vannak meg. Tőle valók a farádi ev. templom képei (Feszület, Szt Lélek)

1796-1819. övé volt Sopronban a Kolostor u. 5. sz. ház

Csatkörl

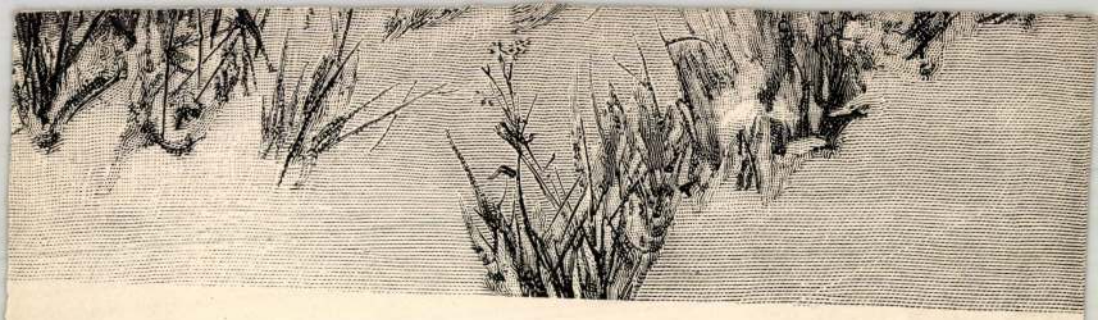

Ein Damenpensionat auf der Eis

Nach einer Photographie der Phot

SCHILLER, Joseph, pozsonyi kőműves

J. SCH., Maurer, + 34 éves korában, Pozsony, 1849 április 18. (1849, 518 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Schiller József, korongos,
művezető.

1922 -től a Zsolnay gyárban dolgozott kb.
27 éven át.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár művészei és kivite-
Pécs.1949.ápr.12. lzői.

Schiller, József MIK

korongos

1951-ben "É r d e m e s M u n k á s" az államosított Zsolnay-gyár "Nemzeti Vállalat"-nál.

70.o. 51. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Schiller Mihály

A III. debreceni országos nyári tárlaton folklorisztikus képei szerepeltek. Nívódíjat nyert „Mézeskalács" – „Lóvásár" c. műve. (emlétve)

Láttuk, hallottuk.

1972. VII. 7. Petőfi, 21.13/11/Rj

Schiller Mihály festőművész
a második miskolci téli társalon, –
melyet a Galériában rendeztek, –
„Vándorok" c. képe szerepel. (emlékül)

Láttuk, hallottuk.
1942. XII. 16. 21.45 D. Pétöfi

Schiller Miklós

építész

Szül: Budapest 1893

Oklevelet nyert 1923

Nérjegyzmülgystem 17. l

Mesic Márk.

Csaknem derékig, kissé
lérja széles, begombolt kabat
alól jobbra: VB.

Tollrajz, mér. 17.3: 14
Osztr. Magy Monarchia X

Sz. n.
379-90

MDK

Schiller Miklós, 1923

A m. kir. József Müegyetemen oklevelet nyert épitészek névjegyzéke. Épitő Ipar- Épitő Müvészet 1931. jun. 1. 89.l.

M.D.K.

Schiller P.? bécsi ötvös

feltehetőleg az a PS névbetűs mester, akitől az egri főkáptalani perrendtyében lévő ezüst lavabó és eq misekészlet származik.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 395. old.

Schiller Rezső

K

A bajai kölcsönös segélyző egylet intézeti házának tervpályazatára öt terv érkezett be. Ezek közül a 700 koronás első díjat Schiller Jenő, a második díjat Radó Sándor terve nyerte meg.

Műveszet 1905, 56. l.

nincs cód.

Schiller és Stadler, bpesti mernökök M.D.K.

tervei szerint épül fel a győri Royal-szálloda.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

jul. 29. sz. 6. old.

Schiller Sándor

Schiller Sándor aranyműves- és ezüstművesmester, VII. Kazinczy-u. 18. 223-535

Bptávb 1940 szept.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**

címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

SCHILLERWEIN FERENC, gombkötőlegény

1818-ban a Helytartótanacs a gombkötőcéhet kötelezte arra,hogy Schillerwint remekeltesse.Schillerwein el panaszolta,hogy a masodik remek készitésénél mindennap 3 mester ügyelt munkájára,akiknek naponként 3-3 váltó forintot kellett fizetnie.második remeké t aranyból kel lett készitenie,aminek az ara 900 forint volt. 288.old 58.jegyz

BALÁZS PÉTER: A céhrendszer problémái Győrött a XIX. század első felében 279. old

ARRABONA, A Győri Xantus János Muezum Évkönyve, 17. Győr. 1975.

SCHILLERWEIN Ferenc, gom

Schillhart Anton

korongozó 1809

írod

Schirek Holitsch

129. l.

Schilling MDK.

Az apoldai Schilling cég kénitette 1923-ban a brassói Szent Bartholomeus templom díszes kivitelü uj torony-óráját és harangozószerkezetét.

Das Burzenland. III. k. Brassó. 1. rén. Erich Jekelius kiad. Branó 1928.

emb. L. 121. old.

Schilling és fiai

MDK

A cég Apolda-ban készítette a nussdorfi templom egyik új harangját.

~~[illegible]~~ Das Burzenland IV. 1. E. Jekelius kiad. Brassó 1929.

eml. k. 222. old.

Schilling fivérek

MDK.

Mühelyükben készült 1923-ban az apoldai templom három harangja.

Das Burzenland. IV. 1. E. Jekelius kiad. Brassó 1929

emml. L. 221. old.

F. Schilling fiai MDK

Afoldaban készitették az első világháru után a tartlaui templom 3 uj harangját.

[redacted] Das Burzenland. IV. 1. E. Jekelius kiad. Brassó 1929.

eml. h. 222. old.

Schilling

festő 1838–42. Győr.

Rómer Flóris tag. XIV c.

DOSKAR FERENC KÖNYVTÁRA

HELYSZÁM: Hirlapszekrény

SZAK:

LÁSZLÓ FÉLE PAPIRTEK TÖRV.VÉDVE

Schilling Friqyesné báróno"

1915. MKE Kiáll. Nemzeti halon
Kálvária, olaff.
Heliotrop, olaff.

Miller, Jacob s. Müller Jakob.

SCHILLING János

M.D.K.

1931-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya.. 8 p. 1954. 340. 1.

M.D.K

SCHILLING János

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1954. 340.l.

Schilling János festő

M.D.K.

bécsi

Vének, r.k. templom oltárképe 1840

Gerth. Müem. 1959 I. 423.

Schilling János

1931/32 - 1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

129. 1.

Schilling János

Festő

Felhős táj c.
linóleummetszete
a Kör kiadványában

Képzőművészeti Főiskola
grafikai osztályának munkáiból.
1933-34. Bpest, 1934

Schilling János

VI. éves művészi párhuzamos

hallg.

Ferképzőmúzeum vk

1936/37. 77 l.

Schilling János

linometszetei a kör-
kiadványban

Képzőmüvészeti Főiskola

graf. ort. mundáitót.
1934-35. Bpest. 1935

U-o. 1935-36.
Bpest 1936.

Goblet. Transylvania. 1543. Paris, Musée de Cluny .....
Pitcher from Transylvania. Silver, gilded. From Brassó, Transylvania .....
Cup. Silver, gilded. From Transylvania. 1634
Pitcher. Silver, gilded. From Brassó, Transylvania .....

Musée Schinkel à Berlin 602
Fr. Schinkel : Le «Charlottenhof» à
otsdam 604
ph Rippl-Rónai : Fleurs. Coll. de Mme
dmond Révai 612
iolphe von Alt : Les hôtels «Archiduc
tienne» et «Europe» à Pest. 1844.
upplément en couleur.

, :

old Herman : Some Hungarian woman-
ainters 569
e Zádor : Plans of gardens in the
rassalkovich-archives 581
abeth Hajós (Berlin) : The C. F. Schin-
el-Museum in Berlin 599
rology 605
Notes and Book Reviews 605

NS :

ary. Wing-piece from Szepeshely. About
510 498
th of the Virgin. Wing-piece from Sze-
shely. About 1510 501
e from the life of a Saint. Wing-piece
m Szepeshely. About 1510 501
der of the Innocents. Wing-piece from
epeshely. About 1510 502
rior wing-pieces of the altar from
ibic. 1521 503
rior wing-pieces of the altar from
izsnyó 504
vision of St. Paul. From Szepesbéla.
bout 1515 505

Schilling János

vrod

Nemzeti Társalkodó

1840. 14 sz.

vrod

Értesítője, A zilahi

államilag segélyezett ev.

ref. Wesselényi — kollé-

gium — az 1903-4. isk.

évrét. Zilah, 1904. 4. l.

(képpel) 5. l. 6. l.

teraigero
~~megkötött rövid ruhát visel vállát~~ ~~összetüzött köppeny fedi.~~ A király erősen megkopott, de igy is kivehetr kemény tekintetét, szinte marcona ar Edith és Jakubovits Emil a kezdő ini Alexandriai szent Katalin nyomán ~~meg~~ a kodex készülési idejét Nagy Lajos eljegyzése /1374/ és halála közé ~~esi~~ ~~tehát uralkodásának utlsó évtizedébe~~ ~~ben ábrázolta a művész.~~

Ikonografiai szempontból e időkig kihasználatlan volt Altichier paduau S. Felice kápolna oldalfalát mutattuk, ~~hogy~~ főként heraldikai ér a Ramiro spanyol király legendás tör Lajost festette meg a verronai müvés is, hogy a freskó készülésének idjér

Schillinger János

Festő

l.

Mihályifalucsylum

47. l.

Schilling János

becsi festő

1840

l.

Mihályi falnegyhm

43. l.

4296. *Fiatal hölgy*

Mellig látható, kissé balra karimájú prémes kalapját toll döke és szeme barna. Függői Öltözete: magas ruha és le szegéssel és brochesal.

Réz (ovális), méretei 10·1 Becsértéke 300 K. — Néhai g 1907 november 14-én (1429–90 jóváhagyására vonatkozó adato nál. — Bejelentetett 1913 márcz

Kifüggesztésére vonatkozó ban. 1913 : 60. *Hollandi iskola*

Jegyzet. Az e festményre vo

a) a törzsleltárban (1920 *mälde:* Damenportrait. Im reich auf einem, mit grünen Sammt

b) a leltári kivonatban (2 *Gaspar Netscher:* Damenportr antiken Rahme, gekauft zu Mür 7 breit (II. Salon);

c) a hagyományi jegyzékbe *Netscher:* Nő arczképe;

d) az átvételi okmányban *Netscher:* Nő arczképe. Réz, 10

Hag. 1912.
Palffy

Schilling

1838

1.

Egerjésy 1929

132. l.

Esterházy Pál:

Mellig latható s k
bajusza s körszaka
mentéje sötétkék. s
gombot olvashatunk

Sincere f

s a kép körül:

Paulus Esterha
Camer: Praes:

Vászon, méretei 18·7
Gr. Csáky László aja

Schilling

1828

l. Epergès 1929

116. l.

121. l.

Esterházy Pál:

Mellig látható s b
bajusza s szakálla
tal is díszített men
Fortuna
Juven
s a kép körül:
Comes Paulus
Fraknó Anna
Vászon, méretei 18·1
Gr. Csáky László aj

Schilling János

mérnök

készítette az alábbi kollegium épületének tervét 1816-ban* ε terv szerint több évi munkával 1837-ban fejezték be az épitkezést

Somogyi Jenő: A

Zilahi evang. reform. kollegium története.

Zilah, 1895. XVII. l.

XXX. l.

Bővült az épület 1858–1861-ben és 1889/90-ben 1903-ban, meg nem nevezett mérnökök terve szerint egy emeletes önálló épületekkel.

u. o. CVI. l.

* Egy emeletes kis fatornyos épület

Nagy Lajos második nagy pecsétjét, mel
már fentebb elmondottuk - 1363-ban met
szerint szintén udvari pecsétmetszőjév
fiával György mesterrel. Ez a pecsét
dagabb, mint első pecsétje. Igen szép,
gazdagon diszitett trónon ül a király,
alma, jobbjában liliomos kormány pálca
liliomos korona alóla kibuggyan[illegible] és
leomlik gazdag göndör haja. A trón mel
jobbról a pólyás liliomos [illegible] bal
tes cimerpajzs. [illegible] Ezt a
csétet egészen halálig használta Nagy

Az eddig felsorolt pecs
még fiatal korában, s[illegible]káltalanul, áb
[illegible] ami érthető, hiszen a l
alig 38 éves korában készült. Uralkod
ből ránk maradt ikonografiai emlékek
hadjáratoktól, kül és belpolitikai pr
nyitett arcu uralkodót ábrázolják. E

Schilling János
ötvös

l.

Budiparrajzisk

1940–41. 13. l.

Schilling János
ötvös

l. Budiparrajzisk
1940-41. 22. l.

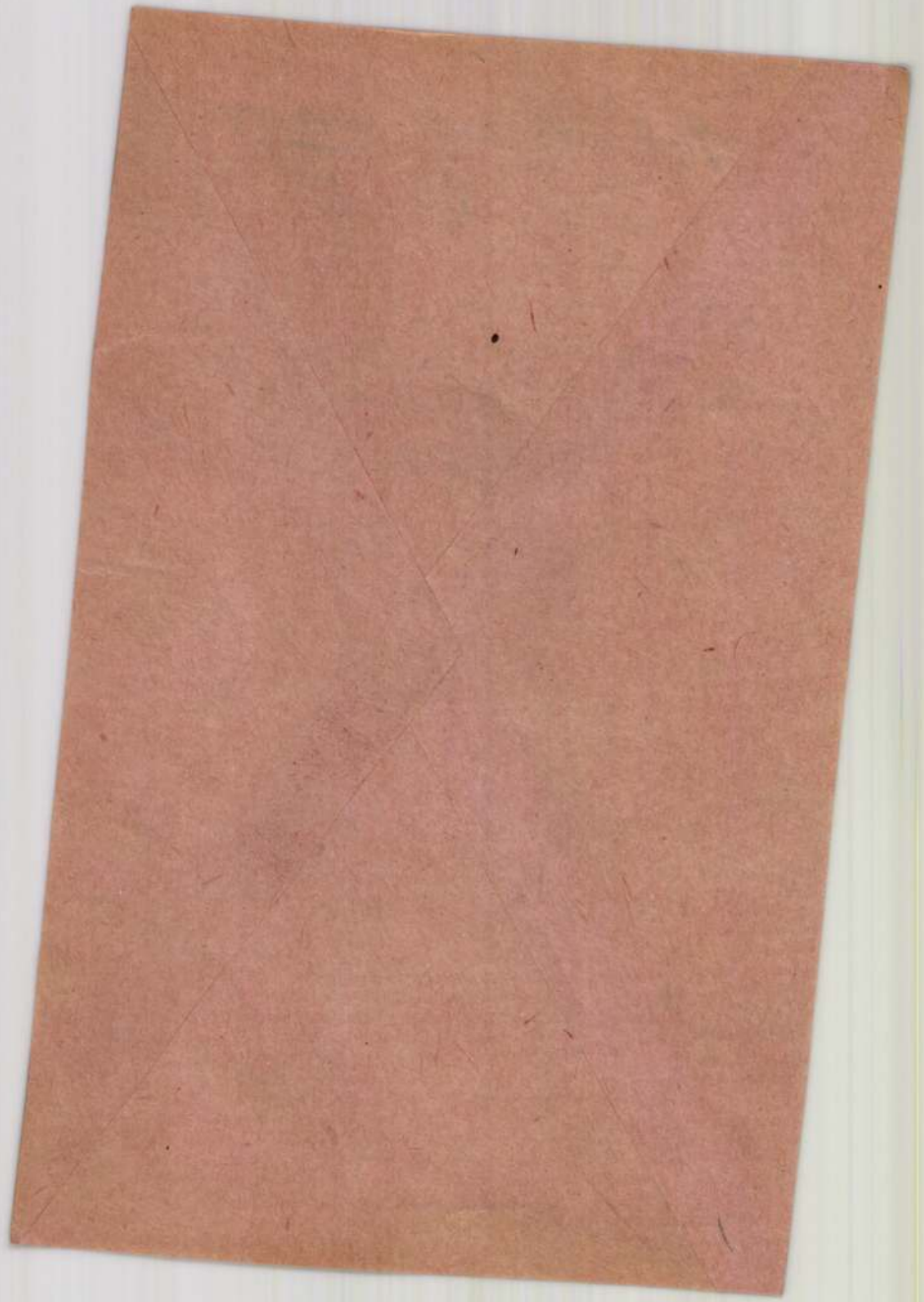

Schilling János

Pest V. c.

Ferképzőmfoisk vk

1935-36. 73. l.

Budapest, IV., Apponyi-tér 1.

ájára és veszélyére: Habermark

	Ár	Arany pengő	
ér		32.—	✓
/180, 3 részes		32.—	✓
0/40, 2/55/36 cm,	7	28.—	✓
/87, 2/76/85 cm,	27.—	108.—	✓
szőnyeg		15.—	✓
6/185, 1/2 selyem	52	104.—	✓
összesen	a. P.	319.—	
fizetési feltételek			

Wiesinger. Tel. 31-3-40.

MDK

Schilling János

Szautner L.: A fa- és linómetszetről. Képzőművészet 1935. 81. sz. 36.l.

MDK

Schilling János, gráf.

a linometszet fiatal gárdájához tartozik, egy müve a Képzöm. Föiskola grafikai osztályának munkái közt szerepel.

Szautner Lajos: A fa- és linometszetről.
Képzömüvészet. 1935. 81.sz. 36.l.

irja elő és utalványozza ki a 112.721.

ére. Budapest, 1932. március hó 19-én.

sz K. Róbert s.k. h. államtitkár.

os másolat hiteléül:

Jaroszy

iszteri iroda s.tiszt.

Schilling János

III. e.

fesc. nak

Ferk. pzomfoiskévk

1933-34. 45. l

Budapest, 1932. március hó 19-én.

A miniszter h e l y e t t:

Kertész K. Róbert s.k.

h.államtitkár.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

Schilling, Johann

Festö

Gentmüeml.

257.460 l.

Schilling Klára
festőművész

Mártélyi

Kő Pál: Mire tanított Somogyi.
Művészet, 1975. április - 7. oldal

Schilling Klára

Az 1959-60-as tanévben a Képzőművészeti Gimnázium-ban tanult.

Kő Pál: Mire tanított Somogyi.
Művészet, 1975.április - 7.oldal

SCHILLING Oszkár [illegible]

Feleségének emlékiratait részletesen ismerteti és kommentálja Péter László: Bauer Hilda életműve. In. Tiszatáj, 39. évf. 10.sz. 1985.64-80.p.

TORDAY SCHILLING OSZ

Schilling Ondár
tordai
koll. kiáll

l.

Ernst Museum
kiáll
85 n
1926.

Tejeskanna, herendi X. 149

Schilling Ondár,
tordai

Thieme Becker

XXX. 70-l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schilling Oszkár

wód

z

Lyka Károly:

Csoportkiállítás az

Ernst Múzeumban.

Esti Kurír

1924. szept. 28.

A m kir. Kereskedelemügyi Miniszter ad II. 90.943/
ez a küldemény kg-kint 2 filléres frankójegy felh

Feladó bizományos neve: .....

Lakhely: .....

Tartalma

194 ..... hóról.

makulatura			Jegyzet az átvevő raktár részére
	Magyar Nemzet köznapi		
	" " vasárnapi		
	Független Magyarország		
	Film, Szinház, Irodalom		
	Képes Sport		
	Magyar Rejtvény Ujság		
	Sztár		

filn

..... kgr.

..... drb csomag

Schilling Oszkár,
tordai

Hut. Kolozsvár 1880.

l. Hung 1937

3 műve a londoni
mag. graf. kiállitáson
1937

Schilling Oszkár (tordai)

207. Levétel a keresztről. Rézkarc. 150.
208. Krisztus és Pilátus. Rézkarc. 150.
209. Hegyi beszéd. Rézkarc. 150.
210. Három királyok. Rézkarc. 250.
211. Golgota. Rézkarc. 250.
212. Sírbatétel. Rézkarc. 250.
213. Halottvivők. Rézkarc. 150.

Nemzeti Szalon

Egyházm. - kiáll.
1926.

2930

43 E. Verbroeckhoven:

[Sz. Varneton (~~[illegible]~~ Flandria) 1798. jun

Életkép.

A dombos
feltnálhárost sza
egy bakkecskéi és
birka követi. Feje
bajusza s szak
fekete, mellénye p
ja vörös barna.
balra birkák fu
fák felé, a melyek
zelése a tó szélé

Fa, mérete.
~~Erny M. ha~~
~~M. kép. 21~~
~~Ny. n. 145.~~
~~IV: 43.~~

F a melynek partján fatörös
feksik.

IV: 190.

Krisztus siratása

46. Girolamo de Marchesys da Cotignola (sz. Cotignolában 1481 táján, † Rómában 1550 körül.

Torday

Schilling Oszkár

Jestő és graf.

1924. Koll-Eiall

Ernstnél.

A zürichi mag graf.
Eiallitáson szép sikere
volt.

SCHILLING OSZKÁR (tordai) grafikus, szül. 1880-ban Kolozsvárott. Székely Bertalannál és Székely Árpádnál magánúton tanult. 1913-ban hosszabb ideig Rómában és Firenzében dolgozott. Először az Ulusra művészeti szalon 1922. grafikai kiállításán vett részt. 1924-ben a magyar grafikusok zürichi kiállításán szerepelt. Kollektív kiállítása 1924-ben volt az Ernst-museumban.

Schilling Oszkár

Viktória-nyomda.

Schilling Oszkár

MAGYAR MŰVÉSZET

1926.539

Feladó:

LEVELEZŐLAP

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Schilling Oskár, fordár

koll. kiáll. az Ernsben
1926. okt. grafika.

Ostade. Tonte van.

3004

14. Ch. J. Palmié.

(Sz. Oschersleben-ben 1863. oktober 22-én.)

Holdvilágos éj.

A sik területet mocsarak borítják náddal és fűzfákkal, a melyeknek koronája meglehetősen nagy. Az előtérben, a békanyálas pocsolyában, a hold aranysárga szine tükröződik vissza. Az égbolt felhőzött, de rajta a holdat nem látjuk. Jelzése alól, a jobb sarokban: »*Charles J. Palmié.*«

Vászon, méretei 160 : 224 cm. — lyleb sz. 466. — I

~~1897: VI. 14. — 1898: VI. 14.~~

Vétetett 1897 ~~ben. — Ltsza 466.~~ julius 10-iki 35202

sz. levőt alapján 2000 frton (4000 K.).

750

Schilling Osdár, tordai

Sirbatétel, rézk.

Repr.

Elek Artur:

Az ujabb magyar grafikai művészet.

Magyar Művészet

1937 206 l.

210 l.

6—

XIX.

446. Osztrák Pestő; ~~XVIII~~ sz: A reichstadt-
herceg. Vászon, olaj; 60 × 46 cm.

Mauzlaghy II. 439 sz.

Schilling Oszkár

T. SCHILLING OSZKÁR

202	Ügető halál	szinezett	rajz	100.—	pengő
203	Szerelmes vakok	„	„	100.—	„
204	Halottvivők	„	„	100.—	„
205	Vak	„	„	100.—	„
206	Viharban		„	50.—	„
207	Őrszem		„	50.—	„

Neureuther Salon.
M. Rézkarcoló Művészek Egyesülete
Kiáll. Kat. 1935 jun. 7 – 24

VASÁRNAP **28** Kat. Húsvétvas. Prot. Húsvétvas.	N. k. 5 ó. 48 p. N. ny. 18 ó. 24 p.	Izr. 16. Passzah 2. n.
HÉTFŐ **29** Kat. Húsvéthétfő Prot. Húsvéth.	N. k. 5 ó. 46 p. N. ny. 18 ó. 24 p.	
KEDD **30** Kat. Kerény vt. Prot. Izidor	N. k. 5 ó. 44 p. N. ny. 18 ó. 26 p.	
SZERDA **31** Kat. Guidó ap. Prot. Árpád	N. k. 5 ó. 42 p. N. ny. 18 ó. 27 p.	
CSÜTÖRT. **1** Kat. Hugó pk. Prot. Hugó	**IV. HÓ ÁPRILIS** N. k. 5 ó. 40 p. N. ny. 18 ó. 29 p.	
PÉNTEK **2** Kat. P. Ferenc Prot. Áron	N. k. 5 ó. 38 p. N. ny. 18 ó. 31 p.	Izr. 21. Passzah 7. n.
SZOMBAT **3** Kat. Rikárd pk. Prot. Keresztély	N. k. 5 ó. 36 p. N. ny. 18 ó. 32 p.	Izr. 22. Passzah 8. n.

Schilling Oszkár

SCHILLING, 1. *Johannes*, német szobrász, * Mittweida 1828, † Klotzsche 1910. Rietschel és Drake tanítványa, majd Hähnel segédje, 1858 óta a drezdai műv. akadémia tanára. Tetszetős, modernizált klasszicizmusuk miatt igen népszerűvé vált a drezdai Brühl-féle terrasz lépcsőjét díszítő 4 csoportja: a nap szakai (1864—71, most bronzmásolatokkal pótolva) és híres műve az inkább nagyságával kiváló niederwaldi nemzeti emlék, Germánia óriási bronzszobrával (1877—84). Említendő még: Miksa mexikói császár emlékszobra Triesztben, Schilleré Bécsben. Műveinek mintái a drezdai S. Mus.-ban.

S. 2. *Oszkár, tordai*, festő és grafikus, * Kolozsvár 1880. Székely Bertalannál tanult. Résztvett az Aurora 1922-es grafikai kiállításán, 1924. és 1926. grafikákkal szerepelt a zürichi magyar kiállításon s ugyanez évben gyűjt. kiállítása volt az Ernst-múzeumban. Főkép rézkarcolással foglalkozik, karcaiban leginkább kompozíciós problémák érdeklik. Halkszavú, őszinte művész.

E. Gy. II. 4/9 l

Schilling Oszkár, tordai

Magyar Művészet
1926. 539

szül. Kolozsvár 1880.

29. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

Gróf Széchenyi György.

Térden alólig, kissé jobbrafordultan áll és szembe néz. Gyürüs jobbkezével ékköves keresztjét fogja, balját pedig a piros terítővel letakart asztalon lévő barna kötésű és arany-metszésű könyvön pihenteti, mely alatt két lelógó irat van és a mely mellett Lipót császárnak, a kit babérkoszorúval, az aranygyapjas rend jelvényével és e körirattal »LEOPOLDVS D. G. R. I. S. A. G.« ábrázoltak, tojásdad alakú képe látható. Biretumot hord, mig piros gombú és bélésű cappája felett palliumot visel. Haja, szemöldöke, szeme, bajusza és szakálla barna. Ingének gallérja látszik. Az asztalon lévő irás adományait sorolja fel. Bevezetése és kezdete: »*Georgius Széchényi Archi-Episcopus Strigoniensis Posonii XII. Kalendas Martii Anni 1695 finem vitae non gloriae invenit, vixit Annis 100 tribus minus, Sacerdos ad Aras operatus annis 64. Mitratus*

MDK

tordai Schilling Oszkár
Erdőszéle

[illegible]ra 1938. Őszi kiáll. 12 l.

MDK

Schilling Oszkár

2 mü

Second International Exhibition of Prints. The Print Club of Philadelphia, 1929.

M.D.K.

tordai Schilling Oszkár

A "Rézkarcolómüvészek Egyesülete" külföldön rendezett kiállitásain szerepel. Az amerikai clevelandi sajtó "Schilling fantáziáját" dicséri.

A kiállitás utja: 1924-ben Zürich, utána Stockholm, ezután Amerika nagyobb városai, majd Tokió s végül 1927-ben Firenze.

A külföld sajtóvisszhangját, valamint az egyes országok, illetve városok felsorolását részletesebben lásd: Olgyai Viktor 1.-töl 5.-ig terjedő céduláin.

A grafika magyar mesterei. Bp. Conrad Gyula: Magyar rézkarcolómüvészek sikere a külföldön. c. közl.

T. Schilling Oszkár MDK

Magvető, szinezett rajz

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

T. Schilling Oszkar

Magvető. Szinezett rajz.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc. 24.-Máj. 15. Műcsarnok. Kat. 17.1.

Schilling Oszkár

festő

l.

Tordai Schilling

Oszkár

MKSz 1947

tordai Schilling Oszkár MDK

Erdőszéle

Mücsarnok 1938 őszi tárlat

T. Schilling Oszkár

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

U j s á g
1935.III.23.

T. Schilling

Oszkár

l.

Vargadatt. II

17. l.

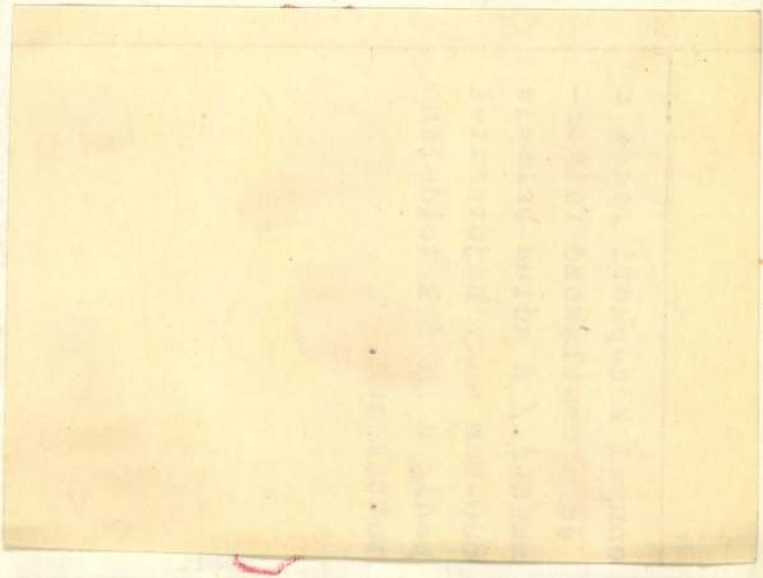

Méltóságos Úram,

szíves elnézésed kérem, hogy nem
személyesen adom elő szerény kérésem, mivel má-
sodik operációból származó sebem Dunántúlon okto-
berben tett kutatásaim alatt kiújulván illetőleg föl-

Schilling Zsolt

recenziója Nicolai Jannsen: Bauzeichnung und Arcitekturmodell c. könyvéről

Magyar Építőművészet, 1969.2.sz. 58.l.

Schilling Zsolt építész

(KÖZTI)

Résztvett az alábbi pályázaton

(rajz, maket? repró)

Dr. Gyöngyösi István: Nemzetközi szervezetek - UNIDO-IAEA - központja Bécs, tervpályázat 1969

Magyar Építőművészet 1970/2 sold.

Schilling Zsolt

Szigetvári János, Lantos Miklós felvételei, Schilling Zsolt, Magyar Tibor, Nagy Lajos, Homokos József, Szűcs Balázs, Szigetvári János beszámolói:

Árvizkárok helyreállitása a Szamos mentén - 1970.
Magyar Ép.műv. 1971.3.sz.
11-24. l.

Schilling Tooth

Schilling Zsolt

az előbbi pályázaton részt vett - díjat nem nyert - magyar tervezőcsoportok egyikének, Nagy Elemér csoportjának egyik építész-munkatársa.

A bolgrádi Operaház nemzetközi tervpályázata, 1971. Magy.Ép.műv.1972.5.sz.2-11.l.

Mozaik. „Utburkoló", v

Szabad Művészet. 1950 IV.

Freskóvázlatok és mozaikok
képzőművészeti kiállítás

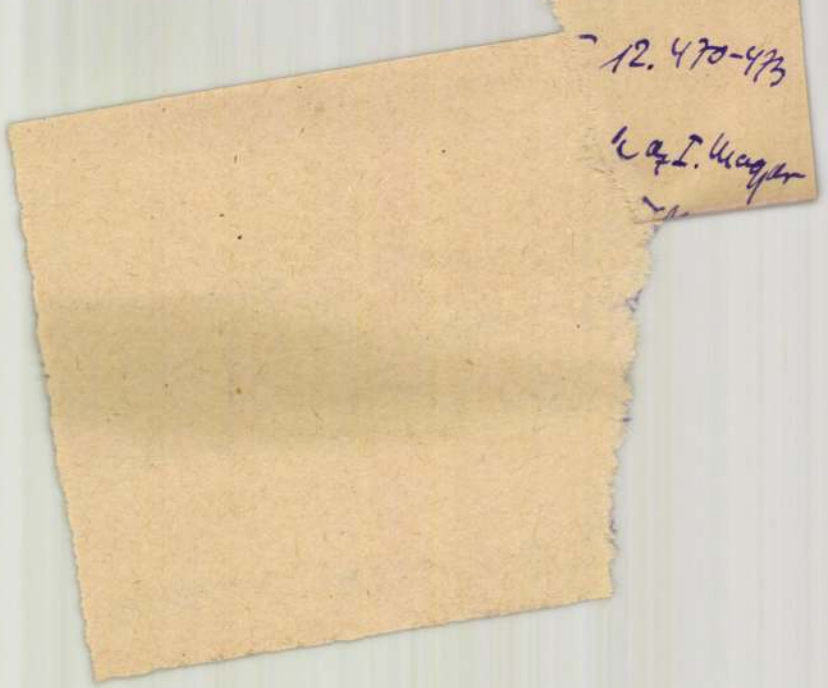
12. 470-473

Mozaik. Lenin-arckép. Schillinger

Szabad Művészet. 1950 IV. 12. 470-473

Freskóvázlatok és mozaikok az I. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson

Schillinger Ágnes.

Glatz Oszkár tanítványa.

Munkája szerepel a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán.

Újvidék, 1928. Máj. 20.

Schillinger Aga.
Blatz Onkel tanítványa.

Kompozíciója szerepel a képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban. (említve)

Nemzeti Ujság, 1928. május 20.

MDK

Schillinger Ágnes, festö-graf.

Glatz Oszkár tehetséges tanitványa.

(e.a.):
A Képzömüv. Föisk. növ. kiáll. -Mücs.
Ujság. 1928 máj.2e. 22.1.

T. Schillinger Ágnes

Csendélettel szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

M. 933. IX. 10.

Schillinger Ágnes

festő

l. Temmerné

Schillinger Ágnes

alatt is.

T. Schillinger Agi

grafikus

A Telierszeny

1934. jan. 20

Schillinger Agnes

1926/27 - 1930/31.

Ferkèpzomfoiskèvk

129. 1.

Schillinger Antal

Pest

VIII. Erdélyi u. 19.

MKSz 1947

SCHILLINGER, Fr., narancsi kőművesmester

F. Sch., kőművesmester, 14 hónapos lánya meghalt.
(1849, 964.)

Freiburger Zeitung
(Gerthon)

Schillinger ~~[illegible]~~ Gergely

nehai Sch. Kristóf ötvös fia 1521-
ben osztozik mostoha apjával
Hornyek Mártonnal. 1522-
ben Keszer György 10 frtig
tilalmat tesz rá. Sch. Ger-
gely meghalt 1553-ban
Husvéthétfőn temettek.

K 73.l

Schillinger Gyula

zobrazi, szul. Bpest 1888
febr. 20. † 1930. apr. 5.
Davos

Lyka Károly [ ].

Magyar Művészet
1930. 229.

nekrolog

laid okr pótlás.

K i m u t a t á s

251 drb. azaz Kettőszázötvenegy azaz Egyszázpengős bankjegyről, melyeket mint május hó 1.-én a forgalomból kikerülő bankje váltás céljából küld a Müemlékek Országos Biz

Schillinger Gyula

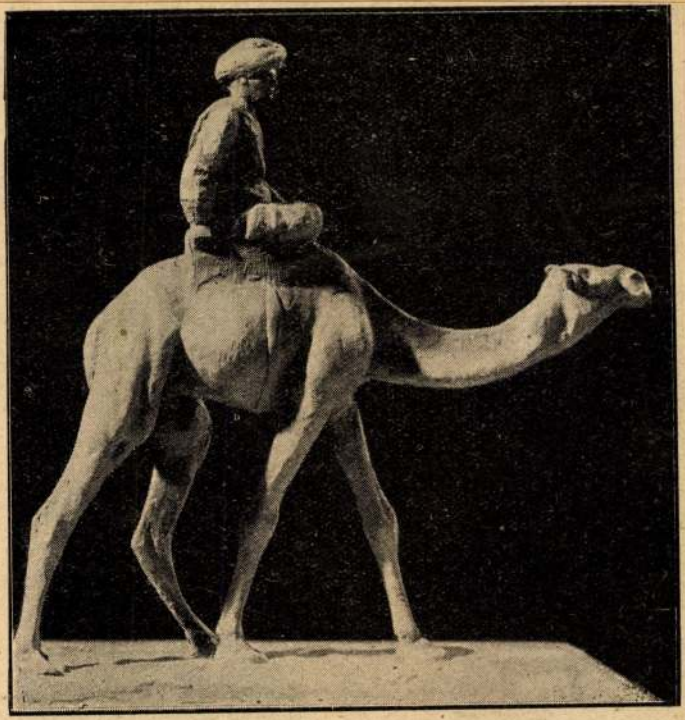

Schillinger Gyula magyar szobrászművész tevetanulmánya, amelyet az egyiptomi kormány megvásárolt.

Vasárnap, a Magyarság
képes melléklete, 1926.
apr. 4.

SCHILLINGER *Gyula*, szobrász, Budapesten 1888 febr. 20. † Davos 1930 ápr. 5. Tanulmányait Budapesten, Münchenben és Brüsszelben végezte. A háborúban súlyos tüdőbajára Egyiptomban keresett gyógyulást. 1927-ben Kairóban gyüjt. kiállítást rendezett műveiből, többnyire állatszobraiból.

1149

1929. Davosban telepedett le. A bpesti Műcsarnokban és a Nemzeti Szalónban szintén főleg állatszobrokat állított ki. Elefánt c. gipszszobra a Szépművészeti Múzeumban .

Sz. Gy II. 420 l

Schillinger Gyula

MAGYAR MUVESZET

1930. 229

P690-89

Schillinger Gyula

zobra a

ORSZ. MAGY. SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM · BUDAPEST, VI-ÁRÉNA-ÚT 41.

Hoffmann E. I. A. I. 172

1905. május 9.

Soós Lajos műv. segédőrnek: az 1904. évi gyűjtési ~~segéd~~ eredményéről beterjesztett jelentése jóváhagyatik. (207/1905.)

Schillinger Gyula

1914. máj.-jún. Kiáll. Nemzeti Salon

Francia buldogg, bronz 500.-

1914. dec. Kiáll. u. o.

Elefánt, gyp. 60.-

Muchow, Eduard Wilhelm b. Muchof

Ede Vilmos.

Schillinger Gyula

Műcsarnok, szobrász, Bpest

1914. tav. kiáll. 250, 251, 269

1922. jub. kiáll. 554

1924. tav. kiáll 62

1924. őszi kiáll 117

~~Bethlen Gábor III. 122.~~

Schilliger Julius

Thieme Becker

XXX. 71. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schillinger Gyula

festő és rajztanár

† Davosban 1930.
apr. 29.
42 éves korában

ke.

rnyos kastélyt, mely balra esik, délről
tővé. Melléképületei a ~~hátér~~ háttér
körepén Madonnaszobor áll talapzatán
ek pedig
ben jobbról a szomszédos házak látok hatók.

rban:

g ASZON
rid:"

vonalkeretnek 9.8: 14.3 cm.

4552.

126/94 № 15.

M. D. U.

SCHILLINGER Gyula szobrász

1888 – 1930.

1392. Elefánt Ltsz.: 5498.

A M. N. Galéria ánagjegyzése T./b. vész

Pn. 1959. 128. e.

Schillinger Gyula MDK

Afrikai terve, szobormü

Mücsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Schillinger Gyula M.D.K..

Művét a Művészeti Direktorium megvásárolta és a Szépművészeti Muzeumnak átadta.

Elefánt , gpisz

Gerelyes Ede: A magyar muzeumügy a két forradalom időszakában 1918-1919. Bp. 1967. 361.l.

Schillinger Gyula MDK

Afrikai terve, szobormü

Mücsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Schillinger Gyula MDK

Cirkuszi elefánt, bronz

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Schillinger Gyula MDK

Elefánt, szobor

Struccok, szobor

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Schällinger Gyula

MDK

Tigris, szobor

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Schillinger Gyula

MDK

Indiai elefánt

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

SCHILLINGER Károly

V. I. Lenin. Arckép mozaik mettlachi
nemesanyagból faragva. 1951.
E művével szerepelt a kiállításon

Épületburkoló és diszitő kiállitás katalógusa
Szerk. Borsányi Pál, Zircz Péter Bpest 1955. 50. oldal.

MDK

Schillinger Károly festő

Nagy T: Az I. M. Képzőm.kiáll.portréképei.
Kis Ujság 1950. aug.25. 4.l.

M.D.K.

Schillinger Károly

A Mecseki Áll. Gazdaság pécsi irodaháznak épitésvezetője.
Épitész: Erdélyi Zoltán

Magyar Épitőművészet 1965/6. 28-29.1.

MDK

Sz Schillinger Károly

mozaiktervező

kitünt a munkásmozgalom vezetőinek megörökitésével.

Pgó Pogány Ö.Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás I.
Szabad Nép. 1950.VIII. 27. 11.l.

Schillinger Károly mozáikmüvész.

Szab.Nép.1950.199.sz.aug.27. 11.1.

Schillinger Károly

MDK

V.I. Lenin, mozaik

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Schillinger Károly

iparművész

Szabad Művészet

l.

1950. 12. sz. 473. l.

ORSZÁGOS MAGYAR
RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
TÁRSULAT
BUDAPEST, 80.

1936. postabélyeg kelte.

Igen tisztelt Tagtársunk!

A f. é. március hó 19-én tartott választmányi ülés határozatából kifolyólag szerencsénk van Méltóságodat, Nagyságodat értesíteni arról, hogy az Archaeologiai Értesítő 1934. évi kötetét a Magyar Tudományos Akadémiától átvettük és mindazon tagtársunknak sürgősen kézbesítjük, akik 1934. évi tagilletményüket kiegyenlítették.

Az 1935. évi Archaeologiai Értesítő is néhány héten belül megjelenik és rendelkezésre fog állani azon tagtársainknak, akik az 1935. évre tagdíjukat befizetik.

Nagyon kérjük igen tisztelt Tagtársainkat, hogy lent kimutatott tagdíjhátralékukat, valamint a folyó évre esedékes tagilletményüket a mellékelt befizetési lapon mielőbb beküldeni kegyeskedjenek.

Schillinger Károly

V.I. Lenin, mozaik

I. Magyar Képzőm. Kiáll. Mics. 1950. aug. 15 l.

MDK

Schillinger Károly mozaiktervező

Pogány Ö.G: l. Magy. Képzőm. kiáll. Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 l.

7

MDK

Schillinger Károlyné

Az Építésügyi Minisztérium mozaikműtermében kockákat farag a Magyar Nemzeti Bank veszprémi fiókjának padlódíszítéséhez.
(Képpel; fényk. repr.)

Hírben – Képben jelentjük
Nők Lapja, Bp. 1956. augusztus 30. [2. l.]

Schillinger Klári

Pompás szőnyegtervei kitüntek a tárlaton. A textiltervező művészek szerepelnek munkáikkal a divattervezők és a grafikusok mellett az Atelier művészeti tervező és műhelyiskola negyedik kiállitásán. Illés László kerámikus tanár növendékeinek nevét felsorolja a lap "Az Atelier kiállitása" c. beszámolójában: Grünfeld Kató, Porgesz Kató, Schillinger Klári, Gombos Erzsébet, Sándor Klári és Szegő Vera.

A HÉT, Bp. 1935. junius 30.
45. évf. 13-14. sz. 4. lap.

Schillinger Márton

Czustmüves

Bp. VI. Szív u. 14

Nemesfeik 1941

199. l.

Schillinger Márton

Schillinger Márton ezüstműves-
mester, VI. Szív-u. 14. 220-382

Bptávb 1940 szept.

T. 6007.

tün túl a bástyákkal megerősitett
etei közül balra a templomtornya
var röpül. Felirata a kép alatt:

asható.

.8 : 8.4 cm.

Schillinger Mátyás
orgonakamüves

M.D.K.

1808-ban Schillinger pesti orgonacsinálóval kijavíttatták a templom orgonáját.

Bachó Károly: A győrvégi templomok története. 35l.
A Szent Bertalan templom története.

Schillinger Mátyás

pesti orgonakészítő
180 frtért és egy akó
borért kijavitotta
1808. a gyöngyösi
Szt Bertalan-templom
orgonáját.

Bachó gyöngyösi templ.

35. l.

nénytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
képes lap		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

SCHILLINGER Mathias

GÁT Eszter: Pest-budai zongorakészítők. =
Tanulmányok Budapest Multjából XXIII.Bp., 1990
181 p.

FÜGEDI Márta: Jelképes állatábrázolások
a református templomok festett butorzatá
= Herman Ottó Muzeum Évkönyve XXVII.1989

Schillinger Mihály

orgonaépítő

a bpesti Józsefvárosi

templom orgonája

XIX. sz. eleje

Rupp Jakab

Buda-Pest és Környé-

kének helyrajzi tört.

Pest 1868. 280 l.

Sándor Széll.

Nagyvárad (Ed. Italiana)

Bp 1941. 16° pp 32. tavv. XXXII

Schillinger Vencel

pesti orgonaépítő

l.

Schoenjózsefvárosi

11. l 12. l. 14. l.

Római császári testőrség V. 250.

Schillinger Vilmos

pesti orgonaminves
kiszítette a pesti jó-
zsefvárosi - templom
orgonáját (1852-ben?)

ivód

Roh Humf

I. 121. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Schillinger Vilmos

pesti orgonaépítő

munkái a Józsefvárosi templom 26 változatú orgonája - 1852-ben készítette 7000 ezüst forintért.

Haeufler 1854

311. l.

OBERSTHOFMEISTERAMT

BUDAPEST
7-NOV.3-
4

Schillinger Zsiga

porcellánfestő segéd

3 polgári, 3 iparisk.

Iparrajziskola

1887 - 88.

tanév

56. l.

Gömörvármegyei Kuriák VIII. 43.

Schillings és Lattermann MDK.

A cég 1823-ban készített a weidenbachi templom E dur septim akkordban összecsengő "harangjait.
1923-ban készített a cég a wolkenburgi templom Luther és Honterus harangját.

Das Burzenland. IV. 1. E. Jekelius kiad. Brassó 1929.
emlí. h. 222, 223. old.

Schillings és Lattermann

MDK

Apoldában készitették az első világháború után a rosenaui templom két harangját és a Rothbach-i templom 2 harangját.

Das Burzenland. IV. 1. E. Jekelius kiad. Brassó 1929.

eml. L. 222. old.

SCHILMAN József kertterverő

GYURÓ Éva: Zöldfelületi rendszertervezés Somogyvár műemléki példáján. = Műemlékvédelem, XXVIII.évf. 2.sz. 1984 137 - 142.p. ill. E

Somogyvár, Széchenyi kastély, kert

Schilman József kertterverő mester 1877

BUDAPEST, 19

ÜGYINTÉZŐ:

ELŐADÓJUK:

IKT. SZÁMUNK:

gjelent alábbi kiadványt/kiadványokat
számlát átutalással egyenlitjük ki.

Csoport

.....

.....

.....

MDK

Schilowszky P., magy. fegyverkovács
Aradon.

dr. Kalmár János közlése: Magyar fegyver-
kovácsok nevei.

Hochverehrter Herr Professor!

Ihr ergebener

Schilowsky P.

puskaműves Arad.

Céllövő puska, gyutacsos rovátkolt cső XIX. sz.

MNM. Fegyvertár

1622. leltsz.

Schilson báró rajza
Schmutzer metszete
Somssich Lázár,
sárdi
terve

Magyarország gyásza
Mária Terézia sirem-
lékéiél. Rezin-
tetrése: „Fecit Lazarus
Somssich de Sard Nob.
Hung. Delin Baro
Schilson Hung. Sch-
mutzer Sc."

Nincs
Ced
Repr. Marczali Henrik
Mária Terézia 1717-178
M. Tört. Elektr. Rp. 1891. 325

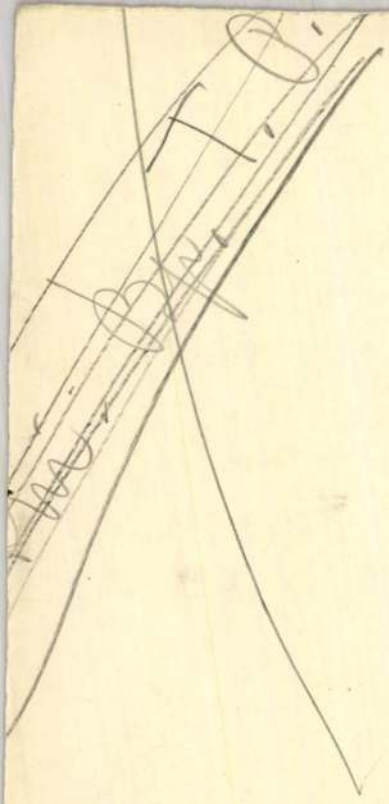

Schilson Janos báró

l.

Tanulmányok Bpest
multjából. III k.
62 l.

U.o II k. 141 l.

világítás tanulmányozás
ga portréját /1636./. A
az ellenzőül feltett na
később hasonló beállítá
forrás itt még hátrább
csak szeme világít, s a
itt is meg, mint az elő

Rembrandt nemcsa
sokszor tollrajzai, réz
neket. Igen fínoman fej
másán az árnyékhatásokk
gát, hanem még arcszíné

A külső pompa la
géből, portréin szerepl
Mind mesztelenebbül vet
te éterikussá válnak. A
alól csak a szemek ragy
tükrözve. Csupa árny- é
ségeknek egész skálája.

MDK

Schilson János, városrendező épitész

Kovács L: A régi pesti Vigadó épitésének előzménye: Kny. Tanulm. Bp. multjából. Bp. 1934.

18-2o l.

~~Hild János, 20, 23, 25.1.~~

K

~~Hillebrandt Ferenc Antal~~
18, 19.1.

Schilson János városrendező
építész, 18-20, stb.

Thaller építész, 23.1.

Kovács L.: A régi pesti

Vigadó építésének előzményei

Kny. Tanulm. Bp. multjából.
Bp. 1934.

P

Schilson János báró

kerületi kamarai ad-
minisztrátor 1787-ben
maga készítette el a pesti
vízi-kapu és az ugyanúgy
körötti terület beépítési ter-
vét. Ebbe a tervezetbe bele
volt rajzolva a régen nélkülözött ~~és~~ új vásártér,
melyet utóbb Erzsébet térnek
nevezték s e terv alapján
kapta a Lipótváros, párhu-
zamosan haladó egyenes
utcáit és majis létező tereit
a Szabadságtér és az aktori
város északi rénye körött.
A terv felett a hatóságok közt
megindult vita és a császár
ellenére ellenére végül is hozzá-
járult a kerületi kamara igaz-
gatójának tervéhez s így nyilvánult
meg a Lipótváros mai alakja.
Előzetesen Jung József építő-
mester (tervet vetettek el.
városrendezési)

Pásztor elhatás: A szárótvon évs.
Lipótváros. Bp. 1940. 34–36. l.

Y PROGRAMMJA:

ev. theol. akadémiai énekkar

Berzeviczy Albert v. b. t. t.,

Csengey Gusztáv. Szavalja

lolvassa Varvasovszky János.

helybeli gör. szert. kath. kántor-
ssevich Pál vezetése mellett.

RJEŠ.

Schilson János báró
kamarai adminisztrátor
ivód

Pásztor Mihály
A szárötven éves
Lipotváros
75. l.

Elkedvetlenedve a pesti
külső tanácsetal ~~terveiv~~
városrendezési terveivel
kapcsolatban tanadt intri-
kától és civódástól 1793.
nov. 27 ik leiratában a Kamara
értesítette a városi tanácsot
hogy a városszépítési munk-
kálatok felett való gyám-
kodásat megszünteti s a
továbbiakról a város maga
tartozik gondoskodni. U. O.

Emlékve
U. O. 81. l. 85. l., 126. l.

nak a másolata, bi
A redőket Riemens
menetét a redőknel
ez a megszakadás
ványul.

Riemenschn
a töredezett ránc
dóm Szent Erzsébe
öleli körül a fej
a 60-as évekből v
gyar kiadásban, m
Feltűnő a töredez
mester Szent Kata
összehasonlitjuk.
kassai dómnak a
ezért feltehető,

Schilson János báró

1787-ben lett a pest-
kerületi kamara igaz-
gatója (adminisztrá-
tora)

Pásztor Mihály

A száz öbren évés
Lipótváros
Bp. 1940. 48. l.

236. kép. *Körmeneti kereszt. Olasz, 1363.*

PECSÉTNYOMÓ,

az esztergomi káptalan nagy pecsétnyomója. Nagy Lajos koronázását ábrázolja. Körirata: Sigillum maius capituli Strigoniensis. A király mellett: Rex Ungarie. Az érsek mellett: Archiepiscopus Strig.
Átm. 5·5 cm.
Magyar munka 1342 körül.

Ipolyi—Stummer, Arnold von Beiträge zur mittelalterlichen Siegelkunde Ungarns, Bécs, 1859., 4—6. l. (Képe 4. l.) — Magyar művelődéstörténet, I. kötet, Bp., é. n. 623. l. (Képe 151 l.) — Dercsényi Dezső: Nagy Lajos kora. Bp. é. n. (1942), 17—18. l. — Lepold Katalógus 13. sz.

KÖRMENETI KERESZT, (236. és 237. kép)

aranyozott bronz, vésett arabeszkes dísszel, pelikán, Szűz Mária, Szt János ev. és egy szent apát alakjával, öntött Krisztus-testtel. Szárán vésett felirat: Popolo et compagnia di St Cristofano in Petrichasa tempore Plebano Petro fuit facta ista Crux Anno DMO CLC° LXIII.
Mag. 56 cm, nyele hiányzik.
Olasz munka 1363-ból.
Ipolyi Arnold gyűjteményéből.
— Lepold Katalógus 14. sz.

Schilson J.

M.D.K.

Az Újváros alaprajzát készítette (a Váci kapu és az Újépület körötti terület)

Budapest székesfővárostörténeti muzeuma kiállítása: ~~Budapest~~
1800 előtt
Buda, Óbuda, Pest, Budapest 1946. 14 lap.

Schilson

L.

Schoen 1948

F. L. Löbbecke)

Poharak üvegből, római, töredéke

VI. 281

Schilson János báró

lásd

Kosa 201. l.

1947

le. D. K.

SCHILSON

városrendezési író

Preisich Gábor: Bp. városépítészetének
története ... Bp. 1960. 39. l

a. D. K

SCHILSON

Javaslat a Lipótváros rendezése-
re (1787.) Repr.

Tervéről rismetszet Pollenzigtől

Preisich Gábor: Bp. városépítésének
története .... Bp. 1960. 120. l. 122. l.
123. l.

Y. C. A.

M.D.K.

Schilson János pesti kamarai xxxxxxxxxxx adminis
ráció vezetője

tervet készit az uj vásártérhez

a vsártér ügyének intézője is lett.
kivitelező: Várady Pál mérnük

Tóth Andrásné Bonyi Nóra: Müszaki munkálatok Pest városában a XVIII. században
Tanulmányok Budapest multjából XIV. Bp. 1961. 269.l.
270.l.

Schilson János.

városrabályozási terveit említi.

Czagány István: A pesti Vigadó épülettömbje. Építés-Építészettudomány, 1970 /2.köt./, 173-268.l.

176. l.

206

Schilson János.

[illegible]

Czagány István: A pesti Vigadó épülettömbje. Építés-Építészettudomány, 1970 /2.köt./, 173-268.1.

176. 2.

Istени aktus, Krisztus az, az élet és az út és az igazság.

A megrázó erejű és mélyhatású beszéd után
r. Ravasz László püspök buzgó imát mondott.
z Úri ima elmondása után megáldotta a gyüle-
ezetet.

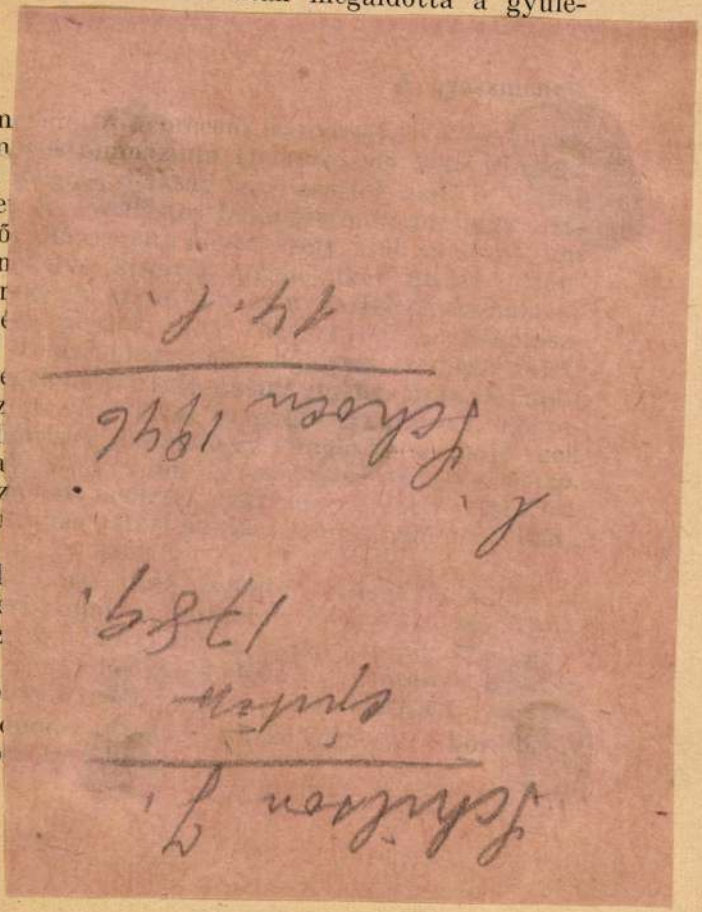

A m
rel form
rito tta
ale gyle
áz főbő
gig én
esbiter
ldöttsé
ák, a
ldöttsé
vetkez
któl el
n ha
gyász
egye
rték
A l
d fe
kez
gész
a ho
A k
emb

ság két oldalra oszolva sorfalat alkotott a me
számára a kapu előtt.

A zuhogni kezdő esőben a szertartást nem le
tett megtartani a sírnál, s ezért Uray Sándor egyh
kerületi főjegyző, püspökhelyettes és Dr. Kál
Kálmán egyetemi tanár, Kollégiumi igazgató a di
ravatalozóban elhelyezett koporsó felett mondott
el búcsúbeszédeiket.

Egyedi iskolapéldák

Politikai vagy személyes üggyé is válhat a kényszerű intézménybezárás

Naponta érkeznek hírek a főváros valamelyik kerületéből iskola-, óvodabezárásokról, -összevonásokról. A téma azonossága csak látszólagos, közelebbről vizsgálva az eseteket, különböznek az okok, az érvek, mint ahogy az adott helyi körülmények, feltételek is csak nehezen vethetők össze.

Bajos közös nevezőre hozni, amikor a város egyik leggazdagabb kerületének testülete nyúl nagy múltú iskolahálózatához, azzal, amikor a súlyos szociális gondokkal terhelt peremkerületi önkormányzat kényszerül ilyen lépésre. Nem mindegy, hogy egy elöregedett lakótelep két iskoláját kell-e összevonni, vagy jól értékesíthető kertvárosi ingatlant igyekeznek kiüríteni.

Iskolák átalakítására, összevonására, ritkábban a bezárására több okból kerülhet sor. Már korábban egyházi ingatlanok visszaadása miatt kellett költöznie néhány önkormányzati intézménynek. Így volt ez például a XI. kerületi József Attila Gimnázium áthelyezésénél is. Legutóbb a XIX. kerületi Szegfű utcai iskola került veszélybe: az épületet a református egyháznak szánják. Ezekben az esetekben a kötelezően járó állami kárpótlás oldhatná meg a helyzetet, de ez a pénz lassan érkezik, új épületre vagy teljes felújításra többnyire nem is elég, így az érintetteket nemigen vigasztalja.

Néhány kerületben már egy-két évvel ezelőtt is megpróbáltak lépéseket tenni fenntarthatóbb, racionálisabb iskolahálózat kialakításáért (például a II., a IV., a XI., a XV. kerületben), de ezek nem mindenhol vezettek eredményre. A tapasztalatok szerint az intézkedések abban az esetben váltottak ki kevesebb indulatot, ha valóban belátható volt az átalakítás oka, és ha igyekeztek a lehető legkíméletesebben eljárni. Például fokozatosan, az iskolások létszámcsökkenésének megfelelően megszüntetni az iskolát, vagy egymáshoz közel lévő intézmények összevonásával szabadítani fel épületet (például XV., Bocskai út, XI., Bikszádi út). Már évekkel ezelőtt [illegible] hogy a rosszul előkészí[illegible] figyelmét a másik megválasztott önkormányzati testületek. Kora tavasszal pedig megszülettek az idei költségvetések, amelyek sok helyen jelentős megszorításokat tettek szükségessé. Adódott olyan magyarázat is, amely szerint ez sajátosan öngerjesztő folyamat: ha az egyik önkormányzat átszervezési terveivel magára vonja a szakma, iskolahálózat átszervezése, az intézmények összevonása mellett a csekély kihasználtság, a csoportok kis létszáma. A jogi szabályozás ebben a kérdésben tág lehetőséget hagy a helyi döntéseknek. A minimális-maximális létszámokat huszonegy-huszonhatban határozza meg a közoktatási törvény, de speciális pedagógiai program vagy [illegible]

GYÖNGY KÁLMÁN KARIKATÚRÁJA

Civil Budapest

Az olasz opera barátainak

Az Óbudai Társaskör Komolyzenei Klubjának mai összejövetelén délután 5 órakor olasz áriákat és kettősöket hallhatnak Szűcs Katalin és Lao bay előadásában. Zongorán közreműködik Sarkadi Katalin.

Budapesti SM-találkozó

Közel a nyár, a mozgásukban korlátozott SM-es (Sclerosis Multiplex) betegek nyaralását már most kell tervezniük. Készülnek a május 15-i esélyegyenlőségi napra, és több aktuális problémát meg kell beszélniük a ma 14 órára tervezett találkozón a Budapesti SM Klubban, a III., San Marco u. 76.-ban.

Ady és a képzőművészet

A Művészetbarátok Egyesületének mai összejövetelén délután fél 6 órakor Losonci Miklós művészettörténész tart előadást Ady és a képzőművészet kapcsolatáról. Helyszín a Magyar Nyelvi Intézet (XI., Zsombolyai u. 3.)

Ég-Kör

A repülés, a repülők élete rejtelmeibe adnak betekintést az Ég-Kör összejövetelei a Marczibányi téri Művelődési Központban. A ma este 6 órakor kezdődő programban a vadászrepülők életével ismerkedhetnek.

Találkozásklub

A Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége találkozásklubjának vendége lesz Szabó Iván, az MDNP tiszteletbeli elnöke április 22-én, csütörtökön 15 órakor a MEASZ székházában (V., Szabadság tér 16.).

Festészetkedvelők köre

A Magyar Zsidó Kulturális Egyesület és a Bálint Közösségi Ház festészetkedvelők köre április 22-én, csütörtök délután 5 órakor Bánföldi Zoltán képzőművésszel szervez találkozót. A művésszel Nógrádi Péter beszélget.

Merülő szonettek

A Soros Alapítvány támogatásával Irodalmi Kávézó kezdi meg működését a Virányosi Közösségi Házban (XII., Szarvas Gábor u. 8/C). Április 24-én, este 19 órakor Merülő szonettek címmel G. István László költői estjét rendezik meg. A költővel Ferencz Győző beszélget.

Izrael 51 éves

A Magyar–Izraeli Baráti Társaság ünnepi megemlékezést tart Izrael Állam megalakulásának 51. évfordulója alkalmából április 25-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a Pesti Vigadóban. Ünnepi beszédet mond Keszthelyi Ferenc váci megyés püspök és Joel Alon, Izrael budapesti nagykövete. Közreműködik Yotam Cohen (tenor), az Izraeli Operaház tagja.

Okosan étkezni

A táplálkozás élettani hatásairól tart előadást dr. Farkas Ilona, az Onkológiai Intézet munkatársa a Flóra Bioklubban (Budafok-Tétény Művelődési Ház XXII., Nagytétényi út 35.) április 26-án, hétfő délután 5 órakor.

Nyitott ajtó

A Marczibányi téri Művelődési Központ Nyitott ajtó elnevezéssel minden kedden 15 órakor foglalkozást szervez fogyatékos és ép gyerekeknek.

Ízeltlábú potyautasok a metrón

A metróállomásokon horizontálisan és vertikálisan egyaránt érdemes tá[illegible] a bogarakat, ám a BKV minden tőle telhetőt megtesz a teljes körű irtásért. [illegible] magánvállalkozóval majd vidáman előmászik jól bevált rejtekhelyéről, és folytatja a portyázást. A [illegible] szolgálat em-

Százötven éve pusztult el a pesti Redout

A polgári lakosság elleni indokolatlan és ésszerűtlen, megfélemlítő katonai támadás, hadászati szempontból is teljesen felesleges ágyúzás hatására 1849. május 13–14-én megsemmisült Pollack Mihály nagyszerű alkotása, az első Pesti Vigadó, a Redout, amelyet 1833. január 13-án nyitottak meg ünnepélyesen.

A Budavár ostromára készülő Görgey tábornok szigorúan megtiltotta a Pesten állomásozó Aulich tábornoknak, hogy a pesti oldalról bárminő formában is támadást intézzen Buda ellen, mert az ellencsapás miatt polgárok és polgári rendeltetésű épületek szenvedhetnek kárt. Aulich ezt a parancsot szigorúan betartotta. A Vár ostromának megkezdése előtt Görgey megadásra szólította fel a Várat védő Heintzi tábornokot, aki viszont kilátásba helyezte, hogy támadás esetén megtorlásként Pestet fogja lövetni. Ágyúit nemcsak a Nap-hegyen, a Rózsadombon, a Martinovics-hegyen álló honvéd tüzérség ellen fordította, hanem a békés Pest ellen is. Május 4-én már 130 bombát, 154 ágyúgolyót és 32 gránátot lőttek a városra, majd az ostrom kezdetéig még három terrortámadás következett. Május 13-án éjjel 1483 lövés dördült el, 626 robbanó bombát lőttek az alvó városra: a mai Szabadság tér és a Ferenciek tere között elterülő részre. Görgey így számol be erről jelentésében:

„... Jól célzott számos lövések által sikerült nekik a pompás Duna-sort több helyen egyszerre meggyújtani. A tűz, nagy szél által élesztve, csakhamar elterjedt és Pestnek legszebb részét hamuvá tette. Borzasztó látvány volt! Az egész várost lángtenger borította és a füstgomolyagok közepette az égő gránátok csillagzáporként iszonyatos dörgéssel zuhantak a szerencsétlen városra..."

Ebben az ágyúzásban – a korabeli építészet sok kiváló épületével együtt – alig több mint másfél évtizedes fennállása után romhalmazzá vált Pollack Mihály nagyszerű alkotása, a Pesti Vigadó, a Redout.

A Redout építésének kezdete összekapcsolódott a Pesti Német Színház építésével. A XVIII. század második felében, a városiasodás fejlődésével egyre jobban érlelődött az igény színház és bálterem építésére. Azután, hogy II. József 1784-ben Pozsonyból Pestre helyezte a Kúriát, az ott működőkkel ez az igény tovább erősödött. Schilson János tervét nem találták megfelelőnek, ezért Hildebrand terve alapján I. Ferenc király 1795. május 29-én hozzájárult a színház és a Redout felépítéséhez. Mivel azonban a jóváhagyott keretösszeg a két épületre kevés volt, az építés meg sem kezdődött. Azután Hild János készített több tervet. 1803-ban a kamara hozzájárult a színház és a táncterem egy időben történő alapozásához, de Ferenc király Aman Jánost bízta meg a tervek elkészítésével, és 1807 tavaszán jóváhagyta azt. 1808 tavaszán Pollack Mihály vezetésével megkezdődött a kivitelezés, de az alapfalak elkészítése után csak a színház építése folytatódott, a Vigadó-rész alapfalai fedetlenül maradtak.

A Német Színház bérlői 1816-ban részvénytársaságot akartak alakítani a Vigadó felépítésére, de egy év múltán visszaléptek. Ezután a nádor kezdeményezte, hogy a Szépítő Bizottmány létesítsen Vigadó-építőalapot, majd kikötötte, hogy az ő engedélye nélkül nem kezdhető meg az építés, mivel lehetőséget biztosított Pollacknak, hogy az Aman-féle tervet átdolgozza. Pollack azonban teljesen új tervet készített. Az udvari kamara viszont megtagadta a Pollack-féle terv támogatását. Közbejött az 1825. évi osztrák pénzügyi krízis, és újabb négy évet kellett várni, hogy 1829. február 28-án megszülessen a legfelsőbb engedély: a Vigadó épülete Pollack Mihály tervei szerint építhető fel. Az előterjesztett munkaterv alapján megbízást kapott a kivitelezésre, és augusztusban már a harmadik emeletet építették. 1832. június 11-én Pollack jelentette, hogy a Vigadó kész, 1833. január 13-án pedig ünnepélyesen megnyitották. Az épületben hamar megindult az élet, novemberben már Strauss, a „valcerkirály" adott hangversenyt, és egymás után léptek fel a kor híres muzsikusai, és zajlottak a bálok. A nagy árvíz károsultjai javára 1839. december 27-től kezdve Liszt Ferenc adott hangversenyeket, de később is többször fellépett. 1848. július 2-án itt ülésezett a forradalmi országgyűlés.

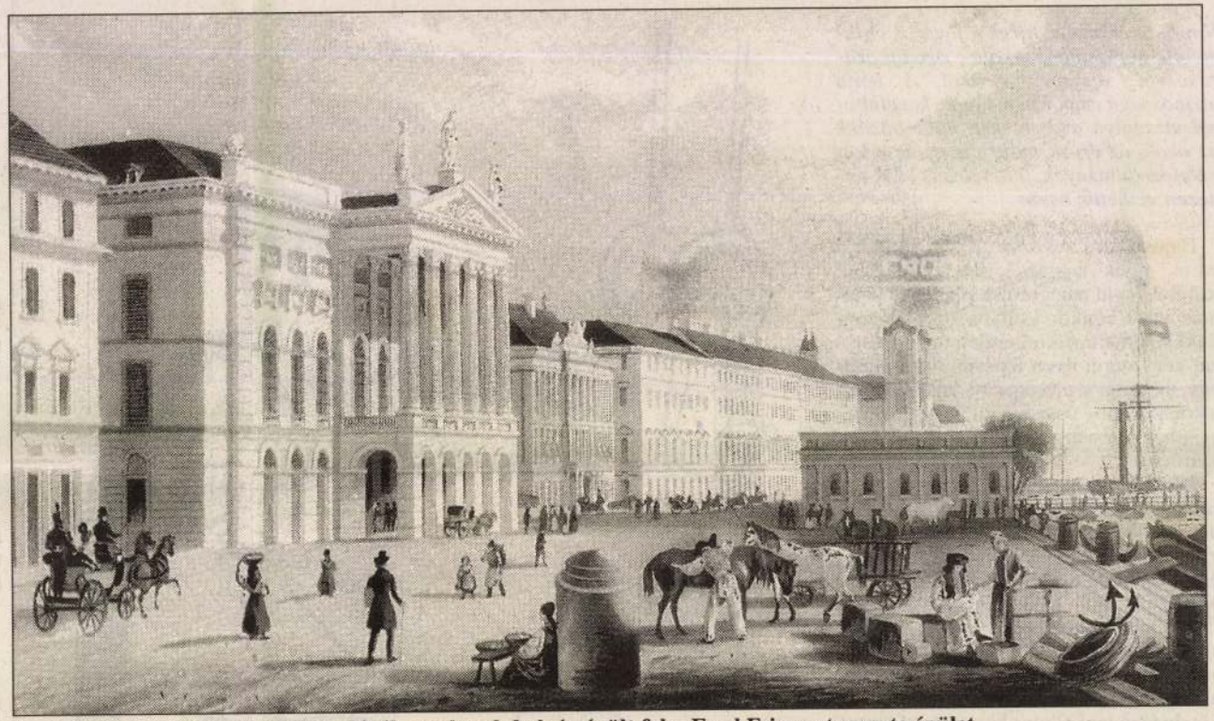

Josef Kuwasseg rajza a régi Vigadóról, amelynek helyén épült fel a Feszl Frigyes tervezte épület

A színház alapozásával együtt elkészültek az alapfalak, meghatározva a Vigadó épületének körvonalait. Ennek betartásával Pollack olyan tervet készített, mely az igényeket minden vonatkozásban kielégítette, térképezése pedig kimagaslott a kor egyetemes építészetéből. A Vigadó és a színházépület közötti összekötő részen – mely a homlokzati síktól kissé visszaugrott – lakásokat helyezett el. A bejáratok az oldalhomlokzatról nyíltak, és a földszint háromhajós, boltozott csarnokába vezettek, ez pedig a lépcsőházhoz és az udvarhoz kapcsolódott. A főhomlokzat közepét széles ívnyílású árkádsor foglalta el, mely könnyű oszlopcsarnokot hordott. A földszint déli sarkán gazdag kiképzésű, oszlopokkal megosztott, nagyméretű kávéházterem helyezkedett el. Felette a Dunával párhuzamosan helyezkedett el a három emelet magasságú nagyterem, íves záródású és felette fekvő ablakokkal. A nagyteremhez csatlakozott félkörívben a cukrászda és a kisterem, mindhárom ünnepélyességet tükröző, gazdag belsőépítészeti kialakítással. Az épület a város jelentős, a Duna-sor megjelenését meghatározó pontja volt. Kiemelkedett a partra néző, egyenletes ritmusú épületek sorából. Toldy Ferenc 1834-ben azt írja róla, hogy

„... Nagyság, forma, márvány és aranyozás egész a fecsérlésig, s mégis ízléssel és nem halmozva: oly gyönyörű egészet adnak, millyenhez hasonlót alig láttam..."

A bombázás után a földszinti részből a kávéház, a söröző és a nagy lépcső túlnyomó része megmaradt. Ezek a Feszl Frigyes tervezte Vigadó építése során semmisültek meg. A ma álló Vigadó alapkövét 1861 februárjában tették le.

Hajós György

szóló
gium
és sz
géve
mán
mán
zett

szék
ideje
a ke
tanu
bünt
a be
igye
bran
gard
brau
dése

Dr. Sárkány Sándor (1906. Dés, ev.) egyetemi magántanár Buda-

egyetem germanisztikai intézetében irodalomtörténeti tanulmányokkal foglalkozott, az állami könyv- és levéltárakban önálló kutató munkát folytatott. Munkájának főeredménye Bécs kulturális szerepének felderítése a XVIII. századi magyar szellemi élet fejlődésében, valamint II. József cenzúra-intézkedéseinek beható megismerése. „Magyarok Mária Terézia udvarában" című munkája önállóan fog megjelenni, „Das josephinische Zensursystem" című dolgozata pedig a bécsi Történetkutató Intézet évkönyvében kerül kiadásra. Könyvtárosi pályájára való előkészületként résztvett Menhardt professzor paleográfiai gyakorlatain.

Dr. Szent-Iványi József (1910, Budapest, ev.) múzeumi segédőr Budapestről (Pongrácz főigazgató), a tanév második felét töltötte ösztöndíjjal Bécsben, hogy az Orsz. Természettudományi Múzeum állattárából magával hozott lepke- és álskorpióanyagot a bécsi Naturhistorisches Museum anyagával egybevesse és tudományosan meghatározza. A különféle vidékről származó anyagban több állatföldrajzi szempontból érdekes fajt talált, amelyeknek leírását a Deutsche Entomologische Zeitschriftben fogja közzétenni. E mellett tanulmányozta a múzeum lepke-, álskorpió- és ősrovaranyagát, Pyralida-gyüjteményét. Konvergencia-vizsgálatokat végzett magashegyi Geometridákon és Pyralidákon. Bécs környékén többízben végzett rovargyüjtést, résztvett a Wiener Entomologischen Gesellschaft több összejövetelén.

Schima Bandi

Uj Magyarság Vasárnapja
1936. jenius 14.

Schima Bandi aranykoszorus győri ötvösművész remekbekészült kürtje, melyet Mussolininek ajándékozott. A kürtpánt egy részlete

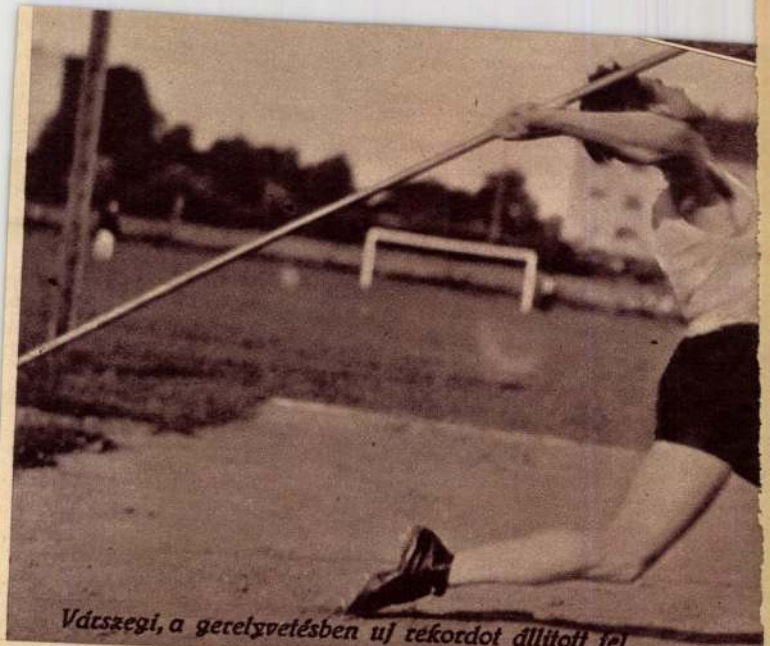

Vátszegi, a gerelyvetésben uj rekordot állitott fel

Schinia Andor

Ötvös Györ-

Szentségtartó, fenti
mure, repr.

Magyar Iparmuvészet

1928. 73. l.

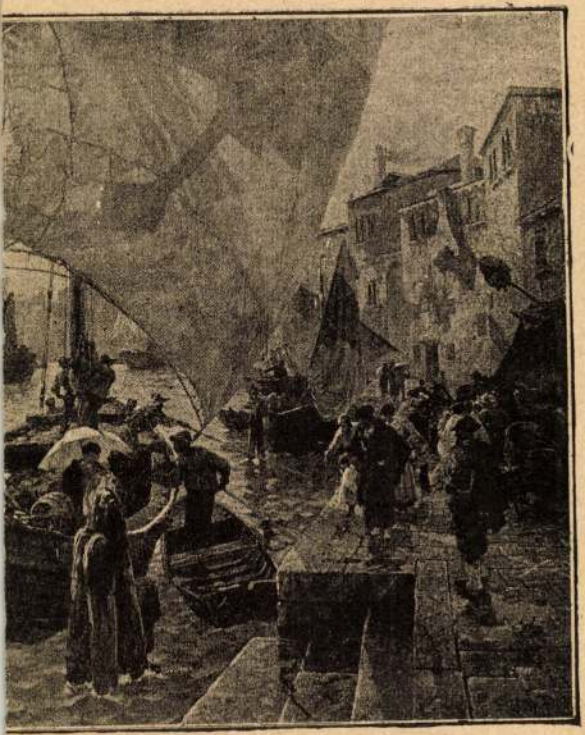

VELENCZEI GIUDECCA TÁJÁN

Schima András

ötvös

Ly Magyarság, 1935-

okt. 6

MAGYAR ÖTVÖSMŰVÉSZ OLASZ KITÜNTETÉSE

Schima Bandi győri aranykoszorús iparművészt, aki ötvösremekeivel seregnyi díjat és dicsőséget szerzett az ország határain túl is, nagy kitüntetés érte. Az ipartestületek országos központjának javaslatára az olasz nemzeti fasiszta kézműves szövetség 5000 lirás tanulmányi ösztöndíját nyerte el seregnyi versenyző közül. Schima Bandi gyerekkorától kezdve ösztönös hajlamot árult el az ötvösművészet iránt és leghőbb vágya az volt, hogy Olaszországban tanulmányozhassa az ötvösművészet királyának, Benvenuto Cellininek zseniális alkotásait. A győri iparművész túl az ötvenen végre elérte álmainak beteljesülését és Olaszországban tanulmányozhatja azt a művészetet, amelynek ma ő a legelső képviselője a magyar művészek között.

HÁZA

EST, VIII. | BAROSS-U. 11. ÉS ÜLLŐI-ÚT 14.

: 42-3-64. | (Kálvin-tér közelében)

Budapest, a postabélyeg kelte.

CÍM!

ságkötése alkalmából fogadja őszinte jókívána-
gedje meg, hogy becses figyelmébe ajánljam
relt butoráruházamat.

táron tartok ***óriási*** *választékban minden igényt*
szobákat, ebédlőberendezéseket, kombi-
zéseket, kárpitozott árut és konyhabuto-
gyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Schima Bandi

iparművész

l.

Győri kiáll. 1919-1929

46-l.

Schirma Bandi

Thieme Becker
XXX - 72.C.
(Lyka)

ENDRŐD.

(Nyomtatvány)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

<Schirna Bandi>

cikke

<] Mondanivalóm az iparművészetről –

Győri kiáll 1919–1929

32 – 40. l.

yv és hirlapbizomanyos
BEREGSZASZ

T.
"E U R O P A ."-lapterjesztő vállalat,

B u d a p e s t ,V.
Rotamér u.12.

Schima Bandi

l.

Grövi kiáll. 1919-1929

5. l. 10. l. 27. l.

30. l. 41. l.

Schima Bandi

Erod

Győri kamle

1932. 261. l.

(s. e. = A győri tűzoltó-ünnep. Keppel.)

dexünk, amelynek díszítése maradéktalanul francia szellemben készült, mégpedig a *sárospataki* domonkosrendi kolostorban. A kódex PETRI LOMBARDI: „*Commentarius in secundum librum Sententiarium* című munkáját tartalmazza,[10] és egyetlen szöveg-

[10] Budapesti Egyetemi Könyvtár Cod. Lat. 38. 2°. — SZILÁGYI A.: Catalogus codicum bibliothecae universitatis regiae scientiarum budapestiensis, Budapestini, 1881. 19. l. — BERKOVITS ILONA: A budapesti Egyetemi Könyvtár festett kéziratainak egy csoportja. MKSz. 1931. 4. l. Klny. is.

kezdő iniciáléját jellegzetes francia modorban festették a század elején. Kék Q betű ez, amelyet belül arany, rózsaszín és piros díszítés tölt ki, míg a betűből a lap belső szélén arany pontokkal díszített kék-rózsaszín, alul tüskés csigába kanyarodó szár húzódik végig. A díszítés kétségtelenül egy Párizsban iskolázott szerzetes műve, szinte francia munka; egyéni, hazai vonásokat nem igen ismerhetünk fel benne. De fennmaradt egy másik magyar kódex is, egy *Commentarii in evangelium Marci*,[11] amely ismeretlen he-

[11] Budapesti Egyetemi Könyvtár Cod. Lat. 49. 4°. — SZILÁGYI A. id. m. 29. l. — BERKOVITS I. id. m. 4. l.

lyen, talán ugyancsak egy dominikánus kolostorban készült. Mestere szintén francia mintaképeket követ, de már nem oly híven, mint a sárospataki dominikánus; a francia formasajátosságok itt

Schima Bandi

1931. győri őszi Eidlf-

a Győri Torna és Evezős Egylet számára készített bronz az kiff -

Kató Sándor:

Képzőművészeti szemle.

Győri szemle -

1932. 65. l.

kissé már átalakulnak. A kódex egyetlen festett iniciáléja, a szövegkezdő Q betű, kék színű, s belsejét lila alapon háromszirmú arany fleuronnée levélkék díszítik. Miként a sárospataki dominikánus kódexet, úgy ezt is vastag fedőfestékkel és valódi arannyal színezte mestere. A miniátor munkája azonban a francia mintaképeknél nehézkesebb, elnagyoltabb; a mester nem mélyed el a részletek hajszálfínom kidolgozásába; inkább formában követi mintaképeit, mint szellemben.

Schima Bandi

ötvös

l.

Képmüvészet

1943. 153. l.

ttek, ügyvezető igazgatóvá dr. Csánky Dénest, főtitkárrá szlán Zoltánt, pénztárossá Tószeghy Richárdot, ellenőrré ger Ödönt és ügyésszé dr. Neményi Bertalant választ- A választmány új tagjai lettek dr. Meller Simon és g Antal. — Az Egyesület tizenötévi működésének mél- lapunk hasábjain legközelebb visszatérünk.

Szent István Emlékév Országos Bizottsága Vác számára történelmi festményt adományoz, melynek László és Géza hercegek vadászata és a székesegyház sa.

szűkebbkörű pályázatra meghívást nyertek: *Emőd Heintz* Henrik, *Istokovits* Kálmán, *Krusnyák* Károly, *yi* László festőművészek. Közülük a pályázaton való elről lemondott *Krusnyák* Károly.

Bíráló Bizottság *Hóman* Bálint m. kir. titkos tanácsos ete alatt egyhangú határozatával *Heintz* Henrik pályaíját fogadta el kivitelezésre.

város az adományozással kapcsolatban kötelezettséget egy művészi díszkútnak a város költségén való felára.

—

m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az Irodalmi és Művészeti Tanács javaslata alapján székelyösztöndíjban részesítette a következő festőművészeket: is Lászlót, *Éless* Istvánt, *Csiki Gál* Jánost, *Koffán* Károlyt, *Maronyák* Józsefet, *Rafael* Viktort, *Mágori-Vargha* és farádi *Veress* Izabellát, az Országos M. Kir Képzőzeti Főiskola rektorának javaslata alapján pedig Kundt Kőhalmi László, Veress Pál és Bod László képzőművéőiskolai hallgatókat.

—

m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a M. Iparteni Intéző Bizottsággal együtt ugyancsak az Orsz.

a cégek kiszállítási ügyét és ne kelljen ezért szövetkezetbe tömörülniök sem a kereskedőknek, sem a termelőknek. Szünjön meg az a rendszer, hogy a kompenzációt csak olyan szövetkezések tudják elintézni, mint amit a miniszteri kiküldött bejelentett. Nem tartjuk helyesnek, hogy a cserekereskedelmet olyan szövetkezettel bonyolítsák le, amelynek nagy hitele van Lengyelországban, mert »közéleti férfiak is ülnek az igazgatóságában«. Mi nem így akarunk üzletet kötni, mert akkor drágák leszünk és nem tudunk versenyben maradni a lengyel piacon. A valutadifferenciákat is rendezni kell.

— Tokajhegyalja borkereskedelme halálra van ítélve — mondják a legtöbb helyen. Vajjon segítségére sietnek-e a legutolsó percben?... A legnagyobb baj? Nincs pénz a Hegyalján. A kereskedők kényszeredetten elesnek a külföldi értékesítési lehetőségtől és velük pusztul a termelő is.

Külföldiek is érdeklődnek a pécsi gyümölcskiállítás iránt

Szeptember 6-án, 7-én és 8-án *Pécsett nagyszabású gyümölcs- és szőlőkiállítást rendeznek.* A pécsi és baranyai termelők már erősen készülődnek a kiállításra. Az előjelek szerint *a mostani kiállítás sokkal nagyobbméretű lesz, mint a multévi.* A kiállításra már eddig is nagyon sokan jelentkeztek.

Külföld részéről is érdeklődés mutatkozik a kiállítás iránt. A rendezőségnek ugyanis már *több külföldi gyümölcskereskedő jelentette be érkezését.* Az idegenek *a pécsi exportlehetőségeket akarják tanulmányozni.*

Belső kölcsönt az építkezések megindítására

A sürgős megoldásra váró gazdasági feladatok pénzügyi előfeltételeinek biztosítására irányuló javaslatok sorában egyre inkább előtérbe kerül *egy belső kölcsön felvételének kérdése.* A külföldi hitelforrások csaknem teljes elzárkózása következtében *a magunk erejére vagyunk utalva* s viszont mielőbb gondoskodni kell a gazdasági vérkeringés felélénkítéséről, *elsősorban az építkezések és közmunkák megindításáról.*

Különösen az iparosság követeli az építőipar foglalkoztatását, mert ezen a réven az építőiparral kapcsolatos számos egyéb iparág is munkához, keresethez jut. Legutóbb *Papp* József, az IPOK elnöke adott erőteljes kifejezést az iparosság ama kívánságának, hogy *belföldi kölcsönnel biztosítsák az országépítő munka megkezdését.* E célra belföldi építőkölcsönalapot kell teremteni nyereménykötvények biztosításával. Hivatkozott *Papp* József az alasz tripoliszi sorsjáték nagy eredményeire, amelynek hatása alatt az olasz kormány legújabban az ún. meráni kölcsönt veszi fel sorsjegyek kibocsátásával.

Legújabban *Reményi-Schneller* Lajos is propagálja a belső kölcsön felvételét, nyereménykötvények kibocsátása útján, mert *ezen az alapon lehet a legjobban a lakosság legszélesebb rétegeinek bekapcsolását biztosítani.*

E tervek előkészítése és megvalósítása gazdasági életünk sürgős szükséglete. *Nem tévesen értelmezett takarékosság, amely minden beruházást, építkezést jövőbeli jobb időkre halaszt, a termelő erők elsorvadásához és teljes pusztulásához vezet.*

K. R.

— **Schima Bandi győri ötvösmester** kapta meg az olasz kézművesipari központ ötezerlírás tanulmányi ösztöndíját, amelyet az olasz kézművesipari szövetség oly magyar kézműves-iparos részére ítélt ki, aki valamely tipikusan olasz mesterségben kívánja tudását tökéletesíteni. *Közel negyven pályázat érkezett e jelentős ösztöndíjra,* amelyet az Ipartestületek Országos Központjának elnöksége legutóbbi ülésében *Schima* Bandi győri ötvösiparosnak adományozott. Az IPOK az ösztöndíj odaítélésével egyrészről *Schima* Bandi ötvösmesternek ipara fejlesztése terén eddig elért eredményeit honorálta, másrészről pedig lehetőséget nyujtott neki arra, hogy *komoly iparművészeti munkaprogramját külföldi útján a régi nagy olasz ötvösmesterek munkáinak, valamint a fejlett modern olasz ötvösipar tanulmányozásával valóra válthassa. Schima* Bandi egyébként annak idején megnyerte *Az Est* tehetségpályázatának egyik ezerpengős díját.

Járhat-e házhoz a fodrásznő?

A házhoz járó fodrásznők, akiket a köznyelv általában frizernőknek nevez, kétségtelenül igen jelentékeny versenyt támasztanak az üzlettel rendelkező fodrászipariosoknak. Ezek miatt *az ország különböző városaiban mozgalmat indítottak ipartestületük útján és arra kérték az elsőfokú iparhatóságot, hogy a kiadott »házaló« iparengedélyeket vegye revizió alá.* A városok közül legutóbb *Miskolc* ebben az ügyben felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez és arra kérte, hogy foglaljon ebben a kérdésben állást. *A miniszter most válaszolt Miskolc polgármesterének.* A válasz így szól:

— Az ipartörvény értelmében az ipar gyakorlásának helyét be kell jelenteni, amiből következik, hogy annak, aki ipart gyakorol, iparüzési hellyel kell rendelkeznie. Ugyane törvényből következik, hogy az ipargyakorlás helye: vagy üzlethelyiség, vagy az iparos lakása. *Azok a fodrászok tehát, akik üzlethelyiséget nem tartanak fenn, hanem az ipargyakorlás helyéül lakásukat jelentik be, iparukat gyakorolhatják, méghpedig a közönség hívására a megrendelő magánlakásán is.* Ezidőszerint nincsen olyan jogszabály, amelynek alapján fodrászüzlethelyiség fenntartása kötelező volna.

A miniszteri döntés a fodrászipariosok körében elkedvetlenedést okozott s most fölterjesztésben arra kérik a minisztert, gondoskodjék megfelelő jogszabályról, amely a házaló fodrásziparosok tűrhetetlen versenyét lehetetlenné teszi, mert nem lehet, hogy elpusztuljon az ország sok értékes adófizető államfenntartó polgára, mint amilyen a magyar fodrászipari társadalom.

— **Öt napig tartó lakberendezési kiállítást és divatrevüt** rendeznek Pécsett a Jótékony Nőegyletben. A kiállítás *szeptember 8-án kezdődik, 13-án zárul.*

— **Osztrák sütőkongresszus.** Az osztrák sütők szeptember 8-án, 9-én, 10-én *Linzben sütőkongresszust rendeznek.* Ebből az alkalomból a magyar sütőiparosok körében mozgalom indult meg, hogy ötnapos kirándulás keretében *minél többen résztvehessenek a linzi kongresszuson.*

— **A székesfehérvári iparosság** augusztus 31-iki kezdettel *nyolcnapos kiállítást rendez.* A nagyszabású kiállításon *ügyszólván minden szakma szerepel.*

A korlátozott munkaidő és a minimális munkabér sikere az asztalosiparban

Az asztalosipar többesztendős küzdelme fejeződött be azoknak a rendeleteknek a kiadásával, amelyeket a kormányzat *a heti 48 órás munkahét és a hivatalosan megállapított minimális munkabérek bevezetésével írt elő a szakmában.*

Az Iparos és Kereskedő Napló állandóan foglalkozott az asztalosipar ügyeivel, feltárta a jobb sorsra érdemes és európai hírű szakma helyzetét. A bajok orvoslása érdekében rámutatott arra is, hogy *egyik legfontosabb probléma az aránytalanul eltérő munkaidő* és ezzel kapcsolatban az ugyanecsak nagy különbözeteket mutató munkabérek rendezésének a kérdése.

Az asztalosszakma gyűlései, kongresszusai sorozatosan állást foglaltak e problémák megoldása érdekében, az Asztalosmesterek Országos Szövetsége megszavaztatta a vidéki helységek asztalosiparosságát, az illetékes tényezők tudomására hozta az egyöntetű és a munkások kívánságával együtt megnyilvánuló követelést, — *de sajnos, hosszú időn keresztül eredmény nélkül.*

Bornemisza Géza ipari és ideiglenes kereskedelmi miniszter hivatalbalépésének első percétől kezdve *a legnagyobb megértést tanusította e kérdések iránt* és az első alkalommal tett igéretéhez híven, sietett is azokat megvalósítani.

Előtte nem volt vitás, hogy itt sürgősen cselekedni kell, mert sem munkás-, sem pedig iparosszempontból nem lehtséges, hogy az üzemek között *közel százszázalékos eltérések* legyenek úgy a munkaidő, mint a munkabérek tekintetében.

Itt valóban be kellett látni, hogy szó sem lehet egyenlő versenyfeltételekről akkor, amidőn az üzemek egy része korlátlan munkaidő és lehetetlen munkabérek mellett dolgozik, míg más, rendes munkabéreket fizető és normális munkaidőt foglalkoztató műhelyek tulajdonosai a munkák vállalása tekintetében háttérbe szorulnak, nem tudják foglalkoztatásukat biztosítani és *ennek következtében munkásaikat sem bírják tovább alkalmazni.*

A szakmai kérdéseken túl, az általános gazdasági szempontokat is figyelembe véve, *a kormány által kiadott rendeletek rendkívül nagy jelentőségűek és ha ezek a többi szakmákban is általános érvényűvé válnak, ezek hatásai nemcsak a munkásság fogyasztóképességének növekedésében, hanem egyéb vonatkozásokban is előnyösen fognak megnyilatkozni.*

Nem lehet vitatni, a rendeletek életbeléptetése okoz bizonyos átmeneti nehézségeket és zökkenőket. Igaz, hogy *az asztalosipar termékei bizonyos mértékben megdrágulnak* és a megrendelt munkáknál a közönség kénytelen lesz azt a különbözetet elviselni, ami az előre nem látható intézkedések miatt következett be. Az is igaz, hogy a helytelen termelést folytató üzemek egy része talán nem lelkesedik az új rendért, de *mindezek a szempontok eltörpülnek azok mellett a kedvező hatások mellett, amelyek a későbbiek során minden bizonnyal, az egész vonalon mutatkozni fognak.*

Az a körülmény, hogy az egyes üzemek kalkulációi között nem lesznek kirívó eltérések, hogy a munkabért mindenkinek egyformán kell fizetnie, senki sem dolgozhat többet, mint amennyit a rendelet megenged: *nem magában véve is olyan intézkedés, ami nemcsak az érdekelt iparosoknak és munkásoknak használ, hanem maga után vonja, hogy nem lesz érdemes silány minőségű és a közönség megkárosítására vezető értéktelen munkákat készíteni.* A hivatalosan megállapított munkabérek alapján minden asztalosnak módjában lesz — sőt nem is tehet egyebet — rendes árakan vállalni és készíteni munkát és *minden tekintetben törekedniök kell a közönség igényeinek legtökéletesebb kielégítésére.*

Hogy ezekre a rendelkezésekre mennyire szükség volt, igazolja az a körülmény, hogy mind a korábbi állásfoglalás egyhangú volt, mind a rendeletek kiadása *általánosságban megnyugvást keltett.*

A kormány legújabb rendeletei révén, mint mondottuk is, *rendkívüli kötelezettségek* hárulnak minden olyan iparosra, aki túlteszi magát a szabályokon és aki továbbra is azt próbálja tenni, ami neki jólesik.

Az asztalosipar tagjai megértették a legutóbbi nagygyűlésen, hogy a rendelet hatása nem következhet be egyik napról a másikra, *itt átmeneti időre van szükség,* ami után egész bizonyosan mutatkozni fog az eredmény.

A kormányzat elhatározó lépése arra készteti az asztalosiparosokat, hogy most már a munka vállalatbaadása esetén számoljanak, *jobban és rendesebben, mint eddig* — és e rendeletek révén lehet majd elérni, hogy *a magyar asztalosipar saját magával szemben is gyakorolja kötelességét.*

Ami most történik, nem egyéb, mint egészséges kiegyenlítési folyamat. Ez felbecsülhetetlen értékű a munkások és érdekelt iparosok szempontjából, de egyben *útmutatást jelent úgy más szakmák, mint az illetékesek számára, hogy a megváltozott körülmények között az egész vonalon tegyék meg azokat a lépéseket, melyek nélkül az asztalosipar nem képes fennmaradását biztosítani.*

A kiadott rendeletek *fordulópontot jelentenek a szakma életében* és ezek megfelelő végrehajtása esetén nemcsak azokat tölti el majd jó érzés, akik ezekért oly sokat harcoltak, hanem azokat is, akik áthatva az idők szellemétől és a viszonyok parancsszavától, — elég bátrak és okosak voltak ahhoz, hogy azt tegyék, amire éppen szükség van.

A két rendelet és a szakmai intézmények által kiadott irányárak az asztalosiparnak új, az eddiginél *egészségesebb utakon való elindulását tették lehetővé.*

Füredy Lajos.

Négyezer látogatója volt a kézművesipari bemutatónak

A kézművesipari mintaműhelyek és vándorládák bemutatóját az iparügyi minisztérium augusztus 18-ika és 21-ike között rendezte a *Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet nagytermében.* A bemutató iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg a szakmabeli iparosok és a közönség részéről. Rövid négy nap alatt *körülbelül 4000 látogatója volt a bemutatónak,* akiknek legnagyobb része alaposan megszemlélte az egyes kiállított műhelyberendezéseket.

Augusztus 22-én délelőtt a bemutatott műhelyeket az Ipartestületek Országos Központjának vezetősége és a budapesti, valamint környéki ipartestületek képviselői előtt ismertették, akiknek alkalmuk volt, hogy az iparügyi minisztériumnak a kézművesipar fellendítése érdekében tett eme akciójával kapcsolatban esetleg megnyilvánuló kívánságaikat és elgondolásaikat a minisztérium tudomására hozzák.

— **A gyöngyösi Iparosok Dalköre** tízéves fennállása alkalmából zászlószentelési és jubileumi ünnepséget rendezett, amelyen megjelent dr. *Winchkler* István államtitkár, országgyűlési képviselő is.

Szabott ár vagy alku?

Irta: Dán Leó,
a „Fővárosi Kereskedők Egyesülete“ társelnöke

Hol felbukkan, hol elül. Nekibuzdulunk és abbamarad. Ülésezünk, ankétozunk, határozunk, lelkesedünk és végül marad minden a régiben. Ahogy volt. Pedig... és éppen erről essék itt néhány szó.

A *»szabott árakról«* beszélünk. *Ki kell írni számokban az áruknak legolcsóbban kalkulált, becsületes árát*, a fogyasztó érdekeit is a magunkéval harmóniába hozva. Nem nőhetnek a fák az égig itt sem. Hiszen *a verseny*, az az áldás küzdelem, amellyel ma mindenkinek meg kell birkóznia, amúgy is kiegyensúlyozza az árakat. Ha drágábbak vagyunk a szomszédnál, hozzá mennek és mi hoppon maradunk. Ettől tehát nem kell félni a fogyasztás berkeiben. Hanem igenis félnünk kell, hogy *a tisztességes, a becsületes detailkereskedelem*, amely legjobb tudásával igyekszik a fogyasztó igényeit kielégíteni, hovatovább elsenyved. Különösen, ha minden becsületes törekvése mellett sem tud *komolyan kalkulálni*. Amit viszont csakis a szabott árak elvének becsületes betartásával biztosíthat magának.

De nem is *tud* a tisztességes kereskedelem józanul kalkulálni, ha nem erre rendezkedik be. A vevő, mihelyt észreveszi, hogy *»itt lehet«*, alkudozásba kezd. Az eladó meg nekikeseredik és elveszti maga alatt a talajt. És most már, mert a verseny is »engedett« az árból, ő sem ereszti ki a vevőt. *Mi következik ezután?* Egyszerre vagy azt veszi észre, ha kalkuláció nélkül minden áron »eladogat«, hogy »befellegzett« és megkérheti maga ellen, a legjobb szándékok mellett is, a: csődönkívüli kényszeregyességet, avagy végül is számol azzal, hogy vevője amúgy is alkuszik és most azután derűre-borúra »nekikéri« az árakat, hogy azután maga is — derűre-borúra »engedgethessen«. Ezzel azonban nemcsak ő maga, de most már a vevője is póruljárt...

Egy pár külföldi példát. Egy nagyobb nyugati városban lakó ismerősöm felkérésére elmentem vele egy ottani szűcskartársamhoz. Megmondta a darab árát. Én csak a minőségi szakértősködésre vállalkoztam, árakba beleszólni nem tartottam illomosnak. Valamivel kevesebbet igért be ismerősöm, mint amit kértek, mire az eladó *»nálunk nem alkusznak, áraink szabottak«* és *»mi igazat mondunk árban és minőségben«* udvarias, de határozott kijelentései kapcsán visszarakta, a különben nagyértékű szőrmedarabot. A fél végül mégis megvette. Nálunk ezt itthon ugyan 25—30%-kal olcsóbban kaphatta volna meg. Más. Egy másik ismerősöm beszéli, hogy egy másik nagyváros fővonali üzletében valami bőrdiszműárut akart venni. 35 egységet kértek, ő pedig 30-at »igért be« érte. A segéd odahívja a főnökét, aki elveszi tőle a kérdéses tárgyat és *»Uram, önnek nem adunk el«* felkiáltással tette vissza a szekrénybe az árut. *»Miért, talán megbántottam?«* volt a sértődött kérdés. *»De mennyire. Itt igazat mondanak.«* Imponált. Megvette.

Talán elég is e pár találomra kikapott példa annak illusztrálására, hogy úgy a vevő-fél, mint az eladó is a legjobban járnak, különösen oly cikknél, ahol minőségileg nem márkázott áruról van szó, ha *nem bizalmi alapon* jön létre a vétel, — ha a *»szabott árak«* elve érvényesül végig az egész vonalon. Nem szólva azokról a lealacsonyító alkudozásokról, amelyek nemcsak időtrablók, de egyben a legnagyobb bizonytalanságot adják. Egyfelől a vevő sohasem tudhatja: hol az *alku első határa*, de másfelől az eladó is furcsa helyzetbe kerül, ha egyiknek ugyanazt enyniyért, a másik jobban alkuvónak meg jelentősen olcsóbban adta portékáját. Elképzelhető, mily érzelmeket vált ki a vevőből az ilyen »eljárás«. Tudjuk, mindenki szívesen vezetné be és tartaná magát a szigorúan szabott árakhoz, ha — *lehetne. Együtt kell üvölteni a farkasokkal* — mondják. Ha az egyik kezdi, utána kell — szükségképpen — mennie a másiknak is. Ámde végül is az, aki nem becsüli és becsülteti meg magát annyira, hogy a kimondott szóban, minőségileg, származásra, eredetre és árra vonatkozással meg is lehessen bízni, az csak maga látja kárát. Idézem azt az angol közmondást, mely szerint: *»honesty is the best policy«* — *(tisztesség a legjobb politika.* De egyben megállapítom: jobb — *üzlet is.* S mivel minden üzleti ténykedésnek alapja kell, hogy a *tisztesség, a becsületesség* és a — *bizalom* legyen; aki nem a pillanatszülte, vélt — de csak vélt — előnyöknek, hanem üzletének, jövőjének él, az komolyan kell, hogy a *»szabott árak«* elvét vallja és vállalja is. A közelgő őszi szezón előtt feladata lesz a gazdasági detailista közületeknek, hogy e kérdéssel, most már végre behatóan, ne csak foglalkozzanak, de meg is valósítsák azt. Talán sok minden kérdés másként alakulna és sok aktuális probléma is tető alá kerülhetne, ha ezzel megalapoztuk *közbizalmi ténykedésünk* épületét. Próbáljuk csak meg. Hátha megleljük benne azt az orvosszert, amelyre már oly régen várunk. *Valósítsuk meg a »szabott árak«-at a detailkereskedelem egész vonalán...*

Házivarrónő nem dolgozhat iparigazolvány nélkül

Az egyik vidéki városban a hivatásos nőszabók az iparhatóságnál *feljelentést tettek egy házivarrónő ellen azon a címen, hogy iparigazolvány nélkül folytat szabóipari tevékenységet.* Első fokon *felmentő ítéletet* hoztak azzal az indokolással, hogy a terheltnek vád tárgyává tett tevékenysége az ipartörvény rendelkezései alá nem vonható bérmunka, illetve háziipar.

A feljelentők az ítélet ellen az alispánhoz fellebbeztek. Az alispán meg is változtatta az ítéletet: *bűnösnek mondotta ki a házivarrónőt a nőiszabóiparnak iparigazolvány nélkül való folytatása miatt.* Az indokolás a következőket mondja:

— Téves az elsőfokú hatóságnak az az álláspontja, hogy a házhoz járó varrónő tevékenysége nem esik az ipartörvény rendelkezései alá és a 86.982/1924. számú kereskedelemügyi miniszteri jogszabály erejével nem rendezte volna az ügyet. Ez a kereskedelemügyi miniszteri rendelet ugyanis a 78.000/1923. számú kereskedelemügyi rendeletnek 78. szakaszában szabályozott háziipari foglalkozások és bérmunkaügyek kiegészítő és magyarázó rendelkezése s így jogszabály erejével bír. Intenciója az önálló iparűzők megvédése és annak megakadályozása, hogy bérmunka leple alatt bárki is ipart folytathasson. Az iparigazolvány nélkül való munkavállalást kívánja megakadályozni a 78.000. számú rendelet 51. szakasza is, amikor módot ad arra, hogy a nőiszabóipar önálló gyakorlásához megkívánt szakképzettséget a húsz évnél idősebb nők szakvizsgálat letételével is igazolhassák. Igy meg van adva a lehetősége az iparigazolvány megszerzésének és nem áll fenn az a szociális szükségesség, hogy az ilyen tevékenységet bérmunkának minősítsék.

A varrónő az ítélet ellen fellebbezett a kihágási tanácshoz, amely végzésével *a fellebbezést elutasította. Igy a másodfokú ítélet jogerőssé vált.*

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-t. nyomása. Nyomdaigazgató: Wózner I.

IPAROS ÉS KERESKEDŐ NAPLÓ

A PESTI NAPLÓ MELLÉKLETE

Magyar sütőmester a berlini olimpiászon

A németek érdekes kérése a magyar sütőkhöz

A német sütőipartestületek birodalmi szövetsége *érdekes kéréssel* fordult a Magyar Sütők Országos Szövetségéhez. A német sütők arra kérik magyar kollegáikat: *közöljék velük azoknak a különleges magyar sütőipari termékeknek készítési módját, amelyek Magyarországon közkeletűek.*

Ez a kérés az 1936. évi berlini olimpiásszal kapcsolatos. A németek ugyanis elhatározták, hogy az olimpiász tartama alatt az egyes nemzetek különleges ételnemüit forgalomba hozzák, hogy így *az olimpiai faluba érkező idegeneket saját hazájuk termékeivel szolgálhassák ki.* Hogy ezt a céljukat elérjék, már most a különböző nemzetek sütőipari szervezeteihez fordultak. *Igy került sor a magyar sütőkre is.*

Amint a Magyar Sütők Országos Szövetsége a németek kérését megkapta, *azonnal az iparügyi és földmüvelésügyi minisztériumhoz fordult.* A magyar sütők azt kérték a két minisztériumtól: *tegyék lehetővé, hogy a szövetség elsőrendű sütőmestert küldjön ki Németországba az olimpiászra.* Ennek a sütőmesternek az lenne a feladata, hogy felügyelete és útmutatása alapján magyar lisztből készült élelmiszereket állítsanak elő. A Magyar Sütők Szövetsége hangsúlyozza: *az olimpiász alatt nagyszerű propaganda kínálkozik arra, hogy a magyar liszt elvesztett külföldi piacait visszaszerezzük.*

Milyen különleges magyar sütőipari termékeket készítenének az olimpiai faluban? Elsősorban *zsemlyét, kiflit, búzakenyeret, tepertős pogácsát stb.*

A magyar sütők remélik, hogy a minisztériumok eleget tesznek a kérésnek és *akkor megvalósulhat ez a kitűnő elgondolás.*

Mi a baj a Tokajhegyalján?

Nyilatkoznak a borkereskedők az értékesítési nehézségekről

Tokajhegyalja borkereskedői érthető érdeklődéssel kísérték a most tartott nagyszabású értekezletet, amelyen résztvett a Külkereskedelmi Hivatal borosztályának vezetője és a miniszteri kiküldötteken kívül *a hegyaljai szőlősgazdák és borkereskedők tekintélyes része.*

A borkereskedők — eltérően a termelőktől — *egyáltalában nem szóltak a javaslatokhoz*, ami nagy feltűnést keltett. — »Pedig nagyon érthető a hallgatásunk« — mondják a borkereskedők. — »Nem találjuk értelmét annak, hogy szóljunk, *ha mindent szövetkezetbe akarnak tömöríteni és ki akarják zárni a borkereskedelmet.* Tokajhegyalja borkereskedelme évek óta halálra van ítélve és ezen nem tudunk segíteni, mind elpusztulunk.«

Felkerestünk néhány borkereskedőt, *nyilatkozzanak a tokajhegyaljai borkereskedők helyzetéről és világítsanak rá a hibák okára.* A válaszokat a következőkben sűríthetjük össze:

— Tokajhegyalja régi, becsületes borkereskedőinek köszönhette azt, hogy a borok megfelelő árakon kerülnek ki a pincéből és ha a termelőnek pénzre volt szüksége, pénzhez is juthatott, anélkül, hogy a kereskedők kihasználták volna a termelő helyzetét. A szőlőmunkások is jól kereshettek. Egyébre sem kell mutatnunk, mint arra, hogy *amíg a kereskedőknek »jól ment«, addig a termelőknek sem volt panaszuk.* A kereskedőt, a tokajhegyaljai borok elhelyezőjét tönkretette a néhány év előtti óriási árzuhanás és a lengyel piac bizonytalansága. *A borok ára harmadára esett* és nem volt, aki megállítsa az árzuhanást, nem volt, aki segítsen.

— A miniszteri kiküldött arról beszélt, hogy kisebb cégek exportja nehezebben bonyolítható le és *ezért szükséges a termelők szövetkezetbe tömörítése.* A kereskedőt így ki akarják kapcsolni az értékesítésből, jóllehet, régi piacukon, Lengyelországban a régi vevőkört kellene felkeresniök és ismét a kereskedőknek kellene kezükbe venni az értékesítést.

A miniszteri kiküldött azt kívánta, hogy a szövetkezéshez a tokajhegyaljai nagykereskedelem adja a főkét. A tokajhegyaljai borkereskedelem mai helyzetében csak az értékesítéshez szükséges összeköttetését adhatja. Ne csak a szövetkezetnek adjon minden az állam, de *juttasson olcsó kölcsönt a borkereskedőknek is, mert egyedül úgy menthető meg Tokajhegyalja, ha ismét a kereskedők veszik kezükbe az értékesítést.*

— A borkereskedők is szükségesnek látják a borszabadraktár felállítását Lengyelországban, azonban úgy, hogy a szabadraktár ne legyen drága. Állami ellenőrzés alatt mindenki maga kezelhesse a borokat. Ne legyen senkinek kivételes kiszállítási kedvezménye. *A Külkereskedelmi Hivatal mint önálló szerv maga intézze*

— **Negyven éves a Daily Mail.** *Londonból* jelentik: Most ünnepli Anglia egyik legelterjedtebb ujságja, a *Daily Mail* 40-ik születésnapját. 1896-ban indult meg Lord *Northcliffe* vezetése alatt ez a nagy ujság, amelynek példányszáma ma kétmillió körül jár. Egészen új elvek vezették a fiatal lord Northcliffet a Daily Mail megindításakor és teljesen új típusú napilappal lépett az uccára. Ugy számították, hogy mingyárt az első nap *százezer példányt* adnak el, de kiderült, hogy nagyon is pesszimisták voltak ebben a becslésben, mert *397.215 példány kelt el az első reggel.* A búr háború hozta meg a Daily Mail igazi sikerét, amikor Northcliffe haditudósítóinak hadserege fürgeségével *megelőzte a többi ujságot.* A békefeltételeket például *teljes két héttel előbb* közölte a Daily Mail, mielőtt az alsóházban előterjesztették volna. Lord Northcliffe volt talán *a világháború veszedelmének leghatalmasabb hirdetője.* Ő volt, aki elsőnek fedezte fel a *repülőgép jelentőségét* és Bleriot a *Daily Mail* pályadíjának elnyerésére szállt fel a csatorna átrepülésére. Ugyancsak a Daily Mail 10.000 fontos díja tüzelte *az első óceánrepülőket,* amikor Sir John *Alcock* és Sir A. Whitten *Brown* 1919-ben Amerikából Európába repült. A *fotoriportázs* rohamos terjedése is sokat köszönhet a Daily Mailnek, amely a felvételek Londonba szállítására *egész légiflottát szokott mozgósítani.* A Daily Mail mostani tulajdonosának, lord Northcliffe öccsének, lord *Rothermerenek,* a magyar igazság érdekében felemelt messzehangzó szava szintén kiemelkedő állomása ennek a nagy világlapnak a karrierjében.

— **Nyomora miatt...** Sashalmon, az állami lakótelep egyik lakásában, eszméletlenül találták ma reggel *Kovács* Pálné 33 éves varrónőt. Kihívták a mentőket, akik megállapították, hogy a varrónő lúgkővel megmérgezte magát. Életveszélyes állapotban szállították a Horthy Miklós kórházba. Nyomora miatt akart meghalni.

— **Félnek a háborútól, amerikai állampolgárok akarnak lenni.** A washingtoni külügyi hivatalt állandóan ostromolják az amerikai állampolgárságot kérő idegenek, úgy hogy *Hull* külügyminiszter felhatalmazást kért *az útlevélhivatal személyzetének megkettőzésére.* Clinton *Machran,* az útlevélhivatal főnöke a washingtoni törvényhozás bizottsága előtt kijelentette, hogy a roham oka *az általános háborús félelem* és ma már olyanok is amerikai állampolgárságot vesznek fel, akik évtizedekig éltek külföldön anélkül, hogy eredeti állampolgárságukról lemondtak volna. A jelentkezők között 60—70 évesek is vannak.

— **17.000 nyereményt** sorsolnak ki az állami sorsjáték *június 5-i* húzásán. Főnyeremény 40.000 P, további nyeremények: 20.000, 10.000, azután több 5000, 2500, 2000, 1000 stb. pengős nyeremények, melyek mind készpénzben fizettetnek ki. *Csak egy húzási nap!* Egy sorrsegy ára 3 pengő, fél sorsjegy 1.50 pengő az egész országban.

66. Jótékonycélú M. Kir. Állami
SORSJÁTÉK
Főnyeremény:
40.000
továbbá
20.000
10.000
pengő stb. összesen
17.000 nyeremény
Egy húzási nap:
június 5-én
A sorsjegyek hivatalos ára:
Egész = 3 pengő | Fél = 1½ pengő
Kapható dohánytőzsdékben, bank- és sorsjátéküzletekben

— **Győzelmi kürt Mussolininak.** *Schima* András iparművész, aki annak idején egyik nyertese volt *Az Est* tehetségpályázatának, *győzelmi kürtöt készített Mussolininak.* A kürtnek Győrött csodájára járnak. Eddig mintegy tízezren tekintették meg a kürtöt. Az iparművész már el is utazott Olaszországba, hogy *személyesen adja át a kürtöt Mussolininak.*

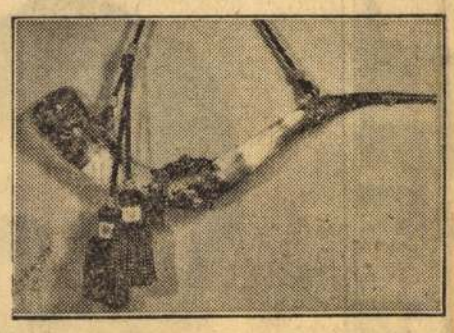

SCHIMA ANDRÁS KÜRTJE

A kürt 130 centiméter hosszú, súlya 12 kilogram. Alsó részét jelképes ábra díszíti: *az olaszoknak a barbárok ellen folytatott háborúját jelképezi.* 195 ékkő díszíti a kürtöt.

— **Eltüntek.** *Bozsányi* Lenke 15 éves tanuló szüleinek *Hungária*-felsőkörút 100., *Lusztig* Árpád 41 éves mechanikus, aki az angyalföldi elmegyógyintézet ápolása alatt állott, az elmegyógyintézet egyik pavillonjából, *Schvarcz* Erzsébet 16 éves diáklány szüleinek *Dobozi* ucca 27., *Tábor* Róbert 12 éves tanuló *Dessewffy* ucca 25—27. számú házban levő lakásáról eltünt. A rendőrség keresi őket.

AZ EST 455—55
Ne sajnálja a fáradságot
Minden új hírt azonnal
közöljön telefonon velünk:
455—55 AZ EST

— **Százezrekbe kerül a sztár bébije.** Amerika egyik legnagyobb folyóirata, a *Liberty,* érdekes témát vet fel legújabb számában. Azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy *miért van olyan kevés hollywoodi filmcsillagnak gyermeke,* holott köztudomású, hogy a szép sztárok nagy többsége valósággal rajong a gyermekért. Sehol annyi *örökbefogadott gyermeket* nem lehet találni, mint Hollywoodban, viszont a gyermektelen házaspárok arányszáma talán itt a legmagasabb. A Liberty mingyárt megadja a választ is erre a kérdésre: *százezrekbe kerül minden gyermek a filmsztároknak.* A legkirívóbb példa erre Norma Shearer, akinek kerek *200.000 dollár veszteséget jelentett két gyermeke.* Norma Shearer két éven keresztül kénytelen volt visszavonulni és miután filmenként fizetik, ez alatt az idő alatt magyar pénzben közel *egymillió pengő honoráriumról mondott le,* nem is beszélve arról, hogy szerepeit *másoknak adták,* akiknek a nevét így Norma Shearer bébijének a jóvoltából ismerte meg a világ. Az egyik ilyen sztár Katherine *Hepburn* volt, aki maga csodálkozott a legjobban, amikor váratlanul behívták az egyik nagy hollywoodi studióba.

— **A Balatoni Sorsjegyeket** minden dohánytőzsdében és a főelárusítónál, a Balatonvidék Vendégforgalmi Központjánál (a Corvin Áruházban) 1 pengőért árusítják. A nyeremények többhetes ingyenes nyaralási lehetőségek a Balaton legszebb helyein. Húzás: május huszadikán.

— **A sok hashajtó** közül biztos, enyhe, olcsó az orvosok által ajánlott Artin-dragée.

TAXI órák (viteldíjjelzők, eladása, bérlete, javítása: Óragyár, Budapest, Tömő ucca 26. szám.

MÉGIS MEGLESZ BUDAPEST FÜRDŐVÁROS!

Beszélgetés Terbócz Imrével a Rudas átépítésének elhalasztásáról és az élet napirendjének nagy kérdéseiről

— Az Est tudósítójától —

A Rudasfürdő átépítését elhalasztották. A ma délutáni közgyűlésen már nem szerepel, mert *a pártközi konferencia kívánságára ezt a kérdést levették a napirendről.* Az indokolás az, hogy nem akarnak toldozást-foldozást, *lehetetlen két és fél milliót csak azért befektetni, hogy több százezres deficitet produkáljanak és végre már hozzá kell látni a Budapest-fürdőváros gondolat megvalósításához.*

Ez mind helyes. *Az Est*-nek azonban az az álláspontja, hogy erről *ne csak beszéljenek,* hanem valósítsák is meg és

ne halasszák el mindúntalan a beruházásokat azzal az ürüggyel, hogy nagy koncepció megvalósítására törekszenek.

Lássuk is már végre ezeket a nagyszerű elgondolásokat. *Az Est* munkatársa beszélt *Terbócz* Imrével, akinek indítványára halasztották el a döntést a Rudasfürdő átépítéséről. *Terbócz* a következőket mondotta:

— Nekünk is az az álláspontunk, ami *Az Est*-nek. Mi is alkotni és építeni akarunk.

Azt azonban senki sem kívánhatja,

hogy *megszavazzunk egy olyan beruházást, amely véleményünk szerint helytelen és 2,200.000 pengőt beruházzunk csak azért, hogy évi 130—180.000 pengő újabb ráfizetés jelentkezzék* a legoptimisztikusabb számítások szerint, — de ha egy kis pechünk van, úgy az *átépített gyógyszállóra az évi ráfizetés 300.000 pengő lenne.*

— *A Ferenc József híd és az Erzsébethíd közötti egyébként is szük partrészt* nem szabad jobban beépíteni, nemcsak esztétikai szempontból, hanem azért is, mert *nem lehet egy fejlődő új városrész, a Szent Imre-város jövőjét megbénítani.* A közlekedés problémáját az *Erzsébethíd alatt és körül* valahogyan meg kell oldani, ha már hegynek szaladt a híd, legalább okos útvezetéssel a közlekedés lehetőségeit meg kell teremteni.

— A Rudas szálló ott, ahol most van, nincs jó helyen,

ezt nem kell magyarázni, mert mindenki látja. Mi is tiszteljük a hagyományokat és senki sem gondol arra, hogy egyik napról a másikra leromboljuk a Rudasfürdőt és ha erre egyszer sor kerül,

a régi török fürdőt úgyis meg fogjuk tartani.

— Ezen a területen *nagyszerű gyógyforrásaink vannak,* amelyeknek feltárása tulajdonképpen most van folyamatban. A technika mai haladása mellett *nem problléma a forrásoknak a vizét kissé távolabb vezetni.* Ott van számunkra az *egész Tabán,* amelyet tulajdonképpen azért vásároltunk meg, hogy ott legyen a fürdőközpont. Nem zavar bennünket már a *Rácfürdő* sem, hiszen az is a főváros tulajdona. *Nem kell megijedni a nagy kérdések megoldásától.*

— Nagyobb pazarlás az, ha hiába dobunk ki 2,200.000 pengőt, mint ha esetleg *8 millióval új hatalmas gyógyszállót építünk.* Azt mondják, hogy erre nincs pénz. Ezt nem hiszem. *Minden jó befektetésre jelentkezik a tőke.* Ezt nem mi találtuk ki, hanem külföldi példák bizonyítják.

— Úgy gondoljuk a megoldást, hogy

a főváros építse meg a gyógyszállót,

amelynek helyiségeiben legyenek bent a fürdők és a gyógykezeléshez szükséges összes felszerelések.

— Attól sem riadnék vissza, hogy *a magántőke belekapcsolódjék a Tabán felépítésébe.* A város a nagyszálló mellett adhatna

50 esztendőre telkeket és kiköthetné, hogy ezeken a területeken modern penziókat

és kis szállodákat építsenek. A főváros ezért bért kaphatna és a *penziók lakói bejárnának a főváros gyógyszállójába kezelésre,* tehát *adófizetői maradnának* a főváros fürdőberendezéseinek. Így van ez az egész világon mindenütt, ezt nem kell nekünk újra kitalálni és csak *észszerűen kell Budapest fürdővárost kiépíteni.*

Szendy polgármester nagy megértéssel fogadta kívánságainkat és meg vagyunk győződve, hogy *hamarosan sikerülni fog neki olyan előterjesztéssel előállani, amelyet mindenki lelkesedéssel köszönt.*

A hét filmszenzációja
Harry Baur és Pierre Blanchar
új együttes filmje
A SZERELEM ORVOSA
Jön! – RADIUS + STUDIO – Jön!
Premier holnap!!

szemes
Gyűrhetetlen!
sokáig tart
nyakkendője, ha
Goldsmart
Goldberger gyártmány
ára: 1·50
Kapható a jó
uridivatüzletekben.

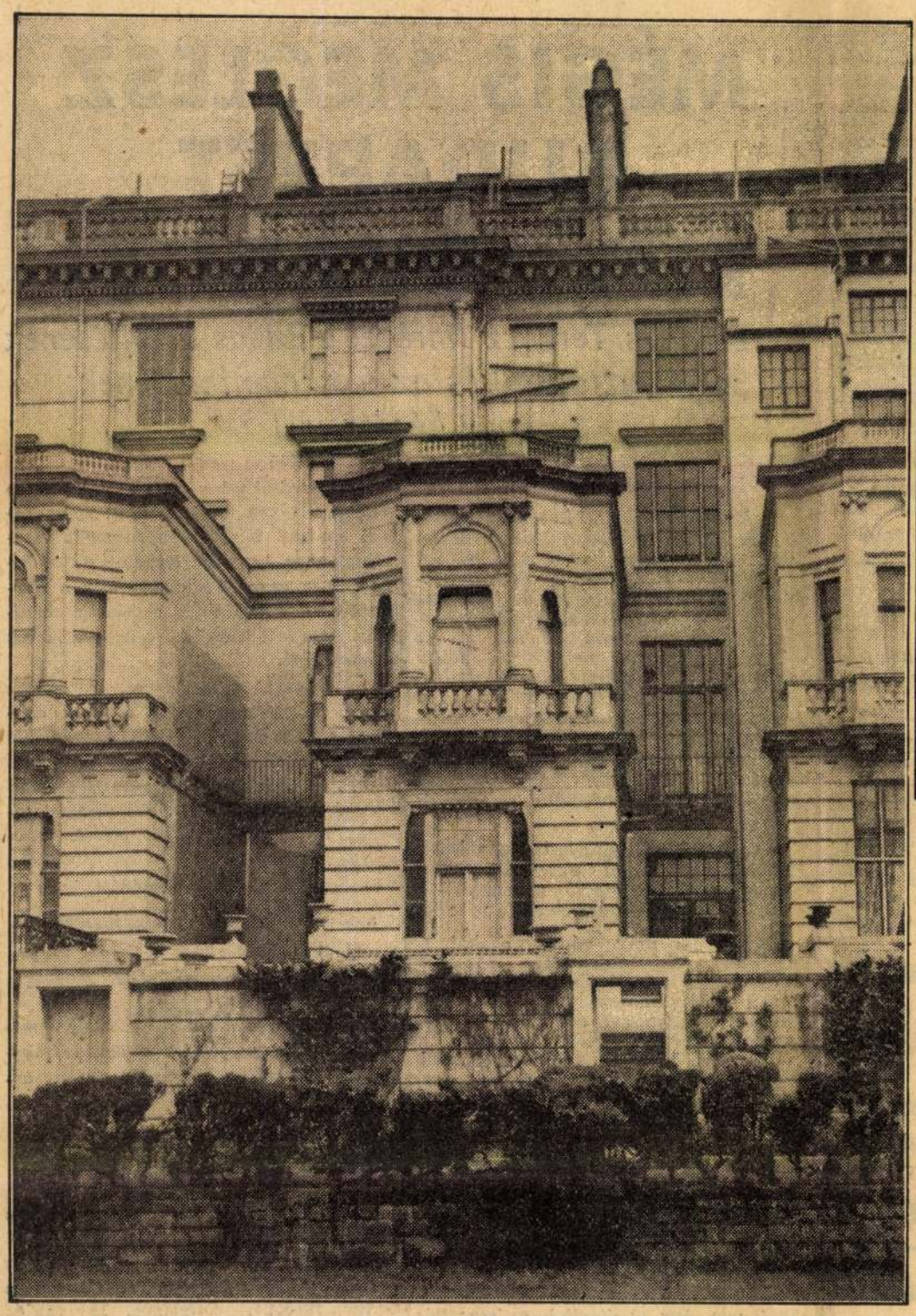

EURÓPAI ÁLDOZATOKAT IS KÖVETELT AZ ADDISZ ABABAI ÖSSZEOMLÁS: a felső képen **A. R. Stadin** amerikai adventista misszionáriusnő, akit a lázadó abesszin katonák agyonlőttek. Az alsó képen dr. John Melly, az angol Vöröskereszt abesszíniai vezetője, aki a fővárosban kitört zavargások közben súlyosan megsebesült

A NÉGUS PALOTÁT VETT LONDONBAN.
Ez az a palota, amelyet a négus londoni követe, dr. Martin, az országából elmenekült császár részére megvásárolt

ERIC AKERS-DOUGLAS, lord Chilston moszkvai angol nagykövet fia kosztümtervezést tanul a budapesti Operaházban. A képen a fiatal tervező íróasztalánál dolgozik

MEGÉRKEZETT BUDAPESTRE GRACE MOORE, a világ egyik leghíresebb és legdivatosabb énekesnője. A kép tegnap éjjel a pályaudvaron készült róla és férjéről

Schima Bandi

ötvös

l.

Mihályi faluegyhm

43. l.

Pálffy János hagyom.
Pozsony 94.

-án + Amsterdamban

~~Eltemették~~ ~~ugyanott~~ 1682 majus 9-én

:119.

hol egy

~~ábrázolt vadász ül~~ és jobbrafordult
~~fogja, a melyet~~ fuja jobbját ~~pedig~~
ollas kalap, piros kabát, mely felett
eresztezik egymást, fekete nadrág és
(Cavas) társa balról közeledik ~~lóháton~~. ~~mig~~ Közelében
~~egy távoze szolga~~ a hajta vezeti porázon. A
hőzött égbolttal. ~~Jelzése alól balra.~~

— Becsértéke ~~1200~~ 1500.- K.

ya 1907. november 14-én (1429-908).

leltárban — és annals kivonatában.

93

ikenjagd in schwarzen Rahmen unter
6.-- 14 hoch 15 brt. (II. Salon No. 26)

pag 45

1.2

Schima Bandi

— **Mussolini fogadta Schima Bandi ösztöndíjas magyar iparművészt.** *Rómából* jelentik: *Mussolini* kormányfő pénteken este hét órakor fogadta Schima Bandi aranykoszorús magyar iparművészt, aki az olasz iparművészeti szövetség 5000 lírás ösztöndíjával hosszabb tanulmányutat tett Olaszországban. *Schima* iparművészt Lantini korporációs miniszter mutatta be a Ducenak, aki látható megelégedéssel szemlélte a *Schima* által részére készített és neki felajánlott díszkürtöt, amely pazar kivitelben tisztán magyaros motívumok felhasználásával készült. *Schima* iparművész a *Duce* kérésére elmondotta, hogy a kürt felajánlásával háláját akarta kifejezésre juttatni az olasz iparművészeti szövetségtől kapott ösztöndíjért, amely módot nyujtott neki arra, hogy Olaszország páratlan művészi értékeit tanulmányozhassa. Az olasz kormányelnök a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott mind Schima eddig elért tanulmányi eredményeiről, mind azt általa készített díszkürtről, amelyet Rocca delle Caminateben lévő othonában fog elhelyezni. Végül a legőszintébb köszönetét fejezte ki az aranykoszorús magyar mesternek, akinek meleghangú dedikációval ellátott *fényképét adományozta.*

Pesti Napló 1936.
június 14.

kesztő üzenetei
endéglátás

s statisztikát vezetnénk
désekről, amelyekre olva-
esztői üzenetekben választ
ilne, hogy a legtöbb gon-
fejtörést az okozza, a fia-
z idősebb háziasszonyoknak
ssák el vendégeiket. Mivel
őket, ha délelőtt, mi-
után jönnek? Mit adja-
mit a kávé mellé? Mi-
ból álljon a lakodalmi
vel kedveskedjenek ven-
keresztelői uzsonnán? Vi-
lyen, pusztán nem egy-
az is, hogy igen magas-
ó: főherceg, vagy maga a
lenik meg valami szobor-

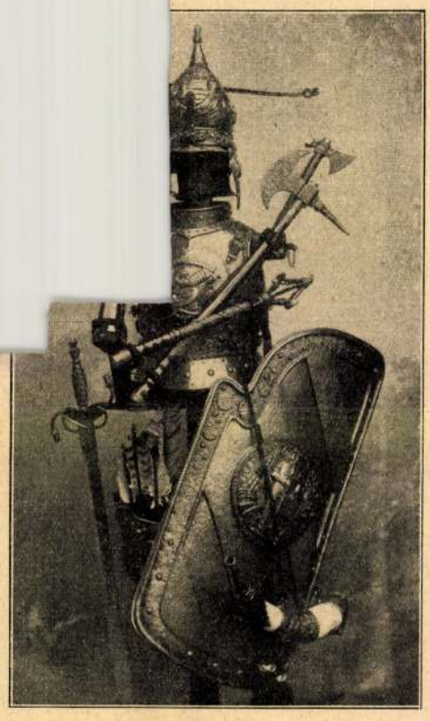

A győriek Levente-vándordíja a győri kiállításon. Schima Bandi müve.

vagy emlékmű leleplezésen, vadászaton stb. s a háziasszony, aki a magas vendégek tiszteletére ugyancsak szeretne kitenni magáért s aki a szokatlan eseményokozta örömében és izgalmában egy kicsit el is veszíti a fejét, megható bizalommal megírja a levelet: „Kedves, jó Szerkesztő Úr, még most az egyszer segítsen rajtam és írja meg sürgősen, mit adjak villásreggelire . . .“

Olvasóink tudják, hogy mindenkor a legnagyobb készséggel s legjobb tudásunk szerint igyekszünk válaszolni a kérdéseikre. Minthogy azonban egy ilyen levélváltás legjobb esetben is két-három napba kerül, bizony előfordul, hogy a válasz későn érkezik s a háziasszony kénytelen úgy segíteni magán, ahogy tud. Meg vagyunk ugyan győződve róla, hogy ilyenkor sem vall szégyent, de a maga megnyugtatására, már csak azért is, hogy lássa: nem követett-e el hibát, mégis csak jobb, ha egy tapasztalt háziasszony tanácsai igazítják útba.

Nem hisszük, hogy sok olyan tapasztalt magyar gazdaasszony van az országban, mint Tutsek Anna. Sok ezerre megy azoknak a lányoknak, asszonyoknak a száma, akik a *Magyar Lányok* népszerű *Katókájának* köszönhetik, hogy olyan sok jó uzsonnát, vacsorát adhattak kedves vendégeiknek. Van-e nagyobb öröm annál, mint kedves vendéget fogadni? S bár egy-egy nagyobb vacsora vagy estély tömérdek költséggel és fáradsággal jár, nem hisszük, hogy sok olyan magyar lány és asszony akadna, aki azt mondja egy-egy vendéglátás után, hogy nem érte meg a költséget és a fáradságot. Pedig bizonyára hiányzik az előirányzott hónappénzből az a jó néhány százezer korona, amelybe a vendégek ellátása került s bizonyára másutt kell azt nem csekély leleményességgel megtakarítani. Eltekintve attól, hogy az a pár órai szórakozás pár napi fárasztó munkával járt,

K
K
Konyi Mária
Kovássy Imréné
Kremniczky Nándorné
Kreiner Mária
Dr. Lengyel Mihályné
Lőrinczi Ilona
Madarász Béla
Mauritz Margit
Muránszky Lajosné
Müllner Boriska
Palczer Ede
Pataky Lászlóné
Pályi Istvánné
Raffay Lajosné
Réder Pál
Sándor Istvánné
Szajer Mária
Szörényi Baba
Tóth Manci
Vajda Mária
Zoltán Viola

Akinek dűlt betűvel szedtük a nevét, az egynél több előfizetőt szerzett.

Hálánk jeléül mindegyiküknek küldtünk egy-egy szép és értékes könyvet.

MELDIGE HORZÁM

csütörtöktől berukkoltunk a

ROYAL APOLLO

kaszárnyába. Egy órai kacagás zikker

A KÉT BAKKANCSOS *Wallace Beery, Raymond Hatton*

KÁBEL

Hollywood

ROYAL APOLLÓ BUDAPEST

Indeed THE TOWN OF HORROR with Dempster is D. W. Griffith

(D. W. Griffith valasza sürgönybejelentésünkre: Royal-Apolló, Budapest. Tenyleg „A borzalmak városa“ Carol Dempsterrel a legjobb filmen.)

Uj Idők 1926 XXXII. 46 sz.

Kétféle rekord

Irta: **Orbók Attila**

Az egész világsajtóban megjelent a „szenzációs" hír, hogy a híres amerikai film-színésznő, Doris Kenyon *hat perccel válásának kimondása után* férjhez ment Milton Sills drámai színészhez s ezzel a cselekedetével a gyors férjhezmenetel terén világrekordot állított fel. Az elvált asszony expresszházasodásának hírét a házasság megkötésének pillanatában az Északamerikai Egyesült-Államok leghatalmasabb rádió-állomása közölte a szenzációkra éhes emberiséggel. Ezt a hírt megelőzőleg egy másikat is kaptunk Alice Gryce táncosnőről, aki mindössze huszonhárom esztendős és ötödször ment férjhez Newyorkban, miután első férje meghalt, a három utána következőtől pedig elvált . . .

De nemcsak ilyen fajta „világszenzációkban" van részünk. Akad belföldi esemény is bőven, amelyről érdemes hasábokat írni. Például hogy egyik divatos szinművésznőnk rövid házassága után válik és férjhez fog menni egy szintén divatos írónkhoz, aki ugyan nős ember, de majd ő is elválik . . .

Főként a szinházi- és mozivilág csillagainak szerelmi magánügyeiről kapunk naponta részletes tudósításokat reggeli kávénkhoz és ebéd-utáni feketénkhez, mert hiába, mégis csak érdekes a másfajta morál, mint a miénk, szürke polgároké, akik nem vagyunk büszkék arra, ha ötödször házasodunk, vagy esetleg hat perc alatt nősülünk, miután elváltunk. Nekünk nem reklám, ha szerelmi ügyeinkről hasábokat írnak, csak a szinpad művészeinek, akiknek lelkesebben tapsolunk este a szinházban, ha ebéd után arról olvastunk, hogy ők bizony fütyülnek a polgári morálra, a mi morálunkra s nincsen a reklámnak olyan fajtája, amelyet megvetnének.

A mai ember nem igen ér reá elmélkedni az egymás sarkába rohanó igazi és felfújt szenzációk felett, mert ha ráérne, egészen különös megállapításokra jutna.

Rájönne például, hogy minden társadalomnak az alapja a család, amelynek biztosítéka a házasság intézménye. Az uralkodó polgári osztály a mai formájában élő család nélkül összeomlana. A polgári morál egyik legerősebb pillére a házasság intézménye. A válás nem dicsőséges. Például semmi esetre sem előny, hogy valakinek öt férje volt, vagy hat perc alatt nősült . . . Egy társaságbeli hölgy, vagy úr aligha örülne neki, ha az ujságok megírnának róla valami ilyesmit. A „művésznők" megiratják; nekik reklám . . .

Minden efféle válási és házasodási reklám-hír tulajdonképpen arculcsapása a polgári morálnak, amely szentségnek tartja a családi életet, komoly és társadalom-fenntartó intézménynek a házasságot.

Ha a polgári osztály öntudatosabb volna, nem tapsolna jobban este a polgári szinházban a „művésznőnek" csak azért, mert önagysága fütyül publikumjának erkölcsi felfogására.

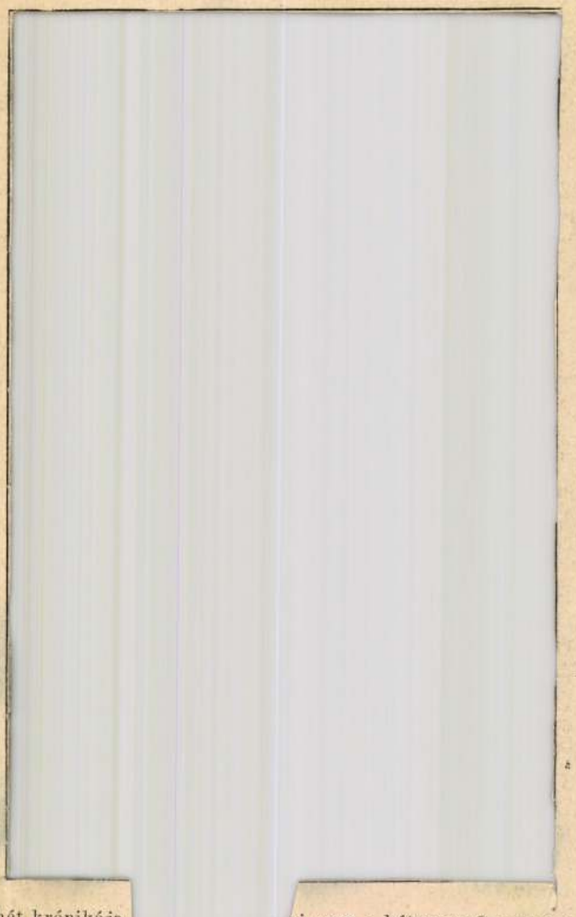

A hét krónikája. [illegible]aki ezen a héten az Operaházban Margarétát énekelte Gounod Faustjában

Igaz, az idők sokat változtak. A polgári morál sem a régi; — a forradalmi eszmék, a nők emáncipációja, a gazdasági körülmények változása a házasság intézményét is kikezdték.

De viszont ezek a megváltozott idők bajaikkal nagyon hasonlítanak az országnak egy másik válságos korszakára, az ötvenes évekre. Az akkori ujságokban pedig arról számol be az „újdondász", hogy Soroksáron Sárándiné asszonynak tizenhét élő gyermeke van s Bárány István jószágkormányzó házasságának hatvanadik évfordulóját ünnepelte Székesfehérváron.

Az ilyesmi is szenzáció és rekord . . . Az kellene legyen ma is . . .

Aztán eszünkbe jut egy kis „lapsus", ami a Jászai Mari temetésén történt. Az egyik állami méltóság gyászbeszédjében azt mondotta, hogy a nagyasszonynak nem volt soha férje. Pedig volt. De ő nem iratott az ujságokba, sem arról, hogy férjhez ment, sem arról, hogy elvált.

Jászai Mari tisztelte a polgári morált. Igaz, hogy ő olyan magasan állott művészet dolgában a mai divatos reklám-szinésznők fölött, mint amilyen mélyen lebegnek ezek a hat perc alatt házasodó hölgyek a polgári morál alatt . . .

Részletfizetésre is rendelhetnek rádiókészülékeket az UJ IDŐK előfizetői az Unió-Rádió R.-T.-nál Budapest, VI., Vilmos császár-ut 45.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Schima A. Bandi

1966 NOV 1.

A Győr-Sopron megyei Tanácsi Építő- és Szerelőipari Vállalat Schima A. Bandi nevét viselő, szocialista címért küzdő brigádjának tagjai jelenlétében a győri újtelepen délelőtt felavatták a nagy őt vösművész és műkovácsmester síremlékét, amelyet a brigád készített.

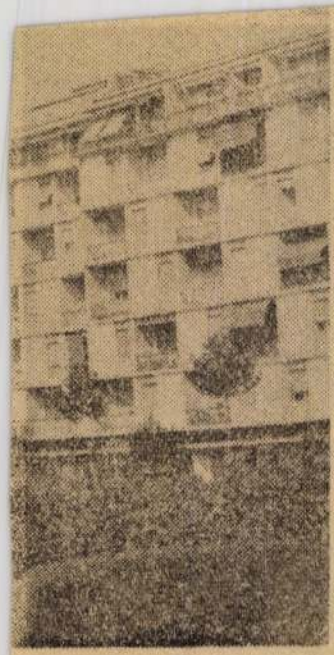

moder városrészekkel is

szul Mert mint érdekesség vagy erőszakkal vagy anélkül enn tudják tartani magukat Akadnak emberek, külföldi- ek, akiktől csurran—cseppen valami.

A Michelangelo tér élő nevezetességei a műalkotásaikat színes krétával aszfaltra rögzítő mezítlábas, torzonborz ifjak

A nagy kaland

Nem szokás, hogy a „nagy kalandról" is szót ejtünk, de ilyenben is volt részünk. A belvárosban, a Pitti-palota környékén barangoltunk egyik éjszaka, amikor széles taglejtésekkel egy hölgy közelített felénk. Ellentmondást nem tűrő hangon ajánlgatta magát. De nem ez volt a tulajdonképpeni nagy kaland, hanem az a Night Club-beli jelenet, amikor a rendező felkínálta nekünk az előadás sztárját. Téved, aki azt hiszi, hogy mindez azért történt, mert mi voltunk a legszemrevalóbbak. Legalábbis erre kellett rájönnünk, és ebben volt a kaland. Mert amikor elhárítottuk az ajánlatot, a rendező talált vállalkozót.

Erről a Night Clubról még hadd mondjunk el annyit, hogy az előadóművésznők dekoltázsán érezni lehetett Róma közelségét. Igaz, hogy a ruha többet engedett sejteni, mint amennyit takart, de nagyon ízlésesen dekorált előadásba burkolva adták tudtunkra, hogy enélkül a műsor nélkül ma az olasz éjszaka, de talán a nyugati éjszaka sem képzelhető el.

(Folytatjuk)

Magyar Hiro
SAJTÓFIGYEL
Budapest V., Petőfi Sánd u. 1
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Schima Bandi

1988 AUG 14

(MTI foto — Keleti Éva felvétele)

A kegyelet vasvirága

A lakatosok autóbusszal mentek be a városházáig, innen gyalog indultak a temetőbe. A kórházig még társalogtak, aztán elakadt a témájuk. Hetekig tervezték ezt a temetői utat, most végre úgy alakult, hogy a vidékiek is bent maradhattak Győrben.

Munka után megfürödtek, a rozsdafoltos ruháikat ünneplőkkel cserélték fel. Nem tréfálkoztak, ez most nem illett volna az alkalomhoz. Az emberek *Kottyán Zoltánt* bízták meg, tudja meg, merre van a mester sírja. A brigádvezető elment a múzeumba, látta a művész hagyatékait, aztán megtudta azt is, merre van a sír.

A köztemető csendes volt, a brigádvezető arra vezette a többieket, ahol a díszsírhelyek vannak. Egy gondolatbeli négyszögben szétoszlottak a lakatosok, a sírkövek feliratait böngészték. Aztán suttogva megtanácskozták, hogy másfelé kell keresniük. Megkérdezték a kerékpármegőrzőt, aztán a virágárust.

— Merre van Schima Bandi, a város díszpolgárának sírja? Nem tudták! A sírásó mutatta meg, hogy ott van dr. Kovács Pálé mellett. Szétmállott, körülkerítetlen földhányást találtak. Egy darabig még álltak, a humuszszagú sír mellett, aztán haza indultak. Szomorúan és egy fogadalommal.

Amikor fél éve megalakult a Győr-Sopron megyei Tanácsi Építő- és Szerelőipari Vállalat épületlakatosainak szocialista brigádja, az egyik ember azt javasolta, vegyék fel Schima Bandi nevét. A fiatalok alig tudtak róla, az öregek azonban látták a megyében maradt munkáit. Azóta sem ismerik jobban Győr hajdani aranykoszorús ötvösművészét és műkovácsmesterét, de ismerkedtek a munkáival.

— A választásunk véletlen volt — mondják a kovácsok. — Egy név kellett, és eredetiek akartunk lenni. De azt fogadtuk, hogy szocialista emberekként élünk és dolgozunk. Aztán valakinek az öltözőben eszébe jutott: vajon úgy élünk-e, ha nem tiszteljük a hagyományokat. Ezért mentünk ki a temetőbe, s ezért pótoljuk most, amit a város vagy más elmulasztott.

A kovácsok vasból tervezik a kegyelet virágait, kerítés kovácsolnak Schima Bandi sírjára, és sírkövet csináltatnak. Félszegen beszélnek a tervükről, mint ahogy esetlenül nyúlnak a mester némelyik restaurálásra szoruló művéhez. Nem tudják, hogy Schima Bandi örök becsű művei közül majdnem minden európai nagy városba került. Ők csak néhány itthon maradt remekét látják.

— Találkoztunk munkáival Fertődön, Pannonhalmán és a győri házakban. Az ember nem győz csodálkozni ezeken a vasból készült, leheletfinom alkotásokon. Csak nagy tehetséggel lehetett ilyeneket alkotni — mondják. A tizennyolc lakatos, ha szükség van rá, díszkovácsi munkát végez. Reszelővel, tűzzel és kalapáccsal beszélő munkások, Schima Bandi késői követői.

— ferenczi —

Liszt: „Ha álmom mély' című dalában, hangjának szépsége mellett kifinomult énektudását, Valastyán Mihály Kodály „Kit kéne elvenni" című dalában pedig ízléses forma- és karikirozó érzékét mutatta meg. A sikerben osztozott a zongorakíséretet ellátó *Fekete András*, a zeneiskola tanára és az egyes számok között elhangzott költemények előadója, *Perjés Klára* is.

Az est második felében a Lipcsei Egyetemi Énekkar lépett dobogóra *Hans Joachim Kotzsch* vezényletével. Lipcse, a Bach-város gondosan őrzi a Halhatatlan Kántor emlékét, és muzsikusai a „genius loci" birtokában éppoly büszkén és hitelesen szólaltatják meg Bach műveit, mint például a

den So
tonra u
—

Di

BU
A
men
Onga
ellen
nül az
kormány bejelentette: [illegible] alább még egy hétig zárva tartják az egyetemeket. A tüntetés idején az egyetem épületében tartózkodott *Enrique Martinez Paz* belügyminiszter, aki az egyetem új rektorát eskette fel. A diákok szemtanúk szerint kövekkel dobálták a rájuk támadó rendőröket. Három diákot letartóztattak.

ományi Közlöny

amilyenek: „Gombatermesztés — fán", „Hajszín és őszülés", „Freud és a pszichológia".

Változatos képet tár elénk a természettudományok legújabb eredményeiről kisebb közleményeivel, tudományos híranyagával, a külföldi folyóiratok szemléjével, a képekkel gazdagon illusztrált folyóirat.

STOP

legdivatosabb formát választotta volna. Pedig van ilyen.

Olvasóink figyelmét talán elkerülte Bugadna királyának, Majanja Nkangijának tragédiája, akit ez év májusában minden további magyarázat nélkül megfosztottak a trónjától. Vele együtt másik három király is B-listára került Afrikában. De maradjunk az elsőnél, aki exkirállyá minősítése után úgy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

A politikai hírmagyarázók már már gyilkosságra gyanakodtak, amikor végre előkerült Nkangija. Kenya fővárosában bukkant fel porosan és piszkosan. S mivel korábban király volt, újságíró is akadt, aki elkallódása körülményeiről érdeklődött. Íme az exkirály nyilatkozata:

— Utazásom kicsit hosszasra sikerült, kerek negyvennégy napig tartott. De nem a rémület miatt utazgattam eddig, hanem kizárólag azért, mert — autóstoppoztam.

—cz —ő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Schima Bandi

KISALFÖLD
1965 NOV 17

1021 VI

Örömmel értesültem arról, hogy Schima Bandi győri ötvösművész hagyatékát rendezték, és értékes alkotásai méltó helyre kerültek. Ma is fülembe csengnek a temetésén — különböző hivatalos szervektől — elhangzott ígéretek: „Soha nem feledjük el, Bandi bácsi!" Amit alkotott, azt megbecsülik, de az, aki alkotta, ma egy csaknem jeltelen sírhant alatt fekszik. A sírdomb elhanyagolt, gondozatlan, a sírkereszt feliratát elmosta az idő. Úgy tudom, hozzátartozói nincsenek, megérdemelné, hogy a város illetékesei elrendeljék sírja gondozását.

(Scharek Teréz, Győr, Gyopár u. 9.)

sek szerint 1970
zőgazdasági expo
lékát a konze
majd. Ehhez a
hogy 1970-ben a
vanezer holdd

hogy
z évi
1000
ter-
receni
MTI.)

Schima A. Bandi

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Áram

1021

Győr-Sopron megyei Labdarúgó Bajnokság 1969. évben elnyert vándorkupája.
Schima A. Bandi aranykoszorús ötvösművész remeke

tehát 1
a része
az össz
alap m
béresít
kézhez

1969.
tervünl
ügyi te

A munkaverseny-mozgalom hírei

MEGPÁLYÁZTUK A „KIVÁLÓ VÁLLALAT" CÍMET. Az 1969. évben elért eredmények alapján pályázatot nyújtottunk be a „Kiváló Vállalat" kitüntető cím elnyeréséért. A pályázatot elsődlegesen az MVT Trösztés az Országos Villamosenergiaipari Szakszervezeti Bizottság közösen vizsgálja felül, majd a kitüntetésre alkalmasnak ítélt vállalatokra vonatkozó javaslatát a nehézipari miniszter, illetve a Vas-, Fém- és Villamosenergiaipari Dolgozók Szakszervezetének elnökségéhez terjeszti fel.

„ÉLÜZEM" CÍM ÉS A „LEGJOBB SZERELÉSI OSZTÁLY" CÍM odaítélése lapzártáig még nem történt meg.

„LEGJOBB HŐERŐMŰ" címért folyó 1969. évi versenyt a központi versenybizottság értékelte, melyet jó munkájával a Székesfehérvári Erőmű nyerte el. Helyezési sorrend:

1.	Székesfehérvári erőmű	36,4 pont
2.	Győr I. erőmű	30,5 pont
3.	Győr II. erőmű	29,4 pont
4.	Soproni erőmű	28,3 pont

A VESZPRÉMI ÜZLETIGAZGATÓSÁG Versenykiértékelő Bizottsága értékelte az 1969. II. félévi munkaverseny eredményeket. A szerelésvezetőségek közötti versenyben a helyezési sorrend a következő:

1. Veszprémi szerelésvezetőség
2. Pápai szerelésvezetőség
3. Tapolcai szerelésvezetőség

A szerelési csoportok közötti verseny első három helyezettje:

1. Csatári János
2. Straub János
3. Peka József

A kirendeltségek között folyó versenyben:

1. Veszprém
2. Ajka
3. Balatonfüred

Ugyanezen az ülésen a Bizottság a dolgozókkal történt megbeszélés után megvitatta és meghatározta az 1970. évi versenypontokat.

Az éves munkaversenyen túl folyik a Felszabadulási munkaverseny is, melynek értékelése április 4-e után történik.

Gesztenye kovácsolt vasból Schima A. Bandi győri ötvösművész és műkovácsmester munkája, akinek sírjára a nevét viselő, szocialista cím ért küzdő brigád ma helyezi el a díszsírkövet. (Megemlékező írásunk a 4. oldalon.) (Nagy Éva felv.)

duza csonka testén álló hős baljával diadalmasan tartja fel az asszony-szörny kígyó hajú fejét.

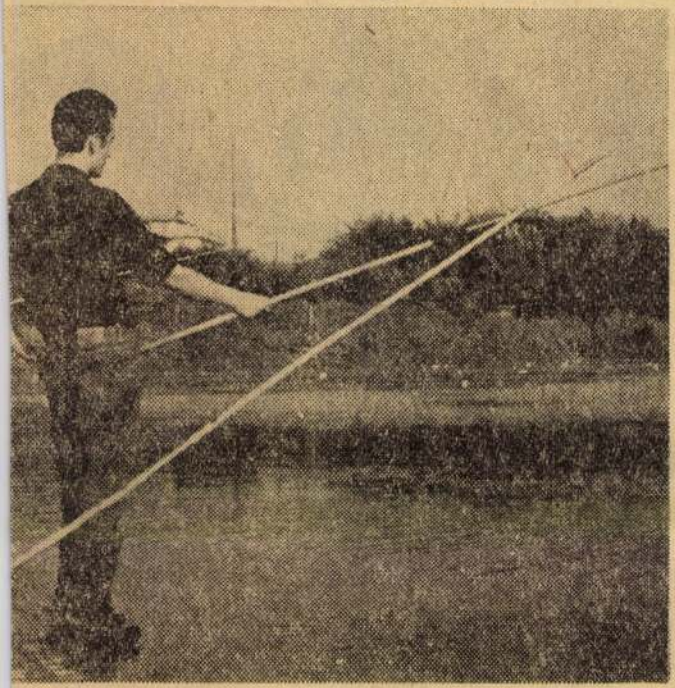

n zúgó szell át az Arnót tanyája ez a rész.

A kis és nagy horgászok

rukat börtönéből, és úgy mu-tatták az érdeklődőknek. rsze ez egyben piac is volt.

Ottlétünkkor néhány szép példány gazdát cserélt.

(Folytatjuk.)

nek zsákutcájában Bonn ma vergődik.

A nyugatnémet fővárosban kiutat keresnek, kérdés azonban, mikor jutnak el addig, hogy reálisan szemlélve a mai helyzetet, elismerjék: létezik egy másik német állam is, a Német Demokratikus Köztársaság. Pedig a mostani válság az NDK létezésének tagadására épített bonni politika válsága.

Egy bizonyos: miután a szabad demokraták négy minisztere lemondott és Erhard kormányából kivonult, a nyugatnémet belpolitikai válság egy csapásra elmélyült. Lübke köztársasági elnök a lemondást elfogadta. Ugyanekkor a Bundesrat, a bonni felsőház, visszautasította a költségvetési tervezetet. Az általános hangulat szemmel láthatóan a kormány ellen fordult és a bonni helyzet ismerői úgy vélik, ezek után Erhard napjai meg vannak számlálva.

Johnson távol — Bobby otthon

Hogy Johnson miért határozta el magát a negyvenezer kilométeres óceáni és dél-kelet-ázsiai „kiruccanásra" pontosabban a manilai konferen-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

Schima A. Bandi
1966 OKT 30.

1966. október 30., vasárnap

ELÉGIA

Schima A. Bandi emlékére

Milliónyi mozaikban tódulnak elém az emlékek nevének hallatára, mégis nehéz megformálnom belőlük a művészt, akinek munkáiban sok ezer emberrel együtt gyönyörködtem, akinek emberi nagyságát sok emberrel együtt csodáltam.

Milyen is volt?

„Mint antik mítosz jó karú kovácsa,
úgy áll az üllő poros oldalánál,
szenet dobál a hunyorgó parázsra,
fújtató bőre nyekergő dalt kántál...”

Mintha tegnap történt volna. Egy iparművészeti kiállításon dicsérték, csodálták műveit. Akkor még nem ismertem az alkotót. Hatalmasnak, erősnek képzeltem a vas és tűz mesterét.

A győr-jancsifalui Zombor utca (ma Schima A. Bandi utca) 44—46. számú kis házában megszólalt a csengő. Mezítlábas kovácspapucsában, hófehér hajjal, hófehér szakállal, bajusszal megjelent a mester. Kicsi volt és madárcsontú. Vékony karjait, hosszú ujjait áttetszőnek láttam... Kalapács és tüzes vas ebben a kézben...?

Csendes volt és szelid, mint nindig, mindenkihez, aki házának ajtaján valaha is kopogtatott. Mindenki számára mindig volt ideje. Mindenkivel szót értett — még a rideg vassal is...

Milyen nyelven beszéltek egymással? Ki tudja? De hogy kettejük találkozásából kovácsoltvas ciklámen, griffmadár, barokk csillár, barokk ajtók és megannyi remek alkotás született, azt az egész világ tudja. Berlin, New-York, Párizs, Moszkva, Róma és még sok város őrzi féltve, büszkélkedve a magyar mester műveit.

Találkozóhelyük az udvaron, a füstös falú, omladozó vakolatú kis műhely volt. Segítőtársuk: a százötven éves, lábhajtásos fújtató és százával az ősi tűzszerszámok. Ha lábával megérintette a pedált az antik mítosz jó karú kovácsa — mint egykor Vulkanus tehette —, nagyot lélegzett a fújtató bőre. Ébresztette, szöktette a tüzet. Sárgás, hunyorgó lángok kezdték táncukat. Álmosak voltak és még kicsik, talán azért, hogy a következő pillanatban kékké, zöldé, pirossá váljanak, s aztán teljes perzselésükkel hódoljanak a vasnak és a mesternek. A lángok árnya ott táncolt a füstös falon. Világában naggyá tágult a kicsi műhely — s a mester alakja, ahogy kalapáccsal a kezében az üllő fölé hajolt — óriássá nőtt...

A sovány, agyondolgozott kézben magasra lendült a kalapács. Bámulatos erővel csapott az üllőn fekvő vasra, s mint karácsonykor a csillagszóróból — repültek szerteszét a szikrák. A vas és a művész viaskodása volt ez. Jele annak, hogy az élettelen anyagban pezsdült már az élet, s a kalapácsütésekre a vas visszabeszélt tüzes szikráival. Égő, sajgó sebeket hagytak a jó öreg kezén.

Izzott a tűz. Izzott a mester. Közös lázukban csodák születtek. A pezsdülő vasat hol a tűznek, hol az üllőnek kínálgatta, s a két út között az élettelen anyagba oltotta érzéseit, gondolatait, hogy másokkal megláttassa, megcsodáltassa.

„Almát faragja súlyos érclapokra,
zizeg és sír a reszelő kezében,
(izzadsággyöngyöt dajkál haja bokra
két kacskaringó homlokránc tövében)...”

A vas és művészének találkozása mindennap hosszúra nyúlt. Hajnalban kezdődött, amikor az aranyló nap fénye még csak a legmagasabb koronájú fákat csókolta. A művész ébresztőórája? A lelkiismeret, az alkotási vágy. Célja? Adni magából azoknak, akik szeretik a művészi szépet — olyan nyelven, hogy bárki megértse. Schima A. Bandi értette a vas nyelvét, de értette a művészi fordítást is. Vasból kovácsolt remekei és réz ötvösművei olyan lágyan, szeliden szólnak ma is hozzánk, mintha maga a mester élne, lélegezne bennük.

Találkozásuk késő este ért véget, amikor már aludt az utca, aludt a város. Elpihent a fújtató, s elpihentek a lángok is... Kihunyt a tűz, elmosódtak az árnyak a mennyezeten. Schima A. Bandi alakja nem feszítette már a falakat... A művész azonban még ekkor sem tért pihenőre. Tervezett, rajzolt, s akárcsak egy középkori szerzetes, cizellált iniciálékat, remekbe szabott betűket rótt a kartonlapokra. Kódexeket írt az életéről.

Mikor pihent? Nem tudta senki. De egyszer az újságok, a rádió mégis hírül vitték szerte a városba, az országba, a világba: ...„Schima A. Bandi, Magyarország aranykoszorús ötvösművésze és műkovácsmestere 1959. április 5-én reggel örökre elpihent. A magyar iparművészetet pótolhatatlan veszteség érte...”

Halála éppen olyan csendes volt, mint az élete. Lehet, hogy ugyanazok a tisztelők, jó barátok és ismerősök kísérték utolsó útjára, akik ma délelőtt, születésének nyolcvanegyedik évfordulóján, egyben síremléke avatásán róják le kegyeletüket Győrött, a nádorvárosi köztemetőben — az utókor nevében.

Ahogy a jóságos öregre mély tisztelettel most visszaemlékszem, tisztán, csillogóan formálódik meg előttem:

„Arca derűsen mosolyog, és látom:
vasrózsákat tesz üllő vánkosára,
remegő harmat fordul a virágon,
és szirmát bontja szíve ritmusára”

SINDULÁR ANNA

Az idézet: Győri D. Balázs „Vasrózsák” címmel, Schima A. Bandi emlékére írott verséből való.

A munkáért hadakoznak Szilben

Melyik brigád törje előbb a kukoricát, melyik brigádét hordják előbb? — nagy vita kerekedett ebből nemrég a szili tsz-ben. Mert a terményosztást is meg kell kezdeni, nem fér már el a közös góréban a kukorica. Lehet, hogy a sziliak nem egészen így vélekednek — de bizony jó, hogy ilyenen, ezen vitatkoznak. Siet a falusi ember ezen a szép hosszú őszön a termés behordásával, mert megéri neki sietni.

Bő termés, rekord

Szilban is rengeteg a tennivaló. Elsősorban a szállítás teszi próbára az erőt. Csak a betakarításra váró termény 1200 vagonnyi, a hét gép mellett 50 pár lófogat vesződik vele. De hordani kell az istállótrágyát, a kukoricaszárat...

Az idén nemcsak gazdagon fizetett a határ, hanem néhány növényből a rendkívüli bő termés meglepetést okozott. Ilyen például a cikória. Kiszedték, elszállították már, a 40 holdon átlagban 186 mázsa holdankénti termést takarítottak be. Mondják, ilyenre még nem volt példa Szilban. Gyorsan takarítják le a földről a cukorrépát is, 200 mázsa holdankénti átlagtermésre számítanak. A 180 holdról kiszedték már a termést, s körülbelül 140 holdat szállítottak el. November elsején már nem akarnak cukorrépát látni a határban.

Farmeron a kukorica

A vetés és a kukorica behordása most a fő gond. A közösnek 485 hold a kukoricája, a háztájié 200 hold. Eddig 300 holdról törték le a termést, és a feléről be is hordták. Répaszelettel 300 holdról silózzák a szárat. Kilenc góréjuk tele van már kukoricával. Negyven vagonnyit, májusi morzsoltban számolva, lemorzsolnak, és 14 és fél százalékos víztartalommal magtárban tárolják. Két műszakban üzemeltetik a Farmer szárítót, és 160—180 mázsa termést szárítanak naponta.

Tavaly átlagban 13 mázsával fizetett egy-egy hold kukorica, az idén a duplájával. Bizony a nagy termés nemcsak sok gondot ad, hanem néha egy kicsit kapkodóvá is teszi az embereket. Jobban félnek a késedelem miatti esetleges kártól, mint amikor csak fele annyi termett.

Közös érdek

Részben jó, hogy így van, csak nem szabad megfeledkezni a nagy sürgésben a tervszerűségről, s mindenekelőtt a közös érdekéről. A munka közbeni vitákból is végsősoron olyan határozatnak kell születnie, ami minden tag érdekét, a szövetkezet érdekét védi.

Az őszi vetni való 1470 hold, határidőre földben lesz a mag. Ahogy csökken a szállítás gondja, több gép jut az őszi mélyszántásra, mivel összesen 2302 holdból eddig 1265 holddal végeztek. Viszont a bő termés miatti öröm tartósítja a szorgalmat, kedvet addig, ameddig csak engedi az idő a munkát.

gszm

a nyerges

1000 tonna műszál –

Pénteken délután Nyergesú *várdi Ferenc* nehézipari minisz sen felavatta a Magyar Vis danulonüzemét.

Az új üzemben — 259 mill ruházással épült — évi 1000

Az új üzem központi műsz A berendezés szabályozza

szálu danulont állítanak elő. máris világszínvonalon álló női fehérnemű, harisnya, hur áru készül. A danulongyár f lentős mennyiségű importot népgazdaság — ezt az anyag kizárólag külföldről szerezték

Mit üzen a kongresszusra?

Elavult a tsz-tör

A kapuvári járási pártértekezleten hallottam szólni Borsics Kálmánt, a fertőszentmiklósi termelőszövetkezet elnökét. A kommunista ember felelősségtudatával beszélt eredményeinkről, gondjainkról. Megkértük, mondja el lapunk hasábjain is, mit üzen a kongresszusnak.

*

— Mivel munkám a mezőgazdasághoz köt, itt élek falun, ezért az üzenetem java része a falusi, jobban mondva a termelőszövetkezeti ember életéhez kapcsolódik. Nem akarok mindenáron mondani valamit. Amit említek majd, azt nagyon fontosnak tartom, mert véleményem szerint ezek határozzák meg sok más feltétel mellett a termelőszövetkezeti gazdálkodás fejlődését, visz-

vannak bástyázva jaival, amelyek s csak jogokat, részi telezettségeket szal nik, mint az idén termelik a gazdas zöldségfélét, hizlal mivel azonban a s időhöz kötve, ame is kötelező lenne, rothad a földön a késik az állatok elsz viszonyokhoz kors van szükség. Ké ebben a mezőgazd gyünk egyenrangú vállalatokkal.

— Elavult a tsz- sze, ami a termel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Schima A. Bandi

Kisalföld

1965 AUG 29.

MAGYAR FLÓRA. Schima A. Bandi, Magyarország aranykoszorús műkovácsa és ötvösművészének egyik remekét, a Magyar flórát, hamarosan a közönség is láthatja a Győri Xantus János Múzeumban. A magyar föld virágait és gyümölcseit magában foglaló kovácsolt remekmű restaurálása megkezdődött. Az Európa-hírű alkotást az 1959-ben meghalt művész a múzeumnak ajándékozta.

kács röviden menetelt, [illegible] futó Sebes két méterről a hálóba lőtte a labdát, 2:0 a Csepel javára. A 43. percben Kalmár lőtt lesgólt.

A második félidőben kiegyenlített játék volt, a csepelieknek sikerült megőriznie kétgólos vezetését. (MTI.)

Schima Bandi.
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1958 APR 30.

A vasvirágok mestere

610 Schima „Bandi" műhelyében

A régi győri Lloyd-palotában — amely időközben nagyszerű művelődési otthonná változott — tartották meg a város képzőművészei kollektív kiállításukat. Bolyongva három teremben is, festmények, szobrok — többnyire nosztalgikus, kisvárosi témák szép variációi között — megállított egy asztal. Kovácsolt-vas műdarabok hevertek rajta: a 76 éves *Schima Bandi »aranykoszorús ötvösmester«* munkái.

Gót és reneszánsz stíluselemek, természet után »kikalapált« díszítések, a kovácsipar remekei. Egy oltári készletben — a győr-nádorvárosi református templom tulajdona — a feszület korpusza *világhírű ötvösművészeti érték.* (A kiállításon odatették eléje azt a vasdarabot is, amelyik megmaradt a »nyersanyagból« a mű elkészítése után.)

— Ezt hogy csinálta? — kérdezem az öregúrtól, a művésztől, aki vassal, tűzzel és kalapáccsal dolgozik.

— A korpuszt *négyszázhatvanszor hevítettem* a tűzben, míg elkészült. A tenyéren átvert szögek, az ágyékkötő, ki van kalapálva... Kell ehhez a munkához valami megszállottság is. Mert a festő időközben leteszi az ecsetjét, félrerakja a vásznat, másik napon újra előveszi. A szobrász is megpihenhet. De a tűzkovács nem olthatja ki a lángot, és nem engedheti ki a kezéből az engedelmessé puhult vasat, amíg a darab el nem készül...

S »fantasztikumnak« tetsző dolgot tudok meg Schima Bandiról, aki temérdek kincset kalapál a vasból. Az infláció idején külföldi »turisták« jártak Győrött: — megtetszett nekik egy ősi céh-láda a múzeumban. Gyorsan szerették volna megszerezni a mását. A tölgyfaládát el is készítette egy műasztalos, de ami jellegzetessé teszi: a vasalása, a sűrű és gazdag barokk-ornamentika nélkül, nem muzeális értékű. Azt mondták a gazdag utasoknak, menjenek el Schima Bandihoz.

— Ügyes iparos meggazdagodott volna ezen a munkán — mondja *dr. Czigány Jenő* a győri tanácsházán. — De Schima, a művész, két héten át dolgozott éjjel-nappal, s mert soha életében fogalma sem volt a pénz értékéről, csak a felhasznált vas árát kérte meg, midőn a számlát kívánták tőle.

— És a munkáért?...

— Hozzácsapott annyit, hogy utána azt mondhatta: »No, ezért majd veszünk holnap a piacon egy féldisznót!« Egy tyúkot sem kapott érte...

Aztán, találkoztam Schima Bandival — kicsi, kopottas ember — aki nem az »anyagiakon« borong. Az bántja:

— Volt idő, amikor sokan jöttek hozzám, nézték, hogyan dolgozom, a tűzes vassal és a kalapáccsal. A gyerekeknek is tetszett. Nem mondom, jól csinálom. — (S tegyük hozzá: gazdag műveltséggel, kifinomult stílusérzékkel is.) — Bámulták, hogyan kovácsolom a vasvirágokat. Ma, kérem, én vagyok ennek a művészetnek az utolsó mohikánja.

— Miért?

— A mai fiatalok, a művészhajlamúak is, oda mennek, ahol több jövedelemre nyílik kilátás. A vas-ötvösség: művészet, de szakma is. Az erkélyrácsot, a kút-díszítést, a lámpakart, a gyertyatartót, a reliefet a házfalba — elkészítik a gyárban is, tömegmunkában. A vasötvösség ma már talán nem is művészet.

Szeretném megvigasztalni. Azt mondom, olvastam, hogy az urali vaskovács-művészeket rendkívül megbecsülik: — talán, nálunk sem hal ki ez a művészet?

— Még van erőm — mondja. — Örömmel áldoznám időmet a díszkovács-ipar új nemzedékének. Még taníthatnám őket!...

Magyar Tibor

...uteses ... elcserél-
...obás. sze-
...e. 125—087.
...n.

...i házfel-
...em beteg-
elcserél-
...a-konyhás
...Pest kör-
V., Nyári
9. V. 3.
...tvánné.

...örtér mel-
...agyméretű.
...utcai szo-
...társbérle-
...erélném 1
...ásra meg-
a Déli
...nyékén. —
...csak dél-
...-261.

...n egy szo-
...tos laká-
...onjóra —
...i házban.
...komfortos.
...ospatak u.

...e albérleti
...esek. —
68109«
...elszabadu-
...rdetőbe.

...házért, »
...hon 4921
Felszabad
hirdetőbe.

Nemzetin... körúton hallos, személyze... dik emel... árammal, ...lefonnal) területi egyszobás komfortosért: 339—293. Szombat-vasárnap kivételével 6—8 között.

Elcserélném szoba, konyhás, gázos, félkomfortos lakásom kettőszobásra; HÉVvel, vagy villamossal elérhető távolságra is. Megtekinthető mindennap 18 óra után. Szőcs. — Bp., VII., Kazinczy utca 7. fszt. 3.

Lakáscsere! 3 szobás, konyha, kamrás lakást cserélnénk — nagyméretű 2 szobás, komfortra, — megegyezéssel. VII., Kisdiófa utca 10. II. 18. Varga.

...tis. Rákosszentmihály... néző összkomfortot, kétszer szoba komfortért. Badacsonyi, VIII., Bacsó B. 31.

Körúton, nagyhallos 2 szoba, összk. utcai. Ilyent kérek 1 szobásat, megegyezéssel. Telefon: 222—522.

Keresek sürgősen albérleti szobát, fürdőszoba, lehetőleg telefonhasználattal. »Szolid műszaki — 49313« jeligére, a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Főútvonalon galériás üzlethelyiségem elcserélném komfortos lakásra. 354—613.

Kecskeméti lakásomat elcserélem budapestiért. Aradi u. 22. Fodrászüzlet. Virág.

...eladó. ... Batthyány u. 2/c.

Zuglóban háromlakásos családi ház, felerésze, beköltözhető, kétszobás lakással eladó. XIV., Lengyel u. 9.

Elcserélném kettő szoba hallos, személyzetis, modern, budai, közp. fűtéses, erkélves öröklakásomat hasonló szoba, hall, személyzetis vagy kettőszobásra, lehetőleg Budán. — Érdeklődni lehet: I., Kuny Domokos u. 4/c. IV.

Telkek Lőrincen betonútnál eladók, befektetésre is. XII., Krisztina körút 21. I. 1.

Beköltözhető családi ház eladó. Szendi. Külső Bécsi út 29. Solymári téglagyárral szemben.

Vorosilov úton, napos oldalon, egy- és kétszobás hallos, tágas, komfortos öröklakások kedvezően leköthetők + OTP kölcsönnel. Hívó: 497—760. Délután 3-tól.

Eladó I. emeletes családi házban a földszinti egyszobás összkomfort, cserelakással azonnal beköltözhető. Budapest, XI. ker., Csorbai u. 3/b.

Gyümölcsös (330 négyszögöl), vikendházzal, kúttal, bekerítve eladó. Érdeklődés helyszínen, vasárnaponként. Szentistvántelep, Zrínyi utca 41.

Kertes családi ház, kétlakásos, eladó. Rákosszenmihályon, beköltözés megoldható. Érdeklődni telefonon délután 6—7 óráig: 469—749.

Örömhegyen, busztól 2 percnyire 600 négyszögöles. Szentendrei útnál 1380 négyszögöles, három részre osztható telek tulajdonostól eladó. Telefon: 12—3 között: 362—265.

Eladó családi ház Rákosszentmihályon, három szoba, konyha, kamra + nyárikonyha, alápincézve, 150 négyszögöles telken. Beköltözhető cserelakással vagy anélkül, megegyezünk. Ifj. Keményné. IX. ker., Mátyás utca 15. Du. 5—9-ig.

Két szoba hallos, fürdőszobás, masszív építkezésű, alápincézett villa egyszázhúszezerért eladó. Szántód. Somos-telepen. — Egy szoba, személyzeti szoba beköltözhető. Érdeklődés: Múzeum utca 15/a. II. 1.

Zugló központjában családi ház eladó. 2 szoba összkomfortos, igényes, cserelakás esetén beköltözhető. Hétköznapokon 2—4-ig, szombat, vasárnap egész ...

...INGATLAN

...kerten, XVII. ... Sugár út 64. ... db 180 öles ...itett gyümöl... szoba, konyhás, ...dás kertgondo... ...akással telken... 8 ezerért, vagy ...ben 40-ért. 353 ... Este 6 után.

...ölcsös, 800 □-... ...udán, villamos... ...s, Siófokon vil... ...izparti telekkel ... Madary La... Ugocsa utca 5.

...nári családi ...nat sürgősen ...ám. Érdeklőd... ...Bp., VIII. ker., ...i Anna 36. — ...cza Gyula ...zőmesternél.

...bás ház, mű... ...ek alkalmas ...erénhelyiségek... autóbusztól 3 ...e, beköltözhe... ...ugyanott 900 ...zibarackos szőlő... ...adó. Érdeklőd... ...udaőrs, Bor u.

...rádon, Justh ...36. Beköltözhe... ...szobás lakóház ...esnek 130 eze... sürgősen el... Érdeklődni ...nen, vagy Bu... 160—839 alatt.

... Galyatetőn, ...záznyolcvanas ... húszezerért, ...« jeligére, a ...halasi hirde...

...gyszögöl te... ...yümölcsfákkal, ...kész épülettel, ...n és állomás... perc, sürgő... ...dó. Érdeklőd... ...t: Nagy Lajos, ...szepezd.

...s telek eladó ... és Kossuth... ...zött. Budán. ...: 314—276. ... Weisz Ja... Szemere utca ... 5.

...ás ház el... ...VIII. ker leg... ...elvén. Cím: ... Síp utca 7. ...zvelő.

...drén, 3 szo... ...fortos ház — ...csössel, két ... beköltözhető... eladó. Hét... szombat ki... ...l. 3—5-ig. ... vagy »Du... ...tás« jeligére, ...adulás téri

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

RÁBA

Schima Bandi

1971 OKT 22

Győri sarok

1021

Schima Bandi (1882-1959)

KÉZMŰVES dinasztiából származott, műhely mellett született — kalapácsok között nőtt fel. Atyja lakatosmester volt Orosházán, itt született Bandi fiúk 1882. november 23-án, mint harmadik gyermekük.

Atyjától a végtelen munkaszeretet és az égő alkotási vágyat, míg anyjától a rendületlen emberszeretetet és a végsőkig való kitartást örökölte. A család igen szegény volt s így nagyon sivár és örömtelen volt gyermekkora.

Szerette az iskolát, különösen a rajzot, kitűnő tanuló volt. Amerre az iskola felé járt, krétával és faszénnel telefirkált kerítések és fehérre meszelt házak eleje jelezték útját.

A Berlini Iparművészeti Főiskolán 1906-ban kitűnő bizonyítványt nyert s mint egyedüli külföldi hallgató, képesítési munkájával az első helyezést biztosította a maga számára, amiért dicséret mellett, aranyban kapta vissza a befizetett tandíját.

Amikor 1917-ben hazajött, a Pozsonyi Állami Fa és Fémipari Szakiskola szolgálatába lépett s az ő rajzai és munkái, vándorládákba csomagolva járták Magyarország 37 iparoktatási intézetét. Pozsony után a Győri Állami Fa és Fémipari szakiskolához került oktatónak. Itt tevékenykedett 1926-ig, mikor is nyugalomba vonult.

1929-ben „Az Est" lapok által rendezett tehetség pályázaton sok ezer pályázó közül elsőként került ki s az 1000,— pengős díjból többhónapi külföldi tanulmányutat tett.

1936-ban az olasz kormány 5000,— lírás pályadíjat nyert s ebből négy hónapon át tanulmányozta a klasszikus ötvösművészetet. Tanulmányi módszere annyira megtetszett az olasz hatóságoknak, hogy ösztöndíját újabb 5000,— lírával toldották meg.

Számos arany és ezüst kitüntetést, érmet nyert alkotásaiért. 1916-ban a török állam művészeti éremmel, Vilmos német császár pedig értékes brilliáns melltűvel jutalmazta.

1932-ben a Budapesten rendezett mesterversenyen a fémszakmában „Magyarország Aranykoszorús Mestere" címet nyerte el.

Halála előtt pár hónappal írta nekem:

— Bár erősen fogom még a szeretett kalapácsom nyelét, de a természet rendje mégis kényszerít maholnap arra, hogy örökre letegyem azt. Azzal a megnyugtató érzéssel fogom majd azt letenni, hogy fajom és hazám iparművészeti kultúrájának fejlesztéséhez a csekélységem is, legalább egy atommal hozzájárult. Ha súlyos életküzdelmem és a sok-sok fáradozásom után visszatekintek az utánam maradó műveimre, ama boldogító meggyőződésre jutok, hogy nem hiába éltem!

1959. április 5-én halt meg Budapesten. Győrött a köztemető díszsírhelyén van eltemetve, a nevét viselő szocialista munkabrigád által készített síremlék alatt. Győr Város Tanácsa a gyárvárosi volt Zombor utcát, ahol lakott és ahol a műhelye volt, „Schima Bandi" utcának nevezte el. Műhelyének berendezését, szerszámait, különféle stílusokban kovácsolt mintadarabjait, naplóját stb. a győri múzeumnak hagyományozta.

Igen tevékeny és munkás életének alkotásai közül megemlítjük:

A FERTŐDI Eszterházykastély csillárjait, a Lenin úti evangélikus templom oltárkészletét, a városi tanácsházán a fűtőtest-borításokat, a régi református templom csillárját. Az ő keze munkája az „Aranyhajó" és a „Rigófészek" cégérek, továbbá számos díszkovács munkán kívül, a győri székesegyház főkapuja. E felsorolás nem törekedett teljességre hiszen azt ma begyűjteni meghaladja e rövid megemlékezés célját és kereteit. Győr igen szerény polgára, de igen nagy művésze volt!

Czigány Jenő

BA

gyár Pártbizottságának lapja

50 FILLÉR

1971. OKTÓBER 22.

eréért

ÍGÉRET

sem a vállalatvezetés, sem a gyár különböző szervei és a gyáregységek dolgozói.

Az értekezlet legfontosabb célja a vagon szerelde előtt álló feladatok megvitatása volt. Ugyanaz a hangulat érződött itt is, mint amit mindenütt tapasztalunk mostanában a gyáregységeket járva; összefogás, a feladatok vállalása és a bizakodás. Mindehhez a hagyományos „vagonos" öntudat társult; amely emlékezetes munkasikerekből táplálkozik. Most valóban sok munka vár a szerelde dolgozóira. A múlt hét csütörtökön ugyan huszonhét MÁV Ba típusú légfűtéses vasúti személykocsit már kiszállítottak, de e típusból az év végéig együttvéve százat kell összeszerelniük. Nagyteherbírású gépkocsikból is teljesíteniük kell az előírt programot. Hatvanat a 836-os típusú billenőteknős kocsiból, a 843-as típusúból harminchármat.

A tanácskozáson mindezzel számot vetettek a résztvevők. Még a jövő évi termelés jó előkészítését szolgáló tízezer normaóra bedolgozási kötelezettségnek is tisztességgel eleget akarnak tenni. Reális az idei terv teljesíté-

Összevonás után

Nemrégiben összevonták a közúti jármű acél- és vasöntödéjét a vasúti jármű acélöntödéjével.

Kedden az öntöde új vezetősége gyűlésen számolt be a munkásoknak az elképzelésekről. A terveket *Holecz Gyula* termelési vezető ismertette. A gyűlés után a felvetődött kérdésekhez sokan hozzászóltak. Az új gyáregységvezetés a bizalom jelképeként, mintegy 52 ezer forintnyi olyan bértömeget előlegez a vasúti jármű acélöntödéjének, melyet a közúti járműben termeltek meg. Az összeg az október 27-i részfizetéssel együtt kerül a munkások pénzesborítékjába.

Román vendégek

Szimion Dobrovici, a Román Kommunista Párt Központi Bizottsága tagjának vezetésével kedden hattagú román küldöttség látogatott el gyárunkba. A vendégeket a vállalatvezetés és a gyári pártbizottság képviselői fogadták és kalauzolták végig a motorgyárban és a hátsóhíd gyáregységben.

NDK-ban az ETO

Schima Bandi
LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

1956 JUL 8
Győr-Sopronmegyei
Hírlap, Győr

470

AZ ARANYKOSZORÚS MESTER

Egy rézből kovácsolt, csodálatosan szép lámpa áll előttünk. Művészi gonddal, kézügyességgel készült. Olyan mint egy kis mesekönyv. A zöld üveggel borított ernyőn — amely kellemes, tavaszi hangulatot kelt az emberben — kirajzolódnak a mese érdekes és tökéletes alakjai:

A hatalmas erdő tisztásán vadász áll. Kutyái szilajon rohannak az erdő sűrűjébe, letaposva virágokat, hajtásokat s felriasztják az erdő apró állatkáit, az éneklő madarakat s a kis mókusokat. A vadászt nem érdekli az apró zsákmány, egy büszke szarvasbikát vesz üldözőbe. A képek tökéletesek, a menekülő szarvasbika szinte megelevenedik az ember előtt, érzi hátrafordított, kétségbeesett szemeit: hová, merre meneküljek?

Ezt a gyönyörű lámpát egy őszhajú, szakállas bácsi: Schima Bandi, Magyarország aranykoszorús mestere mindössze két hét alatt készítette.

— Ki ez az aranykoszorús mester? Hol él? Milyen munkákat készített eddig? — Egymást követik az emberben a kérdések.

★

Győr-Jancsifalu, Zombor u. 46. sz. Itt él közel 50 éve. Ennek az időnek legnagyobb részét a füstös, gázos műhelyben töltötte. Ott, ahol úgy hajlik kezében a vas, a réz és az ezüst, mint másnál a megolvasztott viasz.

Anyám mindenáron tanítót akart belőlem nevelni — mondja Bandi bácsi — de én nem tudtam elszakadni a műhelytől. Apám lakatosműhelyében tipegő korom óta mindennapos vendég voltam. Ceruzáim, szerszámaim s a kivágott anyagok kedvenc játékaim voltak. Az előre elkészített lemezeket — apám nagy haragjára — össze-vissza firkáltam, s boldogan mutattam anyámnak.

Bandi bácsi csintalan fiú volt. Több baj volt vele, mint hat testvérével összesen. Apjának mindig legdrágább anyagait választotta ki, s mihelyt egyedül érezte magát a műhelyben, azonnal figurákat rajzolt rá, különféle szerszámmal kivágta, s a szoba falára, vagy a fehér ajtóra szögezte. Sok verést kapott miatta. Négyéves korában már iskolába járt. Itt kapta a sok szidás után — mert osztálytársai füzetelt is mindig telefirkálta — az első elismerő szót, számára ma is a legnagyobb kitüntetést. A táblárói lemásolt rajzért egy marék cukorkával ajándékozták, amelyet órákon át apró kis kezében szorított olyan örömmel és boldogsággal, hogy az szétolvadt.

Az elemi iskolát kitűnő eredménnyel végezte. Aztán polgáriba, később pedig az Aradi Fa- és Fémipari Szakiskolába ment tanulni. Második osztályos korában nagy csapás érte. Meghalt édesanyja. A család szétszóródott, s ettől kezdve nehezen tudta csak folytatni tanulmányait. Közben állandóan dolgozott, rajzolt és különféle kovácsolt tárgyakat készített. Érettségi után volt iskolaigazgatója biztatására külföldre. Berlinbe ment. Itt kovácsműhelyekben és általában művészek között dolgozott. Munkájáért pénzt kapott, s elhatározta, hogy tanulni fog. Sok próbálkozás után végre sikerült beiratkoznia a Berlini Iparművészeti Főiskolára. Drága „mulatság" volt ez.

— De megérte — mondja Bandi bácsi — a vizsgán, amikor pályázatot hirdettek, megnyertem az első díjat. Egy fali kutat kellett tervezni, rajzolni, mintázni és kikovácsolni. Az első díj azt jelentette, hogy jutalmul aranyban visszakaptam egész évi tandíjamat.

Schima Bandi neve ekkor már ismertté vált Berlinben. A sikerek egymást követték. 1932-ben a budapesti aranykoszorús mester-versenyen szintén első díjat nyert. A művészi munkák, amelyekkel dicsőséget, hírnevet szerzett magának, már nincsenek birtokában. Valamennyit elajándékozta. Ma már csak egy hatalmas album, s a benne lévő fényképek tanuskodnak róluk.

Bandi bácsi most is dolgozik. Barokk, román és gót stílustanulmányokat készít. Ez a művészi munka — sőt az is, amit már átadott a múzeumnak — egész élete munkájának csak egy kis töredéke. Ha összegyűjtenénk azokat a művészi tárgyakat, amelyek Európa, sőt a világ különböző részén egy-egy múzeumban, vagy magánházaknál vannak — a győri múzeumot meg lehetne tölteni vele.

★

Megemlékezésül ezt a fényképet kaptuk, túloldalán két mondat: A munka legszebb lánya a művészet. Szeretem azt, mert nélküle üres lenne az élet". Bandi bácsi élete nagyon gazdag volt. Tele széppel, nemes érzésekkel. Igazi művész ő, olyan ember, aki nem is kezével, hanem meleg, jóságos szívével gyúrta ötven éven át a kemény vasat, amely nem tudott, s nem is akart ellenállni, engedte, hogy olyan gyönyörű darabokat formáljanak belőle, amely megelevenedik az emberek előtt, s csodálattal, elismeréssel tölti meg szívüket.

S. A.

ZÉP SZÓ

iret

itt őrködig e csozó hárs-

szenéztek.
m jutott
hogy 5k
már
Kétszer
utas Kultáncoini.
igaz, hát
k az urak,
gy Jancsi,
ott vanell petreulni. A
t úgyis a
kezte a
on, hogy
oltatták a
ost, most
fognegy-
velük?
i le a virsfavirág
tek, hogy
iből ber-

gy nem?
mét kúrlegény, s

összekacsintott cimborájával.

— Megyünk. Valószínű megyünk — nevetett Ili, most már kész volt a terve a fiúk ellen. Oda is lépett közéjük és bizalmasan megfogta mindkettő karját, s a létrához tessékelte őket.

— Ha udvariasak vagytok, barátocskák, akkor segíttek szedni egy kis virágot. Mi úgy sem érjük azt a szép ágat ni — mutatott ravaszul a leány az egyik kihajló virágos ágra, s úgy mosolygott a két fiúra, hogy azok majdnem elolvadtak.

Szó nélkül másztak fel a létrára, de kedvetlenül csipegették az illatos virágot, mert hiszen ők nem így képzelték ezt a szüretet, de nem ám.

A két csitri meg fogta a létrát, s úgy kuncogtak, csak úgy remegett csöpp kis melük.

Az új győri folyóiratról

Az új győri folyóirat első számának rovatbeosztása és jellege előreláthatóan a következő lesz: Szépirodalom, Mai jegyzetek (irodalmi riportok), Fórum (vitacikkek gazdasági, kulturális, társadalmi életünk kérdéseiről), Művészet, Évfordulók, Hagyományok, Szemle (régészeti, várostörténeti, történelmi, nyelvészeti cikkek, tanulmányok, könyvismertetések, stb.) Várjuk az érdeklődők, a leendő olvasók és előfizetők hozzászólásait, javaslatait.

Hívjuk az irodalmi utóhadat!

Nem tudok belenyugodni, hogy ne lehetne ma nagyobb magyar irodalom, mint amilyen van. Nem az egészen nagy íróinkra gondolok, akikre joggal vagyunk büszkék, s akiket nem felülmúlni, de megközeliteni is bajos lenne. Nem is írókra gondolok, hanem írásokra. Versekre, novellákra, regényekre, amelyek semmi nyomot nem hagynak az olvasóban s mégis minduntalan megjelennek, akadálytalanul és ömlesztve. Valami baj van itt az irodalom szervezésével s egyes írók rosszul értelmezett összetartásával.

Erre kell gondolni az embernek és még ennél is rosszabbakra, amikor olvas gépirásos novellákat, karmolós tollal füzetpapírra vetett verseket, amelyektől felmelegszik a szív s megcsillan a szembogáron az az áprócska fényesség, amit csak az igazi művészét szokott felvillantani. Szerzőik ismeretlen emberek, Pesten ugyanúgy, mint vidéken. Az ismeretlen szerzők azért csak egy család, vagy egy kisebb baráti kör közösségét tudják felmelegíteni s azért irnak : indig szomorúbban és mindig rosszabb papirokra, mert hiába dörömbölnek évek óta az országos megjelenés vaspántos kapuján. A kilincset belülről azok a közepes és gyengécske írók tartják, akik valamiképpen a legjobb írói élgárdához, az úgynevezett derékhadhoz csapódtak. Hogyan, miképpen, de, hogy erősen tartják azt a kilincset, annyi bizonyos!

Milyen írók és milyen írások szorultak ki a kapun kivül, annak csak a jó öreg irodalomtörténet lesz a megmondhatója. Illetve, legkevésbé az, mert Gutenberg kegyei nélkül nincs irodalom! Nincs tehát és mégis lélegzik, dörömböl, sir, kaparász az ablakon. Tonnákban a súlyát, aranyban az értékét, kottákban a hangmagasságát nem lehet még lemérni. Annál kevésbé, mert szervezeti formája nincs. Jobb hiján nevezzük el utóhadnak, amely kint rekedt kapuzárás után az utcán. Azóta nem jött össze annyi pénze, hogy kicsalogassa a házmestert. Most az árok szélén bókol, vagy a nádasban barangol, mint Ady eltévedt lovasa. Lehet, hogy mire széthajlik a sás s a csuhé, csak egy rekedt igric lárva arca lesz látható. De az is lehet, hogy fényleni fog az az arc... Mindez még titok.

A titkokat fel kell feszegetni. Az ország rohan előre a szocialista demokratizmus, a decentralizálódás útján. Ne maradjon mögöttünk feltáratlan terület, amelyre lelkiismeretfurdalással kell visszagondolnunk. Hívjuk az irodalmi utóhadat. Próbálja meg még egyszer mindenki, akiknek a körmei kicsorbultak már a kaparászástól, hátha kinyittatik. Próbálja meg, milyent írna a maga kedvére, amiben másoknak is kedve telhetik. Felejtkezzen el a lektorokról és mutassa meg önmagát. Nincs név, nincs ismeretség, nincs előítélet, csak jó irás! A „Jövendő" nemcsak folyóirat lesz, hanem egy kicsit megyénk, országunk jövendője is — s a mi jövendőnk is, ha van írói jövőnk. A jövőért az ember küzdeni szokott.

Hogy mégis milyeneknek igérkezünk? Ki tudná azt még megmondani! Olyanok, amilyenek te, én, a hatodik, a harmincadik, mi mindannyian együtt leszünk. Minél több hangszín és minél változatosabb hangerősség, annál jobb. De kórus és nem békabrekegés. Valószínűleg valamivel vitatkozóbbak leszünk, mint máskor, mert sokat fáztunk a falakon kivül. Valószínűleg egy kicsit életszerűbbek is, mert elég sokat kalapáltunk ástunk, számoltunk, raizoltunk az elmult évtizedben. Bizonyos azonban, hogy szigorúak leszünk egymáshoz, mert nem akarunk megveretni. A nádas szétnyilt. Ki a kardot!

Lendvai Mihály

Schima Bandi utazási ösztöndíj-kérvényének utolsó lapja

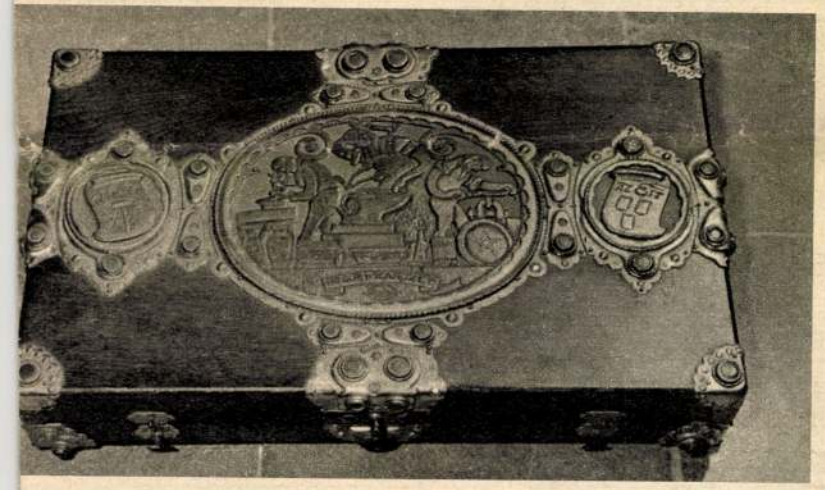

A kérvényt pazar veretű tokba helyezte

»Mikrokozmosz« albumok és ötvösmunkák a gyűjteményből

KÜLÖNÖS

Eldőlt az öt esztendeje húzódó hagyatéki per.

Schima Bandi, győri iparművész, aki még végrendeletén is makacsul ragaszkodott becenevéhez, gyűjteményét a helyi *Xanthus János Múzeumra hagyta.* 1959-ben meghalt, a vérszerinti örökösök pedig alighogy a művész által sajátkezűleg rajzolt parthe-cédulán tudomást szereztek az eseményről, megkezdték a harcot a végrendelet érvénytelenítéséért.

Most vége a processzusnak. A győri múzeum különös hagyaték jogerős birtokosa lett.

Schima Bandi — az „ipar- és életművész"

A gyűjtő, aki önmagát „ipar- és életművésznek" titulálta, aranykoszorús kovács- és ötvösmester volt. Vastag lemezekből melegen és hidegen kivágott, s kireszelt veretei, akantuszai mutatják, hogy ha más sem maradt volna utána, mint amit kalapáccsal és fogóval, vésővel, reszelővel vasból formált, akkor is valóra vált volna a szándéka: *maradandót és érdemeset alkotni.*

A hagyaték művészi értéke azonban kultúrtörténeti jelentőségéhez képest másodrendűnek tűnik. A művész nagy szellemi energiája, boszorkányos rajzkészsége fanatikus gyűjtő szenvedéllyel párosult. Képtelenség volna néhány sorban felsorolni, mi mindent halmozott fel, és gyömöszölt ládáiba, egy félévszázad valamennyi napját és az ébrenlét minden óráját gondosan kihasználva.

Amit olvas, s tesz, feljegyzi; amit lát maga körül, lerajzolja; amire szert tesz, összegyűjti. Nagyszámú levelét, majd egykor eladott műalkotásait, hivataloknak benyújtott kérvényeit, iratait is visszakönyörgi, hogy betegye gyűjteményébe. Mert e levelek és kérvények se mindennapiak. A húszas évekből származó, ínségadó elengedésére benyújtott kérvényét például, melynek minden betűje grafikai alkotás, különös rajz díszíti: a művészt hajánál fogva az egekbe ragadná az ihlet, hátát azonban az elkeseredés, a gond és a bánat súlyos zsákja nyomja, a társadalmi pumpolás, a váltók, az OTI, az anyagszámlák, a részlettörlesztések, a kölcsöntartozások dühödt ebei csaholnak feléje, és marják minden oldalról.

Mikrokozmosz

A harmincas években gyűjtött iratait több hatalmas, 10—12 kilós bőrkötéses, fémpántos »Mikrokozmosz« feliratú albumba köti. Pillantsunk bele az egyik legérdekesebb feljegyzésbe, amely az itáliai tanulmányutat örökíti meg.

Az előzmények sem érdekelenek. *»Az Est«* című napilap 1927 novemberében utazási ösztöndíjat alapít azoknak a magyar tehetségeknek, akik »bármely oknál fogva képtelenek elmozdulni arról a helyről, ahová a sors láncolta őket«. Az ösztöndíjat Schima Bandi is megpályázza. A mesterien megrajzolt kérvényt pazar tokba helyezi, a tokot ércpántos, gazdag veretű ládába. Oly súlyos, hogy alig lehet a zsüri elé cipelni. A folyamodvány első sorai így hangzanak: *»Nincs protektorom, nincs előkelő rokonom. Sem pedig nagybácsim a Minisztériumban. Egyedüli támaszom eddigi munkálkodásom.«* Az egyik első ösztöndíj az övé. Néhány név a többi közül: *Gelléri* Andor Endre, *Garay* György, *Pátzay* Pál, *Ferencsik* János.

Schima vitrintől vitrinig haladva lerajzolja a nevezetes olasz múzeumok legendás műkincseit. A sixtusi kápolnában hanyatt fekszik, hogy jobban szemügyre vegye a híres menynyezetfreskót, és pontosabb vázlatot készíthessen róla. Képes levelezőlapok, prospektusok ezreit vásárolja össze, hogy beragaszthassa őket albumába. A »Mikrokozmosz«-kötet rengeteg olyan rajzot tartalmaz, mely azóta a háborús bombázások következtében megsemmisült műkincsek egyedül fellelhető másolata. Schima Bandi utazásának minden percéről naplót vezetett, s dokumentumokként az albumba ragasztotta az étlapok, a számolócédulák, a hajó- és vasúti jegyek, menetrend-kivágások tömegét, vezette útjának költségvetését — kitűnő forrásanyagot szolgáltatva azoknak a kutatóknak, akik a húszas évek Olaszországáról akarnak képet rajzolni. Ugyanígy járt el többi külföldi útján is.

A bosszú könyve

Van a gyűjteménynek egy — talán az eddigieknél is becsesebb — része. Az első világháború, a Tanácsköztársaság, s az azt követő ellenforradalmi évek anyaga. A gyűjtőpartnerének, *Martos* Ferenc mezőkövesdi pedagógusnak írott, 1923-ból származó leveléből pontosan megtudhatjuk, mi minden érdekelte Schimát ebben az időben. Gyűjtött röpiratokat, tábori, illetve frontlevelezőlapokat, frontfényképeket, háborús élelmiszer-jegyeket, arcképeket társadalmi mozgalmak vezetőiről. Háborús és nemzeti papírjelvényeket, képeslapokat, melyekhez valamely fontos világpolitikai vagy társadalmi esemény kapcsolódott. Mindennemű nyomtatványt, amely a vi-

-Izsákig

nos ember ő is, ismeri a hollywoodi boszorkánykonyha minden csínját-bínját (mert noha olasz produkcióban készül a film, azért ízig-vérig hollywoodi lesz). Huston egyik-másik munkája komoly rangot is adott neki. (Például a nálunk is bemutatott *Moulin Rouge*, amely *Toulouse-Lautrec* életét ábrázolta; vagy az Arthur *Miller* forgatókönyve alapján írt *Kallódó emberek*).

Huston azzal hozta friss mozgásba a film propaganda-gépezetét, hogy bejelentette: *az egész világon keresi Évát.* Ő is tudja ugyan, hogy könnyebb dolgozni egy ismert, tehetséges színésznővel, mint egy ismeretlen kezdővel, de ez a Biblia-film olyannyira a Pénz és Profit védjegyével készül, hogy inkább választotta a nehezebb utat, mert úgy véli, propagandaértéke nagyobb, tehát remélhetően többet hoz majd a konyhára.

Hosszas keresés — vagy legalábbis: a keresés látszatának felkeltése — után nagy dobveréssel bejelentették, hogy megtalálták *„ősanyánkat"*. Gyönyörű alakú, szép arcú, 19 éves szőke diáklány, a neve: Ulla *Bergryd*. Az sem volt véletlen persze, hogy éppen svéd nőt választottak: akár a Bibliáról, akár más témáról van szó, a filmproducerek babonásak. S a *svéd nő:* jó kabala. (Soroljuk a példákat? Greta *Garbo*, Ingrid *Bergman*, Anita *Ekberg*, Ulla *Jacobson*, Mai *Zetterling*, May *Britt*, Ingrid *Thulin* — mind világhírűek lettek, és sok-sok pénzt hoztak felfedezőiknek).

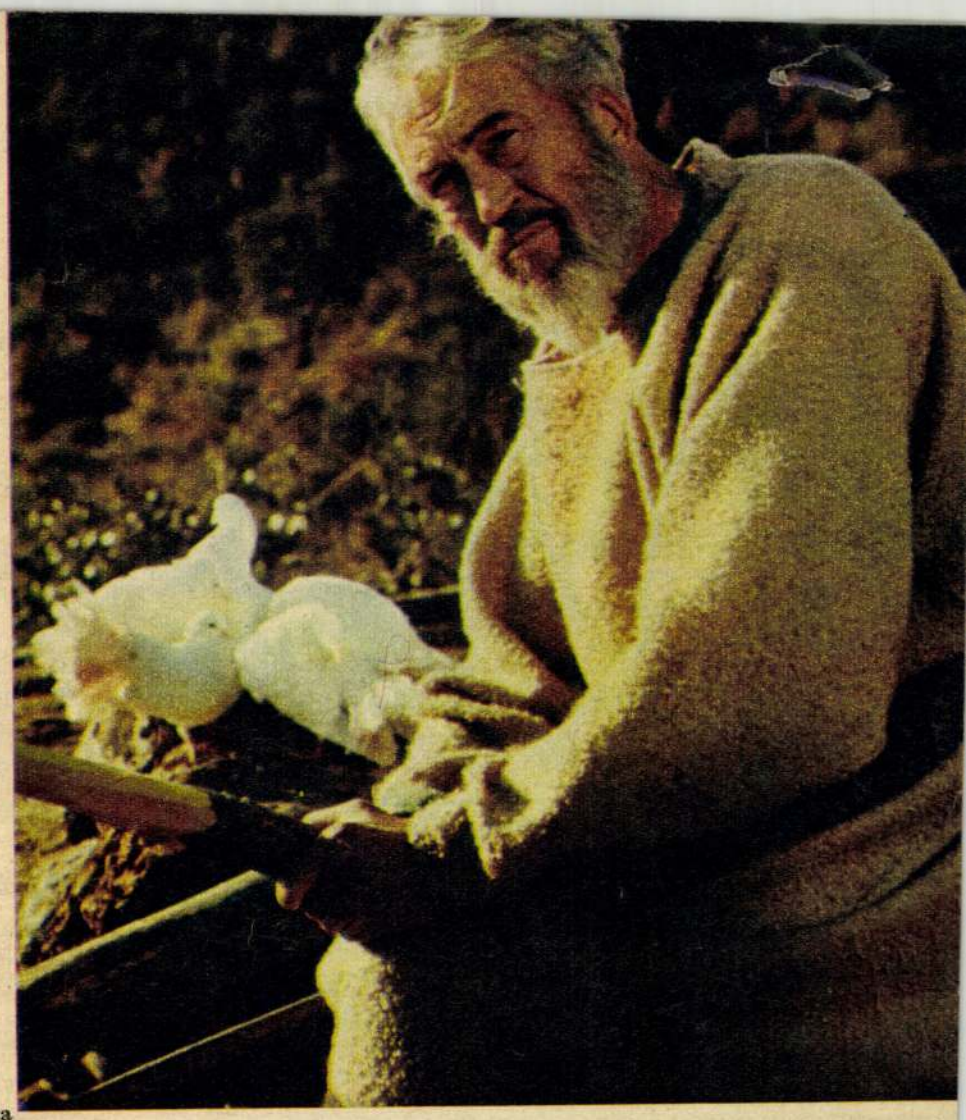

Noé szerepét maga a rendező, John Huston játssza

Jelenet a filmből

Ádám szerepére már hivatásos, de kevéssé ismert fiatal színészt hívott meg a rendező: *Michael Parks*-ot. Ő is szőke. De Laurentiis és Huston úgy gondolják, hogy az első emberpár csak szőke lehetett. Könnyű nekik, se az ötkönyvű Mózes, se a négy evangélista nem tudja őket megcáfolni!

És zúdítják tovább a lenyűgözőnek szánt adatokat a világsajtóra. A film sztárparádé lesz: a legkisebb epizódszerepben is világnagyságokat vonultatnak fel. A Bábel tornya lesz a filmtörténelem eddigi legnagyobb díszlete: 60 kilométer hosszúságú acéllemezt, 680 köbméter faanyagot és sok-sok tonna polietilén műanyaghabot használnak fel hozzá! Noé bárkáját két helyen is felépítik: a Cinecitta műtermeiben és a Róma melletti Ostia kikötőben. A tömegjelenetekhez 29 000 statisztát alkalmaznak . . . És így tovább, káprázhat az olvasó szeme a számoktól, s mire a végire jut, azt hiszi — ezt szuggerálja neki a film propagandagépezete —, hogy ilyen hatalmas produkcióból csak jó film születhetik. Illetve: vagy elhiszi vagy nem.

B. T.

HAGYATÉK

lágháborúra vagy a világbékére vonatkozott, bármily nyelvű iratot, mely más nemzetet becsmérelt, vagy a gyermek lelkébe gyűlöletet igyekezett beoltani más nemzetek iránt. Röpcédulákat választási mozgalmakról. Tilos nyomtatványokat és illusztrációkat. A társadalom átalakításán dolgozó emberek autogramjait és kéziratait. Ábrázolásokat katonasírokról, hadiérmeket és -jelentéseket, sapkarózsákat, katonanótákat, háborús vicceket.

Schima gyűjtőszenvedélye nem volt öncélú. Mint a Martos Ferenccel folytatott levelezés bizonyítja, célja a *Vengom* könyv létrehozása volt. Ez az eszperantó szó magyarul *BOSZSZÚ*-t jelent. A világ legkolosszálisabb méretű könyve lett volna. Ihletését két ötágú csillag: az eszperantó zöldje és a munkásosztály vöröse jelzi. Agitációs és propagandaeszköznek szánta a béke és a haladás érdekében.

Az 1920-as évek elejéről és közepéről páratlan karikatúra- és fotómontázs-gyűjteményt hagyott hátra. A hazai és külföldi politikai élet minden eseményére és rezdülésére érzékenyen reagált. A frankhamisítási botrány Zadravetz atya pompás gúnyképének megalkotására készteti. A konszolidációt Bethlen illusztrálja, mint kulcs a reakció zárában. Egy korábbi kiadású, nagyméretű, és későbbi kisebb tízkoronást egymás alá ragaszt, s a kommentár: »így zsugorodik a dolgozók életszínvonala«. 1925 május — a bolgár forradalom összeomlása: »Bulgáriában minden csendes« feliratú kép — vértengerben kard. Egy fotómontázs a magyar trónra aspiráló Habsburg Ottóról: az önjelölt, szentimentális gyermek képét összevágja egy olyan dokumentummal, ami azt mutatja, hogyan akarta a »kedves rokon«, Ferenc Ferdinánd négy részre daraboltatni Magyarországot.

Sajnos, további politikai állásfoglalásai nem ilyen rokonszenvesek. Éppen az olasz út után kezd jobb felé kacsintgatni, s csak az 1944. március 19-i megszállás ébreszti újra igazi nemzeti érdekeinkre. Az idős ember a felszabadulás után sem tud azonosulni fiatalkori eszményeivel.

Az életmű kiáltó politikai ellentmondásossága levon ugyan a művész emberi értékéből, a dokumentumok tudományos érdekességét azonban nem csorbítja. Bizonyára lesz, aki kibányássza belőlük, ami maradandó érték.

N. SÁNDOR LÁSZLÓ

Fotó: FARKAS TAMÁS

VÁLLALATI JELMEZBÁL

MAI TÉMÁK

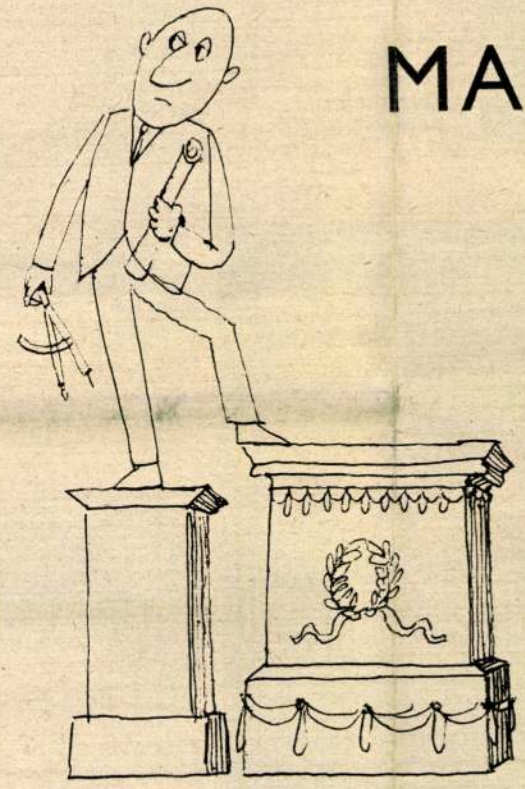

MÁSODÁLLÁS

A TITKÁRNŐ

VÁNDORMADARAK

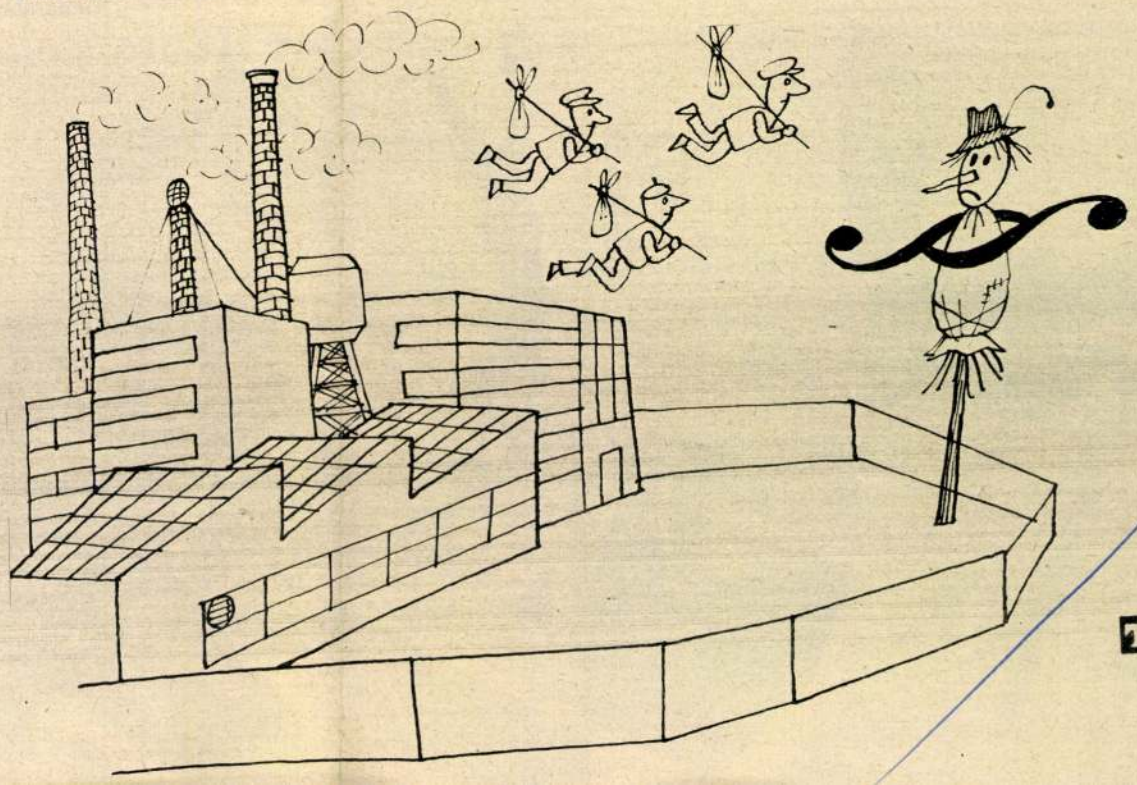

Keressük az első szabad Május elseje felvonulóit

Sorsok kerestetnek

Ezzel a címmel kezdtük el a felszabadulás utáni első hetekben, hónapokban készült fényképek közlését. Most, folytatva a sorozatot, kilencedszer tesszük fel a kérdést:

Milyen sorsok rejtőznek a képek mögött?

Mi történt a szereplőkkel?

A Tükör kéri mindazokat, akik felismerik önmagukat, hozzátartozóikat vagy ismerőseiket, írjanak szerkesztőségünkbe, hogy munkatársaink meglátogathassák a jelentkezőket, s hírt adhassanak arról, hogyan alakult életük az elmúlt húsz esztendőben.

Ezen a fényképen az újságíró fölismerte önmagát. Ott áll a két kocsi között az útközőn, indul a VIII. kerületi madiszosokkal Tatabányára, három hónap rohammunkára.

A »széncsata«, a »híd-csata« és más csaták éltettek akkor sok fiatal kommunistát.

A Tükör-ben megjelent képek szereplői közül már többen megszólaltak. Az újságíró nem szokott önmagáról riportot írni. De ott ültek azon a vonaton a VIII-ik kerületi Madisz más tagjai is. Szóljon hát a krónika róluk.

Az emlékezet húsz év után ki-kihagy, és a bányászbrigád egykori tagjai közül nem mindenkivel sikerült találkoznom. *Csorba* Sanyi most a Magyar Nemzeti Bank osztályvezetője. *Bencs* Zoli százados. *Timár* Imre valahol az autókereskedelemben dolgozik. *Budai* Feri, úgy tudom a milánói kereskedelmi kirendeltség vezetője. *Lukács* Frédi szintén újságíró lett. Ez pedig Bundzsi. Az igazi nevét mindezideig nem ismertem, de tudtam róla, hogy a Belkereskedelmi Szállítási Vállalat egyik butorszállító brigádjának vezetője. Talán három éve találkoztam az egyik VIII-as ifivel, ő mondta, hogy Bundzsiék költöztették.

Voltak aztán olyan tagjai a VIII-as Madisznak, akiknek a nevét ma az egész ország ismeri. *Fejér* Klára (regénye a Tenger, rólunk szól). *Szinetár* Miklós (a Háromgarasos opera jelmezei nagyon emlékeztetnek régi önmagunkra, mi is úgy festetettünk, mint a színpadi koldus-céh.) *Békés* Itala is mintha jobb ruhákat hordana az utóbbi időben, mint amikor a kulturcsoportunkban szerepelt — két testvérével együtt.

Szerteszaladtak az életutak. *Ságvári* Ági doktor lett, tudományos kutató. *Vasecz* Piroska a Művelődésügyi Minisztériumban dolgozik. *Bolgár* Jóska pedig — milyen szép dekorációs betűket rajzolt a plakátokra! — Munkácsy- és VIT-díjas festőművész. *Ligeti* Rudi alezredesi váll-lapja mögött a haditudományok kandidátusa cím is meghúzódik. Régi emlékeinket volt tagtársunk, *Gerelyes* Ede gyűjtögeti, hivatalból is: a Legújabbkori Történeti Múzeum főigazgatója, immáron életének dokumentumai is múzeumi tárgyak. Hiszen régi felvételeink — köztük a Tükörben közölt vasúti kép, régi emléklapjaink a széncsatáról és a Kossuth híd felépítéséről, az első 1945-ös Madisz tagkönyvek, mind-mind múzeumba kerültek.

Keressük az üzemi bizottság-választásra készülő csepelieket

A Sorsok kerestetnek sorozat képeit a Legújabbkori Történeti Múzeum bocsátotta rendelkezésünkre.

Keressük a Budapestnek élelmet hozó Dunaföldváriakat

Schima Bandi
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1965 OKT 27.
Kisalföld

1021

Schima Bandi hagyatéka

Egy évig rendezték, leltározták a gyűjteményt

Hat éve, 77 éves korában halt meg Schima Bandi, a neves győri iparművész. Érdekes művészegyénisége volt Győrnek. A városi tanács nemrégen azzal adózott emlékének, hogy utcát nevezett el róla.

Schima Bandi hagyatéka maradandó. Alkotásai, feljegyzései, naplói megmaradtak az utókornak. A Xantus János Múzeum tulajdonába kerültek. Rendezésük, leltározásuk egy évig tartott. A múzeum értékes anyaggal gazdagodott.

Egy szekrény őrzi az első sikert. 1928-ban küldte be „Az Est" című lap pályázatára a győri művész. A díj ezer pengő volt, amit utazásra költött. Bejárta Ausztriát, Németországot, Franciaországot. Naplója érdekes olvasmány.

A múzeum tulajdonába került II. Vilmos császár és V. Mohamed török szultán ajándéka. Az előbbi drágakövekkel kirakott mellűt, az utóbbi érmet ajándékozott a győri iparművésznek.

A hagyaték értékes darabja egy 1922-ben készültékszeresdoboz. Ezüstlakodalomra készítette a mester. A vas és más fémek engedelmessé váltak a keze alatt. Több száz alkotása került a múzeum tulajdonába.

Kiemelkedő alkotása a magyarországi flóra vasba öntése. Két hatalmas füzérben mintázta meg a virág-, növény- és a gyümölcsformákat.

A hagyatékot, kiállító terem híján a nagyközönségnek nem tudják egyelőre bemutatni. Szakembereknek, esetleg diákoknak, ipari tanulóknak nem lenne haszontalan Schima Bandi hagyatékának tanulmányozása. Emlékének legjobban azzal lehetne adózni, ha hagyatéka nyomán új alkotások születnének. Ha Schima Bandi jelképesen kilépne a múzeumi csendből.

A hat éve elhunyt iparművész életét ezekben a napokban a Kazinczy Gimnázium végzős diákja, *Johannesz Zsuzsa* tanulmányozza. Az országos középiskolai versenyre készít dolgozatot. Őt ihlette meg elsőnek Schima Bandi munkássága.

(csi)

találta
amely b
S máris
néhány,
papírlap.
— Néz
mondta
Tolcsinszk
már nem
szédoknak
megmutatta.

— De hiszen ez rejtjeles írás — mondta az egyik szomszédasszony . rémülten Úgy fogta a papírt ujjahegyével, mintha mérgeskígyót fogna.

A házkutatást folytattuk...

— Azt hiszem, ma nem játszik a Spartak — mondta Voroncov, s így remélem, hogy Borisz Kuprin nem fogja az óráját nézegetni, vagyis mindent nyugodtan átbeszélhetünk. Ideje, hogy levonjunk bizonyos következtetéseket.

— Téved, a Spartak játszik ma, csakhogy Tbiliszi-ben — rezzent fel Kuprin, s pontosan ez a körülmény végzetes szerepet játszik Anatolij Prohorov életében.

— Véleményem szerint — folytatta Voroncov — nemcsak Prohorovról kell beszélnünk, hanem Kuznyecovról, Inozemcevről, Sabolinról is. Amíg Prohorov mellettük van, tovább csúszhatnak lefelé.

(Folytatjuk.)

ado. Dunaszentpál, Vida Károly.

Három db spalettás tükörablak eladó.. Farkas, Győr, Kossuth utca 91.

Ajtók és tokok olcsón eladók. Kapp Pál, Győr, Kossuth Lajos utca 49.

Asztal, hat szék, összecsukható kártyaasztal, vaskazetta, hanglemezek, kályha eladók. Győr, Kiss Ernő utca 1.

Fekete perzsaláb kuli bunda eladó. Győr, Liszt Ferenc utca 18., II. emelet, balra.

Vitrines rekamié, garnitúra, hálószobabútor, kombinált szekrények, szezlon eladók. Győr, Kisfaludy utca 25., Korsósné.

Hálószobabútor, ágyak, szezlon, modern mély nagykerekű kocsi eladók. Győr, Köztársaság tér 13.

INGATLAN

Kétszobás, nagy, kertes családi ház beköltözhetően, sürgősen eladó. Nagybarát, Fő út 50.

kétszo
mfortos la
szer egys
neket: „Ós
gére a Hi
ör. Kazin
16.
dorvárosi
ba-összkor
bérű lal
erélném l
rosi nag
Trattnerné, G
mos utca 2.

Felvesz
hálózati és tö
mű vizsgával
kező

villan
szerel
Jelentkezés:
Közúti Igazg
munkaügyi
lyán (Győr,
herz Zoltán u

VEGYES

KALAPJAVÍ
SAPKAKÉSZÍ
kalapok, sapk
lasztékban
CZELNÉL,
Aradi vértanú
2.

Drohoka biz
tású tyúkszer
paszt 3,60-ért
tással küld
drogéria, Sz
hely.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

RÁBA

Schima Bandi

1971 OKT 22

2

Győri sarok

1021

Schima Bandi (1882-1959)

KÉZMŰVES dinasztiából származott, műhely mellett született — kalapácsok között nőtt fel. Atyja lakatosmester volt Orosházán, itt született Bandi fiúk 1882. november 23-án, mint harmadik gyermekük.

Atyjától a végtelen munkaszeretet és az égő alkotási vágyat, míg anyjától a rendületlen emberszeretetet és a végsőkig való kitartást örökölte. A család igen szegény volt s így nagyon sivár és örömtelen volt gyermekkora.

Szerette az iskolát, különösen a rajzot, kitűnő tanuló volt. Amerre az iskola felé járt, krétával és faszénnel telefirkált kerítések és fehérre meszelt házak eleje jelezték útját.

A Berlini Iparművészeti Főiskolán 1906-ban kitűnő bizonyítványt nyert s mint egyedüli külföldi hallgató, képesítési munkájával az első helyezést biztosította a maga számára, amiért dicséret mellett, aranyban kapta vissza a befizetett tandíját.

Amikor 1917-ben hazajött, a Pozsonyi Állami Fa és Fémipari Szakiskola szolgálatába lépett s az ő rajzai és munkái, vándorládákba csomagolva járták Magyarország 37 iparoktatási intézetét. Pozsony után a Győri Állami Fa és Fémipari szakiskolához került oktatónak. Itt tevékenykedett 1926-ig, mikor is nyugalomba vonult.

1929-ben „Az Est" lapok által rendezett tehetség pályázaton sok ezer pályázó közül elsőként került ki s az 1000,— pengős díjból többhónapi külföldi tanulmányutat tett.

1936-ban az olasz kormány 5000,— lírás pályadíjat nyert s ebből négy hónapon át tanulmányozta a klasszikus ötvösművészetet. Tanulmányi módszere annyira megtetszett az olasz hatóságoknak, hogy ösztöndíját újabb 5000,— lírával toldották meg.

Számos arany és ezüst kitüntetést, érmet nyert alkotásaiért. 1916-ban a török állam művészeti éremmel, Vilmos német császár pedig értékes brilliáns melltűvel jutalmazta.

1932-ben a Budapesten rendezett mesterversenyen a fémszakmában „Magyarország Aranykoszorús Mestere" címet nyerte el.

Halála előtt pár hónappal írta nekem:

— Bár erősen fogom még a szeretett kalapácsom nyelét, de a természet rendje mégis kényszerít maholnap arra, hogy örökre letegyem azt. Azzal a megnyugtató érzéssel fogom majd azt letenni, hogy fajom és hazám iparművészeti kultúrájának fejlesztéséhez a csekélységem is, legalább egy atommal hozzájárult. Ha súlyos életküzdelmem és a sok-sok fáradozásom után visszatekintek az utánam maradó műveimre, ama boldogító meggyőződésre jutok, hogy nem hiába éltem!

1959. április 5-én halt meg Budapesten. Győrött a köztemető díszsírhelyén van eltemetve, a nevét viselő szocialista munkabrigád által készített síremlék alatt. Győr Város Tanácsa a gyárvárosi volt Zombor utcát, ahol lakott és ahol a műhelye volt, „Schima Bandi" utcának nevezte el. Műhelyének berendezését, szerszámait, különféle stílusokban kovácsolt mintadarabjait, naplóját stb. a győri múzeumnak hagyományozta.

Igen tevékeny és munkás életének alkotásai közül megemlítjük:

A FERTŐDI Eszterházy-kastély csillárjait, a Lenin úti evangélikus templom oltárkészletét, a városi tanácsházán a fűtőtest-borításokat, a régi református templom csillárját. Az ő keze munkája az „Aranyhajó" és a „Rigófészek" cégérek, továbbá számos díszkovács munkán kívül, a győri székesegyház főkapuja. E felsorolás nem törekedett teljességre hiszen azt ma begyűjteni meghaladja e rövid megemlékezés célját és kereteit. Győr igen szerény polgára, de igen nagy művésze volt!

Czigány Jenő

BA

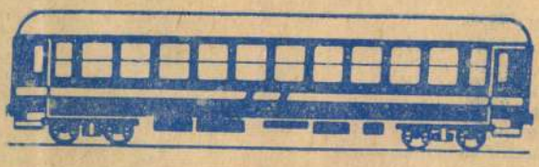

gyár Pártbizottságának lapja

50 FILLÉR

1971. OKTÓBER 22.

eréért

ÍGÉRET

sem a vállalatvezetés, sem a gyár különböző szervei és a gyáregységek dolgozói.

Az értekezlet legfontosabb célja a vagon szerelde előtt álló feladatok megvitatása volt. Ugyanaz a hangulat érződött itt is, mint amit mindenütt tapasztalunk mostanában a gyáregységeket járva; összefogás, a feladatok vállalása és a bizakodás. Mindehhez a hagyományos „vagonos" öntudat társult; amely emlékezetes munkasikerekből táplálkozik. Most valóban sok munka vár a szerelde dolgozóira. A múlt hét csütörtökön ugyan huszonhét MÁV Ba típusú légfűtéses vasúti személykocsit már kiszállítottak, de e típusból az év végéig együttvéve százat kell összeszerelniük. Nagyteherbírású gépkocsikból is teljesíteniük kell az előírt programot. Hatvanat a 836-os típusú billenőteknős kocsiból, a 843-as típusúból harminchármat.

A tanácskozáson mindezzel számot vetettek a résztvevők. Még a jövő évi termelés jó előkészítését szolgáló tízezer normaóra bedolgozási kötelezettségnek is tisztességgel eleget akarnak tenni. Reális az idei terv teljesíté-

Összevonás után

Nemrégiben összevonták a közúti jármű acél- és vasöntödéjét a vasúti jármű acélöntödéjével.

Kedden az öntöde új vezetősége gyűlésen számolt be a munkásoknak az elképzelésekről. A terveket *Holecz Gyula* termelési vezető ismertette. A gyűlés után a felvetődött kérdésekhez sokan hozzászóltak. Az új gyáregységvezetés a bizalom jelképeként, mintegy 52 ezer forintnyi olyan bértömeget előlegez a vasúti jármű acélöntödéjének, melyet a közúti járműben termeltek meg. Az összeg az október 27-i részfizetéssel együtt kerül a munkások pénzesborítékjába.

Román vendégek

Szimion Dobrovici, a Román Kommunista Párt Központi Bizottsága tagjának vezetésével kedden hattagú román küldöttség látogatott el gyárunkba. A vendégeket a vállalatvezetés és a gyári pártbizottság képviselői fogadták és kalauzolták végig a motorgyárban és a hátsóhid gyáregységben.

NDK-ban az ETO

bb 32. utcát neveztek el győrött schima bandi iparmüvészről

vid j szb fm 1021 1965. október 15.

hat évvel ezelőtt halt meg schima bandi aranykoszorus mester, iparmüvész - akinek kovácsoltvas remekei hazánk határain tul is ismertté tették nevét. /folyt.köv./

9.20/- szb [redacted]
9.55/a 11^10 Pne

Schima Bandi

a zselicség két erdészetelepülése - sasrét és lukafa - egyaránt távol esik a kövesuttól és a vasuttól, s csupán egy 6 kilométeres erdei kisvasut köti össze a külvilággal. a két település iskolás gyermekei korábban nyitott kocsin, jelenleg pedig ,,faládákban,, - kényelmetlen és hideg deszkaoldalu kocsiban - utaznak télen-nyáron almamellékre, a körzeti iskolába. a mecseki erdőgazdaság most keskenynyomtávu vasuti pullmankocsit rendelt a gyermekek számára a dunakeszi járműjavitó üzemben. a korszerü, világitó- és fütőberendezéssel felszerelt pullmankocsi december végére készül el. ez lesz az első személykocsi a mecseki és a zselici erdei vasutakon. /mti/

-.-

9.50/a 11 10 Puc

bb 32. /utcát neveztek el... 1. folyt./- szb

a győri művész restaurálta annakidején a hires fertődi kastély kovácsoltvas csillárjait és a diszkaput is. a győri kovácsművész szerszámait és az általa készitett, vasból levő hires magyar flóra mintáit a győri xantus János muzeumra hagyta, ahol nagy becsben őrzik azokat. a neves győri aranykoszorus iparművészről most győrött, a gyárvárosban utcát neveztek el. /mti/

-.-

bb 37. mintegy kétezer falusi gyermek tanul zenét szolnok megyében

vid tné szb fm 1965. október 15.

a tanévnyitással egyidőben szolnok megye négy állami zeneiskolája, két kihelyezett iskolája és husz zenei munkaközössége is megkezdte munkáját. a zeneiskolák közül a karcaginak [illegible] tönökszentmiklóson müköd-

TABÁN

BRÜGGE

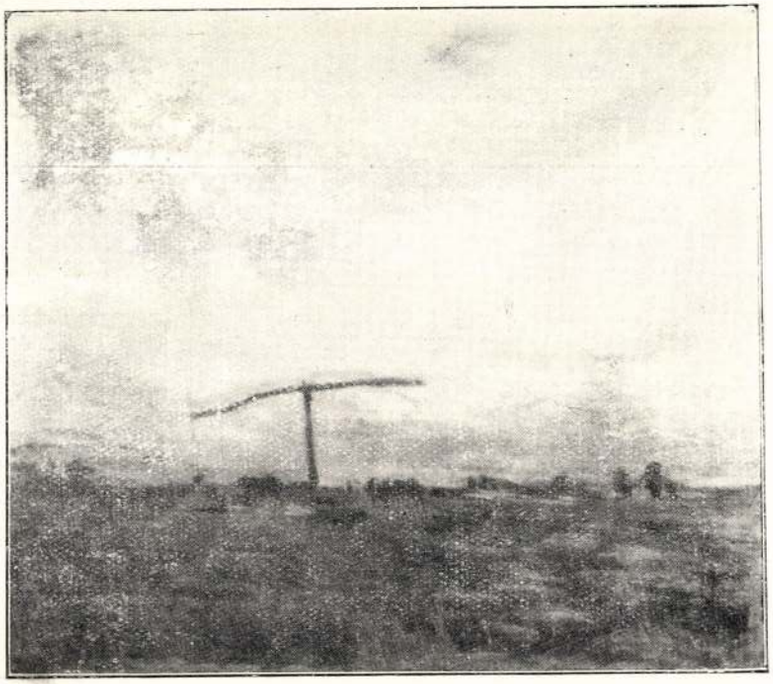

ALFÖLD

Gimes Lajos gyűjteményéből a Műcsarnok Őszi Tárlatáról

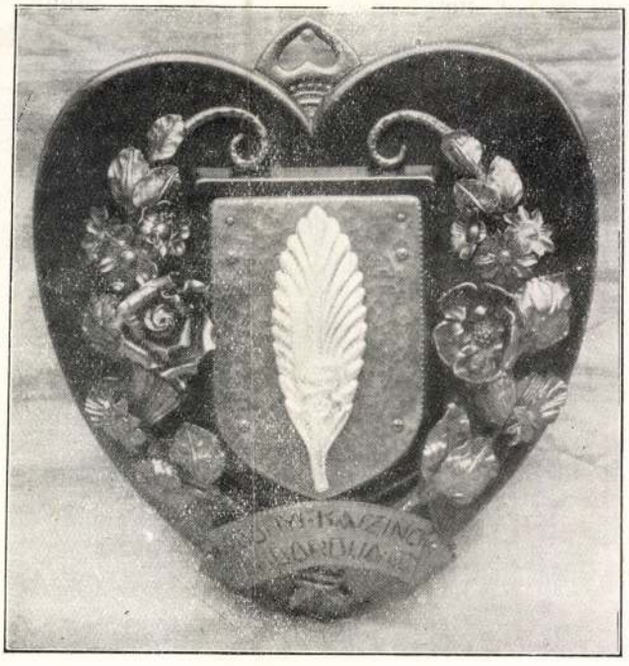

Schima Dezső, győri iparművész ötvösmunkái az Olasz-Magyar kiállításról

Képzőművészet
1928. 14. f.

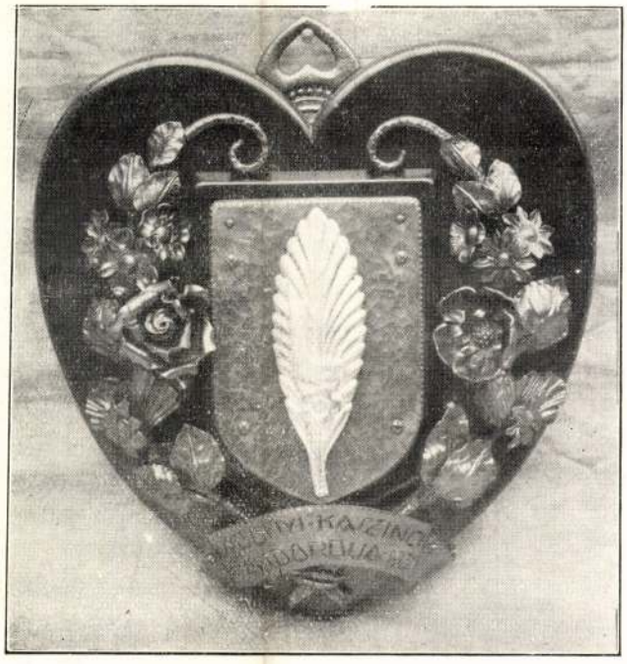

Schima Dezső, győri iparművész ötvösmunkái az Olasz-Magyar kiállításról

TABÁN

BRÜGGE

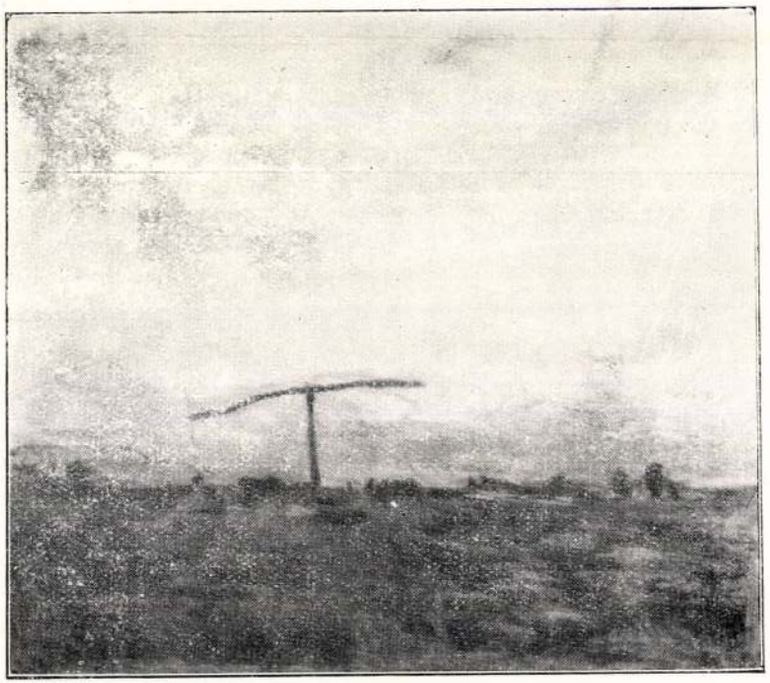

ALFÖLD

Gimes Lajos gyűjteményéből a Műcsarnok Őszi Tárlatáról

Schima Bandi, iparmüvész

MDK

Győrben utcát nevezteb el róla. Győr neves iparmüvésze volt. (1882-1959) - 256 old.

Tomaj Ferenc: Győr utcái és terei./Nádorváros/. 239.o.

Arrabona, Győr. 1968. X. Xantus János Múz. Győr. 1968. Győr-Sopron Megyei Nyomdaváll.

Schima
festő

1930 tájan a Győri Képző és Ipar-
művészeti Társulat egesze alatt
feglődött ki a művész

Sakamon Nándor: Festészet a virek városában.
Művészet, 1974. julius - 16 lap.

SCHIMA BANDI, iparművész

Győrben "A megye nagyjai",cimü kiallitás keretében eredeti tárgyakkal felszerelt kovácsmühely emlékeztet Schima Bandira,a hirneves győri iparművészre. 5.old

Krónika 4.old

Múzeumi Magazin, 1968. 3.sz.

SCHIMA A. BANDI

amlíti a cikk szerzője

1932-ben "MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS MŰLAKATOS MESTERE" CÍMET NYERTE EL

Pereházy Károly: A vas müvésze / 100 éve született Tiringer Ferenc/

Müemlékvédelem, 1975. 4. sz. 220-225. l.

Schima A Bandi

Magyarország aranykoszorus mülakatos mestere cimet nyerte el 1932ben, bár őt iparmüvészként tartották számon

Müemlékvédelem 1974/4/224

Pereházy: A vas müvészete

SCHIMA ANDRÁS, iparművész

A Győri Képzőmüv.és Iparmüv.Társulat életéről és a győ
győri művészet problémáiról dr.Kató Sándor,Ujlaki Géza
újságiró és Schima András iparművész készitett iráso-
kat. 209.old

SALAMON NÁNDOR: Lyka Károly és a győri képzőművésuet
201.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr,
1974

Schima A. Bandi, kovacsmüvész

Nem a néhai kitünő Sima Sandor kovacsmüvészünk az első mülakatos mester. Forreider József 1925-ben nyerte el kitüntető cimet először. 1928-ban Tiringer Ferenc /aki előbb 1925-ben ezüstkoszorús mester lett/. 1932-ben Schima A. Bandi, majd 1937-ben Sima Sandor /előtte 1932-ben ezüstkoszorút nyert/. 68. old.

Perehazy Károly: Saradi Kalman: Müvészi kovacsolás, c. könyvének kritikaja. 66. old.

Müv. Tört. Ert. 1976. XXV. 1. sz. Bp.

Schima A.Bandi, kovácsmüvész

1932-ben nyerte el az aranykoszorút.A győri nádor-városi Ref.templom vasból kovácsolt korpusza tette ismertté nevét,de kiemelkedő alkotasa a Xantus János Muzeumra hagyományozott "magyarországi flóra"is.Győrben nemrég utcat neveztek el róla. 68.old.

Perehazy Karoly: Baradi Kalman: Müvészi kovácsolas c.könyvének kritikaja 66.old.

Müv.Tört.Irt. 1976. XXV. 1.sz. Bp.

mDK

Schima Brandi, ipsrmüvész
/iparmüvészeti/

A györi Képzöm. és Ip.müv.Társ./alakult 1919 öszén/ jelenlegi tisztikarának tagja.

Nemz. Szal. 388, kiáll.
Képzöm. vidéki 8 szöv. I. kiáll. Kat. 1928. jan.

Schima Bandi

a Pápai Kassinó hősi halott tagjainak emléktáblája fentitől

Horváth Pápa

79. l

„BUJDOSÓ"
Hírlapterjesztő és Nyomdai
Nagykároly

Schima Bandi

[illegible] [illegible], [illegible]

a [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 1959-ben [illegible] [illegible]

[illegible], 1965, 11 n., 2 oved

MDK

Schima Bandi

iparművész

A Részt vesz a Győrött szülletett képzőművészek és iparművészek kiállitásán mely márc. 28-án ~~nyilik~~ nyilik a Győri Napok alkalmából.

--: Képzőművészeti, iparcikk, munkásmozgalmi kiállitás, önnálló Kodály-hangverseny a győri napok programjában.

Kisalföld. 1958. febr. 12.

M.D.K.

Schima B.András, ötvösművész

1962-ben ötvös-és vasművészetének remekei, valamint műhelyének felszerelése került be a Győri Múzeumba.

Uzsoki Uzsoki Andrásné: 15 év a Győri - Sopron Megyei Muzeumok életéből a helyi sajtó tükrében/1949-1963/. 332.o.

Arrabona. 8. A Győri Múz Évkönyve. Győr. 1966. Xantus János Múz.

MDK

Schima Bandi

76 éves koszorus mester restaurátor, a fertődi Eszterházi kastély csillárait javitja.

Esti Hirlap 251 sz. 1958. okt. 25 6 old.

Schima Bandi

Ötvösművész ~~áll~~ hagyatéka
a győri múzeumba került

Uzsoki András: Jelentés a győri
Xántus János múzeum 1962.
évi működéséről

Arrabona 1963. 303. l.

Schima Bandi, iparművész

Győri iparművész. 1968-ban a győri múzeumban Iparművészeti Kiállitás volt 1968. okt 27. Schimának kovácsolt vas és bronz munkáit, valamint műhelyrészlegét mutatták be. 329. old

Dávid Lajos: Jelentés a Győr-Sopron megyei Múzeumi szervezet 1968. évi működéséről 321. old

Arraboma. 11. Xantus János Múz. 1969. Győr. Győr-Sopron megyei Nyomda. Győr

MDK

Schima András
vás. 1930-ban

Győri Képző- és Iparművészeti Egyesület vásárlásai. /Levélbeli közl. Győr, 194[illegible]. XI. 15./

MDK

Schima András
vás. 1934-ben

Győri Képző- és Iparművészeti Egyesület vásárlásai. /levélbeli közl. Győr, 1943. XI.15/

MDK

Schima András iparm.
vás, 1925-ben

Győri Képző- és Iparművészeti Egyesület vásárlásai.
/levélbeli közl. Győr, 1943. XI. 15./

MDK

Schima András
vás. 1927-ben

Győri Képző- és Iparművészeti Egyesület vásárlásai
/Levélbeli közl. Győr, 1943. XI. 15/.

Schima,ip.müv. MDK

eredeti ötvösmüvei képviseltek az iparmüvészetet.

K.S.dr.:

Györi Vigadó.- A györi Képzömüvészeti és Iparmüvészeti Társulat évi szokásos kiállitása.1930.okt.19-26.
Képzömüvészet.1930.35.sz.

MDK

Schima András iparművész

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliografiája Művért 1957.VI.évf.4.sz. 343.l.

SCHIMA A. Bandi kovácsoltvas

Sáry István: Schima A. Bandi iparmüvész, Magyarország aranykoszorus mestere. = Épületek és épitési rendszabályok. Szerk. Sáry I. Győr, 1990. 52 - 64. p. ill.

elmebeteg VI. Károly meghalna. Maga sohasem ügyesen lavírozott is a királyi hatalmat kisajátít tott, hogy özvegyen meg tudja tartani pozícióját ig váratott magára, de ő már kész a bizonytalan távozásra. Meggyőződésem, hogy a kincsek is ceghez. Egy részük talán valóban neki szánva. nulásával számolva. Isabeau elsősorban saját kincskollekciót a kincstári tárgyakból és átmente hatnánk egyébként meg, hogy a hiú és fényűző szereitől, nyolcágú fehér zománcrózsákkal díszít közöttük sok gyönggyel ékes szederleveles lásrubinnal kirakott félövétől és palástkötőjétől. ságáról van szó! S (ekkor még) nem is üres ez mozgatója? Ha igen, miért csatolnak az első rályi kincstárból, ami kifejezetten a királynő kegyszobor ugyanis dicsősége teljében mutatja asszonyunk" donátorpárja együtt ábrázolja szentjeik kíséretében, hangsúlyozott francia és vált „aranylovacska" a királynő *étrenne*-je volt lása után azonnal átad fivérének, — nem úgy kész zománcos élőkép, hogy a királyné inkább magá gondolt, amikor megrendelte? Az itt ábrázolt kirá Isabeau valóságos, legfeljebb egykori férjéhez, venített" devizával, a tigrisnek nevezett dogsze Akármilyen különös ugyanis, erről az ünnepelt re szült elmélyült ikonográfiai feldolgozás.[6]

Ami az első, számszerint legnagyobb tétel illet bé gyanús. Ha nem edények, hát rendszerint ilye

SCHIMA BANDI

Győr

Gyárvárosi plébániatemp.

TKM 603

10.old.

Követke
Hamub

SCHIMA A. Bandi mülakata

M. Tudálexikon A-tól Z-ig.
Bp. 1997 705.

SCHIMA Bandi műlapja

Győr, Győrvárosi plébániatemplom

- oltári fenület, gyertyatartóval, 1930 k.

TKM 603. 10.

IV. BÉLA TÉR 30.

Empire stílű emeletes épület mitológiai tárgyú don
borműekkel, korintizáló félpilllérekkel homlokzatán. Kap
ján egymásba vont F. C. monogram. Udvarában az árkád
szárnyon, szép copf stílű kovácsoltvasból készült cégértart
Irodalom: Súpis 1967. 52.

IV. BÉLA TÉR 31. ÉBNER-HÁZ

Háromemeletes modernizált homlokzatú épület, jobb fel
díszes régi erkéllyel. Az erkély két sarka alsó részében észa
renaissance ékítményes felső részében kannelurás toszká
oszlopon nyugszik s három gyámkövön, mely közül a k
szélső maszkos, a középső szirénes díszítésű. (F.) Az erké
alján gyümölcsgerezdek között két kerubfej, mellvédén a
lakai alatt kerubfejek, torzképek s oroszlánfejek között, t
tején kerubfejes ovális keretben Curtius és Mucius Scaev
la hőstettének domborműve. Az erkély két oldalán egy fel
Dávid, másfelől Judit alakja. Az erkély ablakfeleinek fels
része, párkánya s háromszögletes oromfala XIX. századbe
átalakítás. Az erkély alatti boltajtó középső pillérén felira
két felén kariatidák. A felirat ez: Joannes Weinhardt Olas
ensis Sculpsit A. 1636. A ház kapualjában csúcsíves kori a
tókeret kőből, járomíves nyílással, egymást metsző pálcá
kal s hornyokkal tagolva. Az emeleti szobák dongaboltoz
tának árkaiban 1908-ban XV. századbeli zöldmázas kályh

Schima Bandi András, ötvös
műkovács

EMLÉKKIÁLLÍTÁS. Schima Bandi András aranykoszorús ötvös és műkovácsmester emlékkiállítása nyílt meg kedden a Győri Mezőgazdasági Gépgyártó és Szolgáltató Vállalat klubjában.

– : Kú

8-

Nemzetőrség Bp. 1980 okt. 22

MDK

Schima Dezső, győri iparművész

Ötvösmunkák az olasz-magyar kiállitáson, repr.

Képzőművészet 1928. 14. sz.

Schima Ignác

építész 1780

Lrőd

=

Schoen Arnold

A posti invalidus-ház

építése.

MAGYAR MUVESZET

1930. 108. l.

et

etke-

ektu-

semmi

ális

kte

; épi-

gészen

az

,mint

a mai

a ,le-

elha-

az

m:

,mel-

Schima Ignác

4 1

MAGYAR MUVESZET

1930. 108.

A., Állomány számlák

Száw. 0. Befektetett vagyon

00 Telkek

01 Épületek

02 Iroda felszerelés

020 Iroda berendezés

021 " gépek

03 Üzemi felszerelés

030 Kéri szerszámok

031 Villanyos motor

032 Körfürész

" 1. Fizetési eszközök

10. Pénztár

11. Bankszámlák

110 Pesti Magyar Ker. B

Schima Ignaz

l.

Schoenkörp városh

44.53.l

Schimak József,szabómester

1872-ben a soproni naptárban szerepel a sztrajk idején. 34.old

László Ernő: A soproni szabólegények sztrajkja 1872-ben. 29.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirat.XIII.1959.Sopron

Schimann

festō

l.

Csat-Frey Öst Kunst

XXIV. k.

99. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
125

Sacken, Ed. Die Sammlungen des k. k. Münz- und Antiken-Cabinetes.
Wien, 1866.

fűz. 1 drb.

Schimann Jaiws

dekorativ festö

Bp

l.

Ezredeveskiáll

XII. csop. 34. l.

T. 15.

ait feltüntető lapon az elő-
rcken van feltüntetve. Felirata
retben:

Abriss

ete: A. Approchen u. Batterien der
L. 20 Battal. blieben in der

cm.

achi, a Flucht derselben és

Schimann János

festő

d.

Közlezrkiáll

1387. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

SCHIMANN, Lorenz Römüos

1761 Porsonz

An 1998 245.

408. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 39. p. 101.
409. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
410. P. 1216. 30. cs. capsa 63. N. 1. p. 2-3. Másik két házzal együtt f
forintot.
411. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 73.
412. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39. p. 60-61.
413. P. 125.
414. P. 125.
415. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 101.
416. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
417. P. 1216. 30. cs. capsa 63. N. 1. p. 2-3.
418. P. 1216. 18. cs. capsa 58. N. 83. p. 203.
419. P. 1216. 21. cs. capsa 60. N. 39 p. 60-61.
420. P. 125.
421. P. 125.
422. N. 74-es oklevél alapján
423. P. 1216. 27. cs. capsa 62. N. 1.
424. P. 1216. 21. cs. capsa 63. N. 56. a ház megszerzésére ld. még N.
425. P. 1216. 21. cs. capsa 63. N. 56.
426. Esterházy levéltár. Cseklészi ág levéltára, Szlovák Állami Levé
Kutató: Détshy Mihály
427. P. 125.
428. P. 125.
429. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 103-104.
430. N. 75-ös oklevél alapján
431. N. 75-ös oklevél alapján
432. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 330. p. 8.
433. P. 1216. 21. cs. capsa 63. N. 56.
434. P. 1216. 21. cs. capsa 63. N. 56.
435. N. 73-as oklevél alapján
436. P. 125.
437. P. 125.
438. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 104-105.
439. N. 74-es oklevél alapján
440. P. 1216. 23. cs. capsa 60. N. 325. p. 347-348. az oklevélből a vez
állapítható meg, de feltételezzük, hogy még a Vratarics családró
441. P. 1216. 30. cs. capsa 63. N. 1. p. 2-3.

Schiman Róbert

Jeszö,

1891

Einiuk 1930. 88. l.

T. 5198.

bon van a Spinnerin am Kreuz,
beszélgetők és kocsik élén-
rosa és a környékbeli hegy-
ta:

in am Kreuz)

cm.

Schen Schimdl Ferenc
építész.

Szül. Székesfehérvár 1902.
Oklevelet nyert 1927.

Névjegyzműegyetem 18. l.

Hadjárat.

A háttérben az égő indóná
két tiszt vezeti a szerb és a c
kerités mögül lövöldözők ellen.

Die Erstürmung des Gloggnit

alól jobbra: zu haben bei F. We

Kny., mér. a vk. 2

Schimega András

1790, Szeperolasziból

lásd

Fleischer Bécs 8 i. l.

Schimek.

MOK.

nyomdász szinnyomó

Melléklet a Grafikai Szemle 1908. 4. számához
Háromszinnyomásos technikával készült
kép eredetileg a Természettudom ányi közlöny
1) számára. A kép bölcsöt ringató táttal ülő
anyát ábrázol. A melléklet bemutatja a festék-

./.

—: Borítékunk, lapanyünk és mellékleteink
Grafikai Szemle 1908 4 z.

Sztimek

nyomdász szinnyomó

2/ – a festék árnyalatok helyes megválasztását.
Sárga, vörös kék részképek egymásra
nyomása adje a megfelelő zép szinezést.
(Jokas nyomdában kifült.)

Borítékunk lapdizünk is melikletünk
Grafikai Szemle 1908 4 z.

MDK

Schimek
nyomdász

szinnyomatainak dicsérete
(A Hornyánszky nyomda volt szin-
nyomó gépmestere.)

÷ Nyomtatványkritika
Grafikai Szemle 1906 évf 11 z 251 l

MDK.

Schimek
nyomdász

harómszínű lenyomata, mint
melléklet. E kliséről készült német
munka megsem közelíti Schimek
„precíz" kidolgozását."

÷ Lapdiszünk, ábráink és mellékleteink
Grafikai Szemle 1907 évf 3 z 49 l.

mDK.

Schimek Ferenc

nyomdász

„gondos nyomtatása a boríték

÷ Mostani füzetünk borítéka s
mellékletei

Grafikai Szemle 1909/8 sz. 181 l.

MDK.

Schimek Ferenc

nyomdász gépmester

Háromszínnyamatu könyvbontólapja (Die Anarchistinnen der Liebe) e. könyv részére 4. melléklet.

÷ Lapdiszünk, ábránik és mellékleteink

Grafikai Szemle 1907 évf. 6 sz. 12 kl.

MOK

Schimek Ferenc

szinnyomó

nyomdajában készült háromszinnyomatú
melléklet. Schimek műve. (Berger és Schimek)
Jókay nyomda
„nyomdatechnikai remek szinnyomat"

÷ Borítékunk, lapdiszünk és mellékleteink
Grafikai Szemle 1907 évf 9. sz 193 l.

MDK.

Schimek Ferenc
nyomdász

munkája: háromszín nyomtatási technika - a harmadik és negyedik melléklet. (Természettudományi közlöny zámára készult az egyik melléklet)

÷ Borítékunk, lapdíszünk és mellékleteink

Grafikai Szemle 1908 évf 4 sz 73 l

Schimke János

l.

Perállásztképes

123,498.l

...lok védelméről és az Országos
...vezéséről.

...2. fel. A ~~Ha~~ Hivatal felüszeleti

Schinkó István

0881/82

Ferképzomfoisk vk

129 l.

Schimkó József

Szül. Győrött 1860 ápr. 30

1880/81. I. III. Szakont.

1880/81 II " —

Hódmezővásárhelyi Múzeum

állam
(építési segély) IV. 180

Schimkó József

1878/9. I. I. nakontály
mut. Győrött 1860 ápr. 30.
Rk. Győrött reálisk. settségi.
1878/9. II. I. nakontály
1879/80. I. II. " "
1879/80. II. II. " "

Cock II. 137.

Schimmer György

könyvkseged-
magyaróvári születésű,
1846-tól tanonc Matzke
Ferencnél Magyaróváron
1850 ~~-~~ ben felszabadul.

Véghsoprkönyvk
231. l.

Schimmer György

Könyvkötőlegény

Sopron

1850

l. Vasi Szemle

1936. 231 l.

André Schimmerling, francia építész

Diplomadíjasok, 1986.

Zámbóné Halmányi Judit építész az 1985-ös Ráckevei Nemzetközi Építésztáborban André Schimmerling francia építész csoportjában dolgozott.

Magyar Építőművészet, 1987. 4-5 szám, 88-old.

Schimmerling Gyula

festő

Nul. 1860 jan. 31. Pin-
kafő (Vas vm.)

lásd

—

Fleischer Beis 81. l

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula úrnak

Budapest

VI Szondy u. 98/b. II 13.

Schimmerling Julius

geb. Szobotisht 1860

1880-87

Bècsi akadèmia
könyvtàra

Menšík V. 73.

Schimmert Daniel
ötvös Medgyes
Körnagyötvi. 221 l.

1237

DS **Daniel Schimmert,** e. 1666.

(Roth) Patena. — *Patene.* — „1674."

Ev. egyház, Zsidve — *Ev. Kirche, Seiden. Roth : 251, 721.*

Schimmert Daniel

ötv.

Kőmagyötvj. 1237 sz.

Schimmerth János

nagyszebeni ötvös

Födeles sorlag m. 34. an

XVII. s. 1. f.

Ernst Vilmos tulajd.

Bjert

Jml.

Schimmerth Johann

ötvös 1637

laid

Gyárfás Nagyneben

Arch. Ért. 1910 415

Schimmerth Janis

otr.

Königsberg. 1409. r

Schimmerth Hans

nagyszebeni ötvös

1637 —

vörd

Győr 233

.....*műhely.*

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu.....

.....hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Schümmerth Hans

1637 — tot

Nagyrebenben

Gyárfás T., Erdélyi Múzeum

1910. 233. l.

Schimmerth János

Ötvös Nagypreben

1409 **IS** Johannes Schimmerth, M 1637, e. —1646. (A : V,15. Gy : 102.)
Fedeles serleg füles vázanódusszal, fedelén szatír. — *Deckelpokal m. Vasennodus, daran Henkel, Deckelfigur : Satyr.* M—*H* 34
Ernst Vilmos, Bp. Expos. 1931 : 36.

Kőmagyótoj.

248, l.

Nagyszeben **249**

F. sz. *Lf. Nr.*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
		Itt be kell iktatnom a táblán hiányzó, de idetartozónak látszó két jegyet. — ***Hier müssen zwei Zeichen eingefügt werden, die an der Tafel fehlen, doch scheinbar hierher gehören :***

51-ik szam. Tizenhetedik évfolyam.

Vasárnapi Ujság.

Pest, deczember 18-án 1870.

Előfizetési föltételek: a **Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt**: Egész évre 10 ft. — Félévre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — **Csupán Politikai Ujdonságok**: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési dijak, a **Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat** illetöleg: Egy négyszer hasábzott petit sor, vagy annak helye, egyszeri igtatásnál 10 krajczárba; háromszor- vagy többszöri igtatásnál csak 7 krajczárba számittatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad **Bécsben**: **Oppelik Alajos**, Wollzeile Nr. 22. és **Haasenstein és Vogler**, Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-dij, külön minden igtatás után 30 ujkrajczár.

Beethoven Lajos.

(1770—1826.)

A költő szavát: „müvész hazája széles e világ," mi nem alkalmazhatjuk, nem is szeretjük saját müvészeinkre alkalmazni; a magyar iró, költő, müvész, a nagy világot nem nevezheti hazájának; neki — a nagy világon, *e kivül*, nincsen hely, az ő nyelvét nem értik meg másutt, mint a Kárpátok s Adria közt, még ha a hangjegyek átalános érvényü nyelvén szól is, a dallam sajátságos fájó rezzenését csak az érti meg, ki a háromszáz esztendő óta sirva vigadó fajból való.

De ha minket müvészeinkben, a nagy világcsaládba nem vettek is fel, mi ahhoz tartozóknak érezzük magunkat azon solidaritás által, melyben a világ nagy szellemeivel *mi* érezzük állani magunkat, hazánkat hazául ajánlva föl nekik is, kiknek hazájok az egész világ s otthonosakká tevén öket itt nálunk is. A világra szóló nagy szellemek megértésében és méltánylásában mi sem akarunk elmaradni a többi világtól. Shakespeare és Göthe nálunk is itthon van, mint Rafael és Murillo, mint Mozart és Beethoven.

Rövid nehány év óta másodszor történik most, hogy egy ily „széles e világ hazáju" nagy szellemnek oly meghatottsággal s lelkesedéssel ülünk ünnepet, mintha kizárólag a mienk lett volna. Shakespeare háromszázados ünnepét 1863-ban ünnepeltük; s ime Beethoven Lajos százados ünnepét e napokban tartottuk meg.

Az ünnepben elöl ment, mint illik is, a müvészet csarnokához, — a nemzeti szinház; és pedig nemcsak az opera, hanem a dráma is. Az első nap, decz. 14-én, Göthe „Egmont"-ja adatott emlékére, mely tragédiához ő hasonlithatlan drámai zenét irt; a következő nap, decz. 15-ke, az operáé levén, ez Beethoven egyetlen nagy dalmüvével, „Fidelio"-val ülé meg a mester emlékezetét. S végre, hogy a hangversenyterem is meghozza a magáét, annak, kinek épen e tér köszön legtöbbet, a harmadik napon, decz. 16-kán, remek kilenczedik symphóniáját, és hegedü konczertjét hallottuk a redout nagy teremében.

Három napos emlékünnepet szenteltek Pest müvészi körei ama mély és nagy szellemnek, mely szintoly utolérhetlen a zenében, mint az avoni hattyu a költészetben. S midön ezzel meghozták a méltó tisztelet és hódolat adóját, a müvészet nemzetiség és kor nyügeit nem ismerö hatalmának, jelét adták egyszersmind a szellemi kapcsolat élénk érzetének, mely minket is összeköt a mivelt s előre haladt nemzetekkel.

A „Vasárnapi Ujság" is örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy arczkép-csarnokát az ünnepelt nagy zenészszel is kiegészitse.

BEETHOVEN LAJOS.

Van Beethoven Lajos Bonnban, a Rajna mellett született 1770. decz. 17-én; de Poroszország, melyhez szülövárosa most tartozik, azért nem számithatja öt szülöttei közé. Nemcsak azért, mert — mint a neve előtt álló *van* mutatja — családja hollandi eredetü, hanem, mert születésekor még Bonn nem volt Poroszországé, hanem a kölni érsek választófejedelem tartományához tartozott. Beethoven atyja épen az akkori választó-fejedelem Ágost-Kelemen udvari zenésze volt, ki fia zenészi hajlamát korán fölismerve, azt hasznositani törekedett. Csakhamar megtanitotta zongorán és orgonán játszani. Nem álmodott ugyan fia nagy zenészi jövöjéről, de magának kenyérkereset levén a zenészet, azt örökül akarta hagyni fiára is. A mit tudott, megtanitotta neki; az azonban elég kevés volt. Magasabb zenei képzést a fiatal Beethoven nem kaphatott atyjától, de Miksa-Ferencz érsek s választó-fejedelem (Kelemen Ágost utóda), öt

már 12 éves korában maga költségén tanittatta s mesterei korán kifejtették tehetségét. 16 éves volt, midön először fordult meg Bécsben, hol akkor Mozart és Haydn uralkodtak a zene-világban, s az előbbi, játszani hallván öt, megjósolta jövendőjét; „erről a fiatal emberről, mondá, egykor sokat fog beszélni a világ.“

Egyszer megkóstolva a bécsi zene-világ, akkor e tekintetben a világ középpontja, élveit: azután csak oda vágyott vissza. Érezte, hogy a tökély magaslatára csak ott emelkedhetik; s bár otthon is folyvást tanult és irt: képeztetését befejezettnek nem hitte, mig azon fokot nem éri el, melyet tehetségének ösztöne sejtett magában. Végre, 1792-ben teljesült lelkének e hő vágya s állandóan Bécsbe költözhetett. Itt Haydn, Schenk, Albrechtberger tanitották öt a zeneszerzés tudományára.

Ettől kezdve harminczöt évig élt Bécsben, azaz: 1826. márczius 26-án bekövetkezett halálaig. Élete nem változatos külső eseményekben. Dolgozott s hosszu sorát készité el a zeneműveknek különböző műnemekben. Egyes szerzeményeit elősorolni nem feladatunk. Operát, mint emlitettük, csak az egy Fideliót irta; de nyitányai, négyesei, szónatái, nehány egyházi zenéje („Krisztus az olajfák hegyén“ czimü oratoriuma s két miséje) mindenek fölött pedig kilencz nagy symphoniája, szerzeményei számát ép oly nagyra emelik, mint műbecsben páratlanok. A munkán kivül, pihenése s gyönyöre is — csak a zene volt. Kitünő házak szivesen látott vendége lön, s a legelőkelőbb pártfogói támadtak: Rudolf főherczeg, Lichnovszky Károly herczeg és neje, Lobkovicz herczeg s a Bécsben élő magyar főurak közül Brunszvik és Erdődy grófok, kik jelentékeny évdijakat biztositottak neki, csakhogy zavartalan és gondnélkül élhessen művészetének. Köreikben otthonos volt, a nélkül hogy valaha főuri kegyök bábjátékává vált volna. Szabadságát e magas körökben is csorbitatlanul meg tudá őrizni, s mig ő lángeszével és szerzeményeivel lebilincselte öket, magára az alárendeltség bilincseit vetni nem engedé soha.

Lelke belső történetének legnevezetesb mozzanatai közé tartozik szenvedélyes szerelme Guicciardi grófnő iránt, mely azonban szomoru lemondásban ért véget, s különben is méla, sőt embergyülöletre hajló kedélyét sok időre egészen földulta. A sziv meghasonlásának ez időszakában, a budai melegforrásoknál keresett üdülést, gyógyulást. Egy izben ismét Erdődy grófné, ki a nagy művészt a szeretet tiszta bensőségével árasztá el Bécsben, szintén hazánkba, egyik falusi birtokára hozta, hogy beteg kedélye a természet ölén s a falusi élet idylljei közt leljen enyhülést.

Beethoven életének e vonatkozásai hazánk földe iránt, nem maradtak nyom nélkül zeneköltészetében sem. A pesti redout- (német) szinház számára két nyitányt irt, egyiket: az „Athenéi romok“-at, Kotzebue hasonczimü ünnepi játékához, a másikat *„István király“* czimüt, épen az emlitett szinház megnyitására. A tárgy választása, melylyel megszégyenité a magyar főurakat, kik szent István országának fővárosában német szinház állitása mellett buzgólkodtak, — mutatja, hogy Beethoven, ki a franczia forradalom szabad szellemében s eszméiben osztozott, ki „Hősi symphoniá“-jában a hősiség eszményi alakjául, német létére, a nagy Napoleont állitotta föl, ki Egmontban a köztársasági szabadságmartyrt s Coriolánban a római nagyság férfiait látta s Göthe és Shakespeare hasonczimü müveikhez irt nyitányaiban öket oly magasztosan énekelte meg. — Beethoven, mondjuk, a mi nemzetiségünk eszméi iránt is birt annyi, vagy több fogékonysággal, mint azon időben bárki más, nemzetünk legjobbjai közül is.

Átalában Beethoven a mily lángelme, ép oly igazi ember volt. A mi müveiben nyilatkozik: az a szellemnek valami csodálatos tisztaságát mutatja. Semmi salak, semmi köznapias nyüg nem volt lelkén. Csak a sors volt, a mi öt, önmagával s a világgal harczba állitván, leverte. Mint a titánt, ki egykor a sziklára lánczolva, belsejét keselyütől látta tépdestetni: a balsors egy sziklához lánczolta öt is — tökéletesen megsüketedett. A zenészt hallásától fosztani meg: a sors legborzasztóbb gúnya. S Beethoven, kinek szivébe már zord és tulszigoru atyja ültette volt az embergyülölet első csiráját, kit szerelmi csalódásai szive mélyében halálosan sebeztek meg, — most elfordult a világtól, melylyel a hangok által közlekedett csak, — nem hallhatva többé sem a világ, sem önmaga hangjait. Csak belsejében hallá ezentul az örök és dicső harmoniát, melynek saját lelke volt leggazdagabb forrása . . . A harmoniát, mely most az égiek symphoniájába olvadt föl s onnan örökre zeng az ámuló világnak.

Régi sóhaj.

Jártam sokféle terhes utakon,
S nem volt, ki utam megkönnyebbité.
Lelkemben égett gond és fájdalom:
Ha küzdelmem nem lesz-e semmivé?!
Jaj kelt szivemből . . . és a rengeteg
Visszhangozá éltem keserveit . . .
— Hálátlan a világ s az emberek;
Csak a természet hű, igaz, szelid! —

Jártam mosolygó, vidám raj között,
Hő szeretettel tiszta keblemen;
És mondjam-e, hogy rég kiköltözött
Belőlem hit, vágy s forró érzelem?!
Sirtam . . . s az elsirt, néma könyeket
A föld felitta . . . ott él mindenik! . . .
— Hálátlan a világ s az emberek;
Csak a természet hű, igaz, szelid! —

Jártam, hol díjat osztanak s babért
S a hol az érdem mindhiába vár:
És nem találtam fáradalmamért
Egy árva hangot, mely igaz s nem ál. —
Küzdtem tovább . . . s a puszta hűs gyepek
Adtak vánkost, hol nyugvás s béke int . . .
— Hálátlan a világ s az emberek;
Csak a természet hű, igaz, szelid! —

Jártam, hol a barátság s szerelem
Hű örömet, kéjt s megnyugvást igér,
Szép, fényes álmok! mikből reggelen
Csupán az emlék van! mi fáj s mi kér. —
. . . Fát olték . . . melynek minden kikelet
Hozza virágát és gyümölcseit . . .
— Hálátlan a világ s az emberek;
Csak a természet hű, igaz, szelid! —

S most társaim közt járok szüntelen,
Hol irigység, dölyf s boszuvágy kisér;
Mérges kígyók csuszkálnak keblemen;
S egy tiszta súgár itt-ott alig ér! —
Az óra fogy . . . s ha majd bucsút veszek,
Az ég hullassa csak rám könyeit! —
Hálátlan a világ s az emberek;
Csak a természet hű, igaz, szelid! —

Benedek Aladár.

Földalatti csata.

(Rajz a bánya-életből.)

A *Kirnikhegy* Verespatakon nagyon nevezetes egy hegy. Alakjára nézve olyan ugyan, mint a többi, s épen oly kopasz, mint a vidék más hegyei, hanem akárhol kezdjen turni és furni az ember: *aranyra* talál benne. Ebben áll nevezetessége. Meg abban, hogy ezredévek óta még nem birták kifosztani kincseiből. Az *akaczirok* kora óta folytonosan zsákmányolják.

Ez a nép volt állitólag az őslakós Erdélyben. Emlékeket nem hagyott maga után, és csak mint homályos tündérkor szerepel Erdély történetében. A mi e nép előtt volt, az még a tündérkoron is tul esik; az emlékezet teljesen hallgat arról. Hanem az akaczirokról beszéli egy római iró, hogy „Erdély földén laktak és aranyban gyönyörködő nép vala.“ Utódaik a *dákok*. Ezekről már beszél a Kirnikhegy is és vidéke, mely egy régi borzasztó rombolásról tesz tanuságot. A mikor a dákok elnyomattak a rómaiak által — ezrenként vesztek el itt a terhes munkában. A hóditó Róma, mint rabszolgákat, bányamunkára kényszerité a dákokat s tüzzel és eczettel sütötte-főzte a Kirnikhegyet, hogy — mint egyszersmind kalmárnép is — birtokába kerithesse kincseit. Még ma is müvelik e hegyben a rómaik által kezdett bányákat, és réges-régen felhagyott bányákban még ma is találnak római alattvalók szerződéseire.

Régi história ez. Hanem a Kirnikhegyben mégis van még arany. Akaczirok, dákok, rómaiak rég letüntek — de a Kirnik még sincs kizsákmányolva. Pedig nemcsak az akaczirokról mondható el, hogy aranyban gyönyörködő nép. Korunk mit sem vethet szemére a réginek. Ma magyar, angol, oláh, német, franczia turkál-bujkál a Kirnikben, mert az aranyban nem kevésbbé gyönyörködünk ma is. És még ezek is, még ma is találnak benne aranyat, néha fontokkal, néha mázsával, — de mindig annyit, hogy egy 40,000 lakossal biró vidéknek életmódját képezi a bányászkodás.

Az igaz, hogy belül furcsán néz ki ez a Kirnik. Ugy összevissza van furva, mintha a labirinthust vették volna mintául. Valóságos hangyaboly; azzal a különbséggel, hogy ez, a természet-buvárok állitása szerint, valóságos rendezett nagy város, mindenesetre rendezettebb és rendszeresebb, mint Pest. Én ugyan nem vizsgáltam soha egy hangyaboly tervét, azon egyszerü okból, mert ha az ember vizsgálni akarja, előbb szét kell az egészet — rendezettségével együtt — hánynia; de a Kirnikben már annál többet bujkáltam, s tudom, hogy ha az ember tizszer megy be egy lyukon: tizszer jő ki más-más lyukon, a hegy ellenkező oldalában, vagy a tetején, vagy a tövében; s még akkor is készen lehet reá, hogy tizenegyedikszer meg épen nem jő ki.

Abban a korban, a midőn minket czivilizálni akartak, az összbirodalom bányaügyeit igen „okos“ „tudományos“ doktorok vezették Bécsből. A systema embereinek sehogy sem fért fejükbe, hogy igy minden systema nélkül foly a Kirnikben és vidékén a bányászat. Kemény rendelet ment tehát a bányahatósági tisztviselőknek, hogy térképezzék a Kirnikben folyó bányamüveket. Az első tisztviselő, kire a sors e szerencsétlen csapást mérte, inkább megszökött a munka elől. A második öngyilkos lett, a harmadik megőrült, a negyedik... no, a negyediknek már nem lett semmi baja, mert akkorra már a mi czivilizátoraink szöktek meg.

Hát itt már ősi szokás szerint csak ugy van, hogy ha nekem eszembe jut, hogy a szomszédom háza alatt arany van, vagy hogy a pinczéjéből bányát nyithatok: elmegyek a bánya-kapitányhoz, elmondom neki szándékomat, lefizetek 2 frtot, ezért kapok turzási engedélyt, megmutatom a szomszédomnak, mondván:

— Barátom, a te házad ugyan a te házad, s te ugyan király vagy benne, hanem most az egyszer én lerontom, kifizetlek ennyivel és ennyivel, ha nem vagy megelégedve, menj és perelj be, — vagy ha jobban tetszik, adok neked egy részt a bányámból, melyet itt nyitok a házad helyén, mert nekem az jutott eszembe, hogy itt arany van.

Schimon Ferdinand

Schimon Ferdinand

MEZEY LAJOS (1820—1880):

87. Tájkép pásztorral. — Olajf., v. méret 25.5x36 cm. Jelz. b. »Mezey L. 1846«.

MÉSZÖLY GÉZA (1844—1887):

88. Tájkép. — Olajf., fa, méret 16x30.5 cm. Jelz. nélk.

MOLNÁR JÓZSEF (1821—1899):

90. Hajótöröttek. — Olajf., v. méret 50x66 cm. Jelz. l. j. »Molnár J.«.

91. A légyott. — Olajf., v. méret 126x95 cm. Jelz. l. b. »Molnár J.«.

ORIENT JÓZSEF (1677—1747):

92. Önarckép. — Ceruzarajz, papír, méret 27x21 cm. Jelz. l. középen »Orient Pictor«.

ORLAI PETRICH SOMA (1822—1880):

93. Anyám. — Olajf., v. méret 51x37.5 cm. Jelz. j. »Orlai Petrich«.

94. Szent Margit zárdába vonulása. — Olajf., v. méret 147x248 cm. Jelz. l. b. »Orlai«.

PATAKY LÁSZLÓ (1857—1912):

95. Aratólányok. — Olajf., v. méret 115x87 cm. Jelz. l. j. »Pataky L.«.

96. Karácsonyest. — Olajvázlat, v. méret 26.7x19 cm. Jelz. l. j. »Pataky L.«.

97. Vásár. — Olajf., fa, méret 59x99 cm. Jelz. l. b. »Pataky/83«.

PÁLLIK BÉLA (1845—1908):

98. Gyermekarckép. — Olajf., v. 127x101.5 cm. Jelz. j. l. »Pállik Béla 1867«.

99. Mezőn. — Olajf., lemezpapir, méret 41.5x32 cm. Jelz. l. j. »Pállik Béla«.

100. Tanulmányfej. — Olajf. karton, méret 42x32 cm. Jelz. l .j. »Pállik Béla«.

Nemzeti Szalon 1939. jan. febr.

Kőhes tőv. képt uj. nevem

RUPRECHT ETELKA (1840 körül):

102. Zichy Domokos veszprémi püspök arcképe. — Vízf. papír, méret 29.5x23.5 cm. Jelz. l. j. »Ruprecht 840«.

SCHALLHAS KÁROLY (1767—1797):

103. Tengerparti táj. — Olajf., v. méret 59x85 cm. Jelz. l. b. »C. Schallhas 1796«.

SCHÄFFER BÉLA (1815—1871):

104. Virágcsendélet. — Olajf., fa, 46x36 cm. Jelz. l. b.: »Schäffer 852.«

SCHIMON FERDINAND (1797—1852):

105. Női arckép. — Olajf., v. méret 72.5x58 cm. Jelz. jobbra középen »Schimon 1843«.

105/a. Családi kép. — Olajf. v. méret 110x78.5 cm. Jelz. középen jobbra »Schimon F. 1836.«

SCHMIDT JÓZSEF (1830 körül):

106. Női akt. — Olajf., v. méret 50.5x38 cm. Jelz. b. oldalt »Schmidt J. 1843«.

SCHOEFFT ÁGOSTON (?) (1809—1888):

107. Sapho. — Olajf., v. méret 122x93.6 cm. Jelz. nélk.

SCHÖN JÓZSEF (1820 körül):

108. Férfi képmás. — Olajf., v. méret 63x50 cm. Jelz. l. b. »J. Schön Pinxi 1821«.

109. Női képmás. — Olajf., v. méret 63x50 cm. Jelz. l. j. »Jos. Schön Pinx 1821«.

SONNENSCHEIN GÁSPÁR (1831—1876?):

111. Önarckép. — Olajf., v. méret 13x10.2 cm. Jelz. nélk.

STADLER ANTAL (1821—1872):

112. Önarckép. — Olajf., v. méret 60.5x56 cm. Jelz. j. »A. Stadler 851 7« d »S«.

ADLER MÓR (1816—1902)

5. Schimon Ferdinánd festőművész (1797—1852) képmása. Kréta- és ceruzarajz. Jelezve lent balra: Moritz Adler. 28t Decemb. 845. Aláírás: F. Schimon. — A Szépművészeti Múzeum tulajdona; Adler Mór hagyománya, 1902.

6

Körösfői-Kriesch Aladár 57, 91.
Kupetzky János 19.
László Fülöp Elek 51.
Lechner Ödön 46.
Lieder Frigyes 1.
Liezen-Mayer Sándor 29, 105.
Ligeti Antal 86.
Lotz Károly 6, 76, 87.
Madarász Viktor 67, 73, 120.
Mányoki Ádám 98.
Marastoni Jakab 22.
id. Markó Károly 24, 60, 96.
ifj. Markó Károly 59.
br. Mednyászky László 117.
Mészöly Géza 45, 82, 83.
Orient József 94.
Paál László 44.
Rákosi Nándor 79.
Rippl-Rónai József 38, 111.
Schäffer Béla 2.
Schimon Ferdinánd 5.
Schulek Frigyes 119.
Simó Ferenc 4.
Spányi Béla 109.
Strobentz Frigyes 11.
Strobl Alajos 72, 81.
Szálé István 35.
Szentpétery József 17.
Székely Bertalan 69, 103.
Szinyei Merse Pál 58, 80, 114.
Szoldatits Ferenc 26.
Telepy Károly 41, 54, 90.

Schimon Ferdinand

Művészet 1910. 270, 271. l.

SIMON S. A harmincas évek végén egy különös egyéniség nevével foglalkozik a német sajtó nagy része. Stuttgart pedig, amely ebben az időben intenziv művészi és társadalmi életet él, nem tud betelni ennek a névnek az emlegetésével.

Egy művész, akinek a múzsák — igen kegyesen — két adományt juttatnak: az énekművészettel és az ecsettel való bánás tehetségét — minden időkben ritka emberpéldányok közé tartozott s akinek a neve annyira foglalkoztatja ez időtájt a stuttgartiakat, mind a két adománnyal tud bánni és boldogulni.

Hangja tisztán s erősen cseng a stutlgarti udvari színház színpadán s az „udvari dalnok" estéről-estére learatja a maga babérait. Nappalra, amikor pihenteti a hangja nemes szálait, ecsetjével gyarapítja sikereit, amelyeket énekével szerez.

A stuttgartiak, különösen a felsőbb körök, különös keggyel dédelgetik ezt a „kettős talentumú művészt".

Ki ez a sorsnak ritkamód kegyeltje?

Neve Simon S. — hazája: Magyarország.

Hogy került ki idegenbe, milyen volt pályájának kiindulása, hol született s mit csinált idehaza — erről sajnos, keveset jegyzett föl a krónika.

Münchenben kezdi tehetségének szárnyait bontogatni, de nem tudjuk, vajjon kettős talentuma egyidőben fejlődik-e s hogy melyik adományával lép be először a dicsőség csarnokába.

Megfordul Németország több nagyobb városában, de állandóbban Stuttgartban telepszik le. Itt éri el hírneve zenitjét, bár már előbb is föltünést kelt több portréjával.

Még a harmincas évek elején arat nagy sikert Stuttgartban a trónörökös arcképével s azután egymásután kapja a megbízásokat a főúri körökből.

Az udvar kegyeltje lesz s most megfesti Mária és Zsófia főhercegnők arcképét. Hogy ezek a portrék a legjobb ajánlatok voltak Simon további pályáján, kitűnik abból, hogy alig győz megrendeléseinek eleget tenni.

Par excellence festője lesz a stuttgarti főúri köröknek s a legelőkelőbb tagjai az akkori előkelő világnak sietnek hozzá, hogy ecsetjével megörökíttessék magukat.

Megfest két Hohenlohe herceget s az udvari színház tagjai — Simon kartársai — büszkék, hogy énekes kollégájukat vallhatják portréik mesterének.

Stuttgartban valósággal körülrajongják s egyik krónikása így ír róla:

— Fenntartá nevét az utókornak művészi ecsetjével." Híre, dicsősége elhat az orosz cári udvarhoz s a car Münchenben több képet vásároltat Simontól. Ugyanabban az időben a nürnbergi Dürer-Albrecht-társaság is vásárol tőle, később pedig Nagler porosz miniszter ajándékozza meg kegyeivel s több képet vesz tőle.

A negyvenes évek elején egy rövid feljegyzésből megtudjuk, hogy „Simon jeles hazánkfia, visszaérkezik Pestre" s itt hosszabb ideig is tartózkodik. Hazai krónikák nem jegyzik föl, hogy idehaza mit végez, mivel foglalkozik.

Egyik krónikása beéri azzal, hogy megírja róla, hogy „még mindig a Miatyánk-utcában, a Ballafele házban lakik . . ." —366 — VÁN

egyesület megkeresi a megyei és városi törvényhatóságokat, hogy erkölcsi támogatásban csakis azokat a kiállításokat részesítse és azoknak adjon helyet nyilvános középületekben, amelyekért a Magyar Képzőművészek Egyesülete garanciát vállal. Elhatározta ezután a közgyűlés, hogy a grafikus művészek számára az egyesületben külön szakosztályt létesít. Elnökké újra Róna József szobrászművészt választották, titkárrá Komáromi Kacz Endre festőművészt, pénztárnoknak újra megválasztották Bruck Miksát.

KIÁLLÍTÁSOK. Május 3-ikán nyílt meg a Nemzeti Szalonban a svájci művészek kiállítása, amelyet a Société des Peintres, Sculpteurs et Architects Suisses rendezett, 13-ikán pedig a Szép-

Die „Grossen Berliner". — Irta Rudolf Lothar, Pester Lloyd, máj. 3.

Svájci művészek kiállítása a Nemzeti Szalonban. Ösmertették a napilapok máj. 4.

A grafikai művészet technikája és hivatása. Irta Olgyai Viktor. Vasárnapi Ujság, máj. 8.

Cardulo igenlően bólintott.

— Bizonyára azért is tette meg a nagy útat, mert megtudta, hogy a szentatya gyöngélkedik.

Hannibal olasz vére egyszerre megpezsdült.

— Még csak az kellene, hogy megint valami barbár legyen a mi pápánk!

A bankár azonban nem osztotta az ifjú úr hazafias felháborodását.

— Talán igazságtalanság, hogy mi barbárnak nevezünk mindenkit, aki nem született az Alpeseken innen. Én jól emlékszem, hogy ifjabb éveimben egész Itália teli volt egy dicső magyar királynak, Korvin Mátyásnak hírével. Egy nép, amelynek ilyen fia van, nem lehet barbár.

Hannibál nem válaszolt, egyébként nagy kötekedő volt, de az ilyen gazdag urakkal szeretett egy véleményen lenni. De helyette megszólalt tisztelendő Cardulo.

— Bocsásson meg, Agostino uram, de ezúttal Vico barátunk pártjára kell állanom, bár meglehet, hogy én más okból nevezem barbároknak a magyarokat, mint ő. Én szentatyánk parancsából több ízben is jártam Magyarországon és tanulmányoztam annak az érdekes népnek történetét. Tudom, hogy Mátyás király dicsőséges hadvezér és nagyszerű diplomata volt; hogy mennyit tett a tudományok és művészetek érdekében, azt a magam szemével is láttam. Mert jártam a budai, visegrádi és tatai palotákban és kertekben, láttam a páratlan királyi könyvtárat és a gazdag gyüjteményeket. Mindezt láttam és kellően megcsodáltam. Valamit azonban hiába kerestem Magyarországon, pedig szerintem éppen ezen fordul, hogy barbár-e egy nép vagy sem.

— És mi az? — kérdezte Fiametta, aki nagy figyelemmel hallgatta a vitát.

— A polgárok együttes erőkifejtésének nagy alkotásai, amelyekkel Veneziában, Firenzében, Genovában és a legkisebb itáliai fészekben is találkozik az ember.

— És mi következik ebből? — kérdezte Fiametta.

— Azoknál a népeknél, amelyeket barbároknak szoktunk nevezni, csak egyes, kivételes férfiak lelkében él az isteni szikra, a polgárok tömegében azonban nincs meg a közhasznú alkotások vágya. Egy-egy nagy uralkodó vagy államférfi ott meg tudja adni országának a műveltség külső mázát, de ha meghal a nagy ember, akkor lepattan a máz és megint előbukkan az ősi barbárság. Ezért van, hogy az ilyen népek történetében ismeretlen fogalom az állandó haladás, amely például az itáliai városokban véres polgárháborúk és ellenséges dúlások idejében sem akad meg teljesen és ezért van, hogy barbár népeknél a nagyszerű föllendülés egy-egy rövid korszakára mindig a mélységes hanyatlás korszaka következik. Folytatjuk

Beethoven. Természet után festette Schimon Ferdinánd, magyar festő 1819-ben.

Egy elfelejtett magyar festő

Bizony alaposan elfelejtettük, hogy valaha e világon élt. A neve kikerült a forgalomból, s mikor két évvel ezelőtt egy műbarát egyik művét a Szépművészeti Múzeumnak ajándékozta, a kép telivér biedermeier-hangja mindenki előtt jó ismerősnek hatott, a művész neve annál idegenebb volt.

Pedig valamikor mily szaporán forgatták külföldi lapok ezt a nevet! A cár képtárában, királyok és hercegnők szalonjában ékeskedett arcképek szegletében. Nem is egy, hanem két művészetnek szolgálatában töltött hosszú éveket s udvari titulusokat kapott érte. Festő volt, de a szíve a zenéhez is vonzotta s nem kisebb zeneértő, mint Schubert ajánlotta neki, hogy énekessé képezze ki magát.

S valóban, udvari énekes lett belőle, de megmaradt udvari festőnek is.

A zenéhez még egy vonatkozás fűzi. A teremtő zeneművészek egyik legnagyobbika, Beethoven is nem egyszer vendégül látta. S Beethoven arcképeinek egyik legjobbika éppen tőle való. Készült pedig e kép 1819-ben, tehát épp egy századdal ezelőtt.

Mégis elfelejtették, annyira, hogy Schimon Ferdinand neve ma szinte új névnek hat. Ez a körülmény s az e számunkban reprodukált Beethoven-arckép keletkezésének évfordulója elég ok arra, hogy röviden összefoglaljuk azokat az adatokat, amelyeket ez elfelejtett pesti festőről itt is, ott is fel tudtunk szedni.

Wurzbach, ennek a korszaknak egyik leghasználhatóbb forrása, elég terjedelmesen ír róla. Feljegyzi, hogy Schimon 1797 április 6. született Pesten s meghalt Münchenben 1852 augusztus 29-én. Eleinte Bécsben tanult festeni s mestere a kor egyik legismertebb művésze, Lampi volt. Már ekkor barátságban élt Schuberttel s okunk van hinni, hogy Bécs akkori viruló

Uj Idők 1918/19. XXV. 14. sz.

Schimon Ferdinánd

zenei életének gyönyörűségeivel már ekkor teleszívta magát. Talán ez úton ösmerkedett meg Schindlerrel, Beethoven barátjával is. És Schindler útján magával Beethovennel.

Erről a minket közelről érdeklő epizódról azonban a mindentudó Wurzbachnak nincs semmi mondanivalója. Ahol ő minket cserben hagy, ott maga Schindler segít rajtunk, mert elég részletesen elmondja, miképpen keletkezett 1819-ben a Beethoven-arckép. Schindler így meséli el:

„Kérelmemre a még igen fiatal festőnek szabad volt festőállványát a Mester dolgozószobája mellett fölállítania, ahol aztán szabadon tehetett-vehetett. Beethoven állhatatosan megtagadott minden modell-ülést, mert javában el lévén foglalva a Missa solemnis-szel, egyetlen óráját sem áldozhatta fel. De Schimon már eddig is szakadatlanul a sarkában volt, mappájában már volt egy sor tanulmánya, amelyeket e munkájához használhatott, tehát beérte a kapott engedéllyel. Mikor a kép már szinte kész volt s csak egy lényeges rész: a szempár pillantása hiányzott, bizony meg voltunk akadva, miképpen segítsük elő e legnehezebb feladat megoldását. Mert e szempár tekintetének játéka csodásan sajátszerű volt s egész skáláját mutatta a pillantásnak, a vad és dacos kifejezéstől a szelíd és szeretettel teljes tekintetig, ahogy éppen kedélyének hangulata változott. Tehát kész veszedelem a festőre nézve. Ekkor maga a Mester jött segítségünkre. Beethoven figyelmét az állványon levő képnél jobban lekötötte a fiatal akadémiai növendék érdes, tősgyökeres modora, a fesztelen mód, amellyel itt, akár a műhelyében lett volna, ki- s bejárt, anélkül, hogy jó napot vagy alásszolgáját mondott volna. Érdeklődni kezdett a fiatal ember iránt s meghívta kávéra. Schimon felhasználta ezt a kávézást a szempár kidolgozására. Midőn ismételt meghívást kapott egy csésze kávéra (60 szemet számítva egy csészére), a festőnek módjában volt a képet befejeznie s Beethoven nagyon meg volt vele elégedve."

„Művészeti szempontból tekintve Schimon képe nem jelentékeny alkotás, azonban tele van jellemzetes igazsággal" — jegyzi meg Schindler s végül megállapítja, hogy egyetlen más arckép sem mulja felül természethűség dolgában.

Már pedig Schindler ugyancsak jól ismerte Beethovent. Ezt az utóbbi megjegyzését nyomatékosabbnak tarthatjuk kritikai becslésénél.

Így keletkezett a zenevilág egyik leghatalmasabb hősének arcképe 1819-ben Bécsben. Szerzője ekkor huszonkétéves volt.

Két évvel utóbb Schimon már szerződtetett tenoristája volt a müncheni kir. operának s az maradt 1840-ig, mikor nyugdíjazták.

Nyugdíjaztatása után megfordult szülővárosában, Pesten is. Erről rövid napihírt találtam a Pesti Hirlap 1842. április 24-iki számában, amely így szól: „E napokban érkezett fővárosunkba Schimon pesti hazánkfia, ismeretes hírű s ügyességű festőművész, ki miután a külföldön s nevezetesen Münchenben 30 évet töltött, keble hő vágyának engedvén, a szeretett hont meglátogatni jött. Ő körünkben kíván maradni néhány hónapig s a legközelebbi pesti műkiállításra néhány festményeket elkészíteni, addig is szives bizodalommal szólítja fel a t. c. közönséget s a művészet barátait, hogy őt és műveit szállásán (József-piac, Cziráky-ház 3. emel.) meglátogatni kegyeskedjenek."

Ennek a „néhány hónapnak" terméke lehet egyebek közt a Szépművészeti Muzeumba jutott arckép is, amely 1842-ből van keltezve.

Schimon ekkor már meglehetősen kiterjedt festői munkásságra tekinthetett vissza. Hisz 1838 óta rendes kiállítója volt a müncheni műegyletnek, később még Nürnbergben, Karlsruheban, Stuttgartban, Bécsben szerepelt képeivel. Az utóbbi városban éppen abban az évben, amelyben Pestet meglátogatta s amelyben a Szépművészeti Muzeum arcképét festette. Két képe, az Alvó lány és az Aggódó anya — tősgyökeres biedermeier-tárgyak — nagyon tetszett. A művészeti dolgokban egyébként nagyon elfogult Wurzbach fentartás nélkül dicséri. Arcképei pedig annyira meghódították a műveltebb körök ízlését is, hogy csakhamar igen magasrangú klientélája támadt: megfestette a württembergi királyt (a cár számára), a hollandi királynét, az összes württembergi királyi hercegnőket s egyéb fejedelmi személyeket, azonkívül a zenei élet néhány kitűnőségét. Oeuvrejéről némi áttekintést ad Wurzbach. De ez a sorozat feltétlenül nagyon hézagos. Nem csak a Beethoven-arckép hiányzik belőle, hanem egy másik műve is, amely közelről érdekelhet minket, mert először is a művésznek magafestette arcképe, másodszor mert Budapesten van, még pedig a Fővárosi Muzeum tulajdonában.

Még két hasonló nevű magyar művészről maradtak ránk feljegyzések ebből a korból. Az egyik a mi mesterünknek testvéröccse, Miksa, aki Münchenben, Bécsben és Pesten dolgozott s állítólag magyar népéletképeket is festett. A másik Simon János kolozsvári gemmavéső és metsző. Ez azonban állítólag Nürnbergből szakadt Erdélybe, tehát aligha van köze a mi mesterünk családjához.

Schimon Ferdinándnak a Szépművészeti Muzeumba jutott arckép-festménye festészetünknek egy oly korszakából való, amelyben az általánosan elfogadott művészeti felfogás súlyos teherként nehezedik a tehetségekre s alig engedi meg, hogy egy-egy egyéniség egészen szabadon érvényesülhessen a saját művészi ösztöne szerint. A kor arcképein is ennek az általános felfogásnak fátyla burkolja el az alatta lappangó érdekesebb vonásokat s kissé egyhangúvá teszi a kor portré-galeriáit. Némi bágyadtság, némi szenvtelenség és csöndes vasárnapi hangulat terjeng rajtuk. A városi polgárság jelleméből is sok megy át a kor arcképeire, így elsősorban a kézimunka konszolidáltsága és bizonyos külső csín. Mindezek a vonások megtalálhatók Schimon muzeumi képén is, mint a kor oly sok festményén, viszont Schimon javára kell írnunk, hogy erőteljesebb és férfiasabb a nagy átlagnál. Mintha azt az érdes vonást, amelyet a fiatal kezdőn már Beethoven életrajzírója is kiemelt, nem lett volna képes belőle egészen kiirtani az akkor mindenható bécsi akadémikus iskolarendszer. Derekas festő volt, aki értett mesterségéhez s akinek elég ereje volt ahhoz, hogy ne merüljön el egészen a kor bágyadt-édes hangulatába. Jobb műveit érdemes volna összeszedni s közvetlenebbül tanulmányozni.

Lyka Károly

Előfizetőinkhöz

Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy az *Uj Idők* új évfolyamában három kiválóan érdekes, szép regény közlését kezdjük meg, még pedig eredeti regényt közlünk *Csathó Kálmán* és *Herczeg Ferenc* tollából, fordított regényünket pedig az olvasóközönség által annyira kedvelt *Croker* írta. Azt hisszük, hogy ezeknek bejelentésével örömet szerzünk lapunk barátainak.

A három Fratellini.

(Handk József rajzaival.)

Becsületrendes bohócok! Kitüntetés, állami rendjel három lisztporos, mázoltképü, selyembugyogós és selyemfrakkos bohócnak, akiknek egész életprogrammjuk abban merül ki, hogy estéről-estére a cirkusz porondjáról megnevettetik az élet kisebb-nagyobb rugásaitól elszontyolodott felebarátaikat. Ez is csak Franciaországban történhetik meg! Ott, ahol megbecsülik azokat, akik arra a jóságos, áldásos szerepre vállalkoznak, hogy naponkint egy-két órára derüt, vidámságot, jókedvet vigyenek az emberek bánat- és gondfelhős életébe.

Azt mondják: nevettetni nem is olyan nehéz feladat. Csak gunyt kell üzni valakiből, nagyitani a gyengeségeit, torzitani a hibáit és már nevetünk is rajta. Föltétlenül ez is egyik formája a nevettetésnek. A könnyebb, sőt néha izlésteien formája. De mosolyt, derüt varázsolni az arcra ugy, hogy ne bántsunk, ne sértsünk senkit, — ez már a legnemesebb, legtisztább eszközökkel dolgozó művészet.

Ezt a művészetet képviseli a filmen Chaplin, — a cirkusz porondján pedig, — Párizsban — a három Fratellini-testvér.

— — — — — — — — — — — —

Firenzei olaszok. Az édesapjuk orvosnak készült és akrobata lett. Vándor cirkuszokkal végigbolyongta Olaszországot, Egyiptomot, Délamerikát és Franciaországot. A négy fiu, — Louis, Paul, François és Albert — cirkuszi kocsikban született. Utközben. Az egyik valahol Firenze és Genua között, a másik valahol a Nilus mellett. Pontosan nem tudják. Dehát ez nem is fontos. Mert születhetett az egyik Moszkvában, a másik Sziciliában, a firenzei nap süthetett a harmadikra és Párizs egét pillanthatta meg először a negyedik, — az olasz vér bugyog azért ereikben és testvérekké lettek volna a családi kötelékek nélkül is a vándorcirkuszi életben. A legidősebb fu, — Louis — Varsóban tifuszban elpusztult s ekkor, a testvér halála után született meg a most már az egész világon ismert Fratellini-trió. Évekig tartó világcsavargás után, keresztül Európa minden államán, érkeztek meg Párizsba. Itt aztán megszünt a vándorélet. A három bohóc belefáradt a csavargásba. A zöld kocsikról leszedték a kerekeket, a hatalmas sátorponyvákat, amelyeket alaposan kilyukgattak már a gyerekek bicskái, eladták és a Fratellini-familia asszonyokkal, gyerekekkel, kosztümökkel és a zenei instrumentumokkal együtt, — bevonult a párizsi kőcirkusz porondjára.

A Fratellini-familia! Ezt nem lehet csak ugy, olyan egyszerüen elintézni. Itt van például elsőnek Paul és a családja. Felesége angol származásu artistanő. Öt gyermekük van. Három közülök már akrobata. Françoisnak a felesége lovarnő. Itt négy fiu őrködik azon, hogy fenntmaradjon a Fratellini-név. Mind a négy ott dolgozik a Cirque d'Hiver porondján. Albert felesége is artistanő. Ebből a frigyből csak egy szép kis lány született. Az Albert-familia ugy érezte, hogy ez az egyke-rendszer nem felel meg a Fratellini-hagyományoknak s ezért sietve adoptáltak egy apátlan-anyátlan kis fiut. Summa-summarum: tizenegy gyerek, akik — egy-kettő kivételével — már egész életükre eljegyezték magukat a cirkusz porondjával. Akik még hiányoznak a műsorról, azok is cseperednek és tanulnak.

Mindent kell tudniok, amit az apjuk tud. Mert a Fratelliniek nem csak bohócok; nagyszerü lovasok, elsőrangu akrobaták és kitünő muzsikusok.

Ennél tökéletesebb, vérbelibb artista-dinasztiát bajosan lehet elképzelni.

— — — — — — — — — — — —

Nincs abban semmi nagyképüség, amikor a három Fratelliniről beszélve, az olasz „dell' arte" nagy és Scaramouche, Scapin, Pucinella neveit emlegetik, mint a Fratelliniek őseit. Ugyanazok a sajátságok a „dell' arte" e régi nagyságainak művészetében, mint a három Fratellini cirkuszi játékában. Rendkivül sok kómikum az invenciókban és végtelenül nagy egyszerüség a végrehajtási módban. Talán nem csupán azért, mert a „dell' arte" utódai is ugyanabból a forrásból táplálkoznak, ahonnan táplálkoztak az ősök, — hanem egyszerüen azért, mert a kómikum törvényei nem változtak évszázadok óta s a törvényekhez való ragaszkodás egyet jelent a „comédie dell'arte" őseinek reinkarnációjával.

A Fratellini-trio nem hozott ujat a cirkusz művészetébe, csak átmentette a mi korszakunkba a régi olasz cirkuszi sátorok szineit, hangját és levegőjét. És mert ebben tökéletesek, elsőranguak, — terrénumuk csak a cirkusz porondja lehet. Próbálkoztak ők már a music-hallok szinpadán is, — sikerük itt sem volt jelentéktelen, — de igazán otthon csak a porondon vannak.

Egy régi közmondás szerint, két aktor nem nézhet egymásra nevetés nélkül. Ha bohócokról van szó, ez a közmondás annyiban módosul, hogy a kettő közül egyiknek *nézőnek* kell lennie. Egyszer *Grock*, a music-hallok világhirü ezermestere, az ugynevezett szalon-clown, a Cirque d'Hiver-ben megnézte a Fratellini-triót. Ezen az estén ezeregy ember dülöngött a cirkuszban a nevetéstől. Az ezeregyedik Grock volt, a bohóc.

Bohóc nagyobb elismerést nem kivánhat, mint ha pályatársa szemébe ki tudja csalni humorával a könnyeket.

— — — — — — — — — — — —

Egy kis könyvtárt meg lehetne már tölteni azokkal a könyvekkel, amelyeknek levegője a cirkusz levegője, hőse pedig a bohóc. Az ember, aki a pofonokat kapja! A bohóc, akinek a maquillage alatt emberi arc van s a selyemrongyok alatt emberi szív dobog. Megirták, megénekelték már a rizsporos Pierrot-k szomoru, reménytelen szerelmét, a szenvedéseket, a bánatokat, amelyeket városról-városra cipelnek magukkal a döcögő, zöld kocsik mélyén. Shakespeare-t, Molière-t, inspirálta már a bohócok élete, a legujabb idők iróinak, költőinek szépszámu csoportjáról nem is beszélve.

Francois Fratellini.

Ezer szem, ezerféle megfigyelés.

Valami fölött azonban mégis elsiklottak a megfigyelők.

Soha nem irták meg a bohóc és gyermek közötti viszonyt. A cirkuszi bohóc hálás, drága, bájos törzspublikumát, — a gyermeksereget. Hiszen tulajdonképen mindig gyermekeknek mókázik a cirkusz bohóca, — sőt van valami gyerekes kuncogás a mi nevetésünkben is, amikor kopasz fejjel vagy ezüstös hajjal egy-két órára viszontlátjuk azt a bácsit, akit nemcsak kint, a cirkusz falain tul, rug és pofoz az élet, hanem még bent a porondon sem hagyják, szegényt, békességben.

Mi, akik lázas sietségünkben csak a külsőségeket fotografáljuk, legföljebb annyit jegyzünk meg magunknak, hogy minden pofon után, amely a bohóc rizsporos képén elcsattan, fölcsilingel a gyermeksereg kacagása. Hogy közben egyik-másik szőke-, vagy feketefürtü gyermek lelkében mi történik, — erre gondolni nincs időnk, vagy talán nem is törődünk vele.

Akit azonban érdekli, hogy mi játszódik le a bohócok mókái közben abban a szüztiszta fehérségben, amit gyermeki léleknek neveznek, az látogasson el a három Fratellini-hez és olvassa el a vonalazott irkapapirokon irott gyermekek leveleit. A hatéves flukét, a nyolcesztendős leányokét. Azokat, amelyekben azt tanácsolják, a „Mossiok"-nak, hogy ne hagyják magukat pofozni. Hogy legközelebb vágják vissza azt a másik, durva „Mossiót". Ha nem elég erősek, — nekik van bátyjuk — vasöntő, irjanak, ő majd elmegy segiteni. És olvassák el a lányok leveleit. A „szerelmi vallomásokat", ahogyan szerelmet tudnak vallani nyolc-tizesztendős leányok, — a cirkusz bohócának. És tessék elmenni egy délutáni előadásra a Cirque d'Hiver-be. Nem egyszer, többször. Mert ha az egyiken nem, a másikon egész biztos tanuja lesz annak a jelenetnek, amikor egy szál rózsa vagy szegfü repül a porond felé a bohóc számára. Nyolc-tizesztendős leányka dobja a virágot olyan égő, piros arccal, amilyen a menyasszonyoké szokott lenni, amikor először csókolja meg, idegene emberek előtt — a vőlegénye.

Az életben mennyivel szebb, bájosabb ez igy!

Köszönet érte a három Fratellini-testvérnek.

Szentgyörgyi Ferenc.

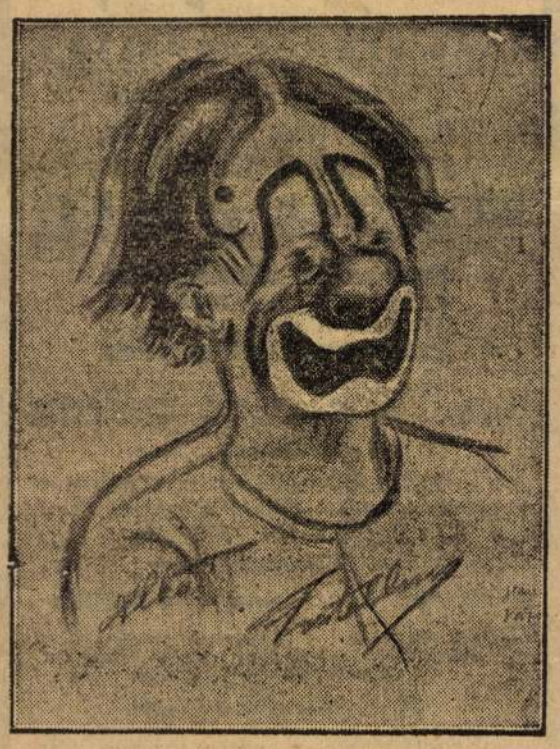

Albert Fratellini.

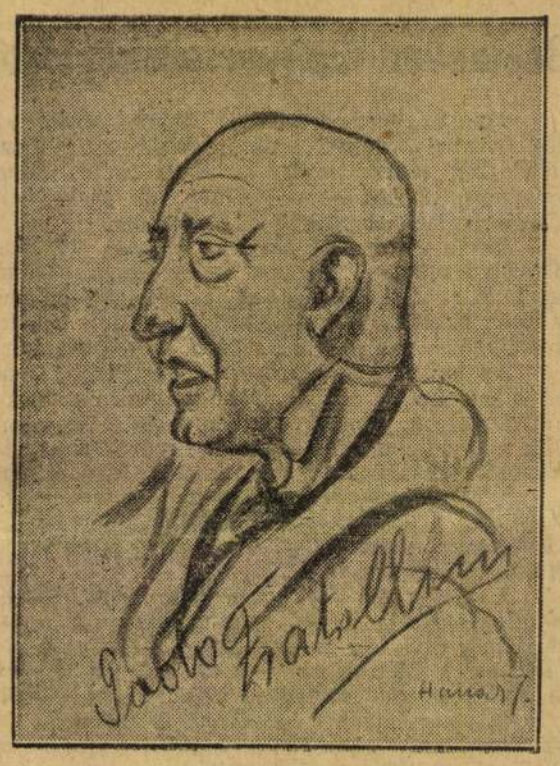

Paul Fratellini.

Miniatürök.

Sacha Guitry,

a neves francia szinművész, csak 12 éves volt még, mikor ez a kedves epizód lejátszódott. Bement egy füszerkereskedésbe és a legnagyobb hidegvérrel rendelt:

— Kérem — szólt a füszereshez —, csinálja meg a következő árukról a számlát.

És elkezdett diktálni egy kis céduláról:

— 1 kilogramm kávét, melynek fontja 2 frank 85 centimes.

— Azonkivül?

— 17 csomag gyertya, melynek csomagja másfél frank.

— Azután?

— 4 kilogramm cukor, melynek kilója 85 centimes; továbbá 17 liter petroleum, melynek literje 55 centimes. Ez az egész.

A füszeres megcsinálta a számlát és a kis Sacha elé lépett, megkérdezve tőle:

— A kedves mamája adott önnek pénzt vagy irjuk az egészet a számlájára?

— Az én anyukám nem tud erről semmit — felelte nagyon komolyan Sacha, a füszeres számlajegyzékét zsebébe téve. — Ez az én számtani feladványom, melyet nem tudtam egyedül megoldani. Köszönöm.

És azzal távozott.

Saintfoy

angol költő egy alkalommal a borbélynál volt, mikor a műhelybe belépett egyik hitelezője. Nem tudott hirtelenében megszökni ettől az erőszakos embertől, kinek tizenöt font sterlinggel tartozott, mivel a borbély épen az arcát szappanozta. A hitelező sem szalaszthatta el a jó alkalmat, hogy pénzét kérje. Saintfoy ekkor udvariasan megkérdezte hitelezőjét, nem lenne-e szives várni addig, mig szakállát leborotválják. A hitelező ebbe természetesen beleegyezett, mire a költő igy szólt a borbélyhoz:

— Ezen megegyezésünknek ön a tanuja.

Felállt, a szappant letörölte arcáról, köszönt és távozott.

Azóta pedig szakállt viselt.

Lablache

hires francia tenoristának, Rossini kedvencének, érdekes kalandja volt egy alkalommal Oroszországban. Rövid idő alatt a közönség bálványa lett és a cár ugy bánt vele, mint legbizalmasabb barátaival. II. Sándor cár néha egyedül szokott sétálni Szentpétervár utcáin, de bizonyos távolságban mindig két testőr kisérte, kiknek ki volt adva a szigoru ukáz, hogy tartóztassanak le mindenkit, aki a cárral beszélni merészel. Megtörtént, hogy a cár meglátta Lablachet, feléje ment és néhány percig elbeszélgetett vele. A cár azután hazafelé indult. Azonban az énekest a két testőr letartóztatta és a fogházba kisérte.

Este aztán a szinházban a cár bosszankodott, hogy nem azt az operát adják elő, amely hirdetve volt. Hivatta tehát az intendánst, akit kérdőre volt.

— Sire — felelte az intendáns —, hiányzik Lablache.

— Talán beteg?

— Nem beteg. Nagyon jól érzi magát.

— Hát akkor?... Hiszen három órával ezelőtt beszéltem vele.

— Épen azért, Felség.

— Ah, értem... az őrség... Nos, azonnal bocsássák szabadon.

Guedenoff tábornok, a cár szárnysegéde, ekkor intézkedett, hogy az énekes visszanyerje szabadságát.

Kevéssel azután a tenorista megérkezve a szinházba, a „Szevillai borbély"-t énekelte. Előadás után a cár magához hivatta és megkérdezte, hogy mily módon kárpótolhatná ezért a csunya kalandért.

— Nagyon egyszerü módon, Felség — felelte Lablache —, mikor az utcán találkozunk, látszólag tegyen ugy, mint ha nem ismerne.

Ryde.

Beethoven magyar arcképfestője, aki udvari operaénekes is volt.

Ama nagyszámu magyar ember között, aki Beethovennel hosszabb vagy rövidebb ideig összeköttetésben volt, a legérdekesebbek egyike *Simon* (Schimon) *Ferdinánd* festőművész és énekes volt, a legjobb Beethoven-arckép megalkotója.

Simon Ferdinánd Pesten született 1797-ben. Már az iskolában magára vonta rajztanárának figyelmét rajzoló tehetségével, fejlett szinérzékével és festői látásával és apja, aki egyszerü, de haladott gondolkodásu ember volt, Bécsbe küldte tanulni.

Az ambiciózus fiatalember kezdetben *Lampi* festőművésznek, a nagyon divatos arcképfestőnek a tanitványa volt, azután más mesterektől is tanult, akik tudását elmélyitették és megtanitották a belső jellemző vonások megfigyelésére és ábrázolására.

Néhány esztendei tanulás után, miközben néhány igen sikerült képmást készitett, az a merész elhatározása támadt, hogy megfesti Bécs bálványának, Beethovennek az arcképét.

A mesternek akkor már több portréja volt, festmény, rajz és metszet formájában. Az első, amely még Bonnban készült, árnykép (sziluett) volt, s tizenhatéves korában ábrázolta. Bécsben 1800-ban (a budapesti hangverseny esztendejében) rajzolta le *Stainhauser*, utána *Neidl János*. A harmadik arckép *Hornemann* miniatürje, ezt követte *Mähler* nagyobbméretü képe, majd a két *Neugass*-féle, amelyek közül az egyik a *Brunsvik*-család tulajdona volt. Az első ismertebb művész, aki Beethoven vonásait megörökitette, *Schnorr von Carolsfeld* volt, aki rajzot készitett a mesterről; következett néhány kisebb jelentőségü képmás, azután *Klöber* nagyméretü vászna és ekkor jelentkezett a pesti művész, a huszonkét esztendős ifju.

Simon Ferdinánd Schindlernek. Beethoven személye körüli miniszterének közbenjárását kérte, hogy a mester üljön neki. Schindler igen melegen tolmácsolta az ifju művész kérését, de csak félsikert tudott elérni. Beethoven ekkortájt, 1819 nyarán, lázasan dolgozott a *Missa solemnis* vázlatain. Munkája sürgős volt, mert *Rudolf* főherceget abban az esztendőben, juniusban nevezték ki olmützi érsekké s a misének jóval az installáció (1820 március 9.) előtt teljesen el kellett készülnie. A festő kérését tehát elutasitotta Beethoven, mert sem ideje, sem nyugodtsága nem volt az üléshez, azt azonban megengedte, hogy a dolgozószobájával szomszédos helyiségben fölállitsa állványát és dolgozzék, ahogyan tud.

A festőnek ez is elegendő volt.

Bevonult Beethoven lakásába és ugy helyezkedett el, hogy állandóan figyelhesse a mestert, anélkül, hogy a munkájában zavarná.

De Beethoven nem ült mindig otthon. Gyakran volt dolga a városban és szeretett vendéglőkbe is eljárogatni. Simon mindenüvé követte. Állandóan figyelte és minden mozdulatáról vázlatot készitett.

Amikor már egész mappára való rajzot gyüjtött össze, nekiült és elkészitette a képet. Minden megvolt, csak — mint Schindler mondja — a legkényesebb részlet volt még hátra: *Beethoven tekintete.* Ez bizony nehéz probléma volt, mert ennek a fejnek egészen csodálatos szemjátéka s a vad, dacos kifejezéstől a szelid, szeretetet sugárzó tekintetig igen nagy skálája volt; éppen ugy, mint a kedélyének is. A festő részére tehát igen veszedelmes örvény. De ebben a dologban már maga a mester is segitett a fiatal festőnek.

Beethovent nem nagyon érdekelte a készülő arckép s ez magában nem is lett volna elegendő ahhoz, hogy a fiatalembert figyelmére méltassa. Az egyénisége, a viselkedése vonta magára a mester figyelmét.

Simon Ferdinánd, mint Schindler mondja, egészen fesztelenül érezte magát Beethoven lakásán, mintha a saját mütermében lett volna. Sem jövet, sem távozáskor nem üdvözölte a házigazdát, s az érzékeny Beethovent ez egyáltalán nem bántotta, sőt határozottan tetszett neki Látta, hogy a fiatalember egész lénye kizárja a tiszteletlenséget, vagy durva pózt, mert egyébként a legnagyobb hódolattal viseltetett iránta; de a köszöntésről egészen egyéni véleménye volt, melyet a mester megértett, sőt helyeselt is. Ezért fordult feléje rokonszenvével és igyekezett a munkájának befejezését megkönnyiteni.

Simon Ferdinándot több izben meghivta kávéra, szabályosan hatvan szemből készült adagokra. A festő ilyenkor leste el a mester tekintetét s amikor végre teljesen elkészült a kép, Beethoven el volt ragadtatva tőle.

Schindler is, bár némi keserü föntartással.

— Simon müve, — mondja Beethoven életrajzában, — művészi szempontból nem jelentékeny, de tele van jellemző igazsággal. A sajátságos tekintetet, a fenséges homlokot, hatalmas, fenkölt eszmeknek összefoglalóját, az arcszint, a szorosan összepréselt ajak rajzát és a kagylószerüen formálódott állat egyetlen portré sem örökitette meg ennyi természetességgel.

A fiatal magyar művész nevét egyszerre ismertté tette az ünnepelt mester képmása. Egymás után készült róla a sok acélmetszet, litográfia, fametszet és egyéb reprodukció s a kép rövid idő alatt hihetetlenül elterjedt nemcsak Bécsben és Ausztria többi részében, hanem egész Európában.

*

Simon Ferdinánd nagyon jó barátságban volt *Schuberttel*, aki akkoriban már ismert és nagyon kedvelt zeneszerző volt. Igen gyakran voltak együtt vendéglőben vagy vendégségben s a fiatal festő, ha kicsit kérlelték, szivesen énekelt. Az egyébként nyers modoru és minden érzelgősségtől mentesnek látszó ember ilyenkor egészen megváltozott és látszott rajta, hogy minden dalt, amelyet előad, tökéletesen átérez, átél. A hatáshoz nagy mértékben járult hozzá az is, hogy érces csengésü, hibátlanul tiszta és igen meleg hangja volt.

Schubert egyszer azt ajánlotta az ifjunak, hogy tanuljon énekelni, legyen énekes. Simon Ferdinánd habozott, mert a Beethoven-portréval elért siker nagyon hozzákötötte a festőállványhoz; de végül mégis hallgatott Schubert tanácsára és elhatározta, hogy énekes lesz.

Egészséges, nagyszerü orgánumával, nagy zenei intelligenciá'ával és komoly szorgalmával gyorsan haladt a tanulásban és két esztendővel később Münchenbe utazott szerencsét próbálni, mint énekes.

Jelentkezett az Udvari Operában, kérte, hogy hallgassák meg. Eleinte vonakodtak, mert lehetetlennek tartották, hogy egy festőművészből jó operaénekes lehessen, de végül mégis meghallgatták.

Meghallgatták és nyomban szerződtették.

Simon Ferdinánd az 1821-ik év őszén megkezdte müködését mint lirai tenorista.

Furcsán fogadták. Nem tudták komolyan venni. Csodálták, hogy az igazgatóság egy magyar festőművészt megtesz német operaénekesnek és csúfos bukást jósoltak, — nemcsak Simonnak, hanem az igazgatónak is.

Az elfogultság azonban csak addig tartott, amig Simon be nem mutatkozott a közönségnek. Mindjárt első fellépésével hóditott. Gyönyörü hangja, tökéletes alakja, szenvedélyes temperamentuma és egyéb művészi és emberi tulajdonságai egyszerre feléje forditották a közönség szimpátiáját. Előbb megcsodálták, aztán megszerették.

A fiatal énekes hallatlanul nagy szorgalommal dolgozott. Állandóan bővitette repertoárját és két esztendő mulva egyik legfontosabb és legkedveltebb tagja lett az Operának. Minden divatos ujdonságban ő kreálta a vezető tenorszerepet s a régebbi müsordarabokat is megtanulta egymásután.

Közben pedig elővette időnként az ecsetet is. Főként portrékat festett, leginkább nőket. Minden munkáján meglátszott, hogy pompásan tud jellemezni, amellett finom technikája, elökelő előadásmódja és kitünő szinérzéke volt.

Először Münchenben állitott ki. Nagyobb sorozat arcképet. A közönség és a kritika a legnagyobb elragadtatással fogadta és ez a siker nem csupán művészi pozicióját erősitette, hanem társadalmi helyzetét is.

A legelőkelőbb társaságok versenyeztek érte, a látogatásaiért, a barátságáért és — természetesen — a szerelméért is.

A müncheni kiállitás nagy sikere után egymás után kapta a meghivásokat Nürnbergbe. Bécsbe, Karlsruheba, Stuttgartba. Vendégszereplésre és kiállitásra. Egyszerre akarták élvezni mind a két művészetét.

A meghivásokat elfogadta és rövid idő alatt ünnepelt énekes és festőművész lett egész Németországban. Stuttgartban annyira megszerették, hogy meghivták az Udvari Operába állandó tagnak. A meghivás gondolata magától a királytól indult ki s olyan megtisztelő és annyira kedvező volt, hogy a művész elfogadta.

Stuttgartban kezdettől fogva a legelőkelőbb társaságokban élt. Érdes modora, fesztelen önzése, a nagyvilági dolgokban való tájékozatlansága időközben teljesen megszünt s ugy élt a nagyuri környezetben, mint született nagyur.

Énekelt és festett. Nappal, ha nem volt próbája a szinházban, előkelő modelljeit fogadta mükincsekkel telezsufolt mütermében, este énekelt. A portrésorozatot a württembergi királyi család női tagjaival kezdte, akiket egymás után lefestett, esténként ugyancsak az uralkodóház tagjai ünnepelték leglelkesebben a szinházban.

Közben utazott és vendégszerepelt is. Hollandiában megfestette a királyné arcképét, *I. Miklós* cár pedig megrendelte nála a württembergi király képmását. Amikor Drezdában énekelt, *Weber Károly Mária*, a *Bűvös vadász* komponistája, ült neki. Ahol énekelt, ott festenie is kellett.

A kettős siker azonban idővel kifárasztotta. Elhatározta, hogy visszavonul a szinpadtól s egészen a festőművészetnek él. Megérezte, hogy a festő vászna tartósabb sikert és jólétet biztosithat, mint a szinpad deszkája.

A visszavonulás azonban nem ment könnyen. Sem az udvar, sem a szinház, sem a közönség nem akart belenyugodni. Simon, aki ekkor már negyvenhárom esztendős volt, most élte népszerüségének legszebb korszakát, tehát mindenki ragaszkodott hozzá.

Hónapokig huzódott a lemondás ügye és nem jutott előbbre, mert nem akarták a szerződését föl bontani. De Simon mindent elkövetett, hogy szabaduljon a szinpadtól és egészen a festésnek élhessen. Végül el is érte a cél'át.

Egészen különös eset történt, ami döntő hatással volt sorsára és megszüntette a szinház és az udvar ellentállását.

A párizsi *Conservatoire* zenekara hangversenyt rendezett 1840 ben Beethoven müvészetének ünneplésére. Az ünnepi előadásra zsufoltan megtelt a hatalmas terem, amelyet a különös alkalomra pompásan földiszitettek.

Egy emelvényen, délszaki növények között, állványra tették Beethoven életnagyságu mellképét. — *Simon festményének reprodukcióját.* Amikor a zenészek bevonultak a terembe, *odaálltak Beethoven képe elé és leborultak. A közönség nagy része követte példájukat.*

Ez a jelenet annyira fellelkesitette a közönséget, hogy hosszu idő telt bele, mig a zenekar tagjai megkezdhették az előadást. Szünet közben a muzsikusok elhatározták, hogy a képet a próbateremben fogják véglegesen elhelyezni és *minden alkalommal megemelik előtte a kalapjukat.*

A sajátságos ünneplés hirét természetesen mindenütt megtudták, ahová a párizsi lapok eljutottak. Megtudták Stuttgartban is. Most már nem merték ellenezni, hogy Simon visszavonuljon a szinpadtól. A hódolat ugyan Beethoven tehetségének szólt, de részben Simon müvészetének is. Ezt figyelembe vették.

Simon tehát még 1840-ben bucsut mondott az éneklésnek és ezután egész energiájával a festésnek élt. Hamarosan nagyobb megbizást is kapott az eddigieknél. Münchenbe hivták, hogy részt vegyen a Pinakotheka loggiáinak müvészi kiképzésében. Egész sorozat hatalmas méretü freskót festett és a Michelangeloról elnevezett kupola falfestményeinek elkészitésével is őt bizták meg.

Nem is hagyta el többé Münchent. Ott dolgozott a nagy föladat elvégzése után is és ott halt meg 1852-ben.

Beethovenről festett portréját, amelynek oly sok sikert köszönhetett, a mester később Schindlernek ajándékozta. Amikor Schindler meghalt, hagyatékából a berlini udvari zenei könyvtár tulajdonába jutott, most pedig Bonnban van, a Beethoven-Házban, amelynek egyik legszebb ékessége.

Sebestyén Ede.

Haladunk.

Kiollózott részlet egy amerikai lap 9999-ik évi tavaszán megjelent közleményéből.

— — — — — — — — — — —

Mr. Tom West, aki zseniális találmányaival már nem egyszer ejtette bámulatba a világot, ujabban ismét érdekes felfedezésre jutott. Ugyanis egy reggel ágyából felkelve, elfelejtette felcsatolni az önmüködő járótalpat és szórakozottságból a saját lábára állt. Meglepődve észlelte, hogy nem esik el, sőt megtartotta egyensulyát még akkor is, amikor ösztönös mozdulattal egyik lábát a másik után emelve, kimozdult álló helyzetéből. Rájött tehát arra, hogy az ember járni tud gép nélkül is, bár sokkal lassabban és bizonytalanabbul, mint ahogyan az évezredek óta használatban levő járótalp segitségével. Mr. Tom West szerint az emberi lábnak ez a képessége nem más, mint a járógépekhez hozzászokott test reflexmozdulata. Tudósunk a felfedezéstől felbátorodva, az utcán is folytatott hasonló kisérletet, még pedig meglepő eredménnyel. Óriási tömeg vette körül és megéljenezték. Nem hisszük azonban, hogy ez a felfedezés gyakorlati célt szolgáljon, már csak azért sem, mert a közlekedésnek ezt a kényelmes formáját csakis azok vehetik igénybe, akiknek ráérő idejük van. A szegény emberek tehát, akiknek sietős a dolguk, továbbra is robogó autókon kénytelenek járni.

DYMI.

Tagespost

GRAZ, STEMPFERGASSE 7.

72. évfolyam. — 40.000 példány.

AZ OSZTRÁK ALPVIDÉK LEGJELENTŐSEBB NAPILAPJA

SZABADELVŰ ORGANUM. KITŰNŐ HIRSZOLGÁLAT.

Steiermark vezető lapja. Számos előfizetője van a szomszédos szövetséges államokban, továbbá külföldön, különösen Jugoszláviában és Uj Olaszországban.

A hirdetések legnagyobb eredményt biztositanak nagy elterjedtségénél fogva. Hirdetéseink tömege a mondottaknak bizonyitéka.

Előfizetési ár havonta 4.40 Schilling.

Hirdetési díjszabás a Tagespost-Verwaltung Graz, Stempfergasse 7. és minden nagyobb hirdetési irodában diliméntesen kapható.

Magyarország részére

felvilágositással szolgál budapesti szerkesztősége: Krisztina-körut 8. Telefon: K. 502—29.

Aufgabe lösen. Eine solche Zentralstelle, vielleicht die am meisten ausgebaute, ist das Bonner Erbinstitut.

Noch viel wichtiger als die negative, ausmerzende Eugenik ist die positive, d. h. die Förderung Erbtüchtiger. Der Staat hat hier bereits außerordentlich viel in die Wege geleitet und wird immer mehr seine Hilfe den Erbtüchtigen zukommen lassen. Ich erwähne nur die Ehestandsdarlehen; Unterstützung erbtüchtiger, kinderreicher Familien; Siedlung Erbgesunder und die Ehrenpatenschaften.

All dies durchzuführen ist unmöglich ohne intensiven Ausbau der Forschung und der Sammlung genealogischen Materials.

Dies trifft auch für die Eheberatung zu. Wir fragen nicht mehr: Wer heiratet wen?, sondern: Aus welcher Familie wird in welche Familie hineingeheiratet.

Es ist wohl kein Zufall, daß unser Institut viel von Ausländern, insbesondere von ausländischen Forschern, aufgesucht wird. Die deutsche eugenische Gesetzgebung kann man nicht nach ihren Paragraphen kennen lernen. Man muß sie an den Lebenden studieren, am Einzelfall. Uns haben wiederholt ausländische Gäste, die wir stets gern bei uns sehen, spontan geäußert, und zwar gerade Wissenschaftler, daß ihnen die sprichwörtliche deutsche Gründlichkeit auch bei der deutschen Erbforschung und ihrer praktischen Anwendung aufgefallen sei.

Germanisches Gefolgschaftswesen

Von Prof. Dr. Hans Naumann.

Die beiden sympathie-erfüllten, fast unverhältnismäßig ausführlichen Kapitel des Tacitus über das germanische Gefolgschaftswesen kennt man wohl oder hat man leicht zur Hand. Unbekannter sind die Gefolgschaftsgesetze der nordgermanischen Wikinger selbst, von denen einige also lauten: „Die Altersgrenzen des Gefolgmanns sind das 18. und das 50. Jahr. Kein Mann darf fliehen vor einem Gleichstarken und Gleichausgerüsteten. Jeder soll den andern rächen wie seinen Bruder. Niemand darf ein Wort der Furcht sprechen oder verzagen in irgendeiner Lage. Der Besitz ist gemeinsam. Keiner darf den andern verleumden. Neuigkeiten teilt nur der Führer mit. Niemand hat eine Frau. Streitigkeiten schlichtet der Führer." Oder aus einer anderen Quelle: „Keiner darf sich vorm Tode fürchten. Keiner darf bei einer Verwundung einen Laut von sich geben. Keiner darf sich seine Wunden verbinden lassen, ehe nicht 24 Stunden vergangen sind. Keiner darf einen Gefangenen quälen. Keiner darf einer Frau Schmach antun. Will einer eine Frau nehmen, so muß er sie heiraten mit Mahlschatz und dem Willen ihres Vaters. Wer die Gesetze nicht peinlichst hält, darf dem Führer nicht folgen."

Unter der Zucht solcher und ähnlicher Gesetze vermutlich hat der germanische Komitat das römische Imperium erobert, die europäischen Teilstaaten gegründet von Spanien und Britannien bis nach Rußland und jene Führer hervorgebracht, Gaiserich, Alarich, Theoderich usw., von deren Namen Geschichte und Dichtung widerhallen. Aber der germanische Komitat war nicht nur eine militärisch-politische, er war auch eine stark geistige Institution. Er trug sowohl die Ornamen-

Ludwig van Beethoven

Nach einem Gemälde von Schimon
(Eigentum des Beethovenhauses Bonn)

tik des frühgermanischen Kunsthandwerks wie auch die spezifisch germanische Dichtung, das Heldenlied. Die Gefolgschaftshalle ist ihr realer wie geistiger Raum, der Führer und seine Leute sind Objekt wie Subjekt der Heldenpoesie. Goldschmied wie Dichter gehörten zur Gefolgschaft. Wir hätten weder die Beowulf- noch die Nibelungendichtung ohne den Komitat. Wir hätten weder die Lieder und Stoffe von Wieland, Sigurd, Attila, Brynhild, Ermenrich, Alboin, Iring und Irmenfried, noch die von Hilde, Wate, Helgi, Bjarki, Hildebrand und Dietrich ohne den germanischen Komitat. Ihr Ethos ist sein Ethos gewesen. In diesen Stoffen überlebte, überwölbte und übertraf der germanische Komitat schließlich sich selbst.

Die germanische Civitas war nicht nur eine Summe von Gauen, sondern auch eine Summe von Sippen. Mit ihrem höchsten Recht auf Blutrache, mit ihrer Einheit im Heeresverband, mit einigen weiteren Rechtswirkungen bildete die Sippe schon fast einen Staat im Staat. Nun treffen wir neben ihr und noch viel lebendiger auch die Gefolgschaft als Staat im Staat.

Es sind durchaus Spannungen zwischen diesen beiden Institutionen denkbar, zwischen Gefolgschaftsehre und Sippengefühl. Im jungen Germanen können sich beide Kreise tangieren. Die Gefolgschaft löst ihn aus dem Sippenverband und gliedert ihn, mindestens im Kampf, in ihre Reihen. Manchmal beruht noch die Tragik des Heldenlieds auf solcher Spannung. Trotzdem spielen die Sippenbegriffe sprachlich in die Gefolgschaft hinüber. Das Wort „Brüder" überträgt sich. Blutsbrüderschaft stellt künstlich Sippenverwandtschaft her. „Söhne" des Gefolgsherrn, auch diese Sippenmetapher findet sich. Die natürlichen Vorstellungsformen zwischenmenschlicher Verhältnisse wirken aus der älteren Rechtsgestaltung in die jüngere ein. Die Sippe kann gefährlich getroffen werden, weil sie solche Blutsbrüderschaften eines ihrer Glieder, auch seine Todfeindschaften, übernehmen und mit allen Folgen anerkennen muß.

Beides sind Kollektiva und doch ganz wesensverschieden. Der Gefolgsmann ist in viel höherem Grade gezwungen, innerhalb seines Kollektivums eine Persönlichkeit zu werden, besonders der Führer, der in ganz anderer Weise elastisch und energisch sein muß als der Sippenvater. Hier muß der Geist wirken, was dort das Blut. Hier herrscht nicht die schläfrige Hergebrachtheit und gewohnte Selbstverständlichkeit wie dort. Hier sieht man sich vor plötzliche Situationen gestellt; die man dort scheut, hier strebt man sie an. Dort herrscht die Frau, das mütterlich-weibliche Element; sie kann förmlich zur Sippenehre sich personifizieren, zum Sippengeist werden. Dies aber ist eine eminent männliche Sache, die Frau spielt keine Rolle, und etwas eigentümlich Unerotisches überschwebt das germanische Gefolgschaftswesen. Dort handelt es sich um Acker und Wirtschaft, Haus, Vieh, Siedlung, Gehöft. Hier ist mit Glanz und Kriegerehre, Aufbruch, Macht und Kunst alles viel höher und viel geistiger gelagert. Die Sippe stärkt nicht das Persönlichkeitsgefühl, sie schläfert es ein. Nur hier gibt es Rangordnung und die Nähe zum Führer. Man kann sich wohl vorstellen, daß von hier in Germanien das Belebende ausging, sonst wäre es ewig eine primitive Bauerngemeinschaft geblieben. Der Komitat aber sprengte das Versippte, löste den Einzelnen und schiente ihn dennoch insoweit ein, daß er sich nicht verlor. Die Sippe als Behälter und Kraftreservoir, die Gefolgschaft als der Motor der germanischen Kultur! So balancierte sich aus, was zum höheren Kulturleben notwendig war. So kam zu Kraft, ruhigem Blut und gesunder Solidität die Zucht und der Auftrieb, die Energie der Tat und der Rede, der Sinn für das Geheimnis geborener Autorität, der heroische Wille zu Größe, Haltung und Stil und der Wunsch, einmal selbst von auserlesener Schar umgeben zu sein. Die Gefolgschaft eroberte die Welt, nicht die Sippe; aber die Sippe lieferte die Substanz dazu.

Durchleuchten wir noch ein wenig dies faszinierende Erziehungsinstitut, das bei den Germanen offenbar an der Stelle

steht, wo andere Kulturen die Schule haben. Wenn die antiken Autoren den Barbaren des Nordens den Thymos vorwerfen, den besinnungslosen Zorn, die leidenschaftliche Raserei, so war hier offenbar eine harte Schule gegen den Thymos errichtet.

Jeder Edle ist also berechtigt, sich ein Gefolge von Privatsoldaten zu halten. Es besteht keine Geburtsabhängigkeit vom Gefolgherrn, es handelt sich nicht um ein Dienstverhältnis unfreier Haussklaven, sondern um ein mit Treupflicht verbundenes, freiwillig eingegangenes, freiwillig gehaltenes Dienstverhältnis freierer und höherer Art von Mann zu Mann. Es handelt sich um einen Vertrag, der auf Dauer berechnet, aber kündbar ist und dessen Punkte betreffen: den Treueid, die Verpflegung als Sold, die Geschenke aus der Kriegsbeute, den Schutz durch den Herrn, die besondere Buße bei Tötung des Mannes, das Mitbestimmungsrecht des Mannes bei Aufnahme neuer Mitglieder und die Auflassung des Verhältnisses beim Tode eines der beiden Teile oder bei Ausstoßung des Mannes etwa wegen eines Dienstvergehens.

Auch dieses Erziehungsinstitut birgt wie jedes andere seine Vorzüge und seine Gefahren. Der Einzelne steht in einem unaufhörlichen Wettbewerb, jeder Tag, jede Stunde schleift an seinen Eigenschaften und Werten. Welche Erziehung und welche Gefahr in dem ewigen Warten auf den Befehl! Aller Entscheidungen wird der Mann in der Gruppe entwöhnt, nur zum Glauben wird er erzogen an die Sache wie an den Führer. Zum blinden Einsatz seiner selbst wird er erzogen, den er unbedenklich mit dem Leben bezahlt. Welche Befriedigung in der Unterordnung wird von dem jungen Mann verlangt, wenn es heißt: „Auch die eigenen Heldentaten dem Ruhm des Führers beizulegen, darin besteht vornehmlich sein Fahneneid." Glückt alles, so kann man den Rausch des Gleichschritts ahnen, der dann herrschen muß in solcher Gruppe. Kehrseiten und Schatten liegen zutage: Verachtung, Hochmut, Unduldsamkeit allen Nichtzugehörigen gegenüber neben dem berechtigten Hohen Mut. Diesen und anderen

naheliegenden Untugenden, die wenig wiegen gegenüber den Tugenden wird die Führerkraft zu steuern wissen. Sie wird sie zu lenken und zu nutzen wissen. Schließlich ist auch der Steigerung der Persönlichkeit in der Gruppe keineswegs immer eine Grenze gesetzt. Tat kann manchmal notwendiger sein als Gerechtigkeit, Macht mehr als Wahrheit, Glaube mehr als Vernunft.

Aber der Wetteifer zwischen den Gefolgschaften untereinander vergleicht sich einem kosmischen Bild. Die schlummernde Urnebelmasse und dann plötzlich ein paar bewegte Spiralnebel mitten darin! So das Gefüge der schlummernden Sippenmassen im germanischen Staat, in dem sich plötzlich ein paar Gefolgschaften bilden: Sterne werden nur auf diese Weise geboren! Und dann kommt der sternengleiche Glanz nach außen. „Sie werden nämlich", sagt Tacitus, „durch Gesandtschaften umworben und durch Geschenke ausgezeichnet, und gar oft schlägt ihr bloßer Name einen drohenden Krieg nieder." Mit dieser unblutigen schönsten Sieghaftigkeit ist dann allerdings die tiefste Wirkung getan. Dann überstrahlt das Charisma einer solchen Elite den Umkreis ihrer Welt.

Die Gruppe ist für den Befehl nicht haftbar, sondern nur der Führer. Führertum bedeutet Erzogensein zu Entscheidung, Befehl und höchster Verantwortung. Erzieht die Gemeinschaft solche Führer und solche Gruppen nicht mehr, deren zutageliegende Gefährlichkeit sie in Kauf nehmen muß, so verliert sie auf die Dauer sicherlich alles politische Spiel.

Aber neben den Führer tritt im Verantwortungsbewußtsein oft der Älteste der Gefolgschaft. Wie Hagen von Tronje entstammt er meist noch der vorhergehenden Generation und fühlt sich den jungen Königen in Erfahrung und Tradition überlegen. Da er älter ist, repräsentiert er eine gewisse Vorsichtigkeit. Wir nehmen ein Beispiel: Innstein heißt der Gefolgschaftsälteste König Halfs. König Half ist mit der Hälfte seiner Schar zu einem trügerischen Gastmahl geladen. Innstein warnt, seine warnenden Träume analysiert der junge, tapfere König hinweg. Auch den Rat, wenigstens die ganze

Schar mitzunehmen, schlägt er in den Wind. Da beschwört Innstein den Komitat. Aber die lehnen jede Verantwortung ab: „Der Führer allein soll alles bedenken; wie er es will, werden wir handeln."

Natürlich geht der junge König, natürlich geht Innstein selber mit. Ja, als es zur Katastrophe kommt, rühmt er die Fahrt, feuert er an, ist er die Seele des Kampfes. Man fragt sich, hat er vorhin nur seine Rolle gespielt? Jedenfalls freut sich sein Herz. Sie fallen alle, der König, die Leute, Innstein als letzter: „Achtzehn Sommer diente ich ihm, will keinem andern Fürsten dienen." — Fast programmäßig schön sind in diesem Liede des abstrakten Heroismus die Rollen verteilt, erfüllen sie alle ihre Funktion. Der Gefolgschaftsälteste, indem er vorsichtig warnt, doch alles mitmacht und schließlich feurig bejaht; die Gefolgschar, die ohne zu denken einfach den Befehl des Führers erwartet; der königliche Führer, einzig Ehre und Kühnheit vor Augen, auf die Warnung nicht hörend, ganz gleich, ob er sie innerlich teilt oder nicht. Alle stehen sie auf ihrem Platz in dem heroischen Spiel, wie das Gesetz es befahl.

Gewiß, die ganze Erscheinung hat eine primitive Wurzel, Sympathie und Verbindung der Jungmannschaften ist ein ewiger Zug, „Altersklassen und Männerbünde" gab es und gibt es über die ganze Erde. Aber unvergleichlich hoch über allen Parallelen und Analogien steht das Instrument, das sich Germanien daraus geschmiedet hat. Man hat zum Vergleich auf das sehr entwickelte Gefolgschaftswesen der melanesischen Supwe- oder Suque-Bünde gewiesen, die allerdings die extrem entgegengesetzten Tendenzen zeigen. Ihre Zwecke sind teils auch politischer, teils aber wirtschaftlicher Natur. Die Gefolgschaft ist in viele Rangstufen geteilt, aber man muß sich den Aufstieg in eine höhere Rangstufe dort mit materiellen Mitteln erkaufen. Die Oberen bestimmen den Preis, den man jedem Angehörigen der höheren Rangstufen zahlen muß. Eben deshalb die vielen Rangstufen, damit das Geschäft recht blüht. Wer ganz oben angelangt ist, hat viel

zahlen müssen, aber fortab verdient er auch nun gut. Bei der dortigen Naturalwirtschaft bestehen jene bevorzugten materiellen Mittel in einer besonders kostbaren Hauerschweinsart, die von den Oberen gegen wucherischen Zins zu Zucht und Opfer an die Erheber hergeliehen werden. Nur durch eine Art Schweinekreditsystem, wie man gesagt hat, ergeben sich also die Aufstiegsmöglichkeiten in dem Gefolgschaftsgradualismus der Melanesier.

Dergleichen wäre für Germanien undenkbar gewesen. Hier beruht alles nur auf der unmittelbaren Wertschätzung der Tat, des Wortes und der Person. Hier wird kein Handel getrieben mit der Ehre. Die germanischen Formen blieben, so viel wissen wir, bis zuletzt mit dem reinen Adel der Gesinnung erfüllt.

Jenes melanesische und anderes primitive Gefolgschaftswesen ist fernerhin meist tief mit niedriger Magie und dunklem Dämonenglauben verknüpft. Aber von Verknüpfung mit primitiver Magie gibt es im germanischen Gefolgschaftswesen kaum noch irgendwelche Spuren. Ursprünglich vielleicht magisch gemeinte Gebräuche, wenn sie noch begegnen, sind längst zu Symbolen und Formen geworden. Und von Verknüpfung mit Dämonenglauben spricht außer ein paar nordischen Berserkerstellen kaum viel mehr als das frühe taciteische Zeugnis über die germanischen Harii.

Mit diesen Harii hat es folgende Bewandtnis: sie, die der Römer irrtümlicherweise für einen ostgermanischen Stamm hält, während ihr Name natürlich nur „Angehörige des Heeres, Krieger" bedeutet, tragen schwarze Schilde, bemalen sich ihre Körper, wählen nur stockdunkle Nächte zum Kampf und erregen durch ihr unheimlich düsteres Aussehen, wie wenn sie ein Totenheer wären, und durch ihren höllischen Anblick das Entsetzen ihrer Feinde. So Tacitus. Offenbar handelt es sich um einen kultischen Kriegerverband; nicht um eine einmalige Kriegslist, sondern um einen feststehenden Brauch. Dieser Kriegerverband imitiert offenbar dämonische Mächte, mythische Erscheinungen, möglicherweise die Wilde Jagd,

die mit dem Heer der Totendämonen zuletzt identisch ist, doch fehlen die tierischen Begleitelemente des wilden Heeres und die weiblichen. Offenbar ist eine Art religiöser Erregung, eine Art Ekstase, wie sie auch bei den Berserkern vorkommt, dabei im Spiel. Sie suggerieren sich selbst die Identität mit jenen dämonischen Mächten, und ihre Feinde versetzen sie dadurch gleichfalls in diese fürchterliche Suggestion. Hierzu gibt es natürlich Parallelen bei allen Völkern und aus allen Zeiten, am häufigsten wird immer das von Herodot erwähnte gespenstische weiße Heer der Phoker damit verglichen.

Im allgemeinen liegt jedoch das germanische Gefolgschaftswesen, wie alles Germanische überhaupt, in erstaunlich menschlicher Klarheit. Das schließt natürlich einen Mythos nicht aus, dessen die Gefolgschaft bedarf, um leben zu können. Sie hat ihre mythischen Sehnsüchte dahin verdichtet, daß sie sich selbst in den Himmel versetzt hat. Sie erlebten ihre eigene wirkliche Gruppe noch einmal im mythischen Ideal. Der germanische Krieger steht im Gefolgschaftsverhältnis zu Odin selbst. Odin selbst sammelt eine riesige Gefolgschaft um sich im Jenseits, weil er sie braucht zur letzten großen Endschlacht gegen die feindlich-dämonische Welt. Es ist der Ehrgeiz des germanischen Kriegers, in diese göttliche Gefolgschaft zu gelangen. Und wenn einst der Tag der Tage kommt, bei der riesigen summarischen Bewährungsprobe der göttlichen Krieger diesen helfen zu können, das ist überhaupt zum Sinn des Weltganzen wie des Einzelschicksals geworden in dieser germanischen Gefolgschaftsreligion, die natürlich nicht zugleich die Religion der breiten bäuerlichen Massen war.

Welche grandiosen Denkmäler also hat sich der germanische Gefolgschaftsgeist gesetzt: wie im Nibelungenlied so im Götterdämmerungsglauben. Durch Richard Wagner hat sich mit diesen Stoffen der germanische Komitat die Welt zum zweitenmal erobert.

Die Deutsche Akademische Auslandsstelle an der Universität Bonn

Von Dr. Hans Hammerschlag

Die Akademische Auslandsstelle e. V. an der Universität Bonn wurde am 1. April 1934 als selbständige örtliche Vertretung des Deutschen Akademischen Austauschdienstes gegründet. Eine Akademische Auslandsstelle hatte allerdings schon vorher bestanden, jedoch war ihre Leitung und Verwaltung dem Verein Studentenwohl e. V. (heute Studentenwerk e. V.) übertragen worden. Mit der Loslösung der Akademischen Auslandsstelle aus dem Verwaltungskörper des Vereins Studentenwohl war zum erstenmal eine besondere Stelle geschaffen, deren systematische Arbeit in engster Verbindung mit dem Deutschen Akademischen Austauschdienst Berlin, seinen Akademischen Auslandsstellen an den anderen deutschen Universitäten und seinen Zweigstellen im Ausland eine einheitliche Regelung der Beziehungen der Universität Bonn und ihrer Studierenden zur ausländischen Hochschule und zu den ausländischen Studierenden gewährleistete. Gering und bescheiden waren die Mittel, die der Auslandsstelle zur Durchführung ihrer Aufgaben zur Verfügung standen. Doch durch eifrige Aufbauarbeit gelang es ihr, diese anfänglichen Schwierigkeiten zu überwinden und zu erreichen, daß ihr Name sowohl im örtlichen Bereich der Hochschule als auch in weiten Kreisen des übrigen Inlandes und des Auslandes bald einen guten Ruf gewann.

Die Aufgaben der Akademischen Auslandsstelle bestehen 1. in der Betreuung aller ausländischen Studierenden, die zu längerem oder kürzerem Aufenthalt in Bonn weilen, 2. in

Schimon Ferdinánd

ADLER MÓR (1816—1902)

5. Schimon Ferdinánd festőművész (1797—1852) képmása. Kréta- és ceruzarajz. Jelezve lent balra: Moritz Adler. 28t Decemb. 845. Aláírás: F. Schimon. — A Szépművészeti Múzeum tulajdona; Adler Mór hagyománya, 1902.

Magyar művész képen.

Ára 30 fillér.

SCHIMON FERDINAND (szül. Pesten 1797. — megh. 185?):
LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770—1827)
Beethoven-Museum, Bonn

MAGYAR MŰVÉSZET
1927.

alakítás eleganciájában az Alpokon túli vidékek szelleme szólal meg. Ez az itt nyilatkozó szintézis, mely egyedül állva magába gyüjti múltnak és jelennek, távoli vidékeknek és a keletkezési helynek minden értékét: szimbóluma minden Dél és Észak közt álló művészetnek és szimbóluma egyben minden eklekticizmus szintézissé válásának.

Az osztrák tartományokból származó plasztikai alkotások mellett a német iskolák gotikus szobrai is szerepeltek a kiállításon — a plasztikai anyag kisméretűsége miatt sokkal nagyobb számban, mint a festészeti alkotásoknál. Különösen késő gotikus szoborművek voltak kiállítva, melyek közt szinte minden német iskola képviselve volt. Mint legérdekesebbet megemlíthetünk egy sváb iskolához tartozó szent Györgyöt a XV. század végéről (Bécs, Magántulajdon); Veit Stossnak a bécsi Anna-templomban őrzött szép szent Anna csoportját; a gyászoló Mária és szent János figuráit, melyek a bajor Hans Leinbergerrel hozhatók kapcsolatba, stb.

A plasztikai és szorosan vett festészeti anyagot kiegészíti még egy sorozat ornamentális és figurális üvegfestmény az 1320-tól 1450-ig terjedő időből, melyek Bécsnek, a bécsi környéknek és Stájerországnak üvegfestészetét képviselik.

Időszaki és külföldi kiállításról lévén szó, talán túlságos hosszúnak tűnik az osztrák középkori művészet anyagának ez az ismertetése. De a magyar közönség számára két szempontból is fontos lehet ez a szokottnál nagyobb részletesség. A régi magyar művészet virágkorában ugyanis Magyarország kulturális és művészeti helyzete hasonló az osztrák tartományokéhoz. Nyugat és Kelet között, német, francia és olasz befolyás alatt nálunk is a belső-ausztriaihoz hasonló eklektikus művészet alakult ki, mely egyes alkotásaiban, — mint pl. Kolozsvári Tamás szárnyas oltára, a Kolozsvári fivérek szent Györgye vagy a szentantali oltár — az organikus műalkotásokat létrehozó szintézisig tudott emelkedni.[1]

Másrészt viszont fölmerülhet az a kérdés, hogy nem volt-e, nem lehetett-e művészi kapcsolat Magyarország és a Belső-Osztrák tartományok között, nem szerepelt-e valaha Ausztria közvetítő gyanánt Magyarország és a Nyugat művészi kapcsolatában. Ezt a problémát azonban csak mint igen föltételes lehetőséget vethetjük fel, — a megoldás felé e kérdésben csak a magyar gotika anyagának összegyűjtése vezethet.

[1] V. ö.: Gerevich Tibor: A régi magyar művészet európai helyzete. Minerva. 1924.

PÉTER ANDRÁS

Schimon Ferdinánd

A Balla-féle hárba tetta át műtermét a Miatyánk utcába. Ujból melegen ajánlja Sch.-t.
Der Ungar 1842. 524. l.
(I. félév

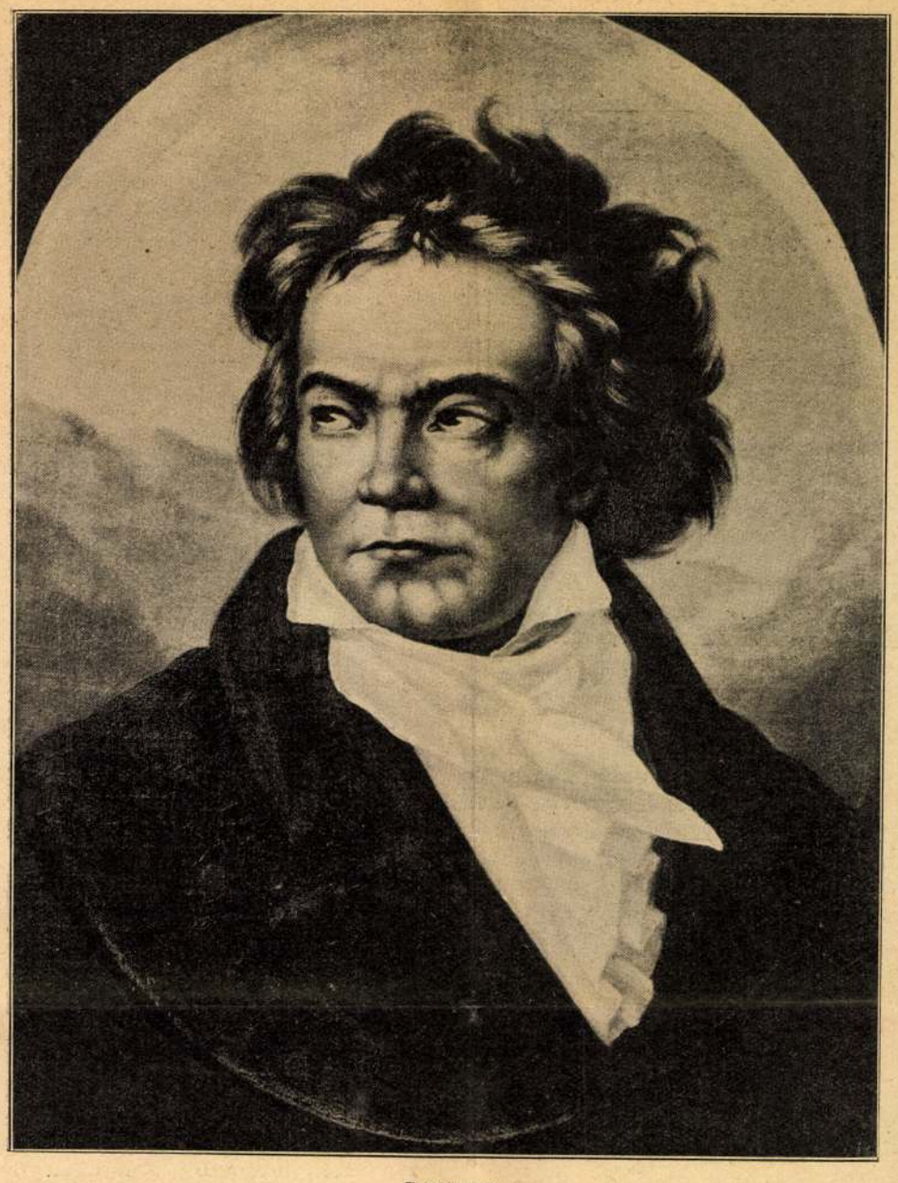

Beethoven

Festette Schimon Ferdinánd pesti festő 1818-ban. A festő maga is szenvedélyes zenész volt s ifjú korában addig mesterkedett, amíg közelébe tudott férkőzni Beethovennek, akit titokban, munkája közben a szomszéd szobából figyelt meg s vázlatokat készített róla. Beethoven végül annyira megkedvelte az ügyes fiatal festőt, hogy a legnagyobb kitüntetésben részesítette: sajátkezűleg főzött kávéhoz hívta meg. *Beethoven környezete ezt az arcképet tartotta a halhatatlan zeneköltő leghívebb képmásának.*

goknak nincs fogalmi, szavakkal kifejezhető értelme, jelentősége. Ők a zenében a zenét élvezik.

A közönség másik része a zenében jelképet lát. Számára a zene nemcsak dísz, arabeszk, hangzás, hanem jelkép, amelyet meg kell fejteni. A jelképet mindenki megfejtheti a maga módja szerint, a hangokhoz kapcsolódó érzései, gondolatai, emlékei, tapasztalatai, a lélektan mesterszavával élve: asszociációi segítségével.

Az első csoportba tartoznak azok, akik nem keresik a zene „értelmét". Ők a született muzsikusok. Nékik a zene — anyanyelvük. Ők azt élvezik benne, amit nékik a zene ad.

A második csoportba tartozók — s ezek vannak túlnyomó többségben — kerülő úton jutnak el a zene élvezéséig. Ők azt élvezik a zenében, amit a zene „kifejez", más szóval, amit ők maguk adnak önmagukból a muzsikához.

Azt a két típust, amelyet a hallgatók között megtalálhatunk, megtalálhatjuk az alkotók között is.

A zeneszerzők egyik részének érdeklődése elsősorban a dallamok, a harmóniák, a formák felé fordul, mint ahogy a költők egy része is azzal kezdi, hogy rímel, megkisérli csiszolni, hajlítani a nyelvet, új formai megoldásokon töri a fejét.

A másik csoport számára úgy a nyelv, mint a zene csak eszköz, amelynek segítségével *ki akar fejezni* valamit.

Nagy általánosságban el lehet mondani, hogy Beethoven az első zeneszerző, aki tudatosan törekszik arra, hogy belső élményeit, azt, amit a lelke mélye rejtett, zenével kifejezze. Ő az első zeneszerző, aki tudatosan törekszik arra, hogy élményeit hangokba öntse, hangokká varázsolja. Aki nem ornamentikát, mathematikát, arabeszkeket akart adni zenéjében, de a memoárjait akarta megírni hangokban s ez sikerült is néki. Néki sikerült először.

Rendkívüli hatásának első oka ebben rejlik. Új, érdekes, hasonlíthatatlanul egyéni, meglepő volt a mondanivalója.

Hatásának második oka abban keresendő, hogy a mondanivalóját el is tudta mondani, ki is tudta fejezni. Minthogy mondanivalója teljesen új volt,

Uj Idők 1927. XXXIII. 12. f.

Brunswick Teréz, Beethoven jegyese

eddig soha nem hallott, tehát kifejezésére a kifejezés régi eszközei, korlátai szűkeknek bizonyultak. Beethoven széttörte a korlátokat. Új zenei nyelvet teremtett. Élete végéig birkózott, küszködött ezzel a nyelvvel, de majdnem mindig sikerült kicsikarnia a győzelmet, majdnem mindig legyőzte, engedelmességre kényszerítette az anyagot. A zenei kifejezés lehetőségeinek új világát tárta fel előttünk, felfedezései a

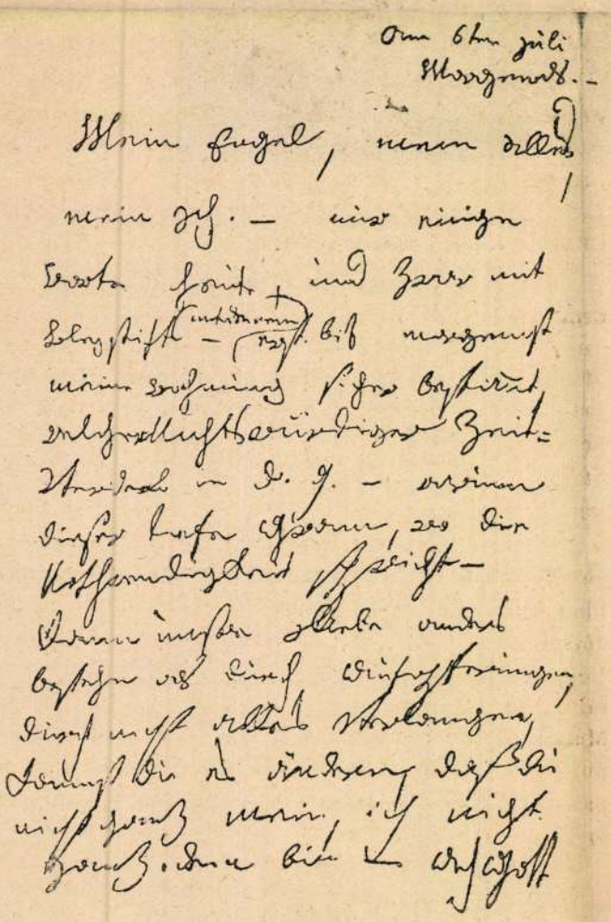

Beethoven kezeírása

zene végtelen világában legalább oly jelentőségüek, mint amilyen jelentőségű Kolumbusz Kristóf felfedezése földünkön.

Rendkívüli hatásának harmadik okát abban látjuk, hogy az ő zenéje egy olyan lélek megnyilatkozása, amelynél emelkedettebb, magasabbrendű kevés földi porhüvelyben élt s hogy élete méltó volt eszményképeihez, hitéhez, világnézletéhez.

3.

Valósággal típusa volt ő a balsors üldözte férfinek.

Aránylag fiatalon elvesztette az édesanyját, akit imádott. Az édesapja részeges tenorista volt. Fivéreivel nem tudta megértetni magát. Sohasem ismerte a családi életet.

Alacsony termetü, nagyfejű, zömök emberke volt. Arra, aki nem ismerte, gyakran komikus hatást tett. Nem volt egészséges. Már huszonhatéves korában kezdetét vette az a baj, amely végül teljes siketséggel sújtotta. Sokat gyötörték egyéb belső bajok is.

Tudatában volt annak, hogy lángész. Ez a szenvedés kimerithetetlen forrása lett a számára. Leszámítva azt az időt, amelyben jegyben járt Brunswick Terézzel, modora félszeg volt, gőgös, zord, ingerlékeny, összeférhetetlen.

A szíve csordulásig tele volt szeretettel. Emberek után vágyott. De siketsége és modora áthághatatlan falat vont közéje s embertársai közé. Nem akadt soha igazi barátra. És nem ismerte soha a földi szerelmet.

Voltak sikerei, de a kritika lecsepülte. Műveinek nagy részéről azt írta, hogy zavaros, bizarr, barokk, értelmetlen, erőszakolt, mesterkélt, beteges, hosszadalmas, vad, lármás. Legnagyobbszerűbb alkotásai: például a Fidelio, a Kilencedik Szimfónia, az utolsó vonósnégyesek alkotójuk életében csak közönnyel találkoztak.

Hányatott életet élt. Pénze úgyszólván sosem volt. Társadalmi helyzete nem elégíthette ki.

Mindehhez az is hozzájárult, hogy sokat foglalkozott filozófiával. Ő az első zeneszerző, aki elgondolkodott önmaga s a világrend felett. A legnagyobb szellemnek Kantot tartotta, lelkéhez legközelebb Shakespeare állt, Goethét csodálta minden író közül a legjobban, legkedvesebb költője Schiller volt s a muzsikában, mint eszményképeire, Bachra tekintett fel s Mozartra.

Vajjon hova jutott el, ilyen szerencsétlen élet folyamán gondolataiban? Azt kellene hinni: az élet megtagadásához. Az emberek gyűlöletéhez. A szerelem megvetéséhez.

4.

Élete a sorssal való küzdelmek láncolata. Csak természetes, hogy műveiben állandóan visszatérő téma: az ember küzdelme sorsával. Senki sem tudta a végzet s az ember párviadalát oly döbbenetes erővel megérzékíteni, mint ő. De a küzdelemben mindig az ember kerekedik felül. Őt ezerszer földhözvágta végzete: de a Sors-szimfónia utolsó tételében mégis az élet mindenen túlmagasodó himnuszát zengi, szinte extátikus lelkesedéssel. Megszámlálhatatlan igazságtalanságban volt része. De a Leonora-nyitány

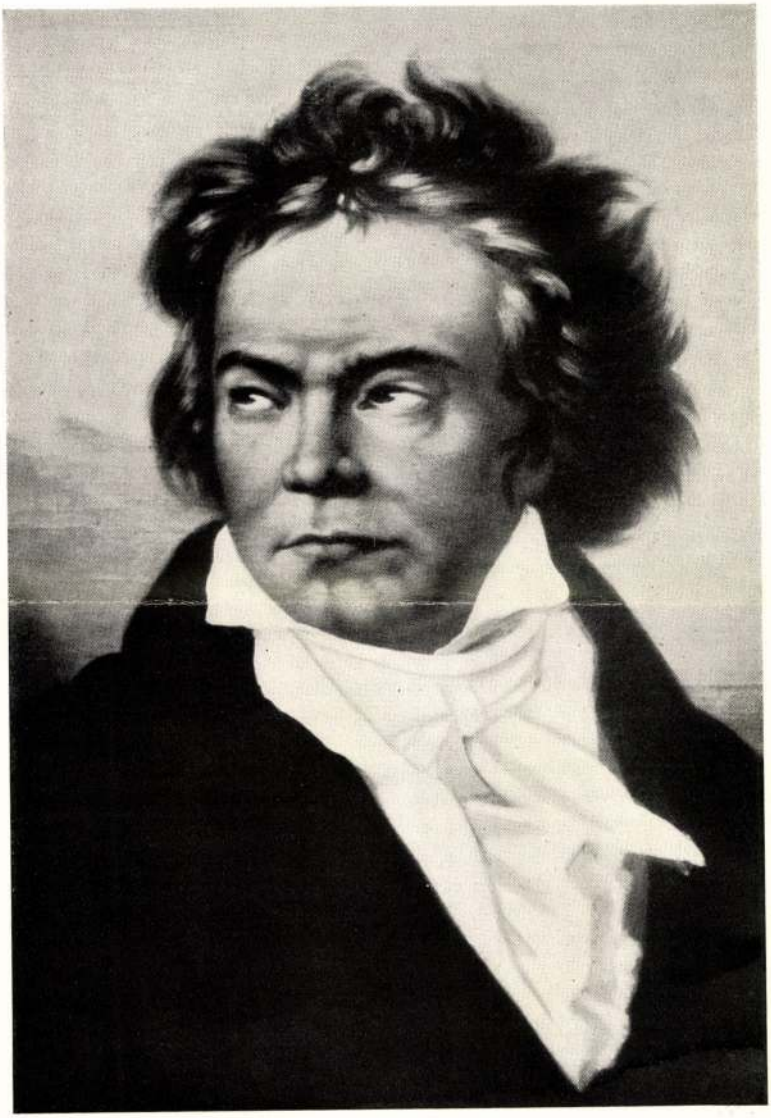

Ludwig van Beethoven

Nach einem Gemälde von Schimon
(Eigentum des Beethovenhauses Bonn)

Schirmer Ferdinand

Bonner Blätter

Heft 6/7 1939.

Schimon Gotthard

1735 - 1740.

Schimon Gotthard polg. könnüves-
mester -

Baróti, Adattár V-IX. 311.

Herzog

ményre (542. sz.) tartjuk szükségesnek mindenekelőtt felhívni a műbarátok figyelmét. Pásztorjelenetet ábrázol a kép, kitűnően megrajzolt és könnyű ecsettel finoman megfestett alakokkal. A háttérben is van valami nagyon kellemes színhatás, ami nem is annyira hollandi, mint inkább flamand jellegű. A kezét a jegygyűrű felé nyujtó női alak arányai nem a legkellemesebbek és ez bizonyos fokig befolyásolhatja az avatatlan szemlélőt. Szabadjon éppen ezért a kép alapos, elmélyedő szemléletére hívnunk fel mindenki figyelmét.

Két gyümölcscsendélet Andreas Lach-tól (291. és 292. sz.) már a sokat emlegetett biedermeier-korból való, stílusában és szellemében azonban még mindig tartja a szoros kapcsolatot a régi jó hollandi hagyománnyal. A mi Schimon Miksánk művészetét bemutató házaspár (444—445. sz.) már minden ízében a saját korát tükrözi. A jellemzés erejével talán meg is előzte. E két festmény a ritkaságok közé tartozik. Schimon Miksa művészetéről mindeddig csak alig néhány ismert kép nyujt fogalmat. El kell jönnie az időnek, mikor kora legtöbbre becsült művészei közé fogják számítani.

Borsos József sebesült vitézt és apácát ábrázoló festménye (35. sz.) szokott kitűnő megfestésén kívül már csak azért is érdekelhet minket, mert fogalmat nyujt arról, hogy a művész mennyire tudott romantikus lenni. Bizonyos, hogy egyik legerőteljesebb alkotása ez a kép. Brodszky Sándor vadregényes tájképe (48. sz.) azután már a legteljesebb romantika. A sziklák között zúgó hegyi patak közelében bömbölő medve, az égen viharfelhők, a szakadékokban sötét árnyékok, szóval mindenütt felfokozottság, feszültség; de minden nagyon gondos ecsettel és becsületes technikával ábrázolva.

Valóságos dísze a kiállított képanyagnak a Tetemrehívás egyik változata Gyárfás Jenőtől (164. sz.). Ez a kompozíció jóval kisebb a nagy képnél, mely most a Szépművészeti Múzem egyik dísze. Előnyére válik, hogy zártabb és tömörebb, mint a sokat emlegetett közismert mesterműé, holott ezzel azonos jellegű. Az előtérben itt mindössze 10, nem is teljes alak látható. A tragikus hősnő a tőrrel játszik. Rémült tekintete jobban is fejezi ki az őrültséget, mint a nagyobbik kompozíció főalakja.

Árverési Közlöny 1935. 2 sz.

ELŐSZÓ.

Hosszú évek tapasztalata bizonyítja azt, hogy az előrehaladott idő dacára nem kis számmal vannak olyanok, akik a szép tavaszi napokban is szívesen látogatják az Árverési Csarnok aukcióit. A vevőkben ilyenkor sincs hiány s ezek az okosan előrelátók, a jószemű megfigyelők soraiból kerülnek ki. Mert sokan rájöttek, hogy *a szezon végén lehet legolcsóbban, leggazdaságosabban vásárolni.* Ezek a szerencsés fogások, a kedvező alkalmak, a *trouvaille*-k ideje. Az eladók már nem táplálnak vérmes reményeket s ezért az árakat a lehető legalacsonyabbra szabják. Jogosan nevezhetnők az utolsó aukciót *filléres vásárnak*, ahol kevés pénzzel könnyen nagy értékekhez lehet jutni.

Szinte felesleges hangsúlyoznunk, hogy a munkaévet záró árverésre sok olyan festmény maradt, melyet a közönség már ismer. Kérdés azonban, hogy jól ismeri-e ezt az anyagot. Amit az ember gyakran lát, azzal szemben rendesen közönyössé és igen gyakran igazságtalanná válik. A műtárgyakkal úgy vagyunk, hogy tudjuk, hogy szükséges őket időnkint újra elővenni és újra értékelni. Az egyszerű szemügyrevevés azonban sokban különbözik attól az átértékeléstől, melyre csak egy hatalmunkon felülálló adománytól függő áldott pillanat képesít. Ennek eljövetelét kívánjuk mindig azoknak, kiket kedvük és szenvedélyük a műtárgyak közé visz; kívánjuk azokhoz a tárgyakhoz is, melyekről hallgatni szoktunk azért, hogy ismétlésbe ne essünk.

Egy hagyományosan Jan Victoorsnak tulajdonított fest-

Schimon Ferdinand

Nöi arckep. daff.
1842
Repr –

Koppellagbiedfest.

5662

40.214. — K. M. E. Ny.

Schimon [Ferdinand] München
festö ?

Der Ungar 1843. jül. 28.
(Sz.: Pesther Salon 1843.)

Kalmán

Simon [Ferdinand]
festo" ?

Der Ungar 1844. febr. 16.
(Salon für Theater, Kunst und Literatur.)

Kalmán

Simon Ferdinand

München

1852. pesti kiáll.

A megijedt vadtolvaj
golyóöntésnél, olajf.

L. 1852.

~~Ernstserlag~~ IV. 153

Schimon Ferdinand

vrád

Petrjvégi

58. l.

45. tábla)

Csernyánszky 54–58 l. (repr. 55 l)

Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállitáson. Bp. 1898, 76 l.

Czobor – Szalay II. 338 l (repr. LXII. tábla)

Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet Bp. 1906, 287 l.

Gánzi Károly: Régi magyar miseruhák, A Műgyűjtő, IV – 1930, 167 l.

Irodalom. Egyházművészeti Szap I – 1880, 370 l.

Martinor: Le trésor de Gran. Revue de l'art chrétien, XV. k. Paris 1881, 347 l. – 348 l.

Schinnon Ferdinand

Thieme Becker

XXX. 73. 1.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schimon Ferdinand

festő

vrod

Gent Bpestnüv

65. l.

BUDAPEST
62 TB

Schimon Ferdinand

l.

Lykanemzromantika

~~Elo~~, 143. l.

Schimon Ferdinand
1797–1852

Ltäb. II. 45–47,
120, 121.
IV. 138, 152

1909.

Fordult, de szembenéz. Szemöldö-
arna, arcza leberetvált. Öltözete:
lló galléru piros ruha paszomant
nátán fölül: Rakóczy.

nánya 1899 junius 27-én (2118
eczember 22-én.

15

MDK

Schimon Ferdinánd

Ltáb IV. 138. 1.

Schimon

l.

LykaMagyműI800-50
183.252-3, 502,
535.l.

6.

8.

Schimon Ferdinand

~~E~~,

Férfi arckép, dagf.
repr. 595. l.

LykaMagymű1300-50

Sütemény minta IX. 89

Schimon Ferdinánd

festőművész

Petrovics Elek muzeumigazgató működése előtt nem volt képviselve a Muzeumban. Ahhoz, hogy a magyar művészet története hiánytalanul megirható legyen, szükséges volt a művész munkáinak ismerete.

Ujság
1935.VI.25.

l. Simrovich Jenö"

Schimon Ferdinánd

MDK

Női arckép

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

MDK

Schimon Ferdinánd

Női arckép

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutatója,
1937.nov. Mücs. 30 l.

helye: .....

MDK

Schimon Ferdinánd

Önarckép

M.Biedermeier kiáll. képes tárgymutató,1937.

Nov. Mücs. 30 l.

6000 — 63.8632 Pátria ny.

MDK

Schimon Ferdinánd

Női arckép, festm.

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

30 l.

MDK

Schimon Ferdinánd

Önarckép

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

30 l.

Schimon János Ferdinand M.D.K.

festő

1797 – 1852

1819 Beethoven arcképe (Bonn)
Gondos anya (Bern)
Női arckép, férfi-arckép (Newr. Gal.)
részt vett a müncheni Alte Pinakothek mezzo
nyeretfestésében.

Kampis, hagy. müv. Bp. 1960 489

Schimon János ferdinánd festő M.D.K.

/ 1797-1852/

Pestről külföldre került.

1819-ben Bécsben megfestette Beethoven arcképét

Operaénekes lett,

1840-ben elveszttette hangját ujra festett.

Női arckép. Férfiarckép.

Gondos anya.

Kampis Antal: A képzőművészetek története 698.l.
A Kultura Világa Bp. 1963.

M.D.K.

Schimon János Ferdinánd, festő

Festről került külföldre. 1819-ben megfestette Beethoven arcképét. Életképei maradtak reánk. Gondos anya, Bern, Városi Ház. Arcképek. Női arckép, Férfi arckép, N. G. Galéria. A müncheni Alte Pinakothek mennyezetén is fest. Michelangelo kupola. 489.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa. III. köt. A képzőművészetek, a zene, a szinház és a film. Minerva. 1960. Bpest

. . .

M.D. K.

Schimon János Ferdinánd, festő

(1797-1852)

Pesten született, de már fiatalon külföldre vándorolt. Az 1813-ben Bécsben festett Beethoven portréja alaporta meg hírnevét. Körben nimt ünekes az opera simpadára tekt át, de miután hangját elvesztette, 1840-ben újra festészettel kezdett foglalkozni. Genre-képeit a berni városi múzeum, nékány portréját a Nemzeti Galéria őrzi.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

249. old.

SCHIMON 1. *Ferdinánd*, festő és énekes, * Budapest 1797, † München 1852. Bécsben és Münchenben tanult s mint operaénekes is szerepelt, emellett arcképeket festett (Beethoven, a württembergi király s leányai, Spohr, két Hohenlohe-herceg stb.) eklektikus előadásban. Önarcképe a Főv. Képt.-ban.

Gy. gy. II. 4201

500

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch.1.23.ó

Schimon Ferdinánd.

/Münchenben dolgozott, részt vett a Pest-Budán rendezett kiállitásokon is.

Lázár Béla:Száz magyar remekmü
kézirat.

Schimon Ferdinánd

Önarcképe a fővárosi múzeumban.

Genthon István dr. Kőrlese aki egy kis monografiát ehar erre róla.

1934. ápr. 27.

BUDAPEST, IV., Petőfi Sándor ucca 1.

APPONYI-TÉRNÉL

Schimon Ferdinand

wód
z
Petr Egy kimult

169. l.

A kölni Schnütgen-gyüjteményből Smoir prímás vásárolta 1884-ben.

Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 362. l.

KEREKLYE TARTÓ,

hatkarélyos talppal, zománcos rotulusokkal. Fenn üvegcsésze, fedelén kereszt. Fedelén gót majuszkulák nielloban: Giovanni Emanito Paladini.
Olasz, XIV. század.
Aranyozott bronz, mag. 32 cm.
Az Ipolyi gyüjteményből.

A magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma. Bp., 1884., második terem, 46. l. — Egyházi műrégiségeink az 1885.-évi budapesti országos kiállításon. Egyházművészeti Lap. VI., 1885., 301. l. — Radisics Ipolyi 39. szám. — Szendrei: Néhai Ipolyi Arnold gyüjteménye. AÉ, VII., 1887., 344. l. — Gerevich PA, 260. l.

KÖRMENETI KERESZT,

rajta Krisztus-test, szárvégekben négy evangelista. Hátoldalon négy szent.
Olasz, XIV. század.
Réz, famagon, mag. 36·5 cm.
Az Ipolyi gyüjteményből.

Gerevich PA, 259. l. — Őszi kiállítás, 1930. Ipolyi, 138. szám.

KÖRMENETI KERESZT,

előoldal, közepén Krisztus-test, szárvégekben fenn Agnus dei, balra Szűz Mária, jobbra Sz János ev., alul Sz Magdolna. Hátoldalán ülő Krisztus,

Schimon Ferdinand

1797 – 1852.

rod

Csanky Miskolc

Ára 60 fillér

Schimon Ferdinand

Lásd

Magyarországi

5. sz.

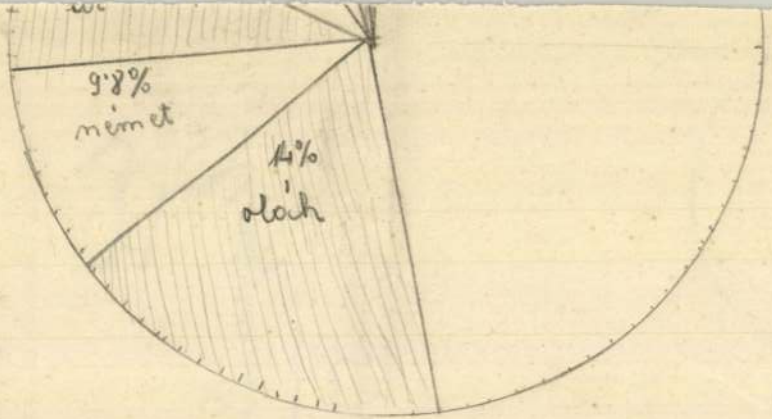
9.8%
német
4%
olasz

Schimon Ferdinand

akad. festesz. 1850
München

vöd

Kapnüverzöncletr

34. l

sesbania exaltata

Koloradoi Kendar

Schimon Ferdinánd festőművész.

MDK.

A Szépmüvészeti Muzeum "Magyar Müvészképmások" c. kiállitásán vett részt.

Magyar Müvészet, 1931. 314. l.

Schimon Ferdinánd

MDK

nevének említése

(1797-1852).

Miskolcon 1943-ban Képzőm. Múzeum
által rendezett kiállításon szereplő kép:
„Női arckép". Olaj vászonra. 73×58.3
cm. Ajándék 1916. Ltsz. 5006.

Csánky Dénes: A magyar festőművészet mesterei.
(Kiáll. kat.) Miskolc 1943. 7.l. 17.l.

Schimon Ferdinánd, festő MDK

A würtenbergi király, a holland királyné, Karl Maria Weber, Mária és Zsófia főhercegnők, végül Stuttgardban a trónörökösnek "igen jól eltalált arcképét festé.".

169.o.

1838-tól a Kunstverein rendszeres kiállító tagja.
A müncheni Alte Pinakotheka-ban a Michelangeloról nevezett kupola freskóinak egy részét Cornelius Kompozicióí nyomán készitette el. 1840 előtt Weimarban az un. Wieland teremben Wieland : Oberon-ját illusztrálta.
"Ariadne"
"Női arckép". Szépm.Muz. (repr.)
"Férfi arckép". Szépm. Muz. (repr.)

170.o.

Telepy Katalin: Schimon Ferdinánd, Beethoven magyar arcképfestője.
Müv. Ért. 1956. V. évf. 2-3.sz. 167-172.

Schimon Ferdinánd, festő MDK

sz. Pesten 1797 ápr. 6-án.
Lampi tanitványa, de a Bécsi Akadémia növendékeinek listáján nem szerepel.
1819-ben Beethovent festi.
167.o.
"[illegible]" "Beethoven arcképe"(repr.)
168.o.
Schubert tanácsára énekelni tanul.
1821-ben a münchemi udvari szinház tenoristája
Megfesti Coberwein és Korn müvészeket hires szerepeikben.
Maritz rendezőnek és Louis Spohr zeneszerzőnek arcképei.

"Gondos anya" Bern. Kunstmuseum. (repr.)
169.o.

Telepy Katalin: Schimon Ferdinánd, Beethoven magyar arcképfestője.
Müv. Ért. 1956. V. évf. 2-3.sz. 167-172.

Schimon Ferdinánd, festő. MDK

"Alvó hajdon".
"Női arckép."
"Férfi arckép." 1842. Holléte ismeretlen.
"Olasz nő".
"Férfi arckép" 1843. Szépm. Muz.
"Női arckép" 1843 Holléte ismeretlen.
"Szent Magdolna" 1845
"Kedvesére várakozó parasztleány" 1845
"Olasz nő szőllőfürtökkel" 1847
"Egy barát a haldoklónak a szentséget viszi".
"A megijedt vadtolvaj." 1852.
55 éves korában halt meg.

171.o.

Telepy Katalin: Schimon Ferdinánd, Beethoven magyar arcképfestője.
Müv. Ért. 1956. V. évf. 2-3.sz. 167-172.

MDK

Schimon Ferdinánd, 1797-1852

Női arckép, olaj
Családi kép, "

Szfvárosi Képtár uj szerzeményei. N.Szal.kiáll.
1939. jan. 1o 1.

Jacoby szüntelen tevékenyked
fennmaradt határozat szerint
dóság illeti meg, melyet hal
nek.[45] A későbbi évek költs
zunk Jacoby részére beállit
Az 1779 - 1784 közötti száma
évi 600 forintot vetnek ki.

MDK

Schimon Ferdinánd

Önarckép, of.

Reformkorm művészete. Főv.Képt. 36.kiáll.
1948. jul. 10. 1.

Schimon Ferdinánd

Önarckép, olaj

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI. kiáll.

1948. jul. 1. 1.

Schimon Ferdinand

MAGYAR MUVESZET

1927. 150
1928. 645
1931. 314
1929. 607

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Schimon Ferdinand

Magyar Müvenet
1928. 645

MDK

Schimon Ferdinand /sz.Pesten 1797 - megh. 1852/.

Ludwig van Beethoven /1770-1827/, repr.

Magyar Müvészet 1927. 150.l.

MD K

Schimon Ferdinánd, festöm.

szül.Pesten 1797.-megh. 185?

Ludwig van Beethoven /1770-1827/ Repr.
Beethoven -Museum,Bonn.

Magyar Müvészet. 1927. 3.sz. 150.l.

Schimon Ferdinand

Magyar Müvészet
1927. 150

1903-909-10

Térey-lakás.

79. Csillár. Férfi-szoba.

1 darab kettős korongú rézcsillár három égővel és 5611-5085 üveggel.

Értéke.....132.00 K

Szállitotta a Ganz és Társa czég az 1903:X.8-ikan kelt és 1903: XI. 4-én 78670 sz.a. jóváhagyott alkuegyezmény alapján (663-903).-- Kifizettetett az 1904:IV.5-iki 21092 sz. leirattal (280-904).

Festészet, táblakép
Viktória királynő, Schimon Ferdinánd

Honderü, 1843.I.k. 355.

Pesti Salon heti szemléje

MDK

Schimon Ferdinánd festő

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája Művért 1957.VI.évf.4.sz. 341.l.

Schimon Ferdinánd

Beethovenről festett olajképét a párisi konzervatorium litografáltatta és tagja közt szétosztotta 30 évvel (1812) ezelőtt Külföldre távozott Pestről, hova 1842 áprilisában tért vissza rövid időre. Műterme a Cziráky-házban volt. Mint hires festőművészt említi

Der Ungar 1842.

I. félév 492. l.

Schimon Ferdinánd

Ród

Héjjas János: A magyar biedermeier-kor művészete. Magyar Művészet 1938. 29. l.

1861

136

háromkarélzos?

Schimon Ferdinand

festő, Zsidó

Biederm. kiáll., 1937

XIII. Szem

Önarckép, olaj

Jelzése. Schimon Pest

1843

Nőiarckép, olaj 1842

Szépm. Muzeum

Hétfő **24** Timót pk.		Prot. Tádé
Kedd **25** Pál megtérése		Prot. Pál for
Szerda **26** Polikárp pk.		Prot. vanda
Csütörtök **27** Aranysz. sz. János		Prot Lothár
Pentek **28** Nol. sz. Péter		Prot. Károly
Szombat **29** Szalézi sz. Ferenc	5. hét	Izr. S. Misp Prot. Adél

Schimon Ferdinand

Beethoven arcképe
repr.

Papp Viktor: Beethoven és a magyarok.
Bpest, 1927.

Elefántcsont Madonna-dombormű. Mag.
11'5 cm. XVIII. század.

Schimon Ferdinand

Jesti

l.

Ernst Mur. kiáll. X.
Magyar biedermeier-
művészet. Bp. 1913.
38, 39. l.

Képzőművészeti Vándormúzeum

VII. 77.

Schimon Ferdinánd

Münchenben.

1843-ban Olasz nő c. képét
135 frtért megvette a műegylet.

PM Évk. 1853-ra. 26. l.

1852-ben A megijedt vadtolvaj
golyó öntésnél c. képét 50 frtért
megvette u. ott.

u. o. 48. l.

Szövőszéknehezék VI.129

Schimon Ferdinánd

Pest-i születésű festő, 1819-ben Bonnban festette meg Beethoven arcképét. Bern-ben a Kunstmuseum-ban találhatjuk még műveit.

Genthon I.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

181.

Schimon Ferdinand

l.

Szépm. Mus. Ltk

I. 190. l.

XXVII

Schimon Ferdinand

l.

Reg. Tais Erh

II. 296 f.

298 f.

Vegyes

40.

igos Bizottsága

száma: 13600-XIII 1940.
kelte: 11/20. 1940.
beérkezése: 11/26 1940.

száma:

tézett szám:

a:

a:

Schimon [Ferdinand]
Ferko" ?

Leer Ungar 1843. márc. 4.
(Pesth-Ofner Notizen)

Kalmár

Schimon [Ferdinand]
festő ?

Der Ungar 1842. okt. 5.
(Feuilleton)

Kalmár

Schimon Ferdinánd

festő

Beethoven negy-
vennyolc éves korá-
ban, mellkép,
repr.

Papp Viktor: Beetho-
ven és a magyarok.
Bpest, 1927. 146. l.

legszebb sikereit, bár más kultur
területeken, igy Franciaországban
ugyanolyan jelentős, sok esetben
lán értékesebb alkotásokat adott
történeti-, genre- és karikatura
vészetben is. Nálunk azonban az a
kép terén követhetjük - a legkeve
sebb zökkenővel-a litográfia müvé
fejlődését.

19. századi müvészeink
"épugy részesei a magyar szellem
gyogó föllendülésének, mint koszo
költőink, ha a müvészet lassabban
ébredez,mint az irodalom s,ha a k
tőnek életereje nem is lüktet egy
ma ütemben",/X/aminek oka talán a
hogy a közvetlen megelőző korszak

S. Chimona Ferdinand festő

Fővárosi Lapok 1886. márc. 8., 17. old.
(K. T.: Kiásott műrégiségek.)

Kalmár

MDK

Schimon Ferdinand /1797-1852/

Női arckép, of.

Családi kép, of.

Székesfőv.képt.új szerzem. N.Szal. 1939.jan.-febr.

MDK

Schimon Ferdinánd, 1797-1852

Női arckép

Uj szerzemények kiáll. Szépm. Muz. 1918.

6 l.

MDK

Schimon Ferdinánd

Művészet 1917. 61.l.

Schimon Ferdinánd, festő

Honderü, 1844. I.k. 93-94.

Heti Szemle

Festészet, táblakép,
Olasz nő, Schimon Ferdinánd

Honderü, 1843.II.k. 82-88.

Festészeti csarnok

Schimon Ferdinánd, festő

Honderü, 1843. II.k. 82-88.

Festészeti csarnok

Schimon Ferdinánd, festő

Honderü, 1843. II.k. 82-88.

Festészeti csarnok

Schimon Ferdináand, festő

Honderü, 1843. I.k. 355.

Pesti Salon heti szemléje.

Schimon Ferdinand

festö München

l

Mátrai 1862

30. l

bátrak voltunk Nagrand Mihály, bizottságunknál alkalmazott munkavezető állásának rendszeresítése iránt javaslatot tenni, mire ~~[illegible]~~ a volt közoktatásügyi népbiztosság április 22.-én 72922/VIII/3. nám alatt kelt leiratával azt a választ nyertük, hogy az alkalmazottakra vonatkozólag a tanácskoztársaság által tervezett rendezés következtében rendszeresített állásokra való kinevezések szüncteltek.

Most, a beállott változás után a nevezett munkavezető iránt való méltányosságból újabb javaslatot kellene tehát a Magas Minisztérium elé terjentenünk és az ő ~~[illegible]~~ sokévi, buzgó tevékenységéről, ~~[illegible]~~ ismét elmondani mindazt, amit előző alkalmakkor már hangoztattunk és ami szinte kötelességünkké teni, hogy a jövő jéért aggódó ~~[illegible]~~ érdemes alkalmazott sorsát biztosítsuk. Mégis, az a nomoni helyzet, amelybe hazánk került, előrelátkatólag szűk korlátok közé fogja norítani bizottságunk tevékenységét és a pénzügyi nehézségek hosszú időre

MDK

Schimon

Papp Viktor cikke. Magyar Müvészet, 1928. 645. l.

Schimon Ferenc, MDK
arckép-festö

választékos szinérzékkel dolgozott.

a 19.sz.második fele [illegible]/ Alconiere,Ujházy, Szemtgyörgyi,Schimon Ferenc Beck Vilmos/

felé a nagyszerü kifejlödéshez vezetnek e kis emberek, müveik képet adnak a festészet kiterjedé séröl. A nagynevüek ismertek voltak a kor nézöi előtt.

Magyar Müvészet.1938. 29.1.

Schimon Gothard

polg. Kömmesmester

1735–1740.

Temesvár

B. Adattár II. 311 l.

Tönlak h. n. II. 204.

Schimon Gotthard

temesvári polg. Kőművesmester

lásd

B. Adattár II. 311. l.

Schimon Dikoa

l.

Lykanemzromantika

120. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

MDK

Schimon Miksa

Árverési Közlöny 1935. 2. rk. sz. 8.1.

Schimon Miksa (pesti) F.M.19.2.

Mün heni tanulmányut után Bécs. Életképel, arck.
(Ly.N.r.12o)

Anyakvi sz.:.....

Név:.....

Lakcim:.....

Szaktárgyak:.....

Évfolyam:..... Vallás;..... Szül. év: .....

Szaktárgyain kivül tud.....

.....

Tanitást vállal: helyben — vidéken.

Kapott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

Megjegyzések: .....

Schimon Miksa

1805 v. 6 – 1859

Lsäb. IV. 152

Schimon

S., 2. *Miksa*, festő, az előbbi öcse. Budapest 1805, † Bécs 1859. Budapesten és Münchenben tanult s arcképeket, magyar népéletképeket állított ki Budapesten és Bécsben. Egy női arcképe a bpesti Szépm. Múz.-ban.

K. gy. II. 4201

Schimon Miksa

445. *Schimon Miksa:* Férfi képmás.

Árverési Közlöny
1935. 2-k-24.

542. *Victoors, Jan után:* Pásztorjelenet.

MDK

Schimon Max

M.Nemz.Reneszánst Társ. 2. aukc. 1923.

Schinon Maximilian

Thieme Becker

XXX. 73. l.

(Lyka)

Európa
lapterjesztő vállalat

Budapest.

V. Visegrádi utca 36.

Schimon Nándor

1239. SCHIMON NANDOR: Portrait.
Olajfestmény. Pest, 1843. 73×57 350

A Gyűjtő. 1914.
3-4. 27.
XVIII. aukció
u. o. 1914. 5-6. 27
XIX. aukció

Schimony Josef

jeho

Land

Wurfach XXIX

K. 344. l

Schimser János

nobrány

Pozsonyból, 1845 ben 20 éves

laisd

Fleischer Bécs 81 l.

Azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulunk Önhöz is, hogy egy babérlevelet, amelyet Önnek minden költség felszámitása nélkül elküldünk, aláirni szives legyen.

Az aláirás semmiféle terhet, vagy anyagi kötelezettséget nem jelent. Öntől sem kérünk tehát semmi költségmegtéritést, sőt azt el sem fogadhatjuk.

Tisztelettel kérjük, hogy a mellékelt lapot lehetőleg postafordultával aláirva visszaküldeni szíveskedjék, mert a kegyeletes akciót néhány nap mulva le kell zárnunk.

Kitünő tisztelettel

Országos Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság
elnöke

SCHIMSER Johann, pozsonyi szobrász

J. SCH. Bildhauer, 1 éves fia meghalt. (1820, II. kötet, 505 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Simon

festő

Simon ur, magyar házemkfija s Weimarban élő művész, fölszólíttatott, hogy a nagyhareegi várban a Wieland szobákbeli festmenyeket költőileg szegélyezze. Ezt ő arabesz kekkel tevé, melyek valamint költőileg gondolvák, vagy elmésen s ízletesen végeztettek. Az arabeszkek 8 hosszu csikot képeznek, mint azt a képek szegélyezése kivánta. A foladat nem volt könyű és a legszerencsésebben oldatott meg. Mindegyik e hosszu csikok közül egy-egy hozzá illő szakaszt verset foglal magában „Oberonból". De Simon arabeszkjei akkor is költészet és egy, kecses virágokba, metaphorákba, amphorismákba rejtett epos maradnémak, ha Wieland Oberonja nem léteznék.

Az első arabeszk tábla tárgya: Oberon meghasonlása. Titániával. A második tábla: Oberon eskűje. A harmadik tábla Hüon és Rezia a tengeren. A negyedik arabeszk a kis Hüonet születésével és a

Simon festő 2.

szegény Rezia szenvedéseivel foglalkozik. Csupa szimbolikus ábrázolás tal. Például anak jelképezésére, hogy Reziának mily lassan mulik az idő, ez arabeszken fent a nap kocsija vonul el csipártól vonatva. Az ötödik arabeszk Hüon próba vizsgálatát adja: (megpróbáltatását) A hatodik kép Rezia próbáltatását és szenvedéseit adja elő.

Kun Pál. Simon arabeszkjei Oberonhoz. Honmüvész 1840. 57-59 l. 67-68 l. 81-84 l.

Simon

Megket lap hiányzott a cyclus kiegészítéséhez. A hetedik lap Titaniát gyözelme fölött öromittásan ábrázolja Oberon karjai között. A nyolcadik Amort ábrázolja, amit pálmák árnyában egy lepket megszabadit. A lepek körül rendkivül szövevényes és gazdag arabeszk disz.

Simon arabeszkjei Wieland Oberonjához. Honnüvész
1840. 756 — 758 l

Simon

festó

Irod

Regélő. 1842. II. 377 l.

Simon

festönniven

1842 ben Pesten

Cród

-

Regélő. 1842. II. 282. l

Simon

A napokban (1843. márc elején) érkezett Pestre Simon úr, hazánkfia Münchenből, kinek már tavalyi itt mulatásakor volt alkalmunk művén ecseteről meggyőződni. Még nemely tavalyi megbízásait kell bevegéznie, mire ismét visszaszándékozik Münchenbe.

Forrás

Regelő. 1843. I. 625. l.

Hamm

d. 1. Mai 1843.

Liebster Freund!

Ich, Kind mein Herz, bin voller Ungeduld, Dir meine Freude über Deine Rückkehr auszudrücken, die, wie Du weißt, meinem Herzen so nahe liegt.

Dein

Treitschke.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

1968 OKT 26.

Schima Bandi

Jubileumi kiállítások

Vasárnap délelőtt 11 órakor a győri Xantus János Múzeumban három kiállítás nyílik. Dokumentációs kiállítás. A polgári forradalom és a KMP megalakulásának 50. évfordulója címmel, emlékkiállítás Szülőföldünk jelentős személyiségeiről. A múzeum iparművészeti gyűjteményéből a Cziráky és Apponyi hagyatékot, valamint Schima Bandi ötvösművész alkotásait mutatják be.

Megnyitó beszédet *Jankovits István*, az MSZMP Győr városi Bizottsága első titkára mond.

lér kulonbozetet. Liszogyen
tem magam. Hogyan tegyen

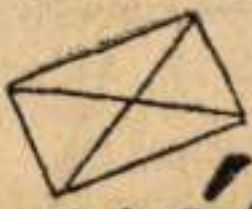

Kér
válaszo

ÉPÍTÉSZET–BELSŐÉPÍTÉSZET

-műhelymunka-

SCHINAGL GÁBOR

Úgy 13 évvel ezelőtt kerültem a KÖZTI-be, ahol egy neves tervezőkből álló csoportban a Hilton Szálló tervein dolgoztunk. Akkor, ott, pályakezdőként az érzelmek szinte valamennyi poklát és mennyországát jártam meg.
Úgy érzem, ezt a munkám iránt vélt nagy várakozást, az elvárás sarkalló érzetét mindmáig sikerült megőriznem, akkor is, ha kisebb feladaton dolgozom.
Máskülönben az akkori nagyok melletti fiatalokból álló kollektíva és a körülöttünk levő többi fiatal középületeink egy jelentékeny hányadának tereit formálja, úgy érzem, tehetségesen. Munkáim között volt, hogy pompás műemlék épületben teljes stílusegységre kellett törekednem, és volt hogy a belső terek arculatát saját elképzeléseim szerint, kötetlenül szabhattam meg. Előbbiekre az Opera, a Nyíregyházi Színház, a Belvárosi Postahival; utóbbiakra a Hilton, a Madách Kamara, a Pécsi Nemzeti Színház lehetne a példa. De nemcsak az épületek történeti stílusskálája, de a feladatok típusa és földrajzi helyzete is tág mozgásteret engedett.
Tervezhettem színházat, külvárosi művelődési házat, luxus szállót, kollégiumot, kávéházat, vendégházat vagy postahivatalt, Budapesten, Győrött, Nyíregyházán és Pécsett. Erről eszembe jut az a régi mondás, hogy nincs kis feladat, csak kis építész. Hát kérem ez úgy igaz – vagy nem igaz –, hogy a nagyobb feladatok sokkal nagyobb figyelmet kapnak, de sokszor még egy igazán érdemes, jelentős épület is teljes kritikai-szakmai közönybe süllyed. Hát akkor a kisebbek, ha mégoly színvonalasak, eredetiek is...
Mivel a Hilton, mint a múlt építészeti elemeit és emlékeit szervesen magába olvasztó, de korszerű anyagokkal és szerkezetekkel megalkotott épület, máig is mérték számomra, s bizonyság, hogy a posztmodern – modern vita: álvita. Ha van mit és miért a múlt kelléktárából fölemelni, azt a modern építészet stíluszavar és erőltetettség nélkül is föl tudja vállalni.
A belsőépítészetben amúgyis kicsit kötetlenebbek a lehetőségek, mert mondjuk egy történeti épület rekonstrukciójánál, ha korhű berendezésben nem lehet gondolkodni, akkor az eltérő stílusú tér és berendezés műves összehangolása alapkérdés. Helyszűke miatt ezekről a dolgokról nem írhatok többet, meg kicsit tartok tőle, hogy egyszer saját soraimmal kerülök szembe. Mert ugye azt nem kell mondanom, hogy végsősoron nincs az az elvek, stílusok alkotta kör, amelyből egy adott alkotói pillanatban nem kell túllépni. Másrészt meg e téren annyi bölcsességet leírtak már, és mintha a megvalósult művek nem tartanának lépést a magasztos fogadkozásokkal.
A legfontosabb, hogy tereink minél színesebbek legyenek, bátran hordozzák az alkotó kézjegyét, egyéni arculatot mutassanak.

SCHINAGL GÁBOR

A MŰCSARNOK KIADVÁNYA
FELELŐS KIADÓ:
NÉRAY KATALIN IGAZGATÓ
A KIÁLLÍTÁS FELELŐSE:
BARANYI JUDIT
KATALÓGUSTERV:
NAGY LÁSZLÓ
FOTÓ: BORBÍRÓ LÁSZLÓ (KÖZTI)

MAHIR – Zalai Nyomda Zalaegerszeg 87 364 o
ÁRA: 10,– Ft

1987. III.5 – IV.5.
Fényes Adolf Terem

8.

ÉPÍTÉSZET – BEL

Fényes Adolf Terem
Budapest, VII. Rákóczi út 30.

-műhely

SCHINAG

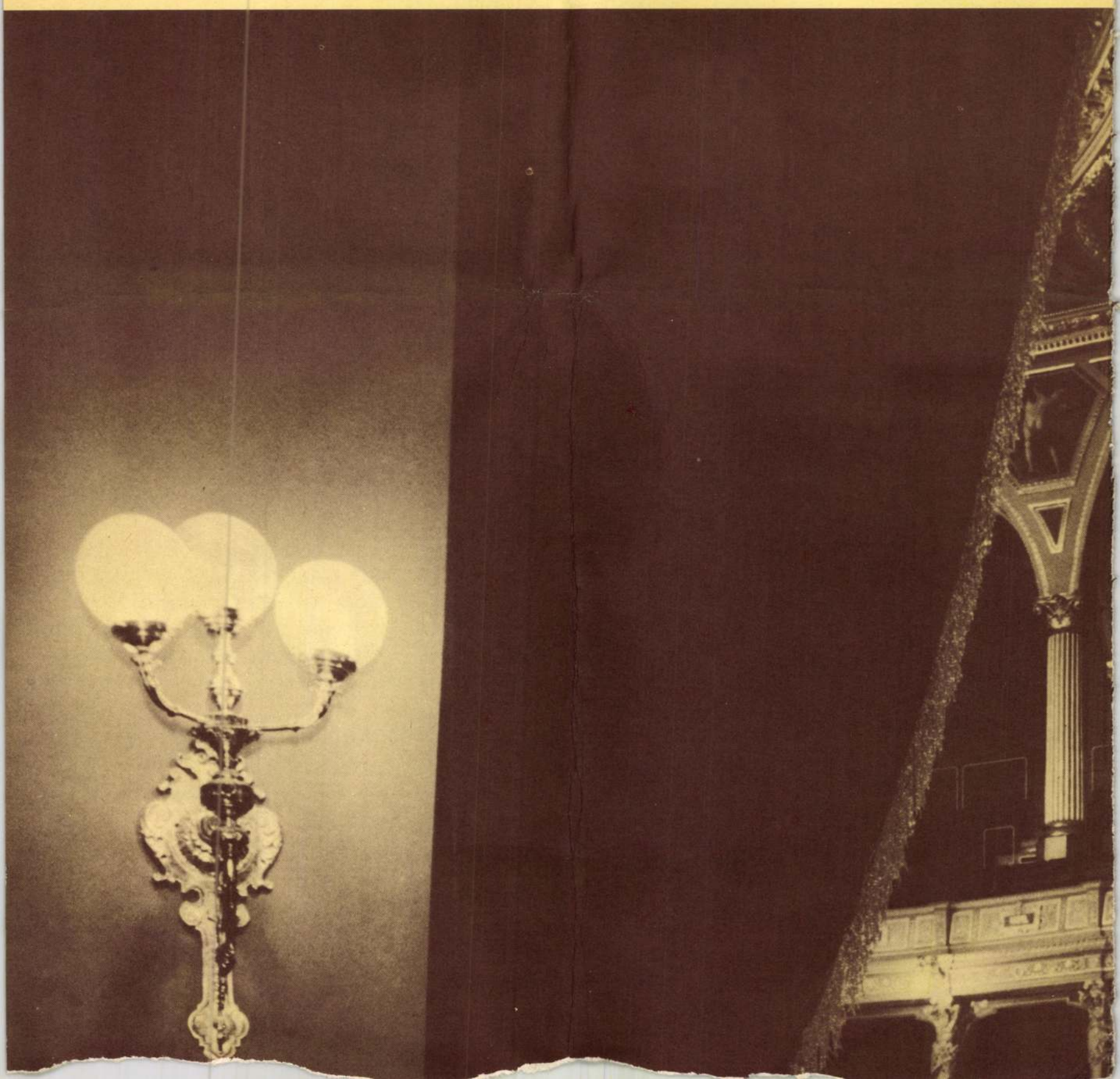

SCHINAGL GÁBOR
Budapest, 1950. november 29.

Tanulmányok: Képzőművészeti Gimnázium, Budapest; Magyar Iparművészeti Főiskola, Budapest (1973-ban diplomázott).
1974-től a KÖZTI-nél tervező, műteremvezető, belsőépítész szakági főmérnök.
Kitüntetései: a Művelődési Minisztérium nívódíja (két alkalommal); az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium nívódíja (három alkalommal); Szocialista Kultúráért; a Magyar Műemlékvédelemért; A Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozata.

SAJÁT KIVITELEZÉSŰ TÁRGYAK:

1981 MSZMP KB Székháza: világítótestek, csillárok
1986 Erkel Színház, Budapest: világítótestek, csillárok

A PLAKÁTON: MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ

FONTOSABB TERVEZÉSI MUNKÁK
(a Középülettervező Vállalatnál)

1976 Hilton Szálló, Budapest
bálterem, tetőétterem
1979 Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Budapest, Ráday utcai Kollégiuma
1980 Budapest Játékkaszinó
Siófok, Belügyminisztérium üdülőszállója
1981 Siófok, a Fővárosi Tanács üdülőszállója
Nyíregyháza, Móricz Zsigmond Színház
1982 Madách Kamaraszínház, Budapest
Café Pierrot, Budapest
1983 Belvárosi Postahivatal, Budapest
1984 a Magyar Állami Operaház rekonstrukciója
1985 Győr: Rába Magyar Vagon- és Gépgyár Kereskedelmi Központ (társtervezés O. Ecker Judittal)
A Magyar Népköztársaság Kormányának Központi Vendégháza, Budapest
1986 József Attila Művelődési Központ, Budapest
Pécsi Nemzeti Színház Kamaraszínháza

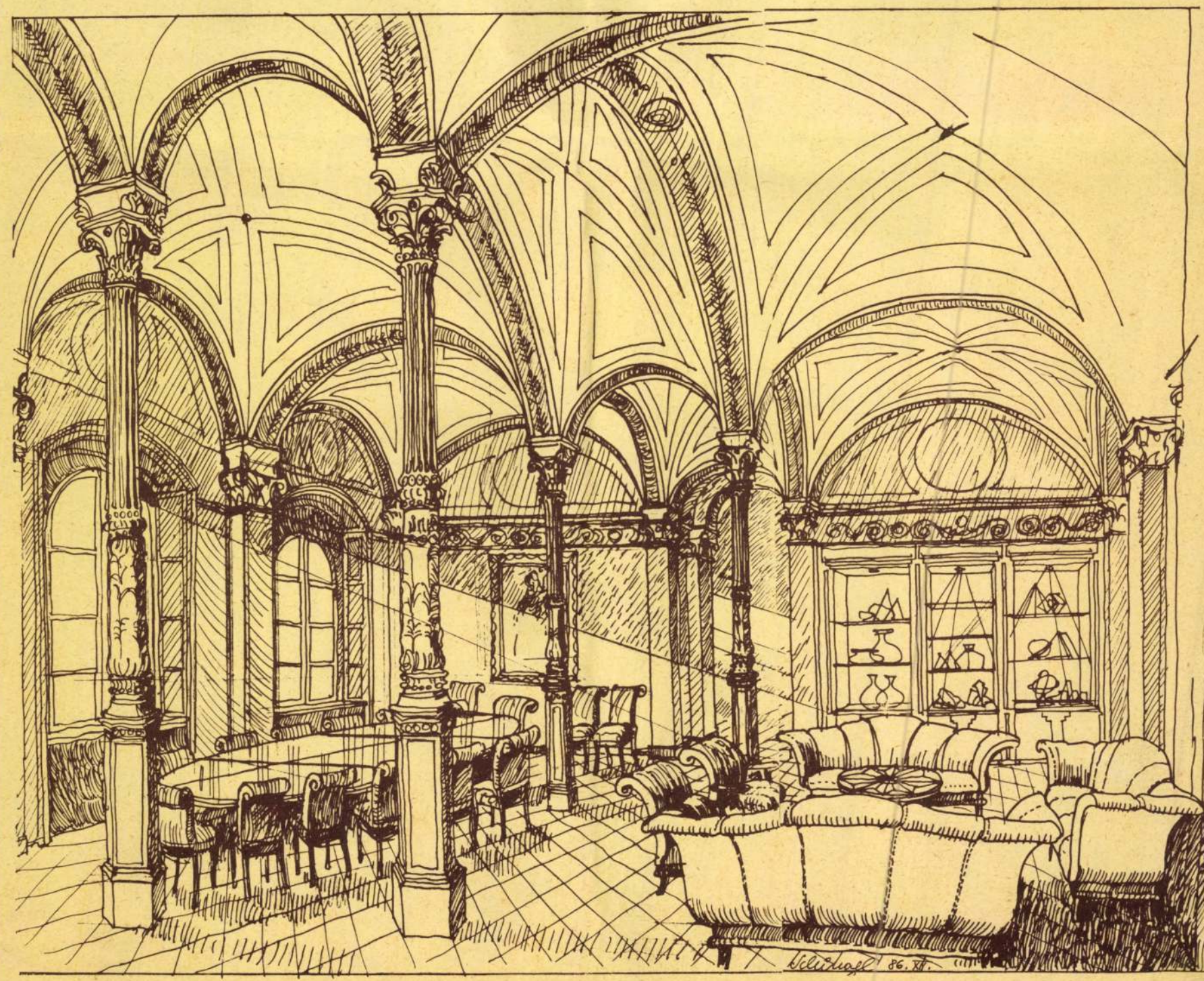

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA: TUDÓS-KLUB

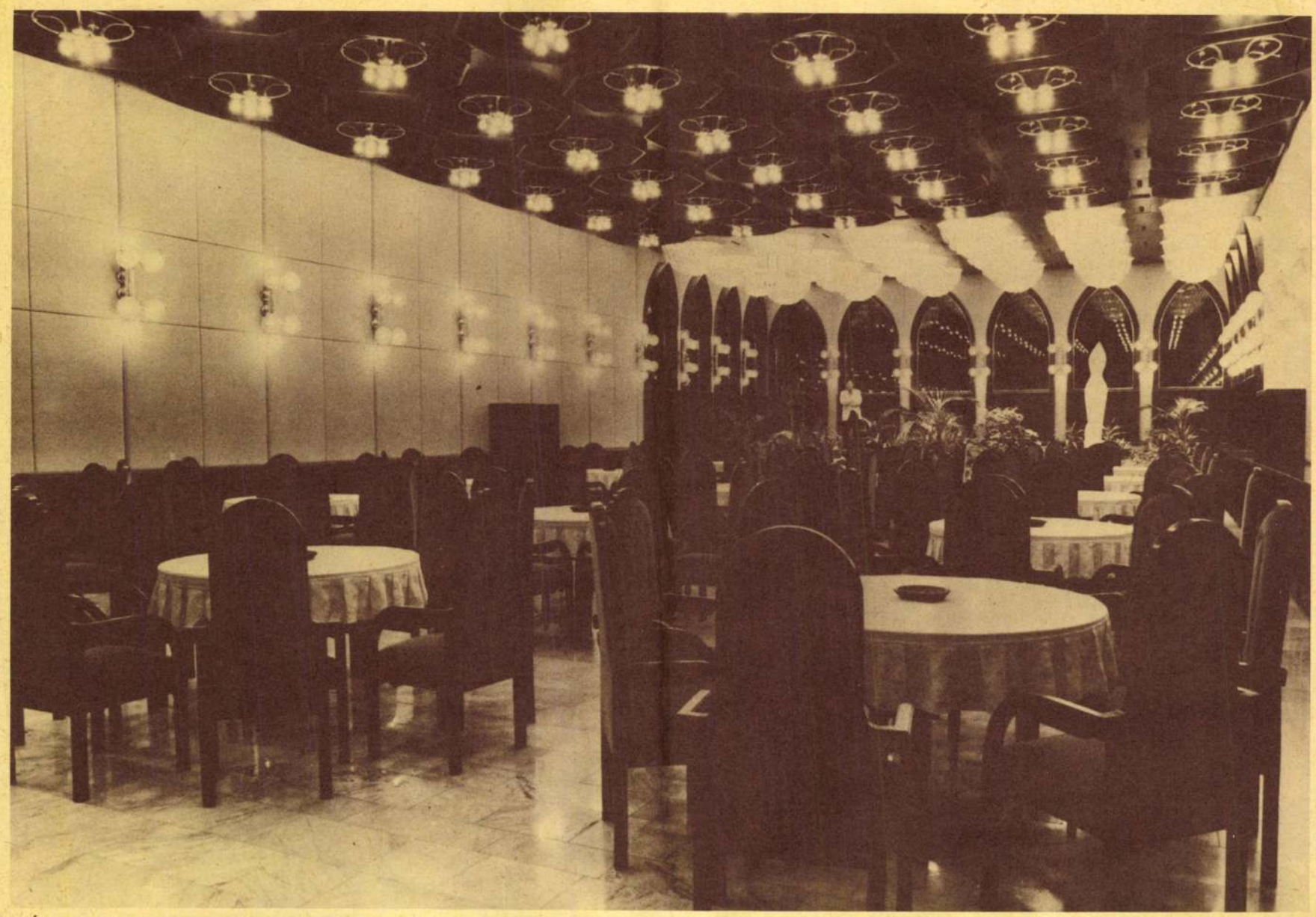

RÁBA MVG: KERESKEDELMI KÖZPONT

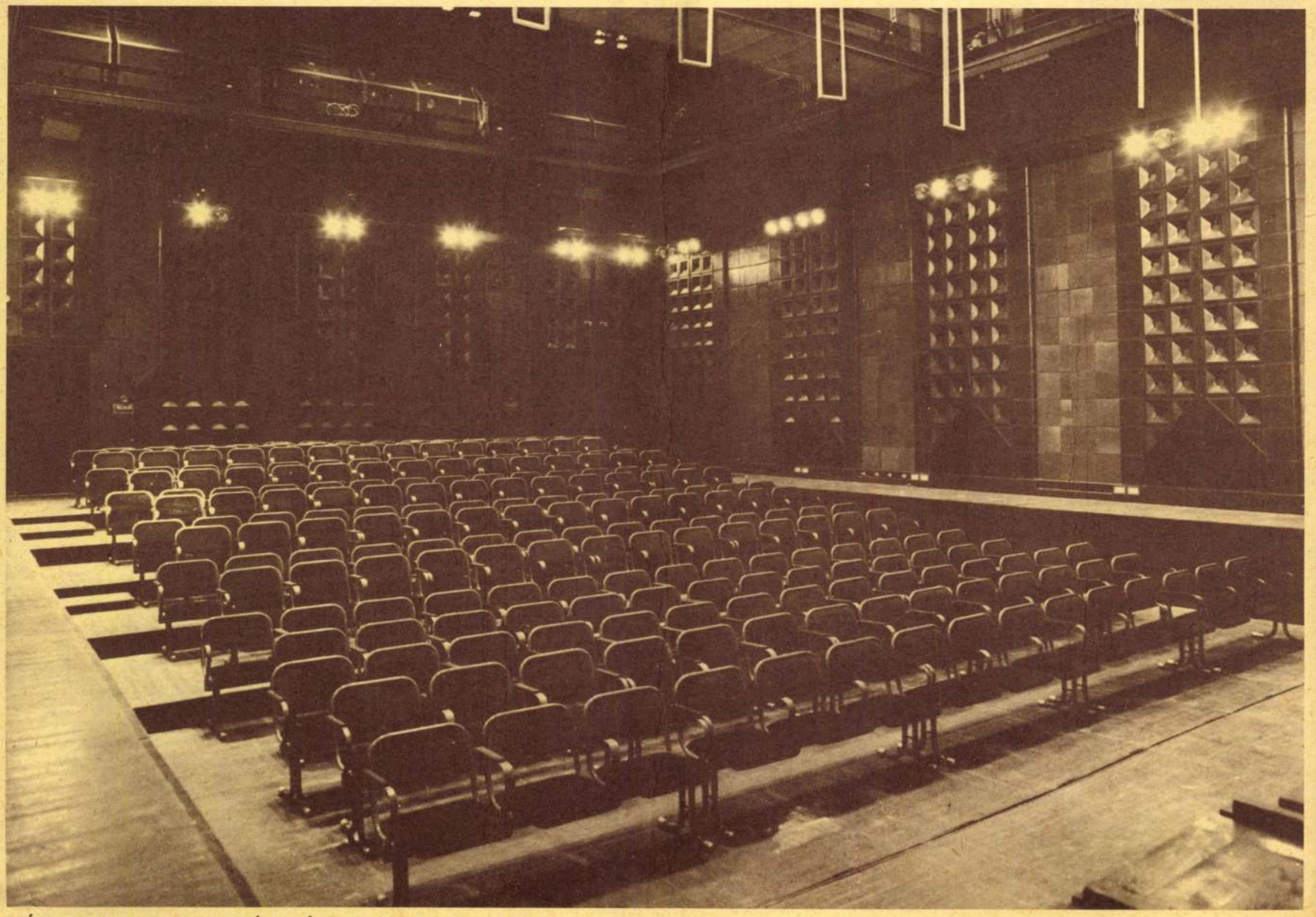

PÉCSI NEMZETI SZÍNHÁZ: KAMARATEREM

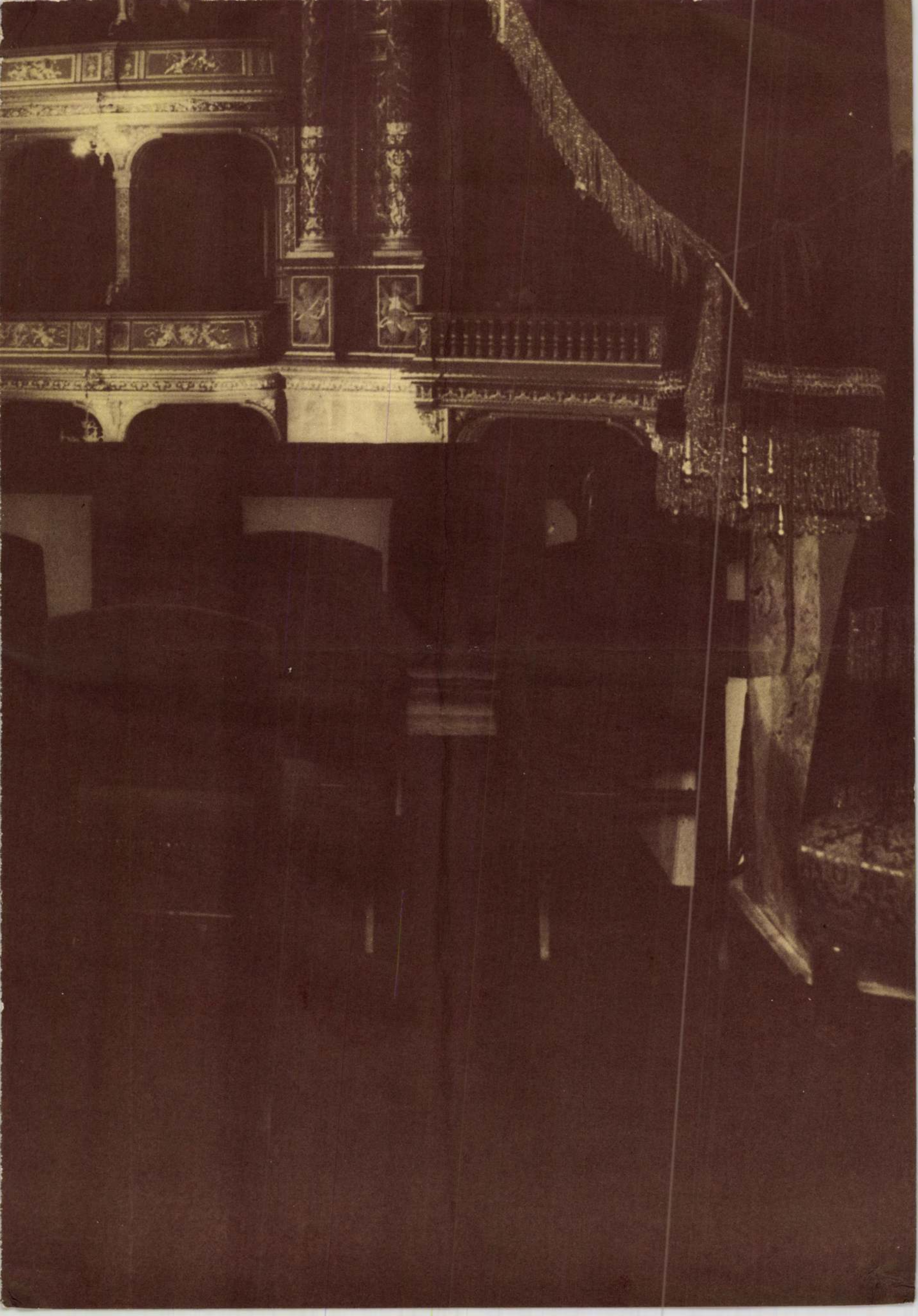

SŐÉPÍTÉSZET 8.

ymunka- 1987. III.5 – IV.5.

L GÁBOR

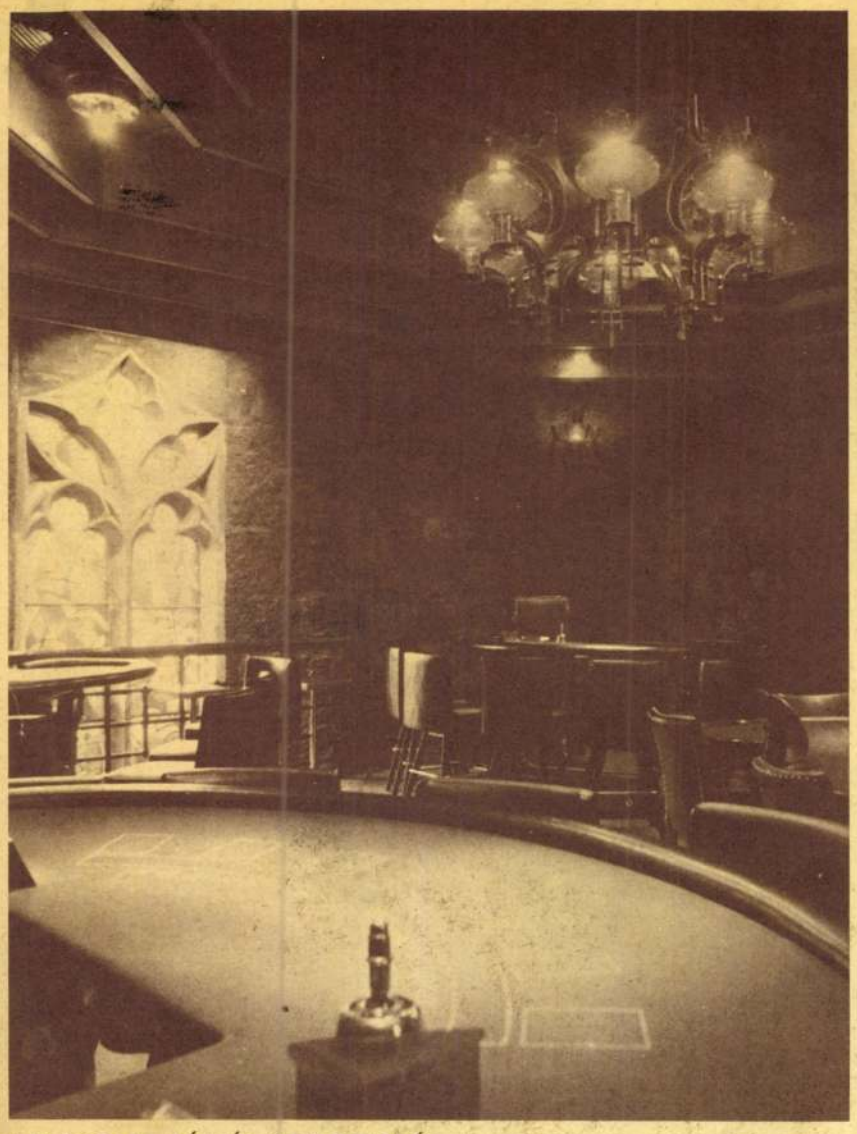

HILTON: JÁTÉKKASZINÓ

OPERA: SZÍNÉSZ-BÜFÉ

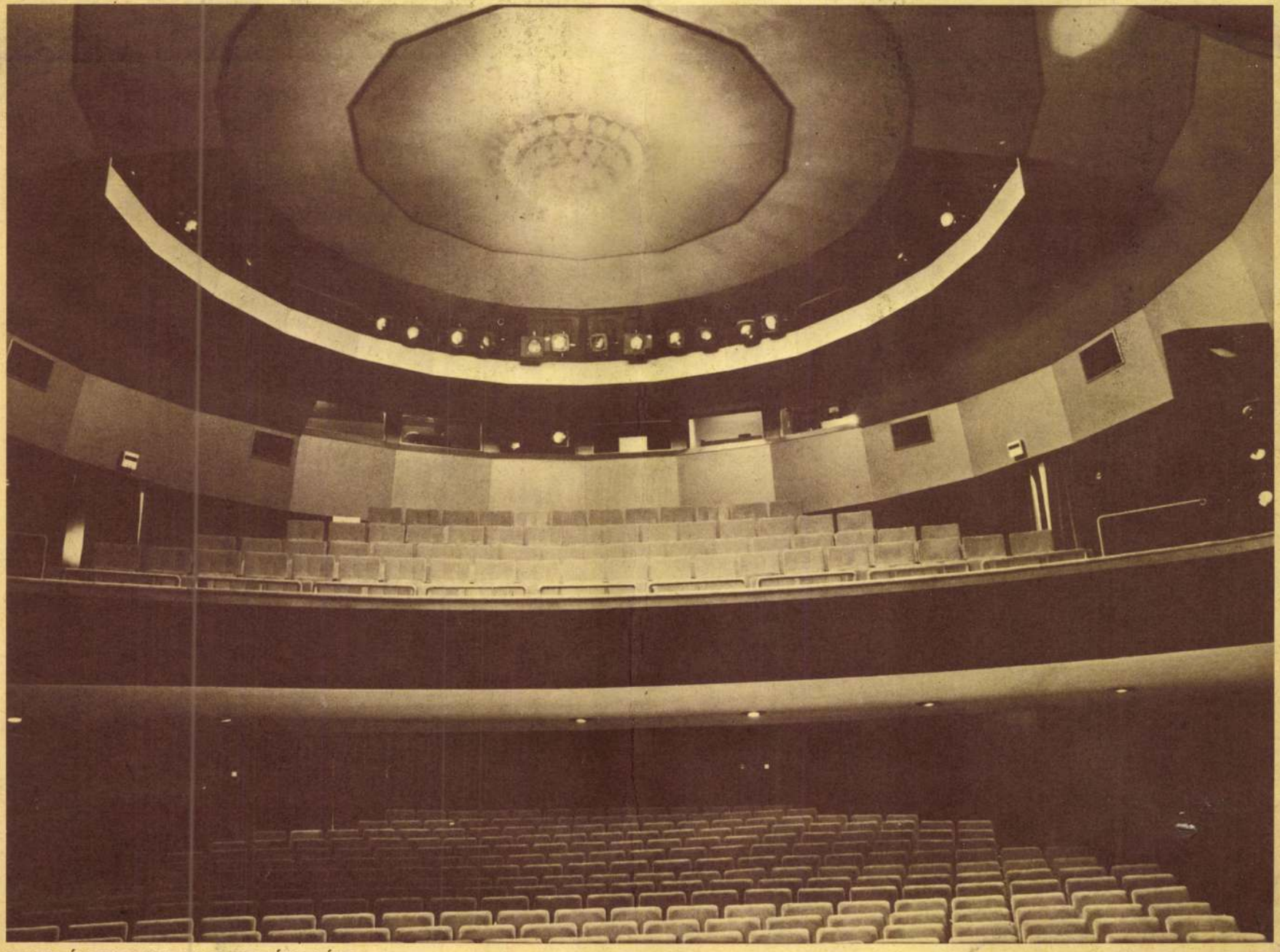

MADÁCH KAMARASZÍNHÁZ

Simon Ferdinand, München-ben élő hazánk fia az 1847 évi pesti műkiállításon a könyvet kezű képeket állította ki:

1.) Olaszno szüllő fürtökkel.
2.) Egy barát a haldoklónak a szentséget vésfi.

Pesti Divatlap 1847. 923–927 l.

Schimon

Schimont magyarnak mondják lenni, bárha magyar nevének nemét írásmódja nem mutat családjának magyarságára. De-bár neve nemétes, és lakása nem Magyarhon, örömmel nevezzük öt mieinknek, mert talentoma dizzére válik vérünknek. Schimon ustól csak egy képet látunk, az Olaszrót. E kép első pereze feltünik szépsége és felsőbbsége által. A főnek contúrja há egészen hibátlan volna, alig lenne valami e festvényben még kivanni való. Különös szép az arcszinezése, s a húsrészek melegsége meglepő.

/

Schimon 2

~~Hülo~~ Schimon ur – mit mondjak – több ararlejét, leszitett ittlete alatt, miért nem állittattak ki arok?

Testeizets Csarnok 1843
Honderu 1843 II. 86 l

Schimon Ferdinand

festo és a
bajor opera énekese
sz. Pesten 1797,
megh. 1852

okvetl. felh

Wurzbach. XXIX
342 l

Schimon Ferdinand

Művészeti lexikon 709 l.

Révai lex. 16 k. 632. l.

festő és operaénekes, szul. 1797 Pesten, megh. 1852. München-ben. Bécsben és München-ben tanult festeni. 1819. Bécsben természet után festette Beethoven arcképét F. ~~1821.~~ Schubert biztatására tanult énekelni s 1821-40. a münchenni opera tenoristája, ~~[illegible]~~ utóbb a stuttgarti opera tagja ~~[illegible]~~ volt. 1839-40. festette a münchenni Pinakotheka loggiáinak falképeit. A 40-es évek elején több arcképet festett Pesten. ~~Művei közül [illegible]~~ Kiválóbb művei: A württembergi király arcképe (I. Miklós cár megrendelésére készült), a hollandi királyné, Mária

F (Bonn, Beethoven-ház).

és Sófia főhercegnők, Weber Károly Mária szenszerző képmásai.

Cikkem az Eber Lexikon uj kiadásában.

AUGUSZTUS

19

Schimon Ferdinand

feld

laid okvell

U 4294.

FEBRUÁR

4

Schimon Ferdinand

Arcképe 1845 bol

Adler Mórtol
cenzurázva

Szépen Mur.

graf. gruft

Schwartz Gruszkówné, dr. IV. 153.

Schimon Ferdinand

olaj

a képviv-

Múzeumban

Fakoposó, tomai V. 245.

5006.

Schimon Ferdinand:

Női arczkép.
Vászon, méretei 73:58.3 cm.

Értéke 600 K.
Ajándék 1916.

Száma:
a leltnban 20068,
a szakleltban 71-916.

Mod 71-916

Schimon Ferdinand

Festö

l.

Ernst biedmeier Kat.

1913. 38 l.

S KÉPTÁR.

Utóirat:.....

Másolta:.....

Kiadatott:.....

Simon F

München

1852. mindegl.

A megijedt vadtolvaj
gölö öntésnél.
Der erschrockene Wild-
dieb beim
Kugelgiessen.
olaszt
megyeste Gt Zichy
Károly.

L

Schimon Miksa

Müvészeti lex. 709 l.

AUGUSZTUS

18

Simon XIX. nárad
festő

A stutgarti felsőbb körökben jelennen Simon ur, bajor udvari dalnok s igen jeles festén teszi magát meste-zi ecsetjével köz figyelem tárgyává. Hét év előtt már igen jól eltalált archejét festé a korona örökösnek Stutgartban. Ugyanott és akkor hív vonágokban adá vissza a kecsteljes és szeretetre méltó Maria és Zsófia főkerczegnéknek arcrajzait, (utóbbiét két állásban) mellyek köbe edrve is megjelentek. A többi arcrajz között mellyek Simon ur ecsetje alól kikerültek, különösen dicsértetik a két fiatal Hohenlocke arcrajza. A stutgarti udvari szinhárnak több művészét, nevezetesen Moritz rendező urat is, fentartá az utóhornak művészi ecsetével. Simon ur magyar születésű, elmejét s hajlamait nagyobbára Münchenben képezte ki. Bécsben az udvari palotai szinhár előtermében is függ két kép (Koberwein ur, mint Allegri Antal, s Korn ur mint Örinduri Hugo, mellyeket a művész még mint kezdő

Simon 12 XIX sza

festész készítek. Utóbbi időkben igen nagy tetszést találtak az ezért je alol kikerült Pinakothek loggiának nehányai; egyet legnyabb o. remekebb festmenyei közül az orosz cár vásárolt meg; egy másik a norimbergi Dürer Albrecht társaság birtokába került; egyet pedig kijátszás utjon Nagler ur porosz minisztér nyert meg, mely jelennen annak képtárában függ.

Festész és dalnok Hommüvén

1839. 108. l

Schimon F

Münchenber, jelenleg Pesten

1842. pesti nm egyl.

Arczkéjek olaft (60 és 65).

A gondos anya. olaft.

Arczkép. olaft (91)

Alvó hajdon. olaft.

Arczkép. olaft (139)

" " (142)

L.

Schimon Fed. München

1843. münegl.

Olaszno. olasz
Arcrkeji . " (110 Pf)

Megyeste Sellner
Kerencz.

L.

317.

Berghem, Nicolas van

Pihenö csorda. Rk.

124 m. 172 sz.

K. 15. –

Schimon Maximilian

festō

N. Pest. 1805.

Laid

Wurzbach XXIX-

343. l.

Schimon Ferdinand

München

1843. pesti kiäll.

Olasz nö olajf.

Arckeji. olajf.

L. 1843

Egyiptomiak IV. 29.

Schimon Ferdinand

lásd

Ernst – Lázár

38 l –

Lásd meg

Simon alatt

is

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Schimon Ferd

München

1845, pesti kiáll.

Szt. Magdolna, olajf.

Kedvesére várakozó

paraszt-leány, olajf.

L 1845.

Kutya csont V. 31.

Simon Ferdinand.

München

1847 – vinegilet

Olasz nő szőlő fürtöckel

olaff

Egy barát, egy haldoklónak a sz. Sacramentumot viszi. olaff.

L

Schin Józef

dešrito festo

l. Budiparrajzysk

1939-40. 17 l.

Fossaltai csata VIII. 223

Schin József

diszito festo

l. Budiparrajzisk

1938-39. 15. l.

Török Ignácz:

Mellig, kissé balra.
s tapisza önbevegyült; arcza p
ravalója alól ingének álló ga
nóros.

Olajfestés, vászonra
Az 1848-diki

Prospektus

Schön Villmos:
Fuga centrifuga

1963. M. H. Arch.

Prospektus

Schein Vilmos:
~~Pannónia, Motor-~~
Merékpár.

1963. M. H. Arch.

Prospektus

Schin vilmos:
~~Pannónia~~ motor-
kerékpár.

1963.

Prospektus

Schui vilmos:
Budapest kávéfő-
lőgép

1963. M. H. Hoch.

Prospektus

Schin Vilmos:
Budapest, K. G.

1963. M. H. Arch.

Prospektus

Schin Vilnios:
Jugacentrifuga

1963.

Prospektus

Schin Vilmos:
Pannónia motor-
kerékpár

1963.

MDK

Schin Vilmos

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

4. m. pocket Kiadó. Milos. 1961.

Schin Vilmos

Darvas Gábor: Zenei ABC.
Illusztrálása Vingo Lajos-
sal együtt.
emlékre.

A szép magyar könyv.
1963 22. l.

SCHINAGL GÁBOR

A MAGY. IP. MŰV. AZ ERZED FORDULÓN

38.0.

politici-t illeti, azokat én is
, az olyannak esetében, a ki
ermészet, mint én. De azért, mert
lmi szervezet, nem bírom nem látni
kkel meggazdagította, sőt részben
itlerizmus sokkal embertelenebb
étségbe vonni bizonyos sikereit
kre alig tud példát a história.
kezik reám, az mellékes. Teljesen
lem. Mellékes nem csak a világra

nondtam, az a távol élő barátnak
sal tartoztam arról, a mi elköve-
ndenkinek kell tudnia az okát,

SCHINAGL GÁBOR
belsőépítész

Budapest

Budapesti Operett Színház

TMK 695

pisserie, Paris 1884, 174-175.
gmond király és kora, Bp 1937,

es français en Hongrie, NRH

ers Etienne Bièvre AH 84 177-82
művészet 1300-1470 körül, Red.
1987.
ekt, 1907-08 in Kőszeg belegt.
kőszegi jezsuita rendház
lékvédelmi Szemle 1992(1)59-60.
mente Genovesi da Salerno),
ür König Mátyás.]
vészet Mátyás király udvarában,
. 547.
schler, 1487 arbeitete für
on Gran (Esztergom).]
vészet Mátyás király udvarában,
. 510.
, Maler, nachweisbar 1828 in

tők, szobrászok, festők és
yarországon 1828-ban, MűvÉrt

er. Kupferstecher, *1769 Wien,
des Fürsten Eszteházy.]
15.

Schinagl Gábor belsőépítész

NÉPSZABADSÁG

BUDAPEST

1999. DECEMBER 21.

Operett: ijesztően biztató látvány

Az eredeti berendezések rekonstruálására törekednek – 2001 tavaszára szépül meg a színház

Nézőtér nézők és székek nélkül

TEKNŐS MIKLÓS FELVÉTELE

A látvány szörnyű, a helyzet jó – mondja Halasi Imre, a Budapesti Operettszínház igazgatója, miközben botorkálunk a félig lebontott Nagymező utcai épületben. Megállapítjuk, bent hidegebb van, mint az utcán. A színházban nincs már egyetlen szék, reflektor és hangszóró sem.

Barangolunk a sötét, lepusztított Operettszínházban, és *Halasi Imre* igazgató éppúgy nincs elkeseredve, ahogy nem volt *Megyeri László* a Thália vagy *Kerényi Imre* a Madách Színház bontási szakaszában. Ők is látták már akkor az alagút végét. Pedig nem volt egyszerű az Operett-rekonstrukció elkezdése, a kivitelezésre kiírt közbeszerzési eljárás eredményét megtámadta az egyik pályázó, a második döntést pedig egy másik jelölt kifogásolta. Mindezért egy hónapot csúszott az építkezés. Most az igazgató azt reméli, hogy ez nem jelent jelentős késést, és az épület felújítása legkésőbb 2001 tavaszára elkészül.

A falon még mindig látható a néhol kopott aranydíszítés, a csillárt még nem eresztették le, hogy darabokra szedve a régi formájára alakítsák vissza. Az egész építkezés alatt egyébként – a technika kivételével – az eredeti rekonstruálására törekednek; a régi anyagokat *Schinagl Gábor* belsőépítész tanulmányozza. Visszaállítják az első emeleten a tizenhét páholyt, egyet középre és nyolcat-nyolcat két oldalra. A színházat három szín jellemzi majd: a bordó, a krémszín és az arany. De ez még a jövő.

A jelen: a nézőtéren már nincs egyetlen szék sem, a páholyból is – jelképes összegért – eladták az ülőalkalmatosságokat. A vasfüggönyt felaprították, és anyagáron adták el. A színpadon munkafény, a háttérben a plafonból folyik a víz. Ez a kisebb vízesés nem új keletű, már a színház működése idején jól ismerték.

– Maga is belátja ugye, hogy nem volt elhamarkodott döntés az Operett átépítése? – kérdezi az igazgató. Később arról beszél, hogy a zsinórpadlás felett a tetőt is megbontják, a modern technika miatt néhány méterrel magasabb lesz a díszlettartó és -mozgató részleg. A nyolc méter átmérőjű forgószínpad a Madáchéra hajaz majd: négy méter mélyre foroghat és süllyedhet egyszerre. Nemcsak a színpadtechnikát adaptálta Halasi, hanem a versenyeztetési és építéstechnikát is. A közbeszerzésieljárás-köteles tendereket kicsi csomagokra darabolták – ez macerás ugyan, de jóval olcsóbb. Sőt a kivitelezésért felelős létesítményi főmérnök, *Homolya László* is a Madách felújításáról érkezett az Operettbe.

Nincs már egyetlen reflektor, hangfal és szék az épületben. Ez utóbbit megkapta a Karinthy Színház, a cigány önkormányzat (amely színházat tervez) és néhány művelődési ház. A kosztümöket és díszleteket a Mozsár utcában, a Taurus cég egykori raktárában helyezték el. Ha befejezik a rekonstrukciót, akkor az a helyiség raktár marad, és oda terveznek egy kisszínpadot is – kísérletező színháznak. Halasi igazgató már felkért két nemzetközi hírű szakembert (egy zenészt és egy színházi rendezőt), dolgozza ki az új játszóhely koncepcióját. De erről még korai lenne beszélni – mondja Halasi, aki most az átépítés mellett a társulat két külföldi útjára koncentrál: a karácsonykor induló németországira és a január 7-én kezdődő öthetes japán turnéra. A felújítás alatt a Thália Színházban, a Stefánia-palotában és a Vidám Színpadon játszanak, illetve tavasztól a nemrég újranyitott Madáchban is fellépnek majd.

Szemere Katalin

Már itt a *karácsony*?

De még mennyire!

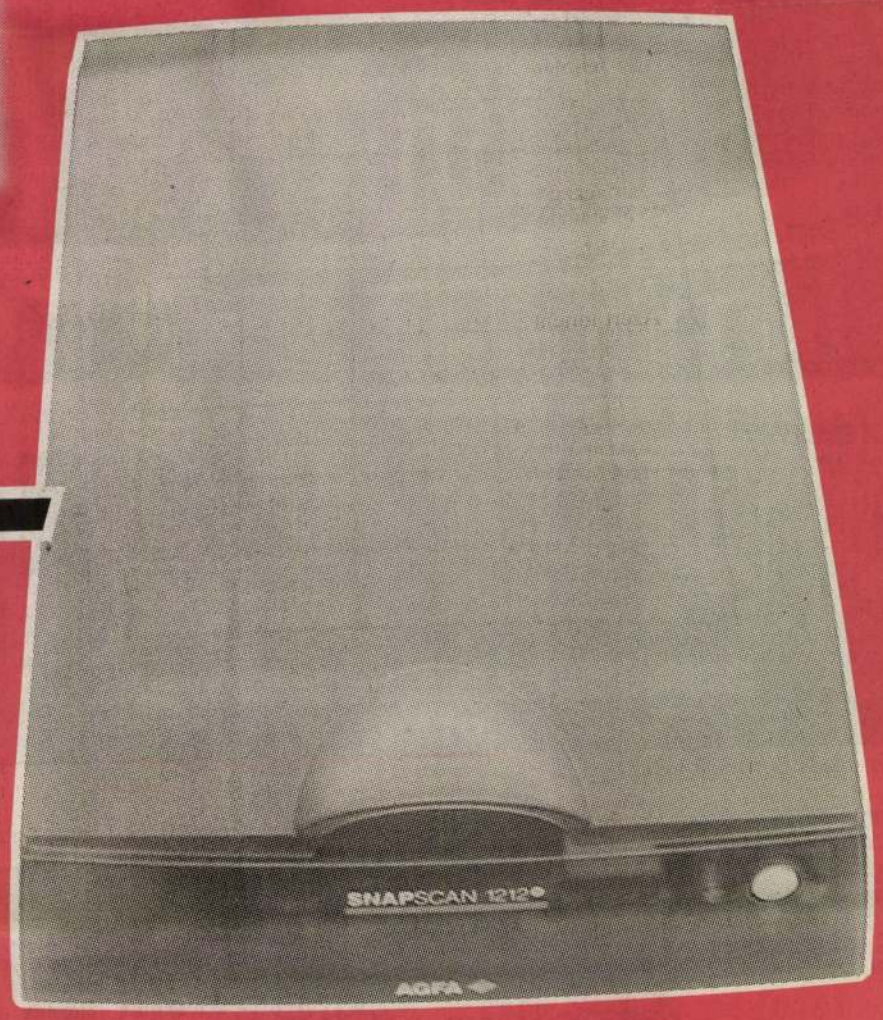

39990.-

AGFA SNAPSCAN 1212 U TRG
SZÍNES A4-ES LAPSZKENNER
USB portos csatlakozás, 36 bites színmélység, 600x1200 dpi. optikai felbontás, kép- és karakterfelismerő program

+ szoftverek:
- Agfa PhotoWise 1.8 CD képkezelő
- PhotoGenie

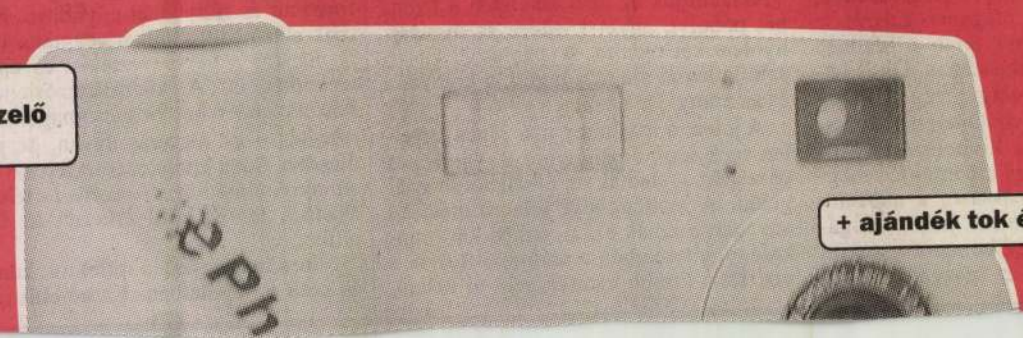

+ ajándék tok és hordszíj

Nemzetközi konferencia a bevásárlóközpontokról

Belváros a külvárosban címmel nemzetközi konferenciát szerveznek pénteken és szombaton az Újvárosházán. A bevásárlóközpontok komplex társadalmi hatásmechanizmusait vizsgáló kétnapos konferenciára a magyar és a külföldi szakembereken kívül döntéshozó politikusokat, beruházókat, valamint építőipari cégek, önkormányzatok és civil szervezetek képviselőit hívták meg. A szervezők azt remélik, hogy a konferenciáról a legérintettebbek, a fogyasztók sem hiányoznak majd.

Budapest polgárainak egy része lelkesen fogadta az egymás után épülő bevásárlóközpontokat. Mások azonban legfeljebb egyszer keresték fel a szakmai zsargonban malloknak nevezett központokat. A fővárosi centereket azonban nemcsak ez különbözteti meg a nyugat-európai, illetve észak-amerikai shopping malloktól. A világ nagyvárosaiban ugyanis többnyire külterületeken épültek ezek a belvárosi csillogású, de annál jóval alacsonyabb árral dolgozó nagy tömegeket mozgató bevásárlóközpontok. Budapesten azonban, úgy tűnik, nincsenek térbeli korlátok. Hatalmas centerek nyílnak a város legforgalmasabb belső területein éppúgy, mint a várost körülölelő zöldmezős gyűrűben. A várost nem váratlanul, mégis készületlenül érte a gyorsan terjedő mallépítési láz. Az önkormányzatok kapkodó rendeletalkotással, a polgárok tiltakozó akciókkal, a környezetvédők perrel fogadták az egyre újabb és újabb terveket. A vélemények is megoszlanak. A szakemberek egy része szerint a monstrumok nincsenek rossz hatással sem a város kereskedelmére, sem közlekedésére, míg mások éppen ennek ellenkezőjét vallják. Szerintük a üzletcentrumok szétrombolják az európai városi létet.

Márciustól már befogad a Thália Színház

A megnyitóval egy időben a Madách Színházat zárják be felújítás miatt

Alig egy hónap múlva már nem fedi nejlonborító a Nagymező utcai Thália Színház homlokzatát. A teátrum, amelynek nemcsak az épülete változott meg, hanem új funkciót is kapott – állandó társulat helyett előadásokat fogad majd be –, az itthoni legmodernebb technikát kínálja. A tizenhárom hónapos rekonstrukció csaknem kétmilliárd forintba került, a színház alapterülete közel nyolcszáz négyzetméterrel bővült.

A Vígszínház rekonstrukciója után a főváros illetékesei úgy döntöttek, a Thália Színház átépítése következik. A több mint egyévi munka eredményeit március 15-től tekinthetik meg a nézők. A sajtónak csütörtökön mutatják be a teátrum megújuló homlokzatát – előtetővel és az ezen álló szoborral –, az új stúdiót és a nézőteret.

Az előcsarnokban, amely *Schinagl Gábor* tervei alapján készült, kis bufépult áll. Itt lehet majd megrendelni előadás előtt az italokat a szünetre – mutatja a generálkivitelező cég, a Középület-építő Rt. projektmenedzsere, *Pelikán Imre*.

Az új stúdiószínház a szomszédos házból a nagyszínház melletti térségbe, a Nagymező utca 26. szám alá került, a díszletraktár helyére. A száztíz néző befogadására alkalmas stúdióban kihúzható emelvényrendszer működteti a nézőtéri székeket. Az ötemeletes ház alsó falát lebontották, az udvarát árkádosították, így jöhetett létre az új játszóhely.

A nagyszínházban öt-hat centivel növekedtek a sortávolságok, így nem kell végigszorongani két-három felvonást. A nejlontakaró alól élénkzöld, szív alakúra szegecselt támlák bukkannak elő. Minden szék alól klimatizált levegő áramlik. A nézőtéren öt sorral kevesebb van, de a sorok szélesebbek lettek. Az új nézőtéri padlónak köszönhetően a hátsó helyekről is jobban lehet majd látni a színpadot. A színházban öt-

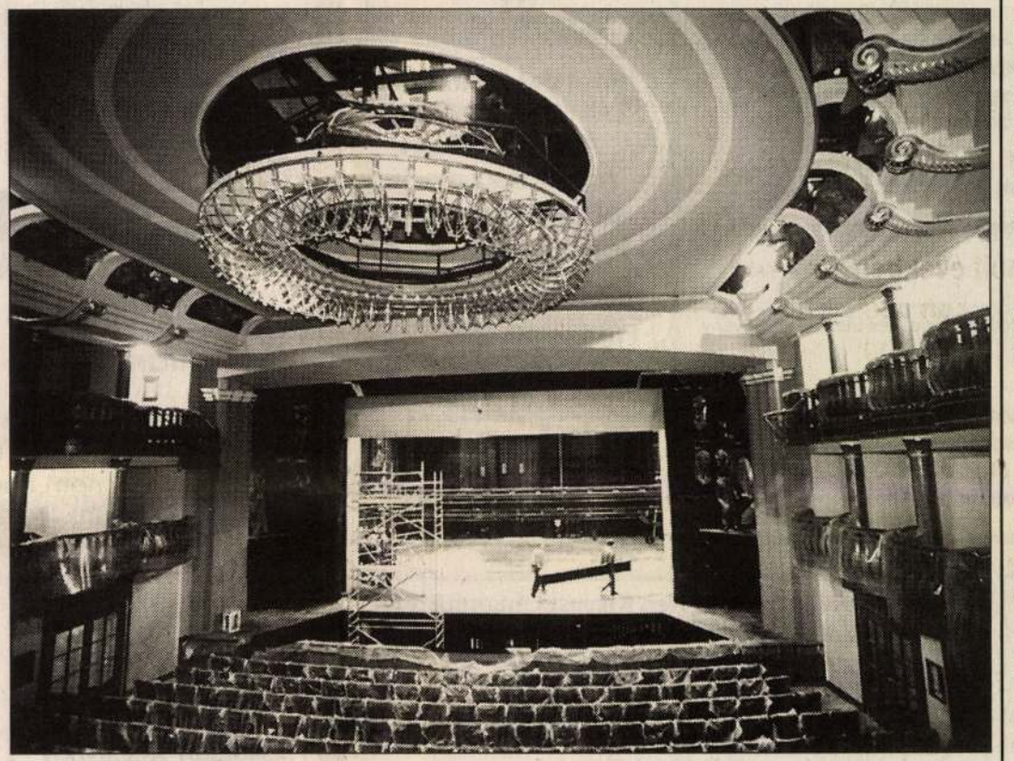

A színházban 520 nézőnek jut hely

VELLEDITS ÉVA FELVÉTELE

Új, leengedhető csillárt szereltek a plafonra, hatsoros spotlámpakoszorú veszi körbe a kerámiaintarzia testet. Az erkélyre vezető lépcső korlátja barna-fekete. Minden páholyba négy-négy szék került. Végig kell ülni az összes széket, hogy kiderüljön, honnan látnak jól a nézők. Az emeleten a keverőpultok mellé kétsornyi széket raktak, a karzatra negyvenen ülhetnek majd fel. A páholyokat vörösesbarna kőrisfa korlát zárja, a színpad burkolata douglasfenyőből készült. Ez azért jó – mondta Pelikán Imre –, mert ennek a fafajtának a párhuzamos szálai nem szakadnak ki.

A Thália kétszáznegyven négyzetméteres színpadára került a Magyarországon létező átmérője több mint tizenegy méter. A fényszabályozó is a legkorszerűbbek egyike. A sok kis műszert egyetlen pult váltja fel. Az előadások fénytechnikája programozható és mágneslemezen megőrizhető. Huszonötmillió forintos hangkeverő pult kerül a Thália Színházba, ezt állítólag ötven hangmérnök tapasztalatai alapján készítették el az angol gyártók. A teátrum hangstúdiójában profi felvételek készülhetnek. Terveztek egy szinkronstúdiót is, de pénz hiányában le kellett mondani róla.

Az új művészbejáró kialakításához megvettek egy lakást. Ezen a helyen jobban látja a portás, ki merre megy. A színházat a legmodernebb betörés- és tűzérzékelő berendezéssel pedig kamerákkal erősítették meg.

Azt még nem tervezték meg a színháziak, hol lehet majd dohányozni, mert a büfét például szőnyegpadló borítja. A csapok egyetlen része sem csavarozható le, régebben ugyanis voltak olyanok, akik az előadások után – az élmények mellett – az alkatrészeket is magukkal vitték.

A Thália régi bútorainak egy részét eladták, például a Budapesti Kamaraszínháznak és vidéki művelődési házaknak, a többit pedig elajándékozták a Napháznak, a cigány kisebbség színházának.

Március 15-én, amikor megnyílik a befogadó Thália Színház, a Madách zár majd be, amelynek a felújítása várhatóan 1999 végéig tart.

MARGÓ

Társasházi fórum a XII. kerületben

A XII. kerületi társasházak képviselői hétfő délután négy órától a Hágó Kft. és a közös képviselők kapcsolatáról, valamint az új társasházi törvénynek az épületek alapító okirataira, a szervezeti és működési szabályzatra és a házirendre gyakorolt hatásáról hallhatnak előadásokat a polgármesteri hivatalban (XII., Böszörményi út 23–25.). A szervezők kérik, hogy kérdéseiket juttassák el a hivatal ügyfélszolgálati irodájába. *(Munkatársunktól)*

Felújított rendelőintézet

Megújult környezetben és korszerűbb műszerekkel látják el a betegeket a Kispesti Községügyi Intézet röntgen, reumatológiai, ortopédiai, bőr- és nemibeteg-gondozó, valamint fül-orr-gégészeti osztályán. A felújításra csaknem tizenhétmillió forintot költött az önkormányzat. *(Munkatársunktól)*

Drogtréning pedagógusoknak

A drogfogyasztás jellemzőivel, a megelőzés lehetőségeivel ismerkedhetnek meg a fővárosi pedagógusok a Haynal Imre Egyetem Egészségtudományi Főiskolai Kara által szervezett tanfolyamon. A háromnapos ingyenes tréningen a hallgatók elméleti és gyakorlati felkészítést kapnak a kábítószerrel kapcsolatos problémák kezelési módjairól. Az első előadás március 19-én kezdődik, a tanfolyam elvégzése pedig pedagógus-továbbképzésként is elfogadott. Jelentkezni a 169-3483-as telefonszámon, *Vlajk Györgynénél* lehet. *(Munkatársunktól)*

A Budapesti Közlekedési Részvénytársaság munkatársakat keres

jegyellenőri

munkakörbe.

A felvétel alapfeltételei:
- 25–40 év közötti életkor
- érettségi bizonyítvány
- orvosi, pszichológiai alkalmasság
- erkölcsi bizonyítvány.

A felvétel kiemelt szempontja:
- udvarias, határozott magatartás, ápolt külső.

Kereseti lehetőség: 35 000 Ft bruttó alapbér, valamint a munka minőségétől függő prémium.

Egyéb juttatások:
- dolgozóinknak és hozzátartozóiknak ingyenes utazási igazolvány,
- 2000 Ft/hó étkezési utalvány.

Felvilágosítás és jelentkezés:
BKV Rt. Jegy- és Bérletellenőrzési Szakszolgálat
Bencze Ferencné szakszolgálat-vezető
Bp. XIV., Thököly út 179. (Bosnyák térnél)
Telefon: 383-1320

BKV Rt.

Ford AUTO nett Kft.

1215 Budapest, Védgát u. 45.

Hivatalos főkereskedő
Új és használt gépkocsik

Autószalon, márkaszerviz, alkatrészüzlet, karosszéria- és fényezőműhely.

Használt gépkocsi vétel eladás

Hívjon bennünket most!
278-0010,
277-3755, 277-3761
teletext 624. o.

Neves osztrák cég a Mammut üzletközpontban nyíló fehérnemű-márkaboltjának

ÜZLETVEZETŐI

állására pályázatot hirdet.

Németnyelv-tudás előny.

Az önéletrajzokat az alábbi címre kérjük küldeni:

Palmwear Kft.,
1126 Budapest, Istenhegyi út 4/d

Eladók jelentkezését is várjuk!

ÉPÍTKEZIK? RÁNK ÉPÍTSEN!

TÉLI BUMMM!!!

E-gerenda a gyártótól 20% engedménnyel

E-7-24	2 050,-	E-7-48	3 940,-
E-7-30	2 520,-	E-7-54	4 440,-
E-7-36	2 990,-	E-7-60	4 910,-
E-7-42	3 470,-	E-7-66	5 390,-

Az árak az áfát tartalmazzák.

Társaságunk ingyenes tárolást biztosít Önnek
Kiváló Áru minősítésű E-gerenda gyártása csak Társaságunknál!
(Egyedi méretben is, 10 cm-es méretlépcsőben)

Fuvardíj 10% engedménnyel
PSN födémpanel szállítása és beemelése féláron.
Lakásépítéshez szükséges egyéb előregyártott betontermékek.

BVM ÉPELEM Előregyártó és Szolgáltató Kft.
1117 Budapest, Budafoki út 215.
Levélcím: 1502 Bp. Pf. 47.
Telefon: 2056-151
Telefax: 2056-155
E-mail:bvmepelem@mail-datanet.hu www: construnet.hu/bvm

Márkaboltok: XI., Budafoki út 215. Tel.: **205-6152**
XXI., II. Rákóczi F. út 289. Tel.: **276-9067**

Munkavállalói tulajdonunk az épített környezetet szolgálja.

A VII., Szövetség utcában

egy 2500 m²-es irodaépület (felújítandó) 720 m²-es telekkel ELADÓ.

Budai ingatlant – építési telket vagy 1000 m²-nél nem nagyobb irodaépületet – beszámítunk. Telefon: 344-3792, 3793

Budapesti székhelyű részvénytársaság legalább 5 éves ipari gyakorlattal rendelkező

SZÁMVITELI VEZETŐT

keres.

Fényképes önéletrajzát **„KIHÍVÁS"** jeligére a 1138 Budapest, Népfürdő u. 21/B címre kérjük elküldeni.

A Központi Elszámolóház és Értéktár (Budapest) Rt. **Részvénykönyvvezetési osztálya** pályázatot hirdet ügyintézői állás betöltésére. Az időszakos elfoglaltságot jelentő (éves szinten kb. négy hónap) munkára

nyugdíjasok

jelentkezését várjuk.

Az alkalmazás feltételei: ügyfélszolgálati gyakorlat, számítógép-felhasználói ismeretek, gépírástudás.

Felvilágosítás a 269-6550/252 telefonszámon kérhető.

A pályázók önéletrajzaikat 1998. február 25-ig adják postára a következő címre: **KELER Rt., 1367 Budapest 5., Pf. 73 Darvasi Anna**

Budapest Főváros XIX. Ker. Kispest Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Budapest XIX., Városház tér 18.

ügyintézői

munkakör ellátására munkatársat keres, munkahely: városgazdálkodási iroda.

A munkakörhöz kapcsolódó főbb feladatok:
– a kerület köztisztasági helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése,
– a kerületi önkormányzat hatáskörébe tartozó közbiztonsági feladatok ellátásának megszervezése és végrehajtása,
– kapcsolattartás a szakvállalatokkal, a lakossággal.

A munkakör betöltésének feltételei:
– magyar állampolgárság, – büntetlen előélet,
– középfokú végzettség.

Előnyt jelenthet: – a közigazgatási alapvizsga megléte,
– levelezési, tárgyalási feladatokban való jártasság,
– hasonló munkakörben eltöltött gyakorlat, – saját gépkocsi.

Jelentkezni lehet:
– rövid szakmai önéletrajzzal,
– az iskolai végzettséget tanúsító bizonyítvánnyal,
– 3 hónapnál nem régebbi hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal

1998. február 28-ig a személyzeti ügyintézőnél.

Érdeklődni a 347-4566-os telefonszámon lehet. Bérezés a köztisztviselői törvény szerint. Döntés a jelentkezési határidőtől számított 2 héten belül várható.
A munkakör a döntést követően szerződ[illegible]

FELHÍVÁS

A

„Külkereskedelmi Főiskoláért Alapítvány"

köszönetet mond
mindazoknak, akik személyi jövedelemadójuk 1%-ának felajánlásával hozzájárulnak a jövő külgazdasági szakemberképzésnek továbbfejlesztéséhez.

Az Alapítvány adószáma: 19670962 142

Külkereskedelmi Főiskola
1165 Budapest,
Diósy Lajos u. 22-24.

Támogatásukat előre is

Az ALBUPLAST Műanyagfeldolgozó Rt. felvételre keres műszakvezető-helyettesi beosztásba, három műszakos munkarendbe GÉPBEÁLLÍTÓT.

Feltétel: 5 év szakmai gyakorlat hőre lágyuló műanyagok fröccsöntésében. Középfokú szakirányú végzettség előnyt jelent.

Érdeklődni kizárólag személyesen, 8–14 óráig.
Cím:
1097 Budapest, Vágóhíd u. 14–18.

Külföldi tulajdonban lévő nagyvállalat – csepeli telephelyre – felvételre keres

kontrolling munkatársat

felsőfokú közgazdasági vagy pénzügyi főiskolai végzettséggel, középfokú végzettség esetén pedig többéves gyakorlati idővel.

Bérezés megegyezés szerint.
Jelentkezni a szakmai önéletrajz beadásával a hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül a következő címen lehet:
Dunapack Papír és Csomagolóanyag Rt.
Dr. Orbán Éva
1751 Budapest, Pf. 200/253

Dinamikusan fejlődő kereskedelmi vállalat felvételre keres

PÉNZÜGYI–SZÁMVITELI TERÜLETRE

5-10 éves szakmai gyakorlattal, számítógépes ismerettel és mérlegképes könyvelői végzettséggel rendelkező munkatársat.

Önéletrajzát cím és telefonszám megjelölésével a következő címre küldje:
Buda-Piért Kereskedelmi Kft.

Sz. A. A. | szárnusz nézőnek jut hely.

forgószínpadok legnagyobbika: láttak el, a biztonsági rendszert

Szemere Katalin

Schinagl Gabi

A
Vigadó Galéria
(Budapest V., Vigadó tér 2.)
tisztelettel meghívja Önt
1996. szeptember 19-én 17 órára

BELSŐÉPÍTÉSZET-MŰHELYMUNKA '96

kiállítás megnyitójára

Megnyitja:
SCHINAGL GÁBOR
belsőépítész
a MKISZ Belsőépítész Szakosztályának elnöke

Megtekinthető: 1996. szeptember 19-től október 6-ig,
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

SCHINAGL Galéria

VIGADÓ GALÉRIA
MT REKLÁMIRODA

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Nemzeti Kulturális Alap

II.

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848 275 l.

Név: Schinagl Johann

Foglalkozás: Kőműves

Szárm.hely: Bajorország

Hitfelekezet: R.K. Csal.állapot:

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1755 VIII. 23

A polgárjogért fizetett összeg forintban:

ÉPÍTÉSZET – BELSŐÉPÍTÉSZET, N° 8.
– műhelymunka –

A Műcsarnok meghívja Önt

SCHINAGL GÁBOR
belsőépítész

kiállításának megnyitására

A FÉNYES ADOLF TEREMBE
(Budapest VII., Rákóczi út 30.)
1987. március 5-én csütörtökön du. 5 órára

Megnyitja:
MÁNYOKY LÁSZLÓ
építész, a KÖZTI igazgatója

A kiállítás 1987. április 5-ig tekinthető meg

ARTUNION
Kiadó és Nyomda Iroda
87–108

ÉPÍTÉSZET – BELSŐÉPÍTÉSZET, N° 8.
– műhelymunka –

A Műcsarnok meghívja Önt

SCHINAGL GÁBOR
belsőépítész

kiállításának megnyitására

A FÉNYES ADOLF TEREMBE
(Budapest VII., Rákóczi út 30.)
1987. március 5-én csütörtökön du. 5 órára

Megnyitja:
MÁNYOKY LÁSZLÓ
építész, a KÖZTI igazgatója

A kiállítás 1987. április 5-ig tekinthető meg

ARTUNION
Kiadó és Nyomda Iroda
87–108

Schinagl Gábor, belsőépítész
P. Szabó Ernő: Képző-, Iparművészeti Főiskola

Schinagl Gábor, belsőépítész kiállítása
a Fémjes Adolf teremben.

Budapest folyóirat, 1988., 2., 40-old.

Építészet-Belsőépítészet No. 8.

Schinagl Gábor.

belsőépítész

a Fényes Adolf Teremben 1987. márc. 5 - ápr. 5-ig látható Schinagl Gábor kiállítása, a Középülettervező Váll. szakági főmérnökének munkásságának feladatai, vezér műemléki rekonstrukciók tervezésében kapcsolódik: az áll. Operaház 1984. évi felújítása, a Szegedi Nemzeti Színház Kamaraszínházának 1986-os átépítése jelentős tervezések.

Múzeumok és kiállítótermek.

1987 márc.

Schinagel Gábor belsőépitész

Vadas József: "Formatervezés a Hiltonban" cimmel részletes, átfogó képet ad a szálloda épületéről, helyiségeiről, berendezéséről egész belvilágáról. A KÖZTI munkatársai közül elsősorban Pintér Béla nevét emliti, amint irja, a szálloda az ő munkája. Majd Lőrincz Edit vezető belsőépitész irányitása mellett dolgozó belsőépitészeket: Bánk András, Fehérváry Sándor, Mózer Pál, Németh István, Plachtovics Vilmos, Schinagel Gábor és Szenes István. A szállodai szobák berendezése Kovácsi László tervei alapján készültek.

Fenti cikket lásd: Pintér Béla nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli 16.
XXI. évf. 29. sz. 5. lap.

Schinagl Gábor

a Hilton Szálló belső építészeti

tervezében Rössemilódott

Vendégváró régi házak, Műszaki kiadó Bp.1979.185.o.

Schinagl Gábor, belsőépítész

Madách Kamaraszínház rekonstrukciója, Bp. VII. Madách Imre tér 6.

Építész: Mészáros Ilona / Vörös.

Belsőépítész-tervező: Schinagl Gábor.

Statikus tervező: Felkai Judit, Gurubi Imre.

Magyar Építőművészet, 1986. 1. 23-old.

Schinagl Gábor, belsőépítész

Pálos i Judit: Új művészeti alkotások a százéves Operaházban.

Művészet, 1984. 10., 12-ott.

4 Schinagl Gábor: Művésztársalgó, belsőépítészeti kialakítás munka közben

munka örömét, a művészi alkotótevéken-

3. Részlet Lotz Károly mennyezetfreskójából

SCHINAGL, Tobias festő

A 17. sz. második felében dolgozott
a Pálffy-családnak.

Ans 1997/1-3. 236.

rajza a városi
az átalakított
szembe, egy
alak részletei
vármegyeháza
tek. A városi
körfalaknál

aradtak fönn
falán kettős
két felén a
A kis kapu
ay felső résén

Schindelar Sebestyén

Kvarnikus

1796. a budai tanácshoz
fordul Kung Domokos
ellen, aki nem akarja
magolika gyárából
elengedni.

Sik Kung 92. l.

Fejér megye II. 161.

SCHINDLER VALÉR festő

falkép festésében vett részt mint Kőrősfői Kriesch Aladár ötödéves tanitványa

SZABÓ Balázsné: Budapest, Szent István Közgazdasági Szakközépiskola. Bp. : TKM, 1990. 7.p.

Beſchreibu

des

Hochfürſtlichen

Schloſſes

im

Königreiche Un

Schindelbeck János

ónöntő

Sopron

1633. jun. 17 polg. esküv.

Házi

Nagybaczoni Takarékpénztár

IX. 100

Schindelmäyer K.

Schindelmäyer, K., rézmetsző

Muz. és Kvt Ert. V. 30.

SCHINDELMAYER, KARL ROBERT (Bécs, 1769 – Bécs, 1839)

Rézmetsző, tipográfus. Erőss Gábor állt vele levelezésben, aki betűmintáit küldte meg neki. Szóba került, hogy Schindelmayer társként maga mellé veszi Erősst, ha az Bécsbe költözik. (Tóth Béla, 1976. 40.) Verseghynek több művét illusztrálta, talán személyes kapcsolat is volt köztük.

205 Búcsújelenet rózsalugasban 73. TÁBLA

rézmetszet, 14,9 x 9,2 cm
Jelezve: Schindelmayer
Felirata: Isten hozzád!
In: V. F. (Verseghy Ferenc): Báró Külneki Gilméta kisasszony... Pest, 1808. Eggenberger József, Címkép.
(OSZK 192.228)

Francia parkos háttér előtt ül egy empire ruhás nő, az előtte térdelő férfin a viselet magyaros. Feltételezésünk szerint az illusztrációt Schindelmayer rajzolta és metszette is.

Művészet Magyarországon 1780-1830
MTA MKCS - MNG Bp. 1980.

kesergő szerelem harmonikusra változott hangvételét sugározza. A szerző Batsányi révén személyes kapcsolatban állhatott a művésszel, ez érződik a változás finom árnyalatainak érzékeltetésében. Az ifjúból férfi lett, a táj idilli nyugalmat és békét áraszt. De mind a két vidék osztrákos, a rajzoló környezetét idézi, nem Kisfaludy Sándorét. Regéinek Kininger-féle illusztrációin – elsősorban a figurák révén – észrevehető a törekvés a magyarosabb atmoszféra megteremtésére (lásd a következő kat. tételt).

Metsző BLASCHKE JÁNOS (életrajzát lásd Kat. 158)

Irod: Pataky 1951. nem ismeri.

208 Jelenet Csobánc vára alatt 75. TÁBLA

rézmetszet, 10,2 x 6,1 cm

Jelezve: Kininger del. – J. Blaschke sc.

Felirata: Szomorúan hallott kongni / A' Várban egy harangot, / „Mit jelent ez?" Az erős Szél / El-elkapta a' hangot.

In: Kisfaludy Sándor: Regék a magyar előidőkből. Buda, 1818. Univ. nyomda. (2. kiadás) Címkép OSZK

205

93

M. D. K.

SCHINDELMEYER, Karl Robert (1769-1839.)
bécsi rézmetsző

6 színezett rézmetszet A világ rét-
kasagai.... (1807) c. műhöz.
Rezm. cimkén Verseghy F.: Gróf Kaczai
falvi László (1807) c. műhöz

Drescher P.: Bibl. Tars. 8. Miall. 60. l.

Schindelmeyer Karl
Róbert
1769 – 1839
Rezm

l.
Drescher rezm
59,60 l.

~~Contrabla, VII. 246.~~

Vénusz 1400 fokos máglyán

A százéves Herend legyőzte a háborút

Herend, november 27. *(A Magyarország kiküldött munkatársától.)* Ki hinné, hogy ebből a nyakigsár bakonyi faluból hódította meg az egész világot, gyüjtötte világkiállítások nagydíjait, aranyérmeit, királyok, fejedelmek, hercegek, főurak, híres tudósok kitüntetéseit és elismeréseit a magyar porcellán? És hogy ebben a nagy, erődös, udvarházforma, időálló épületben kerek száz esztendő óta mintázzák a világ talán legkecsesebb váza- és edényformáit, hogy aztán ráfessék és beleégessék a kincstárak és múzeumok dísz-polcaira méltó rengeteg-szép virágot, alakot, cirádát, színt?

Herend — e szó alatt szerte a világban nem az apró-cseprő falut, hanem *a porcellánt értik — százéves és nagy virágzásban ünnepli centenáriumát.* Soha ilyen magas munkáslétszáma nem volt és hiába dúl nyugaton vészes háború, *a herendi porcellánkincseket ládaszámra rendelik és szállítják szerte a gazdag kultúrvilágba.* A legkülönösebb Herend generációkon keresztül megért és megtartott világhírnevében, hogy a porcellángyártáshoz szükséges kaolint messze magyar földről hozzák ide. *Ugy termett itt ez a gyár, hogy a Bakony erdőrengetege méretlenül adta kemencéinek a fát...*

Az utánzás művészetével kezdődött

...Az *Esterházyak* létesítették, de *Fischer* Mór alapította, a *»magyar Palissy«*, aki művészetével megteremtette a magyar porcelláncsodát. (Volt idő, amikor többet beszéltek munkáiról, mint Sévres, vagy a kínai műhelyek aranyértékű kincseiről). Első művészi érdeme neki is, munkásainak is az volt, hogy *megkülönböztethetetlenül pótolni voltak képesek királyok, főurak porcellánkincseinek — eltört darabjait.* Van egy történet egy drága kínai vázáról. *Fischer* megcsinálta a mását, *saját gazdája lebecsülte, rossz utánzatnak tartotta az eredetit.* Száz esztendőn keresztül tüzvészek, beomlások, anyagi katasztrófák, széthúzás, per, veszekedések vonulnak Herend történelmén, akár egy családén, vagy nemzetén. De minden csapást és viszályt kibirt a herendi porcellánkincs és *ma erősebben tartja világhírnevét, mint valaha.* Kétszázötven ritkatudású szakmunkás, negyven tisztviselő szinte megállás nélkül dolgozik, hogy a rendeléseknek eleget tehessenek a világ minden tájára.

Mint a gyémántcsiszolás...

Nemcsak a mintája, hanem a gyártása is »drága« Herendnek, hiszen *a porcellánkészítés nehézségben fölér a gyémántcsiszolással.* Ahogyan maga a természet sem varázsol minden gyémántot legtisztább tüzüvé, ugyanúgy a porcellángyártásnak még ma, száz esztendő multán is *vannak ki nem tapasztalható rejtélyei, pedig tudomány, művészet, tapasztalat, szakértelem, megfigyelés együtt teremti a tökéleteset.* Forgalomba csak hibátlan és tökéletes darabok kerülnek, de csak úgy, hogy előbb kiselejtezik a nemsikerülteket és pontról pontra megtartják a szinte ritusszerű készítési parancsokat:

A kaolinos, földpátos, kvarcos porcellánmasszát összeőrlik, majd bonyolult úton minden nem oda tartozótól kimosák. Összegyúrják, nedvét kinyomják, átverdesik, vagdalják, *a legkisebb levegőbúborékot is kiszorítják belőle és a masszát végül majd egy esztendőre eltesznek érni, pihenni.*

Gépkorongon, vagy kézinyomogatással finom gipszformákon formázzák a porcellántárgyakat, de úgy, hogy minden azonos darab nemcsak kivitelre, hanem *milliméternyi súlyra is ugyanaz.* A mintázott massza hihetetlen gyorsan szárad. Égetőformákba teszik és az emeletmagas felsőkemencében *900—1000 fokon még a kémiailag lekötött nedvességet is kiégetik belőle.* Most merítik a mázba és a szivacsszáraz porcellán szemláttára issza pórusaiba a mázlevet. Újból samottformába teszik és másodszorra 1400 fok körüli izzásban égetik. A festés lehet mázalatti, vagy mázfeletti, ehhez képest *háromszor, még négyszer is égetik a porcellánt.*

Égetés

Az égetésnél van a »gyémánttitok«. Hajszálra egyforma, hasogatott, vékony, száraz fával ötoldalt fűtik egyszerre, egyformán a kemencét. Mindent pontosan megtartanak és — *mégis sokszor deformálódik színben, alakban a porcellán.* Vannak formák, alakzatok, amelyeket a kemence aljába, jobbfelébe vagy tetejébe legjobb tenni, ha más helyre teszi — *nem sikerül.* Miért? *Ma sem tudni.*

Az ecset művészei

Herendet a porcellán anyaga mellett elsősorban *a kézifestés tette naggyá.*

Itt fest még a hatvanötesztendős *Schindler* Antal, a gyár aranyérmes festője, 1886 óta festegeti a rózsaszín, meg kék virágokat, a leheletfinom, dús aranyazásokat.

— Jó-e még a látó?

— Az igen, — feleli — *még ma is úgy látok vele, mint negyven esztendővel ezelőtt.*

Több szó nem esik. Minek? Minden szónál többet mond az öreg ecsetje, tolla, keze. *Lassan, remekmunkásan föstöget* és — gondolom — nyugodt, hogy tudományát hibátlanul tudják az utánakövetkezett fiatalok is. Azok iskolautáni korukban *külön iskolateremben tanulnak, külön porcellánfestő tanító oktatja őket.* Valósággal beléjük ivódott ez a munka és hiába mennének szét a világba, vissza kell térniök tudományukkal Herendre. *Csak ebben a százesztendős vén porcellángyártóvárban vannak otthon.*

Nézem az egyik, harmadik hete tanuló festőgyereket, már pusztán kézzel *hibátlan, egyre kecsesebbedő köröket ir és bele virágos, leveles díszt.* Egy másik árnyékolt rózsát fest papírra, de úgy, hogy — *a hibátlan rózsa porcellán.*

A szinte cukorfinom herendi rózsákat, leveleket kézzel gyurogatják, mintázzák az asszonyok, lányok olajos falapon. Ugy formázódik a finomszirmú rózsa a kezük alatt, hogy *szinte rámondaná az ember, hogy milyen fajta, milyen illata van.*

A legnevesebb magyar *szobrászművészek* legismertebb szobrait mind-mind megörökítik porcellánban. De van házi művészük is, *Lőrincz* István a neve, fiatal művész még. Talán ő ismeri legjobban a porcellánt, *van egy álló, alig arasznyi aktja.* A gyönyörű kis *porcellán-Vénusz*-nak szintén ki kell állnia az ezerfokos hőséget és aztán *Johannesburgtól NewYorkig ott lesz minden porcellángyüjteményben.*

10—12.000 vendég

Herend tisztán megőrizte a porcellán ősiségét, a modernség csak frissítőnek keveredett vele. Vagy tizenötezer mintája van Herendnek és annyira nevezetesség már, hogy *évente 10—12.000 látogatója van.* Hat tisztviselőt tartanak csak idegenvezetésre. Hasas vendégkönyveik sorratelnek híres-neves emberek és köznapi látogatók aláírásával.

Lelke van a porcellánnak, kényes, csak tiszta szándékot tűrő anyag. Rengeteg szépséget lehet vele, rajta kifejezni, megőrizni évszázadokra, pedig van egy — szinte ösztönszerűen védekező tulajdonsága: égetésnél összezsugorodik. *Egyhatodával lesz kisebb.* A mintázás, kifestés arányainál be kell számítani ezt a zsugorodást is. *A tiszta művészet és a porcellán kényes anyaga még igy is megtalálják a harmóniát, amelynek száz éve hirdetője világszerte a magyar Herend.*

Raczkó Lajos

SPORT

Befejezés előtt a BBTE új sporttelepe

Buda képéhez tartozott évtizedekig *a BBTE szenateri sporttelepe.* Nyaron ott teniszeztek, télen ott korcsolyáztak a budai úricsaládok tagjai.

Tavaly a *város visszavette a BBTE-től a szenateri területet,* amelyre városrendezési és középitkezési szempontból volt szüksége és *a BBTE-nek új területet adott a Pasaréti út elején,* az Uj Szent János kórházzal szemben.

Tavasszal kezdték el az épitkezést, — a sporttelepet *Mattyók* Aladár, a híres sporttelepitő, a klubházat *Koronzay* Vilmos müépitész tervei szerint — s ma már odáig jutottak, hogy azt mondhatjuk, hogy a *teniszpályákon* kivül *már teljesen készen áll az uj atletikai pálya is.*

Akár már ma is megtarthatnák az uj salakon az első tréningeket a BBTE atlétái. Miután azonban az atletikai idénynek már vége van, úgy határoztak a BBTE-ben, hogy *csak tavasszal kezdik majd a tréningeket az uj pályán.*

Az atlétikai pályával kapcsolatosan egy örvendetes dolgot kell leszegezni: *a nehéz év alatt,* amig a BBTE-nek nem volt pályája és az egyetemi atléták vendégei voltak a Lágymányosom, *egyetlen atléta sem lett hűtlen a budaiak kék-vörös színéhez.*

Magán a sporttelepen természetesen még *tovább folynak részben az épitkezési, részben a berendezési munkálatok.* Ha a pálya talaja leülepszik, *be fogják gyepesiteni.* A klubház öltöző és fürdőrésze *május elsejére lesz kész,* ügyhogy semmi akadálya nincs a tréningek folytatásának.

Az atlétikai pálya egyébként *kerek 400 méter* hosszú, ügyhogy végre a belsejében akár *egy futballpálya is elfér.* Miután azonban a BBTE a labdarúgást nem vette fel müsorába, *az uj pályán csak gyephokki-mérkőzéseket fognak játszani,* mig a két kanyarban egy-egy *kosárlabda pálya* lesz.

És mi lesz a *jéggel?* Az idén természetesen a jó budai közönségnek másutt kell korcsolyáznia, *jövőre azonban újra felöntik az atlétikai és teniszpályák területét,* miként évtizedeken keresztül.

A NEMZETI

proficsapatának feloszlása labdarúgósportunk komoly veszteségét jelenti. Épp olyan komoly veszteség ez, mint volt a nyáron a Phöbusé.

A Nemzeti nem volt üzleti vállalkozás, sőt — ezt bátran lehet mondani — nagyon rossz üzlet volt. Igazi angol szellemü sportáldozatkészség tartotta fenn ezt a proficsapatot, amelynek mindig amatőr volt a szelleme. Kint a pályán pedig derekasan, sportszerűen, stilusosan küzdött mindig. Középcsapat létére is sokszor az élcsoportba került, megelőzve anyagilag sokkal megalapozottabb együtteseket.

A Nemzeti feloszlott, de fenmarad az NSC, az amatőrklub — ezzel vigasztalták a bánkódó Nemzeti hiveket. Ez igaz, lehet a sportért dolgozni szerényebb keretekben is.

A Nemzeti »halálakor« azonban fel kell hivni a labdarúgósport mai vezetőinek figyelmét: meg kell állitani ezt a veszedelmes feloszlási folyamatot. Hónuk alá kell nyulni a még meglévő profialakulatoknak, ha szükség van rájuk!

RÖVID HIREK

A Magyar Vizipóló Kupa mérkőzéseit szombaton és vasárnap kezdik vizipóló csapataink. Szombaton a *MAC* játszik a *III. kerülettel,* vasárnap pedig a *BEAC—FTC, BSE—MTK, NSC—UTE* mérkőzések kerülnek sorra.

Megkezdődik a kosárlabda bajnokság a MASz rendezésében. Szombaton a Műegyetemen játsszák az első fordulót délután 6 órai kezdettel. A sorsolás: *Beszkár—BBTE, BEAC—MAFC, Cserkészek—TFSC, MAC—VAC.*

A FERENCVÁROS ÚTJA AZ ELSŐ HELYTŐL A NEGYEDIKIG

Az őszi futballidény első három fordulóját a *Ferencváros* idegenben játszotta le, mégis megnyerte mind a hármat. Megnyerte első otthoni mérkőzését is.

Október 8-án igy állott a futballbajnokság: Ferencváros 8, Elektromosok 6, Ujpest és Kispest 5—5, Szeged, Haladás, Hungária és Nemzeti 4—4 pont.

Ezután jött a Toldi-ügy, jött más egyéb ügy, jöttek a hibásabbnál hibásabb csapatösszeállítások.

Október végére már pontra fogyott a Ferencváros előnye, mikor a csapat első vereségét szenvedte a Szürketaxi ellen.

Október 29-én igy állott a bajnokság: Ferencváros 10, Szeged 9, Kispest és Ujpest 8—8, Hungária és Törekvés 7—7, Haladás és Elektromosok 6—6 pont.

Ezután jött *az októbervégi—novembereleji három mérkőzés nyolc napon belül* s itt *a Ferencváros újabb vereséget szenvedett,* a Bocskai verte meg. Most már elvesztette a Ferencváros egy pont előnyét is és *egyenlő pontszáma lett a Kispesttel,* amellyel szemben október elején még három ponttal vezetett.

November 5-én: Kispest és Ferencváros 12—12, Hungária és Szeged 11—11, Ujpest és Törekvés 10—10 pont.

A Ferencváros *még ebből az újabb leckéből sem tanult,* nagy hibákat csináltak az összeállításban, a védelemben épúgy, mint a fedezetsorban, főként azonban a csatársorban. *Következett a Kispest elleni »bajnoki döntő«* most vasárnap és *a Ferencváros 2:1-re kikapott.* A Ferencváros ezzel a harmadik vereséggel *a negyedik helyre esett vissza:*

1. Kispest 16, 2. Ujpest és Szeged 15—15, 4. Ferencváros 14, 5. Hungária 13 pont.

Az ilyen állandó visszaesésnek *komoly okai* vannak és erre végre nem csak a kritikának, hanem magának a Ferencvárosnak is rá kell jönnie. Igaz, hogy a Ferencvárosban *történtek sérülések, több játékost szolgálati beosztása akadályozott a tréningben* és a játékban, de olyan nagy csapatnál, mint a Ferencváros, ezek az indokok egy kissé sántítanak. Mert *az Ujpestnek még több volt a sérültje,* mégis az élen tudott maradni s volt olyan csapat, amelynek fele játékosgárdáját akadályozta a szolgálata (Bocskai), de *sikerült a parlagon heverő játékosanyagból kitünően pótolnia a veszteséget.*

Meg kell állapitani, hogy *a Ferencvárosban baj van az utánpótlással.* A kitünő játékosok egész sorát engedték el, *a veszteségeket nem pótolták idejében és jól.* Hogy csak egy példát említsünk: *a Franciaországból és Svájcból hazatért rutinos nemzetközi játékosanyagból egyet sem szerzett meg a Ferencváros* s nem kapott a Phöbus feloszlott csapatából sem játékost, úgy mint azt az Ujpest, Hungária, sőt — a Bocskai tette.

De még *a meglévő anyaggal is rosszul gazdálkodik a Ferencváros.* Nem hisszük, hogy az a kapkodás, ami például a kapuskérdésben tapasztalható volt, hasznára vált volna a Ferencvárosnak. Az pedig, hogy *eltért a hagyományoktól és észjátékos helyett tankra bizta a támadósor irányitását, egyenesen katasztrofális hatású volt.* Az sem történt még meg a Ferencvárosban, hogy *bajnoki döntőn olyan ujoncot* állított volna be a csapatába, mint *Berényi,* akinek a balszélsőjáték igazán nem volt előkészítés a balösszekötő játékra.

A Ferencváros lefelé tartó útja *talán felrázza a Ferencváros vezetőségét.* A Ferencváros olyan értéke a magyar labdarúgósportnak, amelynek *a lejtőn való megindulása magával ránthatja az egész labdarúgósportot.* Ezt mindenkinek kötelessége megállitani. **(dr. f. j.)**

Vasárnap rendezik az ifjúsági birkózó bajnokságokat, amelyre a fővárosból és a vidékről eddig több mint száz nevezést küldtek a birkózó szövetséghez.

Nagy hadgyakorlatot tart a szovjetflotta a Finn-öbölben

Róma, november 28. *(MTI)* A Messaggero helsinki távirata szerint Finnország lakossága nyugodtan várja a helyzet alakulását. Mindamellett a közvéleményben mély benyomást keltettek azok a támadások, amelyeket Szovjet-Oroszország Finnország ellen intéz. A finn lapok hangoztatják, hogy ezekre a támadásokra a finn hadsereg egyáltalában nem adott okot és az oroszok által felhozott határincidensek nem történtek meg. Jó volna, — írják a finn lapok — hogyha orosz részről is hasonló gyorsasággal folytatnák le a vizsgálatot, hogy megállapítsák, hogy az egész ügy félreértésen alapul.

Tallinból egyébként azt jelentik, hogy Szovjet-Oroszország fokozta katonai tevékenységét. Kronstadtban és az egész Finn-öböl mentén elsötétítési gyakorlatokat tartottak. A Balti-tengeren állomásozó szovjet hajóhad gyakorlatokat végez nyilván abból a célból, hogy kipróbálja a kronstadti tengeri támaszpont és az új lettországi és észtországi támaszpontok közötti együttműködést. Finnországban mindezeket az intézkedéseket megfélemlítő lépésnek tartják.

A Popolo di Roma ma reggeli jelentése szerint az egész szovjetflotta újból kifutott a leningrádi kikötőből. a finn öböl felé véve útját...

Mit akar a Kreml?

Moszkva, november 28. A moszkvai sajtó ma reggel nem említi a finn-orosz határincidenst és nem foglalkozik a finn kormány válaszával sem. A Német Távirati Iroda jelentése szerint Moszkvában az a meggyőződés került felszínre, hogy a Kreml is mérlegeli azokat az intézkedéseket, amelyeket a konfliktusnak ebben a döntő szakaszában tenni kíván. *(MTI)*

Riadókészültségben Moszkva helyőrsége

Helsinki, november 28. *(Havas.)* A Reuter-iroda jelenti: Merecskov tábornok, a leningradi hadtestparancsnok a szabadságolásokat beszüntette és parancsot adott, hogy valamennyi tiszt és közlegény huszonnégy órán belül jelentkezzék csapattesténél. *(MTI)*

Német békítő lépés Moszkvában és Helsinkiben

Kopenhága, november 28. *(NST)* A *Politiken* feltűnéstkeltő tudósítása szerint *német részről* hétfőn lépést tettek *Helsinkiben* és *Moszkvában* és értésére adták úgy a *finn*, mint a *szovjetkormánynak*, hogy a *legnagyobb jelentőséget* tulajdonítják az *orosz-finn viszály békés elintézésének* és mindenképpen szivesen látnák, ha ez a békés elintézés hamarosan bekövetkezne.

A *National Tidende* berlini tudósítója német kormánykörökből szerzett értesülések alapján *cáfolja* azokat az állításokat, hogy Oroszország most már egyáltalán nem törődik Németországgal és Moszkva nem is tartja érdemesnek tájékoztatni a német kormányt külpolitikai terveiről. Illetékes német helyen kijelentették a *National Tidende* berlini tudósítója előtt, hogy a szovjetkormány az orosz-finn határviszály minden mozzanatáról *állandóan tájékoztatja* Németországot.

Moszkvában átnyujtották a finn választ

Helsinki, november 28. A finn kormány annak ellenére, hogy a hivatalos vizsgálat kimutatta: finn részről *nem érhette* tüzérségi tűz a karéliai határon állomásozó szovjetcsapatokat, *Koskinen* moszkvai finn követ útján mára virradó éjjel *válaszjegyzéket* nyujtott át a Kremlben, amely szerint Finnország *hajlandó* a szovjet részéről követelt csapatvisszavonások ügyében *tárgyalásokba bocsátkozni*, azonban csak olyan értelemben, hogy »*mindkét oldalról vonják vissza* bizonyos távolságra a felvonult haderőket.«

A reggeli finn sajtó »*ideghábor*ú*nak*« nevezi az oroszok újabb kísérletét, hogy Finnország belügyeibe avatkozzanak és a *Hufvudstädbladet* különös engedékenységnak tartja, hogy a helsinki kormány a *kölcsönösség feltételezésével* beleegyezett az esetleges csapatvisszavonásba.

Mannerheim tábornagy, a finn védelmitanács elnöke különben kijelentette, hogy a mainilai incidens *csakis tévedésből származhat.* »A határ mentén — állapította meg *Mannerheim* tábornagy — csupán tábori tüzérséget helyeztünk el, azt is azonban a *szovjethatártól mintegy 25 kilométer* távolságban. *Nehéz tüzérségünk* meg pláne *50 kilométerre áll* a határtól.«

A finn hivatalos világ figyelmét azonban nem kerüli el az a tény sem, hogy a moszkvai rádió hétfő estétől fogva *először izgat finn nyelven* adásaiban a helsinki kormány vezető személyiségei ellen. Moszkva békebontással vádolja — különösen a finn miniszterelnököt — akinek szovjetellenes politikájához magának a finn népnek nincs köze.. A finn lapok *visszautasítják* ezt a beállítást.

Lord Halifax fogadta a londoni szovjet nagykövetet

London, november 28. (NST) Lord Halifax fogadta Majszki szovjet nagykövetet és lapjelentések szerint közölte vele, hogy Anglia meg akarja őrizni pártatlanságát a finn-orosz viszályban. Az angol kormány reméli, hogy a viszályt békés tárgyalások útján sikerül rendezni. Majszki szovjetnagykövet, hír szerint, kijelentette, hogy a további fejlemények kizárólag a finn kormánytól függnek. A finn kormány kihívó magatartást tanusított a szovjettel szemben, amikor már a tárgyalások megkezdésekor hét hadosztályt mozgósított, melyeket a szovjethatáron vont össze és hogy Helsinkit kiürítette.

A szerkesztésért felelős:
DR. SZVATKÓ PÁL
főszerkesztő
Szerkesztő: DARVAS JÁNOS
Felelős kiadó: DIETZGEN GÁBOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII. kerület, Rákóczi-út 54. szám
Telefonszám: *145-559, *146-419
Megjelenik naponta
Előfizetési ár egy hóra 2.— pengő
Jegypénztár, hirdetési, előfizetési, utazási és könyvosztály: VII. kerület, Erzsébet-körút 18–20
KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

„A föld az az alap, amelyre az ország boldogulását fel kell építeni"

Teleki földművelésügyi minisztert ünnepelte a TESz

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége gróf *Teleki* Mihály földmívelésügyi miniszter tiszteletére társasvacsorát rendezett. A vacsorán a TESz nevében *Uzdóczy Zadravecz* István országos ügyvezető elnök köszöntötte a minisztert.

Gróf *Teleki* Mihály válaszában részletesen foglalkozott a földbirtokpolitikai javaslattal, amely *a magyar parasztság megerősödését szolgálta.* Hangoztatta, hogy a mult tanulsága szerint nem kell attól félni, hogy a javaslat folytán sok mezőgazdasági cseléd kenyerét vesztené.

— A létkérdés, — folytatta — hogy Magyarországon *minél több önálló magyar kisegzisztencia keletkezzék.* Az egészséges földbirtokpolitikának a földkérdés megoldása mellett gondoskodni kell a *termelés, értékesítés* és a *mezőgazdasági hitel* kérdéseinek szabályozásáról is.

Agrárvonatkozásban foglalkozott ezután *külkereskedelmünk* időszerű kérdéseivel, majd így fejezte be beszédét.

— Felfogásom szerint *a föld az az alap, amelyre az ország boldogulását fel kell építeni.*

A miniszter után vitéz *Endre* László alispán szólalt fel és rámutatott arra, hogy a földet első sorban azok kezéből kell elvenni, akik arra nem érdemesek és azoknak kell juttatni, akik *szeretik, meg tudják művelni.*

Ezután vitéz *Imrédy* Béla nyugalmazott miniszterelnök mondott beszédet, amelyben kiemelte a szociálpolitika fontosságát.

— Közigazgatás és társadalom — mondotta — együtt dolgozva, teremthet jó szociálpolitikát, ezért *szociális hálózat kiépítésére van szükség.*

Lengyel összeesküvést lepleztek le Vilnában

600 letartóztatás

Stockholm, november 28. *(NST)* **Valamennyi svéd lap feltűnő formában jelenti, hogy Vilnában lengyel államcsinyt hiusítottak meg. A lapok kaunasi tudósításai szerint a Litvániához csatolt egykori lengyel városban hétfőn este többszáz letartóztatás történt.**

A letartóztatottak legnagyobb része volt lengyel tisztek, akik letették az egyenruhát és diáknak iratkoztak be a vilnai egyetemre. A rendőrség házkutatást tartott az egyetem épületében s nagymennyiségű lőfegyvert és municiót foglalt le.

A diákokat leigazoltatták és megállapították, hogy a vilnai egyetemre beiratkozott kétezer diák közül mindössze négyszázan vilnai illetőségűek, míg a többiek Lengyelországból vándoroltak be, azzal a céllal, hogy megbuktassák a jelenlegi vilnai kormányzati rendszert. Ezek a lengyel egyetemi hallgatók szoros összeköttetést tartottak fenn a lengyel ifjúsági szervezetekkel.

A letartóztatottak száma, a svéd lapok szerint, már hatszáz fölött jár. A vilnai hatóságok lázasan nyomoznak. A letartóztatott lengyelek talán már a legközelebbi napokban bíróság elé kerülnek, amely nyilvános főtárgyaláson ítélkezik fölöttük.

Lemondott és Afrikába megy a vilnai érsek

Vilna, november 28. *(NST)* A *vilnai* érsek a Vatikán hozzájárulásával *lemondott hivataláról és Rómába utazik.* Hír szerint az érseket missziós tevékenységre *Afrikába* küldik. A litván csapatok *Vilnába* való bevonulása óta az érsek, aki a lengyel nemzeti irány radikális képviselője volt, *nem fejtett ki többé hivatalos tevékenységet*, azzal az indokolással, hogy *beteg.*

Női gépkocsivezetők a svájci hadseregben

Genf, november 28. *(MTI)* Az elmúlt vasárnap *Svájc* minden tájáról *háromszázötven* különböző korú *nő* vonult be a bázeli kaszárnyába tíznapos tanfolyamra. Ennek elvégzése után az egészségügyi csapatoknál *gépkocsivezetői* minőségben nyernek elhelyezést.

INGATLAN

BÉRHÁZ

JÓZSEF-KÖRUTNÁL háromemeletes, összkomfortos, erkélyes, gyönyörű lakásokkal, **hatvanezerért** eladó. **Prohászka.** Telefon: 133—806.

BUDÁN kétemeletes, adómentes, egyszobás, összkomfortos lakásokkal, **5130** jövedelemmel, **ötvenezerért** eladó. **Prohászka.** Telefon 133-806.

BUDA központjában adómentes, kettőemeletes **bérvilla**, háromszobás, összkomfortos lakásokkal, garázzsal, **60.000-ért** kedvező feltételekkel. **Prohászkánál, Mária-utca 22.**

HORTHY-KÖRTÉRNÉL nagyforgalmú vendéglősház, modern bérlakásokkal, harmincéves adómentes, 5100 alacsonybérű jövedelemmel, 50.000-ért, 20.000-rel átvehető **Dr. Hegyi.** 139-683.

ADÓMENTES sarokbérház, utcai komfortos lakásokkal, tizenegyezer jövedelemmel, kilencvenháromezerért eladó Szöllősy. Dob-utca 52. I. 1.

HÁROMEMELETES, hatalmas utcai frontú, huszonháromezer jövedelmű bérház százezerért, esetleg 80% hetvenhétezerért megvehető. Szöllősy, Dob-utca 52. I. 1.

DUNAI luxusbérvilla. 10.000 hozammal 120.000. — Krisztinában sarokbérpalota 21.000 hozammal 120.000. Knapik. 349-806 Bérház részt [illegible] veszek!

CSALÁDIHÁZ

CSALÁDIHÁZ Thököly-útnál, adómentes, összkomfortos három lakással, üzlettel, adómentes, 2700 bérhozadékkal 26.500-ért eladó. Stern, Baross-utca negyvennégy. Tel.: 134-840.

VILLA

BUDÁN, elit helyen, adómentes, 1×4, 3×2 komfortos **bérvilla,** 65.000-ért. Szajka. 259-122. Telkek alkalmi áron!

PESTKÖRNYÉKI prima, alápincézett, modern, emeletes, komfortos villa, átvállalható teherrel 22.000. — Családiházakban, kisbirtokokban választék. Zsiday. József-körút 55—57.

PASARÉTI-UTNÁL ötszobás, hallos, összkomfortos, adómentes, díszkerttel, harminchatezerért eladó. Stern, Baross-utca negyvennégy. Telefon: 134-840

VILLA Horthy-körtérnél háromszor kettőszobás összkomfortos lakásokkal, 280 négyszögöl díszkerttel 8% nettóhozadékra negyvenkettőezerért eladó. Stern, Baross-utca negyvennégy. Telefon: 134-840

VILLA Gellérthegynél egyszer háromszobás, kettőször egyszobás, összkomfortos lakásokkal díszkerttel adómentes harmincötezerért eladó Telefon 134-840 Stern, Baross-utca negyvennégy

TELEK

LENKE-TÉRI bérháztelek, sürgősen, 12.000. Üzemház-, villatelek, ikertárssal. **Szajka. 259-122.**

TAMÁS-UTCA 33., háromszázas villatelkem, termő gyümölcsössel, autobuszmegállónál, teljesen sima, gyönyörű villák közt, sürgősen eladó. **Dr. Hegyi. Telefon** 139-683.

PRIMA: Thököly és Gyarmat ucca közötti délkeleti telkek 135-től. 188 négyszögölesek. Mexikói úti 180 négyszögöles építkezési engedéllyel 14.500 pengőért Kizárólagos megbízott: **Wolfné. Thököly út 104. T. 499—903.**

DÉLIFEKVESŰ telek gyümölcsössel azonnal eladó: **Csillaghegy. Pálffy utca 6—8.**

ÜZEMHÁZ

ÜZEMHÁZ, Horthy-körtérnél, adómentes, emeletes, 240 m² munkaterülettel, 38.000. **Szajka.** 259-122.

TÁRS

TŐKÉVEL rendelkező üzletember társat keresek bevezetett ügynöki irodához »Komoly kereseti lehetőség 5956« jeligére főkiadóba.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

Schindler Antal

Kőfarago

1821. Kolozsvár.

Laid

Schindler Mihály

csonagjában

Schindler Karl

1726. jun. 2.

Schindler Karl Kunstmeister

(Wassermaschinen u. Ingenieur-Instrumente im Banat.)

Barótí, Adattár V–IX. 409.

Herzog

KÖNYVNYOMDA
SZÉKELYUDVARHELY.

Schindler Mihály

1821 ben Kolozsvárt lakott
ő készítette Schindler Antal-
lal egyitt annak at emlék
oszlopnak Kofaragói mikáit, melyet Ko-
lozsvár közönsége I Ferenc csá-
szár látogatására emlékére (1822–1831 ig mondott)
emelletett. A szobor 1831 ben
készült el, s okt. 4 én ünnepiesen
felavattatott – A mikáton
mar 1822 hozzáfogtak.

Jakab Elek. Kolozsvár tör-
ténete. Bp. 1888. III 714 és kör.
ll.

M.D.K.

SCHINDELMEYR, Karl Robert

Lásd Schindelmeyer

SCHINDER, Karl, pozsonyi kőművesegéd

K. SCH., Maurergesell, 7 éves lánya meghalt. (1807, 641l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Schinder Janos
puskaminves
1628
Kassa
l.
Arch. Ert
1911. 210. l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe,
gitimizmus lánglelkű apostola: Grige
királyság megváltó eszméjének. És
nyugalmat, békét, becsületes demokr

Ezért fordulok barátaimhoz, h
lakozzanak hatalmas, lelkes táborun
igaz ügyet, harcoltam a főváros auto
sok ezer embertársamon, joggal ké
harcolni az elnyomatás veszedelme e

És kérek mindenkit, akit közös

nek semmit, amig igazolt ember
Griger Miklós és az én nevem

Budapest, 1935 március havá

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Schindler osztrák festő

Pesti Hirlap. 1881. aug. 12.

Szana Tamás: Egy magyar festő Bécsben

Festészet.

Huszár, fest. Schindler.

Pesti Hirlap. 1841. 53. sz. 447-48. l.

MDK

Schindler

asztalosmester

a tengelici kurián végzett asztalosmunkákat 1820-jan 21 -én kelt Pollack levél szerint.

427.o.

ZÁDOR ANNA: Pollack Mihály. Bp. 1960.

M. D. K.

SCHINDLER Mátyás asztalosmester

Locsnán, polg. jog. 1799

Vogel vála készíti mesterremekének műhely rajzát 1802

Z. S. Vogel 154, 192

SCHINDLER pesti asztalos

1820-ban az épület teljes berendezését készíti (épületasztalos munkák)

SZENTES András: A Csapó-kuria és a Szekszárdi Képtár. Szekszárd : Wosinsky Mór Megyei Muzeum, 1991 5.p.skk.

MDK

Schindler

A megsebesült katona, of.

Ernst Muzeum aukciói. XXIX. 53.1.

M. D. K.

SCHINDLER festő

1773-ban a komáromi jezsuita t.-ban dolgozik

Garas XVIII. n. 248. l.

Schindler

grafikus

lásd

Dunántuli Szemle

1941. 157. l.

(Estratto dagli Atti della Reale Accademia delle Scienze di Torino, Vol. XI. Adunanza del 9. Aprile 1876)

1. – 38. M.

2 pelt.

Torino
Stamperia Reale
1876

Schindler

grafikus

lásd

a

Kolbkártyaf.

Hollán Ferenc

alkalmazásában

188/1915. M. O. B. szhoz.

Nagyméltóságú

A Müemlékek Országo
hó 29-én kelt fenti sz
tát, a levelező tagga
szóló okmányt s a

Schindler

l.

Lykanemzromantika

46 l.

Schindler MDK

kártyafestő

Kolb Jenő: A Kőszegi Muzeum régi kártyái.
Szombathely, 1941. 9.o.

MDK

Schindler

Széchenyi István mellképe, litogr. - Clarot Sándor, Kinsle és Schindler után

Széchenyi István mellképe. Hasznos Mulatságok 1835. II. 81.

Schindler

Ltáb. III. 89

IV. 105, 131

[redacted]

Schindler

l.

LykaMagyműI800-50

217,344.l.

6.

7.

~~Giergl István~~

K

~~Hoschek~~

Schindler

Terts E. és társa

Wesp. Antal

kártyafestik

l.

Kolb Jenő

A Kőszegi Muzeum
régi kártyái
Szombathely, 1941
q. l.

rmüvészet.	.20
	.20
A Magyar Advent temploma arany-önyve. Bp. 1935.	1.-
a Szépmüvészeti Muzeumban.	.80
gresszus értesitője. Bp.1928.	1.-
ét köt.	2.-
terségek. Bp. 1913.	.60
	1.50
metése. Magyarázó hármas képéhez.	—.60
ír helyeinkért.	—.60
datok Firenze és ...ális kapcsolatainak	—.20

Schindler rajzoló.

Allgem. Handlungszeitung. 1835. aug. 5.
244. l.

Schindler festö.

Pesti Hirlap.1841.53.sz.447-48.l.

Schindler Mátyás, Kőmivesmester,

1775. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1775, 51. sz.

Schindler Mátyás, Kőmívessegéd,

† 1789. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1789, 93. sz.

Schindlers Mátyás, kőművessegéd,

1773. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1773, 38. sz.

Schindler A.
Schmidt János
Schmutzer Jakab
Schreffl Anna
Szárnyay Antal
Szekely Bertalan
Tischler Antal
Tyroler József
Theer Porthen J. D.
Troch M.
Vassányi
Vidéki L.
Vizi István
Vizkeleti Béla
Walzel A. F.
Wellisch Lipót
Weinmann
Werfer Károly
Xantus János

Petrovics Arzén. Betűvoros mutatója az Omalos Képtár mutatójegyzetmenyének a Magyar Nemzeti Muzeumról átvett mutatójáról és kézrajzáról. III. Bp. 1901. 51, 52. l.

24—73. Divald graf. müint.

MDK

Schindler Albert, festöm.

Bucsulevél. Olf. Jelz.

Szerelmeslevél. " "

Árv. Közl. 1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 50.l.

MDK

Schindler Albert, festö

Szerelmeslevél. Jelzett. Olf.
Bucsulevél. " "

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt.4. rk.sz.

MDK

Schindler Albert

Búcsúlevél.Olajf. 60x44./Jelzett./
Szerelmeslevél.Olajf.60x44./Jelzett./

Arverési Közlöny,1936.2.sz. 50.l.

Schindler Albert

Bucsulevél, olaj
Szerelmeslevél, olaj

Árverési Közlöny. 1936. márc. 2.rend.sz.
5o l.

Schindler Anna

2 évfr.

8 hónap, jeles eredm.

Tanár Györgyi Kálmán

Sparrajziskola 1898

Tekintetes

„Európa" Kiadóhivatal,

Budapest V.,

Visegrádi u. 36

Schindler Antal

porcellanfestő

l. 1918-22-ig

főfestő

Ruzicska Herend

61. l.

tásnak a
esnek tart-
ltárassa-
alószinü-
k vannak;
multjára,
énetére.
ása után
ki felvé-
lyreálli-
tt az ép-
etek tovább-
ányulna, majd
ielégithetné.
b évre el-
et könnyebb
terhének

Schindler A

laid

Bm 1901 51.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

yezem:

.....

ıgy helyettesének
ása.

– Endrényi Imre, Szeged.

Schindler Aurél

1913/14 II.

Ferkèpzomfoisk`vk
129 l.

Schindler Emil MDK

Részlet a bécsi Praterből, olf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Schindler Emil Jacob
1842 - 1892

„Szikláz út" o. fa. 39x57 cm
J. l. b.: Schindler Védett. Mitvalbási ár: 40000 ft

BÁV 47.képaukció Bp.1978.december

BAV 47.Geburtstag

Schindler Antal

Keramikus

1886-ôta megszakitás.

mélkül dolgozik

Herenden.

Ôvod

Müvészet

1940-31-n. 21. l.

(Herend 100 éves.)

89/1942

Hivatkozással a Nm.M
kelt 74.951/1942.III. számu ir
keit a helyszinen felülvizsgál

A város műemlékei kö
érdemes védelemben részesiteni
lentősége miatt is. Városrende
vár falaknak izolálása és megf
a várat környező terek rendezé

Schindler Anna

jeles eredm.

Iparrajziskola 1899

Tanár Györgyi Kálmán

ES FIAI, SOPRONBAN.

K. und k. ung. Hoflieferanten

Allererste ungarische

Feuerlöschrequisiten-, Brunnen-,

Pumpen- und Maschinenfabrik,

Glocken- und Metallgiesserei.

Gegründet 1816.

R's SÖHNE, OEDENBURG.

MDK

Schindler Antal herendi mester +1947

A magy.porcelánipar remekei. Szabad Nép 1954. jan.11.

Schindler György

Sopron, 1772.

László

Fleischer Bécs 81. l.

ORSZÁGOS GÁRDONYI GÉZA IRODALMI TÁRSASÁG

BUDAPEST, a postabélyeg kelte.
62. POSTAFIÓK 243.

MÉLYEN TISZTELT URAM!

Gárdonyi Géza halálának 10-ik évfordulóján azzal a felhivással fordultunk mindazokhoz, akiket a Gárdonyi-könyvek olvasása az iró barátjává tett, hogy aláirásukkal egy

EZÜST BABÉRLEVÉLEN

fejezzékki a nagy iró iránt érzett hálájukat.

A sokszázezernyi levélből egy olyan fenséges emlékmüvet tervezünk a Gárdonyi Muzeumban, amelyhez hasonló a világ egyetlen iró-

Schindler Gyula

festő

László

Nemesvári. 12. l

Fig. 9. Ansicht des Pfeilergelenkes.

Maßstab 1 : 100

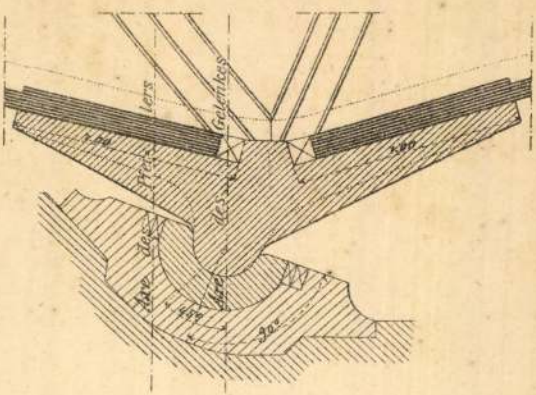

e) *EF.*

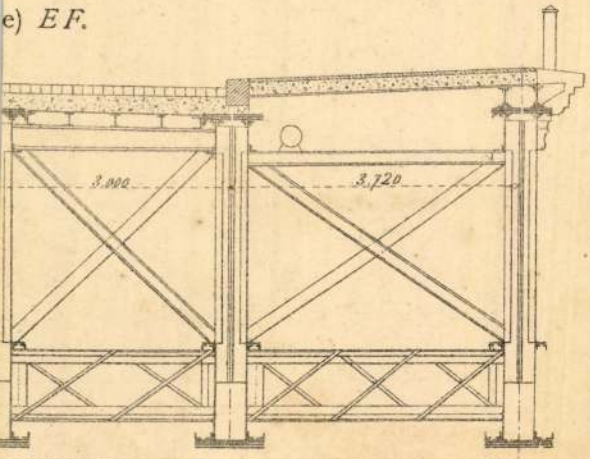

M.D.K.

Schindler István, keramikus

Festő a herand porcelángyárban. A kilencvenes években kénytelen máshol állást vállalni, a gyár hanyatlása m következtében. 183.o.

Hegedüs Gyuláné: Egy herendi müvezető emlékezései 183.o.

Folia Archaeologica. VI. 1954. Bp. Tankönyvkiadó Váll. Bp. 1954

Schindler István, [ ]

l.: fischer Mór

Könyv 7.: Egy vidéki ... 5.

Népszabadság. Bp. 1976. aug. 2.

Schindler János

puskaműves Kassán

1628. emlitve

o Kemo

272. l.

WODIANER F. ÉS FIAI
grafikai intézet
és kiadóvállalat rt., Budapest

Holzer

divatárúházában

Kossuth Lajos ucca 9.

Müvészi szobafestés
GRALITZER - nél
Erzsébet-körut 44.
Telefon 105-78

Perzsaszőnyegek legolcsóbban
STERNBERG-nél
DOB UCCA 24.
József 123-58 — TELEFON — József 123-59

Schindler János

kassai puskaművelő

1628.

l.

Arch. Ért. 1911. 210. l.

vagy válam

magyar puskaművesség

alatt.

Schindler János

esztergályos és puska-
csináló

Kassa 1628.

l.

Arch. Lib.

1901. 79. l.

Firenzei és umbriai Madonnái kevés vá
a beállitás,a komponálás sokkal vált
való a Louvreban őrzött "Madonna fáty
lemes,ritmikus vonalvezetés érvényesü
ránt.Behatóan foglalkozik a fény és á
tónust akar elérni.Az alakok monument
dell'Impannatan"/1514,Firenze,Pitti/
kával halmozták el.A pápa Róma müvész
megbizást tanitványaival végeztetett
nitványai.Ekkor már épitészettel is f
ren is,részt vett a Santa Maria del P
tésében is.A barnás vörös szinekben G
Kiegyensulyozott kompozició a "Madonn
A mozdulatok egymásba kapcsolódnak.Ne
marad.-- Egészen ujszerü kompoziciót
Mária a kis Jézussal a karján a felhő
gos glóriat fest,ami által plasztikus
s szépségét kiemeli.Spirituális elgon
galmazza meg,ami egészen ereueti.A fő
tan,átszellemülve nézik a felhőkön me
San Sisto rend számára készitette a M
Előbbi:Róma,Vatikán,1511./.L754-ben k
volt.Szintén spirituális,viziószerü e
köpenybe burkolt alakja,karján a kis
balra áll,ugyancsak a felhőkön Sixtus
térdel.Lent egy párkányra két kis ang
Jézus tekintetében valami ijedtség,te
Hiányzik az anya és gyermeke közötti
tek és angyalkák alakjával tökéletes
Rafael ezzel a transcendentális kompo
Tartalmi tekintetben haladóbb Michela

SCHINDLER, Johann, pozsonyi kőművesnyéd

J. SCH., Maurergesell, 5. hónapos fia meghalt. (1814, 284 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Schindler Joh.

Schindler Joh.

11516.

Horváth Mihály.

Balról társainak élén látjuk Horváth Mihályt, ki a társait körülvevő ellenségtől azokat az elvett ágyúkkal együtt megszabaditja. A háttér Győr vidéke, hol gyalog csapatok küzdenek. Felirata a kép alatt

balról: Michael Horváth Korporal vom Eisenburger Insurr. Kaval. Regmt... die erwähnte Abtheilung nebst den Kanonen aus dessen Händen rettete

jobbra: Horváth Mihály Vas Vármegyei Lovas Regementbéli Káplár a győri verekedéskor... az emlitett Huszár tsoportot a két ágyukkal egyetemben, az ellenségnek kezéből szerentsésen megszabaditotta.

alól balra: Joh. Schindler del.
jobbra: Jos. Boehm.
és legalól középütt: Pesth, bey Konrád Adolph Hartleben.

Szines rézmetszet, méretei 34.1:37.5 cm.

Szn. 24-911
204-911-7
Át. lelt. 4309.

Viselet. T. 392. B.

Zászlótartó.

A balra fordult lovon ülő zászlótartó vállra vetett mentével van ábrázolva és tarsolyján a monogramm F. I. Jelzése alól jobbra: Schindler.

Czeruzarajz, mér. 43.4: 30.6 cm.

Zsolna. T. 6316.

A háttért hegyek képezik, a melyeknek tövében a község házai közül a templomok bontakoznak ki, a folyón bárka kel át, az előtérben pedig balra a kikötött hajó közelében a tüz körül hárman állnak. Felirata:

Silein am Wagfluss

alól balra: Schindler del.
jobbra: Langer sc.

Rm., mér. a vk. 5 : 8.4 cm.

140-95.

Beczko T. 5186.

A középtérben emelkedő sziklán szemléljük a vár romjait. Tövében házak és templomok látszanak. A háttért hegyek képezik. A Vág innenső partján pedig egy földre heveredett pásztor őrzi négy darab szarvasmarháját. Felirata:

Betzco in Ungarn.

alól balra: Schindler del.
jobbra: J. Langer sc.

Rm., mér. a vk. 4.6 : 7.4 cm.

140-95.

11637.

Schindler:

Dr Rexa Pál.

Mellig van ábrázolva s fejét kissé jobbra fordítja. Gyér haja s körszakálla rövid, bajusza hosszú. Öltözete: ing álló gallérral, csokorra kötött keskeny nyakkendő, s egyelejű kabát oldalzsebbel. Telirata

a kép alatt aláirásának másakép: Dr Rexa Pál.

s alól jobbra: Schindler S.

Rézkarcz, magassága az alaknak 14·4 cm.

Lelt. n. 15481.

Szakl. 11-915

—·—

Aj. Kc 10.

Schindler, Johann Josef

1777–1836.

Jexto

l.

Vayer Szechenyi

106. l.

Schindler József festő M. D. U.
és kőrajzoló

mük. az 1840 es években.

Egyházi méltóságok címere
1841

Gerszi, A magy. kőrajz. 1960 198

Schindler József

18 evés

1827

Bècsi akadèmia
Ujhàzy

Karika, bronzkori II. 204.

Schindler József

az épitészet tanára

l.

Zelovich József mnegy

34. l.

T. 1892.

lap tollal és csokorral, felöltő
hasonló nyomott mintával; a más-
thonka és szoknya világoskék kel-
l. Felirata:

ÉPEI
ban.

estvéreknél Pesten 1864.
ői-divatterméből.

21.5 cm.

Schindler József

az épiteszet tanára

a tatai (?) piarista

gimnáziumban.

Emlitve

Bierbszerzetesek

255. l.

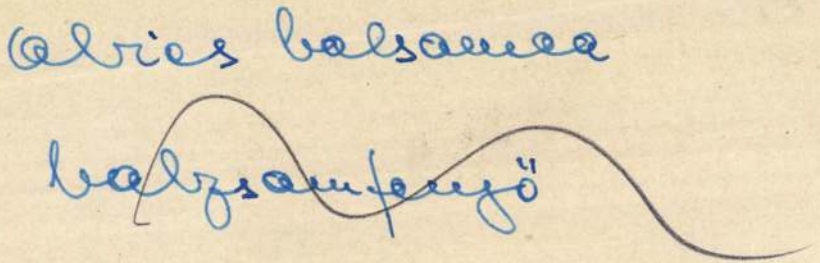

Schindler József

l.

Bierbéptört

247 l.

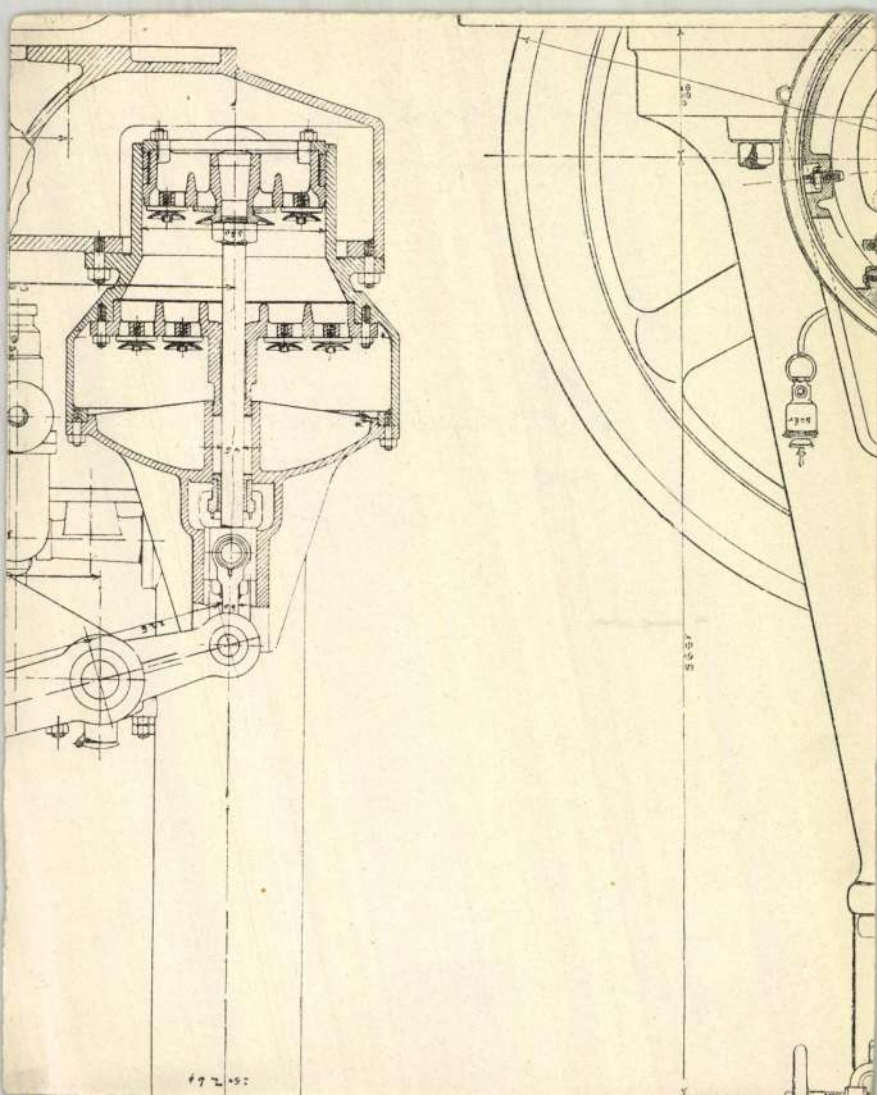

Schindler József, grafikus

Hasznos Mulatságok, 1835.II.81.

Széchenyi István mellképe.

SCHINDLER J.PROFERSOR, grafikus

A Soproni Muz.grafikai gyüjteményében kb.100 portré, sok Széchenyit ábrázoló.-Ezek jegyzéke:
4./.-Gróf Széchenyi István mellképe.
Allegoria Schindler J.Profersortól rajzolva.
Nyomd:Leycum és társa. ~~Einsle~~ nagy eredeti olajfestménye után.Litografirozva Clarot J.B-tól.
63.5+52 cm.-Előkép:Einsle. 166.old. v Einsle

DAVIDNÉ,ASZKROZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum Grafikai gyüjteményének története 157.old

ARRABONA,A xantus János Múzeum Évkönyve,Győr.1972, 14.sz.

Schindler József

tanitotta Tatán Révai Miklóst polgári építészetre és rajzra.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 század fordulóján.
Budapest, 1972

361

Schindler Károly

festő (magyar?)

1841, Bécsben

Az 1841. pesti mukiállításon a köv. képe.

Élelmet vivőhuszár. olaff.

Pesti mukiállítás. Honmúvész 1841. 404. l.

Schindler Károly

építési vállalkozó

Kalocsán az 1860-70-es

években.

Dercsényi József:

A kalocsai céhek

története.

Kalocsa, 1972.

11. l.

Ábel Leona (* 1872.–)

Angyalffy Eorsébet (* 1861.) Lé Ely

Lotz tan

Schindler Mátyás

pesti antalsó

1.

Tanulmányok Budapest II.

155. l – 157. l.

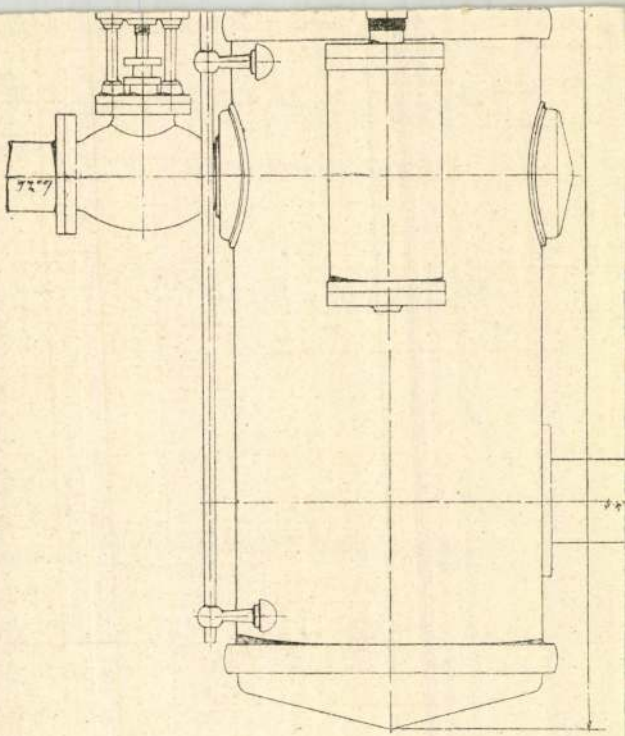

M. D. K.

SCHINDLER Kálegás asztalosmester

Z. S. Vogel 196. 197.

SCHINDLER MÁTYÁS, asztalosmester

Pesti asztalosmester volt 1828-ban.- Belvárosi lakos.-Helyrajzi szám: 642.-Segédek száma: 2.- Összeirási szám: 1564.- 45.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban
9.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

Pozsony. Schindler (Schindlers) Mátyás,
kőművesegéd, 1773., 1775.

Pressburger Zeitung
1773., 38. sz., 1775., 51. sz.

Pozsony. Schindler Mátyás, kőművesegéd,
+1789.

Pressburger Zeitung

1789, 93. sz.

Schindler Mátyás

asztalosmester
1789-ben ház telket vásá-
rolt a Fő (utóbb Deák
Ferenc) utcában

Pásztor Mihály

A szárötven éves
Lipótváros.
Bp. 1940. 40-l

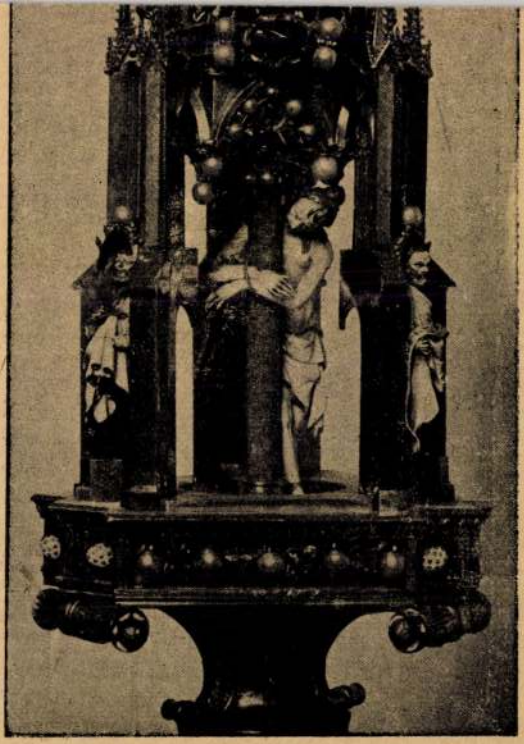

240. kép. *Mátyás király kálváriájának közepe.*

Schindler Mátyás

pesti asztalos

l.

Tanulmányok Bp

múltjából. VII. 53. l.

66. l.

könyvtártisztviselő hivatali kötelességtudása és magasabb erkölcsi érzéke mindenkor ellenőrzi.

TR. Z.

jelentése csak a folyóirat borítólapjának hátsó oldalán történt, úgyhogy könnyen elkerülhette a könyvtáros figyelmét) —, de vannak aztán olyan folyóiratok is, melyek előzetes bejelentés nélkül évenkint meg nem határozott mennyiségű pótfüzetet adnak ki. Ezekkel szemben a könyvtáros tanácstalanul áll, mert nem tudja ellenőrizni a teljességüket. Így aztán gyakran megesik, hogy a pótfüzet akkor fut be a könyvtárakba, amikor a folyóirat-évfolyamok már bekötve, helyrajzi számaikon vannak elhelyezve. Ekkor aztán nemcsak a katalóguscédulákat vagy bibliográfiai feljegyzéseket kell kijavítani, hanem a köteteket is szét kell szedni és újból köttetni, ami idő- és pénzveszteséggel jár.

Ezért kívánatos lenne, ha a folyóiratok szerkesztői nemcsak, hogy előre jeleznék, ha pótfüzetet akarnak kiadni, hanem ezen értesítésüket olyan feltűnő helyen is közölnék, mint például a belső címlap homlokírása, ahol az senkinek sem kerülhetné el a figyelmét. MOKCSAY JULIA.

K. L. úrnak. Könyvtár mint kaszinó. Nézzünk bátran szemébe a vádnak, ne térjünk ki előle. Minden könyvtár az, ha tudományos tisztviselői vannak és ha hivatása magaslatán áll. Tudományos kaszinó, amelyben a kártya, sakk és billiárd vonzereje nélkül is össze szoktak gyülekezni emberek, olvasni, kutatni, művelődni vágyó, tudományos kérdések iránt érdeklődő, cikket, értekezést, könyvet, lexikont író, statisztikát, bibliográfiát összeállító tudósok, írók és egyéb polgárok. Ma még messze vagyunk annak az

SCHINDLER, Mathias, pozsonyi kőműves-segéd

M. SCH., Maurergsell, 38 éves feleség meghalt. (1773, 38. szám, 4. l.)

—

U. az, 8 heti lánya meghalt. (1773, 41. szám, 4. l.)

—

U. az. 6 hónapos fia meghalt. (1775, 51. szám, 8. l.)

—

U. az, † 63 éves korában, Pozsony, 1789 nov. 10. (1789, 877. l.)

—

Preßburger Zeitung
(Jentsch)

Schindler Mihály

és Antal

Kolozsvári kőfarágók

1821

laid

Jakab Kolozsvár

III. 714. l.

715. l.

Üvegkosárka, áttört, XVIII. század.

Schindler Mihály
porcellanfestő

l.
Ságüvegenpár
419. l.

Schindler Miklós

német származású kőfaragómester és vállalt munkálatokat a gsibói Wesselényi kastélyban.

B. Nagy Margit: Renesznsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

1991

Id. Schindler Mihály

1813-14 Kolozsvár: ad faragott követ: 1815 előtt. Zsibó: Wesselényi kastély, kőfaragó munka. 1817: Kolozsvár: Teleki-Patali ház, köveket igazit és farag.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

32 l.

Id. Schindler Mihály

1803 előtt. Ujtorda, a ref. templom katedrája és úrasztala. 1803-1811: Kolozsvár: Toldalagi-Korda ház, a kőművesmunka egy része, erkélyoszlopok, ablak, ajtók.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

321 l.

Id. Schindler Mihály

1806: Koronka: Toldalagi kripta, tetején faragott urnával, egy kőkoporsó: 1811: előtt Kolozsvár: a Hid kapuhoz – kőfaragó munkát. 1812: Gyalakuta: a Lázár udvarházhoz posta-mens-köveket farag.

B. Nagy Margit: Renezász és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

321 l.

Schindler Mihály

müve: a Koronka-i református templom szószéke: fekete-fehér reprodukció (249 sz.)

Bj. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

240 f.

Id. Schindler Mihály

(+1821) Kőfaragó. 1800- és 1809-ben említik nevét. 1792-96: Kolozsvár, a Teleki palotán dolgozik. 1796: Gernyeszeg: kastély körül végez munkálatokat. 1799-1802: Kolozsvár, a Ref. Koll. kőfaragó munkáját végzi.

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970. 321 l.

Schindler Sándor

rézmetsző

1897 – 1900

Címzik

1930-88-1

Belgrad.

Ezen SECTIO XII. jelz
részleten BELGRAD térrajzát é
peit nyerjük Bonautza, Tzervi
CSOVINA, KASTOLATZ, Kolitz,
sekkel.

Rm., mér. a vk. 42.9:

140-9

Schindler Sándor,
rézmetszőnövendék
keresk. min.-től 400
k államsegély

Értimisk 1899/1900.
39. l.

Meghalt e
tanévben
u. o. 1900/1901. 18 l.

keresk. min.-től 400
k. államsegély
u. o. 23. l.

1 az arczélben ábrázolt és csaknem
eit karba téve tartja. Baretteje kék;
szemöldöke és szeme barna; kabátja
zik ki. Kissé hátrább a tengerpart
t kézzel nézi a kék sapkát és sár-
a körülötte ~~lévő~~ kosarakból kivett
engeren számos csolnak van
zelében hárman ~~vannak~~, mig a többiek,
vagy beszélgetnek. Jelzése a bal sa-

ül és

dolgoz

~~elhelyezés~~

3. számú előterjesztésre 1901. III.
0 koronán. (151/1901) Elszámoltatott

01: IX. 23-i 64907 sz. rendelet.

Schindler Sándor

50 frt államogály

Értimisk 1898/99. 34. l.

kereskr. ministeriumtól 200 frt.

u. o.

Fés
ér

~~1068. Ismeretlen művész.~~
A XIX. maradból.

Kund.

Mellig, ~~és~~ szembenéz
bajusza hosszu, szakálla l
~~szitott kucsmát,~~ zsinóros
és bal vállon átvetve, szi

mentén KUND. IIII. CAPITAN

~~Emelkedett pereme~~
~~és hátlapja sima.~~

Rezes ólomdomborm
20 K.-- Havas Emil ajándé

Schindler Sándor, rézkarcoló

Műv. és Kvt. Ért. IX. 119.

Schindler Sándor

Schindler Valér
Városligeti részlet, vizf.
Tabáni utcarész et, "
Központi vásárcsarnok, "

MAPE V.kiáll. N.Szal. 1916. nov. 22 l.

MDK

Schindler Valér

Városligeti részlet, vf.

Tabáni utcarészlet, vf.

Központi vásárcsarnok, vf.

MAPE 5. kiáll. N.Szal. 1916. nov. 22. 1.

Schindler Valér MDK

Városligeti részlet, vizf.
Tabáni utcarészlet, vizf.
Központi vásárcsarnok, vizf.

Magyar aquarellisták és Pasztellfestők
Egyesületének V. kiállitása.
Nemzeti Szalon 1916. nov.

MDK

Schindler Valér

Tájkép

A Gyüjtő 1918. 178.1.

Schindler Valér

— **Képkiállitás.** Schindler Valér festőművész, — aki *Körösfői Krisch* tanitványa volt — a Budai Szabad Polgári Kör dísztermében képkiállitást rendezett. Képei tarka szinekben, némi stilizáló törekvéssel, ügyes technikával adott aquarellek, amelyek legtöbbjének az omladozó Tabán a témája. Schindler Valér nem birkózik problémákkal, de szines kis festményei hangulatosan, egészségesen rögzitik meg Tabán festői már-már elmuló részleteit.

PH. 930. XII. 23.

Schindler Valér

* **Képkiállitás.** Nagyon érdekes, friss szinekben ragyogó kiállitást rendezett *Schindler* Valér, az ismertnevü festőművész a Budai Szabad Polgári Kör disztermében (I., Attila-körut 37., I. emelet, Szebeny Antal-tér sarok.) A művész, Körösfői Kriesch iskolájának kitünő neveltje, jobbára tabáni képeivel lépett a közönség elé. Pompás témaérzékkel kiválasztott, biztos tudással, könnyedén odavetett városrészletei igaz gyönyörüséget szereznek a nézőnek. A kiállitás, mely iránt már eddig is nagy érdeklődés mutatkozott, december 22-éig marad nyitva, megtekinthető délután 2—6-ig, vasár- és ünnepnapokon 11—6-ig.

M. 930 XII. 11.

M. 930. XII. 11.

Schindler Valér

festő

1909–1913

Címisk 1930.88.1

T. 5197.

és TAB 14 számozású térkép-
környékbeli városok látké-
, Zemlin, Borcsa, Pancsova,
MENDRIA és Kroczka jelölé-

6 cm.

Schindler Valér

részt vett a rebegényi templom falképeinek festésében. Bővebben lásd Diósy Antal alatt.

Érmiske 1914-15.

Schindler Zsigmond

pianista építész

XVIII. n

l

Tragor Vácmuvenci

33. l.

Vasmegye felső szakaszán, Magyarország határfolyója volt. Közel a Lapmás

Péter és Köpcsini Kapler János.

Az összeesküvés és III. Frigyesnek Németujvárott történt megkoronázása hírére, Mátyás sereget küldött Frigyes ellen és Körmendnél legyőzvén a fölkelők amugy is bomladozó hadait, őket meghódolásra, Frigyest pedig az ország elhagyására kényszerítette.

A várat birtokló Ujlaki család utolsó sarjának, Ujlaki Lőrincnek elhaltával, II. Lajos Németujvárt 1524-ben Batthyány Ferenc gróf főpohárnokmesternek adományozza, mely ettől az időtől kezdve állandóan a Batthyány családé.

Németújvár a Batthyányak alatt sokat fejlődött.

Batthyány Boldizsár 1582-ebn nyomdát és evangelikus gimnáziumot állitott fel itt. Az I. Lipót alatti szabadságmozgalmak idején Thökölynek hódolt meg, de már a következő években, a felszabadítási török háboruk hatása alatt ujra császár-párti és az maradt a Rákóczi szabadságharcok idejében is.

Vára 1775-ben akkor indult romlásnak, mikor Mária Terézia parancsa megfosztotta vári jellegétől. Egyes részei azonban ma is megtekintésre érdemes, ép és lakható állapotban vannak. A hajdan nagykiterjedésű várba a mai Szarvasvendéglő melletti úton juthatunk. Alsó, hajdan fölvonóhidas kapuja fölött, annak emlékéül, hogy századok folyamán megrongá-

Hebel Mihály, a Sorrento kávéház volt tulajdonosa 1912. augusztus 1-től kezdődőleg kibérelte a Ferenc-körut és Tompa-utca sarkán levő sarokház egész földszintjét és abban fényes kávéházat fog létesíteni.

Elítéltek egy okmányhamisító bandát

A háború előtt sűrűn szerepelt az ujságokban a hirdetés:

> **SZÁRMAZÁSÁT**, nemességét felkutatja Származást — Nemességet Kutató Iroda.

Az iroda tulajdonosa Peláthy György geneológus volt. Akkoriban tömegesen fordultak az irodához olyanok, akik nemességüket vagy származásukat akarták felderíteni. A felszabadulás után Peláthy kereset nélkül maradt. 1947 elején összeköttetésbe lépett Schinn Vilmos képzőművészeti főiskolai hallgatóval, Kristály Károly nyomdásszal és Barna Imre bélyegzőkészítővel. Hamarosan híre ment a városban, hogy Peláthyéknál születési okiratokat, érettségi bizonyítványokat, népbírósági igazoló iratokat lehet rendelni. Több felhajtóval dolgoztak, többek között Brasch Marianne részére érettségi bizonyítványt hamisítottak. Egy megrendelőnek egy kolozsvári egyetemi diplomát készítettek. Harmincötször követtek el okirathamisítást.

A büntetőtörvényszék Nagy Ferenc-tanácsa előtt azzal védekeztek, hogy az okiratokat csak külföldön hozták volna forgalomba.

A bíróság nem fogadta el a furcsa védekezést és Peláthy Györgyöt 2 évi és 2 hónapi, vádlottársait fejenkint 2 évi fegyházbüntetésre ítélte.

Világ. 1949. jul. 8

Schinn Vilmos festő

Dr. Rubiczky nagykereskedő, milliomos,
Asszisztense,
A kávés,
A kasszirnő,
A pénzbeszedő,
Közjegyző,
Végrehajtó,
Rinaldó bankigazgató.

Első felvonás:

Jön Dr. Rubiczky ur, mint az évtizedek óta fennálló Stern és Rubiczky cég örököse, azaz tulajdonosa.

Ajánl árut, még pedig finom courrens árut, olyant is, amelynek a fele értéke vám, amelyet nem hiteleznek.

Az árak olcsók, a kávés vesz. Azután kinál pénzt. Szép, igazi, finom készpénzt, olcsó kamatra, 5—6 százalékra. A kávés azt is vesz.

Második felvonás:

A Doktor ur, vagy asszisztense jön. Megindul a kedves csevegés. A számla esedékes. A kávés az árut eladta, a pénzt elfizette más hitelezőnek, avagy elment utazni vele. Üdült Helgolandban, játszott Monte-Carloban.

Az asszisztens szól ekkép: Nem tud fizetni? sebaj, mi mindig előzékenyek vagyunk, hisz tudja, mi nem hozzuk Önt zavarba. Majd én elintézem. Lássuk csak, Ön tartozik 6000 korona pénzzel, 5000 korona áruval.

Schindler Valér

festő

l.

Deries Jenő

Körösfői Kriesch

Aladár

Bp. 1939. 106. l.

107. l.

Magy. Képt. 152.

MK 152 TK.

l, arczélben látható. Fejét babérkoszo-
k; göndör haja, bajusza és szakálla bar-
töse alól inge kilátszik, nyakába vetve
ines.

cm. — Magy. Képt. 152. — ~~Festője ismeretlen.~~ Lelt. sz. 20. —
~~[illegible]~~ 1863. ~~[illegible]~~ 22. —
Kt. [illegible]

nó adatok a Tört. Képcsarnokban

Szilágyi Tornai hagyatéka 1863

Schindler Valér

festő

A zebegényi templomot illetően lásd Leszkovszky György csomagját.

Magyar Iparművészet

1914. 428. l.

e Kirsch német tudós,aki az etrusz-
épviselője.
isok életére vonatkozó hageográfiai
a XVIII.szazadban jut előtérbe a ré-
korszak topografiai és hageográfiai,
knak hibája,hogy az előkerült mü-
jelentőségét vizsgálták,azt kutat-
az ókereszténység életében,s a mü-
IX.század a reális régészeti tudomá-
g ma a keresztény archeológiat fő-
uk.

ugusztinus szerzetes foglalkozott
katakombáról irt.Munkája még rend-
kéletesebb ANTONIO BOSIO /1576-
dszerben dolgozta fel az egyes em-
en,mely 1632-ben jelent meg,halála
Olyan szerencsésen találta el a ci-
ták,s ma is igy nevezik a katakom-
eleket mellékelt,melyeket Carlo Al-
mlékeket feltárja,világosan leirja,
etésébe már nem bocsátkozik.Nem hit-
ző müvét a későbbi hitvitázók erő-
a leltározó régész tipusa.Ezek az
ográfiát pontosan felveszik.Ilyenek
ási naplói OSSERVAZIONI cimen 1720-
naplóját halála után,17 éven ke-
XVII-XVIII.századi olasz historia
itója.Erdeklődését a történeti és
te,de elsősorban az ókeresztény é-
onatkozó fő müve "De Sacrorum Basi-
nem olasz kutatók közül kiemelkedik
INCOURT francia régész,aki az egész
Histoire de l'art par les monu-
megjelent munkájában.Minden apró,

Schindler Valér

diszítő festészetben

I. díj.

Értimisk

1911/12. 23. l.

Goethe I. 86

Erkezett 1905 febr. 1.

84/1905 sz. (Beszterczebánya, 1905 jan. 30 549/X sz. a.)

Beszterczebánya sz. kir. város tanácsa jelentést tesz az 1904. évi könyvtári is ség. segély felhasználásáról, tudatja a könyvtár nak új helyiségbe való költöztetését, a múzeum berendezése hez kéri Mihalik kiküldetését s tájékoztat 1905 iki szükségle. tei felöt. (Válasz. 1905 III. 24. e. i. 832/904.)

Schindler Zsigmond

épitész

Gentnuemd.

363. l.

jent megjelölt árnaprójában n

A hivatalos másol

Eberzényi

igazgató.

Schindler Zsigmond

épitém
XVIII-n

l.

Zelovich Józsefnüegy

35-l.

Viselet.

Női ruha.

A hat különféle főkötő
fejdisz szalagokkal és csipké
vállpántoknál és az ujj szélé
és csokorra kötött szalagöv.

Divat
Pest 1855. Sep
kiadja Csász

legalól középütt: Frey Nyomt.

Am., mér. a papirosnak 2

Schindler Zsigmond

Kegyesrendi épitett

1725-45.

l.

Bónisné Vác 60. l.

k s é g !

lok a Nemzeti Bank Tekintetes Elnök-
lább felsorolt tanitványaim részére,
nyári egyetemi kurzusra jelentkeztek,
/ kiutalni kegyeskedjék.
fejezéséhez szükséges,hogy az olasz
titsák,az olasz müvészetet,irodalmat,
kulturát megismerjék.

Szöllősy Magda,Muzeum krt

FRANZ SCHINDOLER, posztós

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz-i mestereiről.Az egyik az 1784-ből,a másik pár évvel későbbi.64.mesterség,519.név.Az arab számok a két listát,a rómaiak az öt osztályba való sorolást jelzik. 263.old
/ 1,2./ V.posztós. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA.István Király Múzeum Évkönyve.VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

M.D.K.

SCHINER Mátyás kőműves

Vác, Rk. Templom (Szent Háromság Tér

építésénél dolgozik

Dercsényi-Gronasztói: Vác, Bp. 1960.

198. l.

Schinkel, épitész

Forum, 1937. 192.

E.Günther-Mayer: Zwei Maulbertsch-Skizzen.

Schinkel, K. Fr

l. Hor Bp

54. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Mdk

Friedrich Schinkel építész

Pollack müveinek elbirálására kérik fel

Zádor A:A magyar klasszicizmus építészeinek társadalmi helyzete.Bp.1953 54 l.

Schinkel

A klasszicizmus magyar építészete e monumentális kezdet* után töretlen ívben folytatódott. Ennek csúcspontja-tisztaság és szakszerűség tekintetében egyaránt-a Pollack Mihály alkotta Nemzeti Múzeum. A múzeum 1836-ban, tehát aszénylag későn épült, és a 10 évvel fiatalabb Schinkel hatására engedi következtetni.

* A váci székesegyház.

Pevsner Nikolaus: Benyomásaim a magyar építészetről.

Új Irás VI. évf. 1966. aug., 8. sz. 105. l.

SCHINKÓ gyűjtemény

237. ápr. 25.	Kérdezés Schinkó tanár éremgyűjteménye tárgyában.

1877

102

M. Ért. 1991. 1/2.

Schinkó Ferenc

okl. építőmester
hercegi főépítőmester

Emlékül

MAGYAR·EPITOMUVESZET
1930. 5-6 sz. 29 l.

TÉLI KIÁLLITÁS

BUDAPEST, 1892

Ára 1 frt.

KIADJA AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

Schinmann

Rézmetsző és nyomó
(nyomdász)
(Kupferstecher und
Drucker)

Schamm: Perth
288. l.

A m. kir. vallás- és közokt

ügyszám alatt a keb. számv.

rendeletének másolata:

Költségvetési év: 1927/28.

tása" cim. Műemlékek Ország

Bélyegilleték: nincs.

Utasitom

temi magántanárnak /:Budape

Országos Bizottsága megbizá

én Budapestről-Somoskőre és

Schinnagel György

Tarcsas

Sopron

1663. febr. 28.

polgárcskü

Házi

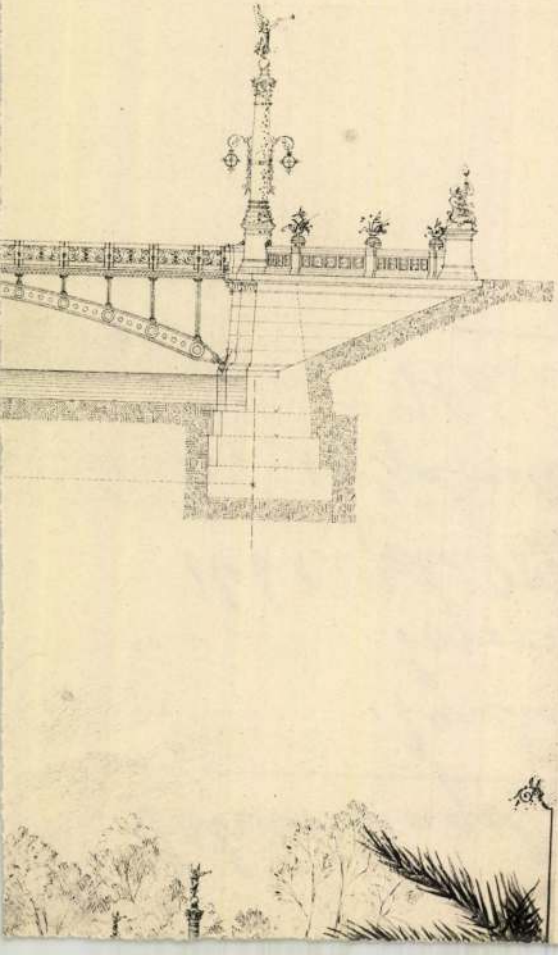

Schinnagel Jozsef MDK

Tájkép, repr.

Árv.Közl. 1930. jun.3. rk.sz. 54. aukció

MDK

Schimmagel Tádé építőmester / 1439, 1443, 1446.
a város bírája, templ. gondnok.

Kemény Lajos: Kassai ép. mesterek. – MMÉE. Közl. 1904
Kassa v. lt. 1809 k. 38 k. II. füz. X. l.
III.

M.D.K.

Schinnagel Tádé, építőmester

1439-ben, 1443-ban, 1446-ban Kassa város bírája, 1454-ben a városi tanács tagja volt.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38. köt. 41. old.

MDK

Schinnagel Thadeus XV.sz. épitőmester , Kassa

Kemény Lajos cikke. Magy. Mérnök és Épitész Egylet. Heti Ért. 1907. 14.sz. ápr. 14. 153 l.

Schimnagel Tádé

Dívald tagadja, hogy
építőn lett volna.
Bevitte a templom-
építési gondnokra volt.

l. Dívald 1927

101, 102. l.

Schinnagel Thadeus

1448-ban városi
fanácsos Kassán

Kerkaspolg
23 l.

Schinneberger Pitter

1560.

ÖTVÖS

IROD.

Te

Schinner Mátyás

váci kőművesm.

1755-ben vették fel a váci kőművesek és kőfaragó céhbe.

Duray 162.l.

vösség.

IV sz.

~~II. sz.~~

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

~~Brassó.~~

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

~~Baumeister Johann~~

Schinnerer A. rajzoló

Ingen. ~~[illegible]~~ oberläutinant

Munkács vára 1771-ben

Alaprajz

~~[illegible]~~ Sch. irányítása mellett rajzolta Baumeister J. Katonai mérnöskari rajzoló

Repr.

Czigler Győző - Munkács vára ömegnyitott tervei.

Tr. lap. Bp. é. n.

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

BUDAPEST, HŐSÖK-TERE, MŰCSARNOK

BELÉPŐJEGY

AZ ŐSZI TÁRLATNAK

KERETÉBEN

FELVIDÉKI MESTEREINK MŰVEINEK

1938. ÉVI NOVEMBER HÓ 8-ÁN, KEDDEN DÉLI 12 ÓRAKOR

A VÁROSLIGETI MŰCSARNOKBAN TARTANDÓ

BEMUTATÁSÁRA

EZ A BELÉPŐJEGY A BEMUTATÓ NAPJÁN DÉLELŐTT 11 ÓRÁTÓL DÉLUTÁN 2 ÓRÁIG EGY SZEMÉLYRE ÉRVÉNYES ÉS BELÉPÉSKOR ÁTADANDÓ

KAPUNYITÁS ¾11 ÓRAKOR

1938. 23899. LÉGRÁDY TESTVÉREK R.T., BUDAPEST

Schinstler,Christian,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke:"Schinstler,Christian,Jengendorf,Szilézia, 1675." 119.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967.
A Győri Múz. Évkönyve

Schinstler Ch./Christian/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke származási hely szerint:"Jegendorf, Szilézia:Sczinstler Ch." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967. - A Győri Múz. Évkönyve

Christiän schinstler,asztaloslegény

A győri asztalos ~~axxtkex~~ és puskaagykészitő céh legénykönyvéből,1675-ből:"Christiän schinstler Von Jengen Dorff dischler gesell au3 schlösuig". 101.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 4>Sd

Arrabona,9.-Kantus János Múz.Győr,1967.-A Győri.Múz. Évkönyve

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Schintelperger

Kőfaragómester 1458 körül tevékenykedett Pozsonyban.

J. Bureš: Die Meister des Pressburger Domes. Acta Historiae Artium. Budapest, 1972. 1-2 p.

103.l

SCHINTZEL, Albert, norenzi hangszerkészítő

A. Sch., bürgerl. Instrumentmacher, 31. éves feleségé meghalt. (1832, 446.1)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Schirnbrandt Antal

mesterfelvételi kérelmét az alábbi munka adattára nem tárgyalja, mivel a céhrendszert megszüntető új ipartörvény megjelenése /1872/ miatt a kérelem elintézetlen maradt.

Komárik Dénes: Építészképzés és mesterfelvétel a XIX. században. Pesti mesterek és mesterjelöltek.
Építés- Építészettudomány, 1971 /III/. 4.sz.379-418. l.

388.l.

Schirmbrandt Adolf

Aachionini, Carl ónműves M.D.K.

Sopron, XIX. sz. közepe

Weiner Piroska: Neue Sammlung von Zinnmarken in Ungarn
Az Iparművészeti Muzeum Évkönyvei VI. 1963.

~~Grigoletti~~

Schiovani, Giovanni

olasz festők Egyei

az alábbi nékes-
egyházban

Lesko József. Az egri
nékesegyház. Egri
Egyházmegyei Közlöny
1915. 175. l.

Grigoletti u. o. 176 l.

Forrás

~~...urmberg zu finden bey Jacob Sandrart."~~

~~...alkeretnek 29.8.: 25 sa rétapuak 34.4.:~~

Zrinyi Miklós

Egész alak, jobbra vá
kardját tartja, melylyel a
épen átugrat. Fején tollas
bajusza rövid s szakála le
vértyé alól kilátszik, nadrág
Jobb térdénel, hosszú egyen
A hattérben a „Mucr flu-
ket a folyóba szorítják s u

„Nicolaus Comes Serin
Generalissimus Etc";

ezt nyolcz soros vers k
„Dieses ist der Held s
Der das wilde Türck
Wie dort Pharao u
Gott zerbreche durc
Dessen Wunderthate
und mit Mut-
als des Gottes volck
daß er in Constan

F Fölül jobbra mondatszalag lebege szavakkal: „Sors Bona Nihil Aliud"

Schiovini , festő

Divatcsarnok, 1854. január 20.4.96.

Művészet

Schipa T.

làsd

Perlajst. 74

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 ..... év

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191 .....

.....

tanu.

.....

tanu.

JK. 49.

II

562

49. Schipa J.

Életrajzi adatai ismeretlenek.

Esterházy Pál herczeg.

Térden alólig látható, balrafordultan áll. Jobbkezét kinyujtja, mintha beszélne, balját pedig leeresztette. Az aranygyapjas-rend jelvényét nyaklánczon viseli. Göndör parókájának fürtjei vállaira omlanak, szemöldöke és bajusza barna, szeme kék, arcza leberetvált. Körülcsavart nyakkendője csipkevégű, ingének kézelői csipkéből valók és öltözete: az általa viselt rend egyenruhája. Balról a drága terítővel letakart asztalon, piros kucsma van. Felirata az eredeti vásznan: »*Pauli Esterhasy de Galantha Regni nostri Hungariae Palatinus. Jud. Cum. Aō 1693. J. Schipa pinxit*«.

Vászon, méretei 46 : 42 cm. — Át. Képt. 79. — Etlinger pozsonyi képiró ajándéka.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemzeti Múzeumban. 1868 : I. 34. — 1870 : I. 50. — 1871 : I. 50. — 1873 : I. 18. — 1876 : VIII. 40. — 1878 : VIII. 2. — 1880 : VIII. 2. — 1881 : VIII. 2. — 1883 : VIII. 328.

A Tört. Képcsarnokban. 1884 : III. 48. — 1894 : VI. 213.

A. 79.

Schipa T.

Festó

79. Schipa J.
Életrajzi adatai ismeretlenek

79. Esterházy Pál herczeg. Át. Képt. 79.

Festett vászonon.

Térden alóli, balra fordult áll. Jobbkezét kinyujtja, mintha beszélne, balját pedig leeresztette. Az aranygyapjas-rend jelvényét nyaklánczon viseli. Göndör parókájának fürtjei vállaira omlanak, szemöldöke és bajusza barna, szeme kék, arcza leberetvált. Körülcsavart nyakkendője csipkevégű, ingének kézelői csipkéből valók és öltözete: az általa viselt rend egyenruhája. Balra a drága teritővel letakart asztalon piros kucsma van. Felirata a kép hátán: Pauli Esterhasy de Galantha Regni nostri Hungariae Palatinus . Jud. Cum. Aō 1693. J. Schipa pinxit.

Vászon, méretei 46: 42 cm. — Át. Képt. 79. —
~~Festette: J. Schipa.~~
Etlinger pozsonyi képiró ajándéka.
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 79.~~
Kifüggesztésére vonatkozó adatok.
A Nemz. Muzeumban. 1868: T. 34. — 1870: T. 50. — 1871: T. 50. — 1873: T. 18. — 1876: VII. 40. — 1878: VIII. 2. — 1880: VIII. 2. — 1887: VIII. 2. — 1883: VIII. 328. —
A Fővárosi Képcsarnokban. 1884: III. 48. — 1894: V. 213.

Schipa J.

1.

Perálltörtképes

607.1 -

Schipa J.

Perállótőkepes

385. l.

Schipper Orbán

jezsuita frater
poroszföldről származott Erdélybe s mint
festő, rajzoló és ötvös
működött a kolozsvári jezsuita Kollégiumban, meghalt pestisben 1586-ban.

Velics-Jezsuiták

I. 78. l.

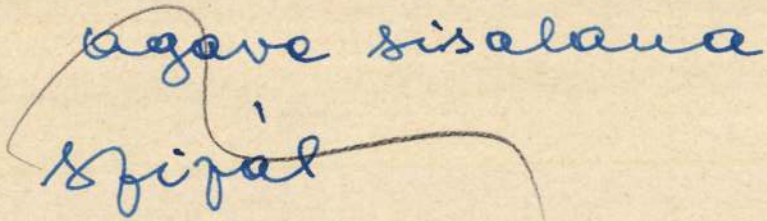
Agave sisalana
Sisal

Schipper Urbanus

Thieme_Becker

XXX. 86-l.

(Lyka)

Balatonboglár

Schippert Endre MDK

középisk. rajztanári oklevelet kapott.

Ferkézőmfőisk. évk. 1933-34. 6o.l.

Schippert Endre

l. Budiparrajtók

1934-35. 32 l.

Schippert Endre

1934

Ki tud róla?

A m. kir. vallás- és közokta
ügyszám alatt a keb. számv.
deletének másolata:

Költségvetési év: 1927/28.-
tása" cim. Műemlékek Országos
Kiküldetési és átköltözési k

Utasitom,
pest, X. Szabóky-utca 40./ a
zásából folyó évi szeptember
és vissza tett hivatalos köl
96 fillért a 78.881. számu k

Tétel	Idő		Az utazás részletezése és felszámitása
	hó	nap	

utinapló.

...ányi Gyula, a Műemlékek
...igáinak tiszkára, VII. f. o.
...vall. és közokt.
...m min. rendelet értelmében
...szentpéteri rk. templom régi fres-
...vizsgálata, továbbá a sümegi
...templom freskorestaurálás-
...ak ellenőrzése
...március hó 4 nap 8 óra 20 perc.
...március hó 6 nap 22 óra 40 perc.

...s a költségek	Összeg		Jegyzet
	P	f	
...pa, gyorsv.			
...kus	9	15	✓
...nesszentpé-			
...s) Antón			

Schippert Endre

l. Ferkápzomfoiskávk
1933-34. 62. l.

a bronz katonai érdeméremnek, a Vöröskeresz
stb. tulajdonosa, a Belső Józsefváros

áldásos életének 82. évében, folyó évi március hó
geskedés után váratlanul visszaadta nemes lelkét

Drága halottunkat kedden, folyó évi márc
temető halottasházából a református vallás szer
közös sirban örök nyugalomra helyezni.

Budapest, 1937. évi március hó 6.-án.

„Boldogok a halottak, akik az Urb
az ő fáradtságuktól és az ő

Lakás: II. Ganz-u. 11/a.

Községi temetkezési intézet I. Roham-utca 4. (A krisztin
szemben.) Telefon 1–515–87.

Schippert Endre

1929/30 – 1932/33

Ferkèpzomfoiskòvk

129 l.

Schippl Gaudentius

archipfestō

1774-ben az aradi

zsellérek közt emlitve

Lakatos Arad

II. k. 234. l.

Vagyis nem volt

hártulajdonos

Schippl Gaudentius

arczkepfertő.

1774 ben Aradon zsellérségben élt.

Lakatos. II. 2341.

Schirger Mátyás

reizverő (?)

~~minczházban való szolgálatjában~~» Kassai Az 1635-ik év márczius hó 15-én Schirger Mátyás és Rauch Mátyás a tanácsot arra kérik: «engednének egy hámort csináltatni Csermelyében, az kiben apró művet mívelhetnének. Deliberatum: Nincs mód benne, hanem az malom mellett való minczházat építsék meg s ott műveljenek, ha akarnak».

Kemény Lajos: Műtörténeti adatok Kassa múltjából. Arch. Ert. 1906. 56.

Schirmbrand Antal

epitez

1881, Budapest

Ami és lakjegyzék Franklin

Schirmer György
Stvós Nagyszeben
Kőmagyötvj. 250 l.

1420 GS **Georgius Schirmer** M 1648, † 1661. (A: V,24. Gy: 111.)
Műve nem ismeretes. — *Arbeit nicht bekannt.*

A tábla balfele első sorának 16 olvashatatlan jegye helyére ideiktatom kísérletkép a következő 7 jegyet. — *An Stelle der unleserlichen 16 Zeichen in der 1. Reihe an der Rückseite der Kontrolltafel werden die folgenden 7 Zeichen versuchsweise eingereiht.*

I,

die

VASÁRNAP **5** Jézus sz. neve	kenyér 2 kg. tej 1 1/2 n 1/2	Protestáns Simon Görög Teopempt Izraelita Jer. o. bőjt
HÉTFŐ **6** Vízkereszt	2 kg 2 l. n 1/2	Protestáns Vízkereszt Görög Epifánia Izraelita Tebeth 11
KEDD **7** Lucián vt.	2 kg 2 l. n 1/2	Protestáns Attila Görög Iván Izraelita Tebeth 12
SZERDA **8**	2 kg 2 l.	Protestáns Szörény Görög Domnika

Schirmer Pál
ötvös Nagyneben
Königsberg. 252 l.

Paulus Schirmer M 1656, † 1685.

a—b) Két mellboglár. — *Zwei Heftel.*
Mus. Nat. Hung.

Hasonló jegy. — *Ähnliches Zeichen.*

c) Fedeles kanna. — *Deckelkanne.* — „BONVM ECCLESIAE ORBOGENSIS. 1680."
Ev. egyház, Szászorbó — *Ev. Kirche, Urwegen.* Roth : 214, 557, Tafel 170, 3.

, meghalt Cloux kastélyban, Amboise mellett

ó lovon ~~lapjuk~~ ül szent György és dár-
vő sárkányt, mely karmaiban gyer-
iak visel és köpenyét a szél lobogtat. Balra
isszanéző királyleány: Aja, kit a kigyósár-
térben díszes épületek és paloták emelkednek.
rmű, méretei 29.5 : 48.5 cm.

~~sz.-beli mű~~

82 kr. = 6299 Ka 64 f.

1138

D.

Schirmer II. Pál

ötvös Nagyszeben

Körnagyötvj. 258. l

1443 PS **Paulus Schirmer II,** M 1688, ~~V~~ 1699. (B : II,16. Gy : 121.) Műve ilyen jeggyel nem ismeretes, de valószínűleg az övé a következő jegy is. — *Arbeit m. diesem Zeichen nicht bekannt, doch wird das nächste Zeichen wahrscheinlich auch ihm gehören.*

1444 PSI Ugyanaz. — *Derselbe.* (Roth szerint. — Nach Roth: *P.* Schirmer *I*unior.

Kehely patenával. — *Kelch m. Patene.* — „1690."
Ev. egyház, Kereszténysziget — *Ev. Kirche, Grossau.* Expos. 1913 : 37. *Roth : 121, 273.*

nzében 1425-ben.

26

szent Katalin jobb kezére gyűrűt húz.

n.

részét szemleljük, midőn

~~t Katalin~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~jobb~~

e szavakat olvassuk, AVE MARIA GRA-

~~Krisztus és szent Katalin~~ A jegyesek mögött két-

rol a jobbról azmak

érben donator és neje imádkoznak

t kivéve a többiek fejét dicsfény övezi.

ról S. AGOTA, S. MAGARITA, S. TOMASO és S.

BARBARA, S. GIULIANO és S. ANTONIO

llán pedig, a melynek szélein a diszt

talin életéből az a mozzanat van fel-

jelenlétében a bölcsekkel szemben be-

eket tisztelni képtelenség; midőn szent

ket vigasztalja; midőn őt a császár-

megjósolja, hogy nemsokára elnyeri az

élteket, kiket le is fejeznek, vigasz-

p szertepattan és Katalin a szent igét

ik. A predella fölött, a kép alján,

dalain szenteket ábrázoló képek töre-

s predellával 207: 215 cm.

n Domenico Caligotól 9834 lirán.

. 17-én. (279/94.)

a 12620/95. és a 22919/95 min. számot.

. és Szalay I. a vételhez hozzájárultak.

~~[illegible]~~

Vuillard, Jean Éduard, (szül. 1868).
561. IRÓ LEÁNY. Jelezve.
Szines lito. 30×24 cm. 25.—

Wágner Sándor, (1838—1919).
562. RÓZSACSENDÉLET. Jelezve.
Vászon. 100×75 cm. 150.—

563. A CSIKÓS. Jelezve: W. S.
Fa. 47×35 cm. 500.—

Waldmüller, Ferdinand Georg, (1793—1865).
564. JOTÉKONYSÁG. Jelezve: Waldmüller.
Vászon. 41×33 cm. 500.—

Weenix, Giovanni Battista, (1621—1660).
565. PÁSZTOROK A ROMOK ALATT. Jelezve: Gio. Battista Weenix.
Vászon. 88×65 cm. Illusztr. III. tábl. 2000.—

Weidner, J., (XIX. század).
566. FIUARCKÉP. Jelezve, dat. 1841.
Vászon. 60×47 cm. 50.—

Weiland, XIX. század.
567. FIATAL LÁNY KÉKBEN. Jelezve.
Miniatür. 8×6 cm. Ovális. 60.—

Werner, Karl, (1808—1894).
568. WELSER FILIPPINA BEVONULÁSA.
Vizfestmény. 22×28 cm. 60.—

Wichhall—Loesser, H., 1887-ből.
569. INTERIEUR. Jelezve.
Vászon. 42×32 cm. 30.—

Wyttenbach, Friedrich Anton, (1812—1845).
570. A BORBÉLYNÁL.
Vászon. 32×28 cm. 500.—

Zaffonato és Venzo, XVIII—XIX. század.
571. LEONIDAS — LOT ÉS LEÁNYAI.
Két darab rézmetszet. 20.—

Zaffonato, A., XVIII—XIX. század.
572. KUTYÁK. (Harding után.)
Szines rézmetszet. 40.—

Zemplényi Tivadar, (1864—1917).
573. AZ ITATÓNÁL. Jelezve.
Vászon. 67×86 cm. 300.—

574. VAZUL SZENT ISTVÁN ELŐTT. Jelezve.
Vászon. 98×131 cm. 350.—

Zich Ferenc, (1867—1913).
575. ERDŐ MÉLYÉN. Jelezve.
Vászon. 102×137 cm. 50.—

Vágó Pál, (1854—1928).
547. ANGYALI ÜDVÖZLET. Jelezve.
Fa. 33×14 cm. 100.—

Vajda Zsigmond, (1859—1931).
548. LEÁNY CHRYSANTHEMOKKAL. Jelezve.
Vászon. 58×48 cm. 60.—

Vaszary János, (szül. 1867).
549. MŰTEREMBEN. Jelezve. Dr. Majovszky Pál hagyatékából.
Vászon. 54×43 cm. 300.—

550. BUDDHA. Jelezve. Dr. Majovszky Pál hagyatékából.
Vászon. 73×91 cm. 500.—

551. JÁTSZÓ GYERMEKEK. Jelezve.
Karton. 36×45 cm. 700.—

552. CIGARETTÁZÓ NŐ. Jelezve.
Karton. 48×34 cm. 350.—

553. PIRANÓI KIKÖTŐ. Jelezve.
Karton. 46×62 cm. 450.—

Veen, van der, XVII. század.
554. OSZTRIGACSENDÉLET.
Fa. 50×40 cm. 600.—

Velencei festő (Traversi?), XVIII. sz. e.
554a. ALVÓ NŐ.
Vászon. 61×73 cm. 700.—

Verboeckhoven, E. J., (1798—1881).
555. HAZATÉRŐ NYÁJ.
Fa. 50×65 cm. 400.—

Vermeer van Haarlem, Jan (1628—1691).
556. HAARLEM LÁTKÉPE. Jelezve.
Vászon. 79×99 cm. Illusztr. V. tábl. 1400.—

Vermeer van Delft, Jan után, régi másolat.
557. A LEVÉL.
Fa. 38×29 cm. 150.—

Veronese, Paolo, (1528—1588) után régi másolat.
558. BOUILLONI GOTTFRIED A DOGE ELŐTT.
Vászon. 116×166 cm. 1200.—

Volkers, Emil, (szül. 1831).
559. A VERSENYLÓ (NORVAL). Jelezve és dat. 1896.
Vizfestmény. 31×40 cm. 30.—

Vroom, Hendrik Cornelisz, (1580—1640).
560. TENGERI TÁJ. Jelezve a nagy zászlón: „Vroom" és a kicsin dat.: 1611.
Fa. 45×107 cm. 800.—

Tizian után kópia.
530. KERESZTELŐ SZENT JÁNOS. (Másolta N. I. 1857.)
Vászon. 72×51 cm. 50.—

531. BŰNBÁNÓ MAGDOLNA. (XX. századi másolat).
Vászon. 90×70 cm. 200.—

T. L. monogrammista, XIX. század.
532. TEHENEK A VIZPARTON.
Vászon. 76×107 cm. 300.—

Toorenvliet, Jacob, (1636—1719).
533. OLVASÓ FÉRFI.
Fa. 22×17 cm. 100.—

Tölgyessy Artur, (1853—1920).
534. PULYKÁK. Jelezve.
Fa. 28×35 cm. 200.—

535. PIPACSOS RÉT. Jelezve.
Fa. 35×49 cm. 100.—

536. BALATONPART. Jelezve.
Fa. 21×28 cm. 75.—

Tull Ödön, (1870—1911).
537. CSÉPLÉS. Jelezve.
Vizfestmény. 19×27 cm. 30.—

538. A SILBAKON. Jelezve.
Vizfestmény. 35×27 cm. 90.—

Turmayer Sándor, (szül. 1879).
539. AZ ALAGUT BEJÁRATA. Jelezve.
Vászon. 40×50 cm. 50.—

Ujházy Ferenc, (1827—1921).
540. DINNYECSENDÉLET. Jelezve.
Fa. 32×46 cm. 100.—

541. GÖRÖG LEÁNY RÓZSÁKKAL. Jelezve.
Vászon. 29×24 cm. 200.—

Ujváry Ignác, (1860—1927).
542. A TANYA.
Karton. 31×45 cm. 50.—

543. FOLYÓPARTON. Jelezve.
Vászon. 68×103 cm. 100.—

544. TÉLI TÁJ. Jelezve.
Vászon. 59×99 cm. 100.—

545. TISZAPARTI HÁZ. Jelezve.
Karton. 27×23 cm. 55.—

Vágó Pál, (1854—1928).
546. PARASZTLÁNY. Jelezve.
Vászon. 43×27 cm. 50.—

Szlányi Lajos, (szül. 1869).
514. PIPACSOS VÖLGY. Jelezve.
Karton. 31×40 cm. 40.—

515. A PARKBAN. Jelezve.
Karton. 24×32 cm. 45.—

Szőnyi István, (szül. 1894).
516. FOLYÓPART. Jelezve.
Vászon. 60×79 cm. 300.—

517. A PARTON. Jelezve.
Vizfestmény. 29×46 cm. 100.—

518. RUHAMOSÁS. Jelezve.
Vizfestmény. 28×40 cm. 100.—

Tahi Antal, (1855—1902).
519. MANFREDONIA LÁTKÉPE. Dr. Majovszky Pál hagyatékából.
Vizfestmény. 21×29 cm. 50.—

Tardos Krenner Viktor, (1866—1927).
520. ÁMOR ÉS PSYCHE. Jelezve.
Fa. 71×52 cm. 140.—

Telepy Károly, (1828—1906).
521. NAPLEMENTE. Jelezve.
Vászon. 35×73 cm. 200.—

522. VIZESÉS. Jelezve.
Ceruzarajz. 21×24 cm. 5.—

523. ALKONYAT A TÓPARTON. Jelezve.
Vászon. 15×31 cm. 100.—

Teniers, ifj. David, (1610—1690) modorában.
524. BESZÉLGETÉS.
Fa. 15×22 cm. 50.—

Thán Mór, (1828—1899).
525. AZ ÁRPÁDOK KORA. Vázlat a Nemzeti Muzeum frizéhez.
Vászon. 31×157 cm. 300.—

526. A NEMZETI MEGUJHODÁS KORA. Vázlat a Nemzeti Muzeum frizéhez.
Vászon. 31×157 cm. 300.—

Theer, Robert, (1808—1863).
527. FÉRFIARCKÉP. Jelezve és dat. 1849.
Vizfestmény. 18×13 cm. 60.—

Tiepolo, Gianbattista után másolat 1870—80 körül.
528. ÖT KOMPOZICIÓRÉSZLET, paravantszerüleg összeállitva.
Magasság 188, szélesség 400 cm. 1000.—

Tilborch, Gillis
529. MULATÓ TÁRSASÁG.
Fa. 36×49 cm. 200.—

Spitzer Emánuel, (1844—1919).
499. A PADON.
Vászon. 31×41 cm. 40.—

Splittgerber, August, (szül. 1844).
500. PAPPENHEIMI RÉSZLET. Jelezve.
Fa. 22×16 cm. 100.—

Stetka Gyula, (1855—1925).
501. A ZÁSZLÓS. Jelezve.
Tussrajz. 32×20 cm. 40.—

502. BALLERINA. Jelezve.
Vászon. 59×50 cm. 300.—

Stoitzner, C., XIX. század.
503. AZ ÉLCLAP. Jelezve.
Fa. 21×16 cm. 80.—

Stöber, Franz, (1795—1858).
504. OSZTRÁK FESTŐK ARCKÉPEI. Danhauser után.
4 drb litográfia. 10.—

Strobentz Frigyes, (1856—1929).
505. OLVASÓ NŐ. Jelezve. Dr. Majovszky Pál hagyatékából.
Vászon. 46×54 cm. 300.—

Studeman, A., XIX. század.
506. KORCSOLYÁZÓK. Jelezve.
Fa. 21×27 cm. 100.—

Szemlér Mihály, (1833—1904).
507. A KANÁSZ. Jelezve.
Fa. 48×33 cm. 300.—

Székely Bertalan, (1835—1910).
508. GIZELLA KIRÁLYNŐ ÉS SZENT IMRE. (Székely Árpád igazolásával. Kiállitva.)
Karton. 27×37 cm. 500.—

509. TÁJKÉP HOLDFÉNYBEN.
Vászon. 67×93 cm. 250.—

510. SZERELMESEK.
Karton. 61×37 cm. 150.—

511. PATAKPARTI RÉSZLET.
Vászon. 38×48 cm. Illusztr. XVIII. tábl. 800.—

512. KIÜZETÉS A PARADICSOMBÓL. Jelezve és Czobor Bélának ajánlva.
Vizfestmény. 49×59 cm. 200.—

512a. ROMÁN NŐ.
Fa. 66×50 cm. 600.—

Szlányi Lajos, (szül. 1869).
513. PIPACS ÉS SZARKALÁB. Jelezve.
Karton. 31×40 cm. 40.—

Schirnhofer, A., 1849 körül.
483. SZAKÁLLAS FÉRFI ARCKÉPE. Jelezve.
Miniatür. Ovális. 20.—

Schmidt, Adolf, (1827—1880).
484. AZ ELAKADT HINTÓ. Jelezve.
Vászon. 32×45 cm. 200.—

Schmid, Mathias, (1835—1923).
485. SZERELMESEK. Jelezve.
Karton. 46×31 cm. 120.—

Schorr, J., 1800 körül.
486. PÁLFFY-GYEREKEK. Jelezve.
Vizfestmény. 30×25 cm. 100.—

Schram, Alois Hans, (1864—1919).
487. RÊVERIE. Jelezve.
Vászon. 118×133 cm. 200.—

Schuhmacher, Emma, XIX. század.
488. CSÁBITÓ AJÁNLAT.
Fémlemez. 40×33 cm. 80.—

Schuster, Josef, (1812—1890).
489. CSENDÉLET. Jelezve és dat. 1833.
Vászon. 37×45 cm. 50.—

Seitz, Otto, (1846—1912).
490. ÜDVÖZLŐ KÁRTYA. Jelezve.
Vizfestmény. 20×12 cm. 10.—

Selleny, Joseph, (1824—1875).
491. VÉRCSEVADÁSZ. Jelezve: Selleny.
Fa. 18×23 cm. 30.—

492. TENGERI VIHAR.
Vászon. 50×63 cm. 80.—

Siegele, Franz, XIX. század.
493. A VÁROSKAPU. Jelezve.
Karton. 65×49 cm. 120.—

Skutetzky Döme, (1850—1921).
494. A KOHÓBAN. Jelezve.
Fa. 35×25 cm. 375.—

Spányi Béla, (1852—1914).
495. FOLYÓPART. Jelezve.
Fa. 11×17 cm. 50.—

496. A MOCSÁRBAN. Jelezve.
Fa. 32×36 cm. 100.—

497. GÓLYÁK A MOCSÁRBAN. Jelezve.
Vászon. 75×100 cm. 250.—

Spányi Béla, (1852—1914).
498. ALKONYAT. Jelezve: K. S. B.
Fa. 17×26 cm. 100.—

3
Ernst Museum aukciói
55. sz.
1937

Schlager

otor

Pesten 1846. Mintkiállito

Iparmintkiállitás. Életkepek

1846 II. 347 l

17. ábra. Állami gyermekmenhely. Tervezte *Ybl Lajos.*

a könyvtárra vonatkozó statisztikai adatokról részletesen beszédem függelékeiben számolok be, minélfogva itt szintén csak az általános érdekű adatok megemlítésére szorítkozom.

A tanításban az 1909/10. tanévben 35 nyilvános rendes, 1 nyilvános rendkívüli, 9 címzetes rendkívüli tanár, 19 magántanár, 12 meghívott szakférfiú, 1 szolgálatra beosztott középiskolai tanár, 26 adjunktus, 53 tanársegéd, 4 tanító, összesen 160 tanerő vett részt.

A megtartott különféle előadások és gyakorlatok száma 232 volt; és pedig átlag hetenkint 791½ órában, amiből az első félévre hetenkint 801, a másodikra pedig 782 esett.

A beiratkozott hallgatóság létszáma a tanév első felében 1597, a másodikban 1508 volt.*)

Az egész évi átlagot véve alapul, a rendes hallgatók létszáma az egyes szakok szerint a következő százalék szerint oszlott meg:

1. a mérnöki szakosztályban volt	41·6%
2. az építésziben volt	7·5 „
3. a gépészmérnökiben volt	39·1 „
4. a vegyészmérnökiben volt	11·6 „
5. az egyetemes osztályban volt	0·2 „
Összesen	100%

Rendkívüli hallgató az I félévben 28, a II-ikban 12 volt.

A viszonylag legnagyobb gyarapodás a mérnöki szakosztályban mutatkozott. Elsőéves hallgató volt 547, közülük gymnasiumot végzett 370, reáliskolából jött 177. A megtartott colloquiumok és szigorlatok eredménye a következő:

Kitünő vagy jeles eredménynyel colloquált 21·4%, jó vagy elégséges eredménynyel 44·5%.

Az eredmény a tavalyihoz hasonlítva alig változott.

Összesen 689 szigorlatot tartottunk. Ezek közül eredményes volt 504, pótlószigorlatra utasítottunk 108-at, ismétlő szigorlatra pedig 77-et.

*

A kiállított oklevelek száma 214 (tavaly 221) volt. Ebből:

mérnöki volt	83 (tavaly 80)
gépészmérnöki	92 (tavaly 96)
építészi	11 (tavaly 17)
vegyészmérnöki	28 (tavaly 28)

Kitünő minősítésű oklevelet kadtak: Grünwald Gyula, Ormos Emil mérnökök, Korbuly József, Reich Ernő, Schrodt István gépészmérnökök, nemkülönben Hatos Géza és Ferencz Pál vegyészmérnökök.

Műszaki doktori szigorlatot hatan tettek. Ezt a szigorlatot kitüntetéssel tette le Lechner Gedeon okl. vegyészmérnök.

18. ábra. Törvényszéki palota.

*) Azonkívül az I. félévben 317, a II-ikban pedig 250 tudományegyetemi hallgató részesült oktatásban.

Ösztöndíjat élvezett 116 hallgató. Az ösztöndíjak összege 69.035 koronát tett ki.

Az állami pályadíjalap terhére a mérnöki, a gépészmérnöki és a vegyészmérnöki szakosztály tűzött ki pályakérdést.

A mérnöki szakosztály által rendezett pályázat meddő volt.

A gépészmérnöki szakosztály állami pályadíját Vámos József IV. éves gépészmérnök, a vegyészmérnöki szakosztályét pedig Szabó István volt IV. éves vegyészmérnök érdemelte ki.

A Horváth-Ignác-féle pályadíjalapból a gépészmérnöki szakosztály által rendezett pályázat szintén meddő maradt; ellenben eredményes volt e pályázat a mérnöki szakosztályban, ahol a kitűzött pályadíjat Popper Miklós III. éves mérnök nyerte el.

Az állami pályadíjalapból megmaradt 200 koronát Helfgott Ármin IV. éves vegyészmérnök-hallgató jutalmazására fordítottuk; s az ugyanilyen címen, a Horváth-Ignác-féle alapítvány kamataiból rendelkezésünkre álló ugyanolyan összeget pedig Bolgár Miklósnak, a vegyészmérnöki szakosztály I. éves hallgatójának adományoztuk.

A Kauser Eigel-féle 600 koronás szorgalmi-díj egyikét Ray László I. éves, másikát pedig gróf Hugonnai Kálmán II. éves gépészmérnök kapta.

A Gerlóczy-féle alapítvány kamatait Langer Béla IV. éves mérnöknek és Szarvas Béla IV. éves gépészmérnöknek ítéltük oda; Szőnyi Paulina-féle 500 koronás jutalmat pedig Sailer Géza, a vegyészmérnöki szakosztály II. éves hallgatója érdemelte ki.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet által alapitott 500 koronás Fábián-féle jutalom Schrodt István okl. gépészmérnöké lett, aki a kitünők között is kitűnt.

A Stoczek-féle szigorlati segély egyikét Gunscher Antal IV. éves mérnök, másikát pedig Helfgott Ármin IV. éves vegyészmérnök kapta meg.

Az Ilosvay-Daday-féle alapítvány kamataiból Sólyom Barna Zoltán okl. vegyészmérnök szigorlati díja téríttetett vissza.

A hazai iparvállalatok révén kilencen élveztek egy-egy 2000—2000 koronás külföldi utazási ösztöndíjat. Névszerint: Hauser Arthur, Ortner Zoltán és Zajcsek-Stromayer Sándor okl. gépészmérnökök, akik a Ganz és társa vasöntöde és gépgyártól, — továbbá Kertész Gusztáv, Pattantyus Á. Géza és Zipernowsky Ferenc okl. gépészmérnökök, akik a Ganz-féle villamossági részvénytársaságtól, — nemkülönben Aczél Marcel okl. gépészmérnök és Marton Imre vegyészmérnök, akik a Magyar Cukoripar részvénytársaságtól kaptak egy-egy ilyen ösztöndíjat.

A Kőolajfinomító részvénytársaság ösztöndíját dr. Jámbor József okl. vegyészmérnök, műegyetemi tanársegéd élvezte.

Itt említem meg, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az idén három hallgatónknak adta meg azt a lehetőséget, hogy külföldi egyetemek szünidei tanfolyamán bővíthessék ismereteiket. Egy-egy ilyen szünidei ösztöndíjat kapott Téry Ödön I. éves gépészmérnök és Horváth Elemér III. éves vegyészmérnök, akik az oxfordi egyetemre mentek, továbbá Budai Miklós III. éves gépészmérnök, aki a párisi egyetemre iratkozott be.

A Franciaországban tanulmányozó hallgatókat a Comité de Patronage des Etudiants Hongrois készséggel ellátja útmutatással és tanácscsal; s mi valóban hálásak lehetünk a Patronagenak, mely e céltudatos szívességével megkönnyíti ifjúságunk ottani helyzetét.

*

Tandíj és laboratoriumi díj elengedése címén 30.995 koronát adományoztunk a szegénysorsú, szorgalmas hallgatóknak. Tandíjmentességben az I. félévben 290, a II.-ban 207 hallgató részesült.

A Segítő Egyesület segélyre 2206, kölcsönökre pedig 665 koronát fordított.

Segítő Egyesületünk, melynek védnökségét József főherceg Ő fensége kegyeskedett elfogadni, a lefolyt tanévben is nagymértékben fejlődött. Sikeres működése ezúttal is a legteljesebb elismerésre késztet bennünket.

Az érdem első sorban az elnöké és a tisztikaré, akik az egyesület magasztos célját tartva szem előtt, mitsem mulasztottak el, amitől az egyesület fejlődése és erősbítése várható. Az idén pedig már azért is nehezebb volt a tisztikar helyzete, mert a műegyetemi kör működésének ideiglenes megszüntetése következtében az a működési kör is reája hárult, amelyet betölteni tulajdonképpen a műegyetemi kör hivatása lett volna.

E kettős feladatot fényesen oldotta meg a kipróbált tisztikar, mely sokoldalú elfoglaltsága mellett, nagy lépéssel vitte előbbre a Műegyetemi Diákotthon-ügyét is.

A Műegyetemi Segítő Egyesület vagyona 84.500 k. névértékű 4%-os magyar koronajáradékból és 16.500 korona készpénz áll, melyből 9500 k. névértékű 4%-os magyar koronajáradék és 9300 k. készpénz már a létesítendő Diákotthont illeti.

A kegyes adakozókról, nemkülönben a Segélyegylet mult évi működéséről az egyesület által kiadandó évkönyv

19. ábra. Domokos-rendű nővérek zárdája és iskolája. Tervezte *Schlager Mátyás.*

SCHIR/SCHNIR, SCHNÉR/ANDRÁS, porcelánkészitő

A Felső-Miskolci rk. Egyház anyakönyvében 1833-ban mint "porcellanae confector" említik a helyi gyárban, kinek felesége Galamb Therézia volt. Apátfalvi tevékenységéről az 1835-ből származó kasznári jelentésben esik szó. Ebben félreérthetelenül porcelángyártásról van szó. 251.old.16.jegyz

MOLNÁR LÁSZLÓ: Porcelángyártással kisérletezők Apátfalván 249.old.

AZ EGRI MUZEUM ÉVKÖNYVE, VII.köt 19[illegible]
Alföldi Nyomda Debr[illegible]

Schir, Georg, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Schir Georg, Bayern, 1691.". 119.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967.
A Győri Múz. Évkönyve

Schir G./Georg/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosle-gények jegyzéke szaérmazási hely szaerint:"# Bayern, Schir G." 121.old

Batári Ferenc: Asztalosle-gények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüves ég-nek történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz. Evkönyve

Georg schir,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő cén legénykönyvéből,1685 utan:"Georg schir tischler gesel gebierdtig aus bairn". 107.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz. Évkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

Schir József, egri üvegesmester

A Pyrker féle egri fürdő bővitésen dolgozott 1829-30-ban. 173.o.

Sugár István: Az egri melegvizű fürdők története. [illegible].rész. 1791-1965. 165.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. IV. Eger. 1966

Schir

ötvös Pozsony 1828.

943. KÉT TALPAS SÓTARTÓ, ezüst, szárát ülő gyermek alkotja. SCHIR mesterjegy... Pozsony, 1828. — Zwei Salzgefässe mit Fuss, Silber, den Schaft bildet sitzende Kinderfigur. Pozsony, 1828.

1689. SIRÁSZ-SZŐNYEG, tükrében kék a
pich, im Spiegel auf blauem Fond Cy
194×134 cm.

1690. MOSZUL-SZŐNYEG, tükrében vörö
XIX. sz. — Mossul-Teppich, auf rot
145×124 cm.

1691. PERZSA-SZŐNYEG, tükrében tégl
ttel. XIX. sz. — Persischer Tep
rater Dekor. XIX. Jh. 160×

1692. S ZŐNYEG, tükrében kék a
— ich, im Spiegel auf bla

1693. USAK- G, barna-vörös alap
XVII. sz Isak-Teppich, au
Rankenbor XVII. Jh. 170×

1694. MUDSUR IM G, vörös f
század v. — Muc eppich, r
E. XVIII. Jahrh.

Ernst Múzeum

s alapon csillagok sorakoznak. XIX. sz. — Orientalischer
l Sterne reihweise geordnet. XIX. Jh. 193×133 cm.

lapon faág. XIX. sz. — Chinesischer Teppich, im Spiegel
166×83 cm.

n medaillonok. XIX. sz. — Bocchara-Teppich, auf rotem
0 cm.

kék alapon virágos szövetmustra, széles zöld kerettel.
iegel auf blauem Fond Blumenmuster mit breiter, grüner

, sötétkék alapon virágos indadisszel. XIX. sz. — Seiden-
nkelblauem Fond Blumenranken. XIX. Jh. 203—137 cm.

k alapon nagy piros medaillon. XIX. sz. — Bidschar-
d grosses Medaillon in Rot. XIX. Jh. 225×130 cm.

ék alapon ciprusdisz sorakozik. XIX. sz. — Siras-Teppich,
Cypressendekor. XIX. Jh. 200×123 cm.

s alapon ciprusdisz sorakozik. XIX. sz. — Mossul-Teppich,
endekor. XIX. Jh. 176×122 cm.

s alapon három kerek medaillonnal. XIX. sz. — Samar-
runde Medaillone. XIX. Jh. 318×180 cm.

SCHIR Martinus M.D.K.

muratiorum magister

Szopolt (Varasd m.)

1952)

Művért. Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és szobrászokx grafikusok Magyarországon 1828-ban

137.l.

M. D. K.

SCHIR ill. mérnök

Eger uszoda un. „Társas" terverése

1864.

Brezsnay Imre: Eger multjából, Eger 1926.

247.

Schir Vencel, asztalos

M.D.K.

1845-ben szerepel
az ceri adózók közöt.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 395. old.

SCHIRA IRÈN

Sümegi : A kecskeméti... Bp 1996

l. sz. : 27. 321

109. o.

f.,lelkész. Négy oldalas röplap, fel.

almi és Nyomdai mIntézet RT Bp. adta ki.

vességéből jutottam hozzá.

lkész, 1927. teol. magántanár,

sztője.

SCHIR Vencel asztalos. 1845-ben szerepel az egri adózók között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Schirger (Sürger)

Orbán

kassai puskamüves
1626–43.

l.

Arch. Ért 1911. 210. l

vagy ziálam

Magyar puskamüvesség
alatt

MAGYAR

Schirger (Sürger)

Orbán

puskamüves 1626-43

Kassa

l.

Arch. Ert.

1911. 210. l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezé
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciá

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkho
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonom
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszm

nek semmit, amig igazolt emberein

Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Schirger Orbán

a Kassai puskacsinálok
és lakatosok céhmestere
1637-ben. 1639-ben
1640-ben, 1641-ben
1642, 1643.

l.

Arch. Ért. 1901. 79. l.

Sürger
Sirger,
Sirgher,

Rafael már Firenceben is f
ezen a téren is sokat fejlődik,arcké
gasabb belső kifejezésüek lesznek.Po
tett,de ezek nem önállóak,hanem bele
Itt többnyire a pápák arcképeit fest
festészet legmagasabb szinvonalát ké
még öreg korában is igen erélyes,ene
arcképe.Kezében is kifejezésre jut m
eredeti a Pitti-ben van,de az Uffizi
képnek kellemes vörös tónusa van.Ugy
Tommaso Inghirani biboros arcképe./P
szült.A tudós férfi alakját érzékelte
embert,a tudós humanistát és költőt
lágy,puha fehár,fekete szürke tónusc
ra emlékeztet a krakkói Czartoryski
arcképe.Csupa finomság,csupa liraisá
téka ninetetlen finomságokat rejt ma
a Donna Velata /Pitti/,mely kétes mü
A Pittiben van egy önarcképe,mely ne
Barberini/.Tul kemény,hiányzik belőle
lágysága,költői liraisága.Morelli Gi
Gyüjteményben őrzik a X.Leót két kard
Giulio de Medici/ ábrázolt hármas arc
ezen is a pirc és fehér szinek domi

Rafael Rómában is foglalkoz
lémáival.Még firenzei Madonna-kompozi
szent pétervári Eremitage-ban őrzött
elhagyja a Lionardo hatása alatt alk
ve gula-kompoziciót.Tondóba komponál.
Madonna komolyabb,idősebb,mint firenz

Schinger Orbán

pünkamüves Kassán
1626. nyert polgár-
fogot.

o Kemo 272. l

Hurozás

WESZELY

IV., Váci-utca 9.

Schirger Orbán

kassai pusztaemüves

1636 Kassa

o Kem o

2 fi-l.

Schick János

soproni(?) ónöntő

1803.

Lásd

Soproni Szemle

1941. 227. l.

Csatkai: Történetírás 1937.

I. évf. 1. sz.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schirlach Péter

Kassai festő

Lásd ott.

Kerekes Gyula:

Polgári társadalmunk a XVII. században

222. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Schirlach Péter

Kassai festő

XVIII. (?)

Úrod

z

Sziklay Kassa

229 l.

MDK

SCHIRLENTZ NICOLAUS

Keretdisz motivuma kolosvári kiadványokhoz hasonló.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszités a XVI. században.

Akadémiai kiadó Budapest 1961. p. 55.

Schirmbrand

épitém

Nádor u. 17

(1876)

Moracklektikus

Geröpesti

266. l.

NÁDOSY TESTVÉREK UTÓDA

STORER VIKTOR

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 34. SZÁM. (KLOTILD-PALOTA)

Alapittatott: 1824. M. kir. postatakarékpénztári csekkszámla 24582. Telefon: Aut. 86-2-62.

Nagyra.

Dr. Szentiványi Gy

Nb. számla maradványa P

Nagyon kérjük a Dr

tozását okvetlen kiegyenl

kérésünket megujit

Schirmbrandt M.D.K.

Az Andrássy ut egyik épitője

Preisich Gábor: Bp. városépitésének története a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964.

I. mell.

SCHIRMER család, ötvösök

A magyarországi ötvösjegyek formája a többi európaihoz hasonló. Nálunk is kevés a geometrikus jegy. Kőszeghy gyüjtéséből: A 158,163,és 167.sz.jegy a Schirmer családé volt. A hasonlóság nyilvánvaló. XVI.sz.második fele 152.old. 3.sz.kép.-Fekete repr.

CSORBA CSABA: Tulajdonjegyek,mesterjegyek,polgári címerek a középkorban 143.old

A Herman OTTÓ Múz.Évkönyve, XIII-XIV. Miskolc, 1975

Schirmer Bálint

Harangöntő (?)

1512-14. Brassó

Laid

=

Korrespondenzblatt

1881. 78. l.

BUDAPEST, XI., CSURGÓI-ÚT 28. SZ. TELEFON: *268-986

Schirmer Ferenc

ötv

Kőmagyötvj 167. sz.

Schirmer Franz

ötvös 1557

család

Gyárfás Brassó 92

K. D. K.

SCHIRMER, Georg v. ötvös

tia Paul Slaun Sebestyén mü-
helyében tanult (1676-1679.)

Lorenz Sievert: Sebastian Slaun 11. l.
Brukenthalischen Museum II. Hstadt 1932

11. l.

Schirmer György II.

nagyszebeni ötvös

1688–92

1. Tud

Schirmer György

otv.

Kőmagyotvj. 1420. sz.

Schirmer György II

ötv

Kőmagyötvi 1442. 7.

Schirmer György

ötvös Nagyszeben

Könnagyötvi.

258. l.

1442

CS

Georgius Schirmer M 1688, d. 1692. (B : II,15. Gy : 120.)

Műve nem ismeretes. — Arbeit nicht bekannt.

(II)

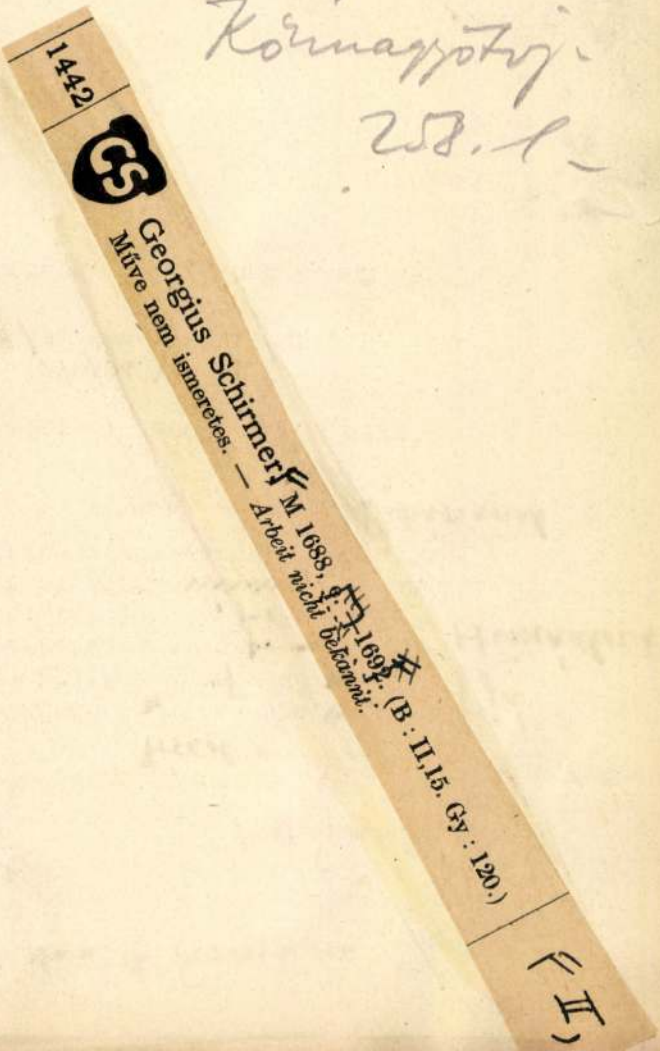

1458-ban. ✝ Firenzében

27

⊢O Erutóbbi

Trónol

en, felhökön ül a Madonna. Bal-
zével anyjának jobbra dőlt és
lő szerzetes donátor, ki össze-
Antal karolja át. ki bal ké-
omszálat tart. és szent
ér hegyes vidék várossal és patak-

Γjá
Himádkozik

⊥ Márianak

Resiminitől 15000lirán. (6727
13455

7-én. (279/94.)
12620/95. és a 22919/95 min. szá-

és Lotz K. a vételhez hozzájá-

Schirmer Görtz

Obr.

1657. Nagyneben

ind

Allszeb 284 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Enged

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

Georg Schirmer

ötvös in Hermannstadt.

1660 gest.

Transilv. V. F. 1863. 145 l.

é.:

WS

Schürmer Georg

ötvös

1545 említette

BRASSO
RE. 20. l

Schirmer Jorg

ötvös 1546

laid

Gyárfás Brassó 91

Schermer Georg

ötvös 1688

laid

Gyárfás Nagyneben

Arch Ért. 1910 416

Schlaff Ignác
építén

~ műve a marosvásárhelyi Teleki-
-könyvtár.

Rados: Magyar építészettört. 278.
Műszaki kiadó 1971.

M. D.

SCHLAFF György építész

Marosvásárhely, Telekí-könyvtár

Rados Jenő: Magya építészettörténe t Bp. 1961 266.

Schirmer Georg

Ötvös 1648

láid

Gyárfás Nagyneben

Arch. Ert. 1910 416

Schirmer György

ötvös

Nagyszeben

1660.

l.

Korrespblatt

1884. 34. l.

vegyes

h. 45

1 köt. 4°

Hollaender,

Leo

Erdély érmészetéhez.

1.–10. M.

(Különnyomat)

Schirmer Jakab

Otr. 1566-69. Brassó

Irod

gyfs.

..... *mühely.*

...főnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am.

...évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Schirmer Zakab

ötvös

1566. először Céhmester

1569 utoljára

BRASSO
RE. 20. l.

Schirmer
Schermer Jacob

ötvös

irod

G. Brassó Szaradok

234

1566 ielm.
1567 "
1568 "
1569 "

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191...

tésénél...

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..... , 191...

.....

tanu.

.....

tanu.

Schirmer Jacob

ötvös 1566.

László

Gyárfás Brassó 315.

..... *műhely.*

lyfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

ztam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Schirmer Jakab

ötv

Kőmagyötvj. 163. sz.

Schirmer Jakab

ötvös Brassó

Kömagyötvj. 29. l.

F. sz. *Lf. Nr.*	Mesterjegy *Meisterzeichen*	Mester — tárgy — tulajdonos — irodalom *Meister — Gegenstand — Eigentümer — Literatur*
163		**Jacobus Schirmer,** e. 1554—, MC 1566—1569. (Lb. 11.) *a)* Mellboglár gót fülkés szobrocskákkal és zöld levelekkel. — *Heftel, gotisch, m. Heiligenfig. unter Baldachinen u. emaill. Blattwerk.* Collect. Ipolyi, Esztergom — *Gran.* Expos. 1931 : 306. *b)* Serleg ren. ~~talppal és nyéllel~~ ; nyelén alakos fülek ; csészéje 1745. — ~~*Pokal m. Ren.-Fuß u. Schaft ;*~~ *Bügelnodus ; Schale 1745.* Erd. Nemz. Múzeum, Kolozsvár — *Siebenbürg. Nat. Museum, Klausenburg.*

Schirmer Jacob

ötvös 1566.

Lása

Gyárfás Brassó 91

M. D. L.

SCHIRMER, Paul v. ötvös

Schirmer Georg ötvös Zia

Hann Sebestyén tanulója 1676-1679.

Lorenz Sievert: Sebastian Hann 11. l.
Brukenthalischen Museum II. Hstadt. 1932.

11 l.

SCHIRMER MIHÁLY, asztalosmester

Pesti asztalosmester volt 1828-ban.- Terézvárosi lakos.-Helyrajzi szám: 842.- Segédek száma: 2 .- Összeirási szám: 2340.- 45.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

Schirmer Pál I

ötn.

Kőmagyötvj. 1426 sz

Schirmer Pál II.

ötv.

Kőmagyötvj. 1443. 7

Schirmer Paul

ötvös in Hermannstadt

1686.

Transilv. N. F. 1863. 145 l

és WS

Schirmer Pál

Ohr.

1657. Nagpreben

Arad

Allszeb 284. l

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

Schirmer Pál

1676-79-S legid. Hann

Sebestyénnél Nagyszeben-

ben tanult.

Csod

Gyér 232

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

Schirmer Paul

ötvös 1688–1699

laid

Gyárfás Nagyszeben

Arch. Ért. 1910 416

Schirmer Pál

ötvös, vésnök

1640-1685. Nagy-
szeben

lásd Bielz Graphik

12, 28. l

Műv.

C. 63

1 köt. 8r

Divald
Kornél

Budapest művészete a török
hódoltság előtt

Csányi Károly 10 eredeti építészeti rajzával
és 49 képpel.

(Művészeti Könyvtár
[illegible]

Schirmer Pál

ötvös

Nagyszeben

1686

l.

Konceptblatt

1884. 34. l.

műv.

XLIX

1 köt. folió

Myskovszky

Viktor

Magyarország középkori és renaissance
stílű műemlékei

Schirmer Pál

ötvös

+ 1699

l.

Korrespondenzblatt

1913. 24. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Schirmer Tamás

Arad 1798

l.

Ságüvegespár

261. l.

Arvizkárosultak 1876, 42 l. 60. szám

M

Triptichon, alul initialis betűkkel: Ave Maria gratia plena. Rambouxt.

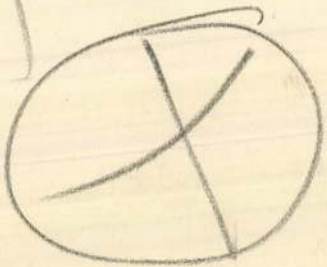

Schirmmeister János – Demény

Fertőművén növendék, a Galilei-kör tagja volt. Mihor a kör az ifjúmunkásokkal keresztek a kapcsolatot, megfordult a mátyásföldi repülőgépgyárban.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes. 40. l.

Schirmmeister János

fedőneve Demény Ottó. Nem tartottak jó festőnek. Ék Sándor nem látott tőle képet vagy rajzot. A Tanácskörtársaság idején találkoztak. A Tanácskörtársaság bukása után Amerikába szökött - Innen azon hadifogolynak öltözve akart a szovjetunióba szökni.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K., 246 l., képes.

68. l.

2.

Schirmmeister János

Magyarországon kerentül utasott. A szov-
jetunióba nem érkezett meg. Ahkozi
feltevések vezint tehéstintek fel-
ismerik és meggyilkolták.

Ék Sándor: Mába érő tegnapok. Bp. 1968. Kossuth K.,
246 l., képes.

68. l.

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák-Magyar bank 1902.jan.2 2.-án kelt bankjegyét Rudolf Rössler rajzolta és Schirnböck metszette acélba. 63.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965.1966. Akad.Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vénök

Az Osztrák-Magyar Bank 1918.nov.2-i keltezésü 10000 koronás bankjegyének rajza a cimletjelzés kivételével mindenben azonos az 1902.jan.2-i keletü 1000 koronás bankjeggyel, igy annak rajzolói és vésnöke sem lehetett más, mint Rudolf Rössler és Rudolf Leffler, illetve Ferdinand Schirnböck. 63.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák-Magyar Bank 1902. jan. 2-án kelt 100 koronás bankjegyét Hegedüs László tervezte és Ferdinand Schirnböck metszette acélba. Hegedüs volt az egyetlen magyar grafikus, akinek rajzát a Bank elfogadta. 63. old.

DR. PUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966
Akad. Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, rézmetsző

A tizpengőst/1926.márc.1./Helbung Ferenc grafikustan tervezte.Lesch Ferenc,Horváth Endre és Egri Zoltán rajzolta.Előlapon Deák Ferenc portrét Ferdinad Schirnböck metszette rézbe.Hátlapon az Országház Georg Müller Kő. gravurája.Az alapnyomatok tipo-,az arckép réz-,a hátlap ofszet eljárással készült. ☐ 91.old.

DR.KUPA MIHALY: Bankjegyeink alkotói/1926-1966/ 91.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968 Akad.Kiadó,Bpest. 1968

FERDINAND SCHIRNBÖCK, grafikus

A koronarendszer papirpénzeit Gara Arnold, Hegedüs László Helbing Ferenc, dr. Rudolf Junk, R. Leffler, Moloman Mojer, Josef Pfeiffer, Rudolf Rössler, Ferdinand Schirnböck és Alois Hans Schramm tervezték. 17.old

RÁDÓCZY GYULA: Adatok a legújabbkori magyar pénztörténethez 14.old

AZ ÉREM, XXVII.évf. 1971. 2.szám. Bp.

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák-Magyar Bank 1910.jan.2-i keltezésü 100 koronás bankjegyét Koloman Majer rajzolta és Ferdinand Schirnböck véste. 63.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák Magyar Bank 1912.jan.2-i keltezésü 100 koronás bankjegy rajza Josef Pfeiffer munkája. Ferdinamd Schirnböck véste acélba. 63.old.

DR.KUPA MIHALY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

AZ Osztrák-Magyar Bank 1915.jan.2-i keltezésü 10 koronás bankjegye Josef Pfeiffer rajza után Ferdinand Schirnböck vésnöki munkájával készült el. 63.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegyterve-zők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák-Magyar Bank 1916.dec.1-i keltezésü 1 koronás bankjegyét Alois Hans Schramm rajzolta, a fejrajz Rudolf Rössler müve. A vését Ferdinand Schirnböck végezte el. 63.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966
Akad. Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák-Magyar Bank 1917.márc.1-i keltezésü 2 koronás bankjegyét Dr.Rudolf Junk rajzolta meg,a fejrajz Rudolf Rössler munkája.A vésést Ferdinand Schirnböck készitette el. 63.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó,Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

A Budapesten is nyomott 1918.okt.27-i keltezésü 25 és 200 koronás bankjegy/fehérpénz/tervezőjét eddig nem sikerült megtalálni, a vésést minden bizonnal Ferdinand Schirnböck végezte el. 63.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, grafikus

Az Osztrák-Magyar Bank 1914.jan.2-i keletzett 50 koronás bankjegyét Josef Pfeiffer rajzai után Ferdinand Schirnböck véste. 63.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó,Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák-Magyar Bank 1914. aug. 5-i keltezésü 2 koronás bankjegyét Josef Pfeiffer vázlata és Rudolf Rössler fejrajza után Schirnböck véste. 63. old.

DR. KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965-1966
Akad. Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák-Magyar Bank 1904.jan.2-i keletü 10 koronás bankjegyének rajzát Pfeiffer Josef készitette, a metszést Ferdinand Schirnböck végezte. 63.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák-Magyr Bank 1913.jan.2-i keltezésü két kiadást is megért 20 koronás bankjegyét az egyébként világ hirü Ferdinand Schirnböck vésnök tervezte, rajzolta és véste, mégis azzal a hozzáadással, hogy a fejek Josef Pfeiffer rajzai után készültek. 63.old.

DR. PUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák-Magyar Bank 1900.márc.31-i keletü 10 és 20 koronás bankjegyeit Rudolf Rössler tervezte és Ferdinand Schirnböck metezstett és a Druckerei für Wertpapiere der Oestrereichisch-Ungarischen Bank nyomta. 63.old.

DR.PAPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó,Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK vésnök

Az Osztreák-Magyar Bank 1907.jan.2-i keletü 20 koronás bankjegyének rajzát Josef Pfeiffer grafikus készitette és a vésés Ferdinand Scsirnböck munkája. 63.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV.évf. 1965-1966
Akad.Kiadó, Bpest. 1966

FERDINAND SCHIRNBÖCK, rézmetsző

A százpengőst /1926. márc. 1. / Helbing Ferenc, grafikustanár tervezte. Mátyás királya Boltraffio híres művének másolata alapján készült. Nyomólemezét a lipcsei Giesecke und Devrient cégnél készült. A rézmetszet valószínűleg Ferdinand Schirnböck munkája. Nyomása tipo-tipo, réz-és ofszet eljárással készült. 91. old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

FERDINAND SCHIRNBÖCK, rézmetsző

Az 1929.febr.1-i keltezésű 10 pengőst Jaschik Álmos tervezte és Moskó Kálmán rajzolta. Ornamentika Opl János-, Lesch Ferenctől. Az előlap Deák Ferenc portréját Ferdinand Schirnböck metszette rézbe. Hátlapon az Országgyűlés épülete Georg Müller kőgravurája után rézmetsze Tipo-tipo, ill. réz-réz nyomóeljárással készült. 92.old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/ 91.old.
NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest.1968

FERDINAND SCHIRNBÖCK, vésnök

Az Osztrák-Magyar bank 1902. jan. 2-án kelt 1000 koronás bankjegyét Rudolf Rössler és Rudolf Leffler rajzolták. Ferdinadd Schirnböck metszette acélba. 63. old.

DR. KUPA MIHÁLY: Magyar és Osztrák bankjegytervezők 61. old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXIV-LXV. évf. 1965.1966. Akad. Kiadó, Bpest. 1966

MDK

Schirnböck Nándor
légiposta bélyeg vésése

P: Unrein Jánostól Drahos Istvánig.
A Bélyeggyüjtő, 1937. 125-127 l.

FERDINAND SCHIRNBÖCK, rézmetsző

Az 1943.febr.24-i keltezésü utolsó réznyomatú 1000 pengőst Jaschik Álmos tervezte, Horváth Endre rajzolta. Elő- és hátoldalán a Hungárisfej Ferdinand Schirnböck műkx rézmetszete. A többi részt, igy a hátoldali "Bpest képe a Szt.Gellért szoborral"c.képet Franke Ruppert metszette rézbe. 92.old.

DR.KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/
91.old

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII.évf. 1967-1968
Akad.Kiadó, Bpest. 1968

FERDINAND SCHIRNBÖCK, rézmetsző

Az 1927. júl. 1-i keltezésű 1000 pengőst Egri Zoltán tervezte, rajzolta. Ornamentika Cpl János műve. A Hungáriafejet Ferdinand Schirnböck, Benczúr Gyula "Vajk megkeresztelése" c. festményét Franke Ruppert metszette rézbe. Tipo-tipp, ill. réz-réz nyomóeljárással készült. 91. old.

DR. KUPA MIHÁLY: Bankjegyeink alkotói /1926-1966/ 91. old.
NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY, LXVII-LXVIII. évf. 1967-1968
Akad. Kiadó, Bpest. 1968

Schirnböck T.

bécsi rein

Bari 275 l

276, 277 l

...rónyele

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

Paál László 1846-1879

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

...ELZÉS):

MOK

Schirnboek,

Mellkép abbéöltözetben. Rézkarc.

Faksim. Gross Fol.
Nyomás Pisani.
Kiadó Heck, Wien.
Wien, Nat.Bibl.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. "Burgenländischen Heimatblättern." J ahrg. 1936. Hft.2. S. 62

~~B~~ Schirner, Benekch

1560. v. Benig Scheirner v. B. von Scheuern

ÖTVÖS

IROD. Tc

MBK

Schirnhofer A., 1849 k.

Szakállas férfi arcképe, miniatür

Ernst Muz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 31 1.

Schischa

Széchényi István hálószobája:

Balra, hol a két szárnyú ajtó is nyilik, áll a csikos teritővel letakart ágy, melynél a párnázott régi divatú olvasó-széket vesszük észre. Az ajtótól jobbra az iró-asztal fölött, a hol gyertyatartó, (több) könyv~~ek~~ s irókészlet látható s a falon képek lógnak s a jobbra lévő szekrényke előtt, melyen iratok hevernek, négy lábú szék van. A szoba szőnyegekkel van bevonva. Teliratai a kép alatt két sorban:

„Gróf Széchenyi István hálószobája Döblingben.
Graf Stephan Széchenyi's Schlafzimmer in Döbling."

alól ~~balra~~ középütt: „Kiadja Kotsányi László, a Kiadó tulajdona."
s jobbra: „Beésben. Nyomatott Schischa K-nál."

Könyomat, méretei 11.5 : 18.2 cm.

„Gróf Széchenyi István rövid életrajza öt képpel. Második bővitett kiadás. Kiadja Kotsányi László. Pest 1862. Müller Gyula bizománya." pag. 24.

Sch

Anton Schuschbauer kolozsvár M.D.U.

=

budai. J. Nachtigallal egyik faragta a kolozsvári ut. Mihály tyrlom kónézét.

Gáldi L.: Siebenbürgen im Aufbau der ungarischen Kultur Bp - Leipzig 1943, 69

Nr. 0.61

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Schischler Ferdinánd
az arad. minorták
fenőjé 1761-ben Balkan
fél
Spectator
Arad. Városép.
Bp. é. n. 85 P.

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Schiszer Karoly

festö

1914

Einnisk 1930. 88. l.

Belgrad.

Az 1717. augusztus 16-iki
tető lapon a várat ostromló kere
megnevezve; a DANUBE Fl.-on pedi
mos hadihajó köti le figyelmünke

PLAN DE LA GLORIEUSE BATAIL
PROCHE DE BELGRADE,
entre une partie de l´Armée
Battaillons 51 Compagni
de Cavalerie. sous
le Comandemt. de S.A.S. MON
SAVOYE, et l´Armée Otto

Rm., mér. a vk. 47.3: 57

140-95

Andrea Schiszler, ötvöstanuló MDK

Bergman Erazmus-nál, de miután az 1647 elején elhal, hátralévö utolsó tanulóévét Joachim Hackernél tölti ki.

Mihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV.-XIX. sz.-ban.
Muz. és Kvt. Ert. 1918. 41-53.l.

SCHISTER János gyöngyöncsér

Koppány Tibor: Adatok a vasszécsényi Ó-Ebergényi kastély épitéstörténetéhez. = Vasi Szemle, XLIV.évf.1.sz. 1990. 74. p.

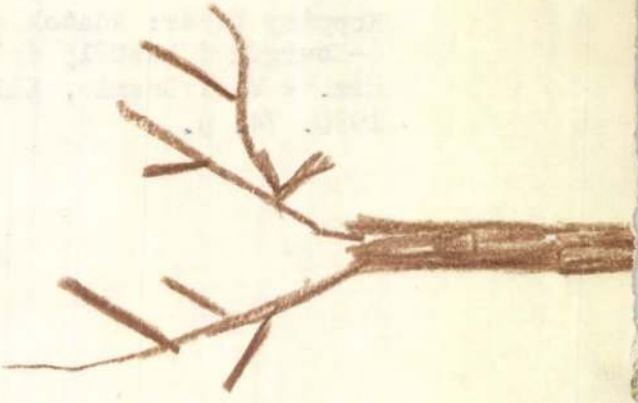

Schiszler Nándor

festő

festette az aradi ujvk templom
oltárképeit a XVIII. század 60as
éveiben.

Lakatos II. 44. l.

Schiszler Nándor

festő

festette az 1758-61-ben épült óaradi minorita templom oltárképeit.

Lakatos Ottó

Arad tört. II K

Arad, 1881. 44. l.

Schittar Manó

Költői álnéven Zuane della Marzecchia

festő, költő 1890-ben 24 éves korában hunyt el. Firenzében élt.

Irod

SzKBFi 136.1.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
al

8. sorsz. Műhelyi minta.

SCHITTELSAM JÓZSEF, pékmester

---

id.Suli Antal fiának és nejének megvette Schittelsam József pékségét.1809-ben.minden felszerelésével együtt. A Suli család rokoni viszonyban volt Stingl Vicével. 304.old. 10.jegyz

KATONA IMRE: Ismeretlen adatok a herendi porcelángyárról 303.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Schitson báró

rajzoló

l.

Szilágyi: Magy. nemzet

tört. VIII. 373 l.

Schitz

kömüves MDK

a galgagutai ev. templom haj- feletti részét 1796 ban lebontotta.

207.o.

Genthon:Nógrád. 1954.

SCHITZER, Jakob, pozsonyi kőművesegéd

J. SCH., Maurergesell, 9 hónapos lánya meghalt
(1806, 1025 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Schiuda Nándor

Télvégi alkony, of.

N.Szal. tav. tárl. 1922. máj.

Schivanovits

Cadet

1826

l.

Eperjesy 1929

47. l.

11807.

Schivert:

T. Ferenc József.

Egész alakban, balrafordultan s abban a pillanatban van ábrázolva, midőn kissé előre hajlik a Ferenc József kórház alapkövet teszi le a megjelent előkelő hölgyek és urak jelenlétében. A fejedelmi sátor mögött a nagy közönség helyezkedett el. Felirata fönt:

Die Grundsteinlegung
des Franz Josefs Spitals zu ~~Herm~~ Hermannstadt durch Allerhöchst
Se. kl. Apostolische Majestät
Franz Josef I.

jelzése pedig alól jobbra: „Schivert."

Tusrajz, méretei 23·8 : 30·8 cm.

Ltn. 21499.
Szakl. 9/917.
327-917-9

V.

Schievert Albert

Thieme Becker

XXX. 92. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Albert Schivert

Jestö

Wiel. 1826.

laid

Korrespblatt

1887. 108 l.

SCHIVERT *Albert*, festő Nagyszebenben, * 1826. I. Ferenc József leteszi a róla nevezett nagyszebeni kórház alapkövét c. tusrajza a M. Tört. Képcsarnok grafikai gyüjteményében van.

E. G. II 421 l

SCHIWERT, Albert fewtő (1826-1881)

MYSS, Walter: Kunst in Siebenbürgen.
Innsbruck : Wort und Welt Verl., 1991
94.

MDK

Schivert Gustav Albert, festő

Nagyszebeni(1826-1881), a bécsi akadémián tanult.

"Schivert 50" (Hüftbild Lüders in russischer Generalsuniform)

63.o.

Bielz Julius: Die Revolution 1848/1849 in Hermannstadt im Spiegel bildlicher Darstellungen.

Kelemen Emil. 58-63.o.

K. D. K.

SCHIVERT, Gustav Albert Festö
Nagyszeben
Szül. 1826. Hermannstadt. meph. 1881. Graz

Baron Joseph v. Brukenthal 1879.
" Karl v. Brukenthal
" Hermann v. Brukenthal 1879

Tanulmányúton 1853.

Brukenthal'sches Mus. Hermannstadt 1904.
288-289. l.

Schivert Gustav Albert

festő, litogr.

szül. Nagyszeben 1826. ♀

tevékeny u. o. Meghalt

Graz 1881.

lásd Bielz Graphik

19, 28. l.

♀ Ágotha Jánosnál

a nagyszebeni ev. gim-

nazisumban tanult

rajzolni, Aztán a bécsi

képzőm akadémián

képezte magát. Nagy-

szebenben, majd Jassi-

ban működött -

u. o. 19. l.

LXXXIV

Müv. 1 köt. folio.

Diszlapok a római könyvtárakban őrzött négy Corvin - Codexből.

Lefényképeztette a vaticáni zsinaton jelenvolt magyarországi püspöki kar.

1.-13.11., I-XVI képes

tábl.

SCHIVERT, Gustav A.

TATARU, Marius: Art et histoire: étapes de développement dans la culture visuelle de la Transylvanie du XIXe siecle. - Revue Roumaine d'Histoire de l'Art

1. XVII, 1980 62 p. 66 p. ill.
2. XVIII, 1981

pinx. Mihael Schivkovitcz
Budae 805

---

jelzésrel látom egy Ecce
Homot szűrzeben ábrázoló
képet, Tiszta barokk fel-
fogás, bécsi iskola, Tanult
piktor, de nem jelentéken

a képet láttam 1929
III, 14-en

Kalla vaskard VIII. 157

Schiwel András

pozsonyi kártyafestő

játékkártya

Pécsi muzeum

Jul

T. Ferenc.

Mellig, kerek medaill
ősz, szakálla s bajusza
az aranygyapjas rend j
viseli. Ez utóbbi rendnek
Atillája zsinóros s bal

a keretben:

FRANZ DER T. KAI
GARN BOEHMEN ETC

a kép felett:

Dem königl: hung
Hofrath JOHANN

alól:

„IN DER ABBILDU
MAJESTÄT
befinden sich geschr
theils durch den W
schiedenen Werken g

ez után balra: „Pesth den
Papiros, méretei 4:
L. 1256.

Tusrajz.

Schiwel András

porsonyi kártyafestő

XVIII. sz

l.

Kolbkártyaf

i tanácsos.

gának,

BUDAPEST.

Schiwetz Katalin

V. éves fest. szakos
hallg.

Ferkèpzomfoiskèvk

1936/37. 76 l.

Schiwotz Kalahari

1932/33

Ferk^pzomfoisk^vk

129/-

Schiwetz Katalin

volg. isk. rajztanári
oklevél

Ferképzomfoisk vk
1935-36. 86.l.

SCHIWKOVITCZ *Mihály*, festő. Bécsben tanult a XVIII. sz. 1805 körül Budán élt. Ismeretes egy barokk felfogású Ecce homója. *(Grisaille.)*

É. g. II. 421 l

Schivetz Katalin

IV. é.

tanári nak

Ferkpzomfoiskevk

1935-36. 72. l.

Forgalom ..... *Pos.* BUTORSZÁLL. *Waggon-szám* .....

Telefon: 83-3-62 NEMZETKÖZI SZÁLLITMÁNYOK Telefon: 83-3-62

EISLER ALADÁR

NEMZETKÖZI SZÁLLITMÁNYOZÁSI ÉS RAKTÁRHÁZ VÁLLALAT
AZ AMERICAN EXPRESS COMPANY SZÁLLITÁSI KÉPVISELETE
Szállitmányozás, vámkezelés, tengerentúli szállitmányok.
Butorszállitás, Garde Meuble

BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 9.

Szállitó-jegy.

Budapest, 193 5. JULIUS 31.

Feladó: NAGYSÁGOS DR. SZENTIVÁNYI GYULA UR

Cimzett: SZONDY U. 98/B. II. 13.

BUDAFOKI UT 10/C. IV. 1.

Sziveskedj^{ék}enek .....

cég küldeményét átvenni.

Schkadt Janos

harangöntö

ered

Rothkunstgew. 9. l.

1653. Gross Laszlen egik
harang

1604. Weingartskirchen
harang.

lásd

Mülgl.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Schkawrada, Georg, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosle-
gények jegyzéke: "Schkawrada, Georg, Praha, 1674.". 119.old
1 .jegyz

Batári Ferenc: Asztalosle-gények Győrött a XVII.szá-
zadban - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona, 9. - Xantus János Múz. Győr, 1967.
A Győri Múz. Évkönyve

Schkawrada G./Georg/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztalosleg é-
nyek jegyzéke származáasi hely szerint:"Praha:
Schkawrada G." 123.old

Batári Ferenc: Asztalosl egények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9,-Antus János múz.Győr,1967. - A Győri
Múz.Evkönyve

Georg Schkawrada,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legényvönyvé-ből,1674-ből". 101.old

Szatári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.szá-zadban Adatok Győr város asztalosmüvességének tör-ténetéhez 93.old

Arvabona,9.-Asatus János Múz.Győr,1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Scheiber J. üreggyár

Jarmürèret 1896-ban 188

M.D.K.

Schkobel Sebastian, lakatosm.

Budán dolgozott. Budán polgárjogot hyert. 1766. I. 7.
250.o.

Temesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyüjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi ~~Ismeretterj~~ Ismeret-terjesztő Központ. Bp.

M.D.K.

Sch. Kovács

Bibó Lajos: „Májusi éj" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1931. jan. 11-17. XXI. évf. 3. sz. 52-55. lap

Sch. Kovács

Szerepelt a Budai Képzőművészeti Társulat

kiállításán.

PfL. 1933. V. 2.

M.D.K.

Sch Kovács

"Mikor az orvhallgató elorozza a hullámokat a rendes előfizetőtől" cimmel tréfás mjzok.

"Rádió Élet" c. rovat.

/Itt a lapot rosszul számozták, kétszer szerepelnek azonos oldalszámok./

Szinházi Élet. Bp. 1929. május 19-25. XIX. évf. 21. sz. 69. lap.

Schkultéthy János
építész

A zánkai Balatoni Üttörőváros
kihőlőjének elhelyezendő objektum
tervezője.

— Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. március – 48 oldal.

Schkultéti János, építész MDh

Toronyházat tervezett.

-: Ilyenek lesznek a toronyházak 3,

ESTI HIRLAP, bp. 1962. jan. 26

C. Skultety
Scultety

SCHKULTÉTI MÁTYÁS

pesti ötvös mester a XVIII. sz. második felében

Budapest régiségei XIX. évf. 1959. 237. 1

Schlacha Agost

otwór 1836
1838

taśd

Mik. Poz. 157

Schlacha, August, pozsonyi ötvöslegény

V. 151.

SCHLACHAR f. SKALA

Schlachta Karl

építész

Bécs

Lyka Károly

fi. l.

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM ÉREM- ÉS RÉGISÉGTÁ

Térítvény

A könyv szerzője és címe	Kötetek száma	Ivrét	Jelz

Kelt 1 ..... *Sajátkezű aláírás:* .....

Határidő 1 ..... *Állás:* .....

Hivatalos jegyzet: ..... *Lakás:* .....

M.D.K.

Schlachta

Bécsi építész, Schmidt professzor tanítványa, vezette a pécsi székesegyház helyreállításának építészeti és szerkezeti részét.

A mű- és középítési szakosztályok pécsi kirándulása

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Heti Értesítője. Bp. 1889. VIII. évf. 251. old.

Schlachta Kárdy

épitez

brod

Anyj 48 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Schlachta Kárely építén M.D.K.

Szül. 1859. Szilériában Prágában és Bécsben tanult. 1883-tól a pécsi nézeseggház ujjáalakitási munkáinál dolgozott.

Az ujjáalakitott pécsi nézeseggház
Pécs 1891, 48

[illegible]

[illegible] 1850 [illegible] Protyalon [illegible]

[illegible] 1883 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Schlager Károlyné

cikke: Ezüsttárgyak kémiaia tisztitása. - Múzeumi Közlemények, 1968. 39-43.l.

Az 1968.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfi ája. - Müvtört.Ért. 1971.2.sz.149-182.l.

165.l.

Schlaff Ignác

l.

Zádor – Rados

243, 350 l.

Kép 100 m

Schlaff. Ignaz

építőmester építette
a marosvásárhelyi
Teleki-téka épületét
neoklasszikus stílusban,
melyet alaprövet
1799. ápr. 24-én
tettek le.

KíP. 161. l.

Az építést 1804-ben
fejezték be.

Schlaff Ignác

könnvesm. 1797

l.

Bérógernyeszegi

34. l –

T. 5582.

megerősitett város foglalja el,
g látható, az előtérben
ölül középütt:

.

l. Teutsche Kirch és befeje-

cm.
descriptio, Frankfurt 1686.

SCHLAF Ignác Burg. Maurer Meister

Türk Anton halálo után 1799-ben vezi át a marosvásárhelyi Teleki-téka kivitelezését, de több rajza is fennmaradt a könyvtárról s módosításokat is tett – de az eredeti tervező nem ő – mint eddig véltek hanem Franz Rock bécsi építőmester (1797)

szerzői szövege: 435–436.

Deé Nagy Anikó: A könyvtáralapító Teleki Sámuel. Kolozsvár, 1997 184.

Schlagel, Joh-Georg

Thieme Becker

XXX. 98-l.

(Lyka)

Schlager Antal

Kőműves Kolozsvárott 1805-ben.

B. Nagy Margit: Renesánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

2961.

Schlager Antal

M.D.K.

ötvösmester

prágai illetőségű, de 1782-től
kerdve Kassán működik

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert. Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4. 264. old.

K.D.K.

Kassa

Schlager, Ignác, 1790

Arch. Közl. 1899. XXI. 310

Kassa

Schlager ötvös Joachim, 1782

Arch.Közl.1899. XXI. 308

Schlager Ignác

1790–1801: Joachim fia.
1790. be 5 évre tanulóul
vétetik fel, 1793. máj. 13 án
felszabadul. 1801. jan 21
ről keltezve Martin Kern
és Andreas Wagner, a bécsi
ötvösök elöljárói igazolják,
hogy gyi születésű Schlager
Ignác mint legény egy évet
és 44 hetet töltött valuk
conditióban.

Mihalik József Kassavárosi
ötvösségének tört. Bpest
1900, 310. l.

Strobentz Friggs

festo.

Schlager Joachim

ötvös

1782 dec 19 Kassa

Prágából származott.

Kassmagyarországi ötvösök 281

Fején babértól övezett sisak van angyal
jjal, s hajának fürtjei vállaira omlanak.
botjának végét fogja. Ruhája bő ujú s
zetartó prémen szárnyas fej van kuszált
r alatt két sorban:

resiâ

gar. Ac. Boem. Regina &c. &c."

minus est, quam quod regnare mereris.

Leonard ad vivum pinx. M. Tyroff del.
rgae."
a hattérnek 26.5: 19.7 s a rézlapnak 30.8: 21 c/m.

191/93 Ne 1850.

Schlagerötvös Joachim

1782–1795.

Parágai illetőségű. Stuckmeisterre 1783. feb. 21-én vezzi fel őt a céh, remeket pedig máj 10-én mutatja be, taxa 15 rajnai fort 1783. jan 15-en. Hogödteti násul Novák Zanort, kit 1786. ápr. 13-án szabadit fel. 1791–95-ig második céhmester

---

Mihalik József. Kassavárosi ötvösségének tört. Bpest 1900. 308.

Spanyi Béla

festő.

Schlaff Ignác

l.

Biró Erdmüv

147. l.

Schlaff Ignác

terol a Telcki-könyv-
tárhoz

Repr-

Birógerinyeszegi

13. kép -

II. Lipót megkoronázás

A főoltár előtt térdelő

és nádora két püspök seg

re. Körvetlen közelében a c

plom többi részében a meg

alatt:

Krönung Sr: Apost: M

garn zu Presbur

am 15 Nov: 1790.

jelzése pedig jobbról: Bey L

Szines rézmetszet, m

Lelt. n. 14

Szakleltár

992-914

Schlager Joachim

Ötvös

Kassa 1787, 1789,
1796, 1799.

l.

Arch. Ert. 1915
361. l.

stipendiumokkal könnyítette meg a még tanulmányaikat folytatókat. Mindezzel útját egyengette azoknak, akiknek vállaira majdan művészetünk sorsa s a vele járó felelősség nehezedik. Értékes kiadványával („A Kéve Könyv") terjesztette a művészet megértését a közönség körében. Most pedig tagjainak válogatott munkáival lép ujra, huszadszor, a nyilvánosság elé.

Ha munkafeladata így bizonyos szempontból változott is a mai idők új problémái értelmében: egy ponton, — s ez a legfontosabb — rendületlenül megmaradt eredeti programmja mellett: most sem áll valamely irány, valamely meghatározott stílus szolgálatában. E járulékok helyett egy sokkal magasabbrendű fémjelzést tart valódi értéknek: a tehetség telivér művészi törekvését. Ebben a jegyben egészítette ki tagjainak sorát, ebben szervezi kiállításait s ebben indul további munkálkodásának útjára.

Lyka Károly.

MDK

Schlager József kőmives

résztvett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold:Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I.Kik épitették ujjá Budét az 1686.évi romokból? Müvért 1957.VI.évf.4.sz.299.l.

SCHLAGER, MATHIAS /

linzi épitész, a Szombathelyen levő domonkosrendi apácák rendházának, kápolnájának és iskolájának tervezője, 1907 (a mai Petőfi Sándor utcában)

Brenner János: Szombathely városépitéstörténete a XX. század második felétől az első világháboruig. Bp., 1959. / az Épités- és közlekedéstud. közleményekből. /

172

Schlager Mátyás

tervezte a szombathelyi Domokos rendű növérek fárcáját és iskoláját.

Irod

Építő Ipar 1910, 422 l.
(Keppel)

_____ *műhely.*

főnökség!

_____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ szamu _____

n.

vi _____ hó_____

_____

sajátkezű aláirás és munkásszám.

Schlager Mátyás
linzi épitéz

l.

Fehér Szombathely

92, 93. l. képpel
XXXI. l. 6

MOB kat.
2039.

d a könyv
végen

Schlager Mátyás

bécsi építész

terveste a szombathelyi domonkosrendű nővérek zárdatemplomát XVIII sz?

Fehér Szombathely

70 l.

Ellenőrizni!

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ÉS ISKOLA KÖNYVTÁRA

13 szám. Budapest, 1942 I 27

Kérem a következő művet:

(A mű szerzője, címe és szakjelzése.)

(Christliche Kunst.)

1934-35.

1933-34

(Az olvasó neve, állása és lakása.)

Friedrich Henrik. V. ö.